SIBIU

NUMĂR ÎNCHINAT COOPERAȚIEI

Anul XIV, No. 1—2. **Ianuarie—Februarie 1925.**

REVISTA GENERALA DE

COMERȚ
ȘI
CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț

Pusă la dispoziția Corpului Contabililor autorizați și experților Contabili pentru publicațiuni

APARE LUNAR

Comerț, Contabilitate, Bancă, Schimb, Uzanțe Comerciale, Monografiile Pieților, Buletine și Note de Piață, Chestiuni vamale și de Transport, Merceologie, Învățământ Comercial, Jurisprudență și Technică Comercială, Expertize, Recenzii, Bibliografii, Revista lucrărilor speciale de comerț, etc.

SUMAR:

	Pagina
Gr. Trancu-Iași: Cooperația românească	1
Comerciale. Financiare. Economice. Sociale.	
N. Arghir: Contribuți. la codul cooperației	4
A. G. Galan: Rolul statului în cooperație	8
Teodosie Al. Știrbu: Istoria cooperației din Basarabia	13
Expert-Contabil-Cooperatist: După congresele cooperatiste	18
Constatări și impresii dela congresul Cooperatist	20
P. Georgescu: Cum se aplică legea impositelor	26
Const. Ștefănescu: Rolul nostru	32
V. M. Ioachim: Rezilierea contractului de serviciu	34
I. D. Clinceanu: Istoricul Băncii Naționale a României	36
Contabilitate. Drept Comercial. Technică comercială.	
Aureliu Marinescu: Contabilitatea dublă în stabilimentele industriale ale R. M. S.	38
Petre Drăgănescu: Blănuri	41
Partea rezervată Corpului. Bibliografii, etc.	
Darea de seamă a corpului pe 1924	44
N. Butculescu: O faptă injositoare	51
Const. Buzduceanu: Absolvenții Școalei Superioare de Comerț pentru inscrierea la drept	53
Ținerea legală a registrelor comerciale	54
T. Măreanu: Dela Cercul de studii comerciale	60
Colegiale. Bibliografii. Bilanțul „Activa"	62-70

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN

Pentru membrii Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț cum și pentru Bănci Populare, prețul 100 lei anual.
Prețul unui număr vechi 20 lei.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

LA CORPUL ABSOLVENȚILOR ȘCOALELOR SUPERIOARE DE COMERȚ
Palatul Camerei de Comerț, București

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22 A

29223

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuș Lucian. Dr. în științe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din țară.
Hodoș Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Națională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuințe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Național.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperației.
† *Rasidescu St I.* Fost președinte al Corp. Abs. școlilor sup. de com.
† *Rosen Isac.* Fost contabil expert, fost profesor la Școala com. „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil șef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateș, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N., Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateș**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateș

* * *

Corpul absolvenților Școalelor Superioare de Comerț

— Recunoscut persoană morală și juridică prin Lege specială și Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerț, București —
Filiale în orașele principale din România Mare

Comitetul București

Președinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Președinte.* Director în Ministerul de Industrie și Comerț.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateș — Banca Națională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Președinte.* Industriaș.
Ianculescu Gh. — B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Națională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M., comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuințe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director și profesor Școala Practică a Camerei de Comerț.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr. Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoș Ulpiu, Hurmuzache, C., Iacobescu Spiridon, Neamțu C., Panteii Cristian, Gr. Trancu-Iași, Staicovici Thr. D., Ștefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

Toate articolele pentru publicare și orice comunicări se vor trimete pe adresa **Revistei generale de Comerț și Contabilitate,** *Palatul Camerei de Comerț București.*

REVISTA GENERALA
DE
COMERȚ ȘI CONTABILITATE

COOPERAȚIA ROMÂNEASCĂ

Cunosc, pentru că am urmărit de aproape, fazele prin care a trecut această măreață operă socială în țara noastră, dela începuturile ei și până astăzi, și n'o cunosc numai din cărți și dela congrese, convocate așa de rar, ci și contactul direct ce l'am luat cu activitatea ei practică.

In adevăr, în continuarea activității culturale întreprinse în Galați, încă de pe la 1902, pentru luminarea masselor de muncitori, am trecut în urmă și la activitatea practică economică. In acest oraș, am pus bazele primei cooperative de consum „Spicul de grâu", iar mai târziu tot aici am ajutat activitatea culturală a preotului L. Cozma, pregătind și punând bazele în mahalaua Sf. Impărați a unei bănci populare, al cărui membru sunt și astăzi. Am fost mulți ani cenzor al acestei bănci cooperative și în această calitate am luat parte la multe adunări generale ale Federalei din Covurlui, ținute în diferite părți ale județului. La una din acestea, la Bujor, în 1916, am întâlnit și pe regretatul Director General E. Enescu, a cărui activitate o cunoșteam de mult și o urmăream de aproape.

Am fost pus astfel în măsură să cunosc scurta dar sănătoasa tradiție a acestei mișcări, care după cum am putut-o citi în sufletul atâtora dintre cooperatorii cu care am venit în contact a însemnat:

a) *O mișcare economică izvorâtă din păturile adânci ale poporului* și pusă de marele Haret în serviciul unui *ideal social și național*, — pe care fruntașii satelor și atâția dintre specialiștii orașelor, au știut să-l slujească cu devotament și cu jertfă.

b) In același timp *o organizație socială, luminat sprijinită de Stat*, care respectuos față de *autonomia* ei ce decurge din însăși natura specifică a cooperației, a știut s'o ție *departe de vâltoarea luptelor politice.*

In 1920, venind în capul Ministerului Muncii am căutat să fiu tot timpul respectuos și credincios principiilor anunțate mai sus, în îndrumarea și organizarea cooperației orășenești.

Deaceia, înființând un consiliu central al cooperației orășenești pe lângă ministerul muncii, am asigurat majoritatea reprezentanților aleși de mișcare, iar restul membrii de drept, lăsând la o parte orice preocupare de partid, punct de vedere de care m'am condus totdeauna și în alegerea personalului.

Mai departe, convins că această mișcare nu-și poate consolida organismul decât bazându-se pe forțele de jos, am dat cel mai mare concurs inițiativei de a se organiza *primul congres al cooperației orășenești*, în Iunie 1920, *pe baze neoficiale*. Aici s'au primit contribuțiile venite de pretutindeni, și între care trebue să subliniez cu satisfacție participarea la lucrările congresului a d-lui V. Brătianu, actualul Ministru de Finanțe.

Am căutat ca de urgență să aduc la îndeplinire deziderateie acestui congres și ca urmare:

1. S'a întocmit la Direcția Cooperației orășenești de atunci un ante-proect, însușit de mine, prin care se organiza o *„Centrală de aprovizionare"* cu colaborarea statului, dar *pe baze largi cooperative*. In adevăr, această instituție avea să fie condusă în primul rând de cooperatori aleși, cari urmau să fie în majoritate, în adunarea generală, în consiliul de administrație și în comisiunea de cenzori, puncte care de alminteri și azi fac obiectul deziderateior mișcării, exprimate și în recentul congres general.

2. Am numit *o comisiune de unificare a legislației cooperative* orășenești, compusă din specialiști din diferite partide, între care notăm pe d-nii: Vintilă Brătianu, I. G. Duca. I. Răducanu, etc.

Această comisiune, contopindu-se cu alta mai veche a căror lucrări erau lăsate în suspensie — numită pentru cooperația sătească, și-a reînceput lucrările și ne-a dat, încă din 1921, *primul* și singurul *ante-proect oficial de cod al cooperației*. Paralel cu aceasta, s'a depus în parlamentul din 1921 și un cod al cooperației din inițiativa cooperatorilor basarabeni.

Inchei acest articol în credința că actualul Ministru al Muncii și Cooperației, d-l N. Chirculescu, condus numai de interesul superior al statului, va căuta să reînoade firul tradiției cooperative românești, rupt se pare pentru câte-va clipe. Ca urmare cred, că în pregătirea noului cod al cooperației d-sa nu va ignora nimic din ce s'a lucrat până acum în această direcție

la noi, şi în acelaşi timp că va continua şi complecta seria informaţiilor d-sale — începute cu ancheta cooperativă condusă de delegaţii Băncii Naţionale şi cu recentele congrese cooperative.

Şi în această materie credem că *ar putea fi de mare folos luminile şi experienţele specialiştilor, cari lucrează astăzi sau au muncit eri în ogorul coperaţiei româneşti, şi din care un număr însemnat se află şi printre membrii corpului de experţi-contabili*, tineri cu trecut bogat în cooperaţie, cu mare experienţă practică sau cu frumoasă cultură, şi a căror contribuţie este de dorit ca să fie valorificată la vreme.

Gr. Trancu-Iaşi
Fost Ministru
Preşedinte de onoare al corpului
de experţi contabili

Rivista d'Amministrazione e Finanza

Periodico fondato nel 1903 e premiato con medaglia d'oro all-Esposizione internazionale di Milano

Tratta di finanza e di matematica finanziaria — Amministrazione e contabilità dello Stato e degli enti locali, questioni economiche e giuridiche, statistiche — Bibliografia.

Interessa chiunque, sopratutto Comuni, Provincie, Opere Pie, Banche, Casse di Risparmin, Instituti di Assicurazione, loro Presidenti, Direttori, Consiglieri, Segretarii Ragionieri. — organo dei Ragionieri d'Italia. — In una rubrica speciale ne espone gli studi, i lavori, ne propugna i doveri e le legittime aspirazioni.

COMITATO DI DIREZIONE: Prof. Achille Loria, Senatore del Regno — Onorevole Professor Comm. Ulisse Gobbi, dell'Università Bocconi di Milano — Professor Comm. Pietro Belleno dell'Università Cattolica di Milano.
DIRETTORE: Prof. Cav. Rag. G. B. Valentini, Professore dela Facoltà di Scienze Sociali dell'Università di Milano.

Abbonamento annuo: ITALIA L. 20 — Estero L. 20 — Un numero separato L. 3

Direzione e Amministrazione: MILANO, Corso Venezia, 33
. . . Telefono 72.34 . . .

Rugăm pe D-nii abonaţi care îşi schimbă adresa, ori doresc să li se trimită revista la o altă adresă, să bine-voiască a ne înştiinţa printr'o carte poştală sau scrisoare.

Administ. Revistei de Comerţ şi Contab.
Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti

CONTRIBUȚII LA CODUL COOPERAȚIEI

Organizarea Instituțiilor Centrale cooperatiste și Congresul general al Cooperației

Băncile Populare și Cooperativele de Consum din București și din Județul Ilfov, m'au delegat a le reprezinta la congresul general al Cooperației ce s'a ținut la 3, 4 și 5 Ianuarie a. c.

Am primit această însărcinare cu cea mai mare satisfacție sufletească ca unul ce din acest județ am pornit în anul 1903 (data înființărei Casei Centrale a Băncilor Populare) în calitatea mea de atunci, ca prim Controlor și apoi inspector, pentru organizarea și îndrumarea mișcărei cooperatiste la sate.

De activitatea mea desfășurată în cooperație, de jertfa făcută și de isbânda cucerită pe acest teren să leagă cele mai frumoase amintiri pe care timpul le sapă din ce în ce mai adânc în inima mea de cooperator.

Dela războiu încoace, fiind chemat a lucra în alte instituții de Stat, am fost nevoit să părăsesc Casa Centrală, fără însă ca o clipă să mă despart de cooperație.

Legătura cu mișcarea o păstrez mereu pentru că țiu să-i consacru toată experiența mea în operațiunile de comerț și în technicia Băncilor.

Făcând din cooperație un ideal, sufletul meu caută să aibă o contribuție cât mai largă în realizarea lui.

Și dacă le spun toate acestea o fac ca să se știe că mă găsesc pe terenul practic al cooperației iar nu pe cel teoretic.

Cerusem cuvântul la *congres* dar, nu l'am obținut. Nu m'a ajuns rândul!

Aș fi dorit să vorbesc la punctul al 2-lea Cooperația de al 3-lea grad, adică chestia privitoare la organizarea instituțiilor Centrale.

De oarece nu am putut avea cuvântul la congres voi căuta să mi-l spun prin revista noastră a specialiștilor, cari au de în-

deplinit un mare rol în mişcare şi dela a cărei activitate este condiţionat viitorul cooperaţiei.

* * *

Congresul a votat moţiunea prin care să cere statului de a sprijini mai departe cooperaţia şi acest sprijin să fie dat într'o măsură mai mare ca până acum.

Pentru acest lucru *să impune neapărat o nouă organizare a instituţiilor Centrale, cari în modul cum a funcţionat până acum, n'au putut ajuta mişcarea cum ar fi fost de dorit.*

Premediul tuturor relelor arătate de d-l referent C. Spănişteanu, inerente actualei stări, nu îl văd în funcţionarea unei singure Centrale.

O singură Instituţie a fost bună atunci când neapărat permitea o acţiune unitară.

Dar acum când ne găsim în faţa unei mişcări cooperatiste vaste, şi care cere sprijinul statului cât mai intens, *în mod fatal trebue să ajungem la principiul diviziunei muncei.*

Sprijinul statului s'a manifestat prin cele 3 centrale: Centrala Băncilor Populare, Centrala Cooperativelor şi Centrala obştiilor.

Pentru ca în viitor activitatea lor să fie mai rodnică, propun tot 3 centrale dar cu alte funcţiuni şi anume:

1. Centrala de credit
2. Centrala de aprovizionare şi desfacere
3. Centrala de control şi propagandă ca unitate de acţiune consiliul superior.

Centrala de Credit

La această Centrală se va studia în mod serios cererile de către Bănci şi cooperative.

Centrala de credit va avea funcţia de a canaliza tot creditul necesar Cooperaţiei şi care de sigur va şti să cumpănească mai bine lucrurile de cât cele trei Centrale cari lucrează acum izolat.

Creditul este problema cea mai importantă şi mai arzătoare în cooperaţie şi de sigur că numai cu ajutorul oamenilor de specialitate, care vor figura în consiliul de administraţie al acestei centrale şi cu influenţa lor în finanţa ţărei, se va reuşi a se rezolva în mod fericit.

O singură Centrală de credit pentru întreagă cooperație și care să deschidă larg porțile creditului pentru Agricultura, care va fi și în viitor avuția țărei noastre, aceasta este după mine prima grijă ce trebue să o avem pentru mișcare.

Centrala de aprovizionare și desfacere

Această centrală va organiza munca în producție și înlesni consumul atât la sate cât și la orașe.

In ceeace privește producția la sate, cooperația are un mare rol de îndeplinit. Poporul s'a trezit la o nouă viață prin consecințele reformei agrare. In țări streine, dacă agricultura a ajuns la o stare înfloritoare, aceasta să datorește societăților cooperative.

In Italia bunăoară, prin cooperativele de producție, cari sunt în număr însemnat, producția agricolă și creșterea vitelor a luat o mare dosvoltare.

Ar fi o mare greșală ca obștiile să lucreze mai departe izolate de această centrală. Tot ce este organizație cooperatistă de producție să fie aduse la această centrală, cari cu ajutorul creditului și cu o educație agricolă să determine o cât mai mare sporire de producție.

La orașe, însuși d-l Ministru Chirculescu a anunțat un plan ce-l are de a organiza pe muncitori în cooperație, ceeace va da mult de lucru acestei centrale care trebue cât mai radical organizată.

Același lucru și în lumea consumatorilor unde cooperația este chemată a efteni viața prin înlăturarea intermediarilor dintre producători și consumatori.

Această centrală ar constitui un oficiu de aprovizionarea satelor și orașelor și care ar asigura tot odată desfacerea produselor prin vânzarea în comun.

Centrala de Control și propaganda

Statul prin această Centrală va face opera culturală economică. Țărănimea are nevoe de educație comercială și agricolă.

Pentru realizarea acestui program de activitate, Centrala va angaja o serie de conferințiari, cari prin cercuri Culturale cooperatiste, să pregătească țărănimea la noua viață economică ce se deschide înaintea ei. De asemenea și muncitorimea de la orașe,

căci după cum a spus d-l Ministru Duca, singură cooperaţia va fi acea care să îndulcească raporturile între muncă şi capital.

In ceea ce priveşte Controlul el trebue făcut unitar, iar nu ca până acum pe specialitate după Natura Centralei unde controlorii sunt încadraţi.

Un controlor dela obşte nici nu vrea să ştie de un controlor de la Bănci, sau un controlor de la Cooperative nu vrea să ştie de un controlor dela Bănci. Această stare de lucruri trebue să înceteze odată.

Nici nu este de admis controlul pe specialitate.

Un controlor sau un inspector dacă e stăpân pe technica Contabilităţii este în stăre să verifice orice gestiune.

Această Centrală ar avea controlul gestiunilor tuturor unior Cooperatiste.

Cu acestea spuse sfârşesc prin a atrage atenţia cooperatorilor asupra importantului discurs rostit de d-l Ministru Duca, care ne-a vorbit aşa de frumos de *idealism în cooperaţie.*

Tot ce s'a făcut în cooperaţie se datoreşte *puterei sufletului*, şi fără iubire de oameni şi spirit de sacrificiu vom da greş în toate şi vom strica totul.

Nicolae Arghir
Director
în Ministerul de Comerţ şi Industrie
fost Inspector al
Casei Centrale a Băncilor Populare

D-nii abonaţi care nu au plătit abonamentul sunt rugaţi a-l trimite fie prin mandat poştal, fie depunându-l la sediul secţiunei Ilfov (Palatul Camerei de Comerţ) pentru Bucureşti, sau la sediul celorlalte secţiuni pentru provincie.

De asemenea rugăm pe domnii abonaţi care n'ar primi regulat revista, sau ar observa vre-o eroare în felul cum este scrisă adresa sau îşi schimbă adresa, să comunice aceasta fără întârziere printr'o carte poştală la Administraţia Revistei Generale de Comerţ şi Contabilitate (Palatul Camerei de Comerţ).

Orice propuneri ni s'ar face vor fi bine venite.

COMITETUL

ROLUL STATULUI IN COOPERAȚIE

Introducere

Această chestiune prezintă o deosebită importanță, în deosebi pentru cooperația din Vechiul Regat, care negăsind la începuturile ei condițiunile prielnice de progres a trebuit să se desvolte mai mult *prin stat* și sub conducerea lui.

Raporturile normale însă, care trebuesc să existe *între cooperație și stat* decurg din însăși stabilirea naturei specifice a acestor două categorii deosebite de organizații.

Ce este cooperația? Asociațiile cooperative sunt înainte de toate organizații *economice* libere, dealtminteri ca și întreprinderile capitaliste, și deci în mod obișnuit *rezultate ale inițiativei private.*

Ce este statul? In înțelesul de care poate fi vorba aici, o organizație *politică*, manifestându-se sub întreita lui înfățișare de putere legiuitoare, executivă și judecătorească.

Atunci, care sunt, în mod normal, raporturile care trebue să existe între aceste două categorii de organizații, de naturi diferite?

Vom putea răspunde la această întrebare dacă vom ține seama că *viața socială* este în continuu mers, și ca atare ea se manifestă în același timp: ca *viața politică*, ca *viața economică* și ca *viața culturală*. Ca urmare, pentru o bună funcționare a organismului social, se impune diviziunea sau *specializarea diverselor funcțiuni sociale*, tot astfel după cum în producție, și în lumea economică în general, s'a impus *diviziunea muncii.* Astfel, în mod firesc și logic, apare necesitatea independenței instituțiilor, care îndeplinesc funcțiuni sociale deosebite și respectiv *necesitatea autonomiei organizațiilor economice*, față de cele politice, fie că acestea din urmă sunt de ordin public „Statul", fie că sunt de ordin privat „Partidele politice".

Dar *autonomie* nu înseamnă *izolare*. și anumite *raporturi între stat și organizațiile economice* — fie ele întreprinderi capitaliste sau cooperative — *devin indispensabile*, pentru promovarea intereselor generale, ca și pentru propria lor existență

PARTEA I

Raporturile actuale şi trecute între Stat şi Cooperaţie în Vechiul Regat

Trebue să spunem dela început că aceste raporturi n'au fost şi nu puteau fi normale, căci nu se putea forma o *cooperaţie* rurală de *sine stătătoare*, cu o populaţie de *clăcaşi* şi *dijmaşi*, lipsită de drepturi politice efective. — Ca urmare, în loc de o cooperaţie în colaborare cu Statul, s'a desvoltat o cooperaţie sub conducerea şi tutela Statului.

In linii generale, şi până la înfăptuirea împroprietărirei, toate măsurile statului faţă de cooperaţie, trebue să le considerăm însă ca un sprijin al său de ordin material sau moral, dat direct acestei mişcări, şi indirect ţărănimii.

In linii mari considerat, acest sprijin a fost metodic, şi de aceia a constat mai mult într'un sprijin moral de cât în unul material.

A. *Sprijinul material.*

1. *Creditul.* Vom trece în această categorie toate fondurile procurate mişcării prin organizaţia de stat a Centralelor, chiar şi pe acele furnizate de Banca Naţională, ca unele ce s'au acordat în primul rând pe baza garanţiei statului.

Proporţia acestui credit socotit în procente la %, faţă de totalul mijloacelor de exploatare, ne este dată de cifrele de mai jos pe ani şi pe feluri de cooperative:

	1908	1918	1922	1923
a) Bănci Populare;	9.7 %	4.6 %	18.8 %	25.8 %

	1910	1921
b) Coop. de consum:	27 %	70 %
c) Coop. de păduri.	42 %	83 %

Concluzii: Puterile financiare ale mişcării au crescut într'o proporţie mult mai mică ca sprijinul statului. — Cauzele?

Cooperativele de credit, au dus o astfel de politică bancară, încât n'au putut să pompeze disponibilităţile în numerar, ale satelor de după războiu, iar *cooperativele de consum*, având a servi

politica trecătoare a statului negustor, au luat o desvoltare numerică prea mare și în disproporție vădită cu puterile ei organice.

Ca urmare, mai întâi trebuesc înlăturate cauzele care împiedica desvoltarea organică a mișcării și produc un mare număr de *cooperative artificiale* și numai în urmă recurg la *sprijinul material al Statului.*

2. *Contribuția statului pentru serviciul de îndrumare și control.* Sumele cheltuite de Stat cu întreținerea instituției centrale și a serviciilor de control, trebue să le socotim numai în parte ca au ajutor pentru mișcare și ca o sarcină pentru Stat, căci restul a fost acoperit din operațiile comerciale ale Centralei, și din 1 % perceput asupra beneficiilor nete ale băncilor populare.

Dar mai mult decât atât, decretul lege din 1918 a pus îndatorire centralelor, ca după 5 ani de activitate, să se întreție ele singure. — Această cerință a legiuitorului a fost satisfăcută în parte san în total, încă înainte de expirarea termenului de mai sus, dar în schimb a *rămas mișcarea insuficient îndrumată și controlată.*

3. *Sprijinul moral.*

Incepe la 1898, cu acțiunea Ministerului școalelor din acea vreme, care atacă problema rurală deodată pe un dublu front: *economic* și *cultural*, pentru ca mai târziu atacul să fie completat, prin guvernul și partidul din care făcea parte și pe *frontul politic.* — In acelaș timp, ca un bun cunoscător al firei omenești și al vieței sociale, și deci ca un mare *sociolog practic*, el s'a folosit în activitatea sa de *mijloacele economice ca și de cele sufletești*, din care împletind un tot indivizibil, a reușit să conducă mișcarea spre victorie, fără să vadă însă rezultatele victoriei sociale și naționale, care, către sfârșitul vieței sale se conturau la orizont.

Acțiunea începută de marele Haret la 1898, a fost transformată într'o activitate de stat, începând dela 1903, adică deodată cu întemeierea organizației *Centrala Băncilor Populare*, ca instituție oficială, condusă cu atâta înțelepciune și devotament. Acțiunea s'a intensificat după 1907 și mai cu seamă după 1909 prin încurajarea deosebită dată desvoltărei *obștiilor de arendare.*

Ce a însemnat în realitate acest sprijin? El nu putea constitui un sprijin direct, care să aducă împuternicirea imediată a unei cooperații de sine stătătoare, care încă nu găsea condiții

complecte pentru o liberă desvoltare. — In schimb, *activitatea statului a contribuit metodic la îmbunătățirea acestor condițiuni*, până le-a adus la maturitatea necesară prin *marea operă a împroprietărirei.*

Desigur, un complex de cauze sociale au contribuit la obținerea acestor bune rezultate, dar *nu trebue* deloc *trecută cu vederea partea de contribuție a fruntașilor vieții publice și a conducătorilor mișcării cari* au înțeles și *s'au folosit de conjuncturile favorabile ale vremii, spre a-și împlini misiunea lor socială.*

Un alt aspect al acestei activități, care trebue scos în relief, fiind o deosebită însemnătate pentru viitoarea îndrumare a cooperației românești este: *mișcarea și centrala băncilor populare* înainte de războiu, și-am putut împlini cu succes rolul, pentru că li s'a asigurat în fapt o largă *autonomie*, și pentru că au fost lăsate să-și exercite activitatea pe un *teren neutru*, adică dincolo de sfera luptelor politice de partid.

Deci, s'a respectat în fapt cele două principii, care trebue să însoțească activitatea ori căror organizații economice: *autonomie*, față de stat și *neutralitate*, față de partidele politic

PARTEA II

Cooperația și Statul în România Mare

nirea provinciilor surori și înfăptuirea reformei agrare a celei electorale. au creiat noi condiții de drept și de fapt, care pot constitui punctul de plecare a unei noi îndrumări în mișcarea noastră, așezată de astă dată pe temelii adevărat cooperatiste. Dar la aceste noi condiții economice și sociale schimbate, trebu să corespundă și o revizuire a raporturilor între stat și cooperație, trecându-se *dela starea actuală* de lucruri, când conducerea cooperației o are statul, *la o nouă situație* — în care *conducerea să treacă* de drept și de fapt, *asupra mișcărei însăși, în colaborare cu statul.*

Acum întrebându-ne care este sprijinul ce trebue să-l ceară cooperația statului pentru viitor, vom răspunde:

1. *Un regim fiscal provizoriu* de reduceri și scutiri, care să încurajeze desvoltarea și maturizarea instituțiilor cu caracter pur cooperativ.

2. *Un învățământ cooperativ* și școale superioare pentru

popor, care să pregătească elementele necesare pentru intensificarea vieții cooperative.

3. Asigurarea mijloacelor necesare ca mișcarea cooperativă să poată profita în mod real de *creditul băncii de emisiune*. Aceasta cu prilegiul prelungirei privilegiului ce-l deține dela stat, trebue pusă în situația de a putea sprijini propășirea economiei naționale, fără considerație dacă întreprinderile ce-i solicită concursul înbracă haina capitalistă sau cooperativă.

4. *O legiuire cooperativă, care* ținând seamă de natura specifică a cooperației și de condițiile speciale în care ea s'a desvoltat la noi, *să-i fie — „un prieten sfătuitor și un educator priceput"*.

Prin această legiuire, după părerea noastră, *raporturile cu statul* ar urma să fie stabilite în modul următor:

a) *Statul nu va lua parte la administrarea cooperației, decât în instituțiile centrale*, care urmează să se organizeze în forma unor federale naționale, în care statul colaborează cu un membru de drept, cu puteri speciale și reprezentat în consiliu, în comisiile de cenzori și în adunările generale. — Prin legea lor organică, statul va trebui să stabilească pe de o parte *aportul* său de *capital*, care să fie în raport cu trebuințele și forțele noi ale mișcării, iar pe de altă parte, să stabilească contribuția anuală ce statul înțelege să acorde mișcării *pentru organizarea serviciilor de îndrumare și control.*

b) *Controlul* și *îndrumarea* se va exercita de o instituție centrală de stat, acolo unde acestea nu pot fi exercitate prin uniuni sau federale.

c) *Autorizare de funcționare* și lichidarea cooperativelor să fie trecută asupra justiției, cu avizul sau din inițiativa centralelor a uniunilor de revizuire sau a federalelor.

d) *Dreptul de revocare a mandatului administratorilor* și cenzorilor să aparție, în mod normal, adunărilor generale și numai în anumite cazuri bine precizate de lege, el să poată fi conferit unei instanțe disciplinare speciale, cu drept de recurs în justiție.

A. G. Galan
Director în Ministerul Ocrotirilor sociale
Fost Membru în consiliul Centralei Băncilor Populare

ISTORIA COOPERAȚIEI DIN BASARABIA

Fostul președinte al primului congres a cooperatorilor din România Mare și colegul nostru Vasile E. Ghenzul în ultima s'a lucrare publicată, „Cincizeci de ani al cooperației de credit din Basarabia", cu date istorice prețioase și un bogat material statistic, descrie toate fazele de desvoltare a cooperației basarabene, în special a celei de credit, începând cu primele formațiuni din 1840 și terminând cu cele din zilele noastre.

Ideile cooperației se bucurau de mare popularitate în societatea rusă. Entuziasmul provocat de Furier a dus până la înființarea unei organizațiuni speciale ce stă în legatură cu numele lui Petrasevschi (1898).

Când la finele decenului 1850-60 și celui următor a apărut mișcarea de emanicipare, chestiunea cooperației a fost pusă pe primul plan de toate curentele politice din Rusia. O deosebită atenție a atras lupta ce se petrecea atunci în Germania între Lassal și Schultze-Delitsch, relativ la formarea asociațiilor și raporturile lor cu autoritatea Statului. — In astfel de împrejurări s'a înființat în Rusia prima cooperativă adevărată *).

Pentru prima oară s'a vorbit în Zemstwo Basarabiei (instituție autonomă, de ocârmuire obștească, îndeplineau între altele și atribuțiunile Consiliului Județean) la 12 Iunie 1870, când Comitetul de Direcție depune Adunărei Generale un raport despre organizarea în Basarabia a tovărășiilor de credit și păstrare. Cu toate că acest raport a fost aprobat de Adunare totuși la început lucrurile au mers greu din cauză că țăranii n'aveau idei precise despre organizație în general și cooperație în special. Apoi noutatea celor întreprinse, temerea de răspundere, analfabetizmul general erau alte obstacole serioase în calea desvoltărei cooperației.

In timp de 10, ani numărul total al cooperativelor din Basarabia a atins abia cifra de 41. De aceia pe la 1890 guvernul văzând că înființarea prin Zemstwo a cooperativelor merge încet

*) Cooperativele creiate pe la 1840-65 după structura lor se deosebeau mult de cele înființate ulterior (de la 1865 incoace) și pe principiile cărora s'a format cooperația noastră modernă. Primele aveau un singur scop comun: să ajute pe cale de creditare pe micul agricultor.

hotărăște, până la organizarea unui control mai bine regulat „înființarea băncilor sătești, finanțate de banca Statului.

Din punct de vedere cooperativ banca sătească era un pas înapoi, cu toate aceste ele au început să apară. Aci Adunarea Generală era înlocuită printr'o întrunire comunală, administrarea făcându-se de Autoritatea Comunală, iar controlul exercitându-se de „Zemschi Nacialnic", un fel de administratori de plasă. Totuși în Basarabia aceste bănci n'au avut nici o desvoltare. De exemplu în jud. Chișinău unde mai înainte existase cel mai mare număr de cooperative s'au înființat în total numai 2 bănci sătești. Această stare de lucruri determină guvernul a-și schimba politica sa față de instituțiunile cooperatiste și prin legea de la 1 Iunie 1895 acordă un concurs mai activ din partea Statului cooperativelor formate de inițiativa particulară. La 7 Iunie 1904 această lege a fost complectată cu regulamentarea creditului mărunt și înființarea de Direcțiuni speciale pe lângă Zemstwo județeană și servicii de control pe lângă agențiile băncei Statului Rus.

Cu înființarea acestor servicii și grație condițiunilor favorabile de creditare la Banca Statului s'a asigurat cooperației un frumos viitor.

In adevăr, pe când la 1904 (adică până la introducerea acestei legi) în cele 8 județe din Basarabia erau abia 28 de cooperative de credit și păstrare cu circa 15.000 de membrii, numărul lor în 1909 ajunge la 183 cu 95.000 membrii, în 1912 la 310, iar în 19.5 la 398 cu circa 300.000 de membrii. Iar în ce privește creditele necesare desvoltărei lor Banca Statului le acordă *pe termen lung* pentru formarea capitalurilor de fond și celor speciale (cu destinația de a fi plasate în operațiunile de mijlocire și 2) *pe termen scurt* pentru necesitățile operațiunilor curente.

Astfel această bancă a acordat pentru Basarabia:

în 1910 Ruble 2.039.825.
în 1912 Ruble 5.000.000.
în 1914 Ruble 8.000.000.

(dela 1914 încoace nu posedăm date statistice). — Deci deja la 1914 Banca acordase circa 21.000.000 lei aur la 366 de coop. cât erau atunci. — Dar în timpul războiului când cooperativele au fost însărcinate cu aprovizionarea armatei cu cereale și popu-

lațiunea cu articole de prima necesitate, acest credit a fost și mai însemnat.

n alte ordine de idei cooper. de credit întărindu-se încep afară de operațiunile financiare, a creia un șir de întreprinderi pentru ajutorarea și intensificarea agriculturei, organizând centre de desfacere a produselor țărănești, etc. In această direcție au progresat așa de mult în cât la 1 Ianuarie 1920 cele 400 de cooperative de credit aveau 133 de întreprinderi proprii după cum urmează:

1) Puncte de închiriere 104
2) „ „ montă 3
3) Vii demonstrative 1
4) Pepiniere de viță americană 1
5) Garnituri de treerat 19
6) Mori 5

Năzuința spre reunire, provocată de necesitățile consolidărei mișcărei, precum și de cugetul cooperatist ajuns la un nivel destul de rădicat a făcut să-se caute formule de reunire posibile în împrejurările de atunci. — Și odată ce legea, sau bunul plac nu dădeau dreptul la reunire pe calea firească, cooperația găsește alte căi și totuși își realizează năzuința. — Așa la finele anului 1913 ia naștere la noi, Tovărășia agricolă din Basarabia, al cărei Statut este aprobat la 14 Feb. 1914 de Minist. de Agricultura.

Războiul a găsit cooperația noastră de credit în momentul când starea ei materială în aparență fusese splendită, iar în interiorul ei se petreceau lucruri, cari au trebuit să aducă spre reevaluarea acțiunei. Primele rezultate militare a fost ca consecință complecta stagnare a activității, iar pe urmă să începu încetul cu încetul procesul de reducere a lucrărilor. Știrile militare au provocat o panică generală mai mare în orașe și mai mică la sate, a urmat apoi retragerea depunerilor, încetând și operațiunile de credit.

Treptat însă panica s'a potolit, dar restabilirea operațiunilor normale de creditare a fost imposibilă. Mobilizările ce urmau una după alta, lăsau cooperativele fără lucrători; se luau cele mai tinere și mai energice puteri și deci și din partea aceasta se cauzau operei lovituri, cari sdruncinau lucrarea deja bine așezată. Au trecut câteva luni și viața a început să-și creieze căi noi, oamenii și instituțiunile se acomodau împrejurărilor noi, mecanizmul cooperativ și-a început iarăși activitatea. In curând Banca

Statului și Zemstwo a restabilit creditul, începând din nou a sconta efecfele cooperativelor.

In 1915 Guvernul văzând activitatea folositoare a cooper. în aprovizionarea armatei cu cereale, a populațiunei cu articolele de prima necesitate aprobă organizarea cooper. în uniuni. Astfel încep a funcționa în Basarabia 2 uniuni: cea Basarabeană la 16 August 1915 și cea sud. Basarabeană la 24 Ianuarie 1916.

Astfel a început să miște înainte activitatea uniunilor noastre, activitate ce se desfășura în mijlocul unor împrejurări grele, în momentul când Țara se năbușea, când pe nevăzute creșteau simptomele, cari trebuiau să explodeze prin evenimentele revoluției din Martie 1917. Organizațiunea economică cea veche a țării, care cu toate defectele ei, totuși dădea posibilitatea de a trăi și lucra, a fost sdruncinată din temelie, producțiunea agricolă și industrială desorganizată, oboseala generală și nemulțumirea micșorau și mai mult productivitatea muncii.

Echilibrul distrus amenința prin catastrofe și în împrejurările acestea, cooperatorii au început să dea semne de viață mai vie, au început să se unească, să aranjeze operațiuni comerciale, să organizeze controlul, adică să zidească, în timp ce totul în jurul lor se prăbușea.

Prin legea din 20 Martie 1917 s'a acordat libertatea complectă mișcărei cooperatiste, justiția fiind singura instanță care avea dreptul să se amestece în viața cooperației și numai în ce privește respectarea legilor. Putința de a se grupa în uniuni, la ce atâția ani năzuiau cooperatorii a devenit o realitate și în curs de 3 ani toate județele s'au grupat în jurul uniunilor lor locale, iar acestea în jurul Centralei.

In total s'au format 13 Uniuni și Centrala Uniunilor Cooperativelor din Basarabia. Sosi anul 1918. — Uniunile au reușit întrucâtva să se consolideze, să aranjeze aparatul lucrativ, însă acțiunea lor nici într'un fel nu putea să ia un caracter stabil. Anul acesta a adus odată cu schimbarea situații politice o serie de perturbații care în mod fatal îngreuiau starea economică generală.

Afară de aceasta, cooperația a trebuit să-și transforme structura sa adoptându-se noilor cerințe și curente.

Toate acestea au avut ca efect restrângerea operațiunilor cooperativelor în cadrul mijloacelor lor proprii. Dar toate încercările Uniunilor și Centralei lor de a dobândi credite au rămas zadarnice.

Începutul anului 1924 găsește cooperația basarabeană în stare de reclădire, reclădire radicală, ale cărei rezultate deocamdată nu pot fi calculate. Exact 10 ani în urmă cooperația de credit deasemenea trecea prin criză. Dar atunci ea a fost singură, n'a fost grupată în uniuni.

In moment de criză gravă, criză atât economică cât și socială, cooperatorii noștri înțelegând că numai prin puteri unite se poate duce lupta cu greutățile, au încercat să se unească, pentru a păstra mai bine întregul pe care l-a avut cooperația noastră în trecut. Ei țineau minte de cuvintele lui A. I. Ciuprov: *gruparea cooperativelor în uniuni nu înseamnă adunarea ci înmulțirea forțelor.* Ultimii cinci ani de muncă comună au trecut ca 5 minute, deși cele petrecute ar fi ajuns și pentru 10 ani. Acuma se naște întrebarea, câte din organizațiunile cooperatiste rămase, se vor putea menține. E clar că momentul de trecere, perioada de reclădiri, nivelări după timpul cel nou, nou și economicește, dar mai ales psihologicește cere jertfe. Și dacă în locul Centralei Uniunilor, cooperația basarabeană va da ființă altei instituțiuni noua sau din cele existente — indiferent, care va continua acțiunea Centralei Uniunilor, acțiunea care formează esențialul fără de care Cooperația se transformă într'o „întreprindere comercială" — Cooperatorii vor avea dreptul să zică: nu în zadar am pierdut atâția ani, nu degeaba ne-am apărat vechile noastre poziții. Prin aceasta se va confirma încă odată aforizmul cooperativ: *dacă cooperativa e numai o întreprindere comercială — ea în totdeauna e o întreprindere proastă.*

In cooperația basarabeană desigur s'a făcut lucru mult, două generații și-au depus aci silințele lor și lucru făcut nu va putea să rămână fără rezultate — și orice s'ar petrece astăzi, oricare ar fi încercările de mâine, cooperația basarabeană va ști să păstreze multe din cele frumoase ce le-a avut, împărtindu-le și surorilor sale cooperative.

Teodosie Al. Știrbu

In vederea alcătuirii tabloului de experți, autorizați și stagiari pe 1925 toți membrii sunt rugați a achita cotizația.

Pentru cei ce sunt în restanță cu plata cotizației Corpul a hotărât să aplice art. 26 din Regulamentul legii care prevede suspendarea din exercitarea profesiunei până la punerea la curent cu plata.

O suspendare de 2 ani atrage după sine ștergerea din tablou.

DUPĂ CONGRESELE COOPERATISTE

Rolul specialiștilor în Cooperația Românească

Chestiunea aceasta a fost pusă din nou pe tapet cu ocazia recentului congres general al cooperației și dela locul cel mai înalt.

In adevăr, M. S. Regele în cuvântarea ținută la acest congres după ce relevă rolul importat ce trebue să-l joace cooperația în *sporirea producției*, continuă astfel: „In acest scop, va fi neaparată nevoe de pregătirea unui personal priceput, căci știut este că: *omul sfințește locul* și fără *oameni specializați* și pricepuți nu vom putea clădi ceva temeinic și sănătos.

Dar rolul specialiștilor în cooperație a fost recunoscut de oficialitate încă dela 1903, odată cu înființarea Centralei băncilor populare, când primii controlori numiți au fost dintre *titrații în științele comerciale*. Mai târziu, cu ocazia înființării și desvoltării obștiilor de arendare, s'a cerut concursul *agronomilor*, iar pentru cooperativele de exploatarea de păduri pe cel al *silvicultorilor*.

Activitatea lor practică și îndrumătoare i-a impus ca o necesitate și mișcarea i-a consacrat.

Astfel din inițiativă pur cooperativă, pornită dela congresul neoficial al federalelor, ținut în 1918 la Bârlad, s'a recunoscut de reprezentanții direcți ai mișcării, întâetatea ce trebue dată specialiștilor în conducerea federalelor și în îndrumarea și controlu societăților cooperative. Ca urmare, *statutele tip ale federalelor* elaborate în urmă, *prevăd dispoziția ca directorii și revizorii contabili ai federalelor să fie recrutați în primul rând, dintre titrații în științele comerciale și dintre Agronomi.*

Recunoscându-se specialiștilor acest rol în conducerea cooperației, desigur că s'a avut în vedere nu numai cunoștințele lor de pură specialitate — contabile sau agricole — dar și cultura lor *economică* generală, care-i pune în măsură să sesizeze mai profund *natura specifică a cooperației*, care este înainte de toate o organizație *economică*.

Ca urmare, ei sunt puși în situația să traducă mai curând în practică și concluziunile ce se desprind din recunoșterea naturei proprii a mișcării cooperative.

Aceasta reese clar și din dezideratele notate cu privire la

cooperaţie, de două congrese recente ale specialiştilor şi pe care le reproducem mai jos.

In adevăr, *Congresul Titraţilor în Ştiinţele Comerciale* şi al experţilor-contabili, ţinut în *Mai 1923*, se exprimă după cum urmează:

„Congresul luând în considerare structura actuală a proprietăţii agrare, crede că agricultura ţării nu va putea aduce economiei naţionale tot rendementul de care e capabilă, decât având ajutorul întreg al societăţilor cooperative — *considerate ca instituţiuni economice de sine stătătoare* şi solid organizate, şi care din trecut au putut să dobândească în faţa sătenilor o deosebită autoritate.

In aceiaşi chestiune *Congresul agronomilor din Februarie 1924* vota următorul deziderat: „Legiferarea cooperaţiei agricole asigurându-i sprijinul larg al statului şi *libertatea necesară, pentru o cât mai mare desvoltare a iniţiativei particulare*".

Dar aceiaşi specialişti, cu educaţie economică la bază, *neputând trece cu vederea liniile* sau laturile *care dispart cele două categorii deosebite de întreprinderi* economice: capitaliste şi cooperatiste, *desprind şi liniile care le fac să meargă paralel*, pe drumul care duce spre acelaş scop unitar al servirii intereselor generale. In adevăr, Impărţindu-şi câmpul de activitate cele două categorii de întreprinderi alcătuiesc totuşi membrele aceluiaşi organizm unitar, pe care trebue să-l reprezinte *economia naţională* distinctă a fiecărei ţării.

Ca urmare, cu drept cuvânt, congresul titraţilor în ştiinţe comerciale, putea încheiea dezideratul de mai sus cu cuvintele: In acest scop, şi pentru a putea realiza o *colaborare* eficace a cooperaţiei agricole, cu celelalte instituţiuni reprezentând comerţul şi industria ţării, socotim ca indispensabil *concursul elementelor de specialitate, agronomi şi titraţi în ştiinţele comerciale*, pentru îndrumarea technicei agricole, comerciale şi financiare.

Această chestiune — limitată numai la contabilii societăţilor cooperative şi la revizorii contabili ai federalelor — a fost dealminteri pusă şi în discuţia recentelor congrese cooperative. Chestiunea însă este mai complexă şi în strânsă legătură cu reorganizarea întreagă a cooperaţiei româneşti, ce urmează a i se da prin noul cod al cooperaţiei.

De aceia, socotim că pregătirea acestei noi legiuiri trebue să se intereseze deaproape pe un număr însemnat de titraţi în

Științele Comerciale și de Agronomi cât, și corpurile lor profesionale.

Ca urmare, credem că contribuția acestor specialiști nu va întârzia să se afirme în această materie, după cum nu ne îndoim că organizațiile profesionale respective, vor ști să colecteze aceste contribuți, să le sistematizeze și să le valorifice la timp, prin mijloacele cele mai potrivite întrebuințate pe lângă forurile competente.

Expert-Contabil-Cooperatist

CONSTATĂRI ȘI IMPRESII DE LA CONGRESUL GENERAL AL COOPERAȚIEI

Inainte de a proceda la întocmirea proectului de cod al cooperației, d-l N. Chirculescu, actualul ministru al Muncii, a căutat să fie cât mai complect informat asupra situației actuale a cooperației românești. — In acest scop a recurs la un complex de mijloace informative între care trebue să notăm și convocarea recentelor congrese cooperative, asupra cărora facem aci o scurtă expunere:

I

Situația cooperativelor românești în fața congreselor

La *7 Decembrie 1924* au avut loc *congrese județene* formate din câte un reprezentant de fiecare cooperativă. — Acești reprezentanți la rândul lor, după ce au discutat sumar chestiunile din program, au procedat la alegerea a 646 delegați ce urmau să reprezinte cooperativele în *congresul general*, ce a avut loc în zilele de *3, 4, și 5 Ianuarie 1925.*

Au fost invitați a participa la aceste congrese 8890 de cooperative din vechiul regat și provinciile alipite, cari sunt afiliate centralelor din București. — Mai sunt însă în provinciile alipite încă circa 2000 de cooperative care n'au luat parte la aceste congrese.

Concentrând datele asupra celor două categorii de cooperative vom putea să ne facem o idee sumară şi asupra situaţiei generale a cooperaţiei româneşti, în cursul anului 1924, după cum reese din cifrele ce urmează:

Felul cooperativelor	Nr. coop.	Nr. membrilor
„Afiliate centralelor din Bucureşti"	8.890	1.411.778
„ Federalelor regionale	2.098	497.837
Total . . .	10.988	1.909.615

Este instructiv a cunoaşte interesul ce l-au arătat diversele cooperative pentru lucrările acestor congrese, fapt ce se poate într'o bună măsură, deduce din modul cum au fost reprezentate cooperativele congresele regionale, în care scop dăm cifrele de mai jos:

Felul Cooperativelor	Nr. Coop. invitate	Nr. Cooper. reprezentate	Proporţia celor prezentate
De credit	3.760	1.062	44 %
De consum şi producţie	5.130	1.257	24 %
Total . . .	8.890	2.919	33 %

Nu vom insista asupra cauzelor generale, care au făcut ca congresele judeţene să fie relativ puţin cercetate, dar vom sublinia deosebirea mare ce reese între modul cum au fost reprezentate cele două categorii diferite de cooperative. — In adevăr, pe când băncile Populare au fost prezentate aproape jumătate, celelalte feluri de cooperative au fost reprezentate în proporţie de abia un sfert din numărul lor total.

O explicaţie: Primele datează cea mai mare parte din naintea războiului, pe când celelalte sunt în imensa lor majoritate produsul împrejurărilor schimbătoare de după războiu, fapt ce iese în evidenţă şi prin înfăţişarea situaţiei comparative a celor două categorii deosebite de cooperative, ce o dăm mai jos:

Felul cooperativelor	Nr. soc. pe ani	
	1913	1924
De credit	3.301	3.760
De consum şi producţie	990	5.130

Cooperativele de credit au un trecut de 25 ani de activitate și experințe, având la bază un substrat real, care le permite o *desvoltare normală și sănătoasă.* — *Cooperativele de consum și producție*, sunt în proporție de circa 4/5 produsul unor cauze trecătoare de după războiu: politica statului negustor, sprijinul material disproporționat al Statului, înființarea a două noi centrale de stat, care au forțat nota în materie cooperativă etc. Toate aceste cauze la un loc au contribuit la creerea și întreținerea unui mare număr de *cooperative artificiale.*

Și cu toate acestea, ultima categorie de cooperative au fost reprezentate în congresul general printr'un număr mult mai mare de delegați, căci regulamentul congresului a prevăzut reprezentarea în proporție cu numărul cooperativelor și nu cu cel al membrilor, fapt ce a influențat mult caracterul desbaterilor și forma hotărârilor luate în acest congres.

Pentru a se putea aprecia mai bine gradul acestor influențe, dăm mai jos câteva date în legătură cu numărul membrilor pe categorii de cooperative:

Felul Coop.	Nr. membrilor	Media membr. de cooper.	Nr. delegaților aleși	Nr. delegaților ce ar fi trebuit aleși
De credit	887.360	2.344	286	422
De consum și prod.	471.960	92	360	224
Total	1.359.320	—	646	646

In adevăr, din cele de mai sus se constată că *băncile populare*, deținând 2/3 din numărul total al membrilor, au avut în congresul general numai *286 delegați*, pe când *celelalte cooperative*, cu 1/3 din totalul membrilor, au avut *360 de delegați.* Dacă s'ar fi ținut seama de realitățile cooperative și societățile ar fi fost reprezentate în raport cu numărul membrilor, atunci prima categorie de cooperative ar fi fost reprezentate prin peste 400 delegați, pe când categoria a doua n'ar fi avut decât circa 200 delegați.

II

Desbaterile și dezideratele congresului general

Inainte de a trece la examinarea chestiunilor discutate, vom

nota aci câteva din scăderile organizării congresului general, care după noi au influenţat în mod vizil cursul desbaterilor, cu credinţa că facem un serviciu relevându-le spre a fi înlăturate cu ocazia viitoarelor congrese cooperative.

Lacune în organizarea congresului

Prima scădere, am înfăţişat-o mai sus în cifre şi consistă într'o reprezentare neraţională a diverselor categorii de cooperative, datorită căreia cooperatorii mai vechi şi cu experienţă au fost puşi în minoritate, privilegindu-se delegaţii cooperativelor artificiale.

A doua scădere, congresul general a avut loc prea curând după congrese judeţene. De aci au decurs multe neajunsuri: referatele n'au putut fi suficient studiate şi nici imprimate spre a fi împărţite congresiştilor; ca urmare discuţiunile ce au urmat s'au bazat mai mult pe impresiile de moment, iar nu pe argumente susţinute cu fapte şi idei. A treia scădere, provine din faptul izolării în care au fost ţinuţi cooperatorii până acum şi datorită cărei împrejurări ideile cooperative n'au avut trecerea necesară în congres. Această cauză de căd re însă ar fi putut fi înlăturată printr'o bună măsură, dacă congesul general ar fi început print'o şedinţă sau două pe secţiuni, în cursul cărora s'ar fi selecţionat ideile şi vorbitorii, simplificând astfel şi înălţând caracterul desbaterilor din şedinţele plenare. Propuneri în acest sens n'au lipsit în unele judeţe.

Desbaterile şi dezideratele

Vom face o scurtă examinare a discuţiunilor şi dezideratelor votate numai cu privire la două chestiuni mai importante: *Rolul Statutului în cooperaţie* şi *organizarea celor trei grade* diferite *de unităţi cooperative.*

1. *Rolul Statutului în cooperaţie.* Din discuţiile urmate asupra acestei chestiuni reese evident că mare parte dintre conducătorii cooperaţiei româneşti nu sunt încă edificaţi asupra caracterului specific al organizaţiei ce conduc şi de aici o seamă de cerinţi şi propuneri exagerate cu privire la sprijinul dispropor-

ționat al Statului și al Băncii Naționale. Dar desigur că asemenea exagerări nu pot servi cauzei în cercurile autorizate.

2. *Organizațiile cooperative de primul grad.* Aici s'au discutat două feluri de chestiuni: unele privind tot felul de cooperative, celelalte numai așa zisele „cooperative agricole".

La prima serie, congresul a votat un deziderat stabilind minimum de membrii necesar la constituire, maximum capitalului social individual, care s'a stabilit a nu fi îngrădit prin lege, cât și permiterea cooperațiunilor cu nesocietarii.

La a doua serie de chestiuni, s'a votat un deziderat care reclamă: pe deoparte, necesitatea trecerii cooperativelor agricole dela Ministerul de Agricultură la cel al Muncii, iar pe de altă parte necesitatea ca într'o comună să nu fucționeze decât două categorii de cooperative, unele servind creditul, iar celelalte operațiunile comerciale și interesele profesionale ale micilor proprietari agricoli.

3. *Federale și uniuni.* — Referatele prezentate cu privire la organizarea federalelor și uniunilor de revizuire au fost foarte bine documentate. Din discuțiile urmate și dezideratele votate a reeșit necesitatea întăririi federalelor și a intensificării acțiunilor economice, de control și de îndrumare. — In ce privește constituirea uniunilor speciale de revizuire și control, congresul le-a socotit ca premature de a fi organizate în mod obligatoriu prin lege deodată și pe tot cuprinsul țării, ele urmând a fi îngăduite de lege și a se înființa pe măsura trebuințelor.

4. *Organizarea instituțiunilor centrale.* La acest punct, discuțiunile au fost mai vii și au avut de obiect două chestiuni: *felul de grupare al funcțiunilor* acestor *centrale* cât și *sistemul de control al gestiuniilor.*

La prima chestiune, referentul a susținut necesitatea unei singure centrale, îndeplinind toate funcțiunile economice și sociale ale cooperației, iar congresul, cu mare majoritate, a votat dezideratul ca să se mențină actuala organizație cu 3 centrale. Credem că chestiunea a fost eronat pusă în discuție, adică dintr'un punct de vedere extremist și formal; „o singură centrală sau trei centrale ?". In adevăr, nevoile cooperației, dela noi și din toate țările, pun în realitate în discuție necesitatea de a se

respecta două principii în organizarea instituţiilor centrale sau federale:

1. *Nevoia unei unit n guvernarea mişcării*, când este vorba de exercitarea rolului social şi moral al cooperaţiei şi 2) *Necesitatea specializării* organizaţiunilor cooperative, când este vorba de activitatea lor economică.

In lumina experienţelor şi realităţilor cooperative, colegul nostru, d-l N. Arghir, vechi cooperatist, pregătise în această chestiune o comunicare, pe care din lipsă de timp n'a putut-o desvolta în congres. – Din această comunicare, reprodusă în prezentul număr al revistei noastre, rezultă propunerea următoare: *Unitatea în ce priveşte controlul şi îndrumarea*, exercitate prin 2 centrale diferite una de credit şi cealaltă de aprovizionare şi desfacere. De organe de control ale centralelor referentul nu s'a ocupat. — Propunerile aproape unanime au cerut însă, instituirea comisiunei cenzorilor şi adunărilor generale. — Deziderentul votat se pare însă că exclude ultimul organ, de altminteri indispensabil bunei funcţionări a oricărei organizaţiuni cooperative.

Asupra celorlalte chestiuni, din lipsă de timp, discuţiunile au fost foarte reduse sau au lipsit cu totul, citindu-se numai referatele.

III

Concluziuni

In general, congresul a însemnat o afirmare a vitalităţii mişcării, în deosebi în unele ramuri ale ei din viaţa rurală. Este în acelaşi timp un pas serios făcut înainte, care repune cooperaţia în atenţia opiniei publice şi oamenilor competenţi, în măsură de a ajuta reorganizarea ei, spre a servi cu forţe crescute interesele economiei naţionale. Cooperatorii trebue să fie recunoscători d-lui Ministru al Muncii pentru că reluând firul tradiţiei, a repus guvernul ţării în contact direct cu mişcarea, dând posibilitatea astfel, ca să se puie de acord nevoile cooperaţiei cu interesele superioare ale Statului.

Expert-Contabil Congresist.

CUM SE APLICA LEGEA IMPOZITELOR

Intrăm în al treilea an de aplicarea legei impozitelor. După doi ani de aplicare a legei, sunt multe de zis, și ar trebui spuse spre a se remedia răul. De aceea este bine, ca cei ce au avut prilejul să vină în contact cu fiscul, să arate observațiunile lor.

Comisiunile de impunere — deși legea impune sinceritate și respectarea ei ambelor părți — ar trebui să dea exemplul, aplicând dispozițiunile legei, ca să poată impune respectul ei și contribuabilului, ceeace nu se prea vede.

Astfel o Comisiune de Impunere nu face deosebire între o întreprindere comercială și alta industrială, la care se aplică cote diferite. O fabrică de cherestea și un atelier de reparat vagoane cu uzină, ateliere mecanice, de strungărie, lemnărie, vopselărie, etc.. sunt ambele industrii. Totuși cea dintâi a fost categorisită industrie, cea de a doua comerț.

Art. 31 § 10 specifică între cheltuelile ce intră în cheltuelile întreprinderei și pe cele de întreținerea clădirilor. Fără a se cerceta să se vadă la ce au servit acele cheltueli — dacă au fost cheltueli propriu zis pentru întreținere sau înzestrări a clădirilor — ele au fost refuzate din cheltuelile întreprinderei.

Tot acelaș articol la acelaș paragraf spune că nu vor fi recunoscute la cheltueli impozitele de față, adică cele dela impozitul comercial și industrial. Au fost Comisiuni cari nu au recunoscut în cheltueli impozitul pe cifra afacerilor, alte diferite impozite speciale puse de județe și comune, deși după noua lege a impozitelor ar urma ca aceste impozite speciale să nu mai fiinteze, chestiunea de altfel este dusă înaintea Casației. Până la o hotărâre, ele se plătesc, și deci ele trebuesc ținute în seamă la cheltueli.

De asemenea nu s'au recunoscut la cheltueli taxa de înregistrare de 1% pentru sporirea capitalului și timbrului acțiunilor. Legea specificând că numai impozitul comercial nu se calculează la cheltueli, toate celelalte impozite trebuesc recunoscute.

In art. 77 din instrucțiunile Legei, cari țin loc de regulament, se spune că se vor lua în seamă și pagubele real încercate. Totuși au fost refuzate pagube încercate de întreprindere prin incendiarea materialelor prime și prin cedarea către Stat a

unor instalaţiuni. Comisiunea de Apel, după întinse discuţiuni şi expertize, a recunoscut o pagubă minusculă. Ea n'a recunoscut valabilitatea registrelor comerciale regulat ţinute — după însă-şi afirmaţia expertului contabil — pe motiv că nu s'au produs şi dovezi de cât registrele.

Să se reţină că era vorba de registrele unei societăţi anonime ari fac dovadă către acţionari şi terţi.

Ce alte dovezi mai trebuesc, când focul ţi-a mistuit şi comptabilitatea analitică a materialelor, de cât comptul de materiale sprijinit pe facturi, bonurile de materiale consumate, înregistrate at şi inventarul făcut după incendiu!

Legea, în art. 42 hotărăşte ca la întreprinderile *cari nu sunt pe acţiuni* o societate în nume colectiv, din două persoane, nu este pe acţiuni, şi deci se asimilează particularilor la calculul impozitului complimentar, capitalul întreprinderei nu va fi socotit mai mic ca jumătatea cifrei afacerilor. Pentru stabilirea rentabilităţei întreprinderii s'a neglijat, de către Comisie, această dispoziţie a legei şi a calculat rentabilitatea la capital, nu la jumătatea cifrei afacerilor, care era mai mare.

Chiar la coeficientul de rentabilitate la care a ajuns, în tabloul din art. 42, este lămurit că la întreprinderile particulare se aplică o altă cotă decât cea a societăţilor pe acţiuni. Comisiunea á aplicat pe cea a societăţilor pe acţiuni. Nu poate fi scuzată că ar fi putut fi dusă în eroare de vre-o emblemă, căci în procesul-verbal redactat stabileşte, că se impune fabrica X proprietatea D-lor Y şi Z.

Două societăţi anonime pentru salariul plătit lunar sau anual administratorilor delegaţi, membrii în consiliul de administraţie, au reţinut şi plătit impozitul pe salariu. Membrii în Consiliul de administraţie şi administratorii delegaţi sunt mandatarii acţionarilor penttu conducerea societăţei, ei pot să nu fie acţionari — art. 122 c. com. — au personalitate juridică distinctă de a societăţei — art. 123 c. com. — sunt simpli funcţionari. Toată legislaţia privitoare la mandat, atât în c. c. cât şi în c. com., şi jurisprudenţa, sunt unanime în această privinţă.

Două comisiuni de impuneri au refuzat de a primi în cheltuelile societăţei aceste salarii, deşi se plătise impozitul asupra lor, pe motiv că salariaţii sunt membrii în Consiliul de administraţie. S'au bazat pe dispoziţiunea art. 81 din Instrucţiuni, care zice

că nu se vor recunoaște în cheltueli sumele luate zilnic, lunar sau anual *de întreprinzători* pentru întreținerea lor. — Se face o regretabilă confuziune; în art. 81 în Instrucțiuni este vorba de întreprinderile particulare, *firme individuale sau societăți colective*, a căror situație juridică este una cu a proprietarului ei: falimentul întreprinderei A, proprietatea d-lui B, atrage și declararea în stare de faliment a d-lui B, însăși al. 2 al acestui articol o confirmă „căci se iau asociații pentru cheltuelile lor fac parte din beneficiile lor". Declararea în stare de faliment a d-lui C. acționar, membru în Consiliul de administrație, sau administrator-delegat al unei societăți anonime, — sau chiar a tuturor membrilor Consiliului de administrație sau acționarilor individuali, nu atrage declararea în stare de faliment a societății. Făcându-se apeluri, s'au judecat de două Comisiuni de Apel în aceeaș zi. Una a admis apelul la o societate, iar cealaltă Comisiune, a respins apelul societățeі a două. Cea dintâi Comisiune n'a fost nici ea statornică, în această înterpretare. A doua Comisiune, în toate hotărârile date în această chestiune a fost statornică, adică a refuzat salariile administratorilor-delegați. Conform art. 52 din Legea Impozitelor, trebue recunoscute în salarii și jetoanele de prezență ale membrilor Consiliului de administrație, fiind plata serviciilor făcute de aceștia pentru conducerea și administrarea societății.

Nu echivalează această procedare a fiscului cu o dublă impunere; odată când s'a plătit impozitele pe salarii și a doua oară adăugarea acestor salarii la beneficiile societății, căci impozitele plătite pe salarii fiind legal și bine plătite nu se scad din ce întreprinderea datorește pentru impozite? Chiar dacă aceste salarii sau jetoane ar fi fixate de adunarea generală ulterior adică la discutarea bilanțului, ele ar trebui scăzute din beneficiul societății și impuse la cei ce le-au încasat, conform legei, la impozite pe salarii, fiind o cheltueală a societății.

Altminteri înseamnă că impozitul să nu fie plătit de cei ce au avut venitul.

Nu sunt dubla impunere și impunerea altuia de cât a celui care a avut venitul, contrare spiritului și dispozițiunilor categorice ale legii? — Ba da!

O divergență pe o chestiune așa de simplă...

In genere, Comisiunile de impunere și cele de Apel confirmă hotărârile lor, refuză de a primi la cheltueli salariile, gratificațiile, dobânzile, chiriile, asupra cărora nu s'a reținut și plătit

impozitul respectiv. Această procedare este ilegală. *Legea, art. 31, hotărăşte să fie primite la cheltueli fără nici o restricţiune.* Intreprinderea cade în contravenţie la dispoziţiunile prevăzute de lege, la capitolele impozitelor pe veniturile mobiliare, salarii şi profesionale, şi deci trebueşte urmărită conform dispoziţiunilor cuprinse în acele capitole.

Această procedare este dăunătoare chiar fiscului, căci s'ar putea ca Intreprinderea să aibă o pagubă foarte mare, şi chiar de nu i se recunoaşte aceste sume, totuşi paguba să mai existe sau beneficiul să fie derizoriu şi deci să nu fie impusă. Fiscul pierde astfel impozitul pe veniturile din salarii, profesionale şi mobiliare, cari trebuiau reţinute şi vărsate, independent de rezultatul exploatărei întreprinderii.

O întreprindere în preţul de cost al mărfii a calculat: costul materialelor brute, salariilor plătite pentru fabricaţie, asigurările pentru caz de incendiu, cotizaţia pentru asigurările muncitoreşti, materialele întrebuinţate ca combustibil şi pentru întreţinerea maşinelor, cheltueli pentru manipulare mărfurilor în depozit şi amortizarea. A stabilit preţul de cost al mărfii fabricată, cu care apoi a fost socotită marfa aflată în depozit la facerea inventarului. Cheltuelile ca: salarii personal administrativ, chirie, întreţinerea clădirilor, cheltueli generale, dobânzi şi comisioane impozite, le-a socotit numai la marfa vândută. Aşa că preţul de cost al mărfii vândute a fost mai mare de cât cel al mărfii în depozit. Diferenţa era justificată: 1) că cea mai mare parte din a doua categorie de cheltueli, fusese necesitată de vânzările făcute; 2) Că preţul mărfurilor era în scădere pe piaţă, fapt dovedit; 3) că este marfă expusă intemperiilor şi deci supusă la stricăciuni, putreziciuni, uscare, etc.; 4) legea însăşi, prin art. 125, este adevărat pentru alt caz — depreciere valutară — admite să se facă rezerve pentru eventuale pierderi. Codul de comerţ. art. 24 — cere ca la facerea inventarului să se treacă preţul zilei, la care de obicei se face o reducere, spre a se acoperi cheltuelile necesitate de vânzare, — nu preţul de cost, care poate fi mai mare şi irealizabil. Chiar dacă scăderea nu continuă şi intervine o urcare a preţurilor, fiscul nu pierde, căci beneficiul îl va impune în anul viitor.

Legea aproape în totalitatea ei este clădită pe acest principiu; te impune anul acesta după veniturile realizate în anul trecut, — deja fiscul rămâne în întârziere cu impunerea pe un

an — Beneficiul la marfa în depozit nefiind realizat — și problematic — nu se poate deci impune.

Comisiunea de impuneri a adăugat la beneficiu o cotă de 20 % la valoarea materialelor în depozit, motivând că întreprinderea și-a micșorat averea la inventar, fapt neadevărat, căci prețul de cost al mărfii vândute a fost mai mare, din cauza cheltuelilor necesitate de vânzare.

Art. 81 din lege obligă Comisiunile de Apel, să judece apelurile după memoriile aflate la dosar — depuse de contri b ab chiar în lipsa acestora din instanță. O Comisiune a respins un apel, ca nesusținut, după ce ordonase o expertiză contabilă ce se făcuse și se depusese la dosar și în instanță fiind contabilul întreprinderii cu registrele, pentru motivul, că contabilul nu avea procură, iar avocatul, care o avea, era reținut într'un proces la Tribunal, n'a voit măcar să lase judecarea la urmă.

Reprezentanții fiscului — dacă ar cunoaște — pe lângă legea și spiritul ei teoretic și practic întreprinderile în general și mai ales contabilitatea — ar aduce multe și însemnate venituri Statului, impunând adevăratele venituri, iar nu cele închipuite, ce nu se pot încasa.

Veniturile adevărate ușor s'ar putea constata. Oricât de încurcate ar fi registrele unei întreprinderi, dacă ele sunt cercetate serios, poate să se deducă situația ei. Cu ajutorul lor va urmări, dacă dispozițiunile legii au fost respectate, constatând cifra afacerilor, — salariile, gratificațiile, dobânzile, comisioanele, chiriile, etc. plătite, cui s'au plătit, dacă s'a reținut și vărsat impozitul cuvenit Statului.

Aceste date culese, vor fi comunicate reprezentanților fiscului în raionul cărora cad fiecare din cei ce au încasat, spre a fi urmăriți. Este adevărat că aceste date au fost cerute de fisc, printr'o circulară întreprinderilor, dar ea a fost pusă pur și simplu la dosar.

Toate acestea trebuesc scoase de însăși fiscul din scriptele ce-i sunt puse la dispoziție. Fiscul poate de ex., să vadă în registrele unei întreprinderi, că aceasta a plătit într'uu an unui creditor, la un credit de 100.000.000 lei, sub forma dobânzilor, comisioanelor, participărilor de tot felul, o sumă de 70.000.000 lei. Cunoscând suma sub diferitele ei forme, poate mai ușor să urmărească, dacă au fost toate înregistrate la creditorul respectiv, cercetând cărui fapt se datorește că bilanțul prezentat, cu un

activ de 1500 milioane, s'a încheiat cu un beneficiu brut numai de 99 de milioane. Creditorul face scont la B. N. R. şi pentru cele 100 de milioane date întreprinderii noastre a plătit 6 milioane, deci a avut la 100 milioane un câştig brut de 64 milioane. Este cu putinţă ca la restul de 1400 milioane, el să fi câştigat numai 35 milioane, când îl vedem cum lucrează şi în ce condiţiuni împrumută?

Când demonstrezi toate acestea Comisiunilor de Impuneri şi le arăţi greşelile ce le fac, te sfătuesc să faci apel. Şi atunci, dacă e să stabileşti impunerea din nou, în faţa Comisiuni de Apel, te întrebi ce rost mai au Comisiunile de Impuneri?!

N'ar fi mai bine, ca dela început să se cerceteze cu amănunţime, după registre, veniturile ce urmează a fi impuse, căci timpul ce l'ar cere o cercetare mai scrupuloasă tot este pierdut cu apelurile, expertizele ulterioare, etc.?!

Iar delegatul contribuabililor deşi este, dar parcă nu este în Comisiune; cu mai mult interes urmăreşte fina ţesătură de păinjen de pe tavanul camerei Comisiunei, de cât lucrările şi discuţiunile ce au loc lângă el. Nu-şi dă o părere, şi nu este consultat,— este membru care complectează Comisiunea ce lucrează fără el.

O selecţiune a delegaţilor ar fi tot pe atât de folositoare şi fiscului cât şi contribuabililor.

P. Georgescu

Comercianţi, Industriaşi, Financiari!

Faceţi cu toţii reclamă în

Revista Generală de Comerţ şi Contabilitate

Organul „Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale Superioare şi a Corpului Contabililor"

Singura revistă de specialitate, care are un tiraj de 6.000 exemplare, răspândite printre conducătorii Institutelor Comerciale, Industriale şi Financiare, precum şi printre toţi Contabilii din România-Mare.

Se trimit la cerere numere de probă gratuit.

ROLUL NOSTRU

Desvoltarea crescândă a nevoilor a adus — ne-o mărturisesc timpurile — fixarea din ce în ce mai bine determinată a ocupațiunilor; și locul pe care fiecare și l-a prins în vâltoarea vieții a făcut ca, prin statornicirea lui, să se contureze definitiv rolul căruia au să se închine în viitor, și străduințele, și așteptările noastre.

In viața economică s'a evidențiat dela început caracterul și rolul însemnat, — preponderent pe care'l îmbracă contabilul, acest maestru al cifrelor și condeiului, acest muncitor umil într'o activitate atât de neodihnită.

Intâmplarea poate, — sau nevoile celui care s'a adresat mie, mi-au prilejuit — nu-i mult de atunci — mulțămirea lăuntrică a acestei situații.

Lucram în administrația unui atot putințe. Nimic însă, din rigiditatea cifrelor nu'l încurcă sau nu-i aducea umbră de îngrijorare. Ocupațiile, situația interesul, toate i-au dat cu timpul, înmulțirea grijilor și nevoia unui contabil simțită cu continuă stăruință l-a îndreptat spre mine.

O muncă zadarnică. Străduințele mele curate nu-mi folosiau Contabilitatea — tot lucrul meu mă ducea la absurdități hazlii și folosul timpului pierdut îmi fugea dinainte.

Nu știam însumi ce trebue să înțeleg, și niciodată n'am putut lega chestiunile una de alta pentru-că în desfășurarea operațiunilor, al căror contabil eram chemat să fiu, stânga nu știa de ce făcea dreapta și patronul meu se temea parcă de pătrunderea mea în diversiunea gândurilor sale.

Firește că n'am putut continuă, arătând patronului zădărnicia muncii, și-a lui s'a mea — am căutat să mă retrag.

Sunt departe acum.

S'a vorbit mult — desigur însă, fără trebuitoarea autoritate — despre rolul contabilului.

Neîntrebuințat de cât ca mașină de înregistrat — termometru ce trebue să prindă fluctuațiunile de pretutindeni, — contabilul duce viața grea de îndrumător necunoscut și neîntrebat. E soarta lui să fie așa.

Viața economică din tot locul îi cere concurs dezinteresat.

Născut odată cu prima schimbare de avuţie, contabilul — socotitorul — a îmbrăcat la început haina chiar a celui ce-şi ducea afacerile mari, din ce în ce desvoltându-se apoi.

Când viaţa de toate zilele, a ajuns la desfăşurarea cunoscută de istoric, contabilul s'a despărţit de întreprinzător, ca să ajungă ceeace este astăzi, — maşina de înregistrat automată.

Da, — e dureros că trebue să arătăm aceasta.

Şi totuş cât de însemnată e chemarea lui!

Dacă patronul, şeful unei întreprinderi e creerul inima afacerii, contabilul e nervul cel mai de seamă şi fără de care nu se poate.

Contabilul, — oricare ar fi gradul lui de cultură generală— e auxiliarul nedreptăţit al vieţei economice.

Ne recunoscut însă, — e poate vinovat de situaţia în care se complace cu indiferenţă.

La noi, n-eam obişnuit toţi — e destul de dureros — cu munca lipsită de iniţiativă şi, astăzi când tot mai mult ar trebui să ne pătrundem de chemarea noastră, e datorie de neînlăturat să reacţionăm, afirmându-ne.

O sarcină grea — pe care trebue s'o înţelegem noi înşine pentru interesul clasei noastre!

Nu legiferarea profesiunii, ne ajunge, — şi nu încadrarea încercuirea de castă ne ajunge.

Trebue să ne facem cunoscuţi şi nouă şi celor ce nu pot sau nu vor să ne dea consideraţiunea meritată.

Interesarea tutulor claselor de muncitori la viaţa şi rolul nostru trebue începută, încurajată, dusă spre succesul pe care trebue să ni-l dorim noi înşine.

De ce nu ne-am gândit la acest lucru?

Const. Ştefănescu

CURS DE CONTABILITATE COMERCIALA GENERALA

In legătură cu dreptul şi Legile Speciale Comerţului

de Prof. Sp. Iacobescu şi Al. Sorescu

Subiectele:

1. Comercianţii persoane fizice.
2. Societăţile civile şi Societăţile comerciale.
3. Asigurările mutuale, cu prime fixe anonime etc.
4. Inregistrările iniţiale precum şi cele pentru Lichidare, Dizolvare, Fuziune, Faliment.

REZILIEREA CONTRACTULUI DE SERVICIU

Asociațiunile profesionale sunt adesea întrebate de membrii lor, dacă în ceeace privește concedierea funcționarilor există vreo dispoziție legală în România.

De aceea credem interesant să dăm câteva lămuriri în această chestiune.

Nici în Codul Civil, nici în cel Comercial și nici în vreo lege specială nu se reglementează contractul de serviciu dintre patroni și funcționari, — spre deosebire de contractul de muncă dintre patroni și lucrători, pentru care în legea organizărei meseriilor se prevede că nici un lucrător nu poate fi concediat fără un preaviz de 8 sau 15 zile.

Pentru funcționari rămân tot dispozițiunile de ordin general conținute în art. 1411—2 Codul Civil (vechiul art. 1780 Codul Civil Francez) după care oricine cauzează altuia un prejudiciu este dator a-l repara.

Ținând seamă de acest articol, de evoluțiunea dreptului în această privință în alte țări (Germania, Austria, Belgia, Elveția, etc.), unde s'au legiferat raporturile dintre funcționari și patron și de uzurile dela noi, s'a stabilit anumite norme inspirate de considerațiunile sociale ale epocii, — norme, cari au fost consacrate prin jurisprudența formată.

Aceste norme, cari fără a avea deocamdată caracterul de lege, se întâlnesc în hotărârile judecătorești, sunt:

1. *Contracte de serviciu cu durată determinată.* Dacă durata contractului este determinată fie prin convenția părților (scrisă sau verbală) fie prin natura ori întinderea lucrărilor de executat sau prin obiceiul locului, desființarea contractului nu se poate face decât prin acordul reciproc.

Altfel, partea, care a denunțat contractul fără vină din partea cealaltă, va fi obligată la despăgubiri după cum s'a prevăzut în convenție, sau în lipsă după dreptul comun.

Aceste despăgubiri pot fi pentru funcționari echivalentul salarului pe un timp determinat sau chiar până la expirarea convenției, minus ceeace salariatul câștigă din întrebuințarea activității sale în altă parte.

2. *Contracte de serviciu cu durată nedeterminată* care sunt cele mai obișnuite. Aceste contracte pot fi oricând reziliate cu

condiția ca să se observe termenul de preaviz în convenție sau în lipsă cel ce este în obiceiul locului.

Partea, care invoacă acest obicei, trebue să-l probeze, fie prin sentințe anterior date, fie prin certificate emanând dela o autoritate competintă, cum ar fi Ministerul Munciii.

Dacă, după natura și obiectul contractului concedierea presupune și incorectitudine sau o gravă negligență, preavizul nu este deajuns, ci trebue să se facă și dovada culpei salariatului.

In ceeace privește preavizul, termenele obișnuite, asupra căreia justiția s'a fixat oarecum, sunt:

3 luni pentru funcționari cu luna;

8 zile pentru lucrători cu ziua și 15 zile pentru celelalte cazuri.

Aceste termene au fost puse și în anteproectul Codului Muncei ce se alcătuise la Ministerul Muncii, termene de asemenea natură sunt fixate în toate legile cari reglementează contractul de muncă în Germania, Austria, Elveția, Belgia.

Cu ocazia alcătuirii primului anteproect, de colegul nostru, d. Gr. L. Trancu-Iași, ministrul Muncii de atunci, s'a cerut și părerea Corpului Absolvenților Școalelor de Comerț, care în ceeace privește preavizul, a fost astfel formulată:

„Intelege drept de preaviz cu termenele fixate în anteproect, pentru cel mult doi ani de angajament fără nici un motiv.

„După o durată de 2 ani însă, salariatul nu mai poate fi avizat fără motiv serios; dacă este concediat, fără motiv serios, chiar cu preaviz, salariatul are dreptul să ceară justiției examinarea motivului și dacă motivul este neîntemeiat poate cere reintegrarea sau daune-interese.

„Numai pentru fapte grave, care trebue precizate în lege, se admite concedierea fără daune-interese și fără preaviz, dar repetând aceste fapte trebue precizate, nu lăsate la aprecierea patronului.

„Dacă o parte este silită la desființarea contractului cu sau fără preaviz sau e pusă în imposibilitate să execute contractul din vina celeilalte părți, are dreptul la daune-interese!?“

Acestea au fost atunci observațiunile noastre, de care sperăm că se va ține seama cu ocazia alcătuirii noului anteproect de d-l ministru Chirculescu.

V. M. Ioachim

ISTORICUL BĂNCEI NAȚIONALE A ROMÂNIEI

Conferința d-lui I. D. Clinceanu, prim-inspector general al Băncei Naționale Române

—

Mișcarea dela 1848 a fost incontestabil aurora premergătoare a luptelor pentru unire, a independenței, a împroprietărirei țăranilor și a constituțiunei.

Aceste idei înălțătoare au devenit scumpe tuturor românilor, aspirațiuni naționale, în adevăratul înțeles al cuvântului și posibilitatea de a fi realizate, a început să fie întrezărită.

Tot în 1848 a încolțit în mintea adevăraților patrioți și ideia înființării unei bănci de scont și circulațiune. După încercările neizbutite a oficiului princiar din 1852, mai târziu, în anul 1856, sub domnia lui Grigore Alexandru Ghica s'a acordat lui F. Mulaud dreptul de a înființa o bancă particulară în orașul Iași sub denumirea „Banca Moldovei" .cu dreptul de a sconta și a pune în circulație bilete de bancă. Această bancă nedând rezultate satisfăcătoare, s'a lichidat n 1860 și în locul ei s'a înființat „Banca Țării Moldovenești", care a avut aceiași soartă.

In 1863 s'a acordat unor capitaliști străini, reprezentați prin Adolf de Hertz din Viena și Leibel din București, de a face o bancă sub numele de „Banca României". Durata băncei 30 de ani, cu drept de a emite singură bilete de bancă. Această concesiune s'a anulat cu o despăgubire de 750.000 lei ce li s'a dat prin legea promulgată la 14 Iunie 1869.

La 1868 contele Zamoysky și alți câțiva au cerut guvernului ca să facă o bancă de scont și circulație sub numele de „Banca României limitată".

In 1873, ministrul de finanțe G. Mavrogheni, acordă și conferă grupului reprezentat de F. Leitner, toate drepturile și privilegiile pentru crearea și gestiunea unei bănci Naționale a României. Capitalul social s'a prevăzut de 200.000.000 franci. Durata băncii 50 ani, cu drept de a emite bilete de bancă. Dar nici această concesiune, precum și proectul elaborat în anul următor n'au avut darul de a înzestra țara Românească cu o bancă de scont și circulațiune Națională. In fine, la 1880, după atâtea încercări neizbutite, fiind la guvern Marele Român Ion C. Brătianu, se alcătuește un

proect de lege pentru înfiinţarea unei bănci de emisiune combătut în Cameră de Al. Lahovari şi în Senat de Th. Rosetti. Proectul a fost votat, şi, în astfel de împrejurări a luat fiinţă actuala noastră Bancă Naţională. Capitalul băncii s'a fixat la 30.000.000 lei, la cari Statul participa cu 1/3, iar particularii cu 2/3.

Prima emisiune a fost de 12.000.000 lei, divizată în 24.000 acţiuni a 500 lei fiecare; din care Statul a subscris 4.000.000 lei, iar particularii 8.000.000.

Durata băncii 20 de ani. După diferite modificări de statute, din care cea mai importantă este cea din 1890, prin care se adoptă etalonul aur; vine criza financiară din 1901, când guvernul este silit a-şi vinde acţionarilor particulari cele 8.000 de acţiuni cu cari participa la capitalul băncii.

In continuare, d-l Clinceanu arată rolul Băncei Naţionale în desvoltarea diferitelor ramuri de producţiune, precum şi ajutorul efectiv dat Statului în diferite ocaziuni, în special cu prilejul finanţării războiului trecut şi unificării monetare, când B. N. R. a pus la dispoziţia Statului peste 11,000.000.000 lei. Această emisiune a avut o influenţă covârşitoare asupra puterii de achiziţie a monedei, care a scăzut la valoarea cunoscută.

Examinând prelungirea privilegiilor B. N. R, cari expiră la 1930, conferenţiarul emite părerea *personală* ca capitalul băncii să sporească cu 108 000.000, adică în total să fie de 120.000 000, la cari Statul să participe cu 40.000.000.

In felul acesta Statului i-ar reveni pe lângă cota de 30% din beneficiul care i se dă astăzi şi dividendul proporţional la capitalul subscris şi la viitorul fond de rezervă.

In alte ordine de idei, conferenţiarul susţine că şi acţionarii merită o deosebită atenţiune, căci ei s'au mulţumit cu încasarea unui dividend foarte mic, consimţind la dotarea fondului de rezervă şi alte fonduri de prevedere, numai în dorinţa de a întări această instituţiune.

Terminând interesanta sa conferinţă, d-l Clinceanu arată că ideea sporirii capitalurilor băncilor de emisiune nu este nouă şi în alte ţări, ori de câte ori s'a găsit un motiv temeinic, această sporire a fost efectuală, dând exemplul Franţei, Italiei, Belgiei şi Norvegiei. **I. D. Clinceanu**

Contabilitate. Drept comercial.

CONTABILITATEA DUBLA IN STABILIMENTELE INDUSTRIALE ALE R. M. S.

La instalarea d-lui inginer Agripa Popescu ca director general a Regiei, domnul ministru al finanţelor Statului a declarat că, întrucât regia are un caracter comercial va căuta să introducă în această instituţiune sistemul Contabilităţii în partidă dublă.

Incontestabil că această declaraţiune auzită din gura ministrului de resort, a produs cea mai bună impresie în mijlocul funcţionarilor de carieră şi de specialitate, cari se interesează de bunul mers al acestei instituţiuni.

Domnul Vintilă Brătianu, cunoscător adânc al organizaţiunilor bancare interesate în marile stabilimente industriale, comerciale miniere particulare, ar dori, după cât se pare, să vadă şi la Stat o Contabilitate raţională, mai puţin greoaie, cu rezultate reale arătate la finele exerciţiului prin Bilanţurile ce i se vor prezenta domnul ministru de finanţe, incontestabil, ar dorì să ştie dacă formidabila avere investită de Stat în aceste stabilimente şi cheltuelile ce se fac cu exploatarea, merită sacrificiile ce se cer prin bugete precum şi dacă. bazat pe rezultate se poate atribui Statului calitatea de negustor.

Buna intenţiune a domnului ministru nu se poate realiza însă decât numai de specialişti. Greutăţile vor fi înlăturate, cred, oare ce aproape în toate stabilimentele Regiei se găsesc şefi contabili şi contabili specialişti, cari, pe alocurea, fac de ani de zile încercări de merită toată atenţiunea. Se cuvine să fac o bună remarcă comercialiştilor seralişti, cari în unele din stabilimentele Regiei, sunt colaboratori de valoare.

E drept că nu toate încercările au reuşit, cei ce le-au făcut însă n'au descurajat, au perseverat, au muncit şi au aşteptat ca vremurile în metamorfoza lor să confirme că, propunerile şi lucrările făcute, întru târziu vor fi adaptate şi generalizate în mod oficial. In susţinerea acestei afirmaţiuni este cazul şi citez pe defuctul Ghiţă Atanasiu care a stabilit pe sistemul contabilităţii în partidă dublă contabilitatea fondului de exploatare, pe d-nii Constantin Niţescu şi Virgil Nicolescu, cari, încă din 1922, au pus în practică pe sistemul contabilităţii duble operaţiunile de cassă, de materii prime şi materii fabricate ale Fabricilor de Chibrituri din Cluj şi Timişoara, pe colegul Gh. Albeanu care a

stabilit în 1910 la Fabricile de Chibrituri din Bucureşti contabilitatea în partidă dublă la magazinul de consum, singura în toată Regia, pe d-l C. Zacopceanu care prin circulările date în tot cuprinsul Aradului a pregătit noua organizare şi pe d-l C. Nestor care a generalizat, după sistemul dublei, din Ianuarie 1924, contabilitatea cassierilor la toate Stabilimentele Regiei.

Pentru realizarea cât mai completă a unui vechi deziderat al corpului nostru: Contabilitatea în partidă dublă în serviciile publice, entuziasmat şi de cuvântarea rostită de d-l ministru al finanţelor, am crezut de a mea datorie să ridic chestiunea la prima reuniune a colegilor noştri. Astfel se explică cuvântarea ce am ţinut'o la sărbătorirea iubitului nostru decan. Am cerut ca corpul contabililor să îmbrăţişeze, aşa cum se cuvine, chestiunea contabilităţii Regiei şi găsesc modalitatea de a aduna din vreme materialul necesar pentru aducerea la îndeplinire într'un viitor cât mai apropiat atât a dorinţei d-lui ministru cât şi a colegilor noştri aflaţi în serviciul acestei instituţiuni.

Pentru ca Statului îi lipseşte mijloacele de a stimula pe cei meritoşi şi întrucât chiar atunci când s'ar putea găsi mijloace, cei modeşti sunt înlăturaţi de insinuanţi, am propus ca corpul să apeleze la colegii noştri din Regie ca să concretizeze pe hârtie ceeace au făcut precum şi ceeace, bazaţi pe experienţa lor, ar putea face pentru stabilirea contabilităţii în partidă dublă, lucrări cari vor fi premiate de corp. Se vor prezenta lucrări pentru contabilitatea cassierilor, pentru depozitele de materii prime, pentru depozitele de mărfuri fabricate, pentru materiile în fabricaţie, pentru depozitele de vânzare etc. etc., pe stabilimente (fabrici de tutun, chibrituri, saline), pe depozite şi pe cât posibil şi centralizarea lor.

Lucrările înaintate corpului să fie supuse examinării unei comisiuni compusă din colegi (profesori, comercianţi, funcţionari superiori la Bănci, Instituţiuni comerciale şi industriale particulare funcţionari superiori la Stat şi Regie), cari, după ce vor decerne premiile cuvenite, să complecteze lipsurile, să facă pe alocuri corecturile ce va găsi cu cale şi să dea lucrărilor forma definitivă.

Se va prezenta apoi d-lui ministru lucrarea *ca o operă a corpului.*

Intrucât cunosc bine pe colegii din Regie, cari în orice împrejurare au dat dovadă de un sentiment de colegialitate rară, de un simţ de solidaritate pronunţată; întrucât caracterele alese

ale unora din acești colegi, au determinat prin cuvântul lor greu punerea în evidență chiar a elementelor mai slabe ceeace probează că s'a evitat umilirea colegilor; am convingerea că toți acești colegi, la apelul făcut la corp, vor da mână cu mână spre a răspunde cum se cuvine, dând prin acest gest dovada că vor să vadă înfăptuită prin corpul din care fac parte, contabilitatea în partidă dublă în serviciile R. M. S.

Faptul odată îndeplinit, de la sine rămâne înțeles că contabilii își vor reclama locurile alături de Ingineri și Agronomi din organizațiunile cărora colegii de la Regii, în trecăt fie zis, au câte ceva de adoptat.

Aureliu Marinescu
Expert-Contabil

BANCA MOLDOVA
— Societate Anonimă —
Capital deplin vărsat și rezervă Lei 70.000.000
Centrala: IAȘI
Sucursale: *București, Galați, Chișinău, Cernăuți, Bălți, Cetatea-Albă (Ackerman), Orhei, Leowa, Reni, Tighina și Tarutino*
Antrepozite: *Iași, Roman, Reni și Bălți*
Telegrame Adr.: „MOLDOBANCA"

INDUSTRIA CASNICĂ
D-na ARGHIR
București. — Calea Victoriei No. 98
Intrarea prin Str. Academiei

Covoare, cusături și țesături naționale,
Lenjerie de damă
Se primesc comenzi. — Prețuri moderate.

BLĂNURI

(Urmare [1])

Marder, martre, marten, jderul are două varietăţi: Baummarder sau Edelmarder şi Steinmarder. Animalul dela care provine blana face parte din familia rozătoarelor e de mărimea unei pisici dar este mai lung în talie şi are o coadă stufoasă,

Baummarderul are un strat de păr lung de 3-4 c. m. de culoare care variază de la gri închis-cafeniu până la caf·(n închis cu reflex albăstrui şi un alt strat de păr mai mărunt 1 ½ cm., des moale de culoare cenuşie. Partea de sub gât e galbenă aurie. prin asta se deosebeşte de Beltiţă (Ştеinmarder) la care este albă, Ştеinmarderul este şi la culoare mai deschis şi puful (părul mărunt) e albicios sau galben-cenuşiu.

In comerţ pielea se dă mai totdeauna întreagă, cu cap, picioare, ghiare şi coada cea stufoasă. Calitatea este cu atât ma bună cu cât părul e mai des şi va fi mai bine acoperit adică părul cel lung va fi mai abundent; o culoare frumoasă închisă face iarăşi ca pielea să aibă o valoare mai mare.

Rusia furnizează cele mai bune piei, apoi America de Nord şi în fine fie-care ţară din Europa îşi are producţiunea sa indigenă Preţurile variază la Baummarder între 3-4000 lei bucata pentru cele de culoare nu aşa frumoasă, piei mijlocii şi piei mici. La Steinmarder între 1-2000 lei în mediu.

Pieile se vând de cele mai multe ori naturale, rare ori se vopsesc dar li se dă des un lustru. Se întrebuinţează pentru manşoane, etole, jakete etc.

Baummarder-ul se aseamănă mult cu zibelina ruseasc de aceia este foarte preţuit.

Nerz, Vison, mink, nurca; animalul tot din familia marder-ului e mai mic ca o pisică dar mai lung şi trăeşte numai în părţile nordice; pielea este mult apreciată în comerţul cu blănuri pentru durabilitatea sa. Părul formează un strat mărunt des şi moale nu mai lung ca 1 cm., şi un strat de păr puţin mai aspru ţepos lung cam de 2-2 ½ cm., strălucitor de culoare cafenie

1) Vezi numerile 10 pe Octombrie, 11 pe Noembrie şi 12 pe Decemvrie 1924.

brună sau roșlatică. Coada e scurtă și subțire, acoperită cu păr, țepos mărunt și des. Se întrebuințează pentru manșoane gulere la paltoane, jakete, stole căptușeli și alte.

In comerț se deosebesc nurci americane și rusești, având din ele și în Basarabia, Dobrogea; vin întregi la vânzare cu cap, picioare și coadă socotindu-se de bucată cam 300-5000 lei, după mărime, desimea și frumusețea părului etc. Rar se vopsesc, dese-ori li se dă lustru.

O grupare a pieilor de blană după regiuni, s'ar putea face cam astfel:

Africa, dă puține piei, aproape exclusiv piei de covoare și cuverturi, lei, tigrii, leoparzi, etc.

Australia are ca specialitate opossumul australian, vulpi australiene, urși australieni mici (wombat) și canini, epurași întrebuințați la sealkanin (citește silcanin) imitația lutrului cu canini.

America de Sud are monopolul chinchilei în Peru și Bolivia, barstard chinchillones (citește șinșilon), nutria, smaschen = Banale = piei de miel (Lamfelle), guanaco, scunc de America de Sud.

America de Nord, în special Canada și câteva departamente ale Statelor-Unite, are biber, samur american, nurca, bisan, vulpi (argintate, roșii, albe, încrucișate, cenușii), șuppen (schuppen), iltis de Virginia, scunc, opossum american, urși (în special urșii mari negri), luchs, lupi, bivoli americani, bursucul, otter, Seehunde (foce), vielfrasse, hermelin, marder.

Europa de Nord cu Suedia, Norvegia, Islanda, Rusia și Grönlânda furnizează piei de jderi de munte și de câmp, vidre, iltise, hermelini, veverițe, vulpi (roșii, albastre (Groenlanda), urși, lupi, luchși, râși vielfrasse, bursuci, murmel, Seehunde (foce), epuri, pisici, piei de miel și a.

Europa Centrală are jderul de munte și de câmp, vulpi roșii, dihori, vidre, bursuci, piei de miei, canini, veverițe, epuri, urși, pisici, lupi, wiesel = hermelini inferiori.

Siberia și restul Asiei. Am numit Siberia în mod special, separat, pentrucă e regiunea cea mai însemnată pentru piei în Asia, apoi vine China cu Manciuria, India. Din aceste părți vin în comerț piei de hermelin, samur, veveriță (numită rusească), kolinsky, murmel, vulpi (negre sau argintate, albe, roșii, cenușii și kittfuchse), luchși, urși, lupi, otter de Camtschatca, Seehunde (foce), Vielfrasse, epuri, Schnee leoparden (India), urși albi, piei de miei, persianer, Thibet și piei de capre, foarte rar bisan.

Din *România* se exportează piei de vidre în special în delta Dunării. Stein şi Baummarderi din părţile muntoase, veverițe, vulpi roşii şi piei de oaie în cantităţi mari, precum şi piei de epuri nurci (rar). Basarabia ne furnizează acum un contigent însemnat de piei de miel ce se aseamănă cu astrahanul (persianer), iar Transilvania vânat de tot felul.

(Va urma) **Petre Drăgănescu**

La Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale Superioare

(Palatul Camerei de Comerţ)

Se află de vânzare:

Din istoricul Cooperaţiei sătești de N. Arghir . . . . . Lei 2
Corpul Contabililor şi Reforma financiară de V. Ioachim . „ 5
Criza economică şi financiară în România de Gh. M. Leonte. „ 8
Dialog între Contabilitatea Publică şi Privată de Sp. Iacobescu. „ 10
Noţiuni de comerţ, drept şi corespondenţă comercială. cu monografii comerciale asupra Comerţului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale şi pielărie de V. Ioachim . . . . . „ 40
Revalorizarea Leului, România si Conferinţa de la Genua, Statele-Unite şi Refacerea Europei de Gh. M. Leonte . . „ 25
Principiul Naţionalităţilor şi Societatea Naţiunilor de N. Daşcovici . . . . . „ 30
Albumul comemorativ Th. Ştefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de Contabilitate în România . . . . . „ 40
Reorganizarea Camerilor de Comerţ de V. M. Ioachim . . . „ 5
Bilanţul Tip (pentru bănci), de P. Drăgănescu . . . . . „ 8
Inventarul din punct de vedere contabil, economic şi juridic, de P. Drăgănescu . . . . . „ 6
Chestiunea reformei învăţământului Comercial de P. Drăgănescu-Brateş . . . . . „ 10
Rolul registrelor în educaţie de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 10
Contabilitatea şi ţinerea registrelor, locul lor în învăţământ de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 10
Necesitatea de viețuire şi cerinţele sociale de M. I. Mihăilescu „ 10
Băncile de emisiune şi rolul lor în Stat de M. I. Mihăilescu . „ 15
Un nou sistem de bilanţe lunare în contabilitate de Benjamin Juster . . . . . „ 20
Priviri asupra contabilităţii în partidă dublă de Al. Tănăsescu „ 10
Darea de seamă a congresului pe hârtie de tipar . . . . . „ 30
„ „ „ „ „ „ „ „ scris . . . . . „ 40
„ „ „ „ „ „ „ „ velină . . . . . „ 40
Rolul cooperaţiei şi al titraţilor în Şt. com. în viaţa agricolă de A. Galan . . . . . „ 15
Codul de comerţ şi registrele comerciale (Conferinţă) de Ilie Mecu „ 10
Contabilitatea în partidă dublă în stabilimentele militare de S. M. Blumenfeld . . . . . „ 5
Primul an de aplicare al reformei fiscale de V. M. Ioachim . „ 20
Metoda de calculul conturilor curent cu dobândă de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 50
Cunoştinţe comerciale Ed. II de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 30
Comerţul de bancă şi speculaţiunea hârtie velină de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 50
Comerţul de bancă şi speculaţiunea de M. I Mihăilescu . . . „ 30
Medalia Comemarativă a Congresului din 1923 . . . . . „ 50
Medalia Jubiliară dedicată D-lui Gr. Trancu-Iaşi . . . . . „ 50

Se fac expediţiuni şi prin poştă, trimiţându-se costul anticipat

Partea rezervată Corpului

DAREA DE SEAMA A CORPULUI PE 1924

Domnilor membri,

In cursul anului expirat Secţia noastră a continuat sforţările sale pentru a strânge în jurul Corpului pe toţi, cari întrunesc condiţiunile Legii ; cu toate acestea suntem siguri că au rămas mulţi colegi neînscrişi, după cum cu toate publicaţiile făcute au rămas neînscrişi Contabili practicieni, cari puteau beneficia de dispoziţiunile art. 20 din Lege timp de 2 ani dela constituirea Secţiei.

Situaţia membrilor înscrişi în Corp la 31 Decembrie 1924 era următoarea:

801	Experţi-contabili	faţă de	744	anul trecut	
1700	Contabili-autorizaţi	„ „	1584	„	„
123	„ stagiari	„ „	83	„	„
2624	membrii	„ „	2411	în	1923
	şi	„ „	1653	în	1922

Dacă numărul membrilor a sporit, în schimb în ceeace priveşte îndeplinirea obligaţiunilor constatăm cu regret că nu s'au realizat prevederile bugetare, o parte din membrii fiind în restanţă cu plata cotizaţiei încă din 1923.

In această privinţă situaţia se prezintă astfel:

171 Membrii în restanţă cu plata cotizaţiei pe 1922
594 „ „ „ „ „ „ „ 1923
1254 „ „ „ „ „ „ „ 1924

şi 298 membrii în restanţă cu plata taxei.

Pentru cei în restanţă încă din anul 1922, Comitetul a fost silit să facă uz de art. 26 din Regulamentul Legii hotărând ştergerea din tablou a celor cari nici în urma avizelor recomandate ce li s'a trimis n'au achitat cotizaţia. In cursul anului 1925 vom fi siliţi să procedăm la fel pentru cei ce vor fi în restanţă cu cotizaţia pe 1923.

In acelaşi timp am luat măsuri ca anul acesta să preschimbăm toate cărţile de membru, înlocuindu-le cu cărţi de legitimaţie cu fotografii, anulând vechile cărţi de membru.

Am insistat dela început asupra părţii financiare, pentru că şi acum, după trei ani de funcţionare a Corpului, sunt membrii cari găsesc că n'au dela Corp echivalentul celor 100 sau 200 lei anual ce plătesc, prin servicii ce Corpul le-ar fi adus direct şi individual la fiecare membru.

Dacă am avea însă în vedere numai faptul că cu aceste modeste mijloace am reuşit anul trecut să ridicăm construcţia, în care vom avea Casa noastră, o construcţie, care împreună cu terenul atinge aproape cinci milioane, unde având un sediu propriu şi încăpător, vom putea să desfăşurăm cu mai multe mijloace programul nostru, am vedea că sforţările comitetului şi în anul acesta au mers către ceva pozitiv, făcând un pas important înainte.

* * *

Pe tărâmul profesional, constatăm cu satisfacţie că prestigiul membrilor noştri creşte din ce în ce mai mult, în orice întreprindere mare sau mică cerându-se acum ca o condiţie esenţială calitatea de contabil-autorizat sau expert-contabil. Considerând numai din acest punct de vedere rostul Corpului nostru şi încă ne dăm seama de foloasele ce membrii le-au prin înlăturarea concurenţii celor cari fără nici o pregătire aveau rolul de contabili, apăsând asupra condiţiunilor de muncă şi scoborând prestigiul profesiunii noastre.

Din cauza crizei generale însă prin care a trecut întreaga viaţă economică am înregistrat anul acesta un număr mai mare de cereri de posturi, cari au fost de 65, din care, cu toată stăruinţa biroului, n'am putut satisface decât 10.

Cereri de funcţionari în cursul anului nu am avut decât 35, din care cea mai mare parte pentru personal ajutător.

In câteva şedinţe, Comitetul s'a ocupat cu concedierile la care criza ar fi putut da loc, intervenind prin colegii săi din diferite instituţii ca să se menţină personalul.

Acolo unde totuşi concedieri a avut loc, comitetul a intervenit pentru plata salariului pe 3 luni, ajungând în majoritatea cazurilor la înţelegeri.

* * *

In ceeace privește aplicarea legii, constatăm cu regret că și în această dare de seamă trebue să relevăm două cazuri în cari Tribunalul Ilfov nesocotind legea a numit ca experți-contabili, persoane, neavând aceste calități. Am intervenit pentru darea în judecată a uneia din aceste persoane însărcinând pe colegul nostru, d-l avocat Ghițulescu, cu urmărirea acestei chestiuni, care sperăm că se va soluționa în sens favorabil iar pentru al doilea caz am făcut intervențiile necesare la Ministerul de Justiție și sperăm că vom obține satisfacție.

* * *

Și în cursul anului expirat, membri noștrii experți-contabili au luat parte activă la impuneri fie ca delegați ai Camerii de Comerț, fie ca experți-contabili pe lângă Comisiune fie ca experți însărcinați de Comisiuni cu facerea de expertize.

Au lucrat în aceste calități după științele ce le avem d-nii: D. Anastasescu, I. Petrescu, N. Penescu, C. Sghibartz, St. Țenov, I. Pătru, V. M. Ioachim, N. Rusescu, G. Plopeanu, N. Grigorescu, Jean Georgescu, N. Mateescu, C. Stanoevici, D. Nițulescu, N. Popovici, Ștefan Ionescu, Gh. Duca, C. Jarca, N. Panaitescu, E. Crivda, etc.

Din cauza crizei, care a silit pe unii comercianți să ceară moratorii, s'a dat de Tribunal un număr mai mare de expertize așa au fost numiți d-nii Gh. Duca, Aureliu Marinescu, Chr. Marinescu, Gh. Plopeanu, V. Georgescu, B. Pețanca, I. Grigorescu, Jean Constantinescu.

* * *

Am intervenit și în anul acesta atât la instanțele judecătorești cât și la Comisiunile de impunere ca să se păstreze principiul rotației și, deși s'a făcut apel la un număr mai mare de experți, totuși n'am putut reuși să facem să se adopte în întregime acest principiu, instanțele respective fiind suverane în numirea experților. — *Constatăm cu regret că o parte din colegii, cari au avut expertize n'au achitat taxa de 5% din onorariu conform art. 45 din Regulament, cu toată stăruința depusă de noi și intervențiile personale făcute.*

* * *

In cursul anului trecut s'a constituit la Ministerul Comunicațiilor o Comisiune pentru lichidarea și comptabilizarea Creditelor acordate C. F. R. din care face parte în majoritate membrii

ai Corpului, fie în calitate de funcţionari superiori ai Ministerului de Comunicaţii fie în calitate de experţi-contabili ca d-nii Ulpiu Hodoş şi Gh. Alesseanu.

* * *

In ceeace priveşte activitatea culturală, s'a continuat seria Conferinţelor la „Cercul de Studii Comerciale" conferinţe asupra cărora d-l Sp. Iacobescu, Preşedintele cercului, a făcut darea de seamă cu ocazia reînceperii seziunei 924/925.

Facem şi aci o constatare regretabilă. Deşi s'au ţinut conferinţe interesante, deşi prin Regulamentul interior al Secţiunilor am introdus obligaţia de a frequenta aceste conferinţe pentru contabili stagiari şi autorizaţi, totuşi numărul auditorilor este foarte redus.

Părerea noastră de rău este cu atât mai mare cu cât ne gândim că în Corp sunt peste una mie de contabili-autorizaţi practicieni, cari n'au avut posibilitatea să facă studii comerciale superioare şi cari deci n'ar avea decât să profite de pe urma acestor conferinţe, cu toate acestea abia dacă 5-10 membrii din aceste categorii iau parte la aceste conferinţe căror s'a dat destulă publicitate.

Noi persistăm totuşi înainte pe calea datorită şi într'una din şedinţe cu ocazia unei expuneri a Decanului nostru, d-l N. Butculescu, asupra activităţii organizaţiunilor profesionale din Franţa, am hotărât chiar să începem o serie de cursuri de contabilitate şi Ştiinţe Comerciale atât pentru membrii cât şi pentru alte persoane cari, prin natura ocupaţiei lor, au nevoe de asemenea cunoştinţe. — Până acum s'au oferit să ţină cursuri d-nii profesori Sp. Iacobescu, St. Ţenov, P. Drăgănescu-Brateş, V. M. Ioachim şi Al. Vasilescu.

Sperăm că în curând să putem inagura aceste cursuri.

* * *

Terminând această dare de seamă ţinem să aducem şi cu această ocazie călduroasele noastre mulţumiri d-lui Dr. St. Cerckez, Preşedintele Camerii de Comerţ şi întregii Camerii pentru solicitudinea ce ne-a arătat-o în tot timpul nu numai prin punerea la dispoziţie a birourilor necesare şi a sălii de conferinţe în mod gratuit, dar şi prin donaţia de lei 200.000 făcută Casei Corpului Contabililor şi a Titraţilor în Ştiinţele comerciale.

Numai grație acestei importante donații suntem în măsură ca să terminăm lucrările principale la clădirea în care sperăm că vom putea ține adunarea generală.

In Mai anul acesta urmând să se țină al doilea congres al Corpului la Cluj, Secția noastră și-a însușit chestiunile propuse pentru Congres de Consiliul Superior și anume: — *Statutul funcționarilor particulari, Introducerea contabilității duble la Stat, Comercializările și impunerile fiscale,* urmând ca asupra uneia sau două din aceste chestiuni să refere Secția noastră prin reprezentanții ce-i va delega.

Facem apel la membrii Secției noastre ca să participe în număr cât mai mare la acest Congres care este primul Congres în acest gen ce se ține în noile teritorii de la realipirea la patria mamă. — Rapoartele asupra chestiunilor ce se vor discuta vor fi din vreme tipărite așa că membrii noștrii vor putea să-și facă observațiunile lor.

Situația financiară a Corpului nu putem spune de data aceasta că este mulțumitoare pentrucă nu s'a putut realiza prevederile budgetare, am reușit totuși să obținem un excedent de lei 62.017.

Situația financiară s'a prezentat, după cum se poate vedea în tabloul dela pag. următoare.

„ASTRA ROMÂNA“
SOCIETATE ANONIMĂ
CAPITAL LEI 675.000.000

BENZINA, LAMPANT, MOTORINA
ULEIURI MINERALE DE PRIMA CALITATE

Pentru comenzi în interiorul țărei a se adresa:
Soc. Anonime pentru Distribuirea Produselor Petroleului:
BUCUREȘTI. — General Budișteanu, 11 bis

Pentru Vânzări destinate Exportului
A se adresa:
„ASTRA ROMÂNA“
Societate Anonimă
— BUCURESTI —
BULEVARDUL CAROL No. 10

Venituri şi Cheltueli pe anul 1924

VENITURI	Prevederi bugetare		Realizări în 1924		Realizări în 1923	
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
Taxe de inscriere	12 000	—	23.030	—	72.080	—
Cotizaţii	335.000	—	204.955	—	148.217	—
5 % din expertize	3.000	—	10.870	—	4.262	50
Venituri diverse	5.000	—	4.929	—	4.844	85
Donaţiuni	12.000	—	3.500	—	—	—
	367.000	—	247.284	—	229.404	35

CHELTUELI	Prevederi bugetare		Cheltueli efectuate în 1924		Cheltueli efectuate în 1923	
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
1/4 Consiliul superior . .	88.000	—	60.925	—	58 580	65
Salarii şi gratificaţii . . .	74 000	—	71.200	—	42.000	—
Indemnizaţii de casă . . .	6.000	—	6 000	—	6 000	—
Cheltueli generale	34.000	—	34.000	—	27.200	—
Broşuri	10 000	—	—	—	—	—
Burse	20 000	—	12.000	—	—	—
Subvenţiuni	4.000	—	4.000	—	4.000	—
Fond pentru deschidere de credite	20.000	—	—	—	847	50
Excedent pe 1924	111.000	—	62.017	—	90.776	20
Fond pentru construcţia localului	—	—	—	—	—	—
	367.000	—	247.284	—	229.404	35

PROECT DE BUGET PE 1925

Taxe de înscriere membrii noi . .		12.000 —	1/4 Consiliul Superior		68.750 —
Cotizații		250.000 —	PERSONALUL		
5% din expertize		10.000 —	O dactilografă à 3500 lei	42.000.—	
Venituri diverse		3.000 —	O ajutoare „ 1200 „	13.200.—	
Donațiuni bursa Chr. D. Staicovici		7.200 —	Un practicant „ 300 „	3.600.—	
			Un om de serviciu 800 „	9.600.—	68.400 —
			Gratificații personalului		8.000 —
			Indemnizație de Casă		6.000 —
			Imprimate inclusiv tabloul experților		15.000 —
			Cheltueli de Cancelarie		10.000 —
			Publicații, abonamente		5.000 —
			Cheltueli diverse		10.000 —
			Subvenții		4.000 —
			O bursă a 600 lei luna		7.200 —
			O bursă a 600 lei luna Chr. D. Staicovici		7.200 —
			Contribuție pentru congresul de la Cluj		10.000 —
			Fond pentru construcția localului .		62.650 —
		282.200			282.200

O FAPTĂ INJOSITOARE

Domnului Preşedinte

al Corpului de contabili-autorizaţi şi experţi-contabili.

Secţiunea Ilfov.

Domnule Preşedinte,

Un coleg, îmi remite alăturata circulară primită de un comerciant din Capitală:

Domnule,

Subsemnatul, Contabil autorizat de Trib. Ilfov, Secţia Comercială, cu o practică de 18 ani în contabilitate, am onoare a mă oferi ca pentru **100—300 lei lunar** să vă aranjez registrele inclusiv cel al cifrei afacerei. Lucrez bilanţul în Jurnal şi inventarul pentru **300—500 lei.**

Anunţat printr'o carte poştală, vin la domiciliul clientului.

Cu toată stima
H. GABRIELESCU
Str. Ghiocel No. 5
Cartierul Făgădău-Romană

Am citit această circulară cu adâncă durere şi cu adevărată indignare, căci, după 30 de ani de muncă fără preget, pusă de mine pentru selecţionarea şi ridicarea Corpului contabililor la rangul unei magistraturi, văd revenind, chiar în mijlocul corpului nostru, pe vechii ticluitori şi măsluitori de registre.

Mi s'a mai atras atenţiunea încă asupra unui domn Pinath din Bucureşti, care procedează la fel cu d-l H. Gabrielescu. Sper că autorizarea d-lui Gabrielescu şi a d-lui Pinath, nu a fost eliberată de către d-nia voastră, ci, după cum singur spune, de către Onor. Trib. Ilfov, probabil în timpul celor 6 luni prevăzute de lege, mai înainte de organizarea Corpului, şi aceasta din eroare.

Ţiu să vă reamintesc, Domnule Preşedinte, şi această scrisoare se adresează tutulor secţiunilor din ţară, că n'a fost nici odată nici în intenţia fostului Ministru al Muncei, mult stimatul nostru coleg Gr. Trancu-Iaşi, autorul Legei noastre nici în aceia

a d-lui D. R. Ioanițescu raportorul ei la Cameră, nici într'a mea sau a colegilor cari au pregătit materialul pentru redactarea unei atât de folositoare Legi, ca să constituim un corp de paraziți, chemați numai să pună semnătura lor pe registre, contra unor plăți sau să *aranjeze registrele, inclusiv cel al cifrei afacerei.*

Noi am înțeles ca, prin corpul contabililor, să se aleagă acei contabili capabili, posedând și titlul respectiv, cari să lucreze efectiv tot anul, la registrele ce le sunt încredințate, nu numai *să le aranjeze* sau numai *să lucreze Bilanțul în jurnal,* cum cu atâta îndrăsneală se oferă d-l Gabrielescu.

De altfel, art. II al. 2 din Lege dând definiția contabilului, spune destul de clar, în această privință:

„Prin *Contabil* se înțelege persoana *care înregistrează ope-*
„*rațiunile comerciale,* după prescripțiunile contabilității;

Iar în art. VII al. 2 citim:

„Contabilii sunt obligați a semna registrele și actele ce li
„se încredințează, *garantând regularitatea lucrărilor.*

In acelaș spirit al Legei este întocmit și Regulamentul.

Prin urmare, eu mă opun și neg calitatea de *contabil* acelora cari se oferă a ține sau a aranja registrele în mod sporadic, fără a opera ei înșăși în scripte, cu toată regularitatea cerută de Lege și se mulțumesc numai a le semna, ajutând astfel pe cei rău intenționați ca să eludeze bunele intenții ale Legiuitorului, în schimbul unui blid de linte.

Fac apel la toți d-nii președinți ai tutulor secțiunilor din țară și la toți colegii rugându-i să denunțe ori de câte ori se ivesc cazuri ca cele de mai sus, care înjosesc prestigiul corpului nostru. I mai rog să ceară secțiunei respective aplicarea acțiunei disciplinare și darea în judecată, așa cum se prevede prin art. XV din Lege și 48 din Regulament, tutulor celor cari practică acest soiu de contabilitate sau altele analoage.

In special, pentru cei doui domni citați mai sus, vă rog să binevoiți a-i chema în judecata secțiunei Dv. și a cere să li aplice pedeapsa excluderei din corp.

Cu deosebită stimă și veche afecțiune.

N. Butculescu
Președintele Consiliului superior și
Decanul Corpului Contabililor
din România

ABSOLVENŢII ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ PENTRU INSCRIEREA LA DREPT

Din Iaşul cultural ne vine o veste frumoasă. Absolvenţii Şcoalelor Superioare de Comerţ, curs de zi, cer admiterea înscrierii lor la facultatea jurjdică. Susţinerea acestei cereri legitime de către ieşeni ar trebui să fie un imbold pentru toţi comercialiştii ţărei, pentru a'şi susţine acest drept indiscutabil.

In adevăr, absolvenţilor liceului, secţiunea reală, li s'au acordat dreptul de reînscriere. Absolvenţii noştrii, cari au la bază cursul inferior de liceu îşi pregătesc în cursul superior de comerţ cunoştinţe mult mai apropiate de ştinţa dreptului.

Neglijarea şi nedreptăţirea comercialiştilor

Şcolile Superioare de Comerţ, curs de zi, cu un program atât de vast cari au dat ţării atâtea elemente de valoare, muncă şi operă pozitivă în atâtea ramuri de activitate a ţării, Bancă, ministere, comerţ, industrie şi în armată sunt atât de puţin considerate, atât de inechitabil tratate că absolvenţii nedreptăţiţi ar avea dreptul să atragă atenţia părinţilor şi elevilor cari ar voi să aleagă această şcoală,

„Fugiţi tineri de şcolile comerciale".

La Academia de Comerţ s'a dat acelaş drept de înscriere, absolvenţilor de liceu cari vin fără nici un fel de pregătire şi totuşi acolo liceul este pus pe picior de egalitate cu Şcoala comercială. Curios e faptul că la politehnică comercialiştli se pot înscrie, la drept nu.

Minciuna democraţiei

Cu toate astea, pretutindeni auzim că şi la noi în ţară se urmăreşte o politică de democratizare a culturei. Toată lumea, trebue să ajungă la cultură, se strigă pe toate cărările ca apoi să vedem că în practică se repetă ironia zicătoarei: „Una spun şi alta fac". Necesitatea înscrierii se justifică mai ales prin faptul că în bizantinismul organizaţiei noastre pretutindeni eşti întrebat: „Ce titluri ai? şi nu ce ştii?"

Culmea faptului

Constă în cazul că absolvenţii şcoalelor superioare *dela noi se pot înscri la Facultatea de Drept din Paris* şi la cele din ţară nu!

Și mai extraordinar că s'au dat avize favorabile de Consiliul Profesoral al Universității din Iași cât și de Consiliul Permanent al Ministerului de Instrucție Publică în sensul că și absolvenții Școalelor Superioare de Comerț să fie admiși ca studenți ai facultății juridice. Dar se vede că s'ar fi gândit mai marii noștrii că nu au loc absolvenții comercialiști de *liceani de contrabandă* ai liceelor particulare din Basarabia.

Absolvenți de pretutindeni începeți lupta dârjă pentru satisfacerea legitimității drepturilor voastre.

Isvoarele de cultură națională, sunt ale noastre tuturora, și nu supuse capriciilor ciocoilor înfumurați sau fățărniciei unor pseudo democrați.

Prin luptă la isbândă.

Const. Buzduceanu

Din „Oltenia Economică" No. 42.

ȚINEREA LEGALA A REGISTRELOR COMERCIALE

Primim din partea d-lui Președinte al secț. I Comercială a Trib. Ilfov, o adresă cu următorul conținut:

Ceeace este foarte important în chestiunile ce presupun că trebue să preocupe Corpul Contabililor este una pe care a-și indica-o D-v. în întâmpinarea făcută către Ministerul de Justiție: Și acesta ar fi fost determinat ca să vă răspundă direct Este chestiunea *ținerii registrelor comercianților.*

După câte știu nu va fi încă nici unul dintre registrele întreprinderilor comerciale cu un capital mai mare de 500.000 lei caer a trecut la viza de încheere, fără să poarte semnătura unui contabil.

Aceasta v'o afirmă cu oarecare certitudine, fiindcă registrele comercianților formează un capitol important în ad-tia mea de care mă interesez personal și foarte de aproape.

Este curios, cum spiritul de legalitate al Corpului Contabililor, atât de manifest în fața acestor dispoziții legale, nu desvolta acelaș zel în aplicarea tuturor dispozițiunilor de lege, cu privire la ținerea registrelor comercianților. Vă este cunoscut de sigur, că după textul codului de comerț, registrul jurnal este obligator și el este oglinda operațiunilor comerciale. Legea acordă atâta importanță acestui registru, încât el poate face probă chiar

contra altuia, în justiţie, cu singura condiţie ca să fie ţinut în mod *regulat zi cu zi;* Mai mult decât atât, neregula registrelor este sancţionată penal în caz de faliment. E trist şi privesc cu surprindere, Domnule Deçan, registrele comercianţilor ce ni se aduc la viză de fine de an, semnate de contabili; Nu vă exagerez când vă afirm; că cel puţin *80%* *sunt ţinute neregulat,* cu locuri goale, ştersături nepermise, în majoritate cu *operaţiunile trecute în bloc, odată pe lună,* iar *cheltuelile personale* trecute nu în măsura ridicării lor, ci *totalizate la încheerea bilanţului.* Toate aceste registre au foat încheiate cu menţiunea neregulilor ce conţin şi efectul l-am arătat mai sus, — el pierde puterea probatorie în justiţie, şi expun pe comercianţi la sancţiuni în caz de încetarea plăţi.

Sunt absolut încredinţat că Corpul Contabililor, merită pe deplin drepturile ce i-au fost acordate prin legea sa organică şi bazat tocmai pe această încredere, fac un stăruitor apel la acest Corp pentru o mai *strânsă colaborare,* în interesul însăşi al comercianţilor al justiţiei şi al fiscului. Dacă unii comercianţii, sub mirajul câştigului ce ar rezulta din reducerea taxelor către fisc îşi compun registrele altfel de cât ar schimba realitatea, micşorând încasările sau cheltuelile personale, majorând pe altele, sau redând în mod voit confuz unele posturi — socotesc că contabilii care vin fatal în contact cu intimitatea activităţii comerciantului, au cei dintâi chemarea de *a sfătui şi* la *rigoare de a refuza trecerea operaţiunilor în registru, — atunci când neregula este certă sau dacă evidenţa nu rezultă,* — de a cerceta şi a consilia pe comercianţi că *neregula registrului este totdeauna păgubitoare* şi că totalitatea şi înregistrarea operaţiunilor la timp este singura măsură dictată de interesul său. Astfel s'ar putea face educaţiunea comercianţilor şi în scurt timp, cu siguranţă, s'ar ajunge ca registrele lor să nu mai prezinte spectacolul trist de astăzi spre binele general şi spre cinstea Corpului Contabililor ce prezidaţi.

Incredinţat, Domnule Decan, că sunteţi animat de aceleaşi bune sentimente ca şi mine şi că apelul meu nu va rămâne fără răsunet înăuntru Corpului Contabililor, vă rog, să bine voiţi, a primi asigurarea deosebitei mele stime.

Preşedinte (ss) *D. Cernescu*

Grefier (ss) *A. Predescu*

N. B. Rugăm pe colegi să ia notă de această adresă şi în acelaş timp îi înştiinţăm că s'au făcut demersuri pentruca să se lămurească şi să se pue în concordanţă cu posibilităţile materiale chestiunea trecerii *zi la zi* sau *concentrării* operaţiunilor, cum şi aceia a vizei anuale cerută de lege.

In urma acestei adrese am căutat să lămurim unele chestiuni care în codul de comerț nu sînt clar redate cu privire la:

Viza și ținerea registrelor

In consfătuirea ce a avut loc la Tribunalul Ilfov Secția I-a Comercială între domnul Președinte Cernescu și d-l N. Butculescu Decanul Corpului Contabililor autorizați și Experților Contabili din țară d-l Mardaloescu, Inspector General Financiar, d-l Petre Drăgănescu-Brateș, secretarul secției Ilfov a Corpului Contabililor, s'a discutat modalitatea ținerei registrelor și a vizei lor potrivit cu cerințele legii. -- Asemenea ce modificări ar fi de propus în viitorul, cod comercial, și s'a ajuns la următoarele concluziuni:

1) Firmele comerciale păstrează deplina libertate cu privire la epoca încheeri anului comercial și bilanțului, putând alege orice dată în acest scop.

2) Pentru fiecare an se va întrebuința numai un registru Jurnal sau o serie de jurnale divizate, paginile goale neîntrebuințate rămânând anulate; iar în caz de neajungere a filelor unui registru se va putea complecta cu un alt registru în continuare.

3) La prezentarea registrului pentru obținerea parafei și a vizei se va nota de către onor Tribunal pe lângă viză, anul pentru care registrul servește și operațiunile pentru care este destinat, în caz când se cere viza mai multor jurnale pentru operațiuni diferite sau zile perechi și neperechi, etc.

4) La obținerea vizei de începere a registrelor se vor prezenta registrele vechi regulat ținute cu operațiunile trecute până în ziua când se cere viza, astfel în cât Tribunalul să se convingă că nu se creiează 2 rânduri de registre și că operațiunile n'au suferit întârziere voite în înregistrarea lor.

5) In timpul necesar faceri inventarului, pregătirei operațiunilor de Bilanț și concomitent cu înscrierea lor în registrele care se încheie, se vor înscrie și operațiunile corente în noile registre vizate. D-nii contabili vor avea bineînțeles grije de a lăsa în primele pagini spațiul necesar pentru înscrierea operațiunilor de redeschidere a conturilor, după Bilanț.

6) Prezentarea registrelor Jurnal și Inventar la viza anuală obligatorie, se va face numai după închiderea conturilor de Bilanț și Profit și Pierdere, adică imediat după terminarea acestor lucrări.

D-l Președinte al Corpului Contabililor a insistat foarte mult ca să dea timpul necesar, cerut de diversitatea operațiunilor

mai ales la marele întreprinderi, pentru înscrierea operaţiunilor de Bilanţ şi apoi să se facă viza anuală aşa cum dă şi legea fiscală răgaz pentru prezentarea declaraţiunilor anuale de impuneri.

Fără a lua o hotărîre definitivă d-l Preşedinte al Tribunalului comercial găseşte cererea justă, însă nu s'ar putea generaliza nici fixa termene, din cauză că legea nu prevede nimic în această privinţă.

De aceea se va proceda precum urmează, rămânând a se modifica dispoziţiunile şi a se aplica după cazuri.

Registrele se pot prezenta la viză înăuntrul celor 45 zile după expirarea anului comercial pentru firmele mici individuale iar pentru marile întreprinderi cu sucursale, societăţii anonime, în comandită, de transport, etc. în cursul a 3 luni după expirarea anului comercial.

7) Registrele va trebui ţinute şi operaţiunile înscrise în ele de către un contabil, înscris în corp, ceeace se va verifica după tabloul depus la Tribunal, care contabil va certifica prin semnătura sa regulata înscriere a operaţiunilor, deosebit de semnătura proprietarului sau reprezentanţilor firmei.

8) In ceeace priveşte cerinţa codului de comerţ că operaţiunile să fie trecute *zi la zi* nu se poate admite alt mod decât zi cu zi pentru întreprinderile care au mai multe registre Jurnal. Pentru cele care au un singur jurnal inclusiv cele cu un capital mai mic de 500.000 lei se admite excepţional, când operaţiunile sunt foarte reduse numai în ce priveşte operaţiunile de casă, adică plăţile şi încasările, o concentrare a lor cel mult pe 15 zile cu menţiunea totuşi în dreptul lor a datelor şi documentelor.

Toate celelalte operaţiuni care nu sunt de casă vor trebui nscrise exact la datele lor. — Asemenea pentru întreprinderile mari cu sucursale ale căror operaţiuni se ţin la loc, detailat în registre regulat vizate, se propune ca ele să poată concentra lunar sau la 2 săptămâni acele operaţiuni, după situaţiile sucursalelor.

In ceiace priveşte propunerile pentru modificări de introdus în codul de comerţ s'a vorbit ca să se impună şi ţinerea registrului *Cassa* ca obligator paginat, parafat, şnuruit şi sigilat.

Deasemenea s'ar putea pune obligaţiunea pentru fabrici, comercianţi en gros şi comisionari să aibă un registru de magazie regulat inut.

Toate acestea vor face încă obiectul discuţiunilor viitoare şi se vor consemna într'un memoriu ce se va înainta d-lui Ministru al Justiţiei.

CORPUL CONTABILILOR AUTORIZAŢI ŞI EXPERŢI CONTABILI DIN ROMÂNIA

In conformitate cu art. 9 din Lege şi 33 din Regulament sunt convocaţi în adunarea generală membrii următoarelor Secţiuni pentru Duminică 25 Ianuarie, iar în caz de neîntrunire a numărului de membri prevăzut de Regulament pentru Duminică 1 Februarie 1925 :

Secţia Ilfov ora 10 dim. Camera de Comerţ.
Secţia Arad ora 10 dim. sala Primăriei.
Secţia Braşov ora 10 dim. sala de şedinţe a Trib.
Secţia Botoşani ora 16 p. m. Camera de Comerţ.
Secţia Bălţi ora 10 a. m. sala Primăriei.
Secţia Brăila ora 10 p. m. Banca Naţională.
Secţia Bazargic ora 10 p. m. Banca Naţională.
Secţia Călăraşi ora dim. Banca Naţională.
Secţia Cernăuţi ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Caracal ora 10 dim. sala clubului Unirea.
Secţia Constanţa ora 10 dim. B dul Elisabeta No. 10.
Secţia Cluj ora 10 dim. Banca Agrară.
Secţia Craiova ora 10 dim. str. M. Kogălniceanu No. 4.
Secţia Chişinău ora 10 dim. Camera de Comerţ.
Secţia Dâmboviţa ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Deva ora 10 dim. sala Tribunalului.
Secţia Dorohoiu ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Fălticeni ora 3 p. m. Banca Naţională.
Secţia Focşani ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Galaţi ora 10 dim. Camera de Comerţ.
Secţia Gorj ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Huşi ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Iaşi ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Muşcel ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Lugoj ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Neamţ ora 10 dim. B-ca Industrială şi Com.
Secţia Maramureş ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Oradia-Mare ora 9 jum. dim. Camera de Comerţ.
Secţia Orhei ora 10 dim. localul Zemstvei
Sesţia Ploeşti ora 10 dim. Camera de Comerţ.
Secţia Piteşti ora 10 dim. str. Şerban-Vodă, 172.
Secţia Roman ora 10 dim. Camera de Comerţ.
Secţia R.-Sărat ora 10 dim. Banca Naţională.

Secţia Sibiu ora 11 dim. Banca Naţională.
SecţiaSoroca ora 10 dim. str. Regele Ferdinand No. 23.
Secţia Satu-Mare ora 11 dim. Casa Culturală.
Secţia Slatina ora 10 dim. B-ca Uniunea Agr. Comer.
Secţia Sighişoara ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Silistra ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Tighina ora 10 dim. Banca Basarabiei.
Secţia T.-Severin ora 9 dim. Şcoala Comercială.
Secţia Tulcea ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia Tg.-Mureş ora 10 dim. Banca Naţională.
Secţia T.-Măgurele ora 10 dim. Banca Agricolă.
Secţia Temişoara ora 10 dim Banca Naţională.
Secţia Vâlcea ora 2 p. m. Banca Naţională.
Secţia Vaslui ora 10 dim. Populară Cetatea lui Ştefan-Vodă.
Secţia Zalău ora 10 dim. Şcoala Comercială.

Ordinea de zi va fi pentru toate Secţiunile

Darea de Seamă a Comitetului.
Situaţia Financiară pe 1924.
Proectul de budget pe 1925.
Chestiunea Congresului dela Cluj,
Chestiuni speciale.
Secţia Satu-Mare: Alegerea Comitetului.

CONVOCARE

In conformitate cu art. 9 din lege şi 33 din Regulamentul legii pentru organizarea Corpului sunt convocaţi în adunare generală ordinară membrii Secţiunilor de mai jos pentru Duminică 8 Februarie, iar, în cazul când nu se va întruni numărul prevăzut de lege, pentru Duminică 15 Februarie a. c.

Secţiunea Bacău ora 10 dim. la Banca Naţională.
Secţiunea Bârlad ora 10 dim. la Camera de Comerţ.
Secţiunea Buzău ora 10 dim. la Banca Buzăului.
Secţiunea Târnava-Mică ora 10 dim. la Sala Tribunalului Diciosânmărtin.
Secţiunea Tecuci ora 10 dim. la Banca Naţională.
Secţiunea Vlaşca ora 10 dim. la Şcoala Com. Elementară.

ORDINEA DE ZI

Darea de seamă pe anul 1924.
Descărcarea comitetului de gestiunea sa.
Proectul de buget pe 1925.

DELA ÇERCUL DE STUDII COMERCIALE

Mișcarea sindicală în România

Conferința d-lui Gr. L. Trancu-Iași, președintele de onoare al Corpului de Experți contabili

In fața unei săli arhipline, d-l Grigore L. Trancu-Iași, fost ministru al muncii, și-a desvoltat în sala de ședințe a Camerei de Comerț, conferința sa despre: „Mișcarea sindicală în România".

Oratorul începe, făcând constatarea că problemele sociale iau, din ce în ce, o importanță mai mare. Două fapte — petrecute în ultimul timp — marchează aceasta: vizita M. S. Regelui la biuroul internațional al muncii și congresul de politică socială dela Praga, unde președintele republicei, Masarik, în cuvântarea sa, a spus că o adevărată demonstrație trebue să se sprijine pe libertatea și legalitatea culturală și pe politica economică socială. Intrând în fondul conferinței, d-l Gr. Trancu-Iași, arată rezultatele date de legea pentru aplanarea conflictelor de muncă, care în primul ei an de aplicare, a avut ca rezultat un câștig de 1 mil. 700 mii zile de muncă. Mai arată rezultatele legii oficiilor de plasare, grație căreia cele 37 oficii au realizat aproape 100.000 plasări. In ce privește contractul de muncă în comerț și industrie și opera de asistență socială, ele nu se pot realiza decât prin constituirea sindicatelor profesionale.

Ideia sindicatelor profesionale a avut de luptat cu principiile individualiste ale revoluției franceze. Faimoasa lege Chapélier din 1791, prin care nu se permitea cetățenilor de a se asocia în scopuri comune profesionale, este cea mai bună dovadă. Legea Waldée Crousot din 1884, a fost considerată în Franța ca o victorie a solidarismului, în contra spiritului individualist. Prin legea alcătuită de conferențiar și votată în 1921, s'a căutat a se sustrage pe muncitori dela ideile subversive, cari începeau să intre în sindicatele profesionale. Conferențiarul arată că, prin înlesnirea pe care a dat-o constituirei sindicatelor, prin ușurința cu care căpătau calitatea de persoană morală, prin gratuitatea formalităților, se năzuia ca sindicalismul să devie celula organizării economico-sociale viitoare.

Tot prin sindicate voiam înmulțirea așezămintelor de cultură pentru muncitori, garantând necontenit autonomia sindicală, Pe baza legii dela 1921, conform dărilor de seamă oficiale, s'au organizat peste 100.000 muncitori în uniuni și

sindicate. Ca rezultat al acestor organizaţiuni, s'au creiat instituţii cu caracter economic, precum cooperative, asigurări, procurări de locuinţe; 76 instituţii cu caracter social şi 115 instituţii cu caracter educativ şi cultural, ca şcoli, biblioteci, etc. In total 227 instituţii economico-culturale şi sociale având 40 publicaţiuni, cari apără interesele profesionale. In aplanarea conflictelor de muncă şi în încheierea convenţiilor colective, sindicatele au avut un rol preponderent. Darea de seamă pe 1923/24 a sindicatelor muncitorilor din grafică arată clar interesul mare pe care legea Trancu-Iaşi. îl pune pentru înălţarea morală a muncitorimei. Din nenorocire, însă, mişcarea sindicală, în 1923, poate fi considerată în punctul ei culminant, întrucât prin legea persoanelor juridice din 1924, se aduce o lovitură de moarte acestei mişcări. In primul rând dobândirea personalităţii morale nu mai depinde numai de justiţie, ci mai mult de administraţie. In al doilea rând taxele enorme de publicaţiune, obligatorii, absoarbe cotizaţiile sindicalizaţilor pe zeci de ani. Mai e profund dăunător amestecul nepoftit al autorităţilor în sindicate. Din cauza legii persoanelor juridice din 1924, sindicatele nu numai că nu vor fi încurajate, ci din contră constituirea şi existenţa lor va fi stingherită. Legea aceasta va avea efecte contrarii celor urmărite de legiuitor. Ea va încuraja clandestinismul în viaţa sindicală şi va permite răspândirea ideilor anarhice printre muncitori. E o mare greşală că legiuitorul a pus piedici mişcării solidarizate începute cu atât avânt în 1921. Fără să se pretindă, precum face Roger Francic, că sindicatul va fi celula organizării sociale viitoare a lumii şi mărginindu-ne la principiile că sindicatele profesionale vor fi celula organizării economice viitoare, oratorul consideră de datoria oricui de a face un apostolat pentru sindicalismul, pe care se va realiza educaţia technică şi morală a masselor. După acest războiu mişcările sociale sunt complexe şi individul izolat este în imposibilitate de a duce lupta. Suntem datori a face educaţiunea populară, pentru a nu se putea zice că n'are decât filosofia stomacului, ci are şi filosofia muncii şi prin asta este reprezentantul ideei „en marche".

După terminarea conferinţei, d-l Butculescu, decanul Corpului, aduce omagii conferenţiarului pentru munca depusă, pentru ridicaraa morală şi materială a muncitorilor manuali şi intelectuali. D-l Trancu Iaşi, răspunzând, mulţumeşte d-lui N. Butculescu pentru munca depusă în fruntea Corpului contabililor.

T. Măreanu.

COLEGIALE

Noul comitet al asociației studenților academiei de comerț din Cluj, s'a constituit astfel:

Președinte Aurel Nistor, vice-președinte Ioan Albu, secr. general Davige Iancovici, casier Ioan Maier, bibliotecar Ioan Ungureanu, secretari de ședință Ioan Lupu, V. Dornescu, censori Ioan Ciupea, Teodor Moga, Octavian Lungu.

— Colegul nostru d-l *I. Vargolici*, Director la Banca Marmorosch, a fost numit în Comisia interimară din Galați.

— In urma cererii Ministerului de finanțe au fost recomandați ca experți contabili pe lângă comisiunile de impunere d-nii: *Ulpiu Hodoș*, *Jean Constantinescu*, *Jean Petrescu*, *Ștefan Jenov*, profesori, *B. Petanca*, din Ministerul Comunicațiilor, *S. M. Blumenfeld*, director comercial, *E. Crivda*, comerciant *W. Oppler*, industriaș, *C. Constantinescu* din Ministerul Muncii, *Al. St. Bărbulescu* de la Distribuție, *Aurel Marinescu*, inspector principal R. M. S.

— Din partea Cameri de Comerț București au fost recomandați ca delegați ai negustorilor la Comună specială județeană ții noștrii, *E. Crivda* și *Lazăr Iosef*, iar la Camera de apel d-nii *N. N. Madgearu* și *V. M. Ioachim*.

— Colegul nostru d-l *A. Daniel*, Directorul Băncii Naționale din Caracal, a ținut o interesantă conferință în localitate arătând importanța religiei pentru cultivarea spiritului.

— Cu ocazia anului nou la „Sfatul Negustoresc" din Constanța, la care a participat și Corpul nostru, s'a sărbătorit cu un deosebit entusiasm distinsul nostru coleg, d-l *Ilie Mecu*, Inspector general Banca Națională.

— Prietenul nostru, d-l *N. Mociorniță* a cununat la Ploești pe fiul d-lui prof. N. Iorga, d-l căpitan Petre Iorga.

— Colegul nostru d-l *V. M. Ioachim*, a ținut o interesantă conferință la Casa Negustorească din Ploești: *Către bul-aur.*

— D-l *St. Balaciuc* a fost ales censor la soc. „I. G. Comănescu" angrosist de ferărie.

— La Congresul general al cooperației din 3, 4 și 5 Ianuarie corpul nostru fiind invitat oficial a luat parte fiind reprezentat prin d-nii N. Butculescu și V. M. Ioachim în acelaș timp numărăm că la acest congres general au mai luat parte și alți membrii ai corpului nostru aleși direct de organizațiile cooperative, între care notăm ca din partea județului Ilfov au fost desemnați în congresul regional ca reprezintați d-nii N. Arghir și A. Galan.

Am dori ca toți colegii noștri care au luat parte la congresul general să ne comunice numele lor precum și delegațiunea ce au avut din partea congreselor județene.

Bibliografii Recenzii

BIBLIOGRAFIE

— *Revista Societăților*, No. 10, cu un interesant studiu al d-lui *M. A. Dumitrescu* despre „Fuziunea societăților", în care se lămuresc multe părți neclare din codul nostru de comerț.

— *Analele Băncilor*, No. 11, cu un prim articol, care aduce material nou despre Băncile minoritare din Ardeal sub regimul românesc de *L. P. Nasta.*

— *Curierul Pielei*, No. 22 și 23, cu relații asupra industriei și comerțului de pielărie în țară și în străinătate.

— *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie*, București, cu interesante articole economice.

— *La crise monétaire et son reméde*, par *M. Ch. Lallemand*, Paris, Gauthier-Villars & C-ie, Editeurs, 1924.

In 33 pagini, autorul desbate chestiunea monetară în Franța. Dela început pune chestiunea că pentru a compara două mărimi de acelaș fel trebue în prealabil să le raportăm la o aceiaș *unitate de măsură* și dacă e vorba să le măsurăm la epoci diferite este dela sine înțeles că între timp, unitatea nu trebue să se fi chimba .

Prin tabele grafice arată cum au variat prețurile en gros în Franța între 1857 și 1924, socotite *în aur.* Deasemenea compară prețurile între 1919 și 1923 exprimate în aur și în franci hârtie. Arată apoi deprecierea relativă a câtorva monede dela Ianuarie 1919 până la Decembrie 1923 (dolar, lira engleză, franc francez, franc elvețian, franc belgian), raportându-le la valoarea lor nominală în aur și conchide că este fals de a vorbi de viață scumpă. Deprecierea monedei are puțină acțiune asupra prețurilor reale.

Balera că un rezultat dăunător îl are nestabilitatea monedei, care modifică toate socotelile în comerț, în industrie ca și în gospodăria statului și în cele particulare și ceiace e mai rău, este că modificările socotelilor nu se pot face automat și tot așa de repede cum se produc schimbările în valoarea monedei. De aci speculă, ruină, dezastru. Se pot deslănțui crize financiare și industriale de cea mai mare gravitate.

Remediul îl vede prin înapoierea la etalonul aur care se poate opera fie deodată, fie treptat. Analizează urmările acestor operațiuni și combate obiecțiunile ce se pot aduce.

In rezumat și în concluzie, autorul crede că *criza fără precedent de care suferă azi lumea întreagă are principală cauză dispariția aproape universală a etalonului aur, adică a unei unități monetare fixe sustrasă dela orice influență psichologică sau economică.*

— *Buletinul Institutului Economic Românesc No. 11* (Nov. 1924) publică un interesant studiu al d-lui prof. dr. I. Răducanu: „Valuta și bugetul", în care cu o competință remarcabilă autorul demonstrează influența fluctuațiunilor valutare asupra finanțelor publice, indicând încasările ce trebuesc luate pentru echilibrarea reală a bugetului. Tot în chestiunea financiară se publică studiul d-lui prof. Gustav Cassel, tradus în rezumat de d-l C. I. Karadja, în care valorosul economist suedez condamnă susținerea artificială a cursului monedei de către Băncile de emisiune, precum și urcarea taxei scontului atunci când diferența dintre dobânda oficială și particulară este prea mare. Urmează apoi un important studiu de actualitate „Vadul comercial în Italia", datorit d-lui dr. I. Anthoni și al d-lui Al. Topliceanu în domeniul petrolifer.

— *Buletin d'information de l'office comercial français în Roumanie* (Ian. 1925) cu obișnuitul raport interesant asupra activității economice a României.

— *Buletin de L'office de renseignements agricoles.* (Ministere de l'agriculture Ian. 1925 apare cu un valoros studiu al d-lui M. Malatier despre utilizarea vagoanelor frigorifere pentru transportarea laptelui dulce.

— *Buletin de statistique agricole et comerciale din Roma* (Dec. 1924) publică rezultatul recoltei pe 1924, compania agricolă pe 1925 și statistica vitelor de muncă în România.

— *Die Bank din Berlin* (No. 12, Dec. 1924) cu articolul D-lui Alfred Lansburgh despre „Politica de credit".

— *Birmingham Chamber, of Commerce Journal* din Birmingham (Nov. 1924) cu interesante rapoarte și studii din viața comercială mondială.

— *Buletinul Uniunei Generale a Industriaşilor din România* (Dec. 1924) cu articolul D-lui ing. M. Bacan şi un interesant material informativ din domeniul industrial.

— *Camera di Commercis Itala-Romena din Genova* (Dec. 1924) cu „Industria lânei în România", scris de D-l Ing. G. C. Cassasovici.

— *Democraţia din Bucureşti* (No. 11-12 Dec. 1924) apare cu un prim articol al D-lui Vintilă I. Brătianu „Trăsături caracteristice ale istoriei neamului românesc", în care autorul arată lupta continuă a poporului românesc pentru libertatea la politică. Urmează apoi studiul colegului nostru Teodosie Al. Ştirbu despre „Tutela economiilor emigranţilor din Basarabia".

— *The Csecho-Slovac Trade Journal din Praga* (Dec. 1924) cu un interesant material din comerţul şi industria Cehoslovaciei.

— *The Economic Jurnal din Londra* (Dec. 1924) cu un interesant studiu al prof. Sis William Aşhey „Revederea doctrinei comerţului liber", a D-lui C. M. Guillebane „Economia şi planul lui Dawes", a D-lui A. N. Foexer „Standardul monetar în noua Zeelanda şi Australia" şi al D-lui prof. T. N. Carver despre indicele de cost.

— *L'economie Rouvelle din Paris* (Dec. 1924) cu un articol de fond al D-lui A. de Tarlè despre „Somajul Industrial" şi al D-lui Louis Dubois „Acordurile de la Londra şi aplicarea planului Dawes".

— *Journal des Economistes din Paris* (Dec. 1924) cu un studiu al D-lui Al. Miller, despre „Tratatul comercial Anglo-Rus", al D-lui I. B. Legros „Cronica Inflaţiunei" şi al D-lui N. Mandet „Imprumutul şi modificările proectului de buget francez pe 1925".

— *Economia Naţională din Bucureşti* (Nov. 1924) cu un interesant studiu al D-lui P. Piteanu despre „Casa de compesaţie şi lipsa de numerar" şi al D-lui Mihai Haret despre „Turizmul, rolul lui economic cultural în viaţa popoarelor moderne".

— *Levant Trade review din Constantinopole* (Dec. 1924), organul Camerei de Comerţ americane din Orient cu un bogat material informativ şi statistic din viaţa economică a Statelor-Unite i orientului apropiat.

— *Pagini agrare şi sociale din Bucureşti* (Dec. 1924) cu un prim articol al D-lui prof. N. Iorga despre „Cooperaţia de

mâine", T. Mândru „Organizarea cooperatistă și Dr. M. Chirculescu „Invățământul agricol".

— *Nelle industrie e nei commerci din Brescia* (Nov. 1924. cu o frumoasă descriere a D-lui P. Guerrini asupra desvoltărei industriei și comerțului brescian.

— *La Roumanie economique et financiare din Paris* (Dec 1924) apare cu un prim articol al D-lui prof. M. L. Mrazec „Viitorul Industriei Petrolifere în România", urmează interviewul avut cu D-l Tancred Constantinescu și o descriere sumară a societăților noastre petrolifere.

— *Revista Economică din Cluj* (Dec. 1924) în care D-l I. Lepădatu publică „Informațiuni practice la lichidarea cu Ungaria, V. Vlaicu „Bilanțurile valorizate" și Dr. G. Ciuta „Modul de constatare a impozitelor instituțiilor financiare".

Cooperația în România întregită și țările vecine vol. II, de Ep. Balamace, ed. Glasul Țării, Chișinău, 1924.

D-l Balamace socotește cooperația ca un instrument exclusiv în serviciul poporului român, al unui singur popor român și nu înțelege să se facă deosebire între cooperația basarabeană și aceia din vechiul Regat, căci nu poate fi decât o singură cooperație românească. Astfel privește d-l Balamace cooperația la noi în țară.

D-sa aduce argumente statistice bazate pe cifre a căror eloquență nu o poate atinge nici odată fraza ori cât de caldă ar fi.

Autorul arată situația întreprinderilor cooperative, obști, federale, Bănci populare din vechiul Regat și marele rol al Centralei cooperativelor de producție și consum, Centralei Băncilor Populare și Centralei Obștilor Sătești.

Trece apoi la cooperația în teritoriile alipite, începând cu situația din Basarabia, după ancheta făcută la fața locului din 1921—1922. Prin tabele statistice arată situația uniunilor cooperative mixte de credit și consum din Basarabia, a cooperativelor de producție și consum a Caselor de credit mărunt a Zemstvelor, a tovărășiilor de credit și păstrare (Bănci Populare) a asociațiilor cooperatiste pe județe și a cooperației agricole, relevând existența a 450 cooperative agricole cu 24665 membri și a 7970 alte asociațiuni cooperatiste (aceasta în 1923). Analizează

apoi situaţia cooperaţiei în Ardeal în Bucovina şi în Cadrilater, arătând pe scurt istoricul şi însemnătatea lor.

Intr'un capitol special reaminteşte discuţiunile şi hotărârile din congresele cooperatiste din anii 1904 până la 1922, între care cele ţinute la Bacău şi Roman precum şi părerile pionerilor cooperaţiei române.

Un interes deosebit îl acordă trecutului românesc în cooperaţia din Basarabia, din care rezultă că perioada de 22 ani cât judeţele sudice ale Basarabiei au stat sub administraţia românească nu a fost o perioadă de apatie ci o perioadă plină de activitate, o perioadă cât se poate de bogată în evenimente şi în sforţări pentru ridicarea maselor, o perioadă care contrar de ceeace se crede obicinuit, se poate socoti ca o epocă de aur pentru cooperaţie ca şi pentru atâtea mari iniţiative, care toate au avut de obiect solicitudinea exclusiv pentru lumea satelor. Intercalează în text un memoriu al d-lui Ion Cazacliu despre „un istoric sumar cu privire la serviciul de asigurarea muncitorească care funcţiona pe lângă fosta Zemstvă Gubernială din Basarabia" şi un raport al d-lui Sergiu V. Cujbă despre „secţiunea Centralei Cooperativelor Săteşti din Chişinău şi influenţa ei în Basarabia". Reproduce dările de seamă pe anii 1917—1922 şi 1920—1922, întocmite de Serviciul de stat al cooperaţiei din Basarabia şi Direcţia regională din Basarabia a Ministerului Muncei şi Ocrotirilor Sociale puse sub conducerea Domniei sale.

II

In partea II se ocupă de istoricul sumar de mişcări cooperatiste de peste hotar, tratând despre cooperaţia în Belgia, congresul Cooperatist din Paris, din Octombrie 1917 redând părerile multor conducători ai mişcărei cooperatiste din străinătate iar în partea finală tratează pe scurt desvoltarea cooperaţiei mondiale şi tendinţele de înfrăţire şi de unire ale cooperaţiei Internaţtonale.

Inchee cu cuvintele rostite de d-l I. G. Duca, la congresul cooperatist din 1904, ţinut la Focşani. „Pare că soarta a voit ca primul congres al Băncilor Populare să se întrunească la Focşani ca să se întipărească şi mai bine în minţile noastre că propăşirea acestor aşezăminte folositoare nu poate sta decât în unire între Casa Centrală şi Băncile Populare şi unirea între cei ce conduc cooperativele şi în unirea tuturor sătenilor, cei săraci şi cei bogaţi din poalele munţilor sau din valea Dunării cari încre-

dințează roadele muncii lor Băncilor populare, în speranța de a-și îmbunătăți soarta și de a întări neamul întreg prin desvoltarea bogăției naționale".

* * *

Problemele Cooperației Române sunt tratate într'un almanah editat de revista „Pagini agrare și sociale" cuprinzând 156 de pagini. In prima parte se tratează chestiunea autonomiei și neutralității cooperației și se expun părerile oamenilor de seamă din România cari s'au ocupat de această chestiune.

Se ocupă apoi de situația și origina cooperației în România Mare și rezultatele la cari au dus o politică de bancă greșită, conchizând la necesitatea reorganizării cooperației românești pe o bază unitară sănătoasă.

Examinează apoi programul chestiunilor puse la ordinea zilei prin congresul general al Băncilor Populare, Cooperativelor de producție și consum Obștiilor și Cooperativelor agricole, Federalelor și Uniunilor lor dela 3, 4 și 5 Ianuarie 1925.

Arată rezultatele congreselor cooperatiste județene cari au precedat congresul general și încheie cu câteva aprecieri și propuneri cu propuneri la organizarea Cooperației.

* * *

Am primit din partea Secțiunei Vaslui o adresă prin care ne comunică că consiliul de Ad-ție în ședința sa de la 20 Decembrie 1924 a hotărât în unanimitate de voturi suspendarea din Corp pe timp de 1 an d-lui Ștefan Nicolau, contabil autorizat, care s'a făcut culpabil de încălcarea art. 25 din Regulamentul legii de organizare a Corpului.

* * *

Am primit din partea Secțiunei Târgoviște o comunicare că consiliul de Ad-ție în ședința ținută la 4 Ianuarie a. c. a hotărât excluderea din Corp a d-lui Emil Petrescu înscris la sus zisa Secțiune cu gradul de Contabil autorizat pentru eschrochieriile emise de d-sa.

Abonaţii care au trimis abonamentul cu poşta [1])

Pleacot Dumitru, Str. Barbu Catargiu 53, Craiova; *Ioan Gârlişteanu*, Reşiţa; *Petre Gârlişteanu*, Reşiţa; *Adolf Folic*, Str. Bacău-Piatra 73, Bacău; *Panait Busuioc*, Fălticeni; *A. Tulbure*, Piatra-Neamţ; *Constantin I. Poppa*, Odobeşti-Putna; *V. M. Pârvănescu*, gara Dărmăneşti jud. Bacău; *N. B. Popescu*, Buftea; *Dumitru T. Teişanu*, Banca Populară Monteoru jud. Buzău; *C. Madgearu*, Galaţi; *G. T. Tichy*, Iaşi; *Constantin Hudei*, Iaşi: *Oscar Klingher*, Iaşi; *Petre Rudolf*, Sibiu; *Karol Solir*, Sibiu; *M. Mărculescu*, Sibiu; *Sadoosky*, Sibiu; *Banca Populară Despina Doamna*, Albeş jud. Argeş; *Oscar Budil*, Bacău Dărmăneşti; *Camera de Comerţ*, Arad; *Benedict Beehler*, Bacău; *Banca Aurora*, Năsăud; *G. Cican*, Chişinău; *N. B. Boruzescu*, com. Gizdăveşti jud. Romanaţi; *Gheorghe Golaş*, Soroca; *Banca Comerţului Moldovenească*, Iaşi; *Banca Vâlcea*, R.-Vâlcea; *Christache D. Bede*, Tighina; *Gh. Zankov*, Bălţi; *Emil Stanocovici*, Iaşi.

BANCA COMERCIALĂ ITALIANĂ ŞI ROMÂNĂ

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ — CAPITAL SOCIAL LEI 100.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI, Str. Bursei No. 2

SUCURSALE: BRĂILA, Str. Vapoarelor, 17. — CHIŞINĂU, Str. Alexandru cel Bun, 41. — GALAŢI, Str. Colonel Boyle — CONSTANŢA, B-d. Elisabeta, 4.

Adresa telegrafică: „ROMCOMIT"

AFILIAŢIUNI: BANCA AGRARĂ TIMIŞANA S. A. — Timişoara, Arad — CASA DE ECONOMIE AGRARĂ S. A. — Târgu Mureş — BANCA ŞI CASA DE ECONOMIE FUZIONATĂ S. A.-Oradia-Mare

Tot felul de operaţiuni de Bancă

REPREZINTĂ:

Banca Comerciale Italiana
Sediul Central: MILANO
78 Filiale în Italia
Filiale în Străinătate:
Constantinopole, Londra, New-York
Banca Comerciale Italiana (France) Paris, Marsilia, Nisa, Mentone, Monaco, Beaulieu, Monte Carlo
Banca Francese e Italiana per l'America del Sud Paris, Argentina, Brazilia, Chili
Società Italiana di Credito Milano, Triest, Viena
Banca della Svizzera Italiana Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno, Mendrisio
Banca Ungaro-Italiana Budapest—Milano
Boehmische Union-Bank Praga
Banca Comerciale Italiana e Bulgara Sofia-Varna-Burgas
Banco Italiano Lima, Arequipa, Callao, Chinca Alta, Moliendo

1) Ţine loc de Chitanţă.

„ACTIVA" S. A.

Casa Corpului Contabililor și a Titraților în științele Comerciale

CONVOCARE

Conform art. 23 din statutele societății, D-nii acționari sunt convocați în adunare generală ordinară, Sâmbătă 31 Ianuarie 1925, ora 18, la sediul societății, București, Strada Bursei No. 2 (Palatul Camerei de Comerț).

BILANTUL

ACTIV — **încheiat la 31**

Acțiuni de emis			404.500	—
Acționari emisiunea II-a			22.040	—
Imobil	1.739 285	40		
Amortisment	109 285	40	1.630.000	—
Mobilier			1	—
Diverși debitori			1.940	10
Disponibili la Bănci			531.892	—
Cons. Super. al Corp. Cont.			324 000	—
Corpul Contab. Secția Ilfov			407 450	25
			3.321.823	35
Cauțiuni de gestiune			262.500	—

Contul de Pro

DEBIT — **încheiat la 31**

Amortisment imobil	109.285	40
„ mobilier	949	—
Profit și Pierdere de reportat	9 335	20
	119 569	50

Președinte, N. Butculescu — Administratori delegați: *Dem.*

Am verificat prezentul Bilanț și Cont, conform

Censori: **Aureliu Marinescu,**

ORDINEA ZILEI:

1) Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1924.

2) Descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa pe exercițiul 1924.

3) Alegerea a 5 censori și 5 supleanți.

Dacă în ziua de 31 Ianuarie 1925, nu se vor întruni numărul de acțiuni prevăzut de art. 25 din statute, Adunarea se amână pentru ziua de Sâmbătă 7 Februarie 1925, când se va ține, ori care ar fi numărul de acțiuni reprezintate.

Consiliul de Administrație

GENERAL

Decembrie 1924 — **PASIV**

Capital — Emis. I	1.000.000	—	
„ II	1.595.500	—	
„ II de emis.	404 500	—	3.000.000 —
Fond de rezervă (din donaț.)			250.000 —
Diverși creditori			62.488 25
Prof. și Pierd. Rep. pe 1925			9.335 10
			3.321.823 35
Dep. de cauțiuni de gestiune			262 500 —

fit și Pierdere

Decembrie 1924 — **CREDIT**

Sold reportat din 1923	12.459	30
Speze de emisiune	74.264	20
Dobânzi	32 846	—
	119 569	50

Constantinescu, I. C. Negrescu Director, **V. M. Ioachim**

art. 186 din Codul de Comerț și l'am găsit exact.

Al. Vasilescu, I. Saragea

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița

SOCIETATE ANONIMA
CAPITAL SOCIAL 250.000.000 LEI

Generatoare, Motoare

pentru curent alternativ
pentru orice putere, tensiune și număr de perioade

cât și

Dinamuri și Motoare

pentru curent continuu

Transformatoare

Instalațiuni complecte de

Centrale electrice

Furnizează secțiunea atelierelor electrice a societății:

Uzinele de fier și Domeniile din Reșița

Societate Anonimă

Direcțiunea Generală: București, Str. Povernei No. 2

Direcțiunea Comercială: Timișoara I., Str. Lonovici No. 3

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni. Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Financiază, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buzias, Ciacova, Detta, Periam, Recas, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S. A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74 659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBLIOTECA „ASTRA"
CIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 3. Martie 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERȚ

ȘI

CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț

Pusă la dispoziția Corpului Contabililor autorizați și experților Contabili pentru publicațiuni

APARE LUNAR

SUMAR:

Pagina

Crist. D. Staicovici: Pentru absolvenții școalelor superioare de comerț 81

Comerciale. Financiare. Sociale.

A. B.: Adunările generale și obiceiuri în legătură cu ele . . . 84
Virgil A. Ieremia: Organizarea funcționarilor particulari . . . 86
Codul muncii și funcționarii din comerț 89
Contribuții la codul cooperației 92

Contabilitate. Drept Comercial. Technica întreprinderilor.

N. Butculescu și V. M. Ioachim: Registrele comercianților . . 97
D. Pavlov: Răspândirea cunoștințelor contab. în agricultură . 101

Partea rezervată Corpului. Bibliografii. Informațiuni.

Numirea secretarilor la Camera de Comerț 104
Fapte bune 107
Dela secțiunile județene 111
V. M. Ioachim: Dela corpul titraților în științele comeciale . . 113
Dela cercul de studii comerciale 114
Colegiale 117
Bibliografii 118
Cereri de inscrieri 121
Consiliul superior: Situația financiară 121

Bilanțe: Banca G-rală a țării românești, Banca Românească. Banca de Scont, Creditul Extern, Bank of Roumanie, Banca Agricolă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

LA CORPUL ABSOLVENȚILOR ȘCOALELOR SUPERIOARE DE COMERȚ

Palatul Camerei de Comerț, București

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22 A

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosen Isac.* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N., Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui P. Drăgănescu-Brateş

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. — B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M., comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petreşcu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr. Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache, C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteli Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

E. WOLFF

— BUCUREŞTI —

Biuroul Central: Str. Sft. Dumitru No. 3

UZINE LA: BUCUREŞTI şi CONSTANŢA

Cazane cu aburi. Rezervoare de fier de orice marime
Poduri metalice. Construcţiuni de fier
TRANSMISIUNI MODERNE
INJECTOARE DE ARS PĂCURĂ
TURNĂTORIA DE FIER ŞI BRONZ
Reparaţiuni de Maşini
Broaşte, Balamale, Şarniere, Colţare, şi Cârlige

BIUROU TECHNIC: Instalaţiuni de încălzit cu apă caldă sau aburi
Instalaţiuni de Pompat
Instalaţiuni de ars cu păcură
Instalaţiuni şi reparaţiuni de **Fabrici** de orice fel

MARE DEPOZIT de toate Materialele Technice
Motoare „DEUTZ" pentru orice combustibil
MOTOARE „DIESEL"
Maşini semi-stabile „R. WOLFF" până la 800 cai putere
Maşini — Unelte — Scule — Armături

Rivista d'Amministrazione e Finanza

Periodico fondato nel 1903 e premiato con medaglia d'oro all-Esposizione Internazionale di Milano

Tratta di finanza e di matematica finanziaria — Amministrazione e contabilità dello Stato e degli enti locali, questioni economiche e giuridiche, statistiche — Bibliografia.

Interessa chiunque, sopratutto Comuni, Provincie, Opere Pie, Banche, Casse di Risparmin, Instituti di Assicurazione, loro Presidenti, Direttori, Consiglieri, Segretarii Ragionieri. — organo dei Ragionieri d'Italia. — In una rubrica speciale ne espone gli studi, i lavori, ne propugna i doveri e le legittime aspirazioni.

COMITATO DI DIREZIONE: Prof. Achille Loria, Senatore del Regno — Onorevole Professor Comm. Ulisse Gobbi, dell'Università Bocconi di Milano — Professor Comm. Pietro Belleno dell'Università Cattolica di Milano.
DIRETTORE: Prof. Cav. Rag. G. B. Valentini, Professore dela Facoltà di Scienze Sociali dell'Università di Milano.

Abbonamento annuo: ITALIA L. 20 — Estero L. 20 — Un numero separato L. 3

Direzione e Amministrazione: MILANO, Corso Venezia, 33

. . . Telefono 72.34 . . .

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița

SOCIETATE ANONIMA
CAPITAL SOCIAL 250.000.000 LEI

Generatoare, Motoare

pentru curent alternativ
pentru orice putere, tensiune şi număr de perioade

cât şi

Dinamuri şi Motoare

pentru curent continuu

Transformatoare

Instalaţiuni complecte de

Centrale electrice

Furnizează secţiunea atelierelor electrice a societăţii:

Uzinele de fier şi Domeniile din Reşiţa

Societate Anonimă

Direcţiunea Generală: Bucureşti, Str. Povernei No. 2

Direcţiunea Comercială: Timişoara I., Str. Lonovici No. 3

BANK OF ROUMANIA LIMITED

Capital lire sterline 300.000 = lei 7.500.000 deplin vărsat, din care sucursala București
Capital lire sterline 260.000 = lei 6.500.000.

SEDIUL LONDRA

ACTIV — Bilanțul sucursalei București, *încheiat la 31 Decembrie 1924* — PASIV

	Lei	B.		Lei	B.
Cassa . . . . . lei 132.639.748,50			Capital sucursala București lire sterline 260.000	6.500.000	—
B-ca N-nală a României „ 21.104.397,66	153.744.146	16	Centrala și creditorii în cont curent . .	387.099.755	25
Debitori în cont curent efecte scontate și alte valori	254.003.566	98	Beneficii la 31 Decembrie 1924 care servă pentru acoperirea pierderii provocate de deprecierea valutei asupra capitalului sucursalei	14.147.957	89
	407.747.713	14		407.747.713	14

N. B. Lira sterlină, cursul mediu în anul 1924 = lei 896.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERI

DEBIT — *Incheiat la 31 Decembrie 1924* — CREDIT

Cheltueli de administrație, rezerve, chirii, dubioase, etc.	21.556.006	47	Dobânzi, comisioane, etc.	35.703.964	36
Beneficiul la 31 Decembrie 1924	14.147.957	89			
	35.703.964	36		35.703.964	36

Bank of Roumania, Limited
H. R. Saltmarsh, M. Fränkel.

Șeful contabilității, *A. J. A. Rogers.*

Banca de Scont

Societate

Capital

Sucursale: **Constanța, Focșani, Galați, R.-Vâl**

Bilanțul

Activ *Incheiat la 31*

Conturi de valori:					
Cassa		14.762.490	40		
Imobile (Urb. rur. suc. 12.508.765,13 / Fabr. Rom. Unite 639.000,—)		13.147.765	13		
Mobilier		1	—		
Ef. pub. și acț. (In casă 25.559.100,— / Angajate 23.911.000,— / Nominal 49.470.100,— = **real**)		45.219.907	50		
Efecte comerciale în portofoliu (De scont 63.767.188,09 / **De cont curent** 8.199.000.—)		71.966.188	09	145.096.352	12
Conturi personale debitoare:					
Acționari		727.748	73		
Conturi curente, garantate, diverși		532.604.838	68	533.332.587	41
Conturi de ordine:					
Cauțiunea Cons. de Administrație		375.000	—		
Diverși garanții depuse de bancă		37.699.500	—		
Avaluri date de bancă		60.927.640	50		
Garanții primite de bancă		264.101.418	16		
Evidențe (depozite libere, titluri spre vânzare)		81.618.001	95		
Efecte comerciale reescontate (**Din portofoliu** 193.249.884,50 / Din cont curent 227.492.200,—)		420.742.084	50	865.463.645	11
				1.543.892.584	64

Contul de Pro

Debit *Incheiat la 31*

Cheltueli generale (salarii impozite etc.)	—	—	15.967.442	22
Amortizări:				
Creanțe	3.251.994	88		
Angajamente valutare lichidate	20.479.415	75	23.731.410	63
			39.698.852	85
Beneficiul net	—	—	18.644 576	70
			58.343.429	55

Președintele consiliului de administrație, **D. Dobrescu,** *Director,*

a Românieі

Anonimă

80.000.000 lei

cea, Sibiu, Timişoara, T.-Măgurele, Tulcea

General

Decembrie 1924 **Pasiv**

Conturi de capital:				
Capitalul băncii	80.000.000	—		
Fonduri { De rezervă statutar 30.351.980,—				
„ „ special 2.144.395,11				
„ amort. imobil 3.000.000,—	35.496.375	11	115.496.375	11
Conturi personale creditoare:				
Depnneri spre fructificare (interne, externe)	125.906.964	32		
Creditori	180.82[illegible].435	90		
Diverşi efecte de cont curent	235.691.200	—		
Casa de pensii a funcţ. băncii				
Efecte pub. nom. lei 2.000.000+n-rar .	1.762.387	50	544.287.987	72
Conturi de ordine:				
Diverşi cauţiunea cons. de adm. . .	375.000	—		
Garanţii depuse de bancă	37.699.500	—		
Diverşi, avaluri date de bancă . . .	60.927.640	50		
„ garanţii primite de bancă . .	264.101.418	16		
„ evidenţe	81.618.001	95		
„ efecte comerciale reescontate	420.742.084	50	865.463.645	11
			1.525.248.007	94
Profit & pierdere, beneficiu net . . .	—	—	18.644.576	70
			1.543.892.584	64

fit & Pierdere

Decembrie 1924 **Credit**

Sold precedent	—	—	3.355	83
Beneficii diverse din dobânzi, comisioane, participări, etc.	—	—	58.340.973	72
			58.343.429	55

R. Seitan, *Şeful serviciului contabilit.* **Sub-director, Al. Sorescu,**

BANCA RO

Societate Anoni

B I L A N Ț

ACTIV *Incheiat la 31*

Casa numerar		307.102.753	07
Efecte publice și acțiuni		235.693.528	50
Portofoliu: Efecte de primit		176.090.961	80
„ ct. crt.	1.496.263.574.98		
Conturi curente		1.913.753.625	58
Imobile		60.000.000	—
Mobilier și Case de fier		1	—
Diverse conturi		157.434.895	33
Casa de pensii și ajutor a funcț. Băncii: Efecte publice și acțiuni val. nom.	1.529.000		
		2.850.075.765	28
Conturi de ordine:			
Depozite de titluri		607.240.981	84
Mărfuri, garanții în ipoteci, cesiuni, etc.		856.743.431	10
Cauțiuni de gestiune		553.401	—
Efecte cont curent		1.496.263.574	98
Acreditive		104.628.307	48
Scrisori de garanție: în lei	61.828.213.—		
în valută străină Lei	37.261.653.33	99.089.866	33

CONTUL DE PRO

DEBIT *Incheiat la 31*

Cheltueli generale: Salarii și gratificații		55.258.138,43		
Diverse		28.536.757,56	83.794.895	99
Amortizări: la imobile		5.041.723,51		
la creanțe		12.813.771,04	17.855.494	55
Beneficiul net:				
Report din 1923		5.029,88		
Pe anul 1924		116.197.506,85	116.202.536	73
			217.852.927	27

Vice-Președinte, **Dr. G. I. Stoicescu**

Drector General

Am verificat prezentul bilanț conform art. 186 din

Censor: C. D. Dimitriu, Ștefan C. Ioan,

MANEASCA

mă — Bucureşti

G E N E R A L

Decembrie 1924

PASIV

Capital	280.000.000	—
Fond de rezervă	119.646.001	03
Casa de pensii şi ajutor a funcţ. Băncii: Efecte publice şi acţiuni val. nom. 1.529.000		
Numerar	15.506.852	37
Angajamente pentru efec. reescontate la B. N. R.	823.944.169	31
Conturi curente şi depuneri	1.257.443.252	47
Dividende nereclamate	2.576.257	51
Diverse conturi	234.756.716	06
Beneficiul net: report din 1923 . . . 5.029.88		
Beneficiul net: pe anul 1924 . . 116.197.506,85	116.202 536	73
	2.850.075.765	28
Conturi de ordine:		
Depunători de titluri	607.240.981	84
„ „ mărfuri, garanţii în ipoteci, cesiuni, etc.	856.743.431	10
Depunători de cauţiuni de gestiune	553.400	—
„ „ efecte cont curent	1.496.263.574	98
Creditori pentru acreditive	104.628.307	48
Creditori pentru scris. de garanţie: în lei . . . . 61.828.213.—		
Creditori pentru scris. de garanţie: în valută străină Lei 37.261.653.33	99.089.866	33

FIT ŞI PIERDERE

Decembrie 1924

CREDIT

Report din 1923	5.029	38
Diverse beneficii din: dobânzi, comis., devize, venitul efectelor publice etc.	217.847.897	39
	217.852.927	27

Şeful contabilităţii, Sub-director **M. Vasilescu**

N. P. Ştefănescu

codul comercial şi l'am găsit în concordanţă cu registrele

D. Matak, I. Purcăreanu, Vasile V. Ştefan

BANCA SINDICATU

Bilanțul

ACTIV *Incheiat la 31*

Casa		2.379.366	70
Imobile urbane	Lei 12.440.602.15		
„ rurale	„ 356.401.05	12.797.003	20
Ef. Publice propr. Băncii		5.180.105	85
„ „ angajate		2.883.500	—
Mobilier și Instalația Tesaurului		82.022	15
Ef. comerciale aflate în portofoliu		34.046.556	65
Ef. reescontate		76.052.046	—
Conturi curente debitoare		81.610.718	07
Conturi diverse debitoare		429.516	—
CONTURI DE ORDINE			
Garanțiile Consiliului	Lei 345.000.—		
Garanții ipoteci, cesiuni	„ 52.063.628.05		
Depozite libere, titluri în gaj și Ef. dep. spre vânzare	„ 23.914.746.20	76.323.374	25
		291.784.208	87

Contul de pro

DEBIT *Incheiat la 31*

Salarii, Cheltueli generale, impozite etc.		3.121.585	26
Sold drept beneficiu net, însă:			
Report din 1923	Lei 129.259,10		
Beneficiu net pe 1924	„ 4.504.331,22	4.633.590	32
		7.755.175	58

Președinte: (ss) **I. I. Niculescu Dorobantzu.**

Șeful Contabilității

Verificat și găsit în con

Censori: (ss) *C. D. Anghel, Dr. G.*

LUI AGRICOL ILFOV

General,

Decembrie 1924

PASIV

Capital			20.000.000	—
Rezerve statutare	Lei	3.543.427,65		
„ extraordinare	„	178.255,—		
„ pt. amort. cr. dubioase	„	174.318,69		
„ „ fond de ajutor	„	20.665,—	3.916.666	34
CONTURI CURENTE CREDITOARE				
Depuneri spre fructif.	Lei	3.189.574,70		
Creditori diverşi	„	8.253.863,45		
Cassa de pensii a funcţ.	„	139.740,46		
Cassa de Economie	„	165.234,95	11.748.413	56
Diverse Ef. publice angajate			2.883.500	—
„ „ reescontate			76.052.046	—
Conturi diverse creditoare			96.226.618	40
CONTURI DE ORDINE				
Garanţiile Consiliului	Lei	345.000,—		
Dep. de garanţii, ipot. cesiuni	„	52.063.620,05		
Dep. libere şi Titluri în gaj şi Ef. depuse spre vânzare	„	23.914.746,20	76.323.374	25
Beneficiu net			4.633.590	32
			291.784.208	87

fit şi pierderi

Decembrie 1924

CREDIT

Report din 1923	129.259	10
Dobânzi, comisioane şi diverse beneficii	7.625.916	48
	7.755.175	58

Director (ss) **I. Pictorian.**

(ss) **St. Vrioni.**

cordanţă cu registrele

Ionescu-Brăila, M. Seteanu.

PRIMA SOCIETATE ROMÂNĂ DE EXPLOSIVI

SOCIETATE ANONIMĂ — BUCUREȘTI

CAPITAL SOCIAL DEPLIN VĂRSAT LEI 55.000.000

ACTIV — Bilanț general *încheiat la 31 Decembrie 1924* — PASIV

Privilegiul concedat de Stat			5.500.000 —	Capital		55.000 000	—
Cassa	(Numerar	63.695,61		Conturi curente creditoare		9.366.713	34
	(Disponibil la Bănci	11.954.994,85	12.018.693 46	Diverse conturi		8.558.588	89
INVESTIȚIUNI:				Amortisări conf. art. 12 și 13 din lege			
Imobile	(Locuințe	6.089.364,—		Amortismentul capitalului investițiunilor:	1.833.333,34		
	(Fabrici	15.670 240,—		*a)* Imobile locuințe	304.468,30		
Mașini, instalat, unelte, etc.		37.924.710,81	59.684.314 81	*b)* „ fabrici	1.253.619,20		
Materii prime	In depozite	5.631 042,44		*c)* Mașini, instal., unelte, etc.	6.520.679,24	9.912.099	98
	Predate atelierelor	1.241.330,55	6.872.372 99	Profit & pierdere beneficiu net		12.136.162	47
Măteriale de întreținere			1.225 632 66				
Produse fabricate			3.201.475 —				
Conturi curente debitoare			6.471.074 76				
Mobilier			1 —				
			94.973.564 68			94.973.564	68
CONTURI DE ORDINE:				Conturi de ordine:			
Garanții statutare			375.000 —	Depunători de garanții statutare		375.000	
			95.348.564 68			95.348.364	68

DEBIT — Contul de Profit și Piedere *încheiat la 31 Decembrie 1924* — CREDIT

Cheltueli generale: Salarii, chirii luminat, încălzit etc.	4.430.428	92	Beneficiul brut realizat în 1924	32.048.061	55
Dobânzi	3.766.635	62			
Impozite	1.802.734	56			
Amortizări	9.912.099	98			
Beneficiu net 1924	12.136.162	47			
	32.048.061	55		32.048.061	55

Preș. cons. de administrație, *Th. Căpitanovici.* Director gen. *Leon Sculy Logotheti.*

Directorul contabilității, *I. Ciocârlie,* expert-contabil.

Verificat conform art. 186 din codul comercial și găsit în concordanță cu registrele,

Censori: *Victor Bădulescu, Horia Maniu, C. Nestor,* expert-contabil, *Victor Slăvescu,* expert-contabil

REVISTA GENERALĂ
DE
COMERŢ ŞI CONTABILITATE

PENTRU ABSOLVENŢII ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ

Proectul de lege pentru organizarea Camerelor de Comerţ încalcă drepturile lor câştigate

Proectul de lege pentru modificarea legii Camerelor de comerţ şi industrie a stârnit o vie şi legitimă nemulţumire printre absolvenţii şcoalelelor superioare de comerţ din ţară cărora li se răpeşte un drept al lor prevăzut în legea asupra Camerelor de comerţ acum în vigoare.

In adevăr, la articolul 32 din această lege se prevede că secretarii Camerelor de comerţ, între alte condiţiuni, trebue să poseadă şi studiile vreunei şcoale coamerciale sau industriale.

Pe temeiul acestui articol au fost numiţi ca secretari ai Camerelor de comerţ diplomaţi ai şcoalelor superioare de comerţ din ţară şi, e fapt dovedit că ei au contribuit în mod puternic ca aceste organe ale comerţului să ia desvoltarea la care ele au ajuns astăzi.

Drept recunoaştere a meritelor lor, ministerul industriei şi comerţului a găsit cu cale ca în viitor absolvenţii şcoalelor superioare de comerţ să nu mai poată fi numiţi secretari la Camerele de comerţ. Această excludere constitue o nedreptate strigătoare care aduce în acelaş timp şi o gravă atingere prestigiului pe care l'au obţinut până acum diplomaţii şcoalelor superioare de comerţ.

Nu ne sfiim să afirmăm că, în desvoltarea noastră economică şi financiară, diplomaţii şcoalelor superioare de comerţ din afară au avut un rol de seamă.

Primul nostru aşezământ de credit, — Banca Naţională — avut la întemeierea ei ca director şi organizator pe un diplomat al şcoalei superioare de comerţ din Bucureşti, Teodor Ştefănescu, ale cărui calităţi eminente au fost în deobşte recunoscute.

Aproape 95 la sută din funcționarii Băncii Naționale au fost recrutați dintre absolvenții școalelor superioare de comerț din țară.

De la un capăt la altul al țării nu există instituțiune financiară, comercială sau industrială în care să nu găsești pe absolvenții școalelor superioare de comerț din țară.

Și când ei și-au făcut și își fac întreaga lor datorie către țară, se găsește nimerit ca printr'un proect de lege să li se ia un drept ce l'aveau, acela de a putea fi numiți secretari ai Camerelor de Comerț.

S'a prevăzut în proectul de lege mai sus menționat că numai licențiații academiilor comerciale din țară sau ai academiilor din străinătate ale căror diplome sunt echivalate cu ale academiilor comerciale din țară, sau inginerii pot fi numiți secretari ai Camerilor de Comerț.

La împrejurări noui trebuesc oameni noui, ni se va spune; trebue ca de acum înainte în fruntea Camerelor de comerț să se afle licențiați în științele comerciale. Inlături deci cu modeștii diplomați ai școalelor noastre superioare de comerț.

După ce aceștia au dus tot greul muncind din răsputeri în toate ramurile de activitate ale economiei noastre naționale, după ce ei au căpătat experiența necesară în materie de organizare și conducere a instituțiunilor economice, ei sunt astăzi concediați ca elemente de mâna doua și declarați inapți de a putea ocupa funcțiunea de secretari ai Camerelor de comerț.

Și cum numai începutul este greu, avem convingerea că prin alte legi se va răpi absolvenților școalelor superioare de comerț puținele drepturi ce mai au și pentru obținerea cărora înaintașii lor au luptat din răsputeri.

* * *

Absolvenții școalelor superioare de comerț trebue să ia seama. E vorba de desconsiderarea lor, de pierderea unui drept al lor.

Trebue să ne mișcăm, să păstrăm neștirbite drepturile ce avem; să nu lăsăm să ne fie luate fără o protestare demnă și energică.

Ca vechiu diplomat al școalei superioare de comerț din București, cred de a mea datorie să fac apel la toți absolvenții școalelor superioare de comerț din țară să se întrunească de urgență în orașele lor de reședință și să ceară, prin organizațiunile lor respective, să se mențină în proectul de lege modificator al

actualei legi a Camerelor de comerţ, dreptul de a putea fi numiţi secretari ai acestor instituţiuni.

Timp nu este de perdut. Proectul de lege va fi depus în curând Corpurilor Legiuitoare. Orice întârziere din partea noastră ar putea să ne găsească în faţa unui fapt împlinit.

Cu toţii trebue să ne facem datoria pentru apărarea drepturilor absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ din ţară.

Christ. D. Staicovici. — (*Argus No. 3549*)

La Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale Superioare

(Palatul Camerei de Comerţ)

Se află de vânzare:

Din istoricul Cooperaţiei săteşti de N. Arghir . . . . . Lei 2
Corpul Contabililor şi Reforma financiară de V. Ioachim . „ 5
Criza economică şi financiară în România de Gh. M. Leonte. „ 8
Dialog între Contabilitatea Publică şi Privată de Sp. Iacobescu. „ 10
Noţiuni de comerţ, drept şi corespondenţă comercială. cu monografii comerciale asupra Comerţului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale şi pielărie de V. Ioachim 40
Revalorizarea Leului, România si Conferinţa de la Genua, Statele-Unite şi Refacerea Europei de Gh. M. Leonte . . „ 25
Principiul Naţionalităţilor şi Societatea Naţiunilor de N. Daşcovici . . . . . „ 30
Albumul comemorativ Th. Ştefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de Contabilitate în România . . . . . „ 40
Reorganizarea Camerilor de Comerţ de V. M. Ioachim . . . „ 5
Bilanţul Tip (pentru bănci), de P. Drăgănescu . . . . . „ 8
Inventarul din punct de vedere contabil, economic şi juridic, de P. Drăgănescu . . . . . „ 6
Chestiunea reformei învăţământului Comercial de P. Drăgănescu-Brateş . . . . . „ 10
Rolul registrelor în educaţie de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 10
Contabilitatea şi ţinerea registrelor, locul lor în învăţământ de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 10
Necesitatea de vieţuire şi cerinţele sociale de M. I. Mihăilescu „ 10
Băncile de emisiune şi rolul lor în Stat de M. I. Mihăilescu . „ 15
Un nou sistem de bilanţe lunare în contabilitate de Benjamin Juster . . . . . „ 20
Priviri asupra contabilităţii în partidă dublă de Al. Tănăsescu „ 10
Darea de seamă a congresului pe hârtie de tipar . . . . . „ 30
„ „ „ „ „ „ „ „ scris . . . . . „ 40
„ „ „ „ „ „ „ „ velină . . . . . „ 50
Rolul cooperaţiei şi al titraţilor în St. com. în viaţa agricolă de A. Galan . . . . . „ 15
Codul de comerţ şi registrele comerciale (Conferinţă) de Ilie Mecu „ 10
Contabilitatea în partidă dublă în stabilimentele militare de S. M. Blumenfeld . . . . . „ 5
Primul an de aplicare al reformei fiscale de V. M Ioachim . „ 20
Metoda de calculul conturilor curent cu dobândă de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 50
Cunoştinţe comerciale Ed. II de M. I. Mihăilescu . . . . . „ 30

ADUNĂRILE GENERALE ŞI OBICEIURI IN LEGĂTURĂ CU ELE

Seria Adunărilor generale ale societăţilor anonime va începe în curând; publicarea Bilanţelor se va face şi ea în termenul legal, numai nu ştim dacă acţionarii vor continuà să fie nemulţumiţi în particular, şi foarte mulţumiţi în colectivitate.

Iarăş nu ştim dacă obiceiurile care es la iveală cu ocazia Adunărilor generale vor fi aceleaşi.

Printre aceste obiceiuri citãm câteva.

1) *Graba acţionarului.* La adunări se ivesc discuţii adesea importante, care ar fi folositoare pentru societate. Acţionarul ascultă până pe la 11 $^1/_2$ — 12; de aci încolo devine nerăbdător, cere închiderea discuţiei, — iar, dacă se ajunge şi la vot, apoi el a şters-o cu dreptul lui de vot cu tot.

2) *Bilanţul concentrat.* Din cauza indiferenţii la explicaţiile ce se cer sau se dau în adunări, nici Administraţia nu-şi prea bate capul să le pue în Dările de Seamă, iar Bilanţurile se prezintă cu totul incolore, cu 2 — 3 posturi în activ, tot atâtea în pasiv. „Acţionarul să vină să ceară explicaţii în cele 15 zile la societate", zice Administraţia, dacă i se relevează insuficienţa publicaţiei. Alţii nu mai pun contul de Profit & Perdere. Sau nu e nevoe să ştie toată lumea ce s'a câştigat sau pierdut.

3) Dacă o chestiune *ajunge la voi*, — ceeace e foarte rar; afară numai de membrii de ale , — acţionarii fără multă vorbă aclamă „tot ăia", sau votul care se face este iluzoriu.

Afirmaţia e gravă; vreau să zic votul este după cum îl dictează administraţia, care are puterea.

Cum are puterea? Foarte simplu: Băncile sunt în posesia multor acţiuni de ale altor societăţi, fie depuse ca gaj, fie ca depozit liber ori spre vânzare: Proprietarii se desinteresează de a şi exercita drepturile de acţionar, şi atunci îl exercită Banca respectivă, depunând acţiunile pe numele Băncii. Apoi deleagă un

funcţionar care votează în vederile administraţiei. Şi fiecare din noi şi-aduce aminte cum amicul Georgescu de la Banca X. se prezintă în adunările Băncilor ca posesor a 4—5000 de voturi. Mai pot acţionarii izolaţi să facă ceva, chiar când reprezintă o grupă?

4) *Votul „cine e contra".*

Când însă votul pare a fi nefavorabil, atunci s'a găsit alt sistem — de altfel în favoarea acţionarului care totdeauna este grăbit.

Nu se mai votează secret, ci chiar contra statutelor, Preşedintele adunării — ca să nu se piardă timp — zice: *să ridice mâna cine este contra!.*

Ori nu putem zice că suntem foarte de caracter, şi de aceia mulţi care în scurt ar vota cum trebue, pe faţă n'au curaj să fie contra.

5) *Numerarul din casă.* Băncile au iarăşi obiceiul de a grămădi numerar în casă pentru 31 Decembrie. De ce? n'am înţeles niciodată! Forţa unei Bănci nu se cunoaşte după banii din casă, pentru că banii formează cel mai mic mijloc de plată bancar. Din contră i se poate aduce acuzaţia de rea gospodărie ca să ţină banii în casă, când la conturile debitoare în special B. N. R. — merge dobânda. Oare tot aşa se vor prezenta Băncile şi anul acesta? Pentru obiceiul vechiu de a avea disponibil în casă sau pentru a fi acuzate că au agravat lipsa de numerar existentă?

6) *Amânarea plăţii dividendului* este încă un obiceiu care a intrat adânc în moravurile soc. anonime. Bilanţul îl închee la 31 Decembrie, adunarea o ţine în Aprilie, iar dividendul îl plătesc în Iunie.

Motive găsesc destule, dar dacă uzează de fondurile acţionarilor să uzeze cu dobândă, nu gratis şi atunci n'am mai vedea astfel de amânări adesea insolente.

7) *Acţiuni ca dividend.* Din nevoia măririi capitalului s'a născut liberarea de acţiuni ca dividend. Lucrul s'a întins şi s'a ajuns a se libera acţiuni şi pentru dividendul pe care societatea nu-l poate plăti, din lipsă de fonduri. Credem că anul acesta, acţionarul tentat altă dată de diferenţa de curs — inexistentă azi — nu va mai admite; şi tocmai azi când este aşa lipsă de fonduri?

Am relevat aceste lucruri, nu spre a critica cutare sau cu-

tare instituție, ci spre a face o statistică a obiceiurilor pământului cu ocazia Adunărilor generale. Unele poate că ar trebui să treacă ca lege, iar altele să fie desființate de lege.

In orice caz acel care va mai adăoga la aceste obiceiuri altele noi, va face un serviciu, chiar și comisiei de legiferare.

A. B.

ORGANIZAREA FUNCȚIONARILOR PARTICULARI

Primim din partea d-lui Virgil Al. Jeremia, următoarea scrisoare:

Stimate Domnule Ioachim,

In ultimul număr al Revistei am cetit apelul făcut de colegii A. B. și Ioan Iliescu pentru creearea unei asociațiuni a tuturor funcționarilor din comerț și industrii.

Nu știu dacă Dvs. știți că, înainte de războiu, din inițiativa unui grup de funcționari din industria petroliferă, se înființase în județul Prahova, cu secțiuni și în celelalte județe cu exploatări petrolifere, o asociațiune a funcționarilor din industria petroliferă și anexele ei care asociațiune a fost de mare și netăgăduit folos membrilor ei pe timpul războiului, prin modificările introduse în legea măsurilor excepționale, datorită numai intervențiunilor acelei asociațiuni.

După războiu, un grup de funcționari din petrol am căutat să readucem la viață vechea asociațiune, și, după multă muncă și frământări inerente manifestărilor de solidaritate românești, am parvenit să dăm viață la Ploești *Uniunii funcționarilor din exploatări, industrii și instituțiuni economice.* Sediul central al Uniunii este la Ploești, cu secțiuni în județul Prahova.

La înființare am lansat un apel, atât în Universul, cât și pe foi volante pe cari le-am trimis cunoscuților din țară. Rezultatul, în afară de județul Prahova, a fost un mare „zero". Câți-va amărîți izolați cari de-abia au îndrăznit să răspundă. De la București, în special, nici cel mai mic semn de încurajare nu s'a arătat.

S'a hotărît deci ca, deocamdată, activitatea Uniunii să se mărginească numai la județul Prahova, urmărind totuși manifestările izolate ce s'ar ivi în restul țării, pentru a-și putea extinde la trebuință activitatea și peste hotarele acestui județ.

Grație activității depuse de către comitetele de conducere ce s'au succedat, Uniunea are astăzi o sală a sa de întâlnire a membrilor săi, o bibliotecă proprie, un buletin de propagandă o casă de economie și ajutor, o secțiune pentru predarea limbilor streine, un birou de plasare și în fine un serviciu de contencios la dispoziția membrilor săi.

Printre alte manifestări cu caracter mai pozitiv a fost și aceea că a intervenit la Ministerul Muncii în legătură cu noua legiuire a muncii. De sigur însă că importanța dată de autoritatea de resort nu s'a ridicat mai sus decât înălțimea consideraționii ce poate inspira o atât de mică instituțiune democratică.

Văzui, cum am spus, apelul colegului Iliescu. Din acel apel respiră nevoia de a se strânge rândurile și prin partea locului. Pentru a nu se pierde vreme zadarnică cu constituirea unei alte asociațiuni, propun ca cei cari voesc să se înscrie să-și trimeată adeziunile Uniunii din Ploești, care, deocamdată, ar putea constitui o secțiune la București, secțiune care, dat fiind importanța ce va avea, va deveni fatal *Centrala* instituțiunii.

Alăturat vă trimit și un Statut care va putea fi cercetat și adoptat temporar, până la o nouă adunare generală, cu care ocaziune să poată fi pus la punct cu vederile generale.

Ceeace mă face să scriu și — mai ales — să fac apel la o cât mai grabnică strângere a rândurilor a funcționarilor particulari de toate categoriile (vorbesc de funcționarii de birouri) este pericolul de care suntem amenințați prin noul Cod al muncii Nu știu dacă l'ați citit. Este un capo d'operă de indiferență, dacă nu chiar de asuprire, a legiuitorului față de clasa funcționărească.

Rog pe colegi să și-l procure, fiindcă merită să fie citit (proectul viitorului Cod bineînțeles). Vor putea vedea cum prin cel mult 30 de rânduri s'a pus la cale — și ce cale?... — viața întreagă a celei mai obijduite clase de muncitori, deși una dintre cele mai producătoare, din țara aceasta.

Proectul codului muncii se ține la întunerec pentru a putea fi trecut, prin surprindere, în cine știe ce ședință de noapte; articole prin cari se va regulamenta mizeria funcționarilor particulari, care deocamdată, de bine de rău, și-o aranjaseră ei singuri mai bună, prin bună înțelegere sau datorită obiceiului pământului.

Cu rugăminte de a face loc acestei scrisori în cel mai apropiat număr al Revistei, dacă de bună seamă asemenea ape-

luri intră și în vederile Comitetului de conducere al Revistei, vă rog să primiți cele mai călduroase salutări și mulțumiri.

Virgil Al. Ieremia

In legătură cu acest articol publicăm și următorul apel pentru *crearea unei soc. de asigurare între funcționarii particulari.*

Către colegi!

Funcționarii rafineriei societății Româno-Americană au fondat anul trecut o Cassă de Economie, ale cărei fonduri ating 600.000 Lei aproximativ.

Văzând năpasta ce — cu siguranță — se va abate asupra capului lor prin noul Cod al Muncii, — dela care nădăjduiau atâta —, s'au gândit că, cu oarecare sforțare, ar putea să-și creeze singuri posibilitatea de asigurare pentru timpul când nu vor mai putea munci.

Astfel, la început, ne-am gândit să contractăm — în block — cu o societate de asigurare din țară, o asigurare — tip pentru toți, ținând seamă, bineînțeles, de vârsta și salariul fiecăruia, astfel ca după un număr oarecare de ani de plată a primelor, asiguratul să poată primi o rentă lunară până la moarte.

Considerând însă că, în cazul acesta, ar trebui să plătim, în afară de primele de asigurare și procentul respectiv din respectabilele tantieme, cheltueli, dividende, etc., ale marilor societăți de asigurare, ne-am socotit că am putea face noi singuri o asemenea societate de asigurare.

Pentru acest sfârșit, rugăm pe colegii noștri dela societățile de asigurare să ne deslușească asupra formelor de îndeplinit pentru înființare și mai cu seamă asupra posibilităților de reasigurare și a condițiunilor în cari asemenea reasigurări se pot face. Am dori să știm, între altele, dacă reasigurările se pot face la societățile mai mari din țară sau numai la societățile streine.

Fondând o asemenea societate de asigurare, ne-am propus să facem numai începutul. Interesul principal pe care îl urmărim este acela de a face acționari — și asigurați în acelaș timp — pe toți funcționarii din Industrie și Comerț din întreaga țară.

Societatea aceasta, neurmărind nici un fel de câștig material și nefăcând decât un singur fel de asigurare, n'ar avea nevoe

de personal prea numeros şi deci, nici de cheltueli ca cele pe cari le au societăţile de asigurare; astfel, ar putea oferi asiguraţilor săi un maximum de avantagii în schimbul unui minimum de plată.

Pe lângă deslușirile cerute mai sus, rugăm pe colegii noştri să ne trimită şi părerile Domniilor-lor în privinţa fondării unei asemenea societăţi de asigurare, pe adresa:

Virgil Al. Ieremia
Rafineria Româno-Americană
Teleajen-Ploeşti

Mulţumim mai dinainte tuturor cari vor binevoi să ne trimită deslușiri şi sfaturi.

CODUL MUNCII ŞI FUNCŢIONARII DIN COMERŢ.

Extragem din ante-proectul noului cod al muncii partea referitoare la funcţionari şi rugăm pe colegii cari au observaţiuni de făcut să ni le comunice.

CAP. IV

Dispoziţiuni speciale unor contracte individuale de muncă. — Contractele individuale de muncă ale funcţionarilor din industrie şi comerţ.

Art. 132. — Salariaţii din biurourile, magazinele sau anexele stabilimentelor industriale sau comerciale, cari prestează, în întregime ori în parte, o muncă sau un serviciu intelectual, cum şi acei întrebuinţaţi în meserii, beneficiază pe lângă dispoziţiile art. 48 şi de dispoziţiile speciale de mai jos, în măsură în care acestea înlocuesc sau complectează pe cele dintâiu.

Art. 133. — In contractele individuale de muncă ale salariaţilor de sub art. 132, termenul de încercare nu poate fi mai mic de o lună şi nici mai mare de 6 luni.

Art. 134. — Supersalariile de orice natură, precum: tantieme, remize, prime sau altele, vor fi achitate la termenele stipulate în convenţiune; iar, în lipsă de stipulaţiuni, în decursul primelor 2 luni, dela încheerea bilanţului.

Dacă legea asigurărilor pentru accidente şi boală se va întinde şi asupra salariaţilor din industrie şi comerţ, boala sau ac-

cidentul salariatului nu poate fi o cauză de desființare a contractului, decât în cazurile când, după legea asigurărilor, salariatul constatat inapt de orice muncă, a trecut sub asistența permanentă a Caselor de asigurare.

Dacă însă boala se prelungește mai mult de 2 luni dela prima absență dela serviciu, datorită acestei cauze sau accidentului, contractul poate fi desființat la expirarea acestui termen.

Art. 135. — Salariatul din comerț nu poate face, nici pe cont propriu, nici pe contul altei persoane, nici un fel de comerț și nici un fel de afacere în ramura comercială a întreprinderii ce servește, fără consimțământul expres al întreprinzătorului.

Nesocotirea acestor dispoziții dă drept întreprinzătorului la desființarea contractului individual de muncă cu daune interese.

Art. 136. — Este nulă și de nul efect convenția prin care salariatul s'ar obligă față de întreprinzător ca la expirarea contractului să nu exercite comerțul similar, sau să'l exercite, pentru evitarea concurenței, în condițiuni de inferioritate prejudiciabile intereselor sale.

Art. 137. — Salariile funcționarilor din industrie și comerț, intrând în prevederile acestui capitol, nu pot fi cedate sau urmărite pentru mai mult de $^1/_5$. Aceste salarii au același drept de privilegiu și sunt supuse dispozițiunilor de protecțiune de sub par. 6, cap. II, pentru tot ce nu se derogă prin acest articol și cele ce urmează.

Art. 138. — Când contractul individual de muncă se desființează, din cauza închiderii stabilimentului, a încetării plății sau falimentului întreprinzătorului, sau din orice alte cauze cari fac să înceteze întreprinderea, salariatul își conservă dreptul asupra salariilor și tuturor sumelor datorite în conformitate cu dispozițiunile art. 125.

Art. 139. — Timp de 3 luni dela data decesului salariatului, urmașii săi, văduva și copiii, ascendenții sau membrii familiei cari locuiau obișnuit cu salariatul, vor beneficiă gratuit de locuința ce fusese dată de întreprindere pentru folosința acestuia.

Deosebit de aceasta, urmașii salariatului decedat, văduva sau copiii minori sub o vârstă de 18 ani, au dreptul, față de întreprinzător, la un loc, la salariul integral îndoit pentru 2 luni care urmează decesului.

Stipulațiunile convenționale contrarii acestor dispoziții sunt nule.

Art. 140. — Preavizele întreprinzătorilor pentru concedierile din serviciu sau denunţarea contractelor fără termen, faţă de salariaţii prevăzuţi la art. 132, se vor face în termenele următoare:

a) Cu o lună înainte, când salariatul se găseşte în serviciu mai puţin de 6 luni şi 1 an inclusiv.

b) Cu 3 luni înainte, când salariatul se găseşte în serviciu dela 1—2 ani inclusiv.

c) Cu 5 luni, când salariatul se găseşte în serviciu dela 2 ani până la 10 ani.

d) Cu 6 luni, când salariatul se găseşte în serviciu dela 10 până la 15 ani.

e) Pentru fiecare an în plus peste 15 ani, preavizul se va spori cu o lună. Totalul termenului de preavis nu poate depăşi peste 12 luni.

Termenele de preavis prevăzute mai sus sunt obligatorii. Ele nu pot fi reduse, prin convenţia părţilor, la mai mult de jumătate.

Preavizele făcute de salariaţi întreprinzătorilor pentru denunţarea contractelor fără dată determinată, se vor face după distincţiunile de sub lit. a, b, c, d şi e.

Termenele prevăzute încep a curge dela 1 sau 15 următori primirii preavizului.

Art. 141. — In cursul termenului de preaviz în cazul al. a din art. precedent, salariatul va dispune de o zi liberă în fiecare săptămână spre a-şi puteà căutà de lucru.

Art. 142. — In caz de concediere fără aviz sau cu un preaviz mai scurt decât cel fixat de lege, întreprinzătorul va plăti lunar leafa dublă pe tot timpul până la împlinirea termenului fixat de lege pentru concediere.

Deasemenea, lucrătorul sau funcţionarul comercial care părăseşte serviciul fără preaviz sau înainte de expirarea termenului legal, va plăti întreprinzătorului lunar, ca daune dublu lefei din ultima lună până la îndeplinirea termenului legal de preaviz. Noul patron va fi de drept obligat la invitaţiunea judecătoriei profesionale să reţină celui culpabil din salariu jumătate lunar până la complectarea sumei.

Art. 143. — Contractele cu termen se vor considerà prelungite de drept pe un termen egal dacă preavizul nu a fost dat înainte de expirarea lor în termenele şi după destinaţiunile din art. 140.

CONTRIBUȚII LA CODUL COOPERAȚIEI

Chestiuni cooperative supuse discuțiunei specialiștilor

Discuțiile cari au avut loc la Congresul din 1923 al Corpului nostru în jurul chestiunii cooperatiste în țara noastră au pus în suficientă lumină importanța ce trebue să dobândească mișcarea cooperativă în economia noastră națională, cât și rolul specialiștilor în conducerea acestor organizații economice.

Dar cu aceiași ocazie s'a pus în evidență și nevoia de reorganizare a acestei mișcări pentru a putea corespunde condițiunilor noui economice, politice și sociale, create după marele războiu.

De atunci încoace o serie de alte manifestări cu caracter public au venit să întărească și mai mult nevoia de reorganizare a cooperației românești ca: Congresul agricol din Februarie 1924, ancheta cooperativă întreprinsă de Ministerul Muncii în colaborare cu delegații Băncii Naționale, recentele congrese cooperatiste, raportul Consiliului Băncii Naționale către adunarea generală din a. c., etc.

Toate aceste manifestări publice au avut darul să deștepte un interes mai viu în opinia publică asupra situației și nevoiei de reorganizare a mișcărei cooperative românești, mai cu seamă acum când ne găsim în stadiul pregătirii unui cod al cooperației.

In asemeni condițiuni, Corpul Contabililor și membrii lui aveau dreptul și datoria să acționeze în mod eficace și să-și dea obolul lor.

Ca urmare, Consiliul de administrație al Secției Ilfov și Comitetul Revistei noastre au numit o Comisiune formată din d-nii: N. Arghir, Ath. Galan, V. M. Ioachim și G. Mladenatz, care să studieze modul cel mai potrivit în care s'ar putea produce contribuțiunile membrilor Corpului la reorganizarea cooperației românești.

Deocamdată, comisiunea s'a oprit la formularul unui program de chestiuni ce se pun în discuție și căruia îi dăm curs în coloanele Revistei noastre spre o cât mai largă desbatere:

PROGRAMUL CHESTIUNILOR DE DISCUTAT

PARTEA I

Rolul şi situaţia specialiştilor contabili şi comercialişti în organizaţiile cooperative.

1) Care sunt cauzele pentru care în actuala organizaţie a cooperaţiei româneşti specialiştii contabili şi comercialişti, nu pot exercita un rol mai activ în conducerea şi îndrumarea tehnică a acestei mişcări?

2) Cum se aplică de către organizaţiile cooperative dispoziţiunile din legea Corpului contabililor?

3) Cari sunt dispoziţiile din legea Corpului contabililor care ar trebui extinse prin viitorul cod al cooperaţiei?

PARTEA II

Reorganizarea cooperaţiei româneşti. — Principiile de organizare care trebuesc înscrise în viitoarea legislaţie cooperativă

A. — Cooperaţia de I-iul grad

1) Care sunt măsurile ce trebuesc luate pe calé legislativă pentru a împiedica constituirea de cooperative falşe sau artificiale; de asemenea, măsurile de luat pentru a înlesni lichidarea lor, dacă simptomele de denaturare a caracterului cooperativ s'au manifestat ulterior?

2) *Dispoziţiuni pentru a înlesni purtarea unei bune politici de capitaluri:*

a) Cum trebueşte reglementată chestiunea mărimei şi numărului părţilor sociale?

b) Cum trebueşte reglementată chestiunea variabilităţii capitalului social pentru ca să nu devie cauză de slăbire a organismului financiar al întreprinderilor cooperative?

c) Dispoziţiuni privitoare la felul răspunderii sociale?

3) *Dispoziţiuni privitoare la politica de dobânzi şi dividende.*

a) Care sunt normele pe care legiuitorul urmează să le

prescrie cu privire la repartizarea beneficiilor nete în general și în special asupra maximului dividendelor de distribuit?

b) In ce privește cooperativele de credit, este necesar ca legiuitorul să prevadă vreo dispoziție menită a limită maximul dobânzilor de perceput sau de plătit?

4) *Care sunt dispozițiunile din actuala legislație — privind organele de administrație și control — care trebuesc modificate?*

a) In condițiunile economice, politice și sociale schimbate de după războiu, mai pot fi menținute actualele dispoziții legale, în baza cărora Statul, pe cale administrativă, poate revocă pe administratorii, cenzorii și funcționarii unităților cooperative, cu toate că acestea sunt organizațiuni economice cu caracter privat?

b) Dacă revocarea mandatului administratorilor de către adunările generale, mai înainte de expirarea termenului prevăzut de statute, nu trebuește reglementat de legiuitor?

c) Dacă trebuește pusă obligația prin lege, ca cel puțin unul dintre cenzori să poseadă anumite cunoștințe contabile și financiare?

d) Care sunt măsurile de ordin legal ce se pot lua pentru o mai bună funcționare a adunărilor generale?

5) Prin ce dispoziții de legi s'ar putea favoriza punerea diverselor forme de cooperative în serviciul intensificării producției agricole?

B. — Cooperația de al II-lea grad (Organizarea federalelor și uniunilor)

1) In stadiul actual de desvoltare a cooperației noastre, cum este mai bine de înfăptuit specializarea federalelor: pe feluri de cooperative sau pe funcțiuni economice?

2) Care ar fi rolul și organizarea uniunilor speciale de îndrumare și control?

3) Acolo unde ar lipsì uniunile, cum s'ar putea organizà mai bine serviciile de îndrumare și control prin intermediul actualelor federale?

4) Care ar trebuì să fie rolul și situația specialiștilor agronomi și comercialiști în conducerea federalelor și uniunilor?

C. — Cooperația de al III-lea Grad

Organizarea Instituțiilor Centrale prin colaborarea Statului cu societățile cooperative și federalele lor

1) Dacă este necesară specializarea centralelor pe funcțiuni economice și sociale distincte?

2) Câte centrale ar fi necesare a se organizà prin lege, pentru exercitarea acțiunii economice și financiare a cooperațiunii?

a) Cine ar urmà să fie membrii acestor centrale?

b) Care ar fi operațiunile ce fiecare din ele ar puteà efectuà?

c) In ce proporție ar urmà să contribue Statul la formarea capitalului lor de constituire?

d) Care ar trebuì să fie organele lor de administrație și control și cum ar fi reprezentate interesele Statului?

3) Pentru conducerea unitară a acțiunii sociale și morale a cooperației românești, n'ar fi necesară gruparea într'o singură instituție a tuturor serviciilor de control și îndrumare, funcționând actualmente pe lângă trei centrale diferite?

a) Cine ar urmà să fie membrii ai acestei centrale unice?

b) Care ar fi organele ei de administrare și control?

c) Care ar fi raporturile acestei centrale, pe de o parte cu uniunile și federalele de control, iar pe de altă parte cu unitățile cooperative nefederate?

d) Dată fiind organizarea schițată mai sus, în ce formă ar fi necesară funcționarea unui consiliu superior al cooperației?

4) In cadrul organizației generale de mai sus, care împacă nevoia de specializare și cu unitatea de îndrumare în mișcarea cooperativă, care ar fi modalitatea cea mai potrivită pentru organizarea unui serviciu central unitar de îndrumări și îmbunătățiri agricole prin cooperație?

PARTEA III.

Invățământul cooperatist

Contribuția pe care învățământul comercial de toate gradele ar putea-o da acțiunii de pregătire a elementelor specialiste trebuitoare instituțiilor cooperative?

In numerile viitoare vom publica succesiv părerile membrilor Comisiunii asupra chestiunilor puse în discuție, concomitent cu observațiile și comunicările ce le vom primi dela ceilalți colegi ai noștri.

In acest scop așteptăm contribuțiile cât mai largi și mai variate ale membrilor Corpului Contabililor și a celorlalți specialiști.

In primul rând ne gândim la acei colegi ai noștri cari au avut sau au un rol oarecare în conducerea organizațiilor cooperative de diferite grade ca contabili, directori, ca organe de control, sau ca membrii în consilii de ad-ții sau în comisiunile de censori, dar nu mai puțin ne gândim și la cei din colegii noștri, cari au avut prilejul să studieze mai deaproape activitatea cooperației la noi sau în alte țări.

Totdeodată apelăm la contribuțiile binevoitoare ale tuturor celorlați intelectuali din sate și orașe, conducători de instituții cooperative.

Astfel, culegând păreri și impresii din toate cercurile de cooperatiști teoretici și practici, credem că vom putea ajunge să concentrăm un material cât mai complect în legătură cu pregătirea codului cooperației, căruia vom căutà să-i dăm la timp întrebuințarea cea mai potrivită.

REDACȚIA

SUBSCRIERI LA „ACTIVA"

Capital Lei 3.000.000

Suma subscrisă și vărsată la 1 Martie 1925	937	acțiuni	Lei 2.539.100
Corpul Contabililor Secția Iași	20	„	„ 10.000
Corpul Contabililor Bazargic	20	„	„ 10.000
M. Goldstein	1	„	„ 500
C. von Beck	1	„	„ 500
V. Cațafani	1	„	„ 500
C. Fotescu	1	„	„ 500
Gh. Voinea	1	„	„ 500
D. Raiculeanu	1	„	„ 500
G. Ionescu	1	„	„ 500
St. Ștefan	1	„	„ 500
P. Georgescu	1	„	„ 500
I. Amzulescu	1	„	„ 500
		Total	Lei 2.564.100

Contabilitate. Drept comercial.

REGISTRELE COMERCIANȚILOR

In urma cererii d-lui Președinte al Trib. Ilfov Secția I Com., Consiliul Superior al Corpului a înaintat următorul memoriu:

Registre obligatorii

Codul de comerț indică trei registre obligatorii prin art. 22, în unele cazuri se mulțumește chiar cu un singur registru Jurnal, Art. 876 cod. comercial dispunând că:

„Este pasibil de bancrută simplă, dacă nu a ținut de loc registrele prescrise de lege . . . . sau cel puțin registru jurnal.

1. In codul de comerț nu se precizează dacă se poate supune și registrele societăților civile sau particularilor la aceleași formalități legale. *Credem că în această privință bine au procedat unele instanțe judecătorești primind la viză și asemenea registre, întrucât codul de comerț nu se opune și nu vedem nici un prejudiciu, nici pentru tribunal, nici pentru cei ce doresc să țină și să observe formele prevăzute din codul de comerț, întrucât asemenea registre pot constitui o dovadă în orice caz mai serioasă decât socoteli făcute pe carnete sau foi volante.*

Chestiunea prezintă o deosebită importanță pentru impuneri, când este vorba de exploatări agricole, de operațiuni de cumpărări și vânzări de case sau orice alte operațiuni, cari nu conferă calitatea de comerciant.

2. Codul de comerț vorbește de registru jurnal și inventar; nu spune însă că trebue să se țină un singur registru jurnal, ceeace în întreprinderile mari este o imposibilitate.

La asemenea întreprinderi se țin mai multe jurnale la care să poată lucra concomitent mai mulți func-

ționari: așa jurnal pentru zile perechi, jurnal pentru zile neperechi sau jurnal de cassa în care se trec numai operațiuni de casă, jurnal de efecte, jurnal pentru sucursale, care se țin la zi având și un jurnal centralizator în care se trec concentrate operațiunile din celelalte jurnale. Nu vedem nici un inconvenient în vizarea acestor jurnale speciale cu condițiunea ca, în partida ce va trebui să aibă fiecare firmă, să se noteze câte registre s'au vizat și pentru ce anume, iar în viza ce se pune pe registre să se menționeze pentru ce anume operațiuni este destinat

Tot în acest chip s'ar putea rezolva și chestiunea întreprinderilor, care au depozite sau centre de exploatare în diferite părți; se va putea viza câte un registru jurnal pentru fiecare exploatare unde se vor trece pe loc și detailat operațiunile, iar la centrală se poate ține un jurnal centralizator.

Menționăm că în această privință Oficiul comercial francez a intervenit la Camera noastră de Comerț pentru a găsi o soluțiune, de oarece sunt câteva întreprinderi cu capital francez cari au sediul în București și exploatări în diferite centre din țară.

3 In ceeace privește înregistrarea operațiunilor *codul de comerț prevede înregistrarea* operațiunilor zi cu zi *(pe fiecare zi). Dacă am lua aceste cuvinte adliteram, ar însemna ca aproape nici o întreprindere nu ține registre în conformitate cu legea, pentru că ar trebui în fiecare seară să treacă operațiunile din ziua aceea. Ori întreprinderile mici nu pot să facă acest lucru, pentrucă nu pot plăti un contabil permanent, iar întreprinderile mari nu pot, din cauza diversității operațiunilor.*

De acea chiar în aceste întreprinderi, operațiunile se trec în registre legale cu câteva zile, uneori cu câteva săptămâni întârziere; nu mai vorbim de întreprinderile cu sucursale sau exploatări în diferite părți, cari sunt în imposibilitate materială ca să treacă pe fiecare zi operațiunile, când s'au făcut.

Dacă chiar s'ar admite că aceasta ar fi fost intenția legiuitorului, astăzi situația s'a schimbat cu de-

săvârșire și aceste dispoziții nu se pot interpreta decât așa cum se interpretează și în literatura contabilă și anume operațiunile trebue trecute în ordine cronologică *și, din moment ce admitem că la foarte puține întreprinderi operațiunile se trec chiar în ziua în care s'au făcut, urmează că se pot concentra într'un singur post operațiunile din mai multe zile, cu arătarea însă în dreptul înscrierii a zilei când s'a făcut și actul justificativ, pe baza căruia s'a făcut operația. Exemplu: în curs de 2 săptămâni s'a încasat 55.000 lei pentru mărfuri vândute, pentru datorii încasate și pentru o poliță achitată de un client, operațiuni cari rees din registru de casă.*

Credem că comerciantul este în conformitate cu legea, dacă trece astfel operațiunile:

15 crt.

CASSA LA URMATORI

C-tul Mărfuri
4. crt. încasat p. mărfuri vândute
D-lui M. Petrescu, cf. fact. din . . . 18.650,—
S. Ionescu București.
10. crt. inc. în contul dator. sale
conf. scris. sale din . . . . . 15.000,—
C-tul Efecte de Incasat
15. crt. inc. efectul semnat de
B. Klein o/. meu. scadența 14 crt. 21.350,— 55.000,—

Aceasta pentru cazul ținerii unui singur registru jurnal sau cel mult două. — Când însă se țin mai multe registre jurnal, după grupa operațiunilor ca: scont, remize, valute, conturi curente, cassa etc., atunci toate operațiunile urmează a fi regulat înscrise zi cu zi.

Rămâne bineînțeles ca, de la caz la caz, să vadă întrucât asemenea înregistrări concentrate sunt regulat făcute. Dacă, de exemplu, un negustor trece la două-trei luni cheltuielile sale personale, acesta se poate considera ca o neregulă vădită, întrucât codul de comerț cere categoric a se trece la sfârșitul fiecărei luni *cheltuielile personale, ceeace trebue făcut (dacă o astfel de ridicare a avut loc).*

Asemenea, nu poate fi corectă trecerea în bloc a unor operațiuni pe o parioadă de timp fără arătarea zilei când s'a făcut și a documentelor justificative.

Viza de încheere. *Codul de comerț nu precizează despre ce fel de încheere este vorba și nici ce caracter are această viză. Credem că o viză regulată este acea de după încheerea bilanțului, pentru care un termen de o lună, maximum două, s'ar putea acorda, urmând ca operațiunile pe Ianuarie să fie trecute cu oarecare întârziere. Aceasta pentru întreprinderile mai mici ca să nu fie obligate la două vize și la întrebuințarea în fiecare an a câte unui alt registru.*

Pentru celelalte întreprinderi găsim foarte bună soluția de a se pune o viză provizorie imediat după 31 Decembrie cu condiția ca să se poată ridica de la Tribunal registrul imediat, urmând ca operațiunile pe anul următor să se treacă într'un registru nou vizat; iar, după încheerea bilanțului, să se facă viza definitivă sau se pune viza definitivă la 31 Decembrie pe jurnal, iar, după încheerea bilanțului, să se prezinte la viză numai registrul inventar în care, conform legii, trebue să se copieze bilanțul în mod amănunțit.

Tribunalele ar putea impune ca toate registrele, ce se supun la viză să-i fie prezintate, pentru micile întreprinderi în luna Februarie sau Martie și pentru cele mari în Aprilie și Maiu, fără nici o amânare.

La viza registrelor, urmează să se țină seamă cu strictețe ca, la întreprinderile cu un capital mai mare de 500.000 lei, registrele să fie neapărat semnate de un contabil autorizat sau expert-contabil care le-a ținut el singur în cursul anului *având legitimația valabilă pentru anul respectiv. Numai când această dispoziție se va aplica cu strictețe, vor putea avea efect și sancțiunile ce Corpul Contabililor le-ar lua contra acelor membri cari nu-și îndeplinesc îndatoririle profesionale conștiincios.*

Dacă se va obține viza fără să se țină seamă de această dispoziție din legea Corpului, sancțiunile Corpului rămân fără efect. Lucrând mână în mână și alături cu instanțele judecătorești, noi vom putea ridica profesiunea de contabil la ceeace trebue să fie, adică

nu numai un păzitor și rânduitor al averii comerciantului, dar și un garant al intereselor terților, între care acum un loc important îl ocupă Statul și mâine poate lucrătorii și funcționarii în cazul legiferării participării la beneficii.

In legătură cu acest memoriu, vă rugăm, Domnule Președinte, conform înțelegerii luate cu D-v, să ne fixați o zi când putem să discutăm mai amănunțit această chestiune.

Decan,
N. Butculescu

Director,
V. M. Ioachim

RĂSPÂNDIREA CUNOȘTINȚELOR CONTABILITĂȚII IN AGRICULTURĂ

Fără să vrei, te duci cu gândul, nu la timpurile noastre când grație desvoltărilor evolutive ale culturii, ne fac să luăm ca lucruri natural petrecute și clar determinate, faptele ale căror analize nu ar mai putea da loc acum în creerul nostru, la cea mai mică îndoială și sforțare de gândire, — căci le luăm așa cum sunt, și astăzi sunt altfel de cum au fost mai înainte, când necunoscutul era mai mare,— te duci zic cu gândul la timpul când a ține o socoteală, era un lucru fenomenal de greu și când istoricul răboj era o stare înaintată de gândire omenească, ca să-ți dai seamă că în contabilitate s'au făcut progrese.

Astăzi aplicațiunea ei s'a desvoltat atât de mult, că a pătruns în creerul tuturor, dela elevul de școală, care-și socotește cum să-și întrebuințeze banul de acasă, până la adultul care-și chibzuește cum să-și satisfacă nevoile familiei lui, din venitul ce-l agonisește, dela săracul care-și cumpănește la centimă puținul ce-l capătă ca să-și ducă viața de azi pe mâne, până la bogatul în jurul căruia roesc impiegații puși să-i sporească veniturile, toți se folosesc în măsura în care sînt nevoe, de această contabilitate.

Eri însă, aplicarea ei prin socoteala redusă a răbojului ne caracterizează sforțarea de gândire a acelor vremi, astăzi con-

bilitatea dublă ne caracterizează pe aceea a timpurilor noastre,— între ele o întreagă evoluție în raport cu nevoile de fiecare zi ale omului, pentrucă nevoile crescânde au determinat această desvoltare. Ciobanul de atunci, și poate chiar și cel de azi, se mulțumea cu socoteala făcută cu ajutorul răbojului a oilor lui, comerciantul se mulțumeà atunci și sunt și azi, dintre acei mici, care se mulțumesc să-și țină socoteala debitorilor, scadențelor și numerarului, nu tot astfel se poate mulțumì industriașul, atunci când s'a desvoltat industria, sau marele negustor, căruia nici contabilitatea simplă a debitorilor și numerarului, nu mai poate fi în măsură să-l satisfacă. Prin urmare, în raport cu nevoile, sforțările de gândire cari au născocit diferitele mijloace ca să se țină socoteala, s'au desvoltat ca să ajungă azi la discernământul rațional al faptelor de care se ocupă această știință, ca să procure cunoașterea valorilor adevărate, și nu ne putem gândì un moment că această evoluție se poate oprì aici, căci viitorul desigur ne va puteà aduce și alta..

In toate aceste etape de evoluție, contabilitatea a mers mână în mână cu desvoltarea activităților omenești, cea dintâi urmând desvoltarea celei din urmă, — căci nevoile progresive ale acestor activități, au făcut să se desvolte mijloacele cu care se puteau îndeplinì și unul din aceste mijloace este și contabilitatea, oricum ar fi aplicată.

Aceste necesități însă, astăzi sunt atât de diferite, încât și nevoia de a le satisface nu se mai poate mărginì ca în trecut. Astăzi marea luptă a concurenței — rezultat real al civilizațiunii, — impune mijloace diefrite de producere, dela producătorul cel mai mic, și 'n toate acțiunile de producere, intervin sforțări de gândire pentru cunoașterea patrimoniului în toate formele lui, — căci e totdeauna o sforțare de gândire ca să cunoști un lucru, și mai ales un lucru adevărat.

Or, dacă cu aflarea valorilor cari compun patrimoniul ce-l avem la dispoziție ca să putem produce, se ocupă contabilitatea, atunci trebue s'o găsim necesară în toate producțiunile materiale ale omului, pentrucă orice producțiune are o origine, un isvor de producțiunì, pe care numai cunoscându-le, putem să le punem în valoare, adică în stare ca să dea loc la alte producțiunì. Cum ai puneà oare să semeni grâu, dacă nu știi dacă ai sau nu

grâu de sămânță, sau cum poți ști dacă poți avea sau nu grâu, dacă nu știi dacă ai bani să-l cumperi!

Modul însă de contabilizare rațională a faptelor, adică de clasare și de combinare a valorilor în mod just, cu adevărata lor evaluare, ese din vulgar. In adevăr, fiecare își face în minte sau pe hârtie, aranjamentul valorilor, ținând socoteala celor pe care le are, sau le are de primit și valorile care le are de dat sau de cheltuit, fiecare din noi ne facem partidele debitelor și creditelor, cum și bilanțul averei în orice moment când ni-i necesar ca să-l cunoaștem, cu alte cuvinte fiecare din noi, când cumpărăm ceva, știm de ce numerar dispunem ca să cumpărăm sau dacă avem de plătit, din ce bani o să putem plăti, în sfârșit fiecare ne cunoaștem averea și datoriile în cele mai detailate feluri, — însă când e vorba ca să stabilim cu preciziune adevăratele sau cari ne trebuesc ca să producem alte valori, din valori vechi să facem valori noui, nu ne mai putem mulțumi cu cunoașterea valori, pe care le avem, sau ni se datoresc, ori le datorim noi, lor superficială, pentrucă orice valoare sufere modificare cu timpul și împrejurările. Azi avem o marfă, care ne costă o sumă anumită, mâine acea marfă ne va costà poate mai multă, azi datorim o sumă de bani, mâne datoria va crește, etc.

Când operațiunile sunt mai desvoltate, când ele sunt legate unele de altele, când unele decurg din altele producând valori noui, valoarea unei datorii crește, o marfă care stă mult timp în magazie se urcă la cost, căci suportă cheltueli de păstrare, după cum datoria crește din cauza dobânzilor sau din vânzarea unui lucru, am câștigat sau am pierdut etc., atunci discernământul tuturor operațiunilor, nu se mai poate limità la valorile pe care le scoatem din prima examinare a faptelor, ci trebue să ne ducem cu examinarea până la influențele ce sufăr valorile între ele, din cauza operațiunilor făcute.

In afară de acest discernământ, care am putea spune că e forma cea mai superioară a contabilității, chiar însuși modul de distribuire a unui patrimoniu, mișcarea valorilor și rezultatul final al operațiunilor, când mulțimea lor nu ne mai permite să le urmărim numai cu memoria, ne face să recurgem la contabilitatea scrisă.

(Va urma)

D. Pavlov

Partea rezervată Corpului

NUMIREA SECRETARILOR LA CAMERILE DE COMERŢ

In această chestiune Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale superioare a făcut următoarea intervenţie:

Domnule Ministru,

In noul proect pentru reorganizarea Camerilor de Comerţ se prevede că Secretarii vor fi numiţi numai dintre licenţiaţii Academiei de Inalte Studii Comerciale, pe când, după legea în vigoare, aveau acest drept şi diplomaţii şcoalelor Comerciale Superioare.

Cum pe baza acestei legi funcţionează astăzi în unele Camere sub-secretari, cari aspiră să devină secretari, cum pentru unele judeţe îndepărtate nici nu se vor găsi secretari, cari să fie licenţiaţi, vă rugăm, Domnule Ministru, să binevoiţi, a admite soluţia, la care s'a ajuns în urma convorbirii avute între reprezentanţii noştri şi D-l Secretar General Dr. I. Angelescu şi anume:

Pot fi înaintaţi (numiţi) ca Secretari şi Secretari generali sub-secretarii ori secretarii cu 5 ani practică şi lucrări de specialitate, dacă au cel puţin titlul unei şcoale Comerciale Superioare.

Prin aceasta se păstrează principiul de a se numi cei cu titluri academice şi se rezolvă şi situaţia acelora, cari aveau drepturi câştigate pe baza legii în vigoare, sau cari vor să se devoteze de acì înainte instituţiei Camerilor de Comerţ.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Ministru, odată cu mulţumirile noastre şi asigurarea deosebitei noastre stime.

Cu această adresă s'a prezentat D-lui Dr. Angelescu, secretarul general, o delegaţie compusă din D-nii Butculescu, Staicovici, Ioachim, Drăgănescu şi Leonte.

In urma acestei intervenţii se convenise să se introducă formula din adresa de mai sus.

La Senat însă s'a limitat tot dreptul absolvenţilor şcoalelor de comerţ de a fi secretari numai la actualii sub-secretari, ceeace

a determinat Comitetul să facă o a doua intervenție în cuprinsul de mai jos.

Domnule Ministru,

Referindu-ne la adresa noastră din 21 crt., vă mulțumim pentru satisfacerea în parte a dezideratului exprimat de Corpul nostru cu privire la numirea secretarilor Camerilor de Comerț.

Ne permitem să observăm însă că modul cum s'a redactat articolul respectiv nu rezolvă de cât câteva cazuri existente, pentrucă se vorbește de actualii sub-secretari.

Ori în demersurile făcute de noi și în convorbirile avute cu d. Dr. I. N. Angelescu, Secretarul general al Ministerului de Industrie, am stăruit asupra greutății ce se va întâmpină ca pentru camerile de comerț mai mici să se găsească candidați cu titluri academice și în practică; în aceste puncte este destul să arătăm că pentru camera de comerț din Silistra nu s'a găsit nici cel puțin un absolvent de școală comercială superioară și camera a trebuit să se mulțumească cu un absolvent al cursului seral.

De aceea, Domnule Ministru, având în vedere aceste cazuri, precum și faptul că printre vechii diplomați ai școalelor comerciale superioare sunt mulți cari s'au distins pe tărâmul economic, vă rugăm să binevoiți a admite redactarea, așa cum delegația corpului nostru a propus-o dela început și anume: *„Sub-secretarii cu vechime de 5 ani în camerile de comerț și cu lucrări de specialitate, pot fi numiți secretari, dacă au cel puțiu diploma unei școale comerciale superioare.*

Bineînțeles că prin Subsecretari se vor înțelege și Directorii, cari în unele camere sunt egali cu secretarii. Prin această redactare putem da și noi un răspuns favorabil numeroaselor delegațiuni, ce ne-au venit dela toate secțiunile din țară cari cer sprijinul nostru.

Primiți, vă rugăm, Domnule Ministru, odată cu mulțumirile noastre și asigurarea deosebitelor noastre stime.

In acelaș timp am înaintat și Senatului următoarea întâmpinare, pe care a prezentat-o colegul nostru D-l T. A. Teodoru și a susținut-o distinsul nostru prieten, D-l senator Sanielevici, Președintele Corpului Experților Contabili din Chișinău.

Domnule Președinte,

Prin noua lege a reorganizării Camerilor de Comerț se ia dreptul diplomaților Școalelor Comerciale Superioare de a mai fi numiți Secretari ai Camerilor de Comerț, cu toate că aceste instituții au fost conduse până acum în cea mai bună condiție de acești diplomați.

Prin aceasta, pe lângă că se desconsideră munca, dragostea și priceperea depusă de aceștia, dar se trece cu vederea că printre absolvenții mai vechi ai școalelor comerciale superioare se găsesc elemente, cari s'au distins pe tărâmul comercial și economic în general.

De altfel cum prin noua lege se prevede posibilitatea înființării de Camere de Comerț în fiecare județ, pentru unele centre mai mici nici nu se vor găsi candidați cu titluri academice.

In fine trebue să se mai aibă în vedere că în unele Camere sunt vechi diplomați ai școalelor de comerț cari în baza vechei legi puteau fi înaintați ca secretari, drept ce li se ia prin prezenta lege.

Este drept că pentru unii din aceștia s'a admis de Comisia economică, a onor. Senatului o modificare în sensul că „*Actualii sub-secretari pot fi înaintați secretari*".

Corpul nostru în convorbirea ce a avut-o prin reprezentanții săi la Ministerul de Industrie și comerț nu a înțeles să soluționeze numai chestiunea actualilor sub-secretari, ci a rugat pe D-l Ministru ca, păstrându-se principiul general al titlurilor academice, să se găsească o soluție pentru ca în anumite condițiuni să poată fi numiți ca secretari și diplomații școalelor comerciale superioare cu o practică de 5 sau 10 ani și cari s'au distins prin lucrări de specialitate.

Deși în principiu se admisese această cerere a noastră, în urmă însă prin modul cum s'a redactat modificarea făcută la senat, se reduce chestiunea numai la actualii subsecretari, adică la 3—4 cazuri izolate.

Ne facem, Domnule Președinte, ecoul a numeroaselor telegrame primite de la toate Secțiunile din țară, rugându-vă să binevoiți a admite ca articolul din lege privitor la secretari să fie astfel redactat ca și pe viitor diplomații școalelor comerciale superioare în anumite condițiuni să poată fi numiți secretari.

Primiți, vă rugăm, Domnule Președinte, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

FAPTE BUNE.

In seara de 21 Februarie a. c., Contabilii şi funcţionarii de bancă din Drăgăşani au organizat, ca şi anul trecut, un bal frumos, ca un măreţ simbol de solidaritate în scop de binefacere, la care au luat parte mulţi colegi ai noştri experţi şi autorizaţi contabili din R.-Vâlcea, în frunte cu d-l D. I. Dimitriu, Directorul Agenţiei Băncii Naţionale a României şi Preşedintele Corpului contabililor din jud. Vâlcea, un foarte harnic muncitor, inteligent, al cărui nume azi pe buzele vâlcenilor, este de o preţioasă necesitate sufletească.

A doua zi după bal, toţi colegii şi-au putut întinde mâna frăţeşte la o masă comună. — Puşi faţă în faţă astfel într'o atmosferă de perfectă colegialitate, foarte multe tuasturi entuziaste şi pline de farmecul unor sentimente sincere şi frumoase au avut loc.

Ca cel mai în vârstă d-l G. Luculescu, diplomat al Şcoalei Superioare de comerţ şi proprietar din Drăgăşani, prin vorbe cât se poate de frumoase şi-a exprimat regretul de a nu se puteà găsì înscris în Corpul Contabililor, dè unde alte împrejurări în vieaţă l-au sustras, de la o meserie care îi erà dragă ca sufletul şi de care îşi aminteşte cu cea mai dragă bucurie, trăită cu o frumoasă parte din vieaţa sa.

Cu gândul în trecut, ne-a vorbit despre timpul în care şi-a exercitat profesia, servind Banca Naţională a României şi a evocat duioase scene de amintirea ce-l leagă toată viaţa de prietenul său D. I. Dimitriu cu care odată au fost admişi ca slujbaşi în această instituţiune. Animat de cel mai înalt sentiment pentru propăşirea învăţământului comercial, afirmă în mod solemn sub oglinda altor lupte însemnate din vieaţa sa, tot în folosul general al publicului, că va da pentru şcoala elementară de Comerţ, ce se va trudì să funcţioneze chiar în toamna asta, casele sale de locuit servind pentru localul şcoalei, având de-ocamdată pe socoteala sa anual şi bursa a patru elevi săraci.

Cu o dragoste nemărginită şi cu o încredere sinceră, a veghiat tot timpul spre cei tineri, în care se vedea că-şi lasă atâta nădejde pentru complectarea educaţiunii celor ce vor veni pe urma noastră.

Cu cele mai frumoase vorbe de dragoste, ridică paharul în sănătatea d-lui D. I. Dimitriu căruia îi doreşte zile multe, pentru a putea trăi clipe mari de fericire în faţa recunoştiinţii cu care tinerii de azi, îl încunună ca vrednici urmaşi ai celor ce au străbătut cărările spinoase spre făurirea luminosului drum al idealului nostru.

D-l I. L. Râmniceanu Directorul Băncii Comerțului din localitate, ca fiu sufletesc al d-lui D. I. Dimitriu, plin de farmecul unei mulțumiri ocazionate de a avea în mijlocul colegilor Drăgășeneni, pe veneratul și mult apreciatul luptător pe tărâmul comercial și industrial, își exprimă omagiul de prețioasă recunoștință ce-i poartă și pe care o merită cu prisosință.

D-l D. I. Dimitriu a fost acela care de 28 ani muncește fără preget la propășirea comerțului și industriei românești din partea locului.

In calitatea sa de bun învățător și deținător de credit dotat cu un suflet ales, venit din meleagurile Gorjului unde a înviorat vieața economică și financiară, prin priceperea sa și spiritul său de inițiativă întreg Județul Vâlcea a progresat iar dealurile întinse și renumite ale „Drăgășanilor" au produs din belșug, pentru a-și însemna cu fală în geografia economică a țării un falnic și bogat renume.

Mulțumește călduros d-lui G. Luculescu pentru actul de neprețuit bine ce-l face Drăgășenenilor, donând casele sale de locuit pentru școala de Comerț, donație care mărește șirul faptelor sale mari și cari merită în deajuns salutul celui din urmă român doritor de progres.

Se înscrie anual pentru ajutorarea fondului școalei cu zece mii lei, precum și cu întreținerea unui bursier.

Incheie cu urarea de sănătate și fericire adresată d-lui D. I. Dimitriu, asigurându-l că elevii săi îl vor urma, păstrând nota de muncă, sinceritate și cinste ce le-a insuflat-o la fiecare pas.

D-l M. Michalescu, Senator de Vâlcea, cunoscând perfect rolul unor oameni competinți în interesul economiei noastre naționale, vede cu ochi plini de bucurie, simbolul acestei solidarități și ca nefăcând parte din bresla noastră, aduce laudă celor ce muncesc la înfăptuirea unui ideal, văzând în d-l D. I. Dimitriu un apostol al datoriei, fără patimi de mărire, stând ne sustras de veleități la postul de onoare și veghind cu ochi ageri elevii, îndreptându-i spre limanul desăvârșirii profesionale, cu o răbdare inteligentă și cu o dragoste părintească.

Mulțumește sincer d-lui G. Luculescu pentru gestul repetat de altruism, asigură inițiativa înființării școalei de tot concursul său moral și material; dorește succes și prosperitate Corpului Contabililor, iar d-lui D. I. Dimitriu îi urează ani mulți brodați de fericirea de a primi pe altarul muncii sale, omagiul de recunoștiință al celor cărora le este atât de drag și atât de scump.

D-l N. C. Popescu-Portărești, vechi profesionist despărțit cu numele de noi, prin interesele ce i-au deschis alte

orizonturi, este totuşi cu sufletul în mijlocul nostru, chemându-ne cu respect la îndeplinirea datoriei noastre, care este nu numai ghidul, ci chiar destinul oricărei întreprinderi.

Ne pretinde părinteşte cinste şi ne arată într'un mod cât se poate de plastic importanţa noastră în vieaţa economică a ţării.

Vede prin legiferarea Corpului Contabililor cea mai de frunte operă a profesiunei noastre, care are pentru D-sa satisfacţia de a fi cerut Ministerului aceasta, încă din 1907 prin cereri nerezolvate, cereri amorţite la dosarul vremurilor... D-l D. I. Dimitriu este un stâlp al acestei înfăptuiri şi, pentru dragostea ce a arătat ori când celor ce au avut nevoie de sprijinul său, îi urează să trăiască fericit la adăpostul iubirii noastre fără margini.

In numele funcţionarilor de Bancă, d-l Vasile Florescu aduce prinos de recunoştiinţă d-lui G. Luculescu, pentru donaţiunea importantă ce a binevoit să facă şi, în numele celor pe cari îi reprezintă, asigură ajutorarea fondurilor şcoalei cu salariul pe o lună dintr'un an, al tuturor funcţionarilor de bancă din Drăgăşani.

Termină dorind cât mai multă bucurie d-lui D. I. Dimitriu, ca o răsplată a neobositei sale munci cu care s'a îngrijit de toţi funcţionarii din acest judeţ. Găseşte frumos îndemnul la muncă cinstită şi'l asigură că funcţionarii mulţumiţi de cel ce le poartă grija îşi vor îndeplini pe deantregul datoria.

Ca cel mai tânăr, d-l C. Nicolescu, Directorul Federalei „Cozia" din R.-Vâlcea, mulţumeşte din suflet colegilor drăgăşeneni pentru prilegiul acestei frumoase sărbători şi aduce viile sale mulţumiri d-lui G. Luculescu, care cu spirit larg a văzut nevoia unei şcoli comerciale în Drăgăşani, unde comerţul se desvoltă din zi în zi văzând cu ochii. Nu poate măsura cu vorba fapta frumoasă de a dona pentru şcoală casele sale.

Cu prilegiul acestei a două sărbători, prin simbolul de solidaritate demn de admiraţie al colegilor drăgăşeneni, îşi aminteşte de opera nemuritoare a distinsului nostru coleg care fiind în slujba ţării a reuşit să ne îndeplinească visul, aducând un folos real ţării prin legiferarea Corpului Contabililor. Inchină paharul aducând elogii acestui mare om şi preţios coleg, care este d-l G. Trancu-Iaşi, căruia împreună cu premergătorii ideiei noastre, decanul Corpului d-l N. Butculescu şi alţii, li doreşte vieaţă plină de măreţia de a se putea vedea prea slăviţi deapururi de urmaşii lor, pentru faptele înălţătoare de bine real adus Contabililor din toată ţara (aplauze prelungite şi strigăte de ura).

D-l Băleanu, expert contabil din R.-Vâlcea, ridicându-se, cere a se trimete la Bucureşti câte o telegramă

d-lor G. Trancu-Iași și N. Butculescu, ca omagiu de recunoștință. Cererea a fost aplaudată și satisfăcută momentan.

D-l D. I. Dimitriu, luând cuvântul de închidere după ce răspunsese în parte celor ce-au vorbit, și-a putut exprima pe deplin mângăierea ce simte din toată dragostea noastră.

Cu vorbe de părinte mișcat până la lacrămi, mulțumește pentru cinstea și sărbătorirea ce i s'a făcut și crede că nici o vorbă ori cât de măeastră n'ar putea descrie starea de înaltă fericire în care se află aici în mijlocul Drăgășenenilor, muncitori și uniți pentru progresul economie noastre naționale ai cărui înfăptuitori sunt contabilii de azi și de mâine.

E mândru că a apucat așa zile în vieață să se poată bucura de o așa mare cinste, în fața căreia toată greutatea trecutului piere, pentru a fi înlocuită cu o recunoștiință fără margini a unor colegi ce știu să o aprecieze în deajuns.

Nu găsește mai bun mijloc de fericire în vieață, afară de acela de a te vedea așa de bogat răsplătit. Cu cele mai distinse mulțumiri privește donația colegului și scumpului său amic, G. Luculescu, și convins de însemnătatea acestui gest frumos, îi urează să trăească, spre a se bucura mereu de rodul faptelor sale demne de toată lauda.

Ridică prinos de recunoștiință celor ce au știut să-i arăte atâta simpatie și li urează sănătate și progres.

Comitetul de inițiativă
din Drăgășani

N. R. — Demnă de toată lauda e fapta d-lui G. Luculescu, faptă, care ar trebui să-și găsească răsunet în toate colțurile României întregite, lipsită de elemente competinte pentru conducerea instituțiunilor comerciale și industriale.

Numai astfel vom putea dovedi, că suntem în stare să ducem lupta pentru ridicarea prestigiului Corpului nostru și tot astfel, punând umărul, mintea și banul în funcțiune vom reuși în sistematizarea și românizarea comerțului Țării noastre.

In numărul revistei noastre din Ian.-Febr. a. c., conferința d-lui I. D. Clinceanu, din eroare de tipar, a fost semnată de „I. D. Clinceanu", în loc de „T. Măreanu. Facem cuvenita rectificare.

DE LA SECŢIUNILE JUDEŢENE

— La *Secţiunea Şimlăul-Silvaniei* s'a ales ca preşedinte d-l *N. Petculescu*, directorul Băncei Naţionale, în locul d-lui C. Teodorescu, numit director al B. N. din Târgu-Jiu şi s'a hotărît să se aleagă două comitete care să redacteze un regulament interior al secţiunii: unul în limba română şi unul în limba maghiară.

— *Corpul Contabililor din Brăila* a sărbătorit printr'o masă comună încheierea unui an de activitate, cu care ocazie s'a trimes o călduroasă telegramă Decanului nostru.

— *Secţia Bihor*, de sub prezidenţia d-lui St.. Ciuntu a alcătuit, ca şi în anii trecuţi, o interesantă Dare de seamă, din care se vede statistica membrilor pe categorii, activitatea Corpului pe tărâmul cultural, îmobgăţind biblioteca cu 121 broşuri, participarea membrilor la comisiunile de impunere.

— *Secţia Târnava Mică* arată în raportul său anual că şi în 1924 unii membrii au luat parte activă la aplicarea legii contribuţiilor directe.

— *Secţia Botoşani* anunţă că, graţie stăruinţii şi a membrilor din Corp, s'a înfiinţat şcoala comercială de fete.

— *Secţia Ploeşti* a organizat pentru anul acesta o serie de conferinţe; a luat iniţiativa procurării unui cămin, în care scop a obligat pe toţi membrii să subscrie câte o acţiune.

— *Secţia Timişoara* a înfiinţat un biurou pentru plasarea membrilor, asemenea a înfiinţat o bibliotecă; s'a hotărît înaintarea unui memoriu pentru admiterea la drept a absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare.

— *Secţia Putna* a continuat şi în anul trecut să strângă fonduri în vederea procurării unui local propriu, care să servească ca sediu al Corpului şi drept cămin pentru elevii săraci ai şcoalei de comerţ.

— *Secţia Roman* şi-a propus să participe la înfiinţarea unei şcoale comerciale în Bacău în localul cumpărat de Camera de Comerţ. A cumpărat în cursul anului 35 volume.

— *Noul comitet al Secţiunii Oradia-Mare*· In consiliu, d-nii: Biro Albert, Cinca George, Gaspar Eduard, Girsch Alexandru,

Pop Octavian Dr., Patai Victor, Thurner Albert, Zalai Iuliu și membru de drept directorul Băncii Naționale D. V. Dumitrescu.

In comitetul de censori: Boros Paul, Hirsch Al., Nadas Ludovic, Cioranu Mircea și Ioan Ursu.

— *Secțiunea Giurgiu.* Extragem din darea de seamă:

Intrucât actualul sediu, ce prin bunăvoința onor. Direcțiunei Școalei Comerciale l-am avut, nu corespunde necesităților actuale ale secțiunei noastre și cum Camera de Comerț Secția Vlașca posedă azi un măreț și încăpător local, am intervenit și noi în acest scop către d-nii membri ai Camerei de Comerț de a ne ceda o cameră și sperăm că, în urma promisiunilor ce ni s'a dat, în curând să ne putem muta.

In noul sediu unde vom avea libertatea deplină, vom căutà, pe cât ne va fi posibil, să ne organizăm, formând și menținând o legătură cât mai strânsă între toți membrii Corpului, vom creià o bibliotecă de specialitate și vom căutà, prin întâlniri cât mai dese și cu toți membrii, a ne cunoaște mai deaproape și a discuta chestiuni ce ne interesează direct.

— *Secția R.-Vâlcea.* Extragem din darea de seamă:

Cu anul 1925, Corpul nostru pășește în anul al IV-lea al existenței sale.

Mândria ce ne cuprinde sufletește nu poate fi de nimic întrecută astăzi, când ne gândim că cu patru ani mai înainte eram priviți cu o neîncredere ce nu cadra cu munca noastră cinstită și demnă de rolul binefăcător ce-l avem de îndeplinit în mijlocul societății noastre.

A trebuit să vină un entusiast fost coleg al nostru care, prin dragostea de care a fost călăuzit față de noi, să dea ființă și să organizeze Corpul titraților în științele comerciale.

Acest mare tovarăș, acest iubit și neclintit prieten și coleg al Corpului nostru este d-l Gr. L. .Trancu-Iași, căruia datori suntem să-i aducem și pe această cale cele mai scumpe ale noastre urări de sănătate.

Grație acestui bun Român și neprețuit amic al nostru am ajuns astăzi să ne impunem ca Corp constituit și să ne vedem puși în posesiunea de a ne afirmà și a ni se recunoaște oficial și de toată lumea munca, cinstea și puterea noastră de creațiune pe terenul economic și financiar.

Domnilor membrii,

Când astfel stau lucrurile, de fapt şi de drept, datori suntem ca şi noi, la rându-ne, să ne facem a fi demni de încrederea ce se pune în noi. Conştienţi de aceste îndatoriri şi cu simţiminte de dragoste colegială, ne permitem a vă propune ca pe viitor să ne afirmăm cu mai multă tărie şi să cerem autorităţilor noastre recunoaşterea şi de fapt a Corpului nostru constituit, astfel ca în diferite ramuri administrative să fie consultat şi Corpul nostru ca organ de specialitate.

— *Secţia Silistra.* — 1) S'a trecut în bugetul Camerei de Comerţ din oraşul Silistra înfiinţarea unei şcoale elementare de comerţ, cu ocaziunea deschiderei anului scolar 1925-1926.

2) D-l Agop Agopian, directorul Băncii de Credit Dunărean, a ţinut o conferinţă, la clubul partidului naţional-român, tratând despre: „Criza economică şi financiară în România", relevând cauzele cari au contribuit la actuala criză economică şi financiară, consecinţele lor şi măsurile ce trebuesc luate pentru îndreptare.

3) S'a propus, din iniţiativa d-lui I. Drăgănescu, directorul Băncei Naţionale, Silistra, şi preşedintele Corpului, secţia Durostor, înfiinţarea unei biblioteci a Corpului, precum şi ţinerea unui ciclu de conferinţe de ordin economic şi financiar.

DELA CORPUL TITRAŢILOR IN ŞTIINŢELE COMERCIALE

In ziua de 1 Martie, s'a ţinut în Palatul Camerii de Comerţ, şedinţa comitetului sub prezidenţia d-lui *N. Butculescu.*

D-l *V. M. Ioachim* a luat în discuţie noul proect de organizare al Camerilor de Comerţ şi s'a hotărît să se intervină pe lângă membrii parlamentului ca preşedinţii Corpului de experţi contabili din fiecare judeţ să fie membri de drept, iar, în ceeace priveşte secretarii, să se recruteze dintre licenţiaţii Academiei de Inalte Studii Comerciale din ţară şi din străinătate şi, în cazuri excepţionale, dintre absolvenţii şcoalei comerciale superioare cu 5 ani practică şi lucrări de specialitate, având în vedere că, după noua lege, se pot înfiinţà Camere de Comerţ chiar în centrele cele mai mici.

S'a luat cunoștință cu satisfacție de dispoziția din proect care prevede controlul gestiunei acestor instituții printr'un consiliu de cenzori și care trebue să fie experți contabili. Cu această ocazie, s'a pus și chestiunea participării Corpului la alegerile din anul acesta pentru Camerile de Comerț, urmând ca într'o ședință viitoare să se concretizeze modalitatea acestor participări.

S'a luat cunoștință de numeroasele intervenții făcute de membrii Corpului, diplomați ai școalei de comerț, cari cer demersuri mai energice pentru înscrierea la facultatea de drept și s'a hotărît, întrucât d-l Ministru Angelescu s'a declarat hotărît contra acestei dispoziții, să se înceapă o mișcare generală în toată țara, după care se va ține o mare întrunire la București.

D-nii *Gh. Leonte* și *P.. Drăgănescu* ridică chestiunea echivalării diplomelor Academiilor de Inalte Studii Comerciale din străinătate și se decide ca să se prezinte un memoriu din partea celor ce au terminat asemenea Academii înainte de înființarea celei din București, pentru a se acorda echivalență de drept.

Acest memoriu a fost prezentat Luni 2 Martie c., d-lui Rector al Academiei de o comisie compusă din d-nii Chr. D. Staicovici, N. Butculescu și Gh. Leonte.

D-l *Iosef Lazăr* propune ca și Corpul să participe la o eventuală federație a organizațiunilor cu caracter economic, chestiune care urmează a se discută într'o ședință specială.

V. M. Ioachim

DE LA CERCUL DE STUDII COMERCIALE

Societățile anonime străine și soc. anon. naționale

D-l Nicolae Arghir, director în Ministerul de Industrie și Comerț, și-a desvoltat la 27 Februarie a. c. la Cercul de Studii Comerciale din Palatul Camerii de Comerț, conferința sa despre, ***Societățile anonime naționale și societățile anonime cu capital străin.***

D-sa a arătat cum plasarea capitalurilor străine în țară s'a înfăptuit în 2 feluri: sau prin înființarea societăților străine sau în colaborarea cu societățile noastre naționale.

Conferenţiarul lămureşte că prin societăţile străine se înţelege acele societăţi anonime pe acţiuni cari au sediul principal în ţară străină şi sediul secundar în ţară la noi şi cari sunt reglementate de art. 236-246 cod comercial.

Din examinarea acestor articole rezultă că Statul caută ca, înainte de a acordà autorizarea de funcţionare, să observe respectarea principiului de reciprocitate cu ţara unde societatea îşi are sediul principal, constată existenţa legală şi reală a societăţii şi ia act de numirea persoanei desemnate a reprezentà societatea.

Restricţiunile puse la constituirea şi funcţionarea societăţilor străine ca: publicarea bilanţului pentru operaţiunile din ţară, depunerea bilanţului şi a dării de seamă anuală a centralei din străinătate, depunerea de cauţiune, etc., au de scop executarea controlului din partea Statului pentru a urmări în deaproape dacă activitatea acestor societăţi nu e potrivnică intereselor economiei noastre naţionale.

După ce conferenţiarul arată care e situaţia societăţilor anonime pe acţiuni străine din Franţa, Anglia şi Italia, expune situaţia societăţilor străine din ţară de la noi, arătând că cele mai multe i ele au de scop exploatarea petrolului.

D-l Arghir îşi exprimă părerea că ar fi mai bine ca pe viitor capitalurile străine să vină, nu prin societăţile anonime străine, ci prin societăţile anonime naţionale, dându-se astfel putinţa capitalurilor româneşti să se afirme cât mai mult în exploatarea bogăţiilor ţării noastre.

La baza acestor societăţi să fie intronate principiile de naţionalizare stabilite de Comisia specială economică şi anume:

3/4 din numărul membrilor Consiliului de Administraţie să fie români, iar 2/3 din numărul acţiunilor să fie date românilor.

In ceeace priveşte persoanele alese în Consiliul de administraţie şi comisia censorilor, să binevoiască ca pe viitor să-şi facă fiecare datoria şi să se înceteze odată cu rolul de figuranţi de până acum.

S'a văzut că elementul aşà zis material al societăţii ca: locul de constituire, sediul social, centrul de exploatare nu spune nimic, când e vorba a se face deosebire între societatea amică şi cea inamică.

Aşa că cel mai mai bun lucru de a se ţine socoteala de elementul uman ale societăţii, adică de a cercetà cine sunt fiinţele omeneşti, cari în calitatea lor de acţionari compun societetea,

cine sunt persoanele cari alcătuiesc Consiliul de Administrație și Comisia censorilor și cine sunt persoanele cari au conducerea technică și administrativă a societății.

Aceste elemente dând vieața și orientarea societății, asupra lor trebue să avem atenția noastră aținti tă.

D-l Arghir arată cum Comisia Specială economică de pe lângă Ministerul de industrie și comerț s'a bazat pe elementul uman, atunci când a fixat aceste norme de naționalizare privitoare la societățile anonime pe acțiuni din ținuturile alipite.

Bineînțeles că aceste măsuri de naționalizare vor fi bune întru atât, întru cât ele nu vor constitui un adăpost al trândăviei și al nepăsării. D-l Arghir arată că nu poate fi o altă barieră mai puternică de opus tuturor năzuințelor străine de a ne subjugă economiceşte de cât munca și patriotismul nostru!

La discuțiuni ia cuvântul D-l *Gr. L. Trancu-Iași* care arată că și în actualul cod de comerț sunt unele dispoziții cu privire la formarea Consiliilor de Administrație în soc. anonime, ceeace n'a împiedicat unele societăți cu capital străin să rămână complect străine. Spune că nu trebue să punem piedici capitalurilor străine, atât timp cât acestea nu primejduesc interesele noastre superioare de Stat.

D-l *V. M. Ioachim* spune că prin dispoziții de legi și regulamente nu se ajunge la naționalizarea întreprinderilor, ci prin sporirea capitalurilor mobiliare, prin încurajarea muncii și a inițiativei.

Dă exemplul Italiei unde s'a creat un institut special pentru atragerea capitalurilor străine, cari se bucură de aceleași avantagii ca și capitalul național.

D-l *Iosef Lazăr* spune că un capital odată intrat în țară nu mai poate fi considerat ca străin, din moment ce s'a unit cu munca și energia românească.

D-l *Sp. Iacobescu*, prezidentul cercului, aduce elogii conferențiarului și propune ca chestiunea să se mai discute în ședințele viitoare.

Rugăm pe D-nii abonați care își schimbă adresa, ori doresc să li se trimită revista la o altă adresă, să bine-voiască a ne înștiința printr'o carte poștală sau scrisoare.

Adminis. Revistei de Comerț și Contab.
Palatul Camerei de Comerț, București

COLEGIALE

— *D-l Pant. Sitescu*, Director la B-ca Generală, a fost ales în Consiliul de Administraţie al Soc. Anon. pentru desfacerea produselor technice.

— Colegul nostru, *D-l N. Mănescu*, ataşat Comercial la Constantinopole, va reprezenta ţara şi la Atena, iar *D-l Ciuly* este transferat la Cairo.

— *La alegerile pentru Camera Arbitrală din Bucureşti, cari s'au ţinut în luna Februarie, au fost aleşi prietenii noştri D-nii D. Hagi Theodoraky, fost Preşedinte de onoare al Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Com. Sup., D. D. Bragadiru, vechiu diplomat în ştiinţele com., mare industriaş, P. Sitescu, N. Ioaniţiu, C. Teodorescu, director la B-ca Românească, D. P. Niculescu Rietz, ajutor de primar. Constatăm cu satisfacţie că, din 18 aleşi, 6 sunt diplomaţi şi absolvenţi ai şcoalelor de Comerţ. Este un prim succes pe care sperăm să'l vedem şi mai desăvârşit cu ocazia alegerilor pentru Camerile de Comerţ, cari vor avea loc în curând.*

— Din iniţiativa colegului nostru, *D-l N. K. Constantinescu*, s'a înfiinţat la Corabia sub direcţia D-sale *Banca Generală din Corabia.*

— *D-nii I. C. Negrescu şi V. M. Ioachim* au fost aleşi censori la *Soc. pentru profilaxia tuberculozei.*

— In Comisia specială de impuneri pentru industrie a fost numit prietenul nostru Ştef. Solacoglu, iar în comisia specială pentru negustori, D l *C. Schvartz.*

— *D-l Ştefănescu-Galaţi* a fost însărcinat de Ministerul de finanţe să verifice gestiunea fostei „Loterii a Statului".

— *D-l T. A. Teodoru* a ţinut la „Societatea generală a funcţionarilor comerciali" o interesantă conferinţă despre Codul muncii.

— *D-l S. M. Blumenfeld* se află în străinătate în interesul afacerilor ce le conduce.

— In comisia interimară din Tg.-Măgurele a fost numit şi colegul nostru, *D-l N. N. Hanciu.*

— *D-l A. Broșteanu.* Președintele Corpului Huși, Directorul B. N. a fost numit în comisiunea de impuneri din acel județ.

— *D-l G. Alesseanu,* profesor la Academia de Comerț, a scos în traducere interesanta lucrare a lui Ch. Gide: „Principii de economie politică".

— Au fost numiți ca experți pe lângă comisiile speciale de impuneri din Capitală D-nii: *N. Penescu, B. Petanca, I. Pâtru, N. Mateescu, I. Blum.*

— *D-l D. Rosenblatt* a fost numit censor la soc. petroliferă „Vulcăneasa" din Brașov.

BIBLIOGRAFIE

Curierul Judiciar, revistă săptămânală de doctrină, jurisprudență, legislațiune, economie politică, finanțe, sociologie.

In No. 6 din 8 Februarie 1925, citim: Impreviziunea în dreptul ardelenesc de Stef. Laday, Cluj; Considerațiuni asupra infracțiunilor numite imposibile; urgența în acțiunile posesorii; o bogată jurisprudență.

Statistica dei falimenti, publicată de Camera de Comerț din Milano, conține în No. 10/924: considerațiuni asupra falimentelor din Italia în luna precedentă; Note statistice asupra falimentelor câtorva principale State; Studiul comparativ al falimentelor în circumscripția Camerei de Comerț Milano în 1923 și 1924.

Numeri indici dei prezzi nel mercato all'ingrosso publicată de Camera de Comerț din Milano, cuprinde în No. 48/924, următoarele: Prețurile en-gros dela 1 Mai 1921— Noembrie 1924; Observațiuni asupra numerilor-indice în Noembrie 1924; Variația prețurilor pentru 125 mărfuri; Numere indice ale prețurilor de en-gros și detaliu în Milano; Numere-indice lunare ale prețurilor de en-gros în câteva State, etc.

Le Péirole, revistă bilunară franceză de petrol, combustibile lichide, carburanți și materii grase, apărând la *Paris,* Str. Vignon 42; In No. 17 din 1 Februarie 1925, citim: Târgul produselor

petrolifere la Paris, Londra, București și New-York; Chestiunea datoriilor ruse; Petrolul rus în Franța; Chestia alcoolului carburant în Franța; Note, informațiuni și date statistice generale asupra industriei și comerțului combustibilelor lichide în Franța, Belgia, Japonia, România etc.; Despre carburanții coloniali.

Gazeta Ceasornicarilor și Bijutierilor români, Cluj.

Revistă bilunară în limbile română și ungară conține în No. 1 din 5 Ianuarie 1925: Dare de seamă asupra Congresului General din 26-27 Octombrie 1924; Știri din țară și străinătate asupra comerțului și industriei ceasornicăriei și bijuteriilor și asupra condițiunilor de import-export a acestor articole; Principalele firme din țară în această branșă, etc.

Monitorul Forestier, revistă bilunară, apărând în limbile română, franceză și germană. In No. 23-24 din 1-15 Ianuarie 1925, se pot citi următoarele articole: Situația pieții interne și externe; Regimul de export al lemnului în România la 31 Decembrie 1924; In fine, informațiuni și date statistice, interne și externe, asupra comerțului și industriei lemnului; licitațiuni, etc.

Analele Băncilor, revistă lunară pentru finanțe și comerțul. de bancă în România, publicată în limbile română și franceză. A apărut No. 1 pe Ianuarie 1925, cu următorul conținut: Stabilizarea leului de I. D. Protopopescu; Anul economic 1924 în România de Dr. Lazăr Iliescu; Devizele pe piața Bucureștilor în 1924 de Dr. Romulus Angelescu; Bursa din București pe 1924; Informațiuni financiare și bancare, interne și externe, etc.

Bulletin d'informations de L'Office Comercial Français, în No. 64 din Ianuarie 1925, conține următorul material: Situația generală a pieții românești; Cursul schimburilor; Importul preparatelor de bismut și exportul tărâțelor; Plata datoriilor în valută forte; Căile ferate și societatea Reșița; Certificate de origină colectivă; Situația agricolă a României; Cultura bumbacului în România; Cereri și oferte franceze și române, etc

Buletinul Camerei de Comerț și Industrie din Vaslui, care, în No. 2 din Ianuarie 1925, conține articole asupra: Oboarelor de cereale, O dare de seamă a activității Camerei în ultima

lună; Diverse informațiuni din circumscripția sa, firmele înscrise și radiate, falimente, polițe protestate, etc.

Revista Economică, Oradea Mare, Buletin Oficial al Camerei de Comerț și Industrie locale. In numărul pe Ianuarie 1925, publică: Activitatea Camerei; Intervențiile camerei; Comerțul Exterior al României, pe categorii de mărfuri în anul 1923; Numărul și capitalul soc. pe acțiuni din România în 1923 și 1924; Mărfuri oferite și cerute din țară și străinătate; Listă a importatorilor și exportatorilor din circ. sa; Taxele vamale de export și comision la 31 Dec. 1924.

Toată partea informativă e redactată în limbile română, franceză, italiană, germană și ungară.

Monitorul Oficial al orașului Timișoara, cu următorul sumar în No. 1 din Ianuarie 1925: Chestiunea datoriei elveține definitiv rezolvată; Tariful pentru restaurante, ospătării, etc., și alte chestiuni de ordin administrativ.

Le Comptable, Bruxelles, revistă lunară. In numărul pe Ianuarie 1925, citim: Despre alegerea expertului; Raportul asupra activității în exercițiul expirat al „Société de Comptabilité de France; Transformarea unei societăți în comandită simplă, în societate anonimă; Prețurile de cost industriale; Pensiunea funcționarilor; Jurisprudența, consultațiuni în materie cotabilă, etc.

El Avisador Mercantil, revistă apărând în limba spaniolă și conținând date statistice și informațiuni asupra vieții economice a Argentinei.

„In numărul XI|924 al Revistei noastre" am publicat un articol datorit D-lui S. Zwiebel, intitulat „Inventarul", în legătură cu acel articol, observăm că Inalta Curte de Casație și Justiție prin jurisprudența stabilită în procesul dintre Ministerul de Finanțe și Hamy Goldstein Botoșani, a stabilit contrar art. 101 din instrucțiunile legii fiscale inventarul la fine de an, trebue făcut cu prețul real de cost și nu cu prețul mărfurilor la cursul zilei.

TABLOUL DE CERERI DE INSCRIERE IN CORPUL CONTABILILOR AUTORIZAŢI ŞI EXPERŢILOR CONTABILI

No.	Numele şi Pronumele	No.	Numele şi Pronumele
	Secţiunea Arad		
1	Ludovic Szende	9	Bartolomeu Hargittay
2	Endre Daniel	10	Iuliu Reinhardt
3	Geza Solomos	11	Henric Sagi
4	Samuil Salamon	12	Cariolan Lupşa
5	Manuilă Lazăr	13	Silviu Hulbăr
6	George Dumitrescu	14	Virgil Serb
7	Alexandru Kovacs	15	Ioan Don
8	Richard Szengö	16	Coloman Zubreozky
	Secţiunea Brăila		
1	L. Talaba Petrescu	10	Filip M. Crişan
2	St. Athanasovici	11	Buiculescu V.
3	Tr. Nistor	12	Şerbănescu M.
4	M. Bidoianu	13	Antipov A.
5	V. Creţu	14	Weintraub A.
6	C. I. Runtag	15	Const. I. Popa
7	D. Giol	16	N. Niculescu
8	I. Buşe Epure	17	Valter E. Enăceanu
9	Ilie D. Cocoş	18	I. Abramovici
	Secţiunea Botoşani		
1	Polak David	4	Ioan Em. Moscu
2	Pincas Aronovici	5	Nicolae Botez
3	Avram Sim Şloim	6	M. Grünberg
	Secţiunea Constanţa		
1	Anton G. Caţantoni	4	Dumitru Panef
2	Mugur Georgescu	5	Rudolf I. Balthes
3	Herman Rubin	6	Solomon Kaufman

No.	Numele și Pronumele	No.	Numele și Pronumele
	Secțiunea Giurgiu		
1	L. Eduard	3	Leon Van Dooreu
2	N. Dumitrescu	4	Haralambie D. Teodorescu
	Secțiunea Iași		
1	Ioan I. Nicolaescu	3	B. Vascaboinic
2	I. Ioan Popovici	4	I. Av. Dorneanu
	Secțiunea Mehedinți		
1	Epure St. Dumitru	7	Ștefan G. Mihail
2	Corlățeanu Alex.	8	Mema Teodor
3	Tică Gh. Constantin	9	Stoicescu D. Gh.
4	Spineanu C. Sabin	10	Bereanu Atanase
5	Dumitrescu Constantin	11	Roates N. Sever
6	Pletea M. Dumitru		
	Secțiunea Oradia Mare		
1	Andreiu Farleas		
	Secțiunea Ploești		
1	Dionisie Papadopol	10	Teodor Iosifescu
2	Emil Brânduș	11	Th. K. van Dyk
3	Vassos V. Agamemnon	12	Ioan V. Dorobanțu
4	Ioan A. Vasilescu	13	Constantin I. Stănescu
5	Teodor Ionescu Voican	14	Mayer Rosenberg
6	L. Holdemgräber	15	Petre C. Mihăilescu
7	Vas. Teodorescu	16	Catalin N. Șerbănescu
8	Al. Antonescu	17	Vas. N. Burlacu
9	Dumitru Barbu	18	Eugen D. Săndulescu
	Secțiunea Satu-Mare		
1	Asztales Iosif	8	Borgida Elisabeta
2	Deac Coloman	9	Darvas Samuil
3	Katz Antoniu	10	Fargo Desideriu
4	Lengyel Nicolae	11	Gross Sarah
5	Reiter Moritz	12	Heinrich Solomon
6	Szokoly Desideriu	13	Kerezsi Ioan
7	Bârsan Ioan	14	Millian Octavian

No.	Numele şi Pronumele	No.	Numele şi Pronumele

Secţiunea Satu-Mare

15	Pap Andrei	49	Tankozi Coloman
16	Ursu Ioan	50	Trella Miha
17	Winkler Ludovic	51	Fuchs Iosif
18	Lazăr Carl	52	Taub. Bartolomei
19	Berzsenyi Carol	53	Munteanu George
20	Kinal Maria	54	Adler Iacob
21	Rusu Ioan	55	Mertz Vasile
22	Zahori Mihail	56	Davidovici Arnold
23	Gerzsënyi Carol	57	Friedman Zoltan
24	Nema Augustin	58	Palcovici Geza
25	Ştefan Roman	59	Weiss Senee
26	Nichtburg Isidor	60	Bay Vasile
27	Blum Vasile	61	Berkes Elmer
28	Monus Ştefan	62	Csendes Eduard
29	Asztales Alex.	63	David Leon
30	Dragoş George	64	Fried Alexandru
31	Klein Leopold	65	Havas Eugeniu
32	Marcus Ştefan	66	Kallai Alexandru
33	Roth Arbraham	67	Kohn Bela
34	Adler Iacob	68	Mueller Moritz
35	Bersan Traian	69	Tacorian G. F.
36	Braun Gavril	70	Weiss Zoltan
37	Dâmboianu Izidor	71	Hausman Norbert
38	Franc Vasile	72	Rerecz Ioan
39	Dr. Halasz Alex.	73	Friedman Isac
40	Havaşi Traian	74	Mandel Alexandru
41	Kreutzer Ander	75	Zicher Alexandru
42	Merzc Coloman	76	Goldştein Filip
43	Rooz Andrei	77	Berger Herman
44	Wagner Iosif	78	Wohl Andrei
45	Winkler Alex.	79	Bretter Tiberiu
46	Varadi Albert	80	Berger Adolf
47	Goldştein Filip	81	Roth Ludovic
48	Lovetzki Iosif		

Secţiunea Tighina

1	V. Fuchs	3	Tulcinschi Isac
2	L. Grinkrug	4	Nathan Ceaplic

	Prev. Buget.	Din venit. Secțiunilor		Realizări
		Anul 1924	Anul 1925	
Cota de 1/4 de la Secția Ilfov	75.000.—			60.195.—
DELA SECȚIUNILE DIN PROVINCIE				
Secțiunea Arad		—	5.000,—	
» Bacău		—	—	
» Bălți		—	418,75	
» Bârlad		—	1.187,50	
» Bazargic		1.750,—	—	
» Botoșani		—	—	
» Brașov		—	2.352,—	
» Brăila		—	807,—	
» Călărași		825,—	637,50	
» Cernăuți		—	—	
» Chișinău		—	—	
» Constanța		7.602,—	6.826,—	
» Craiova		—	3.400,—	
» Dej		—	—	
» Dorohoiu		560,—	—	
» Fălticeni		—	1.750,—	
» Focșani		—	2.268,85	
» Giurgiu		—	1.270,—	
» Galați		—	—	
» Huși		515,—	—	
» Iași		—	5.000,—	
» Lugoj		—	1.900,—	
» Muscel		—	—	
» Oradia Mare		—	4.765,25	
» Orhei		—	554,—	
» Ploești		5.400,—	—	
» Piatra Neamț		—	1.660,—	
» Pitești		—	—	
» Roman		—	1.894,90	
» Râmnicu Sărat		—	440,—	
» Satu Mare		—	2.850,—	
» Sibiu		—	1.175,—	
» Silistra		—	—	
» Șimlăul Silvaniei		—	1.660,—	
» Sighișoara		—	920,—	
» Sighetul Marmației		—	—	
» Soroca		—	600,—	
» Târnava Mică		—	146,—	
» Tecuci		—	532,35	
» Temișoara		4.146,25	—	
» Târgu Jiu		—	—	
» Târgu Mureș		400,—	375/ 3.142,50	
» Târgoviște		—	—	
» Tighina		—	350,—	
» Tulcea		—	981,—	
» Vâlcea		—	—	
» Vaslui		—	370.—	
» Zalău	100.000.—	—	—	77.432.50
	175.000.—			137.627.50

Decan (ss) **N. Butculescu.**

SUPERIOR

DECEMBRE 1924 **Cheltueli**

	Prev. Buget	Efectuate
Salarii	52.000.—	46.344.—
Imprimate, publicaţii şi broşuri	13.000.—	12.077.45
Cheltueli de cancelarie	6.000.—	4.986.75
Indemnizaţie de casă	6.000.—	6.000.—
Deplasări diverse	5.000.—	1.885.—
O Bursă	6.000.—	7.000.—
Subvenţii Corpului Absolvenţilor	6.000.—	6.000.—
Premii	5.000.—	—
Fond pentru deschideri de credit	10.000.—	—
Excedent	66.000.—	53.334.30
	175.000.—	137.627.50

Director (ss) **Ioachim.**

CONSILIUL SUPERIOR AL CORPULUI CONTABILILOR

BILANȚ PE 1924

200. — Acțiuni „*Activa*“ em. I			Excedent anterior	141.420	45
complect vărsate . .	104.000	—	Corp. Cont. Sect. Ilfov . . .	233.245	25
600. — Acțiuni „*Activa*“ em. II	324.000	—	Excedent pe 1924	53.334	30
Total lei . . .	428.000	—	Total lei . . .	428.000	—

Decan,

(ss) N. Butculescu.

Director,

(ss) V. M. Ioachim.

PROECTUL DE BUGET PE ANUL 1925

Venituri — **Cheltueli**

	Realizări în 1924	Preved. în 1925
1/4 Dela Sect. Ilfov	60.195—	70.550—
1/4 Dela Secţ. din Provincie	77.432 50	75.000—
Total lei . . .		145.550—

	Efectuate în 1924	Prev pt. 1925
Salarii	46.344—	48.000—
Imprimate, publicaţii şi broşuri	12.077 54	12.000—
Chelt. de cancelărie	4.986—	6.000—
Indemniz. de casă	6.000—	6.000—
Deplasări şi div.	1.885—	4.000—
O bursă	7.000—	6.000—
Chelt. pt. organizarea Congresului		15.000—
Fond. pt. construc. localului		48.550—
Total lei . . .		145.550—

Decan, (ss) **N. Butculescu.**

Director, (ss) **V. M. Ioachim.**

Corpul Contabililor autorizați și Experți Contabili

Secția IIfov

Activ — **Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1924** — **Pasiv**

Cassa numerar	2.507	35	Activa Emisiunea II-a	713.889	75
Banca Poporului numerar	1.000	—	Fond. Trancu Iași	15.707	—
Mobilier	14.000	—	Diverși	2.119	—
Efecte publice	13.500	—	Excedent	269.655	60
Consiliul Superior	234.245	25	Efecte spre păstrare	172.000	—
Corpul Absolvenților	11.390	75			
Soc. Com. de Loc. Ef. acțiuni	22.000	—			
Subscrieri Activa	588.000	—			
„ Reșița	14.790	—			
Debitori acțiuni	33.620	—			
Diverse Broșuri	48.076	50			
Medalii	16.894	50			
Cheltueli rambursabile	1.347	—			
B-ca Pop. ef. spre păstrare	172.000	—			
	1.173.371	35		1.173.371	35

BANCA NAŢIONALA A ROMANIEI

SITUAŢIUNE SUMARA

ACTIV

1924 5 Ianuarie					1925 3 Ianuarie
	428139680	Stoc. met.	aur depoz. (monete şi lingouri)	428139680	
6011658870	8486647		aur (lingouri)	8486647	6499500829
	11781465		„ (monete)	126333204	
	5456251078		disponib. trate şi bon. de tez. aur.	5036841298	
668002	Argint şi diverse monete				13736219
5677621814	Efecte scontate				7324230286
	211632000		Imp. pe efec. pub.	282401300	
352143202	208672890		„ „ „ în cont cor. 23739800		449510301
	140511202	68161688	din cari nu s'au rid. lei: 70282790	167109001	
8042556	Impr. Stat, de 15 mil. fără dobândă (1901)				8042556
	Impr. Stat. pentru necesit. Tezaur.		Impr. de 1.600 mil. (1914—1918)	1024600000	
			„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)	1493756364	
			„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)	1000000000	
			„ „ 200 „ (1920 B. P.)	150000000	
			„ „ 400 „ (30 Iulie 1921)	—	
			„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)	93008083	
4073000066			„ „ 200 „ 30 Iulie 1921)	—	3761364447
	Impr. Stat. p. unif. monet.		Imp. de 5 mil. (11 Iunie 1920)	5000000000	
7025994172			„ „ 2½ „ (5 Ian. 1921)	2025991421	7025991421
75102384	Casele de împrum. pe gaj agricult. şi industr.				98001078
11999785	Efectele capitalului social				11999980
26387827	„ fondului de rezervă				21368665
2846595	Efectele fondului amortiz. imob., mobile. şi maşinelor de imprim.				21912468
116818093	Imobile				139004467
9976040	Mobilier şi maşini de imprimerie				20415978
623678	Cheltueli de Administraţiune				491336
58537775	Conturi curente				135425274
224237775	„ de valori				309679658
689371989	„ diverse				794219669
24365030632					26635194632

PASIV

12000000	Capital	12000000
80723910	Fond de rezervă	89054725
70705631	Fondul amort. imob. mobil. şi maş. de imprim.	108054455
7799479610	Bilete de bancă în circulaţiune	19269443807
—	Profit şi Pierdere	—
3939825	Dobânzi şi beneficii diverse	3700517
443464705	Conturi curente şi recipise la vedere	529302663
5954716947	Conturi diverse	6623638465
24365030623		26635194632

5 Ianuarie 1924	Efecte şi alte valori de restituit	3 Ianuarie 1925	
348404392	Ef. şi alte val. în păstrare	535344016	
1502744522 8553500000	Bonuri de tezaur, în gaj p. împr. S.	8125500000	11414516298
2600840130	Ef. în gaj şi în păs. proviz.	2753672282	
1794156277	Conturi de ordine		2167415955
3296900799			13581932253

Taxa: Scont 6% — Dobânda 7%

„BANCA AGRICOLA", — BUCUREȘTI

Bilanțul general încheiat la 31 Decembrie 1924

ACTIV				PASIV			
Cassa		14.640.958	76	Capital		90.000.000	—
Acționari		5.109.500	—	Rezerve Ordinară	45.000.000.—		
Acțiuni de emis		7.780.500	—	Specială	15.000.000 —	60.000.000	—
Portofoliu de efecte Efecte de primire	58.446.216,10			Rezerve pentru creanțe dubioase		5.000.000	—
„ prov. din oper. de gaj	419.100.323	477.546.539	10	Dep. spre fructific. și cont. curente		145.043.912	23
Efecte publice și participațiuni financiare		108.248.352	28	Angaj. pentru efecte reesccontate		432.787.860	40
Avansuri pe mărfuri și gajuri diverse		90.526.674	80	Lombarde		16.187.582	92
„ „ efecte publice		42.778.432	40	Detentori de oblig. ipotec. Banca Agricolă		1.232.831	27
„ în cont curent		435.099.417	04	Dividende nereclamate		2.892.319	05
Împrumuturi cu oblig. ipotec.	2.130.000,—			Creditori pentru efecte prov. din oper de gaj		419.100.323	—
Amortis. încasate și imp. achit.	910.379,29	1.219.620	71	Cassa de pensiuni și econom. a funcț. B-cii		2.860.651	35
Mobilier și case de fier		1	—	Profit și pierdere		16.987.463	44
Imobile	7.326.458,08					1.192.092.944	30
Mai puțin amortizarea	500.000,—	6.826.458	08				
Conturi de ordine și valori		2.316.490	13				
		1.192.092.944	30				
Dep. g-ral de mărfuri în gaj	211.264.245,59			Diverși dep. de mărfuri în gaj	211.264.245,59		
Efecte publice în gaj	73.096.252,60			„ „ efecte pub. în gaj	73.096.252,60		
Cauțiuni și depozite libere	24.516.185,—	308.876.683	19	„ cauțiuni și dep. de retras	24.516.185 —	308.876.683	19
		1.500.969.627	49			1.500.969.627	49

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Încheiat la 31 Decembrie 1924

DEBIT			CREDIT		
Cheltueli generale	17.481.121	22	Sold reportat din anul precedent	463.544	55
Impozite fiscale	2.898.505	15	Dobânzi, comisioane și beneficii diverse	46.228.672	21
Amortizări Imobile	500.000	—			
Creanțe	5.825.126	95			
Rezerve pentru creanțe dubioase	3.000.000	—			
Sold (beneficiul net)	16.987.463	44			
	46.692.216	76		46.692.216	76

p. Director general, M. Gr. POPESCU — Sub-director, șeful contabilității generale, I. ENĂCHESCU

Verificat și găsit în concordanță cu registrele contabilității ținute în bună regulă

Censori: I. C. CONSTANTINESCU, TUDOR P. RĂDULESCU, I. PICTORIAN

BANCA GENERALA A ȚARII ROMÂNEȘTI. — BUCUREȘTI

ACTIV — **Bilanțul general** *încheiat la 31 Decembrie 1924* — PASIV

Cassa: numerar	62.515.560,95				
Mandate	17.412.993,53	79.928.554	48		
Fonduri publice, acțiuni, participațiuni ct. propriu		194.734.033	78		
Efecte scontate		132.670.900	75		
Conturi curente		722.013.493	33		
Imobile: urbane	17.666.009,36				
Industriale, forestiere, rurale, miniere, remorchere . . .	37.734.985,—	55.400.994	36		
Mobilier, casse de fier		1	—		
Diverse conturi		90.466.346	33		
Debitori de avaluri	64.629.680,90				
		1.275.214.324	08		1.275.214.324 03
Conturi de ordine:				Conturi de ordine:	
Angajamente și participațiuni		82.037.354	—	Diverse angajamente și participațiuni . .	82.037.354 —
Mărfuri în gaj, ipoteci, cesiuni		394.917.825	52	Clienți, mărfuri în gaj, ipoteci, cesiuni . .	394.917.825 52
Efecte comerciale în depozit		570.046.434	15	„ efecte comerciale în depozit . . .	570.046.434 15
Monete străine în depozit		7.014.793	59	„ monete străine în depozit	7.014.793 59
Depozite de titluri		332.592.812	10	Depozite de titluri	332.592.812 10
		1.386.609.219	36		1.386.609.219 36
				Capital	60.000.000 —
				Rezerve	50.140.000 —
				Fond pentru amortizări, imobil centrala .	1.000.006 —
				„ de pensiuni	2.362.525 70
				Conturi curente	422.053.309 03
				Depuneri spre fructificare	113.299.489 30
				Dispoziții de plată	10.507.190 98
				Dividende neplătite	1.267.277 56
				Angajamente pentru efecte reescontate .	455.511.355 65
				Diverse conturi	137.591.917 34
				Angajamente pr. aval	64.629.680,90
				Beneficiu net: report 1923 . .	5.659.160,55
				Beneficiul pe anul 1924 . . .	15.822.097,92 21.481.258 47
					1.275.214.324 03
				Conturi de ordine:	
				Diverse angajamente și participațiuni . .	82.037.354 —
				Clienți, mărfuri în gaj, ipoteci, cesiuni . .	394.917.825 52
				„ efecte comerciale în depozit . . .	570.046.434 15
				„ monete străine în depozit	7.014.793 59
				Depozite de titluri	332.592.812 10
					1.386.609.219 36

Președintele consiliului de administrație, *C. R. Manolescu* — Șeful contabilității, *Gh. I. Fortunescu*

Prim-director, *M. A. Georgescu.*

Verificat și găsit în concordanță cu registrele,

Censori: *T. Aslan, N. Butculescu,* expert-contabil, *St. Lambru, I. D. Benzal, N. Stambulescu.*

CREDITUL EXTERN

BILANȚUL GENERAL *încheiat la 31 Decembrie 1924*

ACTIV			PASIV		
Cassa numerar		362.294 80	Capital		30.000.000 —
Efecte publice		55.050 —	Certificate speciale eliberate foștilor acționari ai Băncii Munteniei		4.008.750 —
Acțiuni		20.712.305 —	Fond de rezervă		2.273.709 95
Mărfuri		3.159.721 15	Fond de pensii și ajutor		404.479 —
Conturi Curente debitoare		57.300.306 30	Conturi curente și depuneri		45.966.858 40
Imobile	10.086.445,45		Dividende nereclamate		191.068 90
°/. Amortizări	580.131,95	9.506.313 50	Profit și Pierdere report din 1923	8.246,75	
Mobilier și case de fier	451.888,—		„ „ „ pe anul 1924	8.535.452,60	8.543.699 35
°/. Amortizări	160.313,15	291.574 85			91.388.565 60
		91.388.565 60			
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Depozite de titluri		3.005.300 —	Depunători de Titluri		3.005.300 —
Garanții, ipoteci, cesiuni		6.682.503 —	„ „ garanții, ipoteci, cesiuni		6.682.503 —
Cauțiuni de gestiune		505.000 —	„ „ cauțiuni de gestiune		505.000 —
Efecte de garanții		23.696.903 —	Depozite de garanții		23.696.903 —

DEBIT — Contul de Profit și Pierdere *încheiat la 31 Decembrie 1924* — CREDIT

Cheltueli Generale		6.149.129 10	Report din anul 1923		8.246 75
Beneficiu net			Beneficiul din vânzarea mărfurilor		7.520.360 20
Report din anul 1923	8.246,75		„ „ dobânzi și comisioane		4.312.925 40
Pe anul 1924	8.535.452,60	8. 43.699 35	Participări la benrficiul altor Societăți		2.851.296 10
		14.692.828 45			14.692.828 45

Președinte, **Al. Cottescu** — Director general, **N. Miclescu**

Administratori delegați: **General D. Iliescu, N. Theodorescu.** — Contabilitatea: **K. Gasteyer**

Am examinat prezentul cont conform Art. 186 din codul comercal și l'am găsit în concordanță cu registrele.

Censori: **A. Argintoianu, C. Brătianu, V. Iamandy, G. Moisiu, M. Zentler,** expert-contabil.

BANCA COMERCIALĂ ITALIANĂ ŞI ROMÂNĂ

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ — CAPITAL SOCIAL LEI 100.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI, Str. Bursei No. 2

SUCURSALE: BRĂILA, Str. Vapoarelor, 17.
CHIŞINĂU, Str. Alexandru cel Bun, 41.
GALAŢI, Str. Colonel Boyle
CONSTANŢA, B-d. Elisabeta, 4.

Adresa telegrafică: „ROMCOMIT"

AFILIAŢIUNI: BANCA AGRARĂ TIMIŞANA S. A. — Timişoara, Arad
CASA DE ECONOMIE AGRARĂ S. A. — Târgu Mureş
BANCA ŞI CASA DE ECONOMIE FUZIONATĂ S. A.-Oradia-Mare

Tot felul de operaţiuni de Bancă

REPREZINTĂ:

Banca Comerciale Italiana
Sediul Central: MILANO
78 Filiale în Italia
Filiale în Străinătate:
Constantinopole, Londra, New-York
Banca Comerciale Italiana (France) Paris, Marsilia, Nisa, Mentone, Monaco, Beaulieu, Monte Carlo
Banca Francese e Italiana per l'America del Sud Paris, Argentina, Brazilia, Chili
Società Italiana di Credito Milano, Triest, Viena
Banca della Svizzera Italiana Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno, Mendrisio
Banca Ungaro-Italiana Budapest—Milano
Boehmische Union-Bank Praga
Banca Comerciale Italiana e Bulgara Sofia-Varna-Burgas
Banco Italiano Lima, Arequipa, Callao, Chinca Alta, Moliendo

„ASTRA ROMÂNA"

SOCIETATE ANONIMĂ

CAPITAL LEI 675.000.000

BENZINA, LAMPANT, MOTORINA

ULEIURI MINERALE DE PRIMA CALITATE

Pentru comenzi în interiorul ţărei a se adresa:

Soc. Anonime pentru Distribuirea Produselor Petroleului:

BUCUREŞTI. — General Budişteanu, 11 bis

Pentru Vânzări destinate Exportului

A se adresa:

„ASTRA ROMÂNA"

Societate Anonimă

— BUCURESTI —

BULEVARDUL CAROL No. 10

„ALBINA“

Societate Anonimă Română

fost MAX FISCHER & Co.

Fabrici de Ambalage Metalice. Articole de Menaj, Obiecte Zincuite și Produse Chimice

BUCUREȘTI: Str. Calomfirescu No. 3

GALAȚI: Str. Grădina-Veche No. 17 bis

Furnizează: Cutii, Bidoane, Placarde și alte obiecte de Tinichea, albe sau litografiate, Căldări și obiecte Galvanizate (zincuite), Vacs „ALBINA“, Cremă de Ghete „Loup Noir“, „Luna“, „Cavaleria Rusticană“, „Fedol“, etc., Ceară de Parchete, Pomadă de curățit Metale, Unsori de Căruță, Piele, Harnașamente, etc.

Comercianți, Industriași, Financiari!

Faceți cu toții reclamă în

Revista Generală de Comerț și Contabilitate

Organul „Corpului Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare și a Corpului Contabililor“

Singura revistă de specialitate, care are un tiraj de 6.000 exemplare, răspândite printre conducătorii Institutelor Comerciale, Industriale și Financiare, precum și printre toți Contabilii din România-Mare.

Se trimit la cerere numere de probă gratuit.

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Finanţează, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi ceeuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase.

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buziaş, Ciacova, Detta, Periam, Recaş, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S. A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cerealâ din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBL STRA"

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 4. Aprilie 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERŢ
ŞI
CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

Pusă la dispoziţia Corpului Contabililor autorizaţi şi experţilor Contabili pentru publicaţiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
Petru Brateş: Contribuţii la reorganizarea cooperaţiei. Ce este cooperaţia?	133
Corpul titraţilor în ştiinţele comerciale şi cooperaţia. Consfătuirea de la Corpul Contabililor	134
V. M. Ioachim: Noua lege a Camerilor de Comerţ şi Industrie.	137
P. Drăgănescu-Brateş: Societăţile pe acţiuni în România	138
M. Fruchter: Probleme de contabilitate rezolvate	141
T. Al. Ştirbu: Sărbătorirea d-lui prof. Gh. Alesseanu	145
Pera Iancovici: Sărbătorirea d-lui prof. Şt. Ţenov	151
Dela Cercul de studii Comerciale: Cooperaţia în organizarea economică a Ţării. Conferinţa d-lui T. Mândru	154
Raport asupra activităţii Consil. secţiunii Cluj a Corp. Contabililor autorizaţi şi experţi	156
Corpul Contabililor şi reforma ad-tivă	160
Corpul Contabililor secţia Huşi	161
Colegiale	161
Bibliografii	162
Cereri de înscrieri	163
Bilanţuri	164

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

LA CORPUL ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ

Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosen Isac.* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com. „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N., Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateş

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. — B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M., comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Soc. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr. Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache, C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteli Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

REVISTA GENERALA
DE
COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CONTRIBUȚII LA REORGANIZAREA COOPERAȚIEI

Ce este cooperația?

Dacă s'a scris și discutat mult în jurul cooperației, totuși această problemă pare că nici până în prezent nu este destul de clar și bine înțeleasă, ceeace rezultă din diferitele definiții ale oamenilor competinți după cum urmează:

Iată definiția dată de d-l I. G. Duca: [1])

„Cooperația este un sistem care-și propune de a rezolvi „chestia socială, transformând lent și progresiv situația econo- „mică actuală, prin ajutorul unei forme de *asociație,* ai cărei „membrii, printr'un cumul de atribuții contribue la întreprindere „și în acelaș timp beneficiază de ea".

După cum reese clar din această admirabilă definiție cooperația este *o formă de asociație ai cărei membrii contribue la întreprindere și în acelaș timp beneficiază de ea".*

„D-l profesor N. Iorga e de părere [2]) că cuvântul „cooperație" este foarte impunător, el s'a răspândit și-l înțelege astăzi fiecare, probabil că-l înțeleg și țăranii, dar ar prefera „termenul de înfrățire" de „frăție țărănească".

D-sa *limitează înțelesul cooperației,* dar principiul cooperației se poate aplica, de fapt, oricărei întreprinderi fie agricole, fie industriale, fie comerciale, etc., etc.

D-l Vintilă Brătianu, scria în 1920: [3]) „Nu poate fi decât „o singură organizare a cooperației; diviziunea cooperației se va „face în adâncime, după specialitate".

Prin această apreciere D-sa lasă să se întrevadă cât de mare câmp de activitate este rezervat cooperației.

D-l I. Răducanu [4]) se exprimă că „năzuința unanimă este să domnească o conducere, o mobilizare unitară, deci solidarizarea forțelor de mișcare". Deci vede în *cooperație o solidarizare la lucru.*

D-l profesor dr. I. N. Angelescu [5]) e de părere că „Cu- „vântul *cooperație* își pune dela începutul său ca ideal asociarea

---

1) Problemele cooperației române Editura „Pagini agrare și sociale" București 1925 pag. 15.
2) Acelaș pagina 9.
3) Acelaș pagina 29.
4) Acelaș pagina 48.
5) Acelaș paginile 55-58.

„tuturor în lupta din viață și ajutorarea reciprocă" și în alt loc „cooperația a urmărit punerea claselor sărace, prin ajutorul aso„ciației, în posesia capitalului și instrumentelor de producțiune, „pentrucă prin aceasta clasele de jos, și de mijloc să fie în stare „să-și valorifice întreaga lor putere de producție, să se bucure „de bunurile și instituțiile create de generația de azi și de cele „anterioare, să devină factori ai progresului economic și social „și nu elemente miluite care să privească neîncrezătoare și ca „străină de ele întreaga organizație socială a timpului, de ale „căror bunuri materiale și morale nu se pot bucura, pentrucă nu „pot participa la producerea lor.

După cum reese și D-sa vede o rezolvare a chestiunei sociale pe această cale.

D-l V. Madgearu [6]) scrie „Nu există alt imbold pentru întemeerea și conducerea cooperativelor decât interesul membrilor". Deci o coordonare de interese în vederea ajungerei scopului cooperativelor și în altă parte acelaș autor recunoaște că Statul este indicat a face o lege a cooperației.

Din toate cele expuse mai sus rezultă că o organizație cooperatistă este în sine o întreprindere și conține toate elementele necesare unei întreprinderi: [7]) personal, local, materiale și implică siguranță deci muncă, capital și sprijinul comunității (Statului).

Ne putem dar pune întrebarea: oare nu *orice întreprindere* din anumite puncte de vedere este în sine o *cooperație* și nu s'ar putea *orice întreprindere* așeza solid pe bazele principiilor cooperației? Am ajunge astfel, după cum indică și prima definițiune, a găsi soluționarea unei importante chestiuni din domeniul marelor probleme sociale actuale. Desigur că știința nu și-a spus aci ultimul său cuvânt, cercetările vor continua cu aceiaș asiduitate și multe doctrine vor fi revăzute și refăcute, fiind puse în raport cu necesitățile evoluției sociale.

Petru Brateș

CORPUL TITRAȚILOR IN ȘTIINȚELE COMERCIALE ȘI COOPERAȚIA

Consfătuirea dela Corpul Contabililor

In legătură cu proectatul Congres al membrilor Corpului Contabililor din întreaga țară ce va avea loc în Septembrie a. c. la Cluj, comisiunea însărcinată să studieze modul cel mai potrivit în care s'ar putea produce contribuțiunile membrilor Corpului la

6) Acelaș pagina 62.

7) Vezi articolul „Intreprinderea" din Revista de Comerț și Contabilitate Mai 1922 pag. 233 P. Brateș.

reorganizarea cooperaţiei româneşti, s'a adunat într'o consfătuire la Camera de Comerţ, Vineri 24 Martie a. c. ora 6 p. m. la care au luat parte D-nii: Nicolae Arghir, A. Galan, V. M. Ioachim, Gr. Mladenatz P. Drăgănescu-Brateş şi T. Al. Ştirbu, ca secretar al comisiunei.

Luându-se în discuţie chestiunea congresului, precum şi contribuţia comercialiştilor la codul cooperaţiei, D-l *Ath. Galan* propune ca discuţiunile asupra problemelor cooperative, publicate în Revista de Comerţ şi Contabilitate în No. 3 de Martie a. c. să fie repartizate între membrii Comisiunei, urmând ca în fiecare No. al revistei câte un membru să-şi publice referatul său sub forma de expunere critică.

D-l Gr. Mladenatz emite părerea că cu acest studiu să se ocupe si elemente noi. In alte ordine de idei D-sa demonstrează interesul şi datoria corpului de contabili şi a membrilor ei de a se ocupa de activitatea şi organizarea societăţilor cooperative, fiind una din formele cele mai de seamă de întreprinderi economice ale zilei de azi.

D-l V. M. Ioachim propune ca dintâi să se publice discuţiunile iar după aceasta să urmeze soluţiunile.

Punându-se în discuţie chestiunea oportunităţii Corpului Contabililor de a discuta chestiunea cooperaţiei D-l *A. Galan* este de părere că tocmai Corpul Contabililor prin autoritatea şi independenţa sa este foarte indicat a o discuta.

D-l N. Arghir spune că la congres să fie invitaţi şi reprezentanţii federalelor fiindcă acolo se vor discuta chestiunile ridicate la congresul cooperativ ce a avut loc în Ianuarie a. c. Este de părere că legea trebueşte lărgită în sensul că şi specialiştii să-şi poată aplica cunoştinţele lor la conducere şi control.

Ilustrează cele spuse cu câteva exemple din viaţa întreprinderilor cooperative, unde adeseaori operaţiunile sunt nu numai greşit înregistrate dar şi insuficient verificate. Crede că ar fi bine ca Federalele să fie reprezentate prin preşedinţii şi directorii lor. Este de acord cu d-l Ath. Galan că timpul de astăzi este cel mai potrivit pentru intervenţia corpului în reorganizarea mişcărei cooperative şi dacă vom pierde această ocazie acum, mai târziu cu greu o vom regăsi.

D-l P. Drăgănescu Brateş arată marea lipsă de specialişti în domeniul cooperatist.

D-l N. Arghir cere ca specialistul contabil să intervie cât mai îngrabă în domeniul cooperaţiei pentru a înlătura scăderile constatate şi cu prilejul recentei anchete cooperatiste condusă de Banca Naţională.

D-l V. M. Ioachim arată contribuţia specială a membrilor Corpului în conducerea şi controlul organizaţiilor cooperative.

Având în vedere dezideratele de mai sus Comisiunea în unanimitate hotărăște: 1) în corpul revistei să se dea o cât mai largă parte discuțiunilor privitoare la reorganizarea cooperației românești, pregătind în acest fel în mod cât mai satisfăcător și soluționarea punctului respectiv din ordinea de zi a viitorului congres al corpului convocat pentru luna Septembrie a. c. la Cluj. 2) Ulterior comisiunea va avea să cerceteze și să ia avizul viitorului congres asupra opurtunității de a se convoca o conferință ad-hoc de specialiști în ale cooperației pentru a găsi formulele practice de reorganizare a cooperației românești considerată sub dublul ei aspect de mișcare economică și socială.

La Corpul Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare

(Palatul Camerei de Comerț)

Se află de vânzare:

Din istoricul Cooperației sătești de N. Arghir	Lei	2
Corpul Contabililor și Reforma financiară de V. Ioachim	„	5
Criza economică și financiară în România de Gh. M. Leonte.	„	8
Dialog între Contabilitatea Publică și Privată de Sp. Iacobescu.	„	10
Noțiuni de comerț, drept și corespondență comercială. cu monografii comerciale asupra Comerțului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale și pielărie de V. Ioachim		40
Revalorizarea Leului, România si Conferința de la Genua, Statele-Unite și Refacerea Europei de Gh. M. Leonte	„	25
Principiul Naționalităților și Societatea Națiunilor de N. Dașcovici	„	30
Albumul comemorativ Th. Ștefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de Contabilitate în România	„	40
Reorganizarea Camerilor de Comerț de V. M. Ioachim	„	5
Bilanțul Tip (pentru bănci), de P. Drăgănescu	„	8
Inventarul din punct de vedere contabil, economic și juridic, de P. Drăgănescu	„	6
Chestiunea reformei învățământului Comercial de P. Drăgănescu-Brateș	„	10
Rolul registrelor în educație de M. I. Mihăilescu	„	10
Contabilitatea și ținerea registrelor, locul lor în învățământ de M. I. Mihăilescu	„	10
Necesitatea de viețuire și cerințele sociale de M. I. Mihăilescu	„	10
Băncile de emisiune și rolul lor în Stat de M. I. Mihăilescu	„	15
Un nou sistem de bilanțe lunare în contabilitate de Benjamin Juster	„	20
Priviri asupra contabilității în partidă dublă de Al. Tănăsescu	„	16
Darea de seamă a congresului pe hârtie de tipar	„	30
„ „ „ „ „ „ „ „ scris	„	40
„ „ „ „ „ „ „ „ velină	„	50
Rolul cooperației și al tîraților în St. com. în viața agricolă de A. Galan	„	15
Codul de comerț și registrele comerciale (Conferință) de Ilie Mecu	„	10
Contabitatea în partidă dublă în stabilimentele militare de S. M. Blumenfeld	„	5
Primul an de aplicare al reformei fiscale de V. M. Ioachim	„	20
Metoda de calculul conturilor curent cu dobândă de M. I. Mihăilescu	„	50

NOUA LEGE A CAMERILOR DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Camerile de Comerț și Industrie intră acum într'o nouă fază. Prin legea votată de curând li se dă o organizație mai potrivită cu nevoile timpului și li se încredințează misiuni mai importante.

Astfel ținând seamă de desvoltarea luată de industrie se asigură acesteia o reprezentanță corespunzătoare, formând chiar o secțiune specială, care va cuprinde și pe mica industrie cu un procent de 20 %.

Prin aceasta s'a făcut inutilă înființarea Camerilor industriale, cari erau cerute de o parte din industriași, adoptându-se punctul de vedere, pe cari noi l'am susținut, atât prin coloanele acestei reviste, cât și în ziarul *„Argus"*.

Dar noua lege nu se oprește aci, ci merge mai departe și organizează reprezentarea diferitelor ramuri comerciale și industriale în Consiliul de administrație al Camerii, după sistemul italian, împărțindu-se corpul electoral în mai multe categorii.

Această împărțire se va face de Ministerul de Industrie și Comerț după propunerea Camerii.

Noi credem că trebue să se mărginească la categorii mari, cari să cuprindă mai multe ramuri comerciale sau industriale strâns legate între ele, pentru a ușura formalitățile alegerii și pentru a se face o selecțiune printre cei ce se vor alege.

In această privință am propus în altă parte 10 categorii pentru Comerț și tot atâtea pentru industrie.

Alegerea pe categorii va reduce mult efectul sugerărilor oficiale, chiar dacă asemenea sugerări ar mai avea loc.

Cu ocazia acestor alegeri, credem că se va ține seamă și de titrații în științele comerciale, cari sunt negustori, industriași sau directori de intreprinderi, și cari vor fi de sigur susținuți de colegii lor din corp ca să pătrundă într'un număr cât mai mare acolo unde sunt la locul lor.

Prin aceasta se realizează și acest punct important din programul cu care am reînceput activitatea Corpului nostru după războiu.

De altfel prin lege se prevede chiar ca unul din cenzori cel puțin va fi expert contabil, fie cel numit de Ministerul de finanțe, fie cel numit de Ministerul de industrie, fie cel ales, căci s'a admis, după cum am cerut și noi prin articolul publicat în această revistă Nr. 10/924, ca unul din censori să fie aleși.

In acel articol arătăm că în ceea ce privește numirea secretarilor nu s'a ținut seama în proect de serviciile aduse acestor

instituții de către diplomații Școalelor comerciale superioare luându-le dreptul ca să mai fie secretari.

In urma stăruitoarelor demersuri făcute de organizația noastră am reușit să introducem două modificări și anume:

1. Actualii Subsecretari cu Scoala comercială superioară pot fi numiți secretari dacă au o vechime de 5 ani și

2. Numirea Secretarilor se poate face „la nevoe" și dintre diplomații Scoalelor comerciale superioare.

Cuvântul „la nevoe" fiind susceptibil de interpretare, înseamnă că aceștia pot fi numiți nu numai acolo unde nu sunt candidați cu alte titluri, dar și în concurență cu aceștia, dacă este vorba de elemente, cari s'au distins pe tărâmul economic.

Noua lege creiază și *„Uniunea Camerilor de Comerț și Industrie"*, care a fost cerută de multă vreme, fiind una din puținele țări, în cari aceste instituții nu aveau un organ central, prin care să-și susțină deziderateле și care să apară ca chintezența reprezentării comerțului și industriei față de guvern.

Având un câmp larg de activitate desemnat prin lege, dispunând și de oarecari fonduri, pe cari Camerile de Comerț totdeauna au știut să le gospodărească bine, vor putea contribui într'o măsură și mai mare ca până acum la propășirea economiei noastre naționale.

La această activitate desigur că colegii noștri vor sti să participe într'un număr cât mai mare, așa că după cum cere pregătirea și educația lor profesională.

V. M. Ioachim
Vice-Președintele Corpului Titraților
în Științele Comerciale

SOCIETĂȚILE PE ACȚIUNI DIN ROMÂNIA

Necesitatea unui bilanț real

In lucrarea Statistică de curând publicată de Ministerul Industriei și Comerțului, (Direcțiunea generală a Statisticei) sub conducerea d-lui Dr. I. Teodorescu, se poate citi situația societăților anonime din România după bilanțele încheiate pe anul 1923 – 24.

Ni se arată într'un tablou evoluția societăților în ultimii 6 ani (1919—1924) în ce privește numărul și capitalul:

In 1919	funcționau	929	soc. cu un capital de lei	1.982.084.376
„ 1920	„	1.154	„ „ „ „ „ „	5.168.242.889
„ 1921	„	1.266	„ „ „ „ „ „	8.095.429.263
„ 1922	„	1.650	„ „ „ „ „ „	12.162.027.638
„ 1923	„	1.943	„ „ „ „ „ „	17.8.0.091.869
„ 1924	„	2.085	„ „ „ „ „ „	20.154.086.869

Pentru a înlesni studiul, societăţile au fost împărţite după scopul urmărit în patru grupe: bancare, industriale, comerciale diverse şi ni se presintă comparativ pe anii 1922—1923 în tabloul următor:

No. curent	felul soc.	1922 No. soc.	1922 Capital Lei b.	1923 No. soc.	1923 Capital Lei b.
1	Bănci	683	3.334.767.780.16	756	4.253.482.449.86
2	Soc. industr.	720	7.549.070.670.20	874	11.934.834.098.78
3	Soc. comerc.	218	1.125.640.662.80	277	1.416.697.139.85
4	Soc. diverse	29	152. 48.524.91	36	205.078.180.90
	Total	1650	12.162.027.638.07	1943	17.810.091.869.39

După diversele regiuni istorice ale Ţării acelaş tablou se presintă în felul următor:

	1922		1923	
Vechiul regat	871 soc.	9.888.285. 97 lei	982 soc.	14.887.544.794 lei
Transilvania	564 „	1.786.324.672 „	686 „	2.122.833.025 „
Banatul	183 „	308.114.250 „	227 „	496.315.636 „
Bucovina	21 „	115.151.870 „	31 „	223.300.012 „
Basarabia	11 „	64.150.949 „	17 „	79.898.400 „
Total	1.650 soc.	12.162.027.638 „	1.943 „	17.810.091.869 „

Beneficiile realizate în anul 1923 de societăţile de mai sus se grupează după obiectul ce exploatează societăţile, astfel:

Bănci	beneficii Lei 946.369.851.03 minus pagubă „ 2.097.018.82	net Lei	944.272.832.20
Societăţi industriale	beneficii „ 2.698.705.844.77 minus pagubă „ 161.304.408.52	„ „	2.537.461.436.25
Societăţi comerc.	beneficii „ 164.373.696.65 minus pagube „ 68.155.980.61	„ „	96.217.716.04
Societăţi diverse	beneficii nete		53.474.037.—
	Total beneficii nete	Lei	3.631.426.021.50

Lucrarea se prezintă în condiţiuni mult mai bune decât în anii precedenţi; aşa de exemplu, a reuşit să presinte activul şi pasivul grupat în felul cum am preconisat şi noi în conferinţele ce am ţinut şi în lucrările ce am scris în chestiunea *bilanţului tip*, adică după lichiditate la activ şi după urgenţă la pasiv. Totuşi noi am propus şi susţinem să se înscrie capitalul şi rezervele ca ultim post, alături de rezultate.

Cu multe greutăţi s'a isbutit la acest lucru, după cum declară în introducere D-l Dr. I. Teodorescu, şi încă nici acum nu este sigur de rezultat, căci sau trecut cifrele în coloane, după

bilanțele primite cu diverse denumiri de conturi, la Direcția Statisticei, de către personalul acelei Direcțiuni și cum este lesne de înțeles, cu greu se face distincția între conturi, mai ales atunci când întreprinderile întrebuințează fel de fel de nomenclaturi pentru același gen de valori sau vice versa. Anul acesta s'a recurs la un sistem mai lesnicios; se împart foi întreprinderilor lăsând ca ele să fie complectate chiar de către serviciul de comptabilitate al societății respective, adică de către acele persoane care au alcătuit bilanțul și care cunosc mai bine structura lui și nomenclatura conturilor.

* * *

Dacă stăm să analizăm ce reprezintă cifrele de mai sus, respectiv din conținutul întregei lucrări ca realitate, trebue să o spunem că ele nu ne dau o imagine limpede și exactă a valorilor, așa cum urmăresc.

In adevăr, ce reprezintă cifra de 17 miliarde lei capital și ce reprezintă cifra de 3 jum. miliarde lei beneficiu?

Sunt ele valori precise? Formează ele un raport bine stabilit? Nici de cum! Intre valorile active sunt unele cu mult subevaluate, altele poate prea mult prețuite, tot așa cum între creanțele pasive sunt unele subevaluate, iar altele exagerate și atunci trebuie să eșim, credem, din această situație de nesiguranță, prin alcătuirea unui *bilanț real.*

Petru Drăgănescu-Brateș

Lecentissime pubblicazioni

G. B. VALENTINI — Trattato delle operazioni di commercio, finanza e previdenza . L. 30

Editori: *Albrighi Segati*

Via Carlo Alberto, 25 — Milano

G. B. VALENTINI — Istituzioni di ragioneria generale . . . . . L. 30

Casa Edit.: *Soc. An. Istituto Edit. Scientifico*

Milano — Via Monte Napoleone, 35

G. B. VALENTINI — Organismi finanziari, contabili e di riscontro nello Stato . . . L. 40

Casa Edit.: *Soc. An. Istituto Edit. Scientifico*

Milano — Via Monte Napoleone, 35

Contabilitate. Drept comercial.

RROBLEME DE CONTABILITATE REZOLVATE [1])

Cea mai bună soluție a fost a d-lui *H. Fruchter, Comptabil autorizat din Bacău,* pe care o publicăm mai jos cu mici rectificări.

In ceeace privește rezultatul final însă, D-sa n'a ținut seamă că lichidarea debitorilor, creditorilor și efectelor de primit ca sold în favoarea succesiunei lei 25.812,78 în loc de lei 25.900,25 cum a obținut d-l G. Dumitrescu, dela B-ca Creditul Prahova din Ploești, căruia i s'a dat premiul al II-lea.

Problema. La moartea unui comerciant X, moștenitorii legali cad de acord de a preda Domnului A., unul din creditori, conducerea pe cont propriu a întreprinderei comerciale rămase în urma defunctului, cu mențiunea că lichidarea debitorilor, creditorilor și efectelor de primit se va face pe socoteala comunei.

A. fixează un raport comercial din care o parte realizează chiar îndată printr'un vărsământ în numerar. A. ia asupra lui sarcina lichidărei în timp de un an a situației comerciale a vechei întreprinderi X, răspunzând însă față de moștenitori de gestiunea fiecărui cont activ sau pasiv în măsura rezultatului obținut la lichidare, afară de câteva conturi personale și de valori, cari conform convențiunei intervenite între părți sunt preluate de A, parte cu valoarea nominală și parte cu reducerî. Primește rabat pentru furnizori și creditori, parte rambursați, plătește aconturi la încasarea debitorilor și la scoaterea efectelor.

Soluția. Noua întreprindere A exercită în cursul acestui an pe lângă operațiunile afacerilor în continuare și pe acelea ale lichidărei combinând deci contabilitatea succesiunei X cu aceia a noului întreprinzător. Această contabilitate combinată o continuă din măsură de economie în registrele vechei întreprinderi.

Dacă această lichidare a situației D-lui X, ar desființa cu totul întreprinderea, nedând facultatea lichidatorului de a continua afacerile defunctului, operațiunile lichidărei — zic, — s'ar reduce după regulile de altfel cunoscute la ușoara operațiune a prefacerei tuturor valorilor în numerar, concentrarea lor la contul Cassa, și la soldare, ajutându-ne de contul special „Profit și Perdere în lichidare".

In cazul de față însă, deși soluțiile nu sunt de loc complicate, caracteristica operațiunilor acestei lichidări vor fi după

1) Problemă de Comptabilitate pusă de H. Deschamps in „Revue des Comptables" și publicată în „Revista de Comerț și Comptabilitate" din Decembrie 1924.

cum vom vedea mai jos cu totul diferită de aceia a operațiunilor unei simple lichidări.

1) *Inregistrarea fixării aportului comercial al D-lui A, și prin aceasta în textul articolului evenimentul preluării pe cont propriu al întreprinderei defunctului X.*

A Cont vărsământ *la Capital* 50.000

(urmează explicația)

2) *Realizarea în parte al aportului printr'un prim vărsământ.*

Cassa . . . la A Cont vărsământ 35.000

(urmează explicația)

3) *Transpunerea conturilor defunctului X. cu soldurile lor respective în contabilitatea noului întreprinzător.*

Odată cu înregistrarea articolelor dela punctul 1 și 2, conturile vechei întreprinderi intră în faza lichidării, soldurile lor active și pasive trebuie să reprezinte în contabilitatea nouei întreprinderi averea și datoria unei terțe persoane, căreia A. va trebui să dee socoteală. Vom solda deci conturile vechi prin redeschidere de tot atâtea conturi în contabilitatea noastră cu mențiunea în dreptul fiecăruia de *„X în lichidare"*, aceasta spre a le distinge de celelalte conturi, cari fără această mențiune aparțin exclusiv nouei întreprinderi A.

Din punctul de vedere juridic, luând în considerație prescripțiunile legei relativ la inventariarea averei și datoriei predate unui lichidator, precum și din punctul de vedere istoric-contabil, e nevoie ca această transacție intervenită între moștenitori și lichidatori, acest drept de a începe lichidarea conturilor succesiunei să fie justificată prin înregistrarea trecerei conturilor X în contabilitatea nouei întreprinderi A. în fază de lichidare.

Am putea pentru simplificare în transformările de mai jos să concentrăm parte din conturile de valori la un singur cont general. „Diferite valori X în lichidare"? Desigur că nu! căci tocmai d.n acest motiv am vorbit și insistat mai mult la acest capitol, susținând *„principiul descentralizării în contabilitate"*, principiu grație căruia, *în general* și mai ales în cazul de față aplicat la soluționarea acestei probleme (care la început pare complicată), — simplicitatea și ușurința deslegării tuturor înregistrărilor cari vor urma, — înregistrări cari nu vor mai avea nevoie, tot din această cauză de nici un comentar, *provine din faptul traspunerei exacte și originale a conturilor fostei întreprinderi X cu soldurile lor intacte, existente în momentul intrării lor în lichidare.*

Şi acum articolul de înregistrare rubricat mai sus al inventarului X. trecut în seama întreprinderei A.

a) *din Activ* (cuvenita menţiune va fi în textul articolului.

Cassa X în lichidare	la	Cassa	800.85
Mărfuri „	„	Mărfuri	12.500,50
Efecte de Pr. „	„	Efecte de Pr. . . .	51.200,25
Mobilier „	„	Mobilier	1.600,—
Cauţiunea Gaz „	„	Cauţiune Gaz . . .	30,—
Chirie avans „	„	Chirie avansată .	800,—
Credit Lyonais „	„	Credit Lyonais . .	70,75
Debitori „	„	Debitori	3 200,20
			70.202.55

b) *Din Pasiv*

A. depozitul 5%	la	A. depozit 5% în lichid.	2064,30
B. Imprumut 6%	„	B. Imprumut 6% . .	10 000,—
Furnizori	„	Furnizori	29.423,50
Capital	„	Capital	20.000,—
Profit şi Perdere	„	Profit şi Perdere . .	9.714,55
			70.202,55

4) *Reducerile făcute lichidatorului — conform convenţiunei asupra valorilor reţinute pentru contul sau propriu:*

Profit şi Perdere în lichidare	la	
Mărfuri X. în lichidare	„	625.42
Mobilier X. în lichidare	„	500.—
		1125.02

5) *Conturile preluate de întreprinderea A. pe socoteală proprie:*

a) *Din Activ*

Cassa	la	Cassa în lichidare	800,85
Cauţiune Gaz	„	Cauţ. Gaz „	30,—
Chirii	„	Chirii „	800,—
Credit Lyonais	„	Credit Lyn. „	70,75
Mărfuri	„	Mărfuri „	11.875,48
Mobilier	„	Mobilier „	1.100,—
			14.677,08

b) *Din Pasiv*

A. depozit 5% X în lichidare	la	A. depozit personal 5% din succesiunea X	2.064,30
B. Imprumut 6% X în lichidare	la	B. Imprumut 6%	10.000,—
			12.067,30

6) *Sconturi acordate în contul comun pentru încasări anticipate.*

Profit şi Pierdere X în lichidare . . .	300,22
Pentru 1/2 din sconturi acordate	300,22
Benef. din lichidare la Debit. X înlichid.	400,20
Efecte de Primit „ . .	200,25
	600,45

7) *Rabat obținut în contul succesiunei X. pentru plați anticipate.*

Furnizori X. în lichidare la
Profit și pierdere X în lichidare p. 1/2 din rabat . 212,75
Beneficiu din lichidare p. 1/2 din rabat 212,75

8) *Incasarea datoriilor făcută de A. în contul succesiunei din care e scăzut scontul dela punctul 6)*

Cassa la
Debitorii X în lichidare . . . 2.800,—
Efecte de primit în lichidare
Incasări prin credit Lyonais . 40.000,—
Incasări prin Directe . . . . . 11.000,—
51.000,—
53.800,—

9) *Plata datoriilor făcută de A. în contul succesiunei X. din care e scăzut rabatul dela punctul 7.*

Cassa
Furnizorii X în lichidare . . . 28.000,—
B. Imprumut 6 1/2 în lichidare . 10.000,—
Total . . . 38.000,— 38.000—

10) *Spesele cu lichidarea, făcută de întreprinderea A în comptul succesiunei X.*

Profit și pierdere X în lichidare la Cassa 600

11) *Onorariul ce se cuvine lichidatorului conform conventiunii:*

Profit și pierdere X în lichidare la
Beneficiu din lichidarea succeș. X 2.000,—

12) Un cont din pasiv și anume: *A Depozit 5% din succesiunea X* cu soldul de 2064.30 a rămas nerambursat. Acéastă rambursare n'are nici o legătură cu contul succesiunei, primul fiind în aceiași categorie cu celelalte conturi de valori ca: Cassa Marfuri, etc. trecute în patrimoniul întreprinderei A. la încheierea bilanțului, acest sold poate fi capitalizat sau rambursat prin cassă, deoarece reprezintă o avere personală a D-lui A.

13) *Stabilirea contului succesiunei X.*

La comptul succesiunei X.

Capital X. în lichidare spre soldare . . . . . 20.000,—
Profit și Perdere în lichidare spre soldare 5.900,25
25.900,25

14) *Conform întelegerei, soldul comptului succesiunei X. ce se cuvine moștenitorilor se transferă la un cont al lor personal, rămânând la întreprinderea A. ca un depozit spre fructificare 5% pe timp de 5 ani.*

Comptul succesiunei X la Z depozit s. 5% 25.900,25

H. Fruchter-Bacău, Contabil-autorizat

N. R. D-lui Fruchter s'a atribuit premiul I-iu constând din 500 lei în numerar.

Iar d-lui C. C. Dumitrescu din Ploești premiul II constând din 2 abonamente gratuite.

Partea rezervată Corpului

MANIFESTĂRILE CORPULUI CONTABILILOR

Sărbătorirea D-lui prof. Gh. Alesseanu

D-l prof. Gh. Alesseanu, trecând profesor de contabilitate publică la Academia de Inalte Studii Industriale şi Comerciale din Bucureşti, Corpul contabililor autorizaţi şi experţi contabili, al cărui membru d-sa este, a dat un banchet în onoarea sa Vineri, 20 Martie a. c., în sala de recepţie a Asociaţiei Licenţiaţilor Academiei de Inalte Studii Industriale şi Comercialé din Bucureşti, la care a luat parte peste 200 de persoane.

Măreaţă şi înălţătoare a fost sărbătorirea colegului Alesseanu, acestui dascăl, care o viaţă întreagă, condus de cele mai nobile sentimenté, a făcut un apostolat înţelept, înzestrând ţara cu peste 3000 de vlăstari pregătiţi de a contribui alături de generaţia înaintaşă la conducerea destinelor économice a scumpei noastre ţări. Dar activitatea rodnică şi binefăcătoare a sărbătoritului se poate vedea şi mai bine din cuvântările rostite cu aceastá ocazie.

Seria cuvântărilor a fost deschisă de mult iubitul nostru **coleg şi decan N. Butculescu**, care ridicând paharul în sănătatea d-lui Alesseanu, spune:

„Iubiţi şi stimaţi colegi! Ca vechi absolvent al şcoalei superioare de comerţ şi licenţiat în ştiinţele comerciale, mi-am luat împreună cu alţi colegi, permisiunea să vă convoc astăzi pentru a sărbători cum se cuvine pe iubitul şi mult apreciatul nostru coleg Alesseanu, ridicat la rangul de profesor la cel mai mare institut de învăţământ comercial din ţară. Înţelegeţi foarte bine cu câtă bucurie noi colegii lui, am aflat despre acest déosébit eveniment care ne umple inimele de o légitimă mândrié şi acéasta cu atât mai mult cu cât ştim cu toţii că Alesseanu nu avea sfinţi la Ierusalim şi nici nu făcea măcar politică, pe care să se reazeme în activitatea lui. El a ajuns la situaţia de azi, graţie numai deosebitelor sale merite, cari sunt incontestabile. Intâiul a fost în şcoală printre camarazi, întâiul a fost sortit să rămână până la sfârşitul carierei sale. Ridicarea sa la rangul ce-l ocupă, este şi ridicarea noastră, căci fiecare simte că posedă câte o părticică din rangul şi responsabilitatea lui. Mândria lui e şi a noastră şi de aceia din toată inima şi cu toţi împreună vă rog să-i strigăm o caldă urare de „să trăiască"! Acestea spuse, domnilor, nu cred de prisos să constat că dacă pe ici pe colea, în chip răsleţ, se ridică câte unul dintre noi, cum e acum cazul iubitului nostru coleg, apoi marele număr, massa cea mare, atât a absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ, cât şi a titraţilor în aceste ştiinţé, care merg mână în mână cu economiştii ţării, rămân mai prejos de celelalte ramuri ce contribue la menţinerea şi desvoltarea economică a ţăréi. Am avut în Ţara Românească, cel puţin în vechiul Regat, mai întâiu pe agricultori,

apoi pe avocați, acum știți și vedeți că e rândul inginerilor. Oare când va veni și rândul economiștilor și al comercialiștilor? Se cuvine ca toți împreună să căutăm a face ca elementele care constitue acést maré Corp al titraților și absolvenților școalelor superioare de comerț să-și poată ocupa locurile ce merită pretutindeni. In această privință rolul d-lor profesori este precumpănitor. Ridic paharul meu în sănătatea d-lor profesori și le urez spor și succesul dorit".

Colegul Al. N. Zissu făcând istoricul activității sărbătoritului încă pe când erau împreună în serviciul Băncii Naționale, a României, reîmprospătează unele evenimente din viața sărbătoritului de pé atunci. Ii uréază multă sănătate și prosperitate.

Colegul I. Bălteanu, secretarul g-l al Academiei de Comerț, închinând paharul în sănătatea sărbătoritului, spune: „In epoca când severitatea și rigiditatea făceau parte din apanagiul profesorului, în epoca când toți cei ce trecuseră pe la Școala Superioară de Comerț din București, unde nimeni nu cutezà a șopti sau călcà pe parchet, în acea epocă, în anul 1903, apărù la Școala Superioară de Comerț din București, profesorul de contabilitate Gh. Alesseanu, prietenul elevilor săi. Ca unul din primii săi elevi, am astăzi, când îl sărbătorim, cea mai mare mulțumire sufletească, aceea de a-l fi putut aprecià din prima clipă. Am fericirea, ca speranța întrezărită la prima lecțiune să fie cu totul înfăptuită astăzi, căci spre mândria mea, profesorul Gh. Alesseanu mă numește și mă încredințează, că mă consideră prietenul său. Și acum în numele și cu asentimentul Licențiaților Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale, pe care am cinstea să-i reprezint și în numele studenților aceste Académii ce au ținut să fie părtași ai acestei sărbători, îmi fac plăcuta datorie a-l asigura pe iubitul meu prieten sărbătorit de respectul nostru neștirbit și întreaga noastră dragoste. Să trăești iubit prieten al nostru! Să ne trăiască profesorul și iubitul nostru dascăl Gh. Alesseanu.

Colegul Spiridon Iacobescu, profesor de contabilitate comercială la Academia de Inalte studii Industriale și Comerciale, făcând elogii sărbătoritului, spune: „Manifestația de astă seară are dublu avantaj pentru noi, întrucât sărbătorește un coleg și un principiu. Colegul sărbătorit Alesseanu își consumă toată activitatea lui în folosul științei contabilității. Principiul sărbătorirei sale face să se dovedească astă seară manifestarea de simpatie și față de aceia care dacă nu ne pot susține prin acțiune parlamentară, sau prin articole de revistă, sau prin prezența lor la ședințele mișcărei noastre, ne satisfac în deosebi prin propaganda ce o face prin știință contabilă. Cu manifestări de felul acesta comercialiștii încep să fie cunoscuți și pentru rolul de conducători prieepuți în administrațiunile economice, rol care până astăzi nu ne-a fost încredințat îndestul, trecând deocamdată în sarcina altor specialități. Cu acest fel de acțiune variată în care vedem manifestându-se comercialiștii noștri, urăm colegului Alesseanu ani mulți pentru ca să realizeze complect planul făurit de el în direcțiunea apostolatului contabil ce pare a fi mai agresivă de el îndeosebi. Ii doresc succes deplin și multă sănătate".

Colegul Nicolae Bănulescu, director la Banca Românească, ridicând paharul în sănătatea sărbătoritului, spune:

In sbuciumările vieţei de toate zilele, foarte rare sunt ocaziunile de mulţumire şi înălţare sufletească pe care fiecare din noi le simte astă seară.

Insufleţit de aceiaşi nobilă pornire, ne-am întrunit acì cu frumoasa şi înălţătoarea dragoste de a sărbători pe mult apreciatul nostru prieten Alesseanu, cu ocazia ridicărei sale la rangul de Profesor de Academie.

Prin munca lui devotată şi corectă, prin vastele sale cunoştinţe în specialitate şi cu pedagogia sa mult gustată şi apreciată de atâtea serii de elevi, ce au avut norocul de a se lumina dela flacăra învăţăturei lui, era indicat să fie chemat la catedra Academiei de Inalte Studii Comerciale.

Am fost cu el coleg ca elevi ai şcoalei comerciale superioare şi apoi ca funcţionari la Banca Naţională, deunde, după câţiva ani, şi în urma unui reuşit concurs a fost mutat Referendar la Inalta Curte de Conturi. De atunci ne-am despărţit. S'a scurs peste un sfert de veac şi azi când îl privesc, găsesc la el aceiaşi figură jovială, blândă şi simpatică; şi numai părul lui cel alb îmi aminteşte de anii trecuţi de atunci şi până acum.

Succesul său social câştigat prin muncă şi corectitudine, mă îndreptăţeşte a-l da ca exemplu tinerilor noştri colegi şi a le spune: munciţi şi voi cu aceeaşi tragere de inimă şi conştinciozitate şi fiţi convinşi că veţi putea obţine şi voi ca şi el bastonul de mareşal al specialităţii ce cu atâta drag aţi îmbrăţişat-o.

In orice ramură de activitate, munca şi unitatea de vederi impun. Deaceea şi noi care am urmat şcoala sau Academiă Comercială, trebue să ne organizăm în aşa fel ca prin solidaritate, cunoştinţe speciale şi mai presus de toate prin muncă cinstită şi devotată să ne impunem. Înarmaţi cu aceste calităţi, putem fi siguri că vom cuceri totdeauna locul ce ni se cuvine în viaţa economică a scumpei noastre ţări.

Prin învăţămintele didactice şi morale câştigate dela neuitatul şi mult regretatul meu profesor la şcoala comercială şi apoi director la Banca Naţională, Teodor Ştefănescu (la auzul acestui nume întreaga asistenţă se scoală în picioare spre a onora memoria defunctului), am putut să-mi creez situaţia mea socială de astăzi şi pot afirmă cu întreaga mea mulţumire sufletească şi cu fruntea senină, că am ţinut totdeauna cu cinste ridicat prestigiul şcoalei ce am urmat.

Cu convingerea intimă şi cu siguranţă în viitorul specialităţei şcoalei noastre, am îndrumat pe aceeaşi cale pe cei doi fii ai mei, trimiţându-i, pe unul la şcoala comercială superioară, iar pe celălalt la Academiă de Inalte Studii Comerciale.

Amândoi îmi vorbesc cu mult entusiasm de plăcerea şi tragerea de inima cu care se ascultă prelegerile profesorului Alésseanu, care în scurt timp a câştigat simpatia studenţilor care-i urmează cursul.

Cu inima plină de mulţumire sufletească de a vedeà strânşi la această sărbătoare un număr atât de mare de colegi şi prieteni, nu m'am putut abţine de a rostì aceste câteva cuvinte şi mulţumind comitetului de

inițiativă, că mi-a făcut cinstea de a mă invită și pe mine la această frumoasă manifestație, ridic cu toată dragostea paharul meu, strigând din toată inima: trăiască sărbătoritul nostru de astăzi, Alesseanu, trăiască decanul nostru Butculescu, trăiască, crească și înflorească cât mai mult școala și Academia Comercială, pentru prestigiul și înălțarea cât mai sus a specialității noastre, pentru binele și prosperitatea economică a scumpei noastre țări.

Colegul C. I. Negrescu, subdirectorul soc. comunale de locuințe eftine, ridicând paharul în sănătatea sărbătoritului spune: „Pentru colegul iubit pe care îl sărbătorim astăzi, trebue să vorbim în două calități: întâiu ca vechiu prieten și colaborator al nostru, și al doilea pentru meritele sale ca profesor de contabilitate sub care au trecut atâtea generații de élévi. Alesseanu ca prieten îl știm cu toții cât a muncit, îi cunoaștem probitatea, inteligența, cultura și caracterul său, care sunt cele mai frumoase exémple pentru colegii noștri. Calitățile lui sufletești superioare, de léalitaté și sinceritate, îi întregește celelalte însușiri. Colaborator încă déla începutul mișcărei noastre, când nucleul se forma, d-sa cu toate multiplele sale ocupațiuni grele, care îi răpeau timpul, ne-a fost un sprijin atât prin cunoștințele sale întinse, cât și prin sfaturi prietenești. Profesor desăvârșit de contabilitate, Alesseanu a continuat munca marilor noștri profesori contabili, comentând și complectând această știință, de care vedem că astăzi mai mult ca oricând, are nevoe toată lumea, pentru a îndrepta finanțele și întréaga économie zdruncinată. Conștiincios și harnic, cumpănit în toate, elevii care au eșit din mâna sa, au avut un îndrumător pentru viața grea de astăzi. A ajuns unde e, prin perseverența până la sacrificiu în îndeplinirea datoriei sale de profesor și contabil. Ii doresc din toată inima ca frumoasa cărare pe care merge să o continue până la sfârșit, pentru îndeplinirea nécesității ce o avem încă de a forma generațiile contabilé dé mâiné și a lé crește în spiritul și nevoile noastre, și pentru a putea înfăptui noi opéré de care sunt convins că e în stare să le facă. Să trăiască!"

Colegul Al. Tănăsescu, profesor de contabilitate la școala superioară de comerț, toastând în onoarea sărbătoritului spune:

„Cu 14 ani înainte, în ora de contabilitate, așteptam cu înfrigurare, într'o școală pe care deabia o începeam să vedem, profesorul care prédă specialitatea școalei. D-l profesor Alesseanu apare svelt, solemn și totuși prietenos.

Ne captivează din primele momente prin voce clară, răspicată, gest élégant și figură veselă. Odată vorbind despre Banca Agricolă ne-a povestit c'a ținut o moșie; ori dacă nu venia criza din 1899, ar fi fost om bogat, cu automobil și palat. Dar cât sunt de răutăcioși și de egoiști elevii, colegii mai și denunț pe prietenul N. Penescu și pe mine, am zis: mai bine că ați pierdut moșia, că altfel nu mai ne erați profesor!

Activitatea d-sale este bine cunoscută de 23 ani la școala sup. de Comerț, succedând ilustrului Th. Ștefănescu și d-lui Butculescu decanul Corpul contabililor și concomitent a făcut cursuri la școala de agricultură, la Științe de Stat și poate avea mândria că a împregnat cunoștințe contabile și la școala sup. de războiu.

Acum cel mai înalt institut de cultură economică, Academia de Comerț, face apel la cunoștința d-sale tocmai într'o ramură a contabilității a cărui lipsă se simte atât de mult în țara noastră și sper că alături de d-l prof. Iacobescu, va aduce vremuri bune în contabilitatea publică a României.

Tot d-sa la examenul de capacitate a determinat viitorii răspânditori de contabilitate, încât radiază știința contabilă în toate punctele țării.

Pentrucă m'a învățat contabilitate, să-mi dea voe să-i fac **bilanțul.**

In *activ* înscriem :	**Profit și Pierdere**
3000 elevi contabili și fire de argint	*Debit*
	pierderea moșiei
	Credit
iar la *pasiv :*	Câștigarea unei catedre la
cunoștințele d-sale.	Academia de Comerț.

Pentru aceasta ridic paharul meu în sănătatea d-sale, dorindu-i să trăiască ani mulți și fericiți spre binele nostru și al tuturor".

Colegul Al. Sorescu, profesor de contabilitate industrială la înaltul nostru institut de cultură economică, aducând elogii sărbătoritului își exprimă mulțumirea sa sufletească că vede în această manifestațiune pé comercialiști și academiciani împreunați, accentuând că această unire va grăbi momentul când membrii acestor asociațiuni vor fi stăpâni pe partea administrativă a forțelor productive, rezervând inginerilor pe acea technică. Urează sărbătoritului multă sănătate și prosperitate.

Colegul A. G. Galan, director în Ministerul Sănătății, ridicând paharul în sănătatea sărbătoritului, spune:

„Ne-am adunat în astă seară în jurul unei mese comune, membri din două organizații profesionale diferite, pentru a sărbători pe un coleg ales, membru comun al ambelor organizații.

Sărbătorim pe un vechiu absolvent al școalei de comerț și distins diplomat al școalei de studii politice din Paris, pe un vechiu și luminat profesor, care prin muncă perseverentă și activitate didactică rémarcabilă ocupă astăzi o catedră universiatră; al doilea din colegii noștri, care devine profesor la Academia de Inalte studii Comerciale din București.

Dar întâlnirea noastră colegială de astă seară poate, și trebue să însemne și altceva: să fie punctul de plecare péntru înfăptuiréa unéi légături mai intime între două reuniuni de profesioniști. Este vorba, întâi, de colegii noștri care sunt strânși în jurul vechei „societăți a absolvenților școalelor superioare comerciale", cari reprezintă grupul cel mai numéros și cari au în urma lor un întreg trecut de muncă, de experiențe și dé lupté péntru récunoașterea legală a organizației noastre profesionale, lupte cé au condus la înjghebarea oficială a Corpului de contabili. Și este vorba, în al doilea rând, de cei mai tineri și mai puțini numeroși dintre colegii noștri, cari sunt grupați în jurul societății academice „Alaci" și care având privilegiu

unor vremuri mai favorabile, s'au putut bucura de binefacerile unei cùltùri teoretice superioare.

De aceia, să ridicăm paharul nostru în sănătatea sărbătoritului, urându-i ca în noua sa activitate didactică, ca profesor la catedra de contabilitate publică, să poată răspândi în jurul său cât mai multă lumină, pentru ca cu un moment mai de vreme să putem ajunge ziua când să sărbătorim introducerea în administrațiile publice a metodelor științifice de contabilitate, purtând socoteala nu numai a bugetului dar și a patrimoniului public, chestiune, ce de altminteri, va face obiectul unui raport special la congresul ce-l pregătim pentru luna Septembrie a. c., la Cluj.

Dar să ridicăm paharul și pentru înfrățiera celor două ramuri de comercialiști, la care, sărbătoarea noastră de astăzi credem că-i va fi adăogat un mai puternic ciment sufletesc".

Colegul N. Butculescu citește o scrisoare a colegului Gr. Trancu-Iași, fost ministru, care regretă că din cauza absenței din Capitală, nu poate lua parte la această solemnitate și urează sărbătoritului multă sănătate și prosperitate.

D l prof. Gh. Alesseanu, mulțumind celor adunați pentru manifestațiunile lor de dragoste și simpatie, spune:

„Imi dați voe să fiu vesel în astă seară.

Manifestația dumneavoastră îmi umple sufletul de bucurie și această bucurie este justificată din două puncte de vedere:

Primă — văd împrejurul meu adunați laolaltă trei generații de absolvenți ai „Școalelor Comerciale". Văd pe cei mai înaintași decât mine, reprezentați aci prin d-nii Al. N. Zissu — primul meu șef — prin iubitul nostru decan N. Butculescu — și alții.

Văd apoi pe cei din generația mea, cu cari am împărtășit bucuriile și greutățile anilor de școală ca: N. Bănulescu, Sapian, Herbst Otto și alții.

Văd apoi a treia categorie, a tinerilor foști elevi ai mei, înfrățiți laolaltă cu licențiații „Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale". Și când în forul cel mai profund al sufletului meu, îmi pun întrebarea:

„Care a fost mobilul ce va îndemnat pe dumneavoastră să luați parte, în număr așa de mare, la această agapă colegială, eu neocupând nici o demnitate cu caracter mai înalt, fie administrativ, fie politic, de unde aș putea împărți slujbe sau onoruri și ca atare manifestația dumneavoastră să aibă un substrat de interes personal; atunci dar bucuria mea e și mai mare când vă văd adunați împrejurul acestor mese, pentru a răsplăti, în acest moment, modesta mea activitate, în timp de 25 ani ca profesor la școala superioadă de Comerț din București, unde m'am străduit să insuflu tinerelor generațiuni iubirea de studiul contabilității și prepararea sufletească pentru redicarea demnității noastre profesionale.

Acestea poate au fost bazele cari au justificat chemarea mea ca profesor la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale — acest institut de înaltă cultură economică — ca să continuu și acolo opera începută de mine până astăzi.

Doamnelor și domnilor, bucuria mea își mai are o justificare în faptul că pentru prima oară se contopesc laolaltă într'un singur suflu și o singură simțire, absolvenții școalelor superioare comerciale cu licențiații

Academiei de Inalte Studii Comerciale şi Industriale; şi mă fericesc că am fost —eu— **trăsura de unire**—care a legat, şi cred—şi cimentat unirea într'un singur mănunchiu a acestor două forţe, a căror rezultantă va netezi, cu mai multă uşurinţă, drumul ascendent către situaţiunea ce ni se cuvine — **administrarea întreprinderilor economice de orice grad** — fiind cei mai bine pregătiţi în acest scop.

Mulţumesc tuturora, din tot sufletul, pentru inimoasa dragoste ce-mi s'a arătat".

După terminarea mesei comune s'a dat un concert muzical executat de membrii Corpului contabil şi a elevelor conservatorului român, apoi au urmat dansuri cari au continuat până la revărsatul zorilor.

T. Al. Ştirbu

DELA ASOCIAŢIA GENERALA A ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ CURS SERAL

Sărbătorirea d-lui Profesor Ştefan Ţenof

Cu ocazia împlinirii a 25 ani de activitate dăscălească a d-lui profesor de contabilitate Ştefan Ţenov, comitetul Asociaţiei generale a absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ, curs seral, a fost Sâmbătă dimineaţa la şcoala unde d. Stefan Ţenov este profesor, cu care ocazie, d. Şt. Barzon a vorbit elevilor despre însemnătatea acestui jubileu, iar în seara aceleiaşi zile s'a dat un banchet în onoarea jubilarului la restaurantul „Europa", care nu a fost o simplă manifestare, ca multe altele, ci o adevărată sărbătoare, o apoteoză a muncii şi a unei lupte neintrerupte pentru binele comerţului, a fost prinosul de recunoştinţă al elevilor faţă de profesorul lor. Cu această ocaziune s'a oferit sărbătoritului un frumos album cu fotografiile foştilor elevi a cărui prefaţă, reprezentând „ştiinţa contabilităţii", a fost splendid lucrată în peniţă de fostul său elev Barzon.

D-l **Al. Şt. Bărbulescu**, preşedintele Asociaţiei generale a absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ, curs seral, deschide secţia toasturilor pentru a arăta meritele d-lui profesor Ştefan Ţenov şi recunoştinţa ce i-o datorează foştii elevi cărora şi ca absolvenţi le poartă aceiaşi grijă fiind continuu în mijlocul lor.

D-l **Trancu-Iaşi**, arată că a ţinut neapărat să asiste la această sărbătorire care reprezintă solidaritatea corpului ce-l constitue absolvenţii şcoalelor comerciale şi aminteşte că numai prin solidaritate un absolvent de şcoală comercială a putut fi ales pentru prima dată deputat, amintind vremea de acum 11 ani când împreună cu d nii: Neamţu, Coandă şi Dumitrescu-Bârlad, colegii l-au trimes în parlamentul ţării. Indeamnă tineretul la solidaritate care trebue să-şi dea seamă de forţa ce o reprezintă corpul lor

din punct de vedere economic. Închee aducând elogii jubilarului care i-a fost coleg de școală și mulțumește organizatorilor serbării.

D-l **V. M. Ioachim**, reprezentând pe d-l N.. Butculescu, toastează din partea Corpului contabililor și a titraților în științe comerciale, relevă meritele sărbătoritului ca membru al organizațiunilor ce reprezintă și evidențiază lupta ce o duce d-l Țenov pentru comercialiști ale căror cunoștințe trebuesc puse alături de celelalte științe.

D-l **Pera Iancovici**, secretarul general al Asociației absolvenților dă citire scrisorilor și telegramelor primite cu această ocaziune.

Mai vorbesc d-nii:

I. Petrescu, St. Barzon, Șteffeck, foști elevi.

D-l **Constanțiu**, comerciant, felicitând pe d-l Țenov că a reușit să-și facă un vad sufletesc.

D-l **Aureliu Marinescu** vorbește despre activitatea profesorală a d-lui Țenov, în care e personificată înțelepciunea și modestia.

D-l **Costescu**, d-l **Niculescu-Rietz**, ajutor de primar al Capitalei, relevă meritele sărbătoritului și îndeamnă pe absolvenți la contribuții mai importante pentru viața noastră economică. D-l **Elinescu**, toastează în numele părinților ai căror copii l-au avut ca profesor pe d-l Țenov. D-l **Paraschivescu**, comerciant; urmează apoi d-nii **Brendorfer, Mărinică Munteanu** și **Ciocârlie**.

Sărbătoritul, copleșit de emoție, după câteva momente de reculegere, mulțumește asistenței și ca un adevărat profesor în fața elevilor săi, le împărtășește amintirile acestui șirag de ani. Termină mulțumind organizatorilor și prietenilor.

Din scrisorile și telegramele primite:

D-l **Profesor dr. C. Angelescu**, Ministrul Instrucțiunei Publice:

„Cu părere de rău, nu putem asista, nici d-l Valaori nici eu, căci plecăm cu trenul de seară în provincie.

Regret foarte mult și rugăm să fim scuzați".

D-l **Ilie C. Purcaru**, directorul general al învățământului profesional:

„Fiind nevoit să mă deplasez din București, din care cauză cu regret nu pot lua parte la masa ce ați organizat în cinstea d-lui profesor Ștefan Țenov, rog a mă scuza către toți cari au aderat la această frumoasă manifestație.

Sunt cu tot sufletul alături de d-voastră și vă felicit că ați luat această inițiativă pentru sărbătorirea unui vrednic profesor, mult apreciat de autoritățile școlare pentru activitatea sa didactică.

Să trăiască sărbătoritul și aceia cari au luat inițiativa acestei manifestații".

D-l **Al. Govella**, sub-directorul general al învățământului profesional:

„Numai cu sufletul iau parte la bine-meritata sărbătorire ce ți se face.

Doream și eram convins că voiu putea răspunde la invitațiunea ce mi s'a făcut, dar acum în ultimul moment sunt împiedicat contra voinței mele.

Mă mulțumesc dar, să-ți urez din toată inima să trăești! Să trăești încă mulți ani și să muncești cum ai muncit și până acum pentru înălțarea învățământului comercial.

Mi se întoarce gândul și la inițiatorii acestei sărbătoriri; au dovedit

un suflet ales, apreciind sfânta şi greaua muncă a adevăratului dascăl creator de suflete şi energii".

D-l **I. G. Munteanu**, profesor şcoala sup. de comerţ, Galaţi:

„Neputând participa personal la sărbătorirea ta, organizată de Asociaţia g-lă a absolv. şcoalelor sup. de comerţ curs seral, în ziua de 29 crt., când împlineşti 25 ani de profesorat comercial, te rog să primeşti, cu această ocazie din partea mea, cele mai călduroase félicitări.

Iţi urez ca solidele tale cunoştinţe comerciale, economice, să le poţi răspândi încă mulţi ani cu zelul şi devotamentul pe cari ţi le cunosc".

D-l **D. Dimiu**, directorul şc. com. No. 2, Bucureşti:

„Iniţiativa luată de a se sărbători activitatea şcolară de un pătrar de veac nu poate fi decât lăudabilă pentru acei cari au luat-o şi ea mă mişcă, când se resfrânge asupra colegului şi prietenului meu Ştefan Ţenov.

Cu părere de rău însă nu pot lua parte, întrucât acestei seri i-am făgăduit o altă destinaţie, care trebuie împlinită, şi doresc sărbătoritului ca şi iniţiatorilor sănătate şi noroc".

D-l **Drăgănescu-Brateş**:

„Împiedecat de cauze binecuvântate, nu pot veni să-ţi urez personal cele ce inima îmi dictează.

Munca rodnică desfăşurată de d-ta pe tărâmul înălţării culturale a neamului, îţi dă prilejul să fii înconjurat de puţini din acei care te admiră, căci de s'ar fi adunat toţi, nu-i cuprindea capitala toată. Sunt mulţi acei care ar dori să fie lângă d-ta în seara aceasta şi între aceia sunt şi eu.

Din tot sufletul îţi doresc ca mulţi ani de aci înainte să poţi împrăştia sămânţa cunoştinţelor utile pe ogorul intelectual al poporului ţării noastre".

D-l **Th. Gh.. Ionescu**, directorul şcoalei comerc. Giurgiu:

„Mulţumesc recunoscător pentru atenţiunea dv., Aşi fi cu atât mai fericit să iau parte la sărbătorirea d-lui profesor Ştefan Ţenov, pe cât de veche este prietenia ce ne leagă ca foşti colegi de şcoală.

Imi pare însă rău că nu pot veni, din cauză că, Duminecă 29 crt., am adunarea g-lă a comitetului şcolar.

Dar dacă fiinţa mea materială nu se poate afla alături de vechiul coleg sărbătorit, sufletul meu e lângă dânsul, între dv., şi-i urează sănătate şi încă mulţi ani de activitate rodnică ca şi aceea din trecut.

Apreciind cum se cuvine gestul dv., de a sărbători activitatea de 25 ani a fostului dv. profesor, vă rog să primiţi mulţumirile şi salutările mele distinse".

D-l **Iulian Proorocu**, sub-director Banca României, Craiova:

„Atotputernicul să vă dăruiască viaţă lungă, ţara având nevoie de oameni de talia dv."

Elevii Şcoalei Com. sup.. curs seral din Craiova:

„Aceluia care a susţinut întotdeauna cererile absolvenţilor noştri, îi dorim din suflet ani mulţi şi fericiţi".

Precum şi dela d-nii: Mircea Olarian, A. Predescu, Ion Buşe, Gogu Tutunea, Rubin Alex., D.. Tudor, C. Pădureanu, C. Săvoiu, C. Georgescu, Ion Stoican, I. Stănculescu şi Bică Ionescu, absolvenţi de şcoală sup. de comerţ curs seral.

Pera Iancovici

DELA CERCUL DE STUDII COMERCIALE

COOPERAȚIA IN ORGANIZAREA ECONOMICA A ȚARII

Conferința d-lui T. Mândru Directorul Centralei obștiilor sătești și cooperativelor agricole

Conferențiarul începe a arăta că cuvântul „cooperație" a fost întrebuințat pentru prima dată de Pierre Lerroux, în Franța, pe la 1832.

Prin „cooperație" acest autor a înțeles **asociațiune, întovărășire**, adică sistemul economic pe care economiștii îl găsise ca leac, contra relelor aduse de regimul liberalist întronat după epoca revoluției franceze.

Când vorbim de cooperație înțelegem asociațiunile cooperative, fiindcă cooperația nu constă, într'o manifestare teoretică, ci constă în concepția practică de a organiza, în fapt, după anumite reguli, niște asociațiuni, prin mijlocirea cărora individul își satisface nevoile. Doctrina cooperatistă s'a născut odată cu socialismul. Și, spre deosebire de socialism, cooperația a reușit să înfăptuiască și organizațiuni reale; pentru ce? Pentrucă cooperația adevărată nu s'a clădit pe utopii, ci pe considerații practice.

Cooperația e soră cu socialismul; este opera aceloraș frământări, a curentului care vedea mântuirea celor nevoiași prin asociațiune.

Cooperația și socialismul sunt fiii aceluiași părinte; au primit însă educație deosebită.

Intre cooperație și diferitele nuanțe de socialism esté acéastă mare deosebire, care constitue o superioritate a cooperației: Coopération éste bazată pe asociația liberă și conștientă, în care individul nu-și pierde individualitatea, iar foloasele ce trage sunt în raport cu activitatea ce depune. Din acest punct de vedere, cooperația se pare că stă la mijlocul celor două doctrine între liberalism și socialism, împrumutând dela una libertatea și individualismul, dela alta solidaritaeta.

Și pentrucă chestiunea se pare importantă pentru a ne puteà servi la concluzia ce vom trage, trebue să amintim toate principiile generale cé stau la baza organizațiilor cooperative:

a) asociația liberă și conștientă;

b) solidaritatea: toți pentru unul, unul pentru toți;

c) cooperația nu e contra proprietății individuale; o admite; admite însă și o proprietate colectivă, ale căror venituri satisfac nevoi comune, mai ales de educație;

d) cooperația nu e contra capitalului; admite capitalul, dar nu-i recunoaște dreptul de a dirige.

e) In programul cooperativ educația membrilor este unul din scopurile principale.

Cooperația este cel mai frumos exemplu de aplicațiune a principiului „ajută-te singur"; și organizațiunile care nu răspund programului mai

sus amintit nu sunt cooperative, sunt pseudo-cooperative şi neexistenţa lor nu e nici o pagubă pentru mişcarea cooperativă.

Trei principii indispensabile stau la baza oricărei cooperative:

Capitalul, solidaritatea şi legătura dintre individ şi cooperativă.

Prosperitatea unei cooperative este în raport direct cu condiţiunea care are desvoltarea mai mică.

Cooperativele noastre se pot grupă în trei clase: a) Cooperativele adevărate. b) Cooperativele capitaliste. c) Sindicatele cooperatiste.

Ar mai fi şi a patra clasă, cooperativele artificiale, care trăiesc mai mult prin ajutorul din afară.

Tipul cooperativelor adevărate îl constitue obştiile de arendare şi cumpărare şi cooperativele de lucrători ori meseriaşi.

Tipul cooperativelor capitaliste îl constitue Băncile Populare şi cooperativele de întreprinzători (grădinării, forestiere, etc.), care lucrează cu salariaţi.

Tipul sindicatelor cooperative îl constitue Cooperativele agricole, ce se constitue de către agricultorii mari şi mici.

Vorbind de societăţile anonime, conferenţiarul spune că ele au un mare cusur: ele sunt centre de concentrare prea mare în mâna unuia sau a câtorva persoane, care prin aceasta reuşesc să introducă monopolul, să dicteze preţul şi să distrugă orice iniţiativă nouă.

Analizând avantagiile cooperativelor faţă de societăţile capitaliste, d-sa spune că, organizaţiunile economice, capitaliste, individuale sau sub forma unor societăţi anonime, au toate un defect fundamental: activitatea lor este aleatorie, bazată pe risc, noroc şi concurenţă. Din această cauză câştigurile unor astfel de întreprinderi sunt scuzabile.

Capitalistul nu are siguranţa unor perpetui afaceri de reuşită şi atunci este în drept să câştige cât va putea mai mult ca să-şi creeze fonduri de rezervă şi rezistenţă.

Din această cauză, în organizaţiunea capitalistă, producţiunea este dezorganizată.

In organizaţiunile cooperative adevărate şi în sindicatele cooperative toate aceste defecte dispar.

Dispare concurenţa, fiindcă cooperativa lucrează numai cu membrii ei; dispar probabilităţile aleatorii, fiindcă organizaţia înţelege să satisfacă nevoile membrilor, prin urmare ştie mai dinainte pe ce contează; dispare şi teama de monopol, fiindcă dacă cooperativa înglobează pe toată lumea dintr'o regiune, atunci toţi sunt satisfăcuţi în aceiaşi măsură, iar dacă sunt şi indivizi în afară de cooperativă, liberi sunt să facă şi ei o altă cooperativă.

Vasăzică în organizaţia cooperativă se produce numai atât cât trebue; de aceia se zice că producţiunea este organizată.

Dar chiar cooperativele capitaliste sunt superioare, din acest punct de vedere, organizaţiunilor aşa zise capitaliste, fiindcă — deşi aceste cooperative lucrează cu salariaţi şi împart beneficii, — aceste beneficii însă nu intră în buzunarul unei persoane sau câtorva persoane, ci se împarte la sute sau mii de membrii. Iată de ce trebue să spunem, că organizaţiunile

cooperative trebuesc încurajate și ajutate; și aceasta nu pentru motivul de a fi la modă cu oarecare doctrină, ci pentrucă așa este în interesul general.

In organizația economică, asociațiile cooperative trebuesc să fie întotdeauna preferate, dacă temelia și structura lor asigură interesul general al sporirei avuției, mai cu seamă că cooperația nu exclude în mod brusc organizațiile capitaliste, ci numai pe măsură ce este în situațiunea să le ia locul.

Conducătorii cooperației au deci datoria ca odată cu revendicarea drepturilor, să caute a întări cât se va putea mai mult această mișcare.

Când o asociație cu 50.000 lei capital subscris și 5.000 lei capital vărsat, cere cu împrumut 500.000, ca să facă operațiuni, aceasta nu e cooperație.

Mi-ar fi fost plăcut — termină conferențiarul — să pot analiză în detaliu și felul cum mișcarea cooperativă se manifestă în diferitele genuri de activitate: în producția agricolă, în viața comercială. Cum însă timpul a fost prea scurt, rămân dator cu aceste chestiuni.

T. Al. Măreanu

RAPORT ASUPRA ACTIVITĂȚII CONSILIULUI SECȚIUNII CLUJ

a Corpului Contabililor autorizați și experți-contabili pentru adunarea generală ordinară, dela 1 Febr. 1925.

— —

Domnilor membrii,

Venim pentru a patra oară înaintea Domniilor-Voastre, pentru a vă da seama, de activitatea ce am depus-o ca Consiliu, în interesul acestei Secțiuni, și credem, că e datorința noastră, ca deodată, cu raportul gestiunei noastre, să punem la punct și unele constatări, nu tocmai favorabile, și cari, desigur că contribuesc în o largă măsură, ca acest Corp, să nu poată lua desvoltarea pe care o merită, și nu se poate bucura de prestigiul, ce-i compete.

Domnilor membrii,

Prima condițiune a unei bune funcționări, a oricărei organizații e, ca toți aceia, cari fac parte din o breaslă, să fie membrii ai aceleași organizații.

Ei bine, organizația noastră, care e pusă pe baze legale și are caracterul unei persoane juridice, nu cuprinde în rândurile sale, toată funcționărimea de bancă, industrie și comerț, căci din cei peste 1000 funcționari din această categorie, din cele trei județe, cari aparțin acestei secțiuni, abia trei sute, au înțeles pe deplin rostul acestei înjghebări legale, și au cerut înscrierea în Corp.

Prin urmare, am ținut de o primă datorință, ca prin o propagandă cât mai intensivă, să căutăm, să aducem pe toți aceia, cari au dreptul de

a fi membrii Corpului, în- cadrele acestei organizaţii. Aici am avut cea dintâi decepţie, căci funcţionărimea de bancă, industrie şi comerţ, nu-şi înţelege rostul, nu se ştie respectă pe sine, şi déci, nici nu poaté păşi cu toată autoritatea în orice împrejurări, autoritate, ce-i compete, în urma activităţii sale rodnice ce o desvoltă în propăşirea economică-comercială-industrială a ţării, şi a responsabilităţii ce o are în chiverniseala banului public, şi al milioanelor de cetăţeni ai acestei ţări.

De aici se explică, de ce, apelul nostru, n'a avut efectul pe caré-l doriam, şi de ce, în decursul anului trecut, numărul membrilor acestei secţiuni, a crescut, abia cu 8 Experţi Contabili — confirmaţi şi de către Consiliul Superior — 26 contabili autorizaţi şi 9 contabili stagiari, deci în total: 43 noi membri.

A doua problemă care ni se impuneà, erà ridicarea nivelului moral, al acestei bresle.

Ridicare, prin respectarea legii de bază, de organizare a acestui Corp, care domnilor, trebue să o mărturisim cu toată sinceritatea, nu numai că nu e cunoscută acelora, cari ar trebui s'o cunoască din oficiu — deci cu atât mai puţin lumei noastre bancare, industriale şi comerciale — dar de multe ori, n'a fost aplicată cu seriozitatea pe care o merită, şi în spiritul ei.

Am făcut desé şi repeţite intervenţii verbale, mai apoi, am dépus memorii în scris, aşà la Tribunalul local, la Administraţia Financiară, la Direcţiunea Regională C. F. R., Inspectoratul Vamal, Prefectura judeţului, Primărie, Camera de Comerţ, unde atrăgeam cu toată seriozitatea atenţiunea factorilor competenţi, că legea, nu se respectă, şi rugam luaréa de măsuri, pentru înlăturarea acestui rău.

Apelul nostru, a găsit toată atenţiunea şi bunăvoinţa acelora, cărora a fost adresat, şi avem toată speranţa că, Contabilul Autorizat şi Expertul Contabil, îşi va găsi întotdeauna utilizarea acolo, unde legea prevede prezenţa sa.

Ni s'a promis, cel mai larg sprijin şi din partea Baroului avocaţilor, şi aducem şi pe această cale, mulţumirile noastre domnului Decan dr. Ion Suciu, care cu toată dragostea, a îmbrăţişat cauza noastră.

Totodată, am rugat Consiliul Superior, să publice în cât mai multe exemplare, legea de organizare a acestui Corp, punând-o gratuit la dispoziţiunea Secţiunilor, pentru a puteà împărţi această lege, tuturor acelora, cari se interesează de organizaţia noastră, şi acelora, cari trebue să cunoască legea, pentru a o putea mai apoi, şi aplicà.

Noua lege administrativă, după cum suntem informaţi, prevede o modificare şi în alcătuirea consiliilor comunelor urbane şi rurale, în sensul, că pe lângă membrii aleşi, să facă parte, şi membrii numiţi de autorităţi, din oficiu.

Şi s'a stabilit ca membri de drept, membrii ai Corpului avocaţilor, inginerilor, medicilor etc., fără a se face cea mai mică amintire, de membrii acestui Corp, cu toate că, problemele economice şi financiare ale comunelor, sunt de cea mai mare importanţă, şi dela buna lor rezolvare, şi dela buna chiverniseală a banului public, depinde, realizarea tuturor planurilor din viitor şi bunul mers, al gospodăriei publice.

Ori acest lucru, reclamă necondiționat și prezența a cel puțin unui membru al Corpului nostru, ca membru de drept, și în bună înțelegere cu Consiliul Superior, am înaintat un memoriu, deputaților și senatorilor din raionul nostru, solicitând sprijinul, pentru schimbarea proectului de lege în senzul, ca un membru al Corpului nostru, să facă parte din consiliile comunale, de drept.

Domnilor membrii,

Consiliul Superior a decis, ca congresul acestui Corp — care se ține tot la doi ani, — în anul curent, să se țină la Cluj.

E al doilea congres, și se aduce un omagiu Transilvaniei, când s'a designat Clujul, capitala acestui colț de țară.

Organizarea congresului, reclamă jertfe materiale, căci datorința ne impune, să primim cât mai bine colegii noștri, cari vor veni din toate părțile țării întregite, și să aranjăm astfel lucrurile, încât desfășurarea congresului, să fie cât mai demnă, dar cât se poate și mai puțin costisitoare, pentru aceia, cari vor veni.

Se discută în acest congres, două chestiuni de cea mai mare importanță, nu numai din punct de vedere al nostru, ci al întregei vieți economice a țării noastre.

E problema asigurării funcționarilor de bancă, industrie și comerț, și de introducerea contabilității în partidă dublă, și la oficiile de stat.

Năzuința noastră a tuturora trebue să fie, ca să participăm în număr cât mai mare la acest congres, căci aceste chestiuni, cu cât vor fi mai bine discutate, mai bine pătrunse, cu atât soluțiunile ce se vor găsi vor corespunde mai bine necesităților generale.

O altă problemă, e chestiunea revistei, care e pusă la dispoziționea Corpului nostru.

Articolul 26 din Regulamentul pentru aplicarea legii de organizare a Corpului de Contabili Autorizați și Experți Contabili, cuprinde dispoziționea, că toți membrii acestui Corp, trebue să fie abonați la această revistă, achitând la timp abonamentul.

Avem o dispoziționea legală, pe care noi înșine n'o respectăm, căci nu numai că n'am abonat cu toții această revistă, dar nici obligământul de a achita abonamentul infim de 100 lei la an, nu s'a satisfăcut din partea celor abonați.

Și e păcat, că dăm prea puțină atențiune unei reviste de specialitate, care se ocupă în primul rând cu problemele economice, financiare și contabile, deci de ordin profesional, dar care îmbrățișează cu toată dragostea și imparțialitatea și necazurile noastre, căutând împreună cu noi, mijloacele de remediu.

Legea de bază a Corpului nostru, prevede anumite sancțiuni pentru membrii, cari nu satisfac obligămintelor de mai sus. Dar nu teama de sancțiuni, ci interesul și priceperea ce trebue să o avem pentru publicistică, trebuie să fie imboldul, de a satisface, nu unei datorinți, ci unei necesități de breaslă și sufletești, de a avea revista noastră, unde în mod independent și mai presus de patimile politice, să discutăm cu obiectivitatea și

calmul necesar, toate problemele ce intereséază ţara noastră din punct de vedere economic-financiar şi să căutăm, să punem la punct şi chestiunile ce ne interesează pe toţi.

Facem deci un călduros apel, la simţul de datorie al domniei-voastre, domnilor membrii, invitându-vă să intraţi în şirul abonaţilor la Revista Generală de Comerţ şi Contabilitate, ce apare la Bucureşti — Palatul Camerii de Comerţ — şi în şirul colaboratorilor, punând la dispoziţiunea acestei reviste, articolele d-voastră, concentrând astfel toată munca noastră, în jurul organului nostru de publicitate.

Şi aici e locul, să mai amintim pe scurt, că membrii acestei Secţiuni, numai cu greu satisfac datoriinţei de achitare a cotizaţiilor anuale.

Ori, fără mijloace materiale, fie ele oricât de modeste, multe intenţiuni bune şi multe iniţiative de interes general, nu pot fi puse în aplicare, şi cine sufere deci din lipsa de datorie, decât tot noi, cari formăm acest corp.

De asemenea, nu se plătesc la Casieria Corpului nici cele 5 la sută din taxele de expertize, pe cari le incasează membrii noştri, cu toate că au primit acele expertize, în baza calităţii lor de membri.

Mulţi dintre noi, ştiu să beneficieze în mod de tot larg de favorurile pe cari le oferă Corpul, dar nu înţeleg, să îndeplinească cele mai elémentare datorinţe, ne mai vorbind de mici jertfe, de cari Corpul nostru ar avea toată lipsa.

N'am dori să aplicăm legea, nici într'un caz, căci suntem convinşi, că membrii şi colegii noştri, totuşi vor înţelege — încet dar sigur — că e necesară înregimentarea noastră a tuturor în acest Corp, satisfăcând tuturor şi micilor obligăminte pe cari le impune legea, în mod demn şi culant.

Domnilor membrii,

Am fi vrut, ca raportul nostru, să vă poată comunica şi alte lucruri, pe cari le ţinem absolut necesar de înfăptuit.

Nici nu ne putem aştepta la o activitate mai rodnică, până nu pătrunde, cât mai adânc în conştiinţa noastră particulară şi mai apoi, în cea publică, că organizaţia noastră îndeplineşte o necesitate, ce se impune în mod imperios, şi are la bază sa morală, dar pentru acest scop, e înainte de toate necesar, să ne respectăm noi înşine, pentru ca să putém prétinde, respectul altora.

Suntem, domnilor, factori producţivi, şi factori intelectuali ai vieţii noastre economice şi ai societăţii, ca toţi ceilalţi membri ai altor organizaţii, şi avem dreptul, să cerem respect pentru munca noastră, pe care o îndeplinim pentru binele obştesc, fără reclamă, în mod desinteresat, pinstit şi loial.

Să ne strângem rândurile în organizaţia, pe care distinsul nostru coleg, d-l Trancu-Iaşi, fost ministru, ne-a creiat-o şi vă rugăm, domnilor membrii, să faceţi, o cât mai intensivă propagandă, printre colegii noştri, oriunde s'ar află ei, pentru a intra ca membrii acestui Corp, ca cu toţii la un loc, să căutăm, să contribuim la propăşirea ţării noastre, şi deci şi

la îmbunătățirea situațiunei noastre, care stă în strânsă legătură, cu prosperitatea colectivității și a vieții noastre economice.

Veghiați, domnilor cu noi împreună, ca bunul renume al acestui Corp, să fie păstrat neștirbit și pe mai departe, veghiați, ca activitatea noastră a tuturora, să se desfășoare în cadre legale, semnalați toate abaterile dela textul și spiritul legii, și fiți siguri, că din această conlucrare prietenească, numai cauza comună va profita.

Consiliul, se va sesiză, de toate neajunsurile semnalate, căutând să câștige respect pentru legea noastră, și va soluționà cu toată imparțialitatea dar și colegial, toate dorințele ce-i vor fi supuse, pentru deliberaré.

Vă mai rugăm, să binevoiți a aproba acest raport, a aproba bilanțul anului trecut, și proectul de buget pentru anul în curs, și a da cvvenita descărcare, Consiliului și comitetului de cenzori.

Subscriși: Președinte: *G. P. Ionescu;* Secretar: *Sabin Cioranu;* Membrii: *Grigore Romanovici; Ion Atanasiu; N. Zacopceanu; Traian Andreica; Ernest Domokos.*

CORPUL CONTABILILOR ȘI REFORMA ADMINISTRATIVĂ

In urma primei interveniri făcută cu privire la reprezentarea Corpului nostru în viitoarele consilii comunale, ni s'a cerut din partea Comisiunii prin Decanul nostru d-l N. Butculescu, un memoriu mai amănunțit.. Cu această ocazie am revenit cu următoarea adresă pe lângă prietenii noștri:

Referindu-ne la adresa noastră anterioară, ne permitem să vă remitem rugămintea ce v'o facem în numele a 58 Secțiuni ale Corpului din întreaga țară, ca în proectul de reformă administrativă să se prevadă printre membrii de drept și reprezentanți ai Corpului Experților Contabili, ca unii cari în calitate de mari comercianți, industriași, directori de întreprinderi etc., sunt în măsură să aducă reale servicii unei administrații comunale.

De altfel, fără să fie un text de lege și acum avem în diferite Comisii interimare (București, Craiova, Galați, Iași, etc.), membrii ai Corpului nostru, așà că dispoziția ce s'ar introduce, n'ar face decât să se legifereze și să se generalizeze acéastă staré dé fapt.

Cu această ocazie în aceiași ordine de idei, vă rugăm să binevoiți a susține și dv. dispoziția ce este vorba să se introducă acum în proectul de reorganizare al Camerilor de Comerț și anume printré mémbrii de drept și Prezidentul Corpului Experților Contabili din județul respectiv.

Primiți, vă rugăm, Domnule Deputat, odată cu mulțumirile noastre anticipate și asigurarea deosebitei noastre stime.

Decan, N. BUTCULESCU.

Director, **V. M.. Ioachim.**

CORPUL CONTABILILOR SECŢIA HUŞI

Proces-Verbal

Astăzi, 19 Ianuarie 1925.

Subsemnaţii membrii în Consiliul Corpului Contabililor autorizaţi şi experţi-contabili, secţia Huşi, ne-am întrunit astăzi în urma convocărei ce am avut-o şi am hotărît:

I. Se alege preşedinte activ, d-l Alexandru Broşteanu, directorul Băncii Naţionale din Huşi.

II. Se cooptează în Consiliul Corpului ca membru, d-l N. Steriu, administrator financiar loco şi se alege ca vice-preşedinte.

III. Având în vedere că d-l Silvestru Paneliu este funcţionar în Bârlad, unde are şi domiciliu şi cum în Bârlad este secţiunea Corpului Contabililor, se respinge cererea.

IV. Se va comunica Consiliului superior al Corpului, suspendarea din Corp a d-lor N. N.. Popovici, Marcu Schor şi Adolf Schor, pentrucă nu şi-au plătit cotizaţiile la timp.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal.

COLEGIALE

— D-l prof. **G. Alesseanu** a fost într'o excursie de studii în Ceho-Slovacia cu un grup de elevi ai Şcoalei Comerciale Superioare.

— D-nii **V. M. Ioachim** şi **T. A. Teodoru**, au fost delegaţi din partea Camerii de Comerţ să ia parte la conferinţele ţinute la Minister cu privire la Reorganizarea Învăţământului Comercial.

— D-l **Chr. D. Staicovici**, a fost numit în Comisia pentru redactarea Regulamentului legei Camerilor de Comerţ.

— D-l **Dr. I. Evian**, a demisionat dela Banca Generală din Cluj, pentru a lua conducerea unei importante întreprinderi ce urmează să fie comercializată.

— D-nii **Jean Petrescu** şi **O. Lăzărescu**, au fost numiţi ca experţi contabili pe lângă Comisiunile II şi III de apel din Bucureşti, iar d-l **N. S. Popivici** pe lângă Comisia specială a jud. Ilfov.

— D-lui **Nicolae Petculescu** i s'a încredinţat conducerea Agenţiei Băncei Naţionale din Şimlăul-Silvaniei.

— D-l **George C. Catrava**, expert contabil, a trecut dela Banca „Dunărei", unde avea calitatea de procurist contabil, la sucursala Băncei Naţionale din Giurgiu.

— D-l **Crinu Vasilescu**, contabil autorizat, reprezentantul soc. „Astra-Română", a fost cooptat în consiliul de administraţie al secţiunei Vlaşca, în locul devenit vacant prin plecarea d-lui N. Petculescu.

— D-l **Victor Grigorescu**, contabil autorizat, a fost ales ca cenzor la

cooperativa pentru industria lemnului și moara țărănească „Munca" din Giurgiu.

— Din partea secțiunii Vlașca primim următoarele:

In urma intervenției secțiunei noastre, Camera de Comerț de aci a pus la dispoziția Corpului una sală din imobilul a cărui proprietară este.

Mulțumim și pe această cale d-lui președinte P. P. Vărbănescu și celorlalți domni membrii ai Camerei, cari prin această contribuesc la cimentarea legăturilor între acești factori economici și membrii Corpului.

— D-l **P. Drugănescu-Brateș** a fost decorat cu „Steaua României".

— D-l **E. Begotti**, procurist la Banca Agricolă din Constanța, a fost ales cenzor la „Reconstrucția Dobrogeană" și soc. „Minerala", iar ca cenzor supleant la Tekirghiol-sat.

— D-l **Gh. M. Leonte** a fost numit cenzor la Prima fabrică de gaz metan din Mediaș.

— D-nii **Dr. Al. Penescu**, Comisarul guvernului pe lângă Bursa Muncei și **Dr. V. Slăvescu**, directorul Creditului Industrial, au fost numiți cenzori la soc. Uzinele Copșa-Mică-Cugor.

— D-l **V. M. Ioachim** a fost numit cenzor la Banca Negustorească din Slatina.

— Secția Constanța a hotărît suspendarea pe timp de 3 luni a contabilului autorizat A. Abramovici și a exclus din Corp pe contabilul autorizat Trifon Oprea, căruia deși i s'a dat avertismentul necesar, și a fost suspendat chiar, totuși nu s'a corijat și a continuat să țină în mod **neregulat registrele ce i se încredințau de comerciant**.

BIBLIOGRAFIE

— Ziarul „**Viitorul**" din 14 Aprilie a. c., (No. 5133), citează și comentează în două coloane pe prima pagină articolul colegului și colaboratorului nostru **Teodosie Al. Știrbu: „Cooperația în Basarabia"**, publicat în revista noastră No 1—2 din anul curent.

— **Buletinul Institutului Economic Românesc**, No. 2, Februarie 1925.

Evoluțiunea istorică a târgurilor periodice de **Dr. Gheron Netta**, în care autorul arată importanța acestor instituțiuni în desvoltarea economică oficialității și a străinătății asupra situațiunei industriei naționale.

a unei țări, servind în acelaș timp și ca un puternic mijloc de informare.

Punerea în valoare a terenurilor inundabile din România, de **Ing. N. I. Georgescu**.

In acest studiu autorul arată starea înapoiată a celor 1.898.910 ha. de terenuri inundabile din întreaga țară și propune ca din cele 900.000 ha., inundabile din valea Dunării să se amelioreze 350.000 ha., ceiace ar spori avuția țării cu 8.400.000 lei. Cere ca creditarea lucrărilor de indiguire și drenaj să se facă de către stat prin Banca Națională, care ar pune la dispoziție sumele necesare Creditului Funciar Rural în aceleași condițiuni în care creditează industria prin Creditul Industrial.

— **Furnica**, Aprilie 1925, Chișinău, cu un prim articol scris de colegul nostru **Vasile Ghenzul**: **Ne restabilim sau nu?**, în care arată criza prin care trece cooperația, relevând că îndreptarea lucrurilor depinde de activitatea cooperatorilor, munca și energia lor, precum și de Casa Centrală. Urmează studiul colegului nostru **A. G. Galan**, despre **„Cooperația și Statul în România"**.

— **La Roumanie Nouvelle**, No. 1, Aprilie 1925, o revistă nouă ce apare sub conducerea d-lui deputat Jean Th. Florescu, fost ministru, având ca scop strângerea legăturilor politice și economice cu aliații noștri. Printre primele articole remarcăm pe acel al **d-lui prof. V. V. Pella: Siguranța statelor și limita pactului de neagresiune**, al d-lui **Jean Th. Florescu: Franklin Bouillon** și al d-lui deputat **Traian Lalescu: Finanțele României**. Salutăm pe noua ediție românească și îi dorim succes și muncă rodnică.

—**Revista Societăților și a Dreptului Comercial**, Ianuarie 1925. **Societățile civile în forma comercială** de d-l **dr. M. A. Dumitrescu.** In acest judicios studiu, valorosul nostru jurist ocupându-se de avantagiile societăților noastre civile de a adaptă sau nu forma comercială, în concordanță cu codul de comerț, și noua lege a persoanelor juridice din Februarie 1924, scoate în relief foloasele ce ar rezultă din îmbrăcarea de către aceste societăți a formelor comerciale, căci în modul acesta s'ar putea procura mult mai lesnicios creditele necesare, ar avea mai multă încredere, iar membrii lor își mărginesc răspunderea și dobândesc personalitatea civilă.

— **Econmoia Națională**, Martie 1925, cu un prim articol al d-ului **Ing. Fundeteanu**, despre **„Problema energiei la lumina economiei naționale"**, în care autorul scoate în evidență avantagiile ce rezultă pentru economia națională în urma comercializării întreprinderilor statului și a naționalizărei energiilor naționale.

— **Societatea de mâine**, Aprilie 1925 **Libertatea Asociației** de d-l **N. Ghiulea**, în care autorul dovedește că lucrul eftin întotdeauna costă mai scump și arată că singurile sindicatele profesionale garantează dreptatea socială pentru muncitori și asigură pregătirea societății întregi, restabilind raporturile normale dintre capital și muncă.

— **Viața Agricolă**, Aprilie 1925. **Locul învățământului plugăresc** de **D. G. Chițoiu**, în care autorul analizând hotărîrea guvernamentală de a trece acest învățământ la Ministerul Instrucțiunei Publice, emite părerea că deoarece acest învățământ cere o metodă cu totul specială pentru asigurarea progresului lui, este necesar să se înapoieze cât de curând iarăși la Ministerul Agriculturii.

CERERI DE INSCRIERI

Secțiunea Dorohoi: Pollack David, Zaharia Solomovici, Adolf Fichman, Iancu Grunberg, Balo Alpern. **Secțiunea Focșani**: I. A. Seiffert. **Secțiunea Giurgiu**: Silviu P. Ghețu, Gheorghe T. Dumitrescu, Luca Sotirescu, Fl. Th. Ionescu, Mihail T. Ionescu, Raymond Pfaff. **Secțiunea T.-Severin**: Cipere I. Constantin, Bușe N. Dumitru.

I. R. D. P.
Industria română de Petrol
Societate Anonimă

BILANȚUL
Incheiat la 31

ACTIV

Acționari		276.250.000	—		
Acțiuni		65.000.000	—	341.250.000	—
Cassa și disponibil la bănci				20.735.320	39
Produse petrolifere				70.056.338	35
Debitori diverși				40.646.133	41
INVESTIȚIUNI:					
Sonde și instalațiuni, șantiere	357.615.341,31				
Amortizări	44.701.917,31	312.913.424	—		
Imobile București, șantiere Ploiești Constanța	31.771.591,62				
Amortizări	3.177.159,62	28.594.435	—		
Concesiuni miniere	279.607,—				
Amortizări	279.606,—	1	—		
Linii de garaj	1.039.358,30				
Amortizări	207.871,30	831.487	—		
Mobilier București, Ploești, șantiere.	2.219.384,41				
Amortizări	443.876,41	1.775.508	—		
Automobile, autocamioane, animale și vehicule	3.363.224,42				
Amortizări	672.644,42	2.690.580	—	346.805.345	—
Materiale				96.569.819	80
Participațiuni		22.485.111	31		
Efecte publice		53.936	50	22.539.047	81
Garanții consiliului de administrație	645.000,—				
Depozitari de titluri	15.730.213,84				
Ct. ct. accepte în depozit	6.000.000,—				
Plăți cuvenite anului viitor				710.335	85
				938.712.430	69

DEBIT CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE IN

Cheltueli generale, exploatare, ad-ție, salarii, etc.			104.175.831	89
Impozite & Redevențe			81.406.100	—
Amortizări			49.486.075	06
Beneficiu:				
Report din 1923	90.555	76		
Net pe 1924	98.529.929	97	98 620.485	73
			333.685.492	68

Șeful contabilității, **M. Brândaș** — **Verificat și găsit**

Cenzori: *Dem. Ștefănescu*, expert-contabil; *C. Teodorescu*, expert-contabil; de petrol, soc. anonimă, *I*

GENERAL

Decembrie 1924

PASIV

Capital			600.000.000	—
Fond de rezervă			3.107.482	80
Fond pentru pensii și ajutor pentru funcționari			2.211.814	85
Lucrări în acord			89.135.795	58
Creditori diverși			53.796.620	05
Dividende neridicate			1.444.485	50
Redevența Statului	51.809.100	—		
Impozite	29.597.000	—	81.406.100	—
Cont tranzitoriu			8 988.046	68
Consiliul de ad-ție, cont garanții	645.000,—			
Deponenți de titluri în garanție	15.730.213,84			
Accepte în depozit	6.000.000,—			
Beneficiu:				
Report din 1923	90.555	76		
Net pe 1924	98.529.929	97	98 620.485	73
			938.712.430	69

CHEIAT PE ZIUA DE 31 DECEMBRIE 1924

CREDIT

Report din anul 1923			90.555	76
Venituri, produse petrolifere, participațiuni, div.			333.594.936	92
			333.685.492	68

conform cu registrele

D. R. Ioanițescu, Al. Brăescu, I. Ionescu-Quintus. I. R. D. P Industria română

Ghica, N. Trăsnea-Greceanu.

SOCIETATEA COMUNALA
A
TRAMVAIELOR BUCUREŞTI

BILANŢUL
Incheiat la 31

Pe 1923							
4.744.541	79	Linii de tamvaie pe străzi şi în depozite cu echipamentul lor electric		7.917.403	86		
		IMOBILE:					
6 223 033	70	Ştefan cel mare, teren, clădiri, instalaţii	6 975.227,22				
1.439.562	29	Bonaparte, ter. clăd. inst.	1.451.900,18				
507.293	70	Tei „ „ „	513.208,54				
555.280	40	Cotroceni „ „ „	555.860,69				
272.414	87	Serb. Vodă „ „ „	272 414,87				
178.750	83	Lânăria „ „ „	178.750,83				
51.793	30	Dudeşti, teren. „ „	51.793,30				
566 420	40	Panduri, teren „ „	566.420,20				
246.176	88	Direcţ. G-rală Bd. Carol No. 20, teren, clădiri	246.176 88	10.811 752	91		
81.329.108	27	Vagoane de călători şi de serviciu.		82.401.215	32		
11.821.421	45	Animale de tracţiune		13.058.295	45		
5.150.893	79	Maşini, unelte, vechicule	6.693.009,81				
1 010.204	07	Harnaşamente	1.033 787,53				
650.428	27	Mobilier	1.144.942,29	8.871.789	63		
34.794.340	31	Materiale		58.736.604	43	181.79 .061	60
149.641.664	32						
62.131.300	—	Acţionari, vărsăminte datorate . .		55.427.000	—		
1.763.041	50	Numerar în casă . . .	2.455.265,63				
22.791.428	—	„ „ depozit la Bănci	30.735.980,06				
2.368.624	05	Efecte publice	1 970.157,50	35.161.403	19		
1.506.700	—	Efecte publice şi alte vaolori în păstrare sau primite ca garanţii.		800.950	—		
49.788.122	63	Diverse conturi debitoare		27.278.698	95	118.668.052	14
289.900.880	50					300 465 113	74
29.780.000	—	Guvernul Român pentru despăgubiri de război admise de comisiune				29.770.000	—

Preşd. Consiliului de ad-ţie
G. G. DISSESCU

Censori: *C. Catzian*, *I. D. Clinceanu*, *A. G. Ioachimescu*

GENERAL

Decembrie 1924

Pe 1923									
		CAPITAL:							
3.000.000	—	I-a emisiune	11 Iulie	1909	3.000.000	—			
3.000.000	—	II-a „	28 Mai	1911	3.000.000	—			
6.000.000	—	III-a „	20 „	1914	6.000.000	—			
15.000.000	—	IV-a „	15 Noembrie	1919	15.000.000	—			
23.000.000	—	V-a „	15 Octombrie	1921	23.000.000	—			
50.000.000	—	VI-a „	15 Decembrie	1922	50.000.000	—			
50.000.000	—	VII-a „	17 Decembrie	1923	50.000.000	—	150.000.000	—	
		FONDURILE STATUTARE:							
9.451.984	—	Fondul de rambursare a capitalului social			15.073.905	—			
33.368.015	—	Fondul de amortizare pentru reinoirea averii imobilizate			50.841.030	22			
587.541	3	Fondul de rezervă			1.432.914	37			
7.914	50	Fondul de imbunătăţiri			7.914	50	67.355.764	09	
2.392.737	99	Fondurile Caselor de pensiuni şi ajutor ale personalului			7.867.873	30			
614.817	23	Depunători de garanţii			790.505	43			
80.211.496	45	Diverse conturi creditoare			60.640.759	82	69.299.138	55	
		PROFIT ŞI PIERDERI:							
13.356.374	02	Beneficiul net pe anul în curs 1924					13.810.211	10	
289.990.880	50						300.465.113	74	
29.780.000	—	Despăgubiri de războiu					29.770.000	—	

Administrator delegat
A. SALIGNY

Director General
AL. F. BADESCU

Director Ad-tiv şi Com.
I. Ş. PENESCU

Creditul pentru întreprinderi electrice

Societate anonimă română

Activ — BILANȚ încheiat la 31 Decembrie 1924 — Pasiv

Disponibil la bănci	588.137	09	Capital	60.000.000	—
Acționari	348.950	—	Fond de rezervă	1 000.000	—
Acțiuni de emis	16.942.500	—	Fond de amortizare	5.379.798	45
Mobilier	1	—	Cassa de pensii	260.459	83
Terenuri	1	—	Angajamente Banca Națională	9.750.000	—
Material rulant	1	—	Conturi creditoare	31.295.017	56
In estițiuni:			Dividende neridicate	671.311	26
Stația de transform. Floreşt, stația de egalizare centrala de pompe Floreşti	26.767.931	13	Report din 1923	168.652 11	
Participațiuni	28.460.378	—	Profit şi pierdere		
Conturi debitoare	40.682.603	43	Benef ciul anului 1924	5.215.263.44	5.383.915 55
	113.790.502	65		113.790.592	65

Președinte, *Anghel Saligny*

Șef-contabil, *O. Simionescu*

Administrator-delegat, *Constantin D. Buşilă*

Verificat şi conform art. 186 şi găsit în conformitate cu registrele contabilității

Cenzori: *N. Dinescu, K. Gastayer, Enăchescu*

p. conformitate

Creditul pentru întreprinderi electrice

Societate anonimă română

(Urmează două semnături)

BANCA ELVEȚIANĂ DE DEPOZITE DIN ROMÂNIA

Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1924

ACTIV — PASIV

	LEI	B.		LEI	B.
Cassa	2.074.605	05	Capital	30.000.000	—
Valute efective	30.148	—	Fond de rezervă	422.512	12
Disponibil la vedere la bănci	18.837.503	40	Rezervă specială	62.030	30
Corespondenți	9.604 524	80	Conturi curente creditoare	56.547.714	70
Portofoliu scont	11.083 589	50	Carnete de economie	507.992	05
Conturi curente debitoare	54.598 965	50	Diverși	568.977	05
Titluri proprii	812.252	50	Dividende neridicate 1923	40.495	40
Mobilier	478.635	20	Beneficiul net	9.248.030	98
Diverși	78.131	65			
	97.398.355	60		97.398.355	60
CONTURI DE ORDINE:			CONTURI DE ORDINE:		
Portofoliul incasso	5.768.241	70	Diverși după încasare	5.768.241	70
Efecte și titluri gajate	42.674.872	44	Dep. de Efecte și titluri gajate	42.674.872	45
Efecte de garanție și diferite garanții	61 275.109	—	Dep. de efecte de garanție și dif. garanții	61.275.109	—
Debitori de garanții și avaluri	5.243.514	20	Creditorii de garanții și avaluri	5.243.514	20
Titluri libere	32.632.400	—	Dep. de titluri libere	32.632.400	—
Garanții statuare	450.000	—	Dep. de garanții statuare	4 0 000	—
	245.442.492	95		245.442.492	95

Contul de Profit și Pierdere

	LEI	B.		LEI	B.
Cheltueli Generale	6.383.105	99	Report din 1923	34.923	13
15 % amortisment la mobilier	84.425	—	Dobânzi și comisioane	15.681.276	84
Beneficiu net	9.248.630	98			
	15.716.199	97		15.716.199	97

Președintele consiliului de administrație G. G. MIRONESCU

DIRECȚIUNEA: *Dr. Walter Keller, Mthai I. Kogălniceanu, Gustav Rhein*

Șeful Comptabilității, *Paul Tschumper*

Verificat și găsit conform cu registrele, Cenzorii: *Albert Baer, Ing. I. Gigurtu, Afilon Popovici* (Expert contabil)

BANCA CHRISSOVELONI Societate Anonimă Română, București

Capital Social Lei 250.000.000 deplin vărsat

ACTIV — *Bilanțul general încheiat la 31 Decembrie 1924* — PASIV

Cassa numerar și disponibil la bănci . .	101.251.317	30	Capital emisiunea I—V . . . 200.000.000,—		
Efecte, bonuri de tezaur, acțiuni și participațiuni	360.468.092	13	„ „ V chemat la vărsământ la 31 Dec. 1924 . . 50.000.000,—	250.000.000	—
Imobile, terenuri și fabrici propr. Băncii	49.598.769	71	Rezerve 52.195.974,07		
Scont și avansuri as/portofoliu și titluri	411.717.373	90	Fond de rezerve pentru eventuale creanțe dubioase . . 15.750.000,—	67.945.974	07
Avansuri as/ipoteci și cesiuni	55.266.594	50	Angajament pt. efecte reescont.	267.451.950	69
„ „ mărfuri (lemne, cereale, etc.)	83.041.250	30	Depoz. la vedere ș. pe termen și div. cred.	637.476.855	72
Debitori în cont curent și avansuri acordate societăților controlate de noi . .	314.602.171	50	Dividende nereclamate	32.544	45
Administrația fabricilor Băncii inventar și mărfuri	20.461.375	15	Diverse conturi	116.805.267	94
Mobilier	1	—	Cont tranzitoriu	12.477.494	48
			Profit și pierderi:		
			Report din 1923 . . . . . 2.540.847,27		
			Beneficiul anului net 41.676.010,87	44.216.858	14
	1.396.406.945	49		1.396.406.945	49
Cauțiuni de gestiune	495 000	—	Deponenți de cauțiuni de gestiune . . .	495.000	—

DEBIT — *Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1924* — CREDIT

Cheltueli de administrație, salarii, indemnizații pt. scumpetea vieții, gratificații, timbre, remunerația direcțiunii, etc. . .	32.606.265	86	Sold reportat din exercițiul 1913	2.540.847	27
Impozite	5.641.772	43	Rezultate din conturile de comisioane, dobânzi, efecte, schimb, participațiuni, chirii, etc.	95.674.049	16
Fond de rez. p. eventuale creanțe dubioase	15.750.000	—			
Raport exercițiul 1924 . . . . 2.540.847,27					
Beneficiul net exerc. 1924 . . 41.676.010,87	44.216.858	14			
	98.214.896	43		98.214.896	43

Director general, *P. O. Vassalopulo* — Șeful contabilității, *F. A. Koblinger*

Verificat și găsit conform cu registrele. Censori: *D. Ghika, Victor Rațiu, G. Eftatopol*

„PLANETA“ Soc. Anon. pentru Industria şi Comerţul Petrolului

BILANŢ GENERAL încheiat la 31 Decembrie 1924

Activ			Pasiv		
Cassa	119.419	29	Capital	2.009.000	—
Debitori	946.623	55	Creditori	5.346.571	65
Mărfuri	1.088679	50	Beneficiul net per 31 Decembrie 1924	2.108.122	44
Clădiri şi construcţiuni	522.744	—			
Terenuri	284.582	25			
Instalaţiuni	4.423.627	—			
Mobilier	134.274	—			
Untensilii	31.049	—			
Animale şi vechicole	50.700	—			
Garanţii	1.696.725	50			
Tranzitorii	156.290	—			
	9.454.694	09		9.454.694	09
Garanţii statutare	97.500	—	Deponenţi de garanţii statutare	97.500	—
	9.552.194	09		9.552. 94	09

Cont de Profit şi Pierdere

Debit			Credit		
Report din anul 1923	431.227	51	Câştig din prelucrarea şi vânzarea produselor	5.546.043	03
Asigurarea, Impozite, Taxe fiscale Dobânzi şi Com., Salarii, Reparaţi, Chelt. g-rale					
Animale şi vechicole	2.278.841	98			
Amortizări:					
Clădiri şi construcţiuni, Instalaţiuni, Mobilier, Utensillii, Animale şi vechicole	727.851	05			
Beneficiu net per 31 Decembrie 1924	2.108.122	44			
	5 546.043	03		5.546.043	03

Preşed. Cons. de ad-ţie, *Leonte Moldovanu* Ăd-tor delegat, *Ing. Alexandru Manole* Şef-co ntabil, *Suesstrunk*

Verificat şi găsit conform cu registrele,

Cenzori: *C. Waldmann, C. Cocias, M. Segal*

„PETROLUL BUCUREȘTI"
Societate Anonimă

BILANȚUL
Incheiat la 31

Conturi de valori					
Rafinăria					
Construcțiuni, terenuri, instalațiuni, atelier mecanic, conducte etc. la 31. XII, 1923		24.663.443	57		
Augmentări în 1924		5.790.963	75		
		29.854.407	32		
Amortisări până la 31 XII. 1923	2.440.670,20				
Amortizări în 1924	2.213.737,12	4.654.407	32	25.200.000	—
Imobil				2 780.000	—
Materiale				392.748	45
Animale și vechicule		402 300	—		
Mobilier		334.440	—		
		736.740	—		
Amortizări în 1924		211.140	—	525.000	—
Participațiuni				75.000	—
Stocuri de mărfuri				8.540.000	—
Cassa				1.293.788	39
Conturi personale					
Acționari				320.900	—
Debitori diverși				11.130.614	44
Diverse conturi				53.445	16
Conturi de ordine					
Garanții statutare		425.000	—		
Div. garanții depuse de soc.		7.910.000	—		
Garanții primite de societate		5 355.000	—	13.690.000	—
				64 001.496	43

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERI

Cheltueli generale				
Salarii, impozite, luminat și încălzit, timbre, subvenții, ziare și publicațiuni, chirii etc.			2 807.020	16
Dobânzi și comisioane			281.753	06
Amortizări			2.425.477	12
Beneficiu net			5 507.053	70
			11.021.304	04

Președintele Cons. de Ad-ție
(ss) J. D. PROTOPOPESCU

Administratori delegați:
(ss) *Ing. G. Gane*, (ss) *Ar. Galiatzato*

Verificat de noi cenzorii și găsit în concordanță cu reg. (ss) Gr. Georgescu

GENERAL

Decembrie 1924

Conturi de capital				
Capital			25.000.000	—
Fonduri de rezervă			560.230	95
Conturi personale				
Dividende neridicate			34.402	25
Creditori diverşi			19.209.809	53
Conturi de rezultate				
Reportat din 1923	41.211	—		
Beneficiul neto	5.465.842	70	5.507.053	70
Conturi de ordine				
Depunători de garanţii statutare	425.000	—		
Garanţii depuse de societate	7.910.000	-		
Dividende garanţii primite de societate	5.355.000	—	13.690.000	—
			64.001.496	43

INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1924

Report din anul 1923	41.211	—		
Beneficii diverse în 1924	10.980.093	04	11.021.304	04
			11.021.304	04

Şeful Comptabilităţei
(ss) **D. Niculescu**, expert Comptabil

expert comptabil, Al. Lupaşcu expert comptabil, M. Măculescu expert compt.

„CREDITUL MINIER"

Societate Anonimă Română pentru Desvoltarea Industriei Miniere

BILANŢ

încheiat la 31

ACTIV

Acţionari Em. VII			222.094.000	—
Casa, cecuri şi disponibil la bănci			83.733.899	58
Ţiţei, derivate de ţiţei, cărbuni şi minereuri în depozit			104.327.962	54
Drepturi de redevenţe			15.384.150	—
Avansuri as. materiale			100.111.728	61
Conturi curente debitoare			126.871.383	74
Materiale. mobilier, vechicule, etc.			251.928.952	37
Sonde, instalaţiuni miniere			158.572 186	34
Participaţiuni industriale şi financiare			93.878.307	75
Terenuri petrolifere şi concesiuni miniere			5.729.433	77
Material rulant: vag. cisterne, locomotive, etc.			22.511.770	—
Imobile, (Bucureşti, Ploeşti, Constanţa şi şantiere)			63.034.785	50
Cheltueli anul viitor			141.065	35
			1.248.319.625	55

CONTURI DE

Scrisori de garanţie şi acreditive			1.810.000	—
Acţiuni în păstrare			5.000.700	—
Accepte în garanţie			1.500.000	—
Depozite de titluri	9.949.522	—		
Depozitori de titluri	20.481.125	—		
Debitori pentru cauţiuni	640 000	—	31.070.647	—
Garanţii statuare			465.000	—
Garanţii ipotecare			4.755.000	—

Contul de Profit

încheiat la 31

DEBIT

Cheltueli Generale:				
Cheltueli de Administraţie, salarii, gratificaţii, impozite, cheltueli de foraj, cheltueli de exploatare, chirii, etc.			117.328.119	37
Amortismente			38.411.696	69
Cheltueli de transport pe conducte, combustibil la rafinărie. etc.			31.605.182	70
Beneficu net, report din 1923	2.339.538	26		
Beneficiul net din anul curent	171.267.425	74	173.606.964	—
			360.951 962	76

Preşedintele Consiliului de Administraţie;
Ing. **N. P. Ştefănescu**

Conform art. 186 din Codul Comercial am examinat prezentul Cont

Cenzorii: **Gh Cioflec**, expert contabili **Ing. N.**

GENERAL
Decembrie 1924

PASIV

Capital			502.750.000	—
Fond de rezervă			15.775.065	—
Fond de pensii și ajutoare			6.773.482	70
Dividende neîncasate			1.694.566	47
Conturi curente creditoare			293.300.516	70
Redevența către Stat			162.857.997	25
Convenții de foraj			91.561.033	43
Beneficiu net: Report 1923	2.339.538	26		
„ „ Anul curent	171.267.425	74	173.606.964	—
			1.248.319.625	55

ORDINE

Angajamente pentru scris. de garanție și acreditive			1.810.000	—
Deponenți de acțiuni spre păstrare			5.000.700	—
Deponenți de accepte în garanție			1.500.000	—
Deponenți de titluri	11.052.022	—		
Fonduri proprii depuse	20.018.625	—	31.070.647	—
Deponenți de garanții statuare			465.000	—
Deponenți de garanții ipotecare			4.755.000	—

și Pierderi
Decembrie 1924

CREDIT

Report din anul trecut			2.339.538	26
Beneficii din:				
Produse și redevențe petrolifere, cărbuni, minereuri, cupoane dela participațiuni industriale și financiare, dobânzi și diverse			358.612.424	50
			360.951.962	76

Director General:
Ing. I. I. **Demetrescu**

și l'am găsit exact și în concordanță cu registrele Societății
Saegiu, Ing. Th. Zernoveanu, Ing. P. Mosgos

Șeful Contabilității: **B. A. Pencu**, expert contabil

„STEAUA ROMANIEI"
Soc. română de asig. în București

Comptul Bilanțului Gene

ACTIV

Numerar în Casă			1.268.908	40		
Numerar la Bănci			9.349.484	27	10.618.392	67
Efecte publice v. n.	4.216.500	—	2.257.976	—		
Diverse acțiuni v. n.	50.000	—	55 000	—	2.312.976	—
Imobile Urbane *)						
Casele din București B-dul Elisabeta No. 10			11.555.000	—		
Casele din Cernăuți str. I. Flondor 28.			4.505.250	—	16.060.250	—
Împrumuturi pe ipotecă și Gaj					1.833.000	-
Cont, cambii					1.075.830	04
Diverși debitori					2.808.748	56
Mobilier			367.055	30		
se scad, Amort. 15 % din lei 543.918,01			81.362	71	285.692	59
Secțiunea Centrală în cont curent cu Viața					4.510.311	04
DEBITORI						
Ramurile Elementare:						
Societăți de Asig. si Reasig.	10.649.156	27				
„ „ Reasig. Depoz. rezerve.	13.130.997	37	23.780.153	64		
D-țiuni regionale și reprezentanțe.			4.161.917	14	28.242.070	78
Ramura Viața:						
Împrumuturi pe polițe					624.962	05
Societăți de Asig. și Reasig.	224.182	63				
„ „ Reasig. Depoz. rezerve.	10.699.306	—	10.923.488	63		
D-țiuni regionale și reprezentante.			5.585.147	61	16.509.636	24
Conturi de ordine						
Depozite de efecte în tezaur, la Bănci și Autorități					4.191.500	—
Prime în Bonuri pe anii următori					81.459.562	27
					170.532.932	24

Director general, H. RISMONT — București, 31 Dec. 192

Verificat conf. art. 38 din statute și găsit în conform. cu registrele. Cenzori

*) Există inscripție hipotecară în favoarea Minist. de Ind. și Com. pentru garanția certită d

ral pe exerciţiul 1924

PASIV

Fondul acţionarilor					5.000.000	—
Fond de rezervă pentru capital .					* 167.935	—
Fond pentru Amortizări					800.000	—
Fond de organizare					300.000	—
Fond pentru fluct. de curs la efecte.					271.050	—
Fond de pesiuni p. funcţionarii soc.					105 000	—
Rezerva p. Agiu şi diferenţe de curs.					100.000	—
Report din dobînzi ipotecare pe 1925.					45.000	—
Diverşi creditori					3.025.437	73
Secţiunea Viaţa în ct. cr. cu centrala.					4.510.311	04
Privilegiu asupra caselor din Buc.			5.500.000	—		
Privil. asupra caselor din Cernăuţi.			2.030.000	—	7.530.000	—
Dividende neridicate					11.500	—
Partea din primă cuvenită p. riscuri din anul viitor						
La ramura incendiu: Partea soc. .	1.860.861	—				
Partea Reasigurătorilor,	7.061.664	70	8.922.505	70		
La ramura transport: Partea soc.	360.440	96				
Partea reasigurătorilor.	1.130.340	20	1.490.781	17		
La ramura grindină: Partea soc.	1.858	20				
Partea reasigurătorilor.	10.529	74	12.387	94		
La ram. accid., accesorii: Partea soc.	341.125	—				
Partea reasigurătorilor.	1.119.917	38	1.461.042	38		
La ramura Viaţa: Partea societăţii.	7.644.380	52				
Partea reasigurătorilor.	10.326.806	—	17.971.186	25	29.857.903	43
Despăgubiri încă nelichidate						
La ramura incendiu: Partea soc.	141.884	20				
Partea reasigurătorilor.	425.652	60	567.536	80		
La ramura transport: Partea soc.	759.448	75				
Partea reasigurătorilor.	2.929.711	75	3.689.160	00		
La ram. accid. accesorii: Partea soc.	151.067	—				
Partea reasigurătorilor.	453.201	—	604.268	—		
La ramura viaţa: Partea societăţii.	57.500	—				
Partea reasigurătorilor.	372.500	—	430.000	—	5.290.965	30
Creditori						
Ram. elementare: Soc. asig. şi reasig.					15.734.740	68
Ram. Viaţa: Soc. de asig. şi reasig.					10.850.800	03
Conturi de ordine						
Ef. drept garanţie şi în depozit liber.					4.191.000	—
Bonuri de prime pe anii următori.					81.459.562	27
Beneficiul reportat din 923 . .			365.846	03		
Beneficiul exerciţiului 1924 . . .			1 515.380	73	1.881.226	76
					170.532.932	24

25 Martie 1925 Şeful comptabilităţei, *Mihail Fayer*, comptabil expert
D. Sanielevici, Em. Pauker, Prof. Dr. D. Marmeliuc, C. Ştefănescu, compt. expert.
art. 147 Cod. Com. *) Se sporeşte din beneficiul reportat pe 1925 la suma de lei 819.473.—

Bilanțul Băncei Comerțului, Societate Anonimă din Craiova

ACTIV — *Incheiat la 31 Decembrie 1924* — **PASIV**

Numerar în Cassă și disponibil la Bănci	39.395.204	37	Capital	60.000.000	—
Efecte scontate	339.209.131	10	Rezerve	10.643 407	97
Conturi corente	233.416.285	86	Fond pentru ajutor și pensii	3.163.819	61
Imprumuturi pe ipoteci și cesiuni	580.300	—	Depunători s. fructificare și cont. curente	209.914.092	12
Intreprinderi diverse, acțiuni și efecte publ.	62.828.438	68	Angajamente pt. efecte reescontate	263.446.328	—
Imobile	8.000 000	—	Conturi diverse	68.308.951	90
Acționari	1.031.050	—	Profit și Pierdere : Report din 1923	3.185.558	27
Conturi diverse	14.878.131	10	Dobânzi cuvenite anului 1925	10.000.000	—
			Beneficiul net pe 1924	20.676.383	24
	699.338 541	11		699.338.541	11
Conturi de ordine :			*Conturi de ordine :*		
Garanții pt. cont. cor.: Efecte comerciale, ef. publ., mărfuri, ipoteci și cesiuni	99.946.719	—	Depunători de garanții: Efecte comerciale, ef. publ., mărfuri, ipoteci și cesiuni	98.946.719	—
Valori în păstrare și cauțiuni	23.625.465	—	Depunători de valori în păstr. și cauțiuni	23.625.465	—

Contul de Profit și Pierdere

DEBIT — **Incheiat la 31 Decembrie 1924** — **CREDIT**

Impozite și cheltueli generale	12.242.496	36	Report din 1923	3.185.558	27
Amortizări (Imobile	616.976	65	Dobânzi și beneficii diverse	46.518.166	19
Amortizări (Plasament	2.982.309	94			
Dobânzi cuvenite anului 1925	10.000 000	—			
Report din 1923	3.185.558	27			
Beneficiul net pe 1924	20.676.383	24			
	49.703.724	46		49.703.724	46

Director, **C. Neamțu**

Contabil, *N. Mihailescu*

Societatea Națională pentru îmbunătățirea rasei cailor S. N. I. C. Societate Anonimă Română

ACTIV — **BILANȚ** încheiat la 31 Decembrie 1924 — PASIV

Acțiuni emisiunea II-a	2.512.000			Capital			
Acționari	122.290 80			Acțiuni emisia I-a 20.000.000			
Imobil: Teren pentru Hipodrom, Construcții, instalații, Pista ost. în construcție	36.891.011 50			Acțiuni „ „ II-a 8.000.009	28.000.000 —		
Mobilier	732.986 —			Spese de constituire	547.347 75		
Vite de muncă	57.986 —			Fond de rezervă 1923	10.480 10		
Div. cont. valori	695.984 —			„ „ ajutor pentru Jockei	116.710 —		
Vechicole și harnașament	100.350 —			Rate și dobânzi date Primăriei	735.800 —		
Mașini și unelte	1.119.690 —			Creditori	12.138.695 95		
Chirii 1925	71.300 —			Beneficiu:			
Dobânzi și comision 1925	534.406 —			Report din 1923 140.022.35			
Cassa	134.700 80			Net „ 1924 430.717.—	570.739 35	42.119.773	15
Debitori	147.119 05	42.119.773	15		42.119.773 15	42.119.773	15
	42.119.773 15	42.119.773	15				
Conturi de ordine				*Conturi de ordine*			
Șoseaua Floreasca		3 120.000		Primăria împrumut amort. 8 ani		3 120.000	—
Banca Românească Ct. efecte		1.500.000		Efecte în gaj Banca Românească		1.500.000	—
Garanții statutare		495.000		Deponenți de garanții statutare		495.000	—

p. Președinte, *A. F. Bădescu* — Ad-tori delegat: *G. U. Negropontes, Gr. N. Greceanu* — Director general, *D. Caramiciu* — Expert-contabil, *J. P. Anghelescu*

PIERDERE — **Contul de Profit și Pierdere** — PROFIT

Cheltueli g-rale de ad-ție	4.294.521 66			Beneficiu din expl. Hipodrom.	6.523.896 25		
Amortizări	1.798.657 65			„ „ report din 1923	140.022 35	6.663.918	60
Beneficiu net							
Report din 1923 149.022.35							
Benef. „ 1924 430.717.—	570.739 35						
	6.663.918 60	6.663.918	60		6.663.918 60	6.663.918	60

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele
Cenzori; *G. Georgescu*, expert-cotabil, *G. Lazăr, A. Antonopol*

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare, S. A.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

BUCUREȘTI: Strada Lascar Catargiu, No. 11

Adresa telegrafică: **„VAGONASTRA“** — Scrisori: **Căsuța postală 136**

Uzine: ARAD

Secția Vagoane

Orice fel de vagoane, de marfă și de lux,
Vagoane cisterne de spirt, apă, petrol și benzină.
Vechicule industriale, forestiere și agricole.
Construcțiuni de fier. Stâlpi și suporți nituiți.
Piese de mașini forjate.
Zdrobitoare de cânepă.
Poduri. Piese turnate de metal și de fier.
Cazane. Rezervoare pentru apă, spirt, petrol și benzină de orice formă și mărime.
Piese de rezervă pentru vagoane normale și vagoane cisterne.

Secția Motoare

Autobuze. Camioane cu trei tone încărcătură
Cisterne automobile, 3350 litri capacitate.
Automobil cu pompă de incendiu.
Automobile stropitoare.
Strunguri de precizie de 1000, 1200, 1600, și 2500 mm.
Piese cu excentric. Șurupuri electrogene,
Mașini de găurit de 15 și 35 mm.
Motoare cu benzină, locomobile, ferestrae cu motor de benzină.

OFERTE ȘI DEVIZE LA CERERE!

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Finanţează, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi ceeuri spre încassare.
Are legătura de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43
Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase.

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane, băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buzias, Craiova, Detta, Periam, Recaş, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S. A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreana de Salam.

BIBLIO STRA"

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 5. Mai 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERŢ

ŞI

CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

Pusă la dispoziţia Corpului Contabililor autorizaţi şi experţilor Contabili pentru publicaţiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
V. Ghenzul: Ce este şi ce trebue să fie Corpul Contabililor	181
A. G. Galan: Contribuţii la reorganizarea cooperaţiei	183
Const. E. Ştefănescu: Cu prilejul unei mişcări	187
D. Pavlov: Răspândirea cunoştinţelor comptabilităţii în agricultură	190
Probleme de Contabilitate	193
Octavian Petrov: Impozitele şi comercianţii	199
T. Al. Ştirbu: Dela Cercul de Studii Comerciale	201
† *Andrei Păunescu*	204
† *Iosef Sanielevici*	205
Colegiale	206
Deciziuni ale Inaltei Curţi de Casaţie în materie de impuneri fiscale	207
Comunicate: Bucureşti, Cernăuţi, Tg.-Jiu	208
Informaţiuni	209
Bibliografie	212
Cereri de inscrieri	215
Bilanţuri	216

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

LA CORPUL ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ

Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti. Telefon 60/10

Insitutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A.

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosenlsac.* Fost contabil expert, fost profesor a şcoala com. „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N. Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateş

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. — B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M. comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteli Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

CE ESTE ŞI CE TREBUE SĂ FIE CORPUL CONTABILILOR

Am asistat nu prea de mult la o convorbire între un contabil autorizat şi unul neautorizat. Primul întrebă pe ultimul, de ce nu se înscrie în corp.

Acesta, după ce primise lămuririle cum se fac înscrierile, face întrebarea: „Şi ce-mi va da organizaţia aceasta, şi ce rost are?"

Răspunsul însă n'a fost aşà de uşor şi colegul nostru, după ce încercase să dea lămuririle necesare, văzând că nu prea a reuşit să convingă pe celalt, şi-a pus întrebarea sie însuşi: „cu bună seamă, ce-mi dă organizaţia noastră?". Plăcerea de a fi membru al unei organizaţii, a avea dreptul la o carte de membru, în schimbul unei cotizaţii anuale, pe care trebue s'o plătesc?..."

Incă cevà: In chestionarul trimis membrilor Secţiei Chişinău în anul trecut, a fost pusă întrebarea: cunoaşteţi legea pentru înfiinţarea corpului nostru? La întrebarea aceasta unii în mod diplomatic n'au răspuns, cei mai puţini au răspuns afirmativ, iară alţii au avut curajul să răspundă: „puţin".

Astfel, trebuie să constatăm că unii din colegii noştri nu cunosc nici măcar legea, regulamentul, pe baza cărora funcţionează acest corp. In genere, — ce idee este pusă la baza organizării instituţiei noastre, ce rol social trebuie să joace ea, ce activitate şi în ce direcţie trebuie să desvolte corpul nostru — sunt lucruri la care puţini se gândesc şi-şi dau osteneală să le lămurească toate acestea.

Dar este lucru cunoscut că în viaţă nimic nu se dă dela sine, toate se dobândesc prin muncă, prin luptă, prin capacitate, şi deci şi corpul nostru numai atunci va putea avea însemnătatea cuvenită, când el ca organizaţie, şi toţi membrii fiecare în parte îşi vor da seamă asupra rolului lor, vor luptà pentru cucerirea locului ce li se cuvine.

Ca material pentru discuţii, pentru schimbul de vederi, vom căutà să dăm oarecare informaţii din frământările contabililor în trecut şi în diferite ţări. Vom fi mulţumiţi, dacă cunoscătorii în chestiune ne vor complectà.

* * *

Istoricul trebuie început cu Anglia. Este prima ţară, unde contabilul ca atare a început lupta şi a ajuns să rezolve destul de bine problema organizării sale.

Prima uniune a contabililor în Anglia a avut loc la sfârşitul sec. XVIII şi la începutul sec. al XIX. Ca îmbold pentru organizare a servit editarea legii despre faliment (gestiunile falitilor se conduc de curatori din contabili), şi legile despre societăţile anonime, în care după această lege controlul se face de

auditori speciali. S'au ivit „Societățile contabililor publici" în Irlanda în 1854, Liverpol — 1870, Glazgo — 1855, Londra — 1870, Mancester—1871. In anul 1879 aceste societăți au înaintat Reginei Victoria o petiție, prin care cereau recunoașterea societăților și înzestrarea lor cu oarecare drepturi. La 11 Mai 1880 prin decret regal a și fost înființat „Institutul contabililor privilegiați din Anglia și Vallis", care a unit în sine tot ce-a fost mai însemnat și valoros în mediul contabililor.

Membrii institutului se împart în 2 categorii: membrii și candidații. La intrare, candidatul trece un examen, programul căruia cuprinde cunoștințele generale teoretice. După trecerea acestui examen, vine stagiul de cinci ani, în mijlocul cărui timp se face un examen provizoriu și la sfârșitul termenului examenul definitiv.

Programul examenului: Contabilitatea și darea de seamă; Expertiza și controlul; Regulamentul despre dări de seamă în societăți și succesiuni; Drepturile și obligațiile lichidatorilor, tutorilor și curatorilor; Legea despre falimente; Legea despre societățile acționare; Dreptul comercial și legea arbitraj.

Candidații au uniunea lor profesională: „Societatea ajutorilor de contabili". Candidatul care a făcut 8 ani practică și a ținut examenele susmenționate, se alege ca membru al institutului.

La intrare, candidatul plătește taxa de intrare $10^1/_2$ lire sterline și cotizația anuală între 1, 1 și 2, 2 l. st., aceasta în raport dacă ocupă un serviciu independent sau nu.

La intrare în institut se plătește taxa de intrare $10^1/_2$ l. st. și cotizația anuală 3, 3--5, 5 l.st., în raport cu funcțiile ce le îndeplinește.

Cercul de activitate al contabililor-juriați este următorul:

Verificarea bilanțurilor; Curatoria în cazuri de falimente; Lichidarea întreprinderilor comerciale; Purtarea contabilității la tutori și executori testamentari; Organizarea contabilității în întreprinderile industriale și comerciale; Arbitrajul în chestiunile ce decurg din socoteli (deconturi) și socotelile în chestiuni de împărțirea averilor și vânzarea lor.

Oare care izolare a contabililor ce aparțin institutului dela personalul ordinar al intreprinderilor comerciale și industriale, severitatea examenelor, stagiul durabil — toate acestea au contribuit la formarea situației înalte la care a ajuns institutul contabililor în Anglia, a contribuit la stabilirea acelei încrederi colosale de care se bucură contabilii-membri ai organizației unite.

Acești revizori juriați, independenți și imparțiali, posedând cunoștințe excelente în technica reviziilor, în expertizele, lor dau cu bună seamă tabloul fidel al situației intreprinderii ce o cercetează. Instrucțiile alcătuite de Institut te uimesc prin cuprinsul lor complect și prin indicațiile, cum trebuiesc făcute reviziile.

Rândul viitor ne vom opri asupra stării de lucru în alte țări.

V. Ghenzul

Comerciale. Economice. Sociale.

CONTRIBUŢII LA REORGANIZAREA COOPERAŢIEI

Rolul şi situaţia specialiştilor în organizaţiile cooperative

Pe urma înfăptuirii reformei agrare, structura economică românească a căpătat o astfel de înfăţişare încât viaţa agricolă a ţării nu mai este cu putinţă fără concursul de aproape al organizaţiilor cooperative.

In adevăr, pe urma împroprietăririi aproape 90% din suprafaţa agricolă a ţării este în stăpânirea micilor proprietari şi acestei transformări a structurii agrare se atribue în mare parte faptul scăderii producţiei agricole a ţării.

Cum asupra reformei agrare nu se mai poate reveni, în discuţie se poate pune numai mijloacele de întrebuinţat, în starea noastră de mică proprietate, pentru a realizà o intensificare a producţiunii. Ori, mica proprietate pusă în anumite condiţiuni, după cum practica a dovedit, poate produce mai mult decât cea mare. In adevăr, iată ce ne spune în această privinţă un specialist în materie, d-l profesor Agronom G. Ionescu-Sisești [1]):

„Că putem avea toată nădejdea în viitorul culturii mici ne-o dovedeşte, cu cifre rigulos ştiinţifice, o mare autoritate în economia rurală, profesorul Ernest Laur, Directorul Reuniunii Cultivatorilor Elveţieni. Acest cercetător şi îndrumător a inaugurat o nouă metodă în studii de economie rurală. El centralizează, la secretariatul Uniunii Cultivatorilor Elveţieni, contabilitatea a câtorva zeci de mii de exploataţiuni agricole elveţiene. Examinând datele, ce rezultă din acest material de cifre, el dă agriculturii elveţiene îndrumări precise.

Iată ce a stabilit profesorul Laur, cu privire la rentabilitatea exploataţiunilor de diferite mărimi, din calculul mediilor dintr'o perioadă de 20 de ani, 1901—1921:

Mărimea exploatării	Valoarea Produselor Brute la ha.	Vândute la ha.
3— 5 hectare	1180 fr.	795 fr.
5—10 „	1005 „	740 „
10—15 „	900 „	700 „
15—30 „	825 „	660 „
30 şi mai multe	710 „	595 „

Aşà dar, nu numai că producţia este mai mare în mica cultură, dar şi procentul la hectar al produselor vândute, după ce agricultorul şi-a oprit cele necesare gospodăriei lui. Această însem-

1) Vezi art. „Productivitatea micei culturi" în Rev. „Pagini agrare şi sociale" din 10 Octombrie 1924.

neză că mica cultură este în stare să alimenteze mult mai bine viața internă, iar în țări ca a noastră, exportul.

Profesorul Laur se declară astfel, pe temeiul unui imens material de cifre, pentru mica cultură, pretutindeni, cu anumite condițiuni însă și anume:

„Ca micul cultivator să poată avea o solidă instrucție profesională și, al doilea, ca prin mijlocul cooperației, el să beneficieze de anumite avantagii cari altfel rămân apanajul marii proprietăți".

Prin urmare, este evident că putem obține *intensificarea producțiunii agricole*, dar numai prin mijlocul unei instrucții profesionale îngrijite a micului plugar și prin intermediul cooperației. De altminteri, cooperația poate ajută mult în direcția culturii profesionale.

Acum, dacă în direcția instrucției profesionale a micilor proprietari rolul revine specialiștilor agronomi, în direcția *organizării și educației economice* a acestor factori producători de prim ordin un rol considerabil revine și specialiștilor comercialiști membri ai corpului nostru.

Nu vom insistă aici asupra acestui rol, căci am făcut-o cu prilejul referatului ce am prezentat în această chestiune congresului nostru din Mai 1923. Vom reproduce numai dezideratul votat atunci în această chestiune:

„Congresul, luând în considerare structura actuală a proprietății agrare, crede că agricultura țării nu va puteà aduce economiei naționale tot rendementul de care e capabilă, decât având ajutorul întreg al societăților cooperative — *considerate ca instituțiuni economice de sine stătătoare* și solid organizate — și care din trecut au putut să dobândească în fața sătenilor o deosebită autoritate.

In acest scop, și pentru a puteà realizà o colaborare eficace a cooperației agricole, cu celelalte instituțiuni reprezentând comerțul și industria țării, socotim ca indispensabil *concursul elementelor de specialitate — agronomi și titrați în științe comerciale* — pentru îndrumarea technicei agricole, comerciale și financiare".

Prin însușirea acestui deziderat al Congresului, corpul nostru a recunoscut, în mod oficial, în prim rând, imporanța pe care o prezintă cooperativele pentru economia noastră rurală și, în al doilea rând, rolul specialiștilor în conducerea și îndrumarea acestei organizațiuni economice și sociale.

Ca urmare nu ne rămâne în acest articol decât să atragem atențiunea colegilor asupra situației și activității specialiștilor comercialiști în organizațiile noastre cooperative de diferite grade, cât și asupra cauzelor pentru care contribuția lor în conducerea și organizarea instituțiilor cooperative nu este mai largă și mai adâncă.

Ori, trebue să ținem seama că situația și activitatea acestor

specialiști este pe primul plan în funcție de felul organizării instituțiilor noastre cooperative.

Din acest punct de vedere întreprinderile cooperative românești le putem grupà în două categorii principale; *instituții cu caracter de Stat și instituții cu caracter privat.*

In prima categorie, intră cele trei case centrale cooperative de Stat și anume: Centrala Băncilor Populare, Centrala Cooperativelor de producție și consum și Centrala Obștilor și exploatărilor agricole.

In a doua categorie, intră circa 80 federale cu peste 10.000 de societăți cooperative răspândite pe tot cuprinsul Țării. Acestea prin forma lor sunt instituții particulare, dar puse sub controlul statului, și în cea mai mare parte — afară de organizațiile minorităților din Ardeal, Bucovina și Basarabia — puse sub tutela statului, în cât de fapt le putem considerà și pe acestea ca organizații oficiale.

Pe colegii noștri — în trecut sau în prezent — îi găsim funcționând în toate cele trei grade de organizațiuni cooperative, începând cu situația modestă de contabili de cooperative sătești și ajungând până la demnitatea importantă de membri în consiliile caselor centrale de stat, unde au fost desemnați de congresele cooperative de după război de a prezidà la îndrumarea și conducerea întregei mișcări cooperative românești.

Roadele activității lor le putem constatà în toate gradele organizației cooperative românești. Totuși, dacă ei n'au putut încă să facă dovada deplină a capacității lor și în această direcție, cauza trebue să o atribuim în primul rând scăderilor organizațiilor cooperative românești. Ori scăderile acestor organizații nu pot fi înlăturate înainte de a se modificà actuala lege a Băncilor Populare, căci cauzele sunt de ordin principial și în strânsă legătură cu o anumită concepție despre raporturile între Stat și cooperație, raporturi care corespundeau condițiunilor economice și sociale de mai înainte de război, dar cari nu se mai potrivesc condițiunilor schimbate de azi.

In lumina acestor raporturi vom examinà și situația colegilor noștri în cele două categorii de organizații cooperative distincte.

1) *Situația specialiștilor în instituțiile cooperative oficiale.* In cele două centrale—a Băncilor Populare și a Cooperativelor — se găsesc un însemnat număr de comercialiști, sau membri ai corpului contabililor, ocupați în serviciile centrale sau de inspecție și de control; iar în centrala obștilor servesc un număr însemnat de specialiști agronomi.

Fie care dintre aceste trei centrale îndeplinește duble funcțiuni: una *socială* — privind controlul și îndrumarea unităților cooperative, iar cealaltă o funcțiune *economică* — privind operațiuni bancare sau comerciale. Ori activitatea acestor trei centrale, ca și a specialiștilor ocupați în administrația lor, este anchilozată pe urma organizației lor de stat, care, pe deoparte, nu le permite

să se adapteze continuu cerințelor noui ale vieții economice și sociale, iar, pe de altă parte, de a selecționà și a remunerà mulțumitor personalul.

In exercitarea funcțiunilor lor economice, centralele n'au putut să se înzestreze cu organizarea technică corespunzătoare vremurilor și aceasta s'a răsfrânt în rău și asupra organizării technice a instituțiilor cooperative de primul și al doilea grad, care sunt puse sub tutela directă a celor dintâi și astfel au rămas înapoia vremilor.

In ce privește controlul, această funcțiune a fost neglijată în actuala organizație a centralelor în favorul serviciilor comerciale. Iar în măsura în care această funcțiune se exercită, organele de control nu-și mai pot îndeplini misiunea în condițiunile de independență și cu autoritatea cu care o făceau înainte de război. In actuala organizație nu se pot recrutà elemente suficient pregătite, iar vechii inspectori cu experiență și autoritate nu-și mai pot îndeplini chemarea din cauza influențelor politice, care nu mai pot fi anihilate în actuala structură a centralelor.

2. *Situația specialiștilor în instituțiile cooperative neoficiale.* In societățile cooperative și în organizațiile federale situația specialiștiilor este și mai dificilă, de oarece ei sunt puși sub autoritatea a doi stăpâni. In adevăr, funcționarii cooperativelor sunt angajați de Consiliile de Administrație respective, la dispoziția cărora sunt. Dar dacă față de aceste consilii, prin muncă sârguitoare și răbdătoare, își pot asigurà cu timpul o stabilitate de fapt, nu acelaș lucru se întâmplà însă și față de organele de control ale Statului. Aceste organe, în baza unor dispoziții speciale prevăzute de art. 17 din legea Băncilor Populare, pot revocà pe funcționarii și consilierii cooperativelor pe simplă cale administrativă și fără nici un drept de apel în fața instanțelor judecătorești.

In asemeni condițiuni — puși între ciocan și nicovală — specialiștii nu-și pot aplicà în mod satisfăcător cunoștințele și influența lor devine foarte limitată în conducerea și organizarea unităților cooperative.

Dar, dacă situația lor morală este așà de inferioară față de întreprinderile capitaliste, unde într'o largă măsură au asigurată o stabilitate de fapt—garantată prin însuși interesul patronilor — lucru ce nu se întâmplă în societățile cooperative românești, nici situația lor materială nu este de loc de invidiat.

In adevăr, mijloacele financiare, de care dispun cooperativele și federalele noastre, sunt în general foarte reduse și puțin susceptibile de perfecționare și argumentare, ceeace face ca ele să nu poată angajà elemente destoinice sau, odată angajate, să nu le poată reține sau renumerà.

Scăderile existente în organizația și conducerea cooperativelor românești le-au împiedecat ca ele să-și poată îndeplini cu suficiență rolul ce le reveneà în economia satelor noastre de

după războiu. Aceste scăderi au fost cu prisosinţă scoase în relief cu prilejul unei anchete orânduite în anul trecut de Ministerul Muncii şi al Cooperaţiei. Această anchetă s'a făcut în 9 judeţe diferite ale ţării, prin comisii mixte formate din delegaţi ai Băncii Naţionale şi ai Centralelor de Stat.

Materialul foarte bogat cules cu prilejul acestei anchete n'a fost încă dat la lumină, dar concluziunile rapoartelor prezentate le găsim — în mod succint, dar dureros — redate în darea de seamă pe care consiliul de administraţie al Băncii Naţionale a prezentat-o Adunării sale generale din acest an. In adevăr, pentru prima oară, darea de seamă a Băncii noastre de emisiune acordă o atenţie deosebită problemei *creditului agricol şi popular* ca şi chestiunii *micilor economii naţionale.*

Constatările ce le face darea de seamă a Băncii Naţionale asupra scăderilor organizaţiei noastre cooperative le împărtăşim în bună parte, fără însă ca să putem fi de acord în totul şi cu soluţiile propuse, care privesc mai mult latura technică şi economică, fără a considerà suficient şi latura socială şi morală, fără care o mişcare cooperativă adevărată nu poate există.

Această înfăţişare complexă a cooperaţiei reese şi din următoarea definiţie dată de d-l G. I. Gheodhand, preşedintele Alianţei cooperativei internaţionale: „Cooperaţia este o *mişcare economică*, al cărei obiect este *organizarea* prin metodele sale proprii *a unui sistem mai perfecţionat de producţie şi distribuţie* a tuturor celor necesare pentru existenţă“ [1]). Aceasta fiind situaţia organizaţiei cooperative româneşti, ca şi a specialiştilor ocupaţi în serviciile acestei mişcări economice şi sociale, credem că toţi colegii noştri iniţiaţi în această materie vor da toată atenţia şi concursul lor pentru a examinà şi soluţionà chestiunile cuprinse în programul de discuţii, privitor la reorganizarea cooperaţiei româneşti şi care s'a dat publicităţii în numărul pe Martie al Revistei noastre.

A. G. Galan

CU PRILEJUL UNEI MIŞCĂRI

Acţionarii şi contabilii.

O mişcare pornită în ultimul timp a adus contribuţii nouă la o stare de fapt veche, căreia — cu toată dreptatea — i se da până acum de unii adevărata ei importanţă ca să fie desconsiderată şi neţinută în seamă de cei mulţi chemaţi să se intereseze mai îndeaproape de bunul mers al organisaţiilor noastre economice, prin însăşi participarea lor voită la această situaţiune.

1) Vezi Neutralitatea Alianţei cooperative internaţionale în Rev. Furnica din 15 Martie a. c.

Mișcarea acționarilor tutulor societăților anonime din țara noastră n'a surprins numai prin curajul deșteptării, dar, mai mult încă, a adus o umbră de îngrijorare celor în contra cărora pornià, prin faptul că ei înșiși o cred îndreptățită și, dacă nu-i văd chiar roadele meritate, îi întrezăresc în aureola luminii sâmburele de mare viitor.

Tema a fost obștească și de aceeaș culoare: *Se risipesc și se administrează dureros de vitreg banii acționarilor din societățile anonime.*

In capul mișcării stau oameni cari, — prin situația la care se găsesc și prin temeinicia recunoscută a argumentelor ce aduc, — dau mișcării o desăvârșită îndreptățire.

Și starea aceasta o recunoaștem mai bine, — o simțim mai mult noi, contabilii de pretutindeni.

Inițiatorii mișcării din ultimul timp tind la modificarea Codului Comercial în ceeace privește atribuțiunile, drepturile și datoriile Consiliilor de Administrație, controlul ce trebue exercitat asupra gestiunii lor, cei ce au să fie însărcinați cu acest control și, în sfârșit, monopolul pe care și'l atribue în general orice consiliu cu visuri de-o veșnică și netulburată administrație.

Cea mai nouă lege care a îmbrățișat oarecum această latură, legea corpului contabililor autorisați și a experților-contabili, a adus o modificare în compunerea organisațiilor de control, prin faptul că impune numirea în comitetele de censori — obligație din nefericire parțială — a unui contabil autorisat sau expert-contabil care, prin pregătirea economică ce trebue să stăpâniască, este considerat mai apt pentru exercitarea unui control eficace, ca mandatar al acționarilor.

Intrucât poate fi rodnică această dispoziție legală nu e loc și nici intenție n'avem s'o discutăm aici; — recunoaștem numai o frumoasă înfăptuire care — cu concursul nefortuit al timpului — va culege — nădăjduim — roade bogate pe un ogor grozav de secătuit.

Văd însă cevà mai mult. Mă gândesc — și nu-s deloc optimist vizionar și nici gând prea temerar nu 'îmbrac — la rolul nostru frumos, pe care trebue să'l înfaptuim dinceînce cu mai multă putere.

Mi-a fost dat—mărturisesc — să fiu supus, cu prilejul închiderii unui bilanț intențiunilor nepermise ale unui consiliu de administrație, care, ocolind statutele, căutà să dea o interpretare prea mlădioasă împărțirii beneficiilor, cărora le hărăzià o destinațiune întunecată, pentru simplu motiv că societarii nu știu să citească o dare de seamă și că-i mai dulceagă împărțirea rezultatelor „între noi cei puțini, decât între ei cei mulți".

M'am opus însă eu! Desigur că riscam destul, dar eu n'am văzut decât așà o misiune căreia m'am închinat.

Și, deși n'am reușit pe deplin, totuși am întocmit astfel publicarea contului de rezultate încât din el să iasă în evidență pentru oricine o distribuire de beneficii contrară statutelor societății.

Mai recunosc iarăș că societatea, cu al cărei consiliu am avut de luptat, e una din cele mai mici, dar țin încă să spun că, prin chiar acest fapt, societarii mai neinițiați în cetirea unei dări de seamă pot fi mai ușor frustați în drepturile pe care li le dau capitalurile acumulate în societate.

Iată de ce sunt convins că cel mai bun scut al acționarilor e însuși contabilul cinstit al oricărei societăți, — contabilul ideal, — contabilul care este întotdeauna un sfetnic folositor al oricărei conduceri, îndrăgostit al meseriei lui chinuite.

Organisația societății noastre de astăzi se opune însă acestor înfăptuiri cari pot apăreà oricui menite să se nască moarte. E poate prea grea viața ca să îngădue ideologii atât de timpurii, și, totuș, ar fi o nimerită țintă spre care ar trebui să se îndrepte mișcarea acționarilor din societățile anonime.

Lucrul nu e imposibil; modificarea legii trebue astfel adusă ca să dea contabilului rolul de supraveghetor al averii, nu numai a societății în fața celor din afară, dar și a societății în fața celor din lăuntru, cari pot fi ispitiți s'o folosiască după plac.

S'ar da astfel un mai mare prestigiu corpului nostru și s'ar aduce foloase netăgăduit de mari economiei generale.

Tot ce e de absolută nevoie, este asigurarea contabilului în contra dezastrului furtunii ce s'ar abate asupră-i; și, poate, ar trebui să se amintească administratorilor că înșiși societarii plătesc salariile funcționarilor or cărei întreprinderi.

Chestiunea aceasta desigur comportă discuții mari și de interes, cu atât mai mult, cu cât chiar în actuala lege a corpului nostru se găsește o dispoziție care apără pe contabilul care s'ar opune unei înregistrări ce ar putea aduce prejudicii terților.

Nu poate însă nimeni astăzi să'l proteje în contra opoziției pe care ar întâmpinà-o în viitor din partea administratorilor și în sensul acesta ar trebui făcută educațiunea, și a noastră, a contabililor, și a celorlalți mulți, a masei acționarilor și a delegaților lor din consiliile de administrație.

Selecționarea frumoasă a corpului nostru nu ne poate decât încurajà; și cinstea pe care pe fiece zi o primim în fața lumii e firesc să ne ducă la o mai întreagă încredere în noi și în trăinicia năzuințelor noastre.

Avem un organ al nostru, revista, căreia îi dorim o cât mai mare desvoltare și deasă apariție, și de mijloacele ei ar trebui să ne folosim ori când cevà nelalocul lui ne-ar isbi atenția.

Publicitatea responsabilă pentru adevăr a tutulor faptelor acestora cari ating, și spiritul legii actuale, și sufletul organizației pe care o cerem, trebue să fie metodică, sigură și neșovăielnică,

Pornită pe această cale, alături de mișcarea acționarilor, acțiunea noastră ar puteà avea frumoase resultate și contribuțiile tutulor ar fi binevenite pentru ca din ciocnirea ideilor să nască scânteia trăiniciei operei acesteia.

Const. E. Ștefănescu.

Drept Comercial. Contabilitate. Tehnică.

RĂSPÂNDIREA CUNOŞTINŢELOR CONTABILITĂŢII IN AGRICULTURĂ

(Urmare *)

Desigur că nu poate fi de discutat utilitatea contabilităţii scrise, în industrie, fie mică sau fie mare, şi cu cât e mai raţională şi amănunţită, e mai folositoare, desigur că nici în comerţ, fie cât de mic, până acolo unde memoria nu mai poate ajută să-l conduci, lăsând la o parte, că în aceste îndeletniciri, legiuitorul de grija creditorilor şi a fiscului, a impus-o, desigur că şi în agricultură e tot atât de necesară. Cu toate acestea, ea e răspândită în comerţ şi industrie, pe când în agricultură, doar la unele moşii mari rămase, iar în agricultura mijlocie şi mică, nici nu se pomeneşte de contabilitate Poate a înfluenţat şi legiuitorul că n'a impus-o şi în agricultură, deşi ar fi trebuit s'o facă, căci şi în agricultură şi mai cu seamă astăzi, există credit, există risc şi în fine agricultura de azi e o adevărată industrie.

Agricultorul nostru se mulţumeşte să vadă rezultatul în magazia sa de producte, sau banii încasaţi din vânzarea recoltei, dar că ar fi putut produce mai mult, că producţiunea l'ar fi costat mai puţin sau mai mult, dacă în fine ar fi ştiut că un produs îi e mai puţin rentabil decât altul, de aceste lucruri nu se preocupă sau, dacă se preocupă, o face în mod superficial, cu aproximaţie.

Deşi s'ar părea că rolul contabilităţii e mai mare în industrie şi comerţ decât în agricultură, pentrucă, în cele dintâi două ramuri, diversitatea producţiunilor, variaţiunea preţurilor şi a condiţiunilor de producere, de cumpărare şi de vânzare sunt atât de complicate încât impun înregistrarea lor, fie şi numai pentru a le puteà urmări, pe când în agricultură aplicarea contabilităţii ar fi de un folos secundar cu totul, pentrucă lipsesc aceste variaţiuni şi complicaţiuni, deoarece complicaţiunile agricole nu se repetă în decurs de un exerciţiu, iar pe de altă parte, dacă contabilitatea ne dă elemente absolut necesare de operaţiunile industriale şi comerciale, cum sunt: preţul de cost şi rezultatele obţinute, în agricultură aceste elemente ar fi cu totul indiferent agricultorului, pentrucă el s'ar conduce după aşà spuse uzuri, impuse de împrejurări; — totuşi şi întreprinzătorul agricol, proprietar sau arendaş, urmărind ca şi în celelalte ramuri de producţiuni economice realizarea unor profituri, cât mai mari şi variate, — căci tendinţa producătorului nu e de a produce, ci de a câştigà, — agricultorul trebue să caute ca să producă şi el, cât mai mult, cu o cheltuială cât mai mică.

Atât cheltuelile cât şi producţiunile însă, sunt condiţionate de elementele rezultate dintr'o serie întreagă de fapte technice

*) Vezi No. 3 al acestei reviste.

şi economice, ale căror avantaje şi desavantaje le scoate în evidenţă contabilitatea, căci prin mijlocirea ei ne dăm seama de valoarea cheltuelilor în raport cu foloasele lor, cum şi valoarea producţiunii în raport cu cheltuelile technice de producere. Dacă ne lăsăm în voia întâmplării, pe motiv că în agricultură, factorul preponderat ar fi natura, desigur că nu numai relevările contabilităţii ar fi de prisos, ci şi cunoştinţele technice agricole, ar fi tot aşà de puţin necesare. Pentru noi, putem spune că a trecut timpul de a sperà totul dela factorii streini de munca, priceperea şi capitalul agricultorului, căci trebue să căutăm, şi aci, ca şi în industrie şi comerţ, tot în aceşti factori toate foloasele ce le putem trage, căci de petecul restrâns de pământ trebue să mărginim toată şansa noastră de câştig, prin urmare, acolo trebue să ne concentrăm toate forţele noastre de producţiune, cu cea mai mult chibzuinţă. Când vechiul nostru mare agricultor avea mii de hectare, de cultură, îi erea aproape indiferent dacă o parte nu produce, sau produce în deficit faţă de cheltueli, căci ori cum s'ar fi întâmplat îi rămâneà destul profit din agricultura făcută, pe când astăzi, o administraţie rea, o lipsă de economie sau o producţiune rău îngrijită, pot aduce pierderea într'un an, a muncii şi economiei multor ani de belşug.

In altă ordine de idei, tendinţa de a creià clasa agricultorilor mijlocii, aceea agricultură intensivă, trebuie să fie ajutată de perspectiva câştigului, pe care-l poate trage agricultorul din exploatarea pământului printr'o producţiune rentabilă. Or pentru ca să poată face economiile necesare, de muncă şi de cheltuială, sau să le dea cea mai perfectă întrebuinţare, trebue să cunoască costul producţiunii lui şi rezultatele obţinute de pe urma chibzuinţei şi mijloacelor technice şi economice de care s'a folosit, rezultate şi elemente pe cari nu i le poate da alta decât contabilitatea.

In special pentru întreprindere, metodelor technice de producere, şi în agricultură ca şi în comerţ şi industrie, nu le putem aflà valoarea şi rezultatele reale, dacă nu punem aceste metode în legătură cu toate condiţiunile de producere, căci avem şi în agricultură, inventar care se uzează şi de care trebue să ţinem socotelă, avem chiar instrumentul cel mai important de producere: pământul, care se secătueşte şi are nevoie de împrospătare, avem şi aci cheltueli de acele cari influenţează producţiunea, făcând-o mai scumpă sau mai ieftină, şi care ne-ar putea face să o îndrumăm altfel, mai cu seamă că, în agricultură, mai mult ca în orice ramură şi în special mai mult ca în industrie, ni se prezintă un câmp mai vast, de a realizà feluritele producţiuni înlăuntrul aceleaşi întreprinderi.

In industrie, contabilitatea este impusă de nevoia de a cunoaşte nu numai rezultatul afacerilor, ci şi preţul de cost, cu care luptă cu concurenţa. Acelaş cost îl are şi în agricultură, preţul de cost, căci doar pe baza lui cunoaştem rezultatele recoltă-

rilor și avem și în agricultură concurență, desigur că mai mică astăzi, căci produsele agricole sunt mai căutate, lucru care poate să nu mai fie și mâine așa. Că prețurile produselor sunt azi impuse de piața generală, cu mici variațiuni la producătorul agricol, această variațiune încă, constituie o concurență, slabă ce e drept, dar pe care agricultorul, chiar așă cum e astăzi, nu trebue s'o neglijeze.

Se știe că unele produse agricole au un rendement, altele altul, prin mijloacele contabile putem să ne dăm seama de valoarea acestor rendemente, față cu cheltuielile de producere, după cum tot prin contabilitate, spre deosebire de statistică, putem să urmărim în mod complect, rezultatele diferitelor mijloace technice de producțiune.

Statistica determină valoarea faptului final și comparativ al producțiunilor, bazându-se tot pe elementele procurate de contabilitate, care ține socoteală de influențele ce au între ele operațiunile făcute, căci, dacă comparăm, pe calea statisticii, rezultatele culturii grâului, cu cele obținute prin cultura porumbului, rezultatele de fiecare an, ni le procură mai întâiu contabilitate, care ține cont de toate cheltuelile provocate de aceste culturi în fiecare zi, ține socoteala de prețurile obținute prin vânzarea recoltelor, și mai ține socoteala și de acele cheltueli, cari se produc, fără să fie văzute, prin uzarea inventariului, dobânda capitalului și mijloacele consămate pentru fertilitatea pământului.

Trebue prin urmare ca și agricultorul să dea o atențiune mai mare contabilității, căci deși rezultatul unui an agricol, îl poți vedea dintr'o aruncătură de ochi, în magazie, sau în pungă, întrebuințând contabilitatea, îți poți da seama de cum s'au realizat și poate că știind, prin coloanele de cheltueli, de muncă etc., cum s'a produs, să vezi că ai fi putut realizà mai mult sau mai bine, deci merită o examinare amănunțită acele debite și credite la partizile semănăturilor, la partizele vitelor, mașinilor, morei, iazului, etc., dacă agricultorul vrea să tragă foloase din fiecare părticică a întreprinderii sale, căci rezultatul care i se pare că l'a obținut, e compus din colaborarea tuturor acestor părticele.

D. Pavlov

BANCA MOLDOVA

— Societate Anonimă —

Capital deplin vărsat și rezervă Lei 70.000.000

Centrala: IAȘI

Sucursale: *București, Galați, Chișinău, Cernăuți, Bălți, Cetatea-Albă (Ackerman), Orhei, Leowa, Reni, Tighina și Tarutino*

Antrepozite: *Iași, Roman, Reni și Bălți*

Telegrame Ad: „MOLDOBANC„rA.

PROBLEME DE CONTABILITATE

Dăm mai jos enunțul și soluția problemii de contabilitate date la examenul de capacitate pentru științele comerciale ținut anul trecut.

BALANȚA DE VERIFICARE

Acțiuni	4.000.000.—	Capital	35.000.000.—
Acționari	16.000.000.—	Vărs. III	7.000.000.—
Fabrică	7.500.000.—	Vărs. IV	6.000.000.—
Imobil A.	3.000.000.—	Fd. chelt. constit. .	800.000.—
Mărfuri	10.400.000.—	Gestiunea fabr. .	1.100.000.—
Geamuri	1.000.000.—	Gestiunea imob. .	600.000.—
Ef. de primit . . .	300.000.—	Vânz. geamurilor .	1.700.000.—
Ef. scontate . . .	400.000.—	Scont ef. scontate	80.000.—
Ef. reescontate .	200.000.—	Diverși angaj. ef.	
Ef. publ. prim. gaj	1.000.000.—	reescontate . . .	200.000.—
Impr. pe ef. publ.		Diverși depon. ef.	
în gaj	500.000.—	publ. în gaj . .	1.000.000.—
Dob. dator. impr. ef.		Dob. & Comis . .	2.400.000.—
publ. în gaj . . .	25.000.—	Oblig. emise . . .	3.000.000.—
Div. Clienți	1.200.000.—	Diverși depon. ga-	
Ct. ct. (sold. dob.)	4.000.000.—	ranție	1.000.000.—
Salarii	4.500.000.—		
Chelt. gen.	1.800.000.—		
Pierd. la emis. oblig.	600.000.—		
Garanții statuare .	1.000.000.—		
Cassa	2.455.000.—		
	59.880.000.—		59.880.000.—

1) Să se determine, după această balanță de verificare, care este situația întreprinderii, cunoscând că majorația mărfurilor a fost de 50%. Mărfuri Debit: 20.200.000.

2) *Inventarul:* Amortisment la fabrică 12%
„ „ imobil 5%
Mărfuri în magazin: 12.600.000 preț de cost; 18.000.000 preț curent.
Geamuri: . . . . . 1.000.000 preț de cost; 700.000 preț curent.
Efecte de primit: nominal: 300.000.—; real 280.000.—
Efecte scontate: nominal: 400.000,—; real 360.000.—
Clienți dubioși: 200.000,—
Cheltueli avansate: 250.000,—
Salarii de plată: 195.000,—

3. Oblig. trase la sorți la Bilanț: nom. 1.000.000; amorti z. dif. de emis. 20% din valoarea nominală.

Dob. ct. ct. e debitoare. Se cifrează la suma de 205.000 lei. Epoca nu corespunde cu data bilanțului.

Dob. Impr. ef. publ. până la Bilanț e socotită la suma de lei 35.000.

Toate celelalte conturi prevăzute în Bal. de Verif. rămân cum se găsesc acolo.

3. Să se închidă bilanțul cuvenit, să se stabilească contul de rezultate, și dacă va reieși un profit net, el se va repartiza după cum urmează:

a) să se facă rezerva legală dela soc. anon.

b) din rest se va socoti un prim dividend de 6% as. capitalului vărsat

c) din rest se va da 15% Consiliului de Administrație, 15% personalului, 70% al II dividend.

4) Să se stabilească forma de publicare a bilanțului și să se facă consid. pers., as. situațiunii rezultate din acest bilanț

1. Pt. balanță, avem def. la ct. Mărfuri:

D. 20.200.000, credit: 20.200.000 — (sold) 10.400.000=9.800.000; major. 30%.

La 130 lei preț vânz., coresp. 100 lei preț de cost.

La 9.800.000 preț vânz. coresp. $\frac{9.800\,000 \times 100}{130}$ preț de cost = 7.538.462

Preț cost mărf. intrate	20.200.000.—	Preț vânz. mărf. vând.	9.800.000.—
„ „ „ ieșite:	7.538.462.—	„ cost. „ „	7.538.462.—
„ „ „ în mag.	12.661.538.—	Rezult. vânz. mărf.	2.261.538.—

Balanța de verificare sistematizată

Activ							
I. Valori reale	Cassa	2.455.000	—				
	Acțiuni	4.000.000	—				
	Mărfuri	12.661.538	—				
	Fabrică	7.500.000	—				
	Imobil A	3.000.000	—				
	Ef. de primit	300.000	—				
	Ef. scontate	400.000	—				
	Geamuri	1.000.000	—				
Totalul averei în valori reale				31.317.538	—		
II. Valori angajate	Acționari	16.000.000	—				
	Impr. ef. publ. gaj	500.000	—				
	Diverși clienți	1.200.000	—				
	Conturi curente	4.000.000	—				
Totalul averei în valori angajate				21.700.000	—		
Total activ real						53.016.538	—
III. Valori avansate	Chelt. generale	1.800.000	—				
	Salarii	4.000.000	—				
Totalul valori avansate				6.300.000	—		

Balanţa de verificare sistematizată (urmare)

Rezultate	Dob. dat. la împr. ef. publ. gaj . .	25.000 —		
	Pierderi la emis. oblig.	600.000 —		
Total Rezultate			625.000 —	
Total val. av. şi rezult.				6.925.000 —
IV. Valori de ordine	Ef. reescontate	200.000 —		
	Ef. publice prim. gaj	1.000.000 —		
	Garanţii statuare	1.000.000 —		
Total valori de ordine			2.200.000 —	2.200.000 —
Total activ . . .				62.141.538 —
Pasiv				
I. Datorii reale	Obligaţiuni emise	3.000.000 —		
Total datorii reale			3.000.000 —	
II. Pasiv tranzitoriu	Scont ef. scontat.	80.000 —		
Total pasiv tranzitoriu			80.000 —	
Total Pasiv real				3.080.000 —
III. Pasiv de rezultate	Rezult. vânz. mărf.	2.261.538 —		
	Gestiunea fabric.	1.100.000 —		
	„ imobil. A.	600.000 —		
	Vânz. geamurilor	1.700.000 —		
	Dob. & Comis. . .	2.400.000 —		
Totel pasiv de rezultate			8.061.538 —	8.061.538 —
IV. Pasiv de ordine	Div. angaj. pt. ef. reescontate . .	200.000 —		
	Div. dep. ef. publ. în gaj.	1.000.000 —		
	Div. dep. de g-ţie.	1.000.000 —		
Total pasiv pe ordine			2.200.000 —	2.200.000 —
V. Pasiv de fonduri	Capital	35.000.000 —		
	Vărs. III	7.000.000 —		
	Vărs. IV	6.000.000 —		
	Fd. pt. chelt. const.	800.000 —		
Total pasiv de fonduri			48.800.000 —	48 800.000 —
Total Pasiv . . .				62.141.538 —

Situația:		Diferența:	
Activ real	53.016.538	Rezult. favorabile	8.061.538
Pasiv „	3 080.000	„ nefavorabile	6.955 000
Capital real	49.936 538		
Cap. după balanță	48 800.000		
Diferența	1.136.538	Câștig după balanță	1.136.538

2. Inchiderea bilanțului — Articole de Jurnal

4.000.000	Bilanț = Acțiuni	4.000.000
7.000.000	Vărs. III. = Acționari	7.000.000
6.000.000	Vărs. IV. = Acționari	6.000.000
3.000.000	Bilanț = Acționari	3.000.000
900.000	Gestiunea fabricei = Fd. amort. fabr.	900.000
900 000	Fd. amort. fabricei = Bilanț	900.000
200 000	Gest. fabricei = P. & P.	200 000
7.500.000	Bilanț = Fabrică	7.500.000
150.000	Gest. imob. A = Fd. amort. Imob.	150.006
150.000	Fd. amort. imob. = Bilanț	150.000
450.000	Gest. imob. = P. & P.	450.000
3.000.000	Bilanț = Imobil	3.000.000
18.000.000	Bilanț = Mărfuri	18 000.000
5.400.000	Mărfuri = Dif. eval. mărfuri	5.400.000
5.400.000	Dif. eval. mărf. = Bilanț	5,400.000
61.538	Rezult. mărf. = Mărfuri	61.538
2.200 000	Rezult mărf. = P. & P.	2.200.000
.700.000	Bilanț = Geamuri	.700.000
1.400 000	Vânz. geamuri = P. & P.	1.400.000
300.000	Vânz. geamuri = Geamuri	300.000
280.000	Bilanț = Ef. primit	280.000
20.000	Dob. ef. prim. = Ef. prmit	20.000
20 000	P. & P. = Dob. ef. primit	20.000
400.000	Bilanț = Ef. scontate	400.000
40.000	Scont = Reescont	40.000
40.000	Scont = P. & P.	40.000
40.000	Reescont = Bilanț	40.000
200.000	Bilanț = Efecte reescontate	200.000
1.000.000	Bilanț = Ef. publ in gaj	1.000.000
35.000	Impr. ef. publ. gaj = Dob. dt. ef. pl. gaj	35.000
535.000	Bilanț = Impr. ef. publ. gaj	535.000
10.000	Dob. dat. ef. publ. gaj. = Dob. & Comis.	10.000
200.000	Clienți dubiori = Clienți	200.000
200.000	Bilanț = Clienți dubioși	200 000
1.000.000	Bilanț = Clienți	1.000.000
265.000	Dob. dat. la ct. ct. = Dob. & Comis.	265.000
265 000	Bilanț = Dob. dat. la ct. ct.	265.000
195.000	Salarii = Salarii de plată	195.000
195.000	Salarii de plată = Bilaaț	195 000
4.695.000	P. & P. = Salarii	4.695.000

2. Inchidere bilanţului — Articole de jurnal

— Urmare —

250 000	Cheltueli avansate = Cheltueli generale	250.000
250.000	Bilanţ = Cheltueli avansate	250.000
1.550.000	P. & P. = Cheltueii generale	1.550.000
200.000	P. & P. = Fd. amort. Pierd. oblig.	200 000
200.000	Fd. amort. Pierd. oblig. = Bilanţ	200.000
1.000.000	Oblig, emise = Oblig. trase la sorţi	1.000.000
2.000.000	Oblig. emise = Bilanţ	2.000.000
1.000.000	Oblig. trase la sorţi = Bilanţ	1.000.000
1.000 000	Bilanţ = Garanţii statutare	1.000.000
2.455.000	Bilanţ = Casă	2.455.000
35.000.000	Capital = Bilanţ	35.000.000
800.000	Fd. cheltueli constit. = Bilanţ	800.000
200.000	Div. angaj. ef. reescontate = Bilanţ	200.000
1.000.000	Div. dep. ef. publ. gaj = Bilanţ	1.000.000
1.000.000	Div. dep. de garanţii = Bilanţ	1.000.000
2.675.000	Dob. & Com. = P. & P.	2.675.000
4.000.000	Bilanţ = ct. ct.	4.000.000
600.000	Bilanţ = Pierd. oblig.	600.000
25.000	P. & P. = Rezervă legală	25.000
475.000	P. & P. = Bilanţ	475.000

Situaţia definitivă

Activ		Pasiv	
Acţiuni	4.000.000.—	Fd. amortiz. fabr.	900.000 —
Acţionari	3.000.000.—	Fd. amortiz. imob. A	150 000.—
Fabrică	7 500.000.—	Dif. eval. mărf.	5.400 000.—
Imobil	3 000.000.—	Reescont	40.000.—
Mărfuri	18.000.000.—	Salarii de plată	195.000.—
Geamuri	700.000.—	Fd. amort. pierd. oblig.	200.000.—
Ef. primit	280.000 —	Oblig. emise	2.000 000.—
Ef. scontate	400 000.—	Oblig. trase sorţi	1.000.005.—
Ef. reescontate	200.000.—	Capital	35.000.000.—
Ef. pub. gaj	1.000 000.—	Fd. chelt. constit.	800.000.—
Impr. ef. publ. gaj	535.000.—	Divi ang. ef. reescont.	200.000.—
Clienţi dubioşi	200.000.—	Div. dep. ef. publ. gaj	1.000.000.—
Div. clienţi	1.000.000.—	Div. garanţii	1.000,000.—
Dob. dat ct. ct.	265.000.-	Benef. (Rep. leg. 25.000 (Pep. . . 475000	500.000.—
Chelt. avansate	250.000.—		
Garanţii statutare	1.000.000.—		
Cassă	2.455.000.—		
Ct. ct.	4.000.000.—		
Pierd. oblig.	600.000.—		
	48.385.000.—		48.385 000.—

Bilanțul Soc.

Incheiat pe ziua de . . . .

Activ					Pasiv				
Activ disp. imediat	Cassa		2.455.000	2.455.000	Pasiv exig. imediat	Rezultate		475.000	
						Salarii de plată		195.000	
Activ disp. cu termen	lung	Acțiuni . . .	4.000.000			Oblig. trase la sorți . . .		1.000.000	1.670.000
		Acționari .	3.000.000		Pasiv exig. cu term.	lung	oblig. emise . . .	2.000.000	2.000.000
		Mărfuri . .	18.000.000			scurt	—		
		Geamuri . .	700.000						
	scurt	Ef. de pr. .	280.000						
		Ef. scontate	400.000						
		Impr. ef. publ. gaj	535.000						
		Clienți dub. .	200.000						
		Div. clienți .	1.000.000						
		Ct. ct. . . .	4.000.000						
		Dob. dat. crt.	265.000						
		Pierd. oblig.	600.000	32.980.000	Pasiv tranzit.	Dif. eval. mărfuri . . .		5.000.000	
						Reescont		40.000	5.440.000
						Fd. amort. pierd. oblig. .		200.000	
						Fd. amortiz. fabr. . . .		900.000	
						Fd. amortiz. imobil . .		150.000	
Cheltueli avansate			250.000	250.000					
Activ imobilizat	Fabrica		7.500.000		Pasiv de fonduri	Capital		35.000.000	
	Imobil A.		3.000.000	10.500.000		Fd. chelt. constit. . . .		800.000	
						Fd. Rez. legală . . .		25.000	37.075.000
Activ de ordine	Ef. publ. gaj . . .		1.000.000		Pasiv de ordine	Div. angaj. ef. reesc. .		200.000	
	Ef. reescontate . .		200.000			Div. dep. ef. publ. gaj .		1.000.000	
	Garanț. statutare .		1.000.000	2.200.000		Div. dep. garanții . . .		1.000.000	2.200.000
				48.385.000					48.385.000

Soluția aceasta aparține d-rei Sylvia Andronescu, care a reușit a doua la examenul de capacitate.

IMPOZITELE ŞI COMERCIANŢII

Abiă s'au terminat închiderile anuale ale comercianţilor şi fiscul, tovarăşul sui generis al tuturor, şi-a reînceput activitatea.

Comisiunile de impuneri îşi au ordinele lor; le este fixat dinainte — după calcule probabile — quantumul de impuneri ce urmează să se facă în fiecare judeţ, potrivit mărimii şi desvoltării economice a fiecăruia. Sunt convins că, pentru anul acesta (înţelegând anul 1924, după care se fac impunerile) li se cere impuneri mai mari. In bugetul Ţării s'au prevăzut veniturile şi cheltuelile mai mari în raport cu aceste venituri.

Deşi comercianţii şi industriaşii — cari sunt o pătură de oameni isteţi — şi-au făcut oarecare educaţie fiscală, — dovadă o au reprezentanţii ministerului de finanţe, în grija ce are fiecare comerciant, şi chiar ceilalţi cetăţeni, de a merge singuri, nesiliţi, să plătească dările, totuşi faţă cu anul ce s'a încheiat şi care a fost un an dezastruos pentru toată lumea, atât pentru comercianţi, cât şi pentru celelalte ramuri de activitate (excepţii făcând cum am mai arătat în alt loc, „Băncile" cari au avut marfa cea mai căutată „Banul") nu se vor puteà obţine nici măcar impunerile anului trecut. De mai mult, nici vorbă! Comerţul a lâncezit şi după cum s'a zis de către cel mai mare financiar al ţării că „se va oţeli", e drept că oţelirea a avut loc, dar, odată cu ea, şi rezultatele au fost „oţărîte".

Toată lumea ar fi dorit contrariul! Să se câştige mult şi mult să se dea şi statului, care are nevoi mai mari şi mai imperioase ca ale fiecărui în parte, dar nu s'a putut; poate anul început să ne dovedească că anul ce a expirat, a fost un an de experienţă şi că boala lui „Criza" se va vindecà. Deşi am început sub aceleaşi auspicii, totuşi să fim mai optimişti!

In situaţia aceasta comerciantul ca şi industriaşul, prezintându-se în faţa comisiunii de impuneri, are de luptat cu prejudecăţile greşite, creiate de fiscali că orice întreprindere, în orice vreme, trebue mai întâi să dea „beneficii" şi în al doilea rând, să dea „mai mult".

Cum comercianţii se împart în două categorii în faţa comisiunilor de impuneri, comercianţi ce-şi au o contabilitate regulat ţinută şi deci pot prezintà registre şi comercianţi ce nu au deloc registre, vom căutà să lămuresc în cele ce vor urmà criteriile după cari comisiunile sunt ţinute să-şi fixeze baza de impunere.

Comercianţii şi industriaşii obligaţi de a aveà o contabilitate în regulă vor trebui să aibă şi să ţină astfel registrele, cum prevede codul de comerţ. Legiuitorul sancţionează cu pedepsirea la amendă — egală cu impozitul — a tuturor acelor obligaţi de a ţine registre şi nu le au! Odată registrele ţinute în regulă, potrivit articolului 39 din lege, fac complecta dovadă în faţa Comisiunii şi beneficiul nett impozabil va fi soldul contului Profit şi Pierdere!

Dar comisiunile adesea nu au decât prezumţii de nesinceritate faţă de registrele prezentate, deşi sunt ţinute aşà cum glăsueşte codul de comerţ: „Să fie ţinute în limba română, sau într'o limbă modernă, după ordinea datei fiecărei operaţiuni, fără să lase nici un loc alb, fără ştersături sau adăugiri. Se pot face îndreptări şi ştersături, dacă acestea sunt necesare, astfel

ca cuvintele șterse sau îndreptate, să fie citibile, și să aibă înregistrate cheltuelile personale" (conform art. 23 c. comerț).

Și, dacă legiuitorul sancționează în cazul când **„nu se țin registre"**, apoi atunci când sunt și sunt în conformitate cu prevederile codului de comerț, comisiunile nu pot să le înlăture, **fără de a aduce dovezi** că sunt nereale sau nesincere, adică înregistrările operațiunilor făcute de comercianți **nu sunt cele adevărate.** Nu pot să zică că **nu-s bine ținute** până nu se va pronunță un expert contabil, singurul care e în drept, potrivit legii de oragnizare a Corpului Contabililor, să se pronunțe dacă o contabilitate din punct de vedere „technic" e ținută așa cum prevede legea. In nici un caz registrele nu pot fi înlăturate pe simple prezumțiuni, fără a nu se arătă în ce consistă neregularitatea lor, o astfel de deciziune s'ar izbi de casare! In lucrarea d-lui avocat Plopu, Bilanțul fiscal, se poate vedeà că hotărîri de natura celor de mai sus au fost casate. Secția III No. 1228/1924. Tot în această lucrare se poate vedea că jurisprudența Casației (Buletin Casației 1900 pag. 938) a stabilit că: „chiar când registrele au fost înlăturate ca neținute regulat (constatare făcută de un expert contabil) încă ele pot servì ca un început de probă, atât pentru fisc, cât și pentru contribuabil".

Și, dacă la întreprinderile comerciale și industriale cari au contabilitate, comisiunile de impuneri au o bază de impuneri serioasă, la comercianții și industriașii mici, cari nu-și pot permite „luxul" de a plătì un contabil, lucrurile se schimbă, aceștia fiind adesea cei mai loviți. La aceștia criteriile după care se vor conduce comisiunile vor fi mult mai variate.

Dela început se divizează în două categorii: **Comercianți a căror cifră de afaceri se poate stabili** — și înțeleg prin aceasta nu numai simpla prezentare a Registrului Special, ci și coordonarea cu materialul informativ adunat din vreme de fisc — **și comercianți a căror cifră de afaceri nu se poate stabili.** — In cazul celor dintâi, apropierea **e probabilă.** Se poate ca aceeaș întreprindere, cu acelaș rulaj una să dea beneficii frumoase, alta abiă putându-și acoperì cheltuelile generale! Una să fie condusă direct de patron, ajutat de copiii lui, la alta patronul să fie ajutat de personal care, în vremurile actuale, să fie plătit scump, iar comisiunea să-i facă scăderi derizorii. Una să plătească chirii și suplimente mari peste contracte — comisiunea scăzându-i numai valoarea locativă după contract — și alta să aibă șansă de a-și locuì imobilul propriu. Nu mai punem nici pregătirea unuia mai mult ca a altuia, nici șansa că unul poate călcà legea și țineà și Duminica deschis și altul zăvorit de asprimea și rigorile legii. încă de Sâmbătă seara! Se poate vedeà de câte elemente depinde impunerea unui atare contribuabil, de care trebue să se țină cont spre a nu plecà unul cu o hotărîre care-l amărăște până 'n suflet și altul să radieze de bucurie că fiscul „a fost indulgent". — Se poate vedea totodată, de câtă importanță e alegerea reprezentantului comercianților și industriașilor, care trebue să cunoască aproape în parte pe fiecare, care se perindează pe dinaintea comisiunii! Și această importanță, nu o are atât pentru fisc, care pare totdeauna foarte încântat când sorții i-ar da ca ales unul cât mai naiv, ci importanță capitală e pentru noi comercianții, ca alesul să ne reprezinte așà cum trebue, astfel ca cuvântul lui să fie hotărîtor! Adesea s'au văzut cazuri, să fim reprezentați de delegați ai contribuabililor, care să uite pe cine reprezintă în comisiune, să ne dea im-

presia că, e mai fiscal decât prezidentul. In atari cazuri, comisiunile găsesc un ţap ispăşitor şi acel ţap e tocmai aşa zisul ales al nostru!

Trecând la cealaltă categorie de comercianţi a căror cifră de afaceri nu se poate stabili — aceştia par ca o barcă azvârlită pe o mare, când se prezintă comisiunii! Criteriul după care se conduce comisiunea e „**Aprecierea**". Acest cuvânt cu atât de larg înţeles, câte dureri nu aduce comercianţilor mici, cari muncesc din zori şi până 'n noapte, îndurând frigul, privaţiunile oricărei plăceri.

De s'ar fi ţinut cont de munca lor şi de răbdarea lor, aceştia nici n'ar fi trebuit purtaţi pe drumuri, ci impuşi la o patentă fixă anuală, care să fie proporţională, natural, cu deprecierea monedei!

In categoria acestor mici comercianţi, adesea intră oameni bătrâni, văduve cu copii, cari habar n'au ce 'nseamnă un registru special — unde să-şi treacă vânzările şi nu rare ori chiar neştiutori de carte!

Şi, dacă toţi suntem pătrunşi şi convinşi de legalitatea impozitelor, de necesitatea lor, apoi acei ce sunt ţinuţi să le execute să fie cât mai drepţi, cât mai conştiincioşi şi să ne trateze pe fiecare din noi cu o extremă amabilitate; să se gândească că comercianţii şi industriaşii ca şi toţi contribuabilii, suntem albinele ce aducem mierea la Stup! Şi Stuparul cu milă va lăsa destulă miere şi pentru albină!

Octavian Petrov.
Mare Industriaş. Expert Contabil.

DELA CERCUL DE STUDII COMERCIALE

SITUAŢIA ACTUALA A COOPERAŢIEI IN ROMÂNIA ŞI PERSPECTIVELE EI

Conferinţa D-lui Const. Cercel, Directorul General al Centralei Cooperativelor de Producţie şi consum.

Prezidează d-l prof. **Sp. Iacobescu** care, deschizând şedinţa, reaminteşte auditorului că d-l Cercel a fost invitat de acest Cerc să ţină conferinţa cu subiectul de mai sus.

D-l Cercel, începând conferinţa sa, ţine să lămurească înţelesul cuvântului cooperaţie, complectând sensul pe care legea comercială îl dă acestei expresiuni. D-sa face să se releve că ceeace diferenţiază soc. comercială de soc. cooperativă, trebue căutat în scopul final urmărit de aceste două feluri de asocieri: asocierea comercială tinde la dobândirea dividendului, pe când asocierea cooperativă urmăreşte stăruitor realizarea operei sociale prin cooperatori şi pentru cooperatori în primul rând, ca autori ai acţiunii cooperative consumate, dividendul fiind aci de o importanţă secundară.

D-sa, referindu-se apoi la felurile de cooperative: cooper. de producţie, consum şi credit, scoate în evidenţă părerea distinsului autor francez Charles Gide, care crede că în mod firesc toate felurile de cooperative se vor contopi

în cooper. de consum. Dacă autorul francez avea dreptate în Anglia unde cooperativa s'a desvoltat într'un mediu cu totul industrial, dominat de necesitatea consumului, aceeaș generalizare nu poate fi transpusă la noi, unde cooper. de consum n'au putut să se desvolte decât numai la orașe. Reușita cooperativei de credit la țară a fost susținută de împrejurările în care ea s'a desvoltat: personal redus, locuințe adeseaori cancelaria școalei, pe când la cooper. de consum ar fi fost nevoe de specialiști, local, aprovizionarea și îngrijirea productelor de consum. Toate acestea sunt piedeci care au stânjenit desvoltarea cooper. de consum în mediul agricol.

Trecând la cooper. de producție, conferențiarul o arată cu totul proprie mediului agricol, unde munca disponibilă este pentru o mare parte din an, iar materia de lucru este la îndemâna lucrătorului nostru rural. D-sa arată succesele ce s'au realizat de cooper. forestiere, și, dacă recunoaște că se vor fi făcut unele greșeli, atrage atențiunea auditorului din sală să ție seamă și de foloasele sociale și culturale ce le-a putut realizà această activitate cooperatistă.

Greșeli se pot întâlni pretutindeni, fiindcă oamenii în această direcție abia se formează; autoritatea cooper. centrală a avut în vedere acest lucru, înființând școli de contabili și de vânzători, supraveghind și îndrumând toată mișcarea cooperativă.

Socotește că între membrii Cercului de studii comerciale și între cooperatiști trebue să se stabilească cea mai strânsă legătură, fiindcă ambele aceste specialități sunt destinate să colaboreze intens pentru marile probleme economice dela ordinea zilei.

Ocupându-se de cooperativa agricolă, d-l Cercel, ținând seamă de felul proprietății noastre rurale, care este prin excelență proprietate individuală, ținând seamă deci și de dorința fiecărui gospodar de a se manifestà independent prin proprietatea lui, nu crede apropiat timpul când cooperația agricolă se va puteà manifestà cu toată intensitatea ei.

După acestea d-l conferențiar, felicitând pe conducătorii Cercului de studii comerciale de toată hotărîrea luată pentru ciclul conferințelor privitoare la mișcarea cooperatistă dela noi, își încheie conferința în aplauze unanime.

D-l **prof. Sp. Iacobescu** mulțumește conferențiarului pentru interesanta sa expunere și îl asigură că membrii Cercului, nu numai că vor răspunde la invitația d-sale de a participà cu cunoștințele lor la consolidàrea mișcării cooperative dela noi, dar vor fi și cei mai aprigi propovăduitori ai ideei cooperatiste în toate colțurile țării.

T. Al. Știrbu.

Lucrările pentru Construcția Casei Corpului Contabililor au început și se speră că în 2—3 luni se va putea face inaugurarea.

D-nii membri cari n'au subscris până acum nici-o acțiune sunt rugați cu insistență s'o facă fond de subscriere încă lei 400.000 până la complectarea capitalului de 3 milioane.

Numele subscriitorilor se pubică în Revistă.

La Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale Superioare

(Palatul Camerei de Comerţ)

Se află de vânzare: Lei

Din istoricul Cooperaţiei săteşti de N. Arghir . 2
Corpul Contabililor şi Reforma financiară de V. Ioachim 5
Criza economică şi financiară în România de Gh. M. Leonte 8
Dialog între Contabilitatea Publică şi Privată de Sp. Iacobescu 10
Noţiuni de comerţ, drept şi corespondenţă comercială, cu monografii comerciale asupra Comerţului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale şi pielărie, de V. Ioachim 40
Revalorizarea Leului, România şi Conferinţa dela Genua, Statele Unite şi Refacerea Europei de Gh. M. Leonte 25
Principiul Naţionalităţilor şi Societatea Naţiunilor de N. Daşcovici 30
Albumul comemorativ Th. Ştefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de contabilitate în România 40
Reorganizarea Camerilor de Comerţ de V. M. Ioachim 20
Bilanţul Tip (pentru bănci), de P. Drăgănescu 20
Inventarul din punct de vedere contabil, economic şi juridic, de P. Drăgănescu 20
Chestiunea reformei învăţământului comercial, de P. Drăgănescu-Brateş 15
Rolul registrelor în educaţie de M. I. Mihăilescu 10
Contabilitatea şi ţinerea registrelor, locul lor în învăţământ de M. I. Mihăilescu 10
Necesitatea de vieţuire şi cerinţele sociale de M. I. Mihăilescu 10
Băncile de emisiune şi rolul lor în Stat, de M. I. Mihăilescu 15
Un nou sistem de bilanţe lunare în contabilitate de Benjamin Juster 20
Priviri asupra contabilităţii în partidă dublă de Al. Tănăsescu 10
Darea de seamă a congresului pe hârtie de tipar 30
Darea de seamă a congresului pe hârtie de scris 40
Darea de seamă a congresului pe hârtie velină 50
Rolul cooperaţiei şi al titraţilor în şt. com. în viaţa agricolă de A. Galan 15
Codul de comerţ şi registrele comerciale (Conferinţă) de Ilie Mecu 10
Contabilitatea în partidă dublă în stabilimentele militare de S. M. Blumenfeld 6
Primul an de aplicare al reformei fiscale de V. M. Ioachim 20
Metoda de calculul conturilor curent cu dobândă de M. I. Mihăilescu 50
Medalia comemorativă a Congresului din Mai 1923 50
Medalia comemorativă a jubileului d-lui Gr. L. Trancu-Iaşi 50

D-nii abonaţi care nu au plătit abonamentul sunt rugaţi al trimite fie prin mandat poştal, fie depunându-l la sediul secţiunei Ilfov (Palatul Camerei de Comerţ) pentru Bucureşti, sau la sediul celorlalte secţiuni pentru provincie.

De asemenea rugăm pe domnii abonaţi cari n'ar primi regulat revista, sau ar observa vre-o eroare în felul cum este scrisă adresa sau îşi schimbă adresa, să comunice aceasta fără întârziere printr'o carte poştală la Administraţia Revistei Generale de Comerţ şi Contabilitate (Palatul Camerei de Comerţ).

Orice propuneri ni s'ar face vor fi bine venite.

COMITETUL

Partea rezervată Corpului

† ANDREI PĂUNESCU

Seria absolvenților Școalei Comerciale superioare din București de acum 25 ani, adică din 1900, a încercat o neprețuită pierdere prin moartea prematură a colegului Andrei Păunescu, în etate numai de 46 ani, decedat la 8 Maiu a. c.

Bolnav de rinichi încă din școală, unde erà bursier, când Directorul Brătilă i-a avansat bursa pe 2 luni, s'a dus la Călimănești, de unde a venit bine, astfel că colegii lui l'au crezut sănătos. Terminând, școala, a intrat în Contabilitatea Primăriei Capitalei, iar apoi la Soc. de asigurare „Națională". In 1905 a fondat Banca „Dacia-Traiană" unde a funcționat până în prezent. Bun economist și cunoscător profund al vieții comerciale și contabile, pierderea sa lasă urme neșterse.

Sdrobiți[1]*) de durere, cu inima împietrită privim cum moartea nemiloasă și nedreaptă l-a secerat, lăsând între noi un gol prin dispariția sa atât de timpurie, ducând un suflet de bun camarad și ideal tată de familie.*

Născut din energiile masei poporului, suferind cu el, prin forța sa a străbătut atât prin școală, terminând-o acum 25 ani, fiind unul din cei mai apreciați elevi ai școlii comerciale superioare din București, iar apoi intrând în viață, neglijându-se trupește, având numai grija situației de mâine, a muncit mai mult decât putea, dând lupta cea mare, lupta aprigă a vieții, ajungând prin cunoștințele sale întinse, sobrietatea și perseverența sa, un factor economic important în viața noastră comercială.

Toți acei care l'au cunoscut, cari au muncit cu el alături și cari l'au iubit îi trimet o ultimă salutare de adio, cu mângăerea că acolo în eternul infinit unde planează sufletul său bun a găsit pacea și liniștea desăvârșită.

Din partea D-lui Em. Costinescu, primim următoarele care complectează cele spuse mai sus.

In dimineața zilei de 8 Maiu 1925, s'a stins tânăr din viață, după o scurtă suferință, în vârstă de 46 ani, colegul nostru Andrei Păunescu, expert-contabil, directorul general al Băncii „Dacia-Traiană", secretar general al Soc. de Asigurare „Națională" și censor pe la diferite societăți.

S'a născut în anul 1879, din părinți de săteni, dotat cu

---

1) Din cuvântarea colegului I. C. Negrescu ținută la înmormântarea lui Andrei Păunescu.

o inteligență vie și silință la învățătură, a reușit cu bursă la școala superioară de comerț din București, pe care a absolvit-o cu succes acum 25 ani.

Spirit devotat muncii, a perseverat ani de zile în diferite ocupațiuni, reușind să înjghebeze o instituție bancară, care azi poate fi considerată ca mare și bine fortificată, precum și o societate petroliferă, societăți cu capitaluri pur românești.

Colaborator destoinic, a desăvârșit prin perspicacitatea lui propășirea din punct de vedere național a unor instituțiuni de viitor românesc.

Inmormântarea rămășițelor pământești s'a făcut Duminică 10 Maiu a. c. orele 5 p. m., la locul de veci din Cimitirul Șerban-Vodă, în fața unei asistențe numeroase, venită să-și ia ultimul rămas de adio...

In cuvântările rostite cu această tristă ocazie de către D-nii: Dr. Costinescu, președintele comisiunii interimare, din partea consiliilor de administrație ale Băncii „Dacia-Traiană" și Societății de Asigurare „Națională", G. D. Anghelovici, subdirectorul Băncii „Dacia-Traiană", din partea funcționarilor, Carol Catzian, directorul general al contabilității Primăriei Capitalei, ca un bun prieten și fost coleg de serviciu, C. I. Negrescu, subdirectorul Societății Comunale de locuințe eftine din partea Consiliului Superior al Corpului Contabililor și a Secțiunii Ilfov; Marinescu, director R. M. S., Vasile Georgescu, șeful contabilității României-Petrolifere, ca prieteni vechi și foști colegi de școală, au arătat rând pe rând regretul ce-l au cu toții prin pierderea prematură a lui Andrei Păunescu și i-aau adus prinos de recunoștință pentru devotamentul și munca ce a depus-o în cariera sa într'un lung șir de ani.

S'aduc deasemenea condoleanțe familiei greu încercate și se dă ca exemplu fiului, pe tatăl neînsufletit azi, care a știut să ajungă prin puterile lui propri, la situațiunea frumoasă pe care a avut-o în ultimul timp în viață.

. . . . . .

IOSEF SANIELEVICI

La Chișinău s'a stins pe neașteptate în vârstă de abiă 45 de ani senatorul I. Sanielevici, președintele secțiunii „Corpului Contabililor autorizați și experți contabili" din Chișinău.

Om de finanțe, Iosif Sanielevici a adus pe acest tărâm și talente deosebite, astfel încât directorul de bancă Sanieleviei s'a putut remarcà cu succes la Senat în discuțiuni de ordin politic superior și social și, dintre fruntașii vieții economice de peste Prut, el a fost desemnat ca cel mai demn și mai bine

pregătit, să conducă, atât Camera de Comerț, cât și Sfatul negustoresc, în calitate de președinte al amândorora.

Iosif Sanielevici își consacrase toată vigoarea anilor săi celor mai buni, unei opere de înalt patriotism: desvoltarea vieții economice a Basarabiei în cadrul României Mari. A muncit ani de zile, atât ca director al filialei băncii Marmorosch, Blank & Co. din Chișinău, cât și ca particular, la desăvârșirea acestei opere, pe cât îi permitea lipsa de susținere a acțiunii politice în consolidarea unirii.

Omenește, Iosif Sanielevici moare cu satisfacția că cei pentru cari a muncit, basarabenii, i-au recunoscut meritele: trimis în Senat ca reprezentant al Chișinăului, defunctul eră — cum am mai spus — consacrat ca fruntașul între fruntașii vieții financiare și comerciale din Basarabia.

I. Sanielevici moare sincer regretat de membrii corpului contabililor și noii săi concetățeni a căror simpatie și amiciție le câștigase prin firea sa aleasă.

COLEGIALE

— D l **N. Butculescu** a fost ales președinte al consiliului de administrație al soc. „Casalana", iar d-l **Fl. Marinescu**, censor.

— D-l **Chr. D. Staicovici** va plecà la începutul lunei Iunie la Bruxelles, spre a lua parte ca delegat al Comitetului național român la congresul Camerii de comerț internaționale

— La noile alegeri pentru Camera arbitrală, cele vechi fiind casate, au fost aleși dintre colegii noștri d-nii: **D. P. Niculescu-Ritz**, la secția comercială, d-nii **P. Sitescu** și **C. Teodorescu** la secția de efecte, d-l **Rădescu** la secția devize, d-l **N. Ioanițiu** la secția lemne, **M. Zentler** la secția petrol.

— D-l **Gh. Plopeanu** a fost numit censor al soc. „Filmul național".

— Colegul nostru, d-l **Ilie Constantinescu**, licențiat al Academiei de Comerț, a scos o interesantă foaie bilunară „Cooperația română", organ de acțiune, îndrumare și propagandă cooperatistă. Ii dorim tot succesul.

— D-l **Vladimir Alexandrescu**, contabil la Banca Națională Cernăuți, a fost trecut în gradul de expert contabil al secțiunii Cernăuți.

— D-l **Gh. Răzuș**, membru al secțiunii Cernăuți, casier al Băncii Naționale, a fost numit ca expert contabil pe lângă Comisiunea Specială de impuneri dela Administrația Financiară Cernăuți.

— D-l **D. Serafim**, un vechiu absolvent al școlii comerciale superioare, a fost numit Administrator Financiar al orașului și județului Cernăuți.

— Colegul nostru, d-l **D. L. Agatstein**, licențiat în științe comerciale, procuristul soc. anon. „Lama", a demisionat dela această societate, stabilindu-se pe cont propriu în afaceri de agentură și comision.

— In numărul de Aprilie din această revistă, la rubrica **colegiale**, colegul nostru Dr. Al. Penescu a fost trecut din eroare „Comisarul guvernului pe lângă Bursa **muncii**", în loc de „Comisarul guvernului pe lângă bursa de **Devize**". Facem cuvenita rectificare.

Deciziuni ale Inaltei Curți de Casație și Justiție în materie de impuneri fiscale în legătură cu registrele comerciale.

Inlăturarea registrelor pe motiv că conțin speze nepermise de lege.—Lipsa de motivare.—Exces de putere.

a) **Creșterea — din cauza fluctuațiunilor valutare** — a valorii de cumpărare a mărfurilor trecute în inventar și nevândute la finele anului, adică diferența între costul lor inițial și acela cu care s'ar puteà cumpărà în momentul încheerii bilanțului, **nu constitue un venit real și efectiv pe anul expirat, deoarece această diferență nu este un rezultat al operațiilor acelui an**, ci efectul unui fenomen economic aparte, care poate cel mult influență asupra venitului probabil al anilor viitori, când mărfurile în discuțiune vor fi vândute.

b) **Nu este suficient ca comisiunea de apel să afirme că registrele comerciale conțin speze nepermise de lege spre a le înlătură, ci trebue să motiveze care sunt acele speze și în temeiul cărui text de lege au fost excluse.**

(Casația s. III. Deciziunea Nr. 14 din 2 Ianuarie 1925).

Registrele comerciale.—Inlăturarea lor.—Motivare.

Registrele comerciale sunt privite de legiuitor ca un prim și esențial mijloc de dovadă a venitului net impozabil al comercianților obligați a avea asemenea registre.

Numai când registrele nu sunt regulat ținute, comisiunile fiscale le pot înlătură, însă, în asemenea caz, ele trebuesc să motiveze în ce constă neregularitatea registrelor, pentru a puteà pășì apoi la celelalte mijloace de constatare indicate de lege.

Intrucât, în speță, comisiunea nu motivează în ce constă neregularitatea registrelor recurentului, deciziunea sa urmează a fi casată, pentru nemotivare.

(Casația s. III. Deciziunea Nr. 2361 din 1924)

Registre.—Inlăturarea lor.—Motiv.—Netrecerea operațiunilor zi cu zi.—Nemotivare.

Admis recursul făcut de H. Levendi.

Simpla împrejurare că operațiunile comerciale n'au fost trecute în re-

gistre zi cu zi. nu este suficientă pentru înlăturarea acelor registre, sub cuvânt că ar fi neregulate sub raportul constatării veniturilor ca bază impozabilă, ci trebue să se constate în mod necesar: fie omisiunea vreunei operațiuni, fie neconcordanța de date între registre și bilanț, fie vreo altă asemenea neregularitate, de natură să diminueze venitul net real al contribuabilului.

Intrucât, în speță, comisiunea de apel nu a făcut atari constatări, ci s'a mărginit numai să arate că operațiunile nu sunt specificate zi cu zi, deși ele au putut fi reale, complecte și concordante, prin aceasta comisiunea nu și-a motivat suficient hotărîrea și a dat-o cu exces de putere.

(Casația s. III. Deciziunea Nr. 2263 din 1924).

COMUNICATE: BUCUREȘTI, CERNĂUȚI, Tg. JIU

Consiliul superior al Corpului experților-contabili.

Intrucât unele secțiuni solicită Consiliului curs favorabil pentru înscrierea în Corp a unora dintre contabilii practicieni, cari nu au depus cererea în termen de 2 ani dela înființarea secțiunii, se aduce la cunoștința tuturor secțiunilor că asemenea înscrieri nu se mai pot face sub nici un motiv, legea fiind categorică în această privință și neadmițând nici o excepție.

In acelaș timp se aduce la cunoștința secțiunilor că orice admitere de membri nu se poate face decât după publicarea cererii de înscriere în Revistă; odată cu comunicarea cererii se vor arătà și titlurile pe baza cărora se cere înscrierea, precum și data absolvirii școalei.

Decan, N. BUTCULESCU.

Director, **V. M. Ioachim.**

Dela Corpul contabililor, secția Cernăuți.

In ziua de 26 Aprilie 1925, d-l Grigore Trancu-Iași, fost ministru și membru de onoare al Corpului Contabililor, venind din Vatra-Dornei, s'a oprit pentru câteva ore și în orașul nostru, unde a luat contact cu o bună parte din membrii secțiunii locale a Corpului Contabililor, interesându-se de aproape de mersul secțiunii.

Deși această vizită a fost inopinată, totuși numele fostului ministru și al luptătorului fără preget pentru cauza Corpului nostru, a fost deajuns să fie pronunțat, pentru ca în câteva clipe peste 50 membri ai secțiunii noastre să se întrunească la sediul Corpului, spre a salutà pe protectorul și îndrumătorul acelora cari au îmbrățișat cu toată dragostea cariera spinoasă a cifrelor, spre a devenì cu timpul conducătorii firești ai vieții noastre economice.

La sediul Corpului, d-l Nicolae Voinescu, directorul Băncii Marmorosch, Blank și Co., Cernăuți, prezintă colegilor pe d-l Trancu-Iași, salutându-l în cuvinte alese prin care reliefează meritele sale pe tărâmul vieții sociale și economice.

D-l Trancu-Iași, luând cuvântul, mulțumește pentru primirea frumoasă, ce i s'a făcut și spune că simte o deosebită satisfacție sufletească, ori de câte ori împrejurările îi permit să ia contact cu membrii Corpului Contabililor, din mijlocul cărora s'a ridicat, și își exprimă mulțumirea că, prin legea Corpului Contabililor, a putut obține deocamdată un loc de censor la Societățile anonime, și speră că împrejurările o să-i dea în curând prilejul de a complectă legea, prevăzând ca și celelalte locuri de censori să fie încredințate tot membrilor din Corp.

După ce d-sa mai recomandă colegilor de a da tot sprijinul înființării de școli pentru ucenicii comerciali și după ce arată care este rolul contabililor în viața economică, termină asigurând pe membrii Corpului de tot sprijinul d-sale.

Dela Corpul contabililor, secția Târgu-Jiu.

In ședința din 12 Aprilie 1925, a fost ales președinte al secțiunii noastre, în unanimitate d-l C. Teodorescu, directorul Băncii Naționale.

Consiliul Corpului Contabililor, Secția Gorj, ține să aducă și pe acesată cale viile sale mulțumiri d-lui I. Stăiculescu pentru contribuția adusă la constituirea secțiunii noastre, precum și pentru activitatea depusă în calitate de președinte al ei dela întemeiere și până când, din interese de serviciu, a fost transferat la Constanța.

Aduce deasemenea cuvinte de caldă mulțumire d-lui C. Bălănescu, vice-președintele secțiunii, atât pentru sprijinul ce ne-a dat la înzestrarea Corpului cu mobilierul necesar, cât și pentru rodnica-i activitate depusă în scurtul timp cât a condus interesele secțiunii, punând un pas mai departe în afirmarea drepturilor noastre.

INFORMAȚIUNI

— D-l Otto H. Kahn, bancher american, bine cunoscut de finanța internațională, a ținut o conferință „tinerilor oameni de afaceri" la Haword Club din New-York. Ar fi interesant pentru cititorii comerțului să citească textul complect al acestei conferințe, dar nu este loc pentru a-l reproduce și de aceea am făcut un rezumat, care sper că va da o idee destul de exactă. D-l Otto H. Kahn dă 10 sfaturi tinerilor oameni de afaceri:

1. Să faceți bine ceeace faceți, chiar dacă acela este un lucru fără importanță.

2. Faceți-vă, cu inteligența voastră, și mai ales cu caracterul vostru, o bună reputație, care odată căpătată, va lucrà pentru voi 24 ore pe zi.

3. Gândiți-vă, reflectați: faceți să funcționeze mintea (resorturile inteligenții) voastră ca mușchii corpului vostru.

4. Lăsați din când în când (timp în timp) câmp liber imaginației voas-

tre; ea vă va duce în regiuni neexplorate și interesante; dar să fiți totdeauna stăpâni, căci altfel vă va duce prea departe.

5. Fiți totdeauna gata, bine pregătiți, dar răbdători să știți să câștigați și așteptați rândul vostru.

6. Să fiți umani, să nu umiliți pe nimeni. Nu fiți invidioși, nici răzbunători; voi (pe pământ) veți fi primii cari veți suferi. Este, aici jos, loc pentru toată lumea.

7. Munciți din greu, dar nu deveniți o mașină, păstrați-vă idealul, credința și iluziile voastre, ele sunt utile chiar în afaceri.

8. Interesați-vă de treburile publice. Susțineți un guvernământ de ordine, dar nu fiți reacționari și nici dușmani ai progresului, căci cu voi sau fără voi, omenirea va merge totdeauna înainte. Nu vă opuneți mersului său, ci încercați să o îndrumați (călăuziți).

9. Priviți pe semenii voștri cu francheță și încredere. Scepticismul și neîncrederea provoacă agresiunea; încrederea dezarmează.

10. Dacă veți reuși, veți deveni puternici prin influența voastră; în măsura acestei puteri, veți aveà datorii de îndeplinit: va trebui să fiți folositori semenilor voștri, altfel voi veți luà societății mai mult decât veți da; trebue să fiți îngăduitori și chiar simpatici față de imensa majoritate a acelor cari nu vor fi reușit; rămâneți umani, răbdători, curtenitori și împăciuitori; evitați cearta și aroganța și fiți primitori pentru toți semenii voștri.

— D-l Anton Zotu, sub-director la Senat, a dat la lumină un manual de stenografie superioară (metagrafie), bazată pe principiul de a se reprezentà câte 2 consune prin o simplă linie, din care cauză această nouă sistemă de stenografie a fost intitulată: Metagrafie biconsunantică.

La baza sistemului stă stenografia abatelui francez Duployé și deci sunt utilizate în această metagrafie originală și vocalele, ceeace ușurează citirea.

Abreviațiuni de memorat nu sunt decât 5, pe când la celelalte sisteme stenografice ele formează temelia, îngreunând îngrozitor memoria. Nu sunt în această monografie, nici prefixe, nici sufixe. Și totuși, gruparea a două consune într'o singură linie face ca stenogramele să fie mai scurte ca în orice alt sistem.

Direcțiunea serviciului stenografic al Senatului, în dorința ca acest manual să fie răspândit în școalele noastre superioare, a făcut un referat Președinției Senatului, în care se soune despre el, că: „întrunește toate condițiunile unui manual cu totul modern, conținând expunerea artei stenografice după un sistem cu totul ușor și simplu și mai ales prezentând pentru practică imensul avantaj de a întrebuința semnele cele mai simple, cele mai bine adaptate frecvenții sunetelor și de a reduce tot bagajul de abreviațiuni — bagaj imens în alte sisteme — la un număr redus de reguli, aplicabile tot momentul, ceeace permite o mare ușurință în scriere și tot atâta înlesnire la citire".

„Cartea d-lui Zotu reprezintă un neîngăduit progres, răspunde tuturor trebuințelor și mai ales practicei parlamentare și nu stau la îndoială a afirmà că va aduce mari servicii celor care voesc să se devoteze acestei arte".

comerciale, precum și un model de scrisoare comercială.

A se cere la librăria „Cartea românească". (Preţul unui exemplar e 36 lei).

— Comitetul şcolar al şcoalei elementare de comerţ No. 4 din Capitală, a organizat, pe lângă „Casa de cetire" ce s'a deschis la acea şcoală, o serie de conferinţe, având drept scop: **cunoaşterea poporului românesc în manifestările lui politice, culturale şi economice.**

Inaugurarea s'a făcut Duminică, 5 Aprilie cu conferinţa d-lui profesor George Marinescu, tratând despre: „**Fazele principale din viaţa poporului român**", în prezenţa unui mare număr de elevi, profesori şi părinţi ai elevilor. D-sa descrie evoluţia politică a poporului nostru până în ziua de azi, scoţând în relief puterea lui de individualizare şi rezistenţa lui neînchipuită în mijlocul atâtor popoare doritoare de a-l cuceri şi care azi s'au întunecat. După ce lămureşte lumina ştiinţifică a actualelor teorii, formarea şi drepturile istorice ale Românilor pe pământul lor întins, trece în revistă epoca năvălirilor, epoca luptei pentru statornicia individualităţii noastre etnice şi suferinţele legate de aceste idealuri, apoi arată uriaşa mişcare a formării statului modern în veacul al XIX-lea, care s'a întărit cu unirea tuturor Românilor.

Din fiecare epocă a scos în evidenţă concluziuni politice şi etnice, ca la urmă să conchidă că, nu **norocul** a creiat ţara cea nouă, ci **sufletul întreg şi viguros al neamului nostru.**

Conferinţa s'a încheiat, îndemnând pe elevi la muncă, care este cea mai sigură şi mai valoroasă valută-aur şi cinste, care o încoronează cu aureola durabilităţii.

Conferinţele următoare se vor anunţă la timp.

Felicităm această frumoasă iniţiativă şi îi dorim tot succesul.

— Direcţiunea şcoalei comerciale No. 4, în dorinţa de a contribui la răspândirea culturii comerciale, a înfiinţat o casă de citire pentru comercianţi, funcţionari şi ucenici în comerţ şi care este deschisă în fiecare Duminică dela orele 9 a.m.—12.

— Joi 30 Aprilie 1925, a avut loc a 27-a Adunare Generală ordinară a Societăţii de Asigurare „Generala", referitoare la gestiunea anului 1924.

Din raportul Consiliului de Administraţie rezultă că în aceşti 27 ani, societatea a plătit asiguraţilor despăgubiri de circa 493 milioane lei, iar capitalurile asigurărilor de viaţă ce-i sunt azi încredinţate depăşesc 709 milioane lei.

Increderea publicului este perfect justificată de fondurile de garanţie ale societăţii de 157 milioane lei, plasaţi în ipoteci sigure, în imobile importante din diverse oraşe ale ţării şi în depozite la Bănci, acestea din urmă atingând 63 milioane lei şi învederând cu prisosinţă marea lichiditate a societăţii „Generala".

Adunarea a hotărît distribuirea unui dividend de lei 125 de acţiune.

— Contabil autorizat, practică îndelungată, închee bilanţuri, aranjează contabilităţi, execută conştiincios orice lucrări contabile. Bun organizator. Rutină comercială desăvârşită. Româna şi germana la perfecţie. Conversaţie franceză. Merge şi provincie!!

Se angajează eventual permanent ca şef-contabil la casă primul rang, Industrie, Comerţ, Bancă, Bucureşti.

Ion Ionescu, Jules Michelet, 18 în curte, la stânga (Tramvai Marghiloman).

BIBLIOGRAFIE

— **Arhiva pentru știința și reforma socială**, organul Institutului Social Român, No. 3—4 din 1924. Le bureau international du travail de **Albert Thomas**. Partidele politice de **P. P. Negulescu**, în care autorul cercetează valoarea lor în raport cu scopul vieții politice în general. Problema metodei în sociologie de **P. Andreiu**, în care dovedește necesitatea eclecitzmului metodologic și sociologic și pledează pentru metoda psihologică în această știință. Evoluția claselor sociale în trecutul principatelor române de **I. C. Filiti**, desvoltând în acest număr partea fiscală începând dela 1550 încoace. Începuturile individualizmului de **Șt. Zeletin**, în care autorul cercetează activitatea societății elene din a doua jumătate a veacului al V-lea a. C. Urmează arhiva documentară, arhiva legislativă, mișcarea ideilor. La rubrica recenzii: „Problemele Cooperației Române", e caracteristic de menționat părerea d-lui Șt. Zeletin despre „cooperația română, care după d-sa este o simplă mișcare capitalistă națională și privită cu ochii teoriilor exotice s'a transfigurat în mintea cercetătorilor noștri în „cooperație". Aduce în sprijinul ideei sale studiul colegului nostru A. G. Galan: „Origina și situația cooperației în România Mare", pe care o recunoaște admirabilă ca precizie și documentare și în care autorul „nu-și face de loc iluzii asupra stării de fapt".

— **Bulletin de „H. E. C."**, Paris, No. 430: Munca femenină în viața economică actuală; Asupra scumpetei traiului, etc.

— **Buletinul Camerei de Comerț Ploești**, No. 2—3, conține date din circumscripția acestei Camere.

— **Bulletin Financier**, Athènes. In No. 47, conține: Trebuie stabilizat schimbul; Balanța plăților României în străinătate în raport cu politica sa economică; Comerțul grec în primul semestru al lui 1924; Raporturile economice dintre Grecia și Franța; Criza dela Bursă; Comerțul greco-sârb în 1924; Petrolul rus; Tutunul grec; Industria săpunurilor în Grecia.

— **Bukowinaer Holzrundschau**, Cernăuți. In No. 9/10, conține: Transportul lemnelor cu funicularele; Forță motrice electrică; Inmulțirea și însemnătatea corporațiilor, etc.

— **La Bourse aux cuirs**, Bruxelles. In No. 539, conține: Târgul uleiurilor de Norvegia; Pieile albe de mănuși; Extrasul de castan; Debușeuri pentru pielărie: Al IV-lea salon al încălțămintei, al pielăriei și al industriilor în legătură cu acestea.

— **Le Comptable**, Bruxelles, No. 2: Misiunea expertului la parchet; Chestiunea adunării generale; Dreptul purtătorilor de părți de fondator; Krupp și acțiunile muncitorești; revocarea administratorilor; viitorul industriei sticlăriei; pensiunea funcționarilor, etc.

— **„Contabilul"**, Revista Corpului Contabililor, secția Chișinău.

In No. 1, conține: Dare de seamă asupra activității Corpului; Bilanțul la 1 Ian. 1925; Cum trebuie înțeleasă cerința art. II din legea asupra

capitalului; Admiterea la Facultatea de drept a absolvenților școalelor superioare de comerț; etc.

— **Cooperația**, Loco, No. 4, conține:

Cooperație și socialism; Însemnătatea monografi'or în cooperație (de I. Răducanu); Producători și consumatori; Cu privire la noua legiferare cooperatistă; Organizarea centralelor cooperative pe funcțiuni economice și sociale de A. Galan; Sindicalismul și cooperația; Prețul de vânzare; Rolul cooperației în desvoltarea presei agrare.

— **Economia Națională**, No. 4, Aprilie 1925: Populațiunea în noile teritorii alipite la România de **Eugen Giurgea**. Criza agricolă și politica noastră agrară de **P Hosu.**

— **Furnica, Revistă Cooperativă și Economică**. Chișinău. Maiu 1925. Cooperația la modă de **M. Vasile**. Scrisori către săteni de **Const. Gâdei**, Cooperația în Elveția.

— **Journal de la Société de Statistique de Paris**, No. 3, publică un foarte interesant studiu asupra unei teorii a inflațiunii.

— **Jurisprudența generală**, No. 11, conține un interesant material de jurisprudență civilă și comercială.

— **Monitorul Forestier**, No. 3, Cu privire la exportul stejarului; Situația pieței lemnăriei; Inf. din diferite țări forestiere; licitațiuni, etc.

— **Le monde économique**, Paris, 37, Rue Joubert. No. 14.

Bugetul pe 1925; Repercursiunea schimburilor asupra Bursei; Natalitatea și legiunea de onoare; Comerțul exterior al Franței; Monopolul asigurărilor; Bursa Parisului; etc.

— **Il Monitore dei Ragionieri**, Milano, 19, Calle Buenos-Ayres 20 A. In No. 27, conține: Practica profesională; Contabilitatea matematică; Aflarea capitalului după **m.** ani de amortizare; Noua organizare a funcțiunei de agent de schimb.

— **Pagini agrare și sociale**, Aprilie 1925: Rolul proprietății mari în agricultură de N. Poenaru-Iatan. Improprietărirea și sacrificiul național al marei proprietăți de **M. P. Florescu.** Lipsa pepiniere'or agricole în România în legătură cu invazia hibrizilor de **I. C. Teodorescu.**

— **La Revue des Comptables**, Vienne (Franța), No. 147: Conturi pentru regularea activului; Noile tendințe ale corespondenței comerciale americane; Zi'ele de sărbătoare și scadențele; Organizația contabilă a unei societăți cooperative de consum; Reîntoarcerea la aur și stabilizarea francului, etc.

— **Rivista Italiana Ragioneria**, Roma, 27, Via della Isole, 30, **No.** 2, conține: Rolul curatorilor falimentari; Prevederea și organizarea aziende'or; Asigurările; Avansuri'e pe titluri în Bănci; Învățământul comercial în Spania; Portofoliul străin al unei bănci de credit ordinare; Azienda portofoliului Statului: critici relative la procedarea contabilă; Chestia măririi culturii și a vieții profesionale a contabilului; Licențiații în științe economice și

comerciale și învățământul în Instituții technice; Pentru creșterea economiilor din asigurări în Italia, etc.

— **Idem**, în No. 3:

Opera colegiului contabililor din Roma în 1924 și proiectul doctorilor în științe comerciale; Incetare sau suspendare de plăți — moratoriu — acțiune în faliment; Dacă perioada falimentului poate fi impusă impozitului pe avere mobilă: Evaluarea resturilor din magaziile soc. anon. pe acțiuni, pentru impunere pe baza bilanțului; Deschiderile de credit în băncile ordinare.

— **Idem**, în No. 4:

Asupra exercitării profesiunii de contabil (propunere de lege); Contabilitatea de Stat; Asupra rezervelor ascunse la soc. anon.; Curatela falimentului; Primul Institut de revizuire patrimonială; Despre unele metode moderne de contabilitate; Azienda portofoliului Statului (critici relative la procedura contabilă); Fuziune de soc. comerc.; Progresul economic național și revalorizarea lirii; Dobânda capitalului industrial; Relativ la tratamentul funcționarilor de Stat.

— **Revue des sciences administratives appliquées**, Bruxelles, în No. 2—3, conține următorul material: Urcarea francului; Scăderea valutei și suprimarea monedei; Sursele din beneficii; Frauda și erorile în contabilitate; Chelt. gen. și de fondare, din punct de vedere contabil, economic și juridic; Impozitul pe venit la soc. anon.; Onorariile administratorilor; Facerea bilanțului, etc.

— **Rivista d'Administrazione et Finanza**, Milano, Corso Venezia 33. In No. 2, conține: Contractele Statului și ale autorităților locale; Bilanțurile comunale; Despre oarecari datorii ale autorităților publice și despre influența lor asupra situațiunilor patrimoniale; Bibliografie financiară și contabilă.

Iar în No. 3, conține: Clasificarea comunelor și a personalului dependinte; Federația italiană, autoritățile locale dependente și indemnizațiile de scumpete; etc.

— **Il Ragioniere libero professionista**, Milano, Via Zebedia, 5: Către sfârșitul profesiunei libere? Datoriile și tratativele dintre națiuni; Despre curatelă în caz de faliment; Falimente în 1924; Solidaritate; Garanție în caz de concordat preventiv; Nou proect de lege asupra exercițiului profesional.

— **La Società per Azioni**, Roma, Via Boncompagni, 19.

In No. 4, conține: Imprumuturi uzurare și sancțiunile legii; Regimul tributar al societăților comerciale; Teama de sindicalizare la soc. pe acțiuni; Chestia datoriilor interaliate; Jurisprudența italiană și străină; Societatea și impozitul intereselor pasive; Asupra disciplinii soc. de credit; Asupra proiectului de lege pentru unificarea legilor miniere; Societățile de cale ferată germane; Concesiile agricole în Rusia; Societățile de distribuție în Statele Unite; Politica socială a industriașilor germani.

— **Wirtschaftsdienst**, Hamburg. In No. 12, conține: Situația economică; Problema revalorizării; Noile proiecte de lege asupra impozitelor; Finanțări americane pentru Germania; Informațiuni economice din Olanda, Franța, Italia, Grecia, Finlanda, Statele-Unite, Africa de Sud, etc.

— In No. 13, conține: Problema valutei de aur; Creditul și industria; Finanțele și datoriile Imperiului; Situația pieților mondiale ale cărbunilor.

— In No. 15, conține: Situația reciprocă a datoriilor de războiu; Canal dealungul Rinului, etc.

— In No. 17, conține: Politica petroliferă a ultimului an; Politica financiară; Reforma financiară și însănătoșirea economică; Situația regimului de locațiune forțată, etc.

— Primim la redacție „Anuarul Școalei Comerciale elementare No. 4", de sub direcția colegului nostru d-l **I. Constantinescu.**

Deși a început să funcționeze numai din 1923, are acum și un curs seral superior, o bibliotecă și o sală de lectură, iar elevii se bucură de cea mai atentă îngrijire, atât în ceeace privește învățătura, cât și în ceeace privește educația.

CONSTITUIREA SOCIETĂȚII UZINELE COPSA MICA-CUGIR

S'a dat la timp prin presa zilnică amănunte cu privire la constituirea societății „Uzinele Copșa-Mică-Cugir".

Aceasta este una din întreprinderile cele mai importante, care se constitue pe baza legii comercializării.

Ca revistă de specialitate ne-am spus și noi cuvântul asupra acestor comercializări cu ocazia depunerii legii în Parlament și formulam, pe lângă deziderate de ordin general și unele cari interesează în special Corpul nostru. Astfel, ceram între altele ca din Consiliile de Administrație și de censori să facă parte și titrați în științele comerciale, alături de ingineri, juriști, economiști, etc., iar unul din censori cel puțin să fie expert contabil.

Dacă în ceeace privește constituirea consiliului nu s'a realizat deziderатul nostru, în schimb constatăm cu satisfacție că din comitetul de censori fac parte doi membrii distinși ai Corpului nostru, d-l dr. **Al. S. Penescu,** Comisarul Guvernului pe lângă Bursa de Devize și d-l dr. **V. Slăvescu,** Directorul Creditului Industrial.

CERERI DE INSCRIERI

Secțiunea Arad: Arnstein Andrei, Schitzer Alfred, Joo Șarlota, Barna Adalbert, Fleischer Julia, Balogh Ioan, Győző Iuliu, Szereni Geza, Vamos Antoniu, Paul Iuliu, Weiss Cecilia, Teffert Ludovic, Fuzessy Carol, Kalmar Ladislau, Verișan Romul, Kemeny Francisc, Kohn Mihail. **Secțiunea Bacău:** Ernest Meth, Maurice Baier, Neculai Giurgiu, Leon Sulemsohn. **Secțiunea Giurgiu:** Emanoil Manicatide. **Secțiunea Iași:** I. Otea, Octavian Sutească. **Secțiunea Pitești:** R. Loebel, Gh. Boiadjeff. **Secțiunea Râmnicu-Sărat:** Ioan M. Nicolau. **Secțiunea Sibiu:** Ioan Curt. **Secțiunea Târgu-Jiu:** Dumitru Ionescu, Demetrescu G. Petre. **Secțiunea Turnu-Severin:** Bădescu Elisabeta, Tăpârdea Traian, Florescu Dumitru, Dumitru A. Dumitru, Popescu Gh. Ioan, Ciobanu I. Marin, Florescu D. Gh., Cuțiu C. Nichifor. **Secțiunea Temișoara:** C. Mossean, Iosif Lenzpel, Silviu Rusu, Filip Engels, Nicolae Gioca.

BANCA ROMÂNĂ DE COMERȚ

ACTIV — *Bilanțul General încheiat pe*

Cassa în numerar				8.402.630	—
Monezi străine	124.806	90			
Cupoane exigibile	104.512	—			
Disponibil la bănci	3.128.530	79		3.357.849	69
Efecte publice	24.385.470	50			
Acțiuni	1.970.883	—		26.656.353	50
Efecte de primit în portofoliu	18.216.644	95			
„ „ „ reescontate	32.108.421	—		50.325.065	95
Diverși debitori:					
Bănci în cont crt.	20.328.569	—			
Avansuri as/ efecte publice și acțiuni	43.547.293	—			
„ as/ mărfuri	14.293.748	13			
„ as/ cesiuni și ipoteci	10.375.487	20			
Debitori în cont curent	43.543.894	20		13.088.991	53
Debitori pt. garanții și acreditiv				26.980.633	65
Participațiuni				16.928.591	—
Imobile				4.231.013	70
Mobilier				1	—
Diverse conturi debitoare				4.999.082	20
Cont tranzitoriu				1.985.306	—
				270.655518	36
Efecte publice, acțiuni și monezi în gaj	64.153.250	—			
Mărfuri în garanție și ipoteci	30.755.100	—			
Garanție de gestiune	523.500	—		95.431.850	—

DEBIT — CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Salarii și gratificațiuni				6.675.410	—
Chirie, cheltueli generale, impozite				4.262.750	55
Perderi diverse				2.208.007	19
Amortizări				1.250.000	—
Beneficiu net;					
Report din anul 1923	239.265	13			
Pe anul 1924	4.110.220	55		4.349.485	71
				18.745.653	45

Președinte (ss) C. A. **PANAITESCU**

Verificat conf. art. 186 din codul comercial

Nicolae Paicu
G. Iliescu
B. Alevra

ȘI DE CREDIT DIN PRAGA

ziua de 31 Decembrie 1924

PASIV

Capital			40.000.000	—
Fonduri de rezervă			8.464.166	95
Creditori în cont curent	110.039.012	21		
Depuneri spre fructificare	35.976.817	99	146.015.830	20
Cecuri de plată			1.360.271	05
Garanții și acreditive			26.980.633	05
Reescont la Banca Națională			32.108.421	—
Dividende nereclamate			76.710	40
Diverse conturi creditoare			16.300.000	—
Profit și pierdere				
Report din 1923	239 265	13		
Beneficiu net pe 1924	4 110.220	58	4.349.485	71
			275.655.518	36
Deponenți de efecte, acțiuni și monezi în gaj	64.153.230	—		
Deponenți de mărfuri și garanții cu ipoteci	30.755.100	—		
Deponenți de garanții de gestiune	523.500	—	95.431.850	—

încheiat la 31 Decembrie 1924

CREDIT

Report din 1923			239.265	13
Acțiuni, participațiuni și div.			2.495.080	64
Dobânzi, comision și dif. de curs			16.011.307	68
			18.745.653	45

Director, *A. HOSEK*

și găsit în concordanță cu registrele

expert contabil

» »

» »

„N A Ț I O

Soc. Generală de Asig. în Buc.

INTRĂRI

COMPTUL GENERAL DE PROFITE ȘI

Incendiu	Prime reportate din 1923	20.303.836	43				
	Despăgubiri în suspensie reportate din 1923	9.593.912	72				
	Prime nete realizate în 1924	122.028 339	16	151.926.088	31		
Grindină	Despăgubiri în suspensie reportate din 1923	375.300	—				
	Prime nete realizate în 1924	2.329.680	95	2.704.980	95		
Transport	Prime reportate din 1024	572.181	96				
	Despăgubiri în suspenie reportate în 1923	354.593	57				
	Prime nete realizate în 1924	10.362.667	50	11.289.443	04		
Accidente	Prime reportate în 1923	2.050.885	—				
	Despăgubiri în suspensie reportate în 1923	805 070	24				
	Prime nete realizate	9.571.940	—	12.427.895	24		
Viața	Prime reportate din 1923	42.648.587	01				
	Despăgubiri în suspensie reportate în 1923	1.181.840	47				
	Fondul Tabela S.	919.708	46				
	Dobânzi reportate din 1923	160.300	—				
	Prime de asigurare	33.480.987	06				
	„ Tabela S.	21.431	35				
	Dobânzi, chirii, etc.	4.519.909	81	82.932.764	16		
Centrala	Report din 1923	12.202	15				
	Dobânzi reportate din 1923	600.085	—				
	„ , chirii, etc.	3.138.255	53	3.750.542	69		
	Lei			265.031.714	39		

Șeful comptabilității Centrale
C. SĂNDULESCU m. p.

București,

N A L A“

Capital de acțiuni Lei 10.000.000

PIERDERI PRO 31 DECEMBRIE 1924 EȘIRI

Incendiu	Prime de reasigurare	71.792.362	15		
	Daune, minus partea rebonificată de reasigurători	23.037.498	14		
	Chelt. de ad-ție și comisioane	23.340 541	43		
	Prime p., riscurile anului viitor	23.133.592	22		
	Despăgubiri în suspensie	9.190.772	1	150.504.766	10
Grindină	Daune	1.334.686	71		
	Chelt. de ad-ție și comisioane	811.166	53		
	Despăgubiri în suspensie	586.400	—	2.732.253	34
Transport	Prime de reasigurare	6.409.837	35		
	Daune, minus partea rebonificată de reasigurători	1.037.162	77		
	Chelt. ad-ție și comisioane	1.552.588	40		
	Prime p., riscurile anului viitor	733.154	42		
	Despăgubiri în suspensie	687.076	97	10.419.819	91
Accidente	Prime de reasigurare	1.253.658	74		
	Daune, minus partea rebonificată de reasigurători	2.429.012	90		
	Chelt. de ad-ție și comisioane	3.779.905	83		
	Prime p., riscurile anului viitor	4.091.785	12		
	Despăgubiri în suspensie	760.991	96	12.325.354	55
Viața	Prime stornate	2.144.810	40		
	Prime de reasigurare	8.526.057	33		
	Despăgubiri, rente plătite și răscumpărări	4.049.221	—		
	Chelt. de ad-ție, achisiție, comisioane și onorarii medicale	12.999.414	50		
	Patenta și impozite	289 182	76		
	Fondul Tabela S	661.164	71		
	Prime p., riscurile anului viitor	51.291.915	46		
	Despăgubiri în suspensie	1.119.913	97		
	Dobânzi reportate	465.840	—		
	Diferențe de curs la efecte	1.217.737	45	82.762.367	57
Centrala	Chelt. de ad-ție și achisiție	448.501	33		
	Patentă și imposite	1.696.732	05		
	Dobânzi reportate pro 1925	105.248	16		
	Diferențe de curs la efecte	863.525	—	3.114.006	53
	Beneficiu			3.173.146	39
	Lei			265.031.714	39

31 Decembrie 1924. — 14 Aprilie 1925

Examinat și verificat conform art. 37 din statutele Societății și conform art. 187 din Codul Comercial și găsit în regulă.

Censori: **B. Poulopoulo** m. p., **C. Cioranu** m. p., **Dr. M. Minovici** m. p.

„N A Ț I O
Soc. Generală de Asig. Buc.

ACTIV

BILANȚUL GENERAL

	Ramuri Elementare		Ramuri Viața		TOTAL	
Cassa în numerar la 31 Decembrie 1924	1.366 871	76	132.092	90	1.498.964	61
Cassa în numerar la Bănci	11.564.095	12			11.564.095	12
Efecte	8.779.020	46	11.873.926	—	20.652.946	46
Imobile Urbane[1])	9.126.354	10	908.798	84	10.035.652	94
Nude proprietăți			406.625	—	406 625	—
Creianțe ipotecare	10.297.327	20	24.727.702	29	35.025.074	49
„ cu privilegiu			2.150.329	07	2.150.329	07
Agenți	9.172.992	09	4.498.427	98	13.671.420	07
Societăți	37.449.436	62	88.387.523	94	125.836.960	56
Diverși	25.262.328	48	44.241.113	67	69.503.442	15
Bilete la ordin	1.226.774	20			1.226.774	20
Tăbliță	285 132	03	1 872.757	10	285.132	03
Imprumuturi pe polițe de asig.					1.872.757	10
Cauțiuni	930.610	—			930.610	—
„Națională“ în cont curent cu „Centrala“			8.449.198	24	8.449.198	24
Bonuri de prime pe anii viitori	157226201	—			157.226.201	—
Lei	272.687.688	06	187.648.495	03	460.336.183	09

Șeful comptabilității centrale,
C. SĂNDULESCU m. p.

București,

1) Cu inscripție ipotecară în favoarea Onor. Minister al Industriei și Comerțului, pentru îndeplinirea prescripțiunilor art. 147 modificat al Codului Comercial.

N A L A“

Capital de acţiuni Lei 10.000.000

PRO 31 DECEMBRIE 1924 — P A S I V

	Ramuri Elementare	Ramura Viaţa	TOTAL
Capitalul ramurilor element.	6.000.000 —		6.000 000 —
„ ramurii „Viaţa“ .	4.000.000 —		4.000.000 —
Fondul de rezervă statutar ·	5.000.000 —		5.000.000 —
Dividende neridicate	765.347 26		765.347 26
Tantieme	174.592 40		174.592 40
Agenţi	370.219 42	56.008 70	426.228 12
Societăţi	17.712.514 16	104.628 611 52	122.341.125 68
Diverşi	27.346.159 48	29.254.544 09	56.600.803 57
Prime pentru riscurile anului viitor			
Ramura „Incendiu“ 23.133.592.22			
„ „Transp.“ 733.154.42			
„ „Accident.“ 4 091.885.12	27.958.531 76		27.958 531 76
„ „Viaţa“		51.291.915 45	51.291.915 45
Despăgubiri în suspensie:			
Ramura „Incendiu“ 9.190.772 16			
„ „Transp.“ 687.076,97			
„ „Accidet.“ 760.991,96			
„ Grindină“ 586.400,—	11.225.241 09		11.225.241 09
„ „Viaţa“		1.119.913 97	1.119.913 97
Dobânzi reportate	105.248 15	465.840 —	571.088 15
Fondul tabela S.		661.114 71	661.164 71
„ de retrag. al funcţionar.	2.421.075 39		2.421.075 30
Cauţiuni de la org. Societăţii „Naţionala“ în cont curent cu „Viaţa„	8.449.198 24		8.449 198 24
Bonuri de prime pe anii viitori	157.226.201 —		157.226.201 —
Profit , ...	3.002.749 80	170.396 59	2,173.146 39
Lei . . .	272.687.688 06	187.648.495 03	460.336.183 09

31 Decembrie 1924

14 Aprilie 1925

Examinat şi verificat conform art. 37 din Statutele Societăţii şi conform art. 187 din Codul Comercial şi găsit în regulă.

Censori: A. D. POULOPOULO m. p., C. CIORANU m. p., Dr. M. MINOVICI m. p.

BANÇA COMERCIALĂ

ACTIV — *Bilanțul General încheiat*

Cassa:				
Numerar, disponibil la Banca Națională, monezi și cupoane exigibile			213.775.844	95
Corespondenți „Nostro"			85 054.821	10
Portofoliu:				
Efecte de primit			232 744.833	28
Titluri și Participațiuni:				
Efecte publice	4.535.637	40		
Acțiuni	32.212.562	75	36.748.200	15
Participațiuni și Sindicate			56.079.261	90
Avansuri garantate cu:				
Efecte comerciale	2.227.374	35		
Titluri	38.407.000	52		
Ipoteci	44.175.848	76		
Cereale, mărfuri și documente	75.770.494	45		
Cesiuni și garanții	28.791.608	73	189.422.326	81
Debitori în cont curent:				
Bănci și bancheri	11.308.574	48		
Credite acordate la întrepr. afiliate .	67.859.804	21		
Diverși debitori	183.114 173	93	262.282.552	62
Debitori prin aval și scrisori de garanții 21.041.081,41				
Debitori pt. acreditive . 43 945.600,47				
Lei 64.986.681,88				
Clădirile băncii la București, Brăila, Chisinău, Galați și magaziile băncii la Brăila			15.181.298	95
Mobilier, case de fier și safes			1	—
			1.091.289.140	76
Cauțiuni de gestiune			495.000	—

DEBIT — CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Cheltueli generale:				
Salarii, primă de scumpete, tantiemele direcțiunei, impozite, asigurări, binefaceri și cheltueli diverse .			51.322.218	07
Beneficiul:				
Report din 1923	500.268.71			
Beneficiul anului 1924	9.386.831.83		9.887.100	54
			61.209.318	61

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Verificat și găsit conform cu datele
Censori: **Lt.-Col. N. Drossu, N. E. Kalergi.**

ROMÂNĂ — BUCUREŞTI

la 31 Decembrie 1924

PASIV

Capital:		75.000.000	—
Rezerve:		23.336.260	46
Cassa de pensii a funcţionarilor		2.097.379	—
Dividende nereclamate		567.050	65
Conturi curente creditoare		123.299.467	97
Angajamente de reescont la Banca Naţională		116.788.283	50
Depuneri la vedere şi pe termen fix		714.669.301	35
Cecuri şi dispoziţiuni neprezentate spre plată		21.447.020	65
Garanţii prin aval şi scrisori de garanţii	21.041.081,41		
Acreditive deschise	43.945.600,47		
	Lei 64.986.681,88		
Cont tranzitoriu		4.197.276	64
Profit şi Pierdere		9.887.100	54
		1.091.289.140	46
Depunători cauţiuni de gestiune		495.000	—

încheiat la 31 Decembrie 1924

CREDIT

Sold din exerciţiul anterior		500.268	71
Dobânzi, comisioane şi diverse beneficii		60.709.049	90
		61.209.318	61

Şeful Contabilităţii: **Oscar Neiger**

din registrele de contabilitate

C. Ştefănescu-Brăila, expert-contabil

UZINELE METALURGICE UNITE „TITAN, NADRAG, GALAN“ S. A. R.

ACTIV — Bilanț General încheiat la 31 Decembrie 1924 — PASIV

Investițiuni Industriale . .			71.081.315	91	Capital social	150.000.000	—
Acțiuni Nadrag			22.500.000	—	Fond de amortisări . . .	2.013.809	08
Cassa: Numerar	556.317	84			Creditori	87.567.318	45
Disponibil la Bănci . . .	6.253.942	32	6.810.260	16	Beneficiu net	20.233.306	03
Stoc de Mater. și Fabricate			93.037.446	10			
Debitori			66.385.411	39			
			259.814.433	56		259.814.433	56
Cont Garanții Statutare .			630.000	—	Deponenți de Garanții Statutare	630.000	—

DEBIT — Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1924 — CREDIT

Cheltueli Generale			9.910.738	42	Beneficiu brut	43.950.532	12
Cheltuieli de constituire .			7.574.040	80			
Dobânzi			3.107.854	43			
Impozite			301.774	55			
Chelt. p. scop. de Ocrot. Soc.			749.008	81			
Amortizări			2.013.809	08			
Beneficiu net			20.233.306	03			
			43.950.532	12		43.950.532	12

Director general, MAX AUȘNIT — Șeful contabilității, A. HROMADKA

Verificat și găsit conform cu registele:

Cenzori: *General Domășneanu; Victor Cosma*, expert contabil; *Aurelian Popescu*, expert contabil; *I. Rădescu*, expert contabil; *C. Ștefănescu-Brăila*, avocat, expert contabil.

„ASTRA ROMÂNĂ" SOCIETATE ANONIMA

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1924

ACTIV			PASIV		
Acțiuni în portofoliu		1.105.000 —	Capital		675.000.000 —
In casă și la Bănci		137.207.538 —	Rezervă statutară		118.050.231 —
Diverși debitori		279.520.788 —	**Fond de amortizare:**		
Materiale		334.473.052 —	Amortizări până la 31 Decembrie 1923 Lei 128 627.141		
Investiri		774.456.390 —	Amortizări pe exercițiul 1924	109.153.420	237.780.561 —
Stocuri de produse petrolifere		260.667 995 —	Sold de impozite de plătit asupra beneficiului 1923 și rezervă pt. impozitele asupra beneficiului 924		210.995.783 —
Cerere de indemnizare pentru despăgubiri de război	Lstg. 1.700.000		Rezervă pentru creanțe dubioase		4.415.525 —
			Diverse rezerve		11.858.840 —
			Diverși creditori		154.707.794 —
			Rezerve referitoare la cererea de indemnizare pentru despăgubiri de răsboi	Lstg. 1.700.000	
			Beneficiu		
			Soldul beneficiului 1923 nerepartizat Lei	1.476 879	
			Beneficiul net 1924 Lei	373.145.150	
			Total beneficiului de repartizat		374.622.029 —
		1.787.430.763 —			1.787.430.763 —
Garanții		2.630.990 —	*Garanții*		2.630.900 —

Contul de Profitt și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1924

DEBIT			CREDIT		
Cheltueli de explotarea șantierelor, a Rafinăriei, cheltueli gen. și div.		643 311 552 —	Soldul beneficiului reportat din exercițiul 1923		1.476.879 —
Alocații la fondul de amortizări pe exercițiul 1924		109.153.420 —	Vânzarea produselor		1.088.919.449 —
Beneficiu			Dobânzi		22.319.391 —
Soldul beneficiului 1923 nerepartizat	1.476.879		Diverse venituri		14.371.282 —
Beneficiu net 1924	373.145.150	374.622 029 —			
		1.127.087.001 —			1.127.087.001 —

p. Consiliul de Ad-ție, *General C. Coandă* Procurator, *Ph. Dias Santihano* Director, *S. A. Guest*

Verificat și găsit conform cu registrele Censori: *Chr. Staicovici, M. H. Focșăneanu, P. Van den Broek*

BANCA DE CREDIT ROMÂN. Societate anonimă. Capital și rezerve: Lei 221.000.0000

ACTIV — *Bilanț general încheiat la 31 Decembrie 1924* — PASIV

	Lei	B.	Lei	B.
In cassă	—	—	243.176.816	44
Efecte:				
Efecte publice	58.889.040	15		
Acțiuni diverse	5.101.139	—	63.990.179	15
Participațiuni și conturi sindicale:				
Participațiuni la soc. ind. și comerciale	121.829.400	17		
Conturi consorte	94.944.089	46		
Participațiune la banca Chrissoveloni	56.250.000	—	273.023.489	63
Sconturi și avansuri as/portofoliu	—	—	376.385.623	03
Avansuri:				
Avansuri pe titluri	265.013.479	40		
„ ipotecare	20.090.756	—		
„ asupra mărfurilor	7.885.818	—		
„ „ cesiuni și garanții	11.002.355	59	303.992.407	99
Conturi curente:				
Debitori în conturi curente	158.746.416	56		
Industrii și societăți afiliate	158.841.509	—	317.587.925	59
Construcția băncii și a altor imobile	—	—	28.663.567	62
Inventar	—	—	4	—
			1.606.810.013	45
Cauțiuni statuare	—	—	690.000	—

	Lei	B.	Lei	B.
Capital	—	—	125.000.000	—
Fond de rezervă	—	—	79.005.000	—
„ „ „ pentru imobile	—	—	17.000.000	—
Depozit spre fructificare	—	—	556.369.151	35
Resconturi	—	—	304.158 000	—
Conturi creditoare	—	—	360.589.224	46
Cont transitoriu	—	—	119.613.474	60
Report din 1923	2.325.527	24	—	
Beneficiul net pe anul 1924	42.754.635	80	45.080.163	04
Depozitari de cauțiuni statuare	—	—	1.606.810.013	45
			690.000	—

Verificat și găsit conform cu registrele: *N. R. Capitaneanu, G. Ștefănescu, Al. Zănesc.*

Bilanț General pe exercițiul 1924

ACTIV					PASIV				
Numerar în Casă	1.136.001	31			Capital				6.000.000 — **)
Numerar la Bănci	3.948.709	21	5.084.710	52					
Efecte publice și acțiuni .			15.396.831	—	Fond de Rezervă statutar				1.049.066 35
Imobile			12.500.000	*)	Fond de Rezervă fluctuații de curs la Ef. Publice .				382.821 65
Imprumuturi pe hipoteci și gaj de efecte și acțiuni			8.060.881	06	Fond de ajutor și prevedere pentru funcționari				196.903 95
Imprumuturi Viață și efecte de primit ale asiguraților			3.717.689	20	**Rezerve Technice:**				
Agenți și diverse conturi debitoare			6 819.414	91	Rezerve de prime la ramurile elementare partea noastră	1.801.802	94		
Societăți de Reasigurare .			5.281.198	20	Rezerve de daune la ramurile elementare partea noastră	208.781	—	2.010.583	94
Automobile, vechicule, mobilier, Cassa de fier, etc.			1	—	Rezerve de prime Viața .	13.146.296	61		
Cauțiuni în depozit			354.000	—	„ „ daune „ .	253.000	—	13.399.296	61
					Rezerve de prime depuse de Reasiguratori Viața și ramurile elementare . .			22.085.565	95
									37.495.446 50
					Anticipații Viața reportate				161.219 20
					Dividente neridicate . . .				98.945 —
					Diverse conturi creditoare				9.433.912 68
					Deponenți de cauțiuni . .				354.000 —
					Profitul Exercițiului				
					Report din anul precedent			2.995	47
					Beneficiul nett al exrciției din 1924			2.039.414	79
									2.042.410 26
			57.214.725	89					57.214.725 89

Președinte, **G. G. MIRONESCU** București, 15 Martie 1925 *Șeful Contabilității,* **Paul Sterpu**

Director-Generel, **Jean S. Birenberg** *Administrator-Delegat,* **Sebastian Moruzi**

Verificat conform art. 23 din statute și art. 186 C. C. și găsit în concordanță cu scriptele Societății

Censori: **Eugeniu Sturza, Sergiu Aslan, L. Pilat**

*) Este inscripția pentru garanția cerută de art. 147 din Codul Comercial în sumă de Lei 9.000.000

**) Se majorează cu alocația acestui an la Lei 1.253.307,35.

UZINELE DE FIER ȘI DOMENIILE DIN REȘIȚA S. A. REȘIȚA

ACTIV — Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1924 — PASIV

Capital nevărsat:					Capital social			250.000.00	—
Datoria acționarilor Capit.	96.900	—			Fond de rezervă			280.847.874	45
Rezervă .	3.142.000	—	3.238.900	—	Amortizări			113.337.112	46
					Creditori			393.540.533	81
Stabilimente:					Dividende neridicate . . .			1.542.383	50
Domenii	9.770 381	18			Beneficiu net:				
Mine	74.477.167	71			Report din 1923	1.745.971	18		
Clădiri pt. exploatațiuni	81.206.631	63			Beneficiu pe 1924	67.708.608	16	69.454.579	34
Clădiri pentru locuințe .	60.573.311	75							
Mașini și instalațiuni . .	155.565.565	94	381.598.058	21					
Stocuri de materiale . . .			131.656.593	24					
Numerar			11.544.229	04					
Titluri			22.531.951	—					
Debitori			558.152.772	07					
			1.108.722.483	56				1.108.722.483	56

CHELTUELI — Contul de Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1924 — VENITURI

Cheltueli generale			44.515.398	67	Beneficiu:				
Dobânzi			3.273.677	38	Report din 1923	1.745.971	18		
Impozite			4.918.727	68	Beneficiu brut pe 1924 . .	191.132.650	72	192.878.621	90
Contrib. reg. și chelt. pt. scopuri de ocrotiri soc.			22.722.477	90					
Amortizări			47.993.760	93					
Beneficiu net									
Report din 1923	1.745.971	18							
Beneficiul pe 1924 . . .	67.708.608	16	69.454.579	34					
			192.878.621	90				192.878.621	90

Verificat și găsit conform cu registrele

Censori: *G. Cioflec, Mihail Georgescu, Victor Lévy, E. Luterbacher, St. Vidrighin*

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Finanţează, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară
CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buziaş, Ciacova, Detta, Periam, Recaş, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBL[illegible]STRA"

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 6. Iunie 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERȚ
ȘI
CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț

Pusă la dispoziția Corpului Contabililor autorizați și experților Contabili pentru publicațiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
Gr. Mladenatz: Reorganizarea cooperației române	229
V. M. Ioachim: Controlul societăților anonime	233
Chr. G. Marcov: Considerațiuni asupra instituirii doctoratului economic în științele comerciale în România	235
N. K. Constantinescu: Contabilitatea în întreprinderile publice comercializate	238
Al. Sorescu: Istoricul și utilitatea contabilității	248
V. N. Mateescu: Maximalizarea dobânzilor	251
T. Al. Știrbu: Dela cercul de studii comerciale	253
T. Al. Măreanu: Recenzii	256
† Nicolae Zeuleanu	259
† Filip K. Ionescu	259
Colegiale	263
Experții contabili în comisiunile de impunere	263
Noua reglementare a profesiunii de contabil în Italia	264
Chestionar	265
Cărți și reviste	266
Cereri de înscriere	267
Bilanțuri	268

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

LA CORPUL ABSOLVENȚILOR ȘCOALELOR SUPERIOARE DE COMERȚ

Palatul Camerei de Comerț, București.

Telefon 60/10

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A.

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St. I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosenisac.* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com. „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N. Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateş

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. — B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M. comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteli Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

REVISTA GENERALA
DE
COMERȚ ȘI CONTABILITATE

REORGANIZAREA COOPERAȚIEI ROMÂNE

Cooperația de I ul grad

Asociația cooperativă formează celula marei organizații cooperative. De așezarea ei deci pe temelii solide depinde în cea mai mare măsură soliditatea întregei mișcări, — și posibilitatea generalizării, pe cât posibil, a societății cooperative, pentru a se putea astfel întronà regimul economic-social cooperatist. Acesta ar fi bazat pe o anumită ordine economică a societății, în care întreprinderea cooperativă va fi forma de întreprindere nu exclusivă — ceeace nu credem posibil, căci în toate regimurile economice de până acum, alături de forma de întreprindere dominantă, au trăit și trăiesc resturi ale organizațiilor economice opuse ca și nucleurile celor viitoare, — dar caracteristice.

Cooperația are nevoie de o legislație deosebită. Și aceasta fiindcă societatea cooperativă nu poate fi socotită numai ca o formă specială de întreprindere economică. Necesitatea unui regim legal special, care să țină seamă de faptul că asociația cooperativă nu e numai o afacere particulară a unui grup mai restrâns ori mai larg de persoane, ci o întreprindere de interes public, pusă în serviciul colectivității naționale, — a arătat-o încă de prin anii 70 în chip neîndoios marele ziarist german Otto Gierke.

Statutul legal trebuie, în chip firesc, să țină seama de caracterele specifice ale asociației cooperative. Și, acì este problema capitală a legislației. Dispozițiile legale trebue să fie suficient de precise pentru a împiedecà constituirea de societăți cari sunt numai cu numele cooperative, ele trebue însă în acelaș timp să fie destul de largi, spre a putea asigurà unităților o mișcăre nestânjenită.

Deci întâia problemă: cari ar fi normele legislative ce neapărat trebuie introduse în lege, pentru a imprimà asociațiilor cooperative constituite caracterul deosebit de organizații economice-sociale prinse în slujba nu a capitalului, ci a muncii asociate. Normele acestea se vor referì în primul rând la condițiile pe cari cinevà trebuie să le îndeplinească pentru a devenì societar într'o cooperativă de un anumit fel. Apoi precizarea obiectelor ce-și pot propune cooperativele; raza de unde și pot recrutà membri; numărul minim de membri pentru fiecare categorie de cooperative, dacă cooperativa poate lucrà și cu nesocietarii, etc.

Și apoi: care să fie organul sau organele cari vor avea să cerceteze și să decidă dacă condițiile de constituire sunt îndeplinite,

ce organ sau ce organe să fie competente a urmări dacă activitatea, cooperativei este urmată pe calea adevăratei cooperații?

Posibilitățile ar fi următoarele: 1. Controlul justiției pur și simplu. 2. Sistemul actual în rigoare în țara noastră: Controlul exercitat de către instituții centrale, instituite pe categorii de cooperative, cu caracter aproape etatist, și 3. Sistemul (obicinuit în alte țări și preconisat și la noi — proiectul comisiei speciale ce a lucrat sub guvernul Averescu, proiectul Madgearu — Mladenatz —) de control prin uniuni speciale, cari ar avea sarcina de a organiză un auto-control serios.

Cooperativele sunt asociații de persoane, nu de capitaluri. Aceasta nu însemnează că acestea lipsesc aci. Numai că ele sunt subordonate persoanei; ele nu sunt de cât un mijloc, — întreprinderea cooperativă având să se desvolte în mijlocul societății actuale, în care domină întreprinderea capitalistă.

Legea trebuie să stabilească normele de subscriere a părților sociale ale membrilor. Sistemul actual e cunoscut: Codul de Comerț fixează un maxim pentru partea socială (5.000 lei). Proiectul guvernamental amintit a sporit acest maxim. Celalt proiect, — particular — de cod cooperatist pleacă dela următoarea considerație. Deși dreptul de vot în adunarea generală, deci dreptul de a influența mersul societății, este egal pentru toți societarii, — nu se poate negà că participarea deosebită la formarea capitalului aduce influențe deosebite și imprimă un caracter necooperatist asociației. Iar cercetarea structurii capitalurilor băncilor noastre populare, făcută mai de mult de d l I. Răducanu și de d-l V. Madgearu, arată că un număr restrâns de cooperatori deține majoritatea capitalurilor, pe când massa cea mare participă într'o măsură mică la formarea acestor capitaluri ale băncilor populare. De aceea s'a renunțat în proiectul amintit la stabilirea unui minim și a unui maxim de parte socială și s'a preconizat următorul sistem: Statutul are să prevadă mărimea unei părți sociale și maximul de părți pe care un societar îl poate subscrie. Acest maxim nu poate fi mai mare de 25. Ceeace însemnează că raportul între cel mai mare capital și cel mai mic nu poate fi mai mare de 25.

In sistemul actual partea de capital a membrului e variabilă, ea putând fi retrasă nu numai în total, dar și parțial, după cum poate fi și sporită. Variabilitatea aceasta a capitalului, caracteristic societății cooperative, este firește și o piedică bunei desvoltări, ea slăbind capacitatea de credit a cooperației. Firește că statutele pot luà măsuri pentru a micșorà acest defect; se naște problema întrucât și în ce chip legea poate reglementà această variabilitate, pentru a o împiedecà să devie cauza de slăbire a organismului financiar al întreprinderilor cooperative. Dacă adică n'ar fi de dorit ca dreptul de retragere în parte a mizelor să fie limitat.

O astfel de dispoziție ar avea rostul să întărească și baza de credit a întreprinderii. Această bază o formează, pe lângă

fondurile proprii de exploatare ale întreprinderii cooperative, răspunderea pe care membrii asociației și-o asumă pentru obligațiile contractate de aceasta. Răspunderea poate fi: 1) solidară și nemărginită, 2) mărginită a) la capitalul subscris, b) la un multiplu al acestui capital.

Principiul de bază al cooperativei ar cere ca această răspundere să fie întotdeauna solidară și nemărginită. In practică însă, acest principiu nu se poate întotdeauna aplică și nici nu este necesar în unele cazuri, sau nu are nici-o valoare reală. Participarea la o cooperativă cu răspunderea nemărginită presupune că societarul nu mai poate participà la o altă organizație cooperativă cu acelaș fel de răspundere. Ea poate fi deci aplicată mai ales la „cooperativele comunale" după sistemul Raiffüsen. Și pe de altă parte la cooperativele de consum de tip pur, bazate pe o concentrare cât mai însemnată a puterii de cumpărare a unei masse cât mai întinse de consumatori, această răspundere nu e necesară și nici chiar posibilă. Acceptarea răspunderii solidare și nemărginite presupune în primul rând ca un societar să cunoască în deaproape situația materială, ca și calitățile morale ale celor întovărășiți în întreprinderea comună — lucru ce nu e posibil de cât într'un cerc mai limitat de persoane. Pe lângă asta, pentru creditor angajamentul ce și-l iau cooperatorii de a răspunde cu „întreaga lor avere, presentă și viitoare" nu are valoare de cât dacă acești cooperatori au avere personală. Pentru cooperativele de proletari, funcționari, introducerea în statut a unei astfel de dispoziții ar însemnà literă moartă.

Statutul are deci să aleagă forma de răspundere cea mai potrivită caracterului cooperativei nemărginite ori limitate, la capitalul subscris sau la un multiplu al acestui capital. Se pune întrebare: legea va trebui să impuie anumite norme, pentru diferitele categorii de cooperative? ori avea-va ea să avantajeze cooperativele ai căror membri își asumă o răspundere mai însemnată.

Baza de credit o formează fondurile proprii și răspunderea. Dintre fondurile proprii ne interesează mai de aproape capitalul social format din mizele membrilor. Coopervtiva nu se poate lipsì de aceste capitaluri. Cum pot fi însă atrase? Căci am văzut: acì capitalul nu domnește, ci servește numai (spre a întrebuințà formula plastică a lui Gierke).

Beneficiul cooperativei trebuie repartizat în conformitate cu principiul cooperatist: fiecăruia în raport cu participarea lui la formarea acestui beneficiu. E necesar deci ca legea să cuprindă dispoziții cari să impuie distribuția beneficiilor, ținând seama de aportul fiecăruia la obținerea lor: primă de muncă, primă de consum etc. Dacă la obținerea câștigului au participat și nesocietarii, trebue avut în grije ca partea cuvenită acestora să nu fie asumată pur și simplu de societari. Acì ar fi două posibilități; acordarea unei prime nesocietarilor, care însă poate fi de pildă jumătatea celei acordate societarilor (sistemul introdus de pionerii

din Rochedale); trecerea întregei sume cuvenită nesocietarilor fondurilor pentru opere sociale.

E în spiritul cooperației ca capitalul să nu primească de cât o dobândă potrivită. Limitarea acestui dividend poate fi însă o piedică de atragere a capitalurilor, tot așà dobânzi scăzute percepute debitorilor în întreprinderile cooperative de credit atrag după ele dobânzi reduse acordate depunătorilor de sume la fructiticare, deci o piedică de atragere a acestora, cari se îndreaptă în spre băncile capitaliste.

Pe de altă parte însă trebuie ținut seama de caracterul deosebit al întreprinderii cooperative. Problema este: Trebuie să intervie legiuitorul pentru a limită maximul dobânzilor de perceput și al dividendelor de plătit, — și, în caz afirmativ, cum ar putea-o face?

Am arătat dela începutul expunerii noastre că problema capitală a întregei legislații cooperatiste este aceea de a da normele precise și suficiente pentru organizarea interioară și funcționarea cooperativelor. Am mai arătat necesitatea urmăririi activității întreprinderilor cooperative, pentru a fi împiedicate de a se abate dela calea adevăratei cooperații, transformându-se, sub firma cooperativă, în instituții capitaliste cu scop speculativ. Problema e de o deosebită importanță, pentrucă asociația cooperativă trebuie să-și păstreze desăvârșita autonomie, ca organizație liberă ce se sprijină pe ajutorul propriu și solidaritatea celor întovărășite.

Practic intervin acì: 1) problema controlului censorilor 2) problema drepturilor și a îndatoririlor adunării generale, 3) problema controlului din afară, în deosebi legătură cu autoritatea politică: Statul.

* * *

Am schițat aci problemele de căpetenie cuprinse în capitolul 1, partea II-a din *Programul cestiunilor de discutat supuse membrilor corpului nostru*, (numărul pe Martie a. c. al revistei) căutând să lămurim rostul lor și să punem — întrucât e posibil în cadrul unui articol de revistă — la dispoziția celui interesat materialul informativ trebuitor.

Gr. Mladenatz

Contabil autorizat, membru al Corpului de contabili autorizați, bilanțier perfect, prezentabil, etate 39 ani. Organizator și administrator de forță. Corespondent independent în limbele: română, germană, franceză și maghiară, pe care le cunoaște perfect în vorbă și scris. Cunoaște foarte bine administrația, din toate punctele de vedere. Este dactilograf, își face la rigoare toate lucrările și singur. Are practică de peste 20 de ani. Cunoaște administrația și controlul de întreprinderi comerciale și industriale, are mare practică în industria lemnului, administrativ și technic, cunoaște mecanica și electro-technica. Poate ocupà postul oricând. A se adresà la Revistă.

Comerciale. Economice. Sociale.

CONTROLUL SOCIETĂŢILOR ANONIME

Administrarea şi controlul societăţilor pe acţiuni continuă să preocupe pe legiuitor, atât la noi, cât şi în străinătate.

Numărul mare al acestor societăţi, apelul ce acestea îl fac la creditul public precum şi ruinele ce unele le-au lăsat în urma lor, au atras mai ales după războiu atenţia, atât a celor direct interesanţi — a acţionarilor—, cât şi a guvernanţilor şi a presei economice.

Din ce în ce mai mult îşi face drum ideea în toate ţările că, atât administrarea, cât şi controlul să se facă efectiv de cei ce sunt în măsură să execute acest control, de aceea peste tot se recunoaşte rolul important ce revine pe acest tărâm expertului contabil.

Dacă contabilii din România se pot mândri că, înaintea altor State cu o armătură economică mai veche, au reuşit în parte să legifereze acest principiu, totuşi trebue să recunoaştem că chestiunea nu este decât pe jumătate rezolvată, căci administrarea societăţilor pe acţiuni a rămas tot în seama altor profesiuni de multe ori fără nici o legătură cu obiectul întreprinderii, iar majoritatea Censorilor se recrutează dintre aceleaşi elemente ca şi până acum, aşà că censorul profesionist este pus în minoritate şi în tot cazul la discreţiunea Consiliului de Administraţie.

De aceea, atât prin conferinţe, cât şi prin presă am arătat în diferite ocaziuni că este necesar ca cel puţin unul din censori să fie cu totul neutru, nedepinzând sub nici o formă nici de Consiliul de Ad-ţie şi nici chiar de majoritatea ce nu are în fruntea sa decât o minoritate de acţionari, cari prin diferite mijloace îşi crează majorităţile numai în preajma adunărilor generale.

Această idee am arătat că a fost susţinută la Congresul Contabililor din Neapole în anii trecuţi şi o vedem acum cristalizată sub o formă însă care nouă nu ne surâde, printr'un proect de lege depus de curând de deputatul Lesache în Parlamentul Francez.

Prin acest proect, alegerea censorilor nu s'ar mai face de adunarea generală, respectiv de *Consiliul de Ad-ţie, ci de Preşedintele Tribunalului dintr'o listă de experţi contabili* neavând nici-o legătută cu societatea sau cu administratorii săi.

Dăm mai jos câtevà din dispoziţiunile acestui proect de lege;

Art. I. — In prima lună a constituirii societăţii în baza cererii prezentate de Preşedintele Consiliului de Administraţie sau de unul din administratori desemnat în acest scop, Preşedintele Tribunalului de comerţ numeşte, după importanţa afacerii, unul sau mai mulţi censori titulari sau supleanţi, ordonanţa precizează dacă censorii vor putea lucrà fiecare în parte sau numai împreună.

Art. II. — Inainte de a intrà în funcţiune, censorii afirmă

sub jurământ că nu au, nici o legătură de dependență, nici vreo comunitate de interese, fie în societate, fie cu fondatorii, administratorii, directorii technici și șefii contabili, fie cu bancherii obișnuiți ai societății.

Art. III. — Censorii sunt numiți pe 3 exerciții; la expirarea mandatului lor, pot să prezinte ei înșăși o cerere de reînoirea mandatului și Prezidentul Tribunalului hotărește, după ce invită pe Președintele Consiliului de Ad-ție spre a face, dacă este locul, observațiunile sale.

Art. IV. — Retragerea mandatului se poate face în orice moment de președintele Tribunalului comercial, fie prin împiedecarea censorului de a îndeplini misiunea, fie în baza cererii Consiliului de Administrație sau a unui acționar, însă numai după ce censorul a fost și el ascultat.

Art. V. — Revocarea mandatului se pronunță și în cazul când un censor nu mai satisface condițiunile art. III.

Art. VI. — Onorariile censorilor sunt fixate de președintele tribunalului comercial, ținând cont de uzuri, de importanța muncii și a responsabilității; cheltuieala este în sarcina societății.

Art. VII. — Censorii pot în cazuri grave să convoace ei înșiși adunarea generală.

Art. VIII. — In raportul asupra rezultatelor primului exercițiu, censorii, trebue să arate că, după o verificare personală, ei pot să afirme pe răspunderea lor personală că subscrierile și vărsămintele sunt sincere și soc. este regulat constituită; aceeași obligație o au cu ocazia sporirii capitalului.

Am spus mai sus că dacă ne pare bine văzând că ideiea censorului neutru tinde chiar să fie legiferată, nu suntem însă de acord asupra formei sub care urmează să se realizeze această ideie.

Dând în mâna tribunalelor numirea censorilor înseamnă că se introduce amestecul organelor publice în funcționarea soc. pe acțiuni, — amestec care de atâtea ori s'a dovedit că nu folosește, nici interesului public, nici societăților.

Și apoi, dacă înțelegem existența unui organ neutru de control, în schimb nu înțelegem că acționarii să fie complect lipsiți de dreptul de a desemnă un censor.

De aceea revenim asupra propunerii pe care am făcut-o și în alte *ocaziuni ca* **la cererea unei minorități a acționarilor, fie chiar 1/20** *din capitalul social*, **unul din censori să fie desemnat de corpul experților** *contabili din orașul respectiv pe* **un termen de cel puțin trei ani,** *care își va da seama de exercitarea* **mandatului său, nu numai față de soc., dar și față de corpul care l'a delegat.** Găsim că această formulă satisface mai bine ideea cenzorilor neutri, fără a pune societățile pe acțiuni sub tutela nu totdeauna binefăcătoare a statului.

V. M. Ioachim

CONSIDERAȚIUNI ASUPRA INSTITUIRII DOCTORATULUI ECONOMIC IN ȘTIINȚELE COMERCIALE IN ROMÂNIA

Științele economice, comerciale și cele sociale sunt în vădit progres dela marele războiu încoace, sub toate raporturile. La noi în țară, nu cu prea mulți ani înainte, numărul celor ce se ocupau de chestiunile sociale, financiare și economice era foarte restrâns, pe când astăzi observăm din ce în ce mai mult crescând interesul chiar al marelui public să priceapă tainele acestor științe. Afluența ce se observă la conferințele organizate de Institutul Social Român la Fundația Carol ca și cele puse sub auspiciile Institutului Economic Românesc, sunt o dovadă. Intr'adevăr, aproape pe nici un tărâm, războiul prin urmările lui, nu a ridicat mai multe probleme noui de soluționat ca pe tărâmul economic și social. El a grăbit rezolvarea unora ca *problema agrară*, în oarecare măsură a *acelei muncitorești* și-a adus în discuțiune chestiuni pe cari înaintașii noștri, poate, că nici nu le bănuiau. Cu alte cuvinte, epoca postbelică oferă un foarte bogat material de cercetat și studiat.

Există însă la noi concepțiunea ciudată că înțelegerea problemelor de această natură nu comportă o pregătire prealabilă și că o literatură economică sumară este suficientă — uneori lipsește și aceasta — pentru abordarea tuturor chestiunilor, fără ca să se mai simtă nevoie să se aprofundeze condițiunile economice naționale și ambiantul economico-social, unde problema se pune.

Deaceea de câțivă ani încoace ne-a fost dat să ascultăm și să citim atâtea păreri diverse, incontestabil unele foarte valoroase, dar asupra unei și aceleași chestiuni, păreri opuse.

Adevărații cunoscători în domeniul economico-social sunt în număr restrâns și, lucru curios, nici aceștia nu sunt utilizați la conducerea vieții noastre economice.

Crearea și în ramura de activitate economică de elemente luminate, cari să îndrumeze economia națională a țării, pare că a preocupat guvernele ultime.

De aci înființarea de pepiniere de unde să se recruteze pe viitor pionierii vieții economice de mâine, mai ales că, prin noua conformațiune a țării, la care s'au adăugat provincii cu industrii desvoltate și cu o viață comercială intensă, țara are nevoe a fi călăuzită de elemente bățtinașe bine pregătite.

Din aceste necesități vedem înființându-se nenumăratele școli industriale și comerciale de toate gradele, iar pentru îndrumătorii vieții economico-comerciale, doctoratul economic pe lângă

facultatea de drept și doctoratul în științele comerciale pe lângă Academia Comercială din București.

Ne-am propus a ne ocupà de aceste două din urmă de oarece am găsit unele lipsuri — credem noi — pe cari le prezintă regulamentul de funcționare, chiar dela înființarea lor.

Pe când la doctoratul economic de pe lângă facultatea de drept, sunt admiși numai licențiați în drept, *la doctoratul în științele comerciale este lăsat liber accesul oricărui licențiat, din orice specialitate.*

Ni se pare curioasă această redactare a regulamentului doctoratului în științele comerciale și nu bănuim ce punct de vedere s'a urmărit lăsându-se porțile așà de larg deschise tuturora.

Nu comentăm această dispoziție. Constatăm însă că la doctoratul economic dela facultatea de drept, unde admisiunea licențiaților Academiei comerciale erà nimerită, ca fiind în direcțiunea cunoștințelor ce aceștia le-au obținut din cursurile urmate, nu se face acest lucru.

Dealtfel, este o constatare pe care am avut ocaziune să o facem mai de mult. In genere învățământul comercial, în ochii oficialității nu s'a bucurat de prea multă trecere. In concepțiunea acesteia este fixată ideea că în învățământul comercial se îndreaptă elementele mai puțin pregătite; și această pare a se desprinde și din legea școalelor superioare de comerț unde sunt primiți absolvenții de gimnazii cari n'au putut obține nota suficientă la examenul de capacitate a cursului inferior de liceu, pe când pentru continuarea studiilor liceale nu sunt admiși.

In afară de aceasta, lipsa de solicitudine a forurilor superioare pentru acest învățământ se vede și din modul în care funcționează aceste școli, cu grave lipsuri în programul lor și cu inexistența în programe a anumitor studii neapărat necesare formării sufletului acestui tineret.

Această situațiune o întâlnim și la învățământul superior, la Academia Comercială, unde diplomatul școalei superioare de comerț, care și-a format o cultură comercială oarecare, trebue să studieze, alături de absolventul de liceu o materie pe care această din urmă nu o cunoaște de loc, iar cel dintâiu este nevoit să repete niște lucruri în bună măsură cunoscute. Anul de preparare, atât de justificat pentru absolvenții de licee, nu s'a introdus încă.

Și acum perseverența acestui mod de a aprecià lucrurile se vede și în modul de obținere a titlului de doctor.

La doctoratul economic dela Sorbona sunt admiși, fără concurs, licențiații Academiilor noastre de comerț. La cel din București nu sunt admiși, nici cu concurs, nici fără.

Diploma de absolvire a liceului este un panaceu general; ei îi sunt deschise porțile chiar la Academia de Comerț fără a o supune la o pregătire prealabilă; absolventul școalei superioare de comerț nu poate nicăeri să pătrundă, nici măcar la facultatea

de drept, unde odinioară erà admis, și unde năzuește de atâta vreme să intre și are motive să năzuiască a fi primit, mai ales de când dreptul de a frecventà această facultate s'a acordat absolvenților de liceu cu secțiunea reală, cari, pentru primirea cunoștințelor de drept, au o pregătire identică cu aceea a absolventului școlilor superioare de comerț cu 4 clase de liceu la bază.

Ne abținem de a comentà, într'un fel sau altul, dispozițiunile regulamentului doctoratului economic pe lângă facultatea de drept din Capitală, deoarece lipsa pe care am semnalat-o este atât de evidentă, încât credem că nu va trece multă vreme pentru a o suprimà, acordând licențiaților în științele comerciale prerogativa de a urmà și ei la cursurile doctoratului economic.

Iar absolvenților școalelor superioare de comerț *de a se înscrie la* **facultatea de științe juridice este** *timpul să li se acorde, fără întârziere,* **pentru puternicile** *motive pe cari le-am amintit mai sus.*

In definitiv, de ce s'ar stăvili dorința unor tineri setoși a se cultivà punându-li-se obstacole nejustificate?

Chr. G. Marcov

SUBSCRIERI LA ACTIVA

Capital lei 3.000.000

Suma subscrisă și vărsată până la 1 Aprilie 1925 Lei 2.564.100.—

	Lei		Lei
Gh. Eftatopol	540.—	Em. Dumitrescu	540.—
A. Barcianu	540.—	N. Danenberg	540.—
N. Mateeescu	540.—	C-tin Drăgănescu	1.080.—
P. Marinescu	540.—	Florian Marinescu	540.—
N. Madgearu	1.080.—	Fl. Marinescu Firică	1.080.—
Ernest Crivda	1.080.—	Georgescu Th. Ioan	540.—
B. Benjeamin	540.—	Löbel Iosef	540.—
Filip K. Ionescu	540.—	Löbel Iacob	540.—
N. Ioaniţiu	1.080.—	M. Bârnduș	540.—
S. Henzel	540.—	N. Bănulescu	1.080.—
Kurt S. Mott	2.700.—	Mihail Bărăganu	2.160.—
I. Leibovitz	540.—	M. Mechelsohn	540.—
A. Buzescu	540.—	Corp Contab. Silistra	2.700.—
G. Cioflec	540.—	Banca Durostorului	2.700.—
Gr. Georgescu	540.—	Banca Silistra	2.700.—
Fenyves Zoltan	540.—	Banca Cred. Dunărean	2.160.—
N. Einhorn	540.—		

Lucrările pentru Construcția Casei Corpului Contabililor au început și se speră că în 2—3 luni se va putea face inaugurarea.

D-nii membri cari n'au subscris până acum nici-o acțiune sunt rugați cu insistență s'o facă fiind de subscris încă lei 400.000 până la complectarea capitalului de 3 milioane.

Numele subscriitorilor se pubică în Revistă.

Drept Comercial. Contabilitate. Tehnică.

CONTABILITATEA IN INTREPRINDERILE PUBLICE COMERCIALIZATE

Prin legea privitoare la comercializarea şi controlul întreprinderilor economice ale Statului se aduce un întârziat omagiu ramurei de activitate omenească, fără de care civilizaţia nu ar fi ajuns la gradul actual de desvoltare.

Motivele care au determinat această lege, condiţiunile în care ea a fost alcătuită şi împrejurările în care va fi aplicată sunt de natură a da loc la discuţiuni foarte folositoare, pentru îndrumarea întreprinderilor ce cad sub prevederile sale, însă toate acestea sunt chestiuni ce depăşesc cadrul acestor rânduri care au un scop mai modest.

* * *

Vorbind despre reforma, prin care această legiferare ţinteşte să aducă *o eră nouă în gospodăria publică*, propunătorul acestei legi, actualul Ministru al Industriei şi Comerţului, socoteşte că „este necesar să introducem în toate întreprinderile publice, cu caracter economic, şi fără atribuţiunile pur administrative principiile generale de organizare şi de conducere ale întreprinderilor cari îmbracă forma societăţilor pe acţiuni, pentru ca acestea *au o contabilitate şi o gestiune acomodată cu nevoia de a se putea exercită un control* de către mulţimea acţionarilor anonimi şi pentrucă acest control trebuie să fie posibil şi sigur în întreprinderile publice.

Lămuriţi, astfel, asupra scopului urmărit de legiuitor, găsim că legea cată să-l realizeze, între altele, prin:

1. stabilirea modului de constituire al acestor întreprinderi;
2. determinarea modului de formare al capitalului lor;
3. instituirea organelor de administraţie şi control:
4. obligaţia de a încheiă un bilanţ anual.

Modalităţile după care să se facă toate acestea însă, constituind chestiuni de pură specialitate şi implicând cunoştinţe mai aprofundate asupra întreprinderilor ce cad în prevederile acestei legi, eră natural ca ele să nu fie îngrădite într'un text rigid de lege cu caracter general pentru variatele speţe vizate.

Totuşi, o precizare pare a fi fost necesară. Această precizare o considerăm esenţială, întâiu fiindcă, în întreprinderile ce se vor alcătui pe baza acestei legi, aportul Statului, judeţelor şi comunelor va constă din o avere ce aparţine patrimoniului public şi deci trebuie să ştim ce se face cu ea; al doilea, fiindcă prin înglobarea acestei averi în patrimoniul unor întreprinderi ce intră în dreptul privat, această avere se scoate de sub controlul public,

care deşi, imperfect, se putea totuşi exercită de cetăţeni, prin reprezentanţii lor aleşi.

Singurul mijloc prin care cetăţeanul conştient va putea să mai urmărească modul cum se administrează această avere este publicitatea. De aceea şi contabilitatea acestor întreprinderi va avea nu numai să ne dea criteriile după care să le judecăm prosperitatea sau regresul, ori să ne pună în măsură de a putea judecă şi cauzele care eventual le-ar împiedică înflorirea, dar ea va trebui să scoată în evidenţă, în mod distinct, prezenţa acestui aport, a acestei averi de domeniul public.

Pentru stabilirea modalităţii de ţinere a acestei evidenţe, repetăm că erà necesară o precizare de principiu, mai ales că erà uşor de găsit un precedent aiurea, ca de pildă legea din 1868, privitoare la organizarea căilor ferate engleze (Regulation of Railways Act.)

Spre a învederà această lipsă, într'o lege a cărei expunere de motive insistă în mod special şi repetat asupra necesităţii şi importanţei introducerii contabilităţii comerciale în întreprinderile ce le vizează, dar care lege tranşază foarte sumar această chestiune, suntem nevoiţi să ne oprim asupra unei paranteze.

Contabilitatea are, în orice întreprindere, un scop împătrit:

a) Analizează operaţiunile, în vederea înscrierii lor în registre, dar convingându-se, în acelaş timp, de veracitatea lor prin justificarea ce o pretinde pentru dovedirea efectuării acelor operaţiuni, semnalând din primul moment erori, omisiuni, falşuri.

b) Clasifică operaţiunile după natura lor şi după raportul ce-l au cu întreprinderea însăşi, coordonând relaţiunile născute din aceste operaţiuni şi încadrându-le în forme convenţionale, stabilite şi sistematizate după reguli anumite, care prescriu uniformitate, claritate, conciziune şi precizie.

c) Inlesneşte posibilitatea controlului, atât al operaţiunilor înşile cât şi al celor ce le execută, prin mijloace care-i sunt proprii şi în afară de orice discuţie, prin aceea că, oricare ar fi sistemul de contabilitate adoptat, totul se reduce la cifre uşor şi repede maniabile, dând astfel putinţa de a judecà în absolută cunoştinţă de cauză şi gestiunea şi pe gestionar.

d. In sfârşit, contabilitatea sintetizează rezultatele obţinute într'un timp dat, alcătuind criteriul după care se poate apreciă situaţia generală a unei întreprinderi.

Acest scop atât de vast şi, s'ar părea chiar, pretenţios, contabilitatea îl poate realizà uşor, astăzi, când locul său e definitiv fixat în domeniul ştiinţelor aplicate, prin aceea că:

1. Inregistrează maximum de informaţie necesară, în forme convenţionale universal adoptate, utilizând minimul de sforţare posibil;

2. Organizează mijloacele de înregistrare, după nevoile în-

treprinderii la care se referă, adaptându-se mereu mersului si evoluției acesteea;

3. Pregătește mijloacele de apreciere și control, în orice moment, a situației întreprinderei ce o servește;

4. Alcătuește oglinda în care se reflectează întreaga situație a unei întreprinderi la un moment dat: Bilanțul anual.

Alcătuirea bilanțului presupune și pretinde pregătirea lucrărilor încă din cursul exercițiului sau gestiunii pe care o rezumă.

Ca atare, sistemul după care urmează a se pregăti aceste lucrări trebuie precizat din capul locului, oricâtă elasticitate și posibilitate de adaptare oferă contabilitatea însăși sau, poate, tocmai de aceea, fiindcă contabilitatea, în adevăratul ei înțeles, nu e un simplu biurou de înregistrare de cifre și date cerute de lege — ci ea centralizează în aceste cifre și date simbolurile din care se alcătuesc criteriile determinante în viața unei întreprinderi.

Devreme ce în prevederile acestui proiect intră în general industriile de orice natură ale Statului, contabilitatea lor vor avea de scos în evidență:

Rendementul, ca rezultat al capacității de producție a întreprinderii (deci: a instalațiilor de care dispune, a materialelor folosite în producție, a metodelor întrebuințate în această producție a mânei de lucru etc).

Prețul de cost obținut prin justa apreciere a elementelor ce-l compun (costul materiilor prime, al mânei de lucru și accesoriilor, al cheltuelilor de regie ș. a.)

Rentabilitatea, în genere, ca o consecință a precedentelor și a corolarului lor: putința de plasare a produselor obținute.

Determinarea rendementului într'o întreprindere este cea mai dintâiu documentare pe care conducătorul ei trebue să o aibă în vedere spre a-și putea da seamă, la orice moment, care din elementele ce contribuie la producție trebuesc activate sau intensificate și care eliminate ca superflue — fiindcă una din primele lui griji este de a obține maximul de rezultat din întrebuințarea instalațiilor, a materialelor, a mânei de lucru sau a serviciilor diverse de care se folosește în producție și, numai ținând mereu în evidență cheltuiala pe care fiecare din aceste elemente o pretinde și comparându-le, poate stabili raporturile ce trebuie să le mențină între ele spre a obține rezultatul dorit.

Trebuie să observăm că, în întreprinderile organizate pe baze științifice, această documentare nu se cere contabilității, ea fiind prelucrată în alte departamente ale intreprinderii. Cel mult, dacă datele astfel adunate sunt controlate cu acelea ale contabilității. Dar nu e mai puțin adevărat că și contabilitatea, dacă nu poate să se scoboare până la detaliile cu caracter technic pentru alcătuirea acestei documentări, poate totuși, prin comparații periodice, să desvăluie stări de lucruri care să determine luarea de măsuri salutare prin care să se înlăture risipa și frauda, sau să descopere nedestoinicia.

Pentru stabilirea prețului de cost al produselor obținute într'o întreprindere, contabilitatea trebuie să determine:

1. Costul materiilor prime întrebuințate în fabricație. Acest cost se calculează după facturile de cumpărare și conturile de cheltueli făcute cu obținerea, transportul, vămuirea etc., a materialelor în chestiune și repartizate pe unități din fiecare fel.

2. Costul mânei de lucru întrebuințate efectiv în transformarea acelor materii în produse fabricate. Acest cost se calculează după listele de plată și cele de control (pointage), repartizându-se la fiecare obiect produs cheltuiala astfel făcută cu producerea lui.

3. Costul regiei, adică a proporției de cheltuială necesitate de: chirii, materiale consumabile (combustibil, uleiuri etc.); amortizarea instalației pentru porțiunea cu care s'a depreciat în timpul sau din cauza întrebuințării; salariile personalului permanent (de conducere, administrație și control, sau auxiliar); de folosința diferitelor servicii în interesul întreprinderii. Pentru scopul stabilirii costului regiei, toate aceste cheltueli se adună într'un singur total pe o perioadă determinată și apoi se repartizează procentual asupra produselor obținute. Când aceste produse sunt de un singur fel, repartizarea lor se face pe unitățile produse. Când însă întreprinderea produce mai multe feluri de articole, atunci repartizarea se face printr'un procent raportat la: costul materialului plus costul manoperei întrebuințate la fiecare fel de produs.

Teoretic operațiunea apare foarte simplă: se determină costul fiecăruia din cele trei grupuri în care am redus, pentru ușurința expunerii, elementele producției, se adună laolaltă și astfel se capătă *prețul de cost* al produsului obținut.

In practică ne lovim de o sumedenie de greutăți, care, ca și pentru determinarea rendementului, nu pot fi înlăturate decât printr'o organizație alcătuită pe baze științifice.

In această privință ne vine în ajutor o disciplină nouă, *scientific management*, dela al cărei promotor, americanul F. W. Taylor, a luat chiar numele de *Taylorism* și ale cărei principii sunt puse în aplicare cu multă ardoare în țările industriale, provocând la rândul ei adaptarea și a altor discipline la viața economică, cum de pildă aplicarea principiilor psichologice la orientarea și selecționarea profesională.

Dacă, în ce privește rendementul și prețul de cost, contabilitatea ar putea întâmpină unele dificultăți și are un câmp oarecum mărginit de felul cum este organizată întreaga întreprindere, în ce privește sursele din care-și poate trage documentarea, în schimb este în cea mai deplină măsură să stabilească rentabilitatea întreprinderii.

Rentabilitatea într'o întreprindere fiind beneficiul pe care aceasta îl aduce capitalului investit în ea, stabilirea lui constituie una din atribuțiile pe care contabilitatea le îndeplinește cu precisiune. In vederea aceasta, legea despre care ne ocupăm preconi-

zează introducerea contabilității comerciale, înțelegând prin aceasta contabilitatea în partidă dublă, fiindcă prin acest sistem de contabilitate se poate ajunge la stabilirea rentabilității întreprinderilor ce cad în prevederile sale, ceeace nu se poate obține cu sistemul actual al așà zisei noastre contabilități publice.

In adevăr, în administrația publică la noi se întrebuințează un sistem de contabilitate incomplect, care a fost botezat sistemul partidei simple și care pretinte a avea unele avantaje și anume:

a) siguranță, prin aceea că posturile ce se înscriu în registre reprezintă operațiuni complect încheiate și nu operații tranzitorii;

b) ușurință în încheerea conturilor, adică nu trebue să se aștepte până ce toate operațiunile au fost încheiate, ci fiecare cont poate fi încheiat independent și fără nicio legătură cu celelalte;

c) simplicitate, deoarece mărginindu-se la un grup restrâns de operațiuni analoage, de cele mai multe ori similare, înscrierea lor devine stereotipă și deci ușor de a fi deprinsă.

Dar dacă în acestea se poate rezuma chiar descrierea contabilității publice la noi, ne putem da ușor seamă dece un astfel de sistem este impropriu pentru înregistrarea operațiunilor unei întreprinderi industriale.

Astfel, în primul rând, acest sistem neluând în seamă decât operațiunile de cassă, nu poate înregistrà într'un tot unitar, toate transacțiile întreprinderii respective.

Acestei lacune importante se datorește faptul că nu se pot face estimațiunile precise cerute de natura întreprinderii însăși.

Apoi, neavând înregistrate toate operațiunile, controlul nu poate fi eficace, iar neregulile abià dacă se pot descoperi — necum preveni.

In sfârșit, cu datele necomplecte furnizate de astfel de conturi este evident că nu se poate alcătui o situație generală, un bilanț al întreprinderii.

Iată deci îndreptățită prevederea legii de a se introduce contabilitatea comercială în întreprinderile pe care le vizează și mai ales insistența ce se pune în această privință.

Prin aceasta ajungem la chestiunea care a provocat scrierea acestor rânduri.

Legea în chestiune prevede, în adevăr, introducerea contabilității pe care o numește comercială, fără a precizà mai mult. Intreprinderile ce cad în prevederile acestei legi însă au un caracter special, deci și contabilitatea lor va trebui să difere în anumite privinți de aceea a întreprinderilor particulare.

Anume, patrimoniul lor va cuprinde: aportul pe care-l aduce Statul și constând din investiții cu caracter permanent (imobile, instalațiuni, drept regalian etc) și aportul pe care-l vor aduce particularii ce vor participà la reorganizarea lor și care va fi în cele mai multe cazuri numerarul ce-l vor depune

în întreprindere. Sau cu alte cuvinte, vom avea de deosebit între *capitalul fix* al acestor întreprinderi care cuprinde investiţiunile făcute în scop de a folosi întreprinderii şi nu pentru a le transformă ulterior în bani; şi între *capitalul circulant*, prin care se desemnează numerarul şi investiţiunile în materiale şi altele, care servesc fie direct, fie indirect pentru a fi transformate în bani.

Avem de observat, prin urmare, că scopul pentru care diferitele bunuri sunt dobândite de aceste întreprinderi, şi nu natura lor, determină clasarea într'unul sau altul din aceste două capitole.

Această clasare, în întreprinderile de care ne ocupăm, are o importanţă cu totul deosebită, în legătură cu aportul pe care-l aduce Statul, şi anume cu valoarea şi rolul acestui aport.

Astfel relativ la formarea capitalului legea glăsueşte:

Art. 14. — In general, capitalul întreprinderilor publice comercializate, prevăzute la art. 2 alin. B. îl formează folosinţa bunurilor imobiliare, proprietatea sau folosinţa imobilelor prin destinaţie a fondului comercial şi industrial şi a mobilelor destinate întreprinderii inventariate şi evaluate înainte de publicarea în Monitorul Oficial în care se va publică şi rapoartele experţilor. In caz când va participă şi capitalul privat, se va adăugă şi acest din urmă capital".

. . . . . .

Art. 16. — Dacă, după raportul consiliului superior de control şi îndrumare, o evaluare a aportului Statului este imposibilă, fie din cauza naturii aportului, fie din cauza situaţiunii valutare sau din orice alte cauze, atunci beneficiile se vor împărţi în modul următor:

a) când beneficiul net realizat e astfel încât repartizat numai capitalului privat nu va trece 5%, tot acest beneficiu va fi distribuit capitalului privat;

b) când beneficiul net repartizat asupra capitalului privat trece de 5%, însă rămâne mai mic ca 10% sporul de beneficiu peste 5% se va împărţi în mod egal între stat şi acţionarii particulari.

c) când acelaş beneficiu trece de 10%, însă rămâne mai mic ca 20%, Statul va lua două treimi din sporul peste beneficiul maxim cuvenit acţionarilor particulari, în cazul menţionat sub litera b.

d) când beneficiul la capitalul privat trece de 20%, Statul va lua trei pătrimi din sporul peste beneficiul maxim cuvenit acţionarilor particulari, în cazul menţionat sub lit. c.

Această repartiţiune este minimală pentru Stat.

In nici un caz capitalului privat nu i se va distribui un dividend mai mare de 35%; tot ce eventual va trece peste acest dividend va fi atribuit Statului".

Prin urmare legea întrevede dificultatea, dar nu o rezolvă. Explicarea acestei lacune nu o avem decât în modul cum a fost făurită legea însăşi.

Chestiunea capitală, ce se degajează din cele ce preced, se poate acum întrevedea, întrucât din articolele de lege mai sus citate ne-am lămurit abia asupra modului cum legiuitorul înțelege să stabilească normele pentru: formarea capitalului, regularea raporturilor între cei doi părtași (Statul de o parte, acționarii ceilalți de alta) la înființarea întreprinderilor.

Dar mai este un punct pe care legea chiar îl ridică. Anume la terminarea contractului de asociație, bunurile în care va fi investit capitalul acestor întreprinderi, îi revin în întregime Statului, conform art. 23 al legii, care precizează:

„*Art. 23.* — La expirarea termenului fixat pentru durata întreprinderii, și dacă nu se prelungește cointeresarea, ceeace se mai găsește în natură din imobilele prin destinație a căror proprietate a fost adusă ca aport de stat, precum și din aportul său mobiliar, deasemenea și din inventarul dobândit în cursul funcționării întreprinderii, vor putea fi răscumpărate de Stat *pe prețul de cost*, după deducerea amortizărilor și fără prejudiciul dreptului creditorilor."

Normele pentru formarea capitalului, precum și pentru cazul de desfacere, sunt, cum vedem, precizate. Dar ne întrebăm; care este baza pentru aplicarea lor? S'ar părea că avem răspunsul în texte citate: *evaluarea* pentru înființare și *prețul de cost (după deducerea amortizărilor)* pentru desfacere. Cum să se facă evaluarea, cum să se preleveze amortizările nu putem ști, și nici nu putem descoperi intenția legiuitorului, fiindcă regulamentul despre care vorbește art. 30 încă nu este alcătuit, pentru ca să ne dăm seama cum „va desvoltă principiile prevăzute în această lege."

Regulamentul însă nu va putea face altcevă decât să desvolte principiile legii, iar nu să adauge cevă nou, așă încât trebuie să ne conducem în cercetarea noastră de dispozițiile legii și să găsim soluția ce o căutăm.

Din expunerea ce am făcut-o aci — și a cărei prolixitate a avut în vedere numai să lămurească rolul contabilității în întreprinderile vizate de legea comercializării — rezultă că în afară de rolul ce-l are în întreprinderile particulare obicinuite, această disciplină, în scopul de a înlesni controlul public, cel puțin *post factum*, trebue să găsească mijlocul de a scoate în evidență:

Raportul dintre aportul Statului și al particularilor.

Investiunile permanente:

a) inițiale,

b) făcute în cursul duratei întreprinderii;

Capitalul disponibil pentru exploatare.

Amortizările făcute pentru reducerea costului investițiunilor la valoarea lor actuală.

Insistăm asupra acestor puncte, în special pentru motivele că:

Din arătarea raportului între cele două aporturi se poate vedea cu cât contribuie Statul și cu cât particularii — spre a se

evită bănueli de părtinire sau incorectitudini care, la noi, dela războiu încoace, sunt notorii.

Din distincţiunea între investiţiunile iniţiale şi cele făcute în cursul existenţei întreprinderii, se poate vedea modul de investire al capitalului plasat în întreprindere.

Scoţând în relief cuantumul capitalului de rulment se poate aprecià suficienţa (sau, invers, insuficienţa) mijloacelor de exploatare pe care comercializarea o aduce acestor întreprinderi.

In sfârşit, facerea amortizărilor fiind obligatorie, e necesar să se ştie dacă se respectă această obligaţie, de a prelevà din beneficii cota de amortizare, şi nu se distribuie acţionarilor un beneficiu nereal prin fraudarea Statului — deşi, obligaţiunea de întreţinere în stare funcţională a instalaţiilor, nu rezultă din lege şi deci este destul loc pentru ca reaua credinţă să-şi arate puterea.

Pentru aceasta s'ar părea că sistemul clasic al contabilităţii în partidă dublă este suficient. Experienţa de peste o jumătate de veac a căilor ferate şi a altor întreprinderi engleze, al căror obiect este similar cu al acelora, la care se referă legea de care ne ocupăm, a făcut dovada că, pentru evidenţarea cerinţelor mai sus arătate, este nevoie de o modificare, de o amplificare, a sistemului partidei duble — şi atunci s'a ajuns la aşà zisul *„Double Account System"* care constă în [1]):

1. Detaliarea exactă a capitalului plasat în întreprindere.
2. Indicarea amănunţită a porţiunei de capital întrebuinţată în investiţiuni cu caracter permanent şi menţinerea lor în registre pe preţul de cost.
3. Arătarea capitalului de rulment disponibil.
4. Incărcarea conturilor de venit cu cheltuelile pentru întreţinerea instalaţiilor în stare de funcţiune.

Acest sistem îşi are originea în dispoziţiile legei din 1868, privitoare la organizarea căilor ferate engleze (Regulation of Railways Act), care pornind dela ideia că întreprinderile ce se vor înfiinţà în baza ei, având un caracter oarecum de utilitate publică, ele trebuie: să arate modul de compunere al capitalului plasat în ele (sub forma de acţiuni, obligaţiuni etc.); să se menţină în stare de permanentă funcţiune, adică să-şi menţină instalaţiile în mod permanent la nivelul funcţional cerut de natura lor — şi, în consecinţă, le-a impus să ţină conturile într'o anumită formă, care să evidenţeze cele rezumate mai sus [2]).

După acest sistem conturile se ţin în registre la fel cu acelea ale sistemului în partidă dublă, însă gruparea lor diferă de acestea din urmă, şi anume:

1. Incasările (primirile) de numerar se deosebesc în: încasări din capital şi încasări din venituri şi se tratează fiecare aparte.

---

1. Cf. *L. R. Dicksee: Bookkeeping*, London, 1909 p. 245.
2. Cf. *L. C. Cropper: Bookkeeping and ccounts*, London, 1910, p. 410.

2. Plățile, de asemenea se impart în două clase și se debitează la conturile de capital sau acelea de venit, după natura lor.

3. La conturile de capital nu se face nicio deducere — fiindcă tot ce se uzează se înlocuiește cu fonduri procurate de conturile de venit. Toate mișcările de fonduri se fac prin conturile care eventual se încarcă și cu prelevările pentru rezervele de prevederi generale și speciale și cele pentru deprecier i

MINE ȘI CARIERE

ACTIV — *Bilanț încheiat la*

Conces., instal. și mașini (la sfârșitul anului precedent)	150.000.000
Investiții în anul expirat	20.000.000
	170.000.000
Mai puțin depreciere	12.000.000
	158.000.000
Materiale extrase	10.000.000
Rentă de Stat (preț de cost)	20.000.000
Debitori	30.000.000
Cassa: numerar și disponibil la Bănci	32.000.000
	250.000.000

Aranjat după cellalt sistem el se desface astfel:

Contul capita.

	Investiții la 30.6. 1907	Investiții în cursul anului	Totalul investitiunilor la 30.6. 1908
Terenuri	5.000.000	—	5.000.000
Puțuri și galerii	100.000.000	12.500.000	112.500.000
Instal. și mașini la suprafață .	25.000.000	4.500.000	29.500.000
Vagoane și linii	10.000.000	2.500.000	12.500.000
Clădiri pentru administrație	2.500.000	—	2 500.000
Clădiri pentru lucrători	7.500.000	500.000	8.000.000
	150.000.000	20.000.000	170.000.000
Balanța contului capital . . . . . Lei			30.000.000
»			200.000.000

ACTIV — *Bilanțul General*

Materiale extrase	10.000.000
Rentă de Stat (preț de cost)	20.000.000
Debitori	30.000.000
Cassa: numerar și disponibil la bănci	32.000.000
	92.000.000

In scopul acesta, bilanțul întreprinderilor ce întrebuințează acest sistem, se desface în două părți distincte.

Pentru lămurirea celor ce preced împrumut, din cartea profesorului *L. R. Dicksee*, citată mai sus, exemplul ce-l dă al unei societăți miniere.

După sistemul contabilității în partidă dublă bilanțul unei astfel de întreprindere s'ar prezentà în modul următor:

Societate Anonimă

30 Iunie 1908 PASIV

Capital		
Emisiunea I		50.000.000
» II		100.000.000
		150.000.000
Obligațiuni		50.000.000
Rezerve		20.000.000
Creditori:		
Efecte de plată	5.000.000	
Conturi curente	5.000 000	10.000 000
Profit și pierdere		20.000.000
		250.000.000

la 30 Iunie 1908

	Incasări la 30.6. 1907	Incasări în cursul anului	Totalul încasărilor la 30.6. 1908
Acțiuni Emisiunea I	50.000.000	—	50.000.000
» » II	50.000 000	50.000.000	100.000.000
Obligațiuni	50.000.000	—	50.000.000
	150.000.000	50.000.000	200.000.000
			200.000.000

la 30 Iunie 1908 PASIV

Contul Capital — Balanța creditoare		30.000.000
Rezerve		20.000.000
Fond de amortisment		12.000.000
Creditori: Efecte de plată	5.000.000	
Conturi curente	5.000.000	10.000.000
Profit și Pierdere		20.000.000
		92.000.000

Am ales înadins un exemplu foarte simplu, pentru a putea mai ușor distinge caracteristicele acestui sistem, care, utilizat în întreprinderile comercializate, cu adaptările cerute de acestea, permite:

Să ne arate în detaliu modul cum este format capitalul, adică aportul Statului, aportul particularilor și eventual sporirile ulterioare. Importanța publicării acestei informațiuni este evidentă, fiindcă astfel se vor putea cunoaște de marele public, interesat în administrarea averii Statului, bazele dela care pornește fiecare întreprindere comercializată în parte. Aceasta se aplică, bine înțeles, și întreprinderilor ce cad sub prevederile art. 16 mai sus citat — și poate mai ales acestora.

Să constatăm modul cum se întrebuințează capitalul, adică ce porțiune din el este plasată în investiții cu caracter permanent, cât și din ce fonduri au fost făcute și cum se păstrează aceste investiții; ce lichiditate prezintă porțiunea de capital disponibilă pentru investiții ușor realizabile și cum se manipulează această porțiune pentru obținerea veniturilor întreprinderii.

In sfârșit, să ținem separate fondurile de amortisment, pentru a face dovada că deprecierea la care au fost supuse instalațiile întreprinderii pentru obținerea câștigului care se imparte anual acționarilor a fost scăzută din acest venit și astfel cu rezerva ce se constituie prin aceste prelevări să nu se îngreuneze tocmai la sfârșit, nici situația acționarilor, nici a Statului care s'a îngrădit cu dispozițiile exprese ale art. 23 din lege.

* * *

Incheind aceste rânduri, avem convingerea că importanța chestiunii ce am tratat este evidentă și dacă am ținut să atragem atenția asupra ei, am făcutu-o având în vedere rolul ce-l are contabilitatea în întreprinderile publice comercializate.

N. K. Constantinescu

ISTORICUL ȘI UTILITATEA CONTABILIȚĂȚII

Introducere.

Contabilitatea la noi nu e prea cunoscută și nici apreciată destul. Și aceasta pentru că studiul ei nu comportă o înălțare a imaginației către sferele senine ale poeziei; ci ea este legată de materialismul pământesc; rolul ei este să se ocupe de *înregistrarea schimburilor materiale din patrimoniul cuivà,* adică de averea și datoriile fiecăruia.

Și totuși cât de folositoare este contabilitatea!

Dar mai înainte, să ne ocupăm de altcevà; este contabilitatea o invenție isvorîtă dintr'o minte genială, — sau este o moștenire lăsată de cei vechi, la care noi am avut prea puțin lustru de dat?

Răspundem categoric, *nu!*. Ea este o ştiinţă veche, atât de veche, încât vederile noastre nu o pot urmări în negura timpurilor trecute, fiindcă noianul anilor scurşi i-a învelit trecutul din care abea putem afiă câtecevà.

Cercetările arheologice făcute prin fostul Babilon sau prin mormintele Faraonilor egipteni ne-au scos din nisipurile ce le acoperă, nu numai vase de aur cu hieroglife, ci şi mărturii că şi oamenii depe atunci ţineau socoteli, ţineau contabilitate.

Egipt. Din vestigiile descoperite, cu o vechime de mai bine de 3.000 de ani, — avem probe că templele egiptene îşi ţineau contabilitatea în regulă, de preoţii lor, — că tributurile se înregistrau de scriitorii speciali, — că locurile cultivate, recolta produsă, erau iarăşi contabilizate de scriitori, care învăţau meşteşugul contabilicesc în temple, pe lângă preoţi, care erau a toate ştiutori.

Printre altele, într'un mormânt din Gournah, pe locul vechii Teba, datând cu vre-o 1383 de ani ante Chr., s'a găsit o scenă săpată în piatră, în care se vede în faţa faraonului o mulţime de oameni şi 5 registre, în care scriitorii notează coşurile cu argint, cu vase de aur aduse, — sau măsurătoarea unei cantităţi de grâu etc., — probabil socoteala unui tribut încasat.

Evreii iarăşi ţineau registre şi specialişti erau cei din tribul *Leviţilor*, ajutorii preoţilor.

Dela ei ne-a rămas numele capului contabililor, dela curtea regelui David, un oarecare Iosofat.

Fenicienii, popor comercial, care aveau averi nu numai pe mările pe care călătoreau, ci şi pământuri în ţară, pe care le lăsau administratorilor pentru lucrare, aveau contabilitate regulată, atât pentru afaceri, cât şi dela administratori, când reveneau din călătorii.

Cu cât cercetările trecutului se mai apropie, cu atât urmele de contabilitate se văd mai clar, şi aceasta cu toate că arheologii s'au interesat puţin de ea.

La Greci astfel găsim că se dădeau socotelile anual, — un fel de buget, — care se săpà pe pietre şi se espuneà în pieţile publice, spre a fi criticate de cetăţeni.

Aveau 10 logişti, care erau şi judecători şi ţineau şi socoteala de contribuţii; apoi logografi care scriau socotelile şi logoteţi care erau contabilii oficiilor financiare ale Statului, de unde ne-au rămas *logofeţii* noştri.

Dintre popoarele antice aceia care au lăsat o urmă neştearsă în contabilitate însă sunt:

Romanii. Ei care au fixat gândirea juridică a omenirii, care au stabilit definiţii în drept de o claritate neajunsă de cei moderni, — ei au şi meritul stabilirii unor socoteli severe şi ordonate pe care noi nu ştiu de le vom ajunge vreodată.

Astfel fiecare cap de familie — pater familias — îşi ţinea contabilitatea familiei sale.

Aceasta erà o obligaţiune morală, pe care şi-o impuneà fiecare şi executarea ei cu sfinţenie se găseşte de când s'a găsit

materialul de scris: foi de papirus, table cerate; faptul de a *nu* ține registre era taxat de nebunie, sau de neobrăzare.

Acela care scriă pentru — pater familias —, atunci când patrimoniul era prea complicat, era un sclav: celarius.

Ținerea severă a registrelor la Romani a durat până pe timpul lui Dioclețian, adică pe la 300 a. Chr.

Registrele romane aveau mare asemănare cu cele moderne, aveau un Adversaria... cam ca Jurnalul actual; — un Cadex Accepti et Expensi... un fel de maestru; — bancherii erau obligați să trimită extrase de conturi clienților, — înregistrările dădeau naștere la obligațiuni speciale, etc.

Dar epoca *năvălirilor barbare* vine să întunece cu fumul jafurilor, să înece cu sângele curs, civilizația romană, și cu ea înmormântează în noaptea năvălirii și contabilitatea, fiindcă numai ordinea are nevoe de lumina ei!

Abia pe la 1100—1200 după Chr. începe să apară iarăși lumină Contabilității, care ordonează afacerile bancherilor și comercianților veneției, genovezi, englezi, hamburgezi.

Prea multe semne reale, însă din acele timpuri nu ne-a rămas; doar câte un registru pe ici pe colea, fie dela Banca San Georgio din Genova, — dela o Comună italiană, sau dela un negustor german.

Abia pe la 1494 călugărul *Luca Pacciolo* pune un far sigur pentru a recunoaște drumul contabilității. El scrie atunci o carte „Summa de Artimetica, Geometria, Proportioni e Proportionalita" în care se ocupă de contabilitate.

In 10 capitole îi arată mecanismul, și mai menționează că e după sistemul venețian, — deci spune că nu este el inventatorul.

După el, cărțile de contabilitate apar din ce în ce mai dese și care mai de care cu pretenția de „mai ușoară".

Firește era o meserie, care începuse să aibe căutare!.

Dar și oamenii ceilalți care nu știau carte își țineau contabilitate.

Nu mai vorbim de Peruvienii găsiți de Spanioli cu ocazia cuceririi Americii, care își țineau socoteli pe frânghii înodate, — dar nu sunt nici 200 de ani de când, în Franța de sud, cârciumarii aveau sfori atârnate pe tavan. Fiecare sfoară reprezentă un datornic și fiecare datorie a lui se marcă printr'un no făcut pe sfoară.

Sau tot la ei sistemul lăptarilor și al brutarilor, care aveau la mijloc un cerc de care atârnau răbojul fiecarui client.

Pe el se crestă cumpărătura făcută.

* * *

Dacă ne ocupăm acum de istoricul contabilității la noi, urme prea vechi despre ea nu avem. Și nu avem fiindcă studiile despre trecutul nostru sunt de dată recentă și îndreptate în direcția istorică mai mult de cât în cea economică. Afară de aceasta, pe când celelalte popoare descopereau continente noi sau făceau invenții

grandioase sau apărau credința cu mijloacele fioroase (descoperirea Americii 1492) (tiparul 1400) (închiziția 1457), noi abià ne formasem principatele pe la 1300 sau trebuià să stăm străjeri neclintiți la Dunăre ca să nu lăsăm puhoiul turcesc să ne înghită sau să inunde Europa, ocupată adesea cu prea multă poezie.

Comercianții, pe care i-am avut până mai acum vre-o 50 de ani, țineau singuri „catastișele" lor, dar ele până la noi nu prea au ajuns. Moștenitorii lor le-au găsit bune doar de aprins focul, negândindu-se că din ele putea aprinde cândvà și cultul strămoșilor la urmașii lor.

Ca lucrări scrise de contabilitate avem prima din 1844, institulată „Dopia scriptură sau ținerea catastișelor" de Dimitre Iarcu, profesor la școala dela Colțea.

Este o traducere după Jaclot, profesor la Paris și din vălmășagul literilor chirilice cu care este scrisă cartea, se desprinde un moto foarte cuminte: „orice vei da cu număr și cu măsură dă, „și ce dai și iai toate le scrie".

Apoi pe la 1876 apare o carte scrisă de Toussaint, profesor la Galați, — și în fine la 1881, Theodor Ștefănescu pune bazele contabilității în România, și cărțile lui țin cultura contabilă sub influența lor aproape 30 de ani.

El a luptat pentru ea făcând cărți, a luptat ca profesor la școala de comerț, a împământenit-o ca Director la Banca Națională.

Nu se știe dacă fără el contabilitatea Băncii Naționale nu ar fi avut soarta celei dela Stat sau dela Căile Ferate Române, unde vălul de întuneric înăbușe lumina contabilității.

Dela el încoace, contabilitatea este răspândită prin autori ca Const. Petrescu, Zamfir Petrescu, — apoi profesorii Trancu-Iași, Alesseanu, Pantelli, T. Voiculescu etc., și mai în urmă D-l Sp. Iacobescu, profesor la Aademia de Inalte studii comerciale și industriale, care a ridicat știința contabilității la un grad neatins in multe din universitățile streine.

Al. Sorescu

MAXIMALIZAREA DOBÂNZILOR

Zilele acestea s'a depus în parlament, din inițiativă parlamentară majoritară, un proect de lege pentru înfrânarea așà zisei specule a dobânzilor deci, pentru maximalizarea lor.

Cât de nefast a fost sistemul maximalizării este destul de cunoscut și de aceea inițiatorii și aceia cari cunosc cât de puțin principiile de economie politică au renunțat la el. Ba decurând chiar s'a abrogat și legea chiriilor în ce privește pe comercianții chiriași și este o tendință de normalizare tocmai prin suprimarea acestor măsuri anormale de a impune prin lege un anumit sistem de viață economică, când știut este de toată lumea că cea mai

puternică lege economică, este legea cererii și a ofertei, lege pe care nu o putem abrogà cu ori câte paleative am venì.

S'a renunțat la legea chiriilor în defavoarea chiriașilor comercianți și proprietarii deci speculează cum vor imobilele.

Rezultatul acestei specule se vede, căci sunt atâtea magazine goale.

Se invoacă în proectul de lege că comerciantului i s'a îngrădit dreptul de câștig mai mare de 30%, dar se uită că acest câștig nu erà pe timp, ci asupra valorii speculante și, cum o marfă într'un an se speculează de mai multe ori, și acest 30% poate să se mărească de atâtea ori.

Se vine acum cu proiectul de lege prin care băncile și bancherii sunt obligați a nu percepe dob. mai mare de 20% adică, capitalistul care posedă o bogăție organizată în vederea unei producțiuni să nu poată canalizà această bogăție în direcția pe care o găsește el mai productivă.

E drept că bântue o criză gozavă de numerar, și motivele acestei crize sunt în deajuns de cunoscute și departe de a fi dobânzile urcate.

Dacă legea adusă în parlament se va votà, această criză se va mărì și numerarul lichid va dispăreà și mai mult de pe piață găsind o altă întrebuințare, deci comerțul și industria vor suferì și mai mult.

Căci dacă băncile lor cu această lege nu le crează neajunsuri, bănci cari au reescont la Banca Națională de câteva ori capitalul lor, pe băncile mici însă le pun în inposibilitate de funcționare și aceste bănci sunt tot atât de utile ca și cele mari, căci de cele mai multe ori ele ajută producțiunea la origină.

A pretinde unei bănci mici să nu perceapă o dob. mai mare de 20% când ea se alimentează cu fonduri dela băncile mari unde plătește 15—20%, sau dela depozite spre fructificare unde plătește până la 10%, înseamnă a tăia aceste artere de comunicație a capitalurilor, aceste artere de pulsație către producțiune.

Prin legea de mai sus se va împiedicà și circulația economiilor și deci a capitalului tezaurizat, căci băncile ne mai găsind convenință în plasamente cu dobânzi maximalizate nu vor mai atrage capitalurile mici la fructificare, capitaluri cari începuse acum să iasă la iveală.

Oricâtă dobândă i s'ar oferì unei bănci sau unui bancher, când nu poate să împrumute o sumă, nu o împrumută și, atunci când va fi numerar destul, vor scădeà dobânzile de la sine, căci capitalul va abundà și va cere remunerație.

De aceea oricât am dorì descătușarea vieții noastre economice, cu o lege maximală, ori care ar fi intenția legiuitorilor, nu o facem, căci luptăm contra acelei legi firești „legea cererii și a ofertei".

V. N. Mateescu
Călărași

DELA CERCUL DE STUDII COMERCIALE

CAMERELE PROFESIONALE DE MUNCĂ

Conferința d-lui Ion G. Iliescu.

Inainte de a intrà în cadrul conferinței, d-l I. G. Iliescu se oprește asupra rolului porducătorului, muncitorului și consumatorului în viața economică a unui stat, subliniind că conlucrarea într'o armonie perfectă a acestor trei factori indispensabili oricărei politici economico-sociale se impune.

Analizând acești 3 factori în parte, d-sa se oprește mai pe larg asupra chestiunii muncitorești, spunând că **munca trebuește considerată ca o proprietate individuală, liberă de a fi sau nu întrebuințată,** MUNCA **deci, spre a fi prestată, trebue la rându-i să fie remunerată la valoarea ei intelectuală sau manuală.**

Intrând în cadrul conferinței, d-l I. G. Iliescu arată tendința factorilor producători de a se întruni pe categorii (Camera agricolă, Camera de Comerț, Camera de industrie), putând astfel să se ocupe cu mai multă independență de interesele breslei, ce o prezintă și a nu mai confundà un interes cu altul sau a subordonà un interes altuia. Din aceleași considerente și factorul munca, caută să cimenteze legăturile sufletești ale tuturor categoriilor sociale, îndrumând interesele individuale sau corporative ale muncitorimii către un real progres.

După ce arată necesitatea creierii unui organ menit a organizà și îndrumà massa muncitorească în general, conferențiarul se oprește asupra organizării Camerelor de Muncă, așà cum au fost prevăzute în anteproectul Codului de Muncă, alcătuit de Ministerul Muncii.

Conform acestui anteproect se creiază două feluri de Camere: **Camere pur muncitorești,** reprezintând interesele profesionale ale muncitorimii, corespunzând organizării Camerelor de Comerț și Industrie actuale, și **Camere mixte,** compuse din patroni și salariați.

Aceste Camere vor fi autonome, activitatea lor fiind supraveghiată de organele Ministerului Muncii. Se consideră ca o persoană juridică, pot dobândì și înstrăinà bunuri imobile și mobile.

Se vor creià în mod obligatoriu în fiecare județ câte una, precum și în comunele cu o activitate comercială și industrială mai importantă. Codul mai prevede afară de aceasta, înființarea Camerelor de Muncă pe regiuni.

Atribuțiunile mai importante ale Camerelor de Muncă vor fi următoarele:

1) Controlează activitatea sindicatelor profesionale;

2) Urmărește aplicarea legilor, regulamentelor și a deciziunilor ministeriale;

3) Caută a menține raporturi normale între capital și muncă;

4) Organizează plasarea, recrutarea și repartizarea muncitorilor;

5) Menține contactul permanent cu breslele din raionul lor, etc.

Fiecare Cameră de Muncă va funcționà pe baza unui regulament propriu.

Delegații Camerelor Regionale de Muncă din țară vor alege un senator, iar cele comunale, un membru în Consiliul comunal din comuna de reședință.

Camera de Muncă se va compune din:

1) **Gruparea patronală**, 2) **Gruparea salariată** și 3) **Gruparea tehnică**. Inspectorul muncii va luă parte la ședințe, cu vot deliberativ. Numărul membrilor se fixează prin regulament, însă nu poate fi mai mic de 20 și mai mare de 60. Numărul membrilor patronali trebue să fie egal cu cel al salariaților, iar technicienii să posede a cincea parte din mandate.

Anteproectul Codului de Muncă prevede că fiecare Cameră de Muncă să aibă 4 secțiuni și anume: 1) Secția industriei mari; 2) Secția industriei mici; 3) Secția comercială și 4) Secția întreprinderilor Statului sau ale comunelor, desvoltarea fiecărei secțiuni depinzând de situația economică a circumscripției respective.

Pentru a fi ales, trebue să ai 20 de ani împliniți și să exerciți o profesiune cel puțin 3 ani în continuu. Alegerea membrilor în Camera de Muncă regională se face din sânul membrilor Camerelor comunale.

Funcționarea. După validarea de către Minister a membrilor aleși, se va procedă la alegerea din sânul lor a unui comitet, compus dintr'un președinte, 2 vice-președinți (unul din partea patronilor, altul din partea muncitorilor), și un număr de membri, prevăzut în regulamentul lor de funcționare. Mandatul membrului este de 4 ani.

Dizolvarea Camerei se va face de Ministerul Muncii, cu avizul Consiliului Permanent al Muncii

Bugetul fiecărei Camere se va compune din 0,5 la sută din valoarea impozitelor fiscale, iar autoritățile comunale și județene sunt obligate a le pune la dispoziție localul.

Pe lângă Camera de Muncă va funcționà o Comisie de arbitraj, o comisie de salarii minimale. Președintele de drept al acestei comisii va fi inspectorul sau controlorul muncii.

Anteproectul mai prevede creiarea Consiliului național al Muncii.

Comentând anteproectul Codului de Muncă, în actuala redacție, privitor la Camerele de Muncă, conferențiarul scoate în evidență unele lacune, dintre care cele mai importante sunt:

1) Art. 598 spune **„Camerele de Muncă vor colaborà cu Camerele de Industrie și Comerț, pentru toate chestiunile de interes comun"**. Se pune întrebarea: dacă o deciziune luată în mod solidar de Camera de Muncă, nu va convenì Camerei de Industrie și Comerț, cine va aveà câștigul de cauză, mai cu seamă având în vedere că aceste Camere depind de două ministere deosebite?

2) Dacă aplicarea unei măsuri de interes comun implică obligativitatea colaborării cu Camerele de Industrie și Comerț, utilitatea componenței mixte a Camerelor de Muncă cade dela sine și deci se impune o formațiune pur muncitorească, cu păstrarea acestui principiu de colaborare.

3) Art. 624 spune **că fiecare grupare patronală și cea salariată își va alege câte un președinte, care va prezidà dezbaterile în mod alternativ.** Cu alte cuvinte, Camera va aveà doi președinți, căci de ales un singur președinte, când el depinde de rezultatul votului, nici vorbă nu poate fi în formațiunea unde patronii și salariații sunt egal reprezentați.

4) Art. 610 şi 611 prin definiţiile ce se dau cine sunt patroni, salariaţi şi technicieni, suferă de impreciziuni, căci spun: „sunt consideraţi ca patroni toţi acei ce conduc o întreprindere, ori un stabiliment cu caracter economic sau comercial, public sau privat, **indiferent dacă lucrează cu sau fără salariaţi**.

Lăsăm la o parte argumentul dacă o întreprindere se poate concepe fără salariaţi, dar însuşi faptul alegerii într'o Cameră de Muncă a unui patron fără salariaţi constitue un nou sens în compunerea unei Camere de Muncă, ce are de scop apărarea intereselor salariatului.

Art. 611 defineşte cine sunt consideraţi patroni la societăţile anonime şi în genere la întreprinderile recunoscute persoane morale, adică pe reprezentanţii lor legali.

Cine poate fi reprezentantul lor legal, nu ar mai fi cazul de insistat, dar definiţia este incomplectă, căci reprezentantul legal poate fi înţeles şi procuratorul, care în genere are şi o ocupaţiune lucrativă, deci salariată, şi fără a fi interesat cu un cât de mic capital. Mult mai potrivită aci ar fi fost definiţia din legea austriacă, care precizează calitatea patronului în soc. anonime prin atribuţiunea de a numi sau revoca pe funcţionari sau lucrători.

6) Art. 614 califică pe technicieni, pe toţi acei care pe baza studiilor dobândite în vreo şcoală superioară, profesională sau de specialitate, ocupă în întreprinderi posturi de supraveghere sau conducere.

Calificarea specialistului după baza de studii dobândite poate **fi bine** venită numai în ce priveşte partea lucrativă, însă acolo unde începe cea electorală, acolo unde este pusă în joc balanţa grupării patronale sau salariate, evident că cu greu se va păstrà echilibrul, din cauza antagonismului de clasă.

Forma cea mai potrivită ar fi aceea a Camerelor de Muncă pur salariate, cu o participare însă a unui grup de technicieni.

Comparând textul anteproectului nostru de cod al muncii, cu organizarea Camerelor de Muncă din Germania, conferenţiarul arată că în Germania (Brema), există două feluri de Camere de muncă: una intitulată Camera de muncă (pentru lucrători), şi alta Camera de muncă pentru funcţionari, ambele instituite prin legea din 1921. Felul lor de compunere, pur salariat, ar puteà fi în întregime adoptat de Ministerul Muncii, cu deosebirea că nu vede utilitatea separaţiunii în felul prestării muncii, adică două formaţiuni de Camere de muncă (cea a lucrătorilor separată de cea a funcţionarilor). Din acest punct de vedere, legea austriacă din 1920 este mult mai potrivită, căci prevede o singură formă de Camere şi anume: Camera de muncă a lucrătorilor şi funcţionarilor, deci întruneşte şi pe lucrătorii manuali, precum şi pe cei intelectuali. Prin urmare, avem un exemplu concret de cum pot fi legiferate la noi Camerele de Muncă, fără ca prin aceasta să se creadă că o independenţă dată unor organe oficiale de muncă, va puteà cumvà dăunà siguranţa publică, bunele moravuri, etc., căci, cu cât se va creià o independenţă profesională, cu atât va creşte şi răspunderea actelor de administraţie şi cu atât va creşte şi spiritul de armonizare între muncă şi capital, tinzând la îndepărtarea asperităţilor şi netezind calea către ceeace d-l A. Thomas preconizează în principiile: **Dreptatea socială**

și armonia universală. Cu cât se va organiza munca pe baze științifice, cu cât i se va da muncii drepturile ei de progres și bună stare, în aceeași măsură vom ajunge mai repede la înlăturarea crizei de producțiune, vom ajunge mai curând la refacerea economică a țării și vom statornici armonia între toate categoriile productive și sociale.

D-l P. Drăgănescu-Brateș, în numele Comitetului Cercului de Studii comerciale, mulțumește d-lui Iliescu pentru interesanta chestiune ce a expus auditorului, rugându-l să adune tot materialul și să-l depue la Biroul Corpului nostru pentru a puteà fi folosit la timp.

T. Al. Știrbu

RECENZII

Banca Națională a României și prelungirea privilegiului
de D-l *Gh. M. Leonte*

Sub titlul de mai sus, colegul nostru Gh. M. Leonte, șeful serviciului de studii din Centrala Băncii Naționale a României, a scos ultima sa lucrare tratând, de data aceasta, chestiunea băncii noastre de emisiune în legătură cu prelungirea privilegiului și lichidarea împrumuturilor Statului, contractate la Banca Națională pentru nevoile Tezaurului Public.

Intr'un studiu bine sistematizat și documentat, d-l Leonte începe a arătà că problema leului a provocat și la noi o întreagă literatură de specialitate, preconizându-se în scrierile apărute tot felul de soluțiuni, ce nu se puteau traduce în fapt, după părerea autorilor lor, decât numai cu concursul băncii de emisiune.

De asemenea și partidele politice au examinat problema leului, ocupându-se în acelaș timp în mod mai detailat de institutul de emisiune, preconizând și diferite soluții ca: etatizare, crearea unei alte bănci de emisiune, comercializare, etc.

La noi, din nefericire, discuțiile în general nu s'au menținut într'un cadru strict economico-financiar, ci autorii fiind și oameni politici de multe ori au alunecat pe panta pasiunilor politice în propunerile ce priviau rezolvarea acestor chestiuni pentru care erà de recomandat: o înălțare de concepții, imparțialitate și cea mai riguroasă obiectivitate.

Cevà mai mult, patima a fost dusă așà de departe încât chiar în conferințe de specialitate, personalități cu influență, atât prin trecutul lor, cât și prin situațiile ce ocupă actualmente, nu s'au ferit să nu creeze o anumită atmosferă contra băncii de emisiune, procedee ce nu găseau de multe ori altă explicare decât în patima politicei de partid.

In continuare, autorul examinează pe scurt soluțiunile propuse în privința formei băncii de emisiune. Studiind forma juridică a majorității băncilor de emisiune din Europa, d-sa constată că aceste instituții au formă de societăți particulare pe acțiuni, iar în fața rezultatelor destul de mulțumitoare pe care le-au dat și a îndeplinirii în mod destul de conștiincios și patriotic a atribuțiunilor lor, nu li s'a adus nici cea mai mică obiecțiune, necum să se preconizeze o schimbare a structurii lor actuale.

Cercetând activitatea Băncii noastre Naţionale dela întemeere până azi, recunoaşte marele rol ce l'a avut la organizarea creditului, care la înfiinţarea sa era aproape neexistent, la ajutorul dat statului în epoca războiului şi în cea imediată de după războiu, la ajutorul dat comerţului, industriei şi celorlalte ramuri de producţiune precum şi în general colaborarea sa la opera de refacere a ţării.

Banca de emisiune, spune în continuare d-l Leonte, prin menirea ei este regulatoarea circulaţiunii. Pe lângă stocul metalic necesar unei repezi convertibilităţi a biletului, ea regulează circulaţia prin fixarea taxei scontului, care, după cum se ştie, se ia după o prealabilă şi profundă examinare a situaţiei ţării. Sunt unele state care fixează chiar un maxim de beneficiu băncii de emisiune prin fixarea unei limite maxime a taxei scontului; ceeace trece de această limită maximă, se ia direct de Stat.

La delicata chestiune a repartiţiei creditelor se cere ca hotărîrile ce se iau, să fie cu totul sustrase dela anumite înfluenţe politice, unde nici o altă consideraţie nu trebue să intre în joc, decât aceea privind situaţia economică sau solvabilitatea solicitatorilor de credit.

Desigur că în cazul unei bănci de Stat am asistà la o şi mai mare extindere a politicei în aproape toate domeniile, iar progresul sau regresul instituţiilor respective ar fi în funcţie de aflarea la putere sau nu a partidelor cărora le aparţin politiceşte.

Dacă emisiunile de bilete constitue un mijloc comod pentru Stat de a trece o criză, ele devenind momentan mijlocul pentru salvarea ţării, aceste emisiuni constitue nu mai puţin un mijloc foarte periculos, iar exemplul Rusiei nu poate fi decât foarte edificator în această privinţă.

După aceea, autorul se opreşte rând pe rând asupra activităţii principalelor bănci mari de emisiune din Europa, arătând rolul ce l'au avut şi-l au încă în refacerea economică şi asanarea financiară a ţărilor respective, rol pe care se străduieşte să-l îndeplinească şi Banca noastră Naţională. In concluzie, d-l Leonte arată că forma cea mai bună pentru o bancă de emisiune este aceea a participării Statului la capitalul băncii de emisiune.

Trecând la partea doua a lucrării d-lui Leonte, şi anume, asupra prelungirii privilegiului băncii de emisiune, d-sa arată cum s'au făcut aceste prelungiri şi în alte ţări, pe termene ce variază între 20—30 ani.

Termene cât mai lungi sunt necesare pentru a se da posibilitatea Institutului de Emisiune să-şi desvolte întregul program încadrat în cel al desvoltării ţării.

Această părere o împărtăşim şi noi, judecând-o ca foarte bună.

In anexe, d-l Leonte ne arată modul cum au evoluat principalele posturi ale Băncii Naţionale dela înfiinţare până azi, precum şi aceia a taxei scontului în comparaţii cu a altor ţări. De asemenea ne mai arată modul cum s'a distribuit beneficiul net al Băncii Naţionale dela întemeerea sa şi sumele pe cari le-a încasat Statul, ca: redevenţă, îndemnizaţii pentru serviciul de casierie, impozite, stabilind şi diferite raporturi faţă de ceeace iau acţionarii.

Recomandăm cu căldură lucrarea d-lui Leonte, care în mod riguros ştiinţific face deplină lumină asupra acestor chestiuni aşa de mult controversate.

T. Al. Măreanu

La Corpul Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare

(Palatul Camerei de Comerț)

Se află de vânzare: Lei

Cincizeci de ani ai cooperației de credit din Basarabia, de V. Ghenzul 50
Din istoricul Cooperației sătești de N. Arghir 2
Corpul Contabililor și Reforma financiară de V. Ioachim 5
Criza economică și financiară în România de Gh. M. Leonte 8
Dialog între Contabilitatea Publică și Privată de Sp. Iacobescu 10
Noțiuni de comerț, drept și corespondență comercială, cu monografii comerciale asupra Comerțului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale și pielărie, de V. Ioachim 40
Revalorizarea Leului, România și Conferința dela Genua, Statele Unite și Refacerea Europei de Gh. M. Leonte 25
Principiul Naționalităților și Societatea Națiunilor de N. Dașcovici 30
Albumul comemorativ Th. Ștefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de contabilitate în România 40
Reorganizarea Camerilor de Comerț de V. M. Ioachim 20
Bilanțul Tip (pentru bănci), de P. Drăgănescu 20
Inventarul din punct de vedere contabil, economic și juridic, de P. Drăgănescu 20
Chestiunea reformei învățământului comercial, de P. Drăgănescu-Brateș 15
Rolul registrelor în educație de M. I. Mihăilescu 10
Contabilitatea și ținerea registrelor, locul lor în învățământ de M. I. Mihăilescu 10
Necesitatea de viețuire și cerințele sociale de M. I. Mihăilescu 10
Băncile de emisiune și rolul lor în Stat, de M. I. Mihăilescu 15
Un nou sistem de bilanțe lunare în contabilitate de Benjamin Juster 20
Priviri asupra contabilității în partidă dublă de Al. Tănăsescu 10
Darea de seamă a congresului pe hârtie de tipar 30
Darea de seamă a congresului pe hârtie de scris 40
Darea de seamă a congresului pe hârtie velină 50
Rolul cooperației și al titraților în șt. com. în viața agricolă de A. Galan 15
Codul de comerț și registrele comerciale (Conferință) de Ilie Mecu 10
Contabilitatea în partidă dublă în stabilimentele militare de S. M. Blumenfeld 5
Primul an de aplicare al reformei fiscale de V. M. Ioachim 20
Metoda de calculul conturilor curent cu dobândă de M. I. Mihăilescu 50
Medalia comemorativă a Congresului din Mai 1923 50
Medalia comemorativă a jubileului d-lui Gr. L. Trancu-Iași 50

D-nii abonați care nu au plătit abonamentul sunt rugați al trimite fie prin mandat poștal, fie depunându-l la sediul secțiunei Ilfov (Palatul Camerei de Comerț) pentru București, sau la sediul celorlalte secțiuni pentru provincie.

De asemenea rugăm pe domnii abonați cari n'ar primi regulat revista, sau ar observa vre-o eroare în felul cum este scrisă adresa sau își schimbă adresa, să comunice aceasta fără întârziere printr'o carte poștală la Administrația Revistei Generale de Comerț și Contabilitate (Palatul Camerei de Comerț).

Orice propuneri ni s'ar face vor fi bine venite.

COMITETUL

Partea rezervată Corpului

† NICOLAE ZEULEANU

Incă o pierdere viu simţită pentru corpul nostru am încercat'o prin încetarea subită din viaţă a colegului nostru Nicolae P. Zeuleanu, fost Director al Agenţiei Băncii Naţionale a României din Turnu Severin şi fost Preşedinte al secţiunii corpului contabililor autorizaţi şi Experţilor contabili din Mehedinţi.

Nicolae Zeuleanu s'a născut la 11 Noembrie 1881 în oraşul Craiova; el terminase şcoala superioară de comerţ din Bucureşti în anul 1902, a intrat contabil la Banca Naţională a României în Martie 1905 şi prin muncă şi pricepere a ajuns Director al Agenţiei din Turnu Severin. Suflet distins şi blajin, a avut poate mult de îndurat dar el erà totdeauna senin şi larg. In oraşul Severin era adorat de toţi oameni cu care venea în contact, şi erau foarte mulţi aceştia, căci el erà îndatoritor şi găsea totdeauna vorbă bună, chiar pentru acei care, latacau câteodată.

Boala de inimă de care sufereà, şi care se agravase în ultimul timp, a secerat prea timpuriu pe acest nobil coleg, pe care toţi, de aproape şi de departe, îl regretăm din tot sufletul.

P. Brateş

† FILIP K. IONESCU

Incă unul dintre cei mai buni, şi dintre cei mai vrednici, oşteni ai cauzei noastre s'a sfârşit din viaţă în ziua de 8 Iunie a. c. în floarea vârstei şi în plină desvoltare a activităţei sale puternice şi roditoare.

Jurnalele cu data de 9 şi 10 Iunie anunţau tragicul sfârşit al colegului **Filip K. Ionescu** *Director distins al Cassei şi Contabilităţei Regale, Cassier Central al Jokey-clubului din Bucureşti unde, graţie hărniciei şi exactităţei*

ajunsese a cuceri toate simpatiile, vechiu și devotat colaborator al **Revistei Generale de Comerț și Contabilitate** *unde mai ales cronicele sale financiare din anii 1912—1916 erau model de claritate instructivă, decorat cu Steaua și Coroana României cu spadele cum și cu alte ordine străine, etc.*

Iată ce citim în **„Universul"** *și* **„Dimineața"** *despre nenorocirea întâmplată distinsului nostru dispărut:*

Pe șoseua Sibiu-Făgăraș s'a întâmplat un grav accident de automobil.

La orele 7 dimineața plecase din Sibiu spre Făgăraș automobilul No. 3771 București, condus de Filip Ionescu casier la Palatul regal. In automobil se mai aflau soția lui Ionescu, fratele său medic colonel Ionescu, Russu funcionar la Palatul regal și o doamnă Rădulescu.

Nu se știe încă precis din ce cauză, în dreptul km. 163 cam la 20 klm. de Sibiu, în pădurea Bradului la cotitura Ula automobilul s'a prăbușit în șanțul șoselei.

Filip Ionescu a fost omorât pe loc, soția sa are mâinile rupte, medicul-colonel Ionescu are un picior rupt și alte grave răni, funcționarul Russu grave leziuni la cap, d-na Rădulescu a scăpat cu o rană ușoară la un picior.

Răniții au fost transportați la spitalul din Sibiu.

Cadavrul lui Filip Ionescu a fost lăsat pe locul accidentului până la îndeplinirea formalităților legale de transportare.

La locul accidentului au sosit prefectul poliției și procurorul din Sibiu.

In ziua de Joi 10 Iunie, a avut loc la Azuga, comuna sa natală, înmormântarea rămășiților lui Filip K. Ionescu în prezența reprezentanților autorităților și ai tuturor fabricilor din localitate, cum și a întregului popor, care a ținut să dea onorurile cuvenite acestui fiu iubit al munților, drag tutulor.

Părinții și frații sdrobiți de durere, cum și întreaga familie, afară de soția lui scumpă, care stă în patul de durere al spitalului civil din Sibiu, au putut constata de câtă încredere, de câtă simpatie și cât de stimat și iubit era F. K. Ionescu, atuncea când, prin ploaia nemiloasă și rece, pe un drum spre cimitirul din Azuga care, în ce privește întreți-

nerea aminteşte timpurile de acum 2—3 veacuri, când plecând deacasă trebuia să-ţi faci testamentul, aceasta spre ruşinea primăriei locale, — au ţinut să urmeze cortegiul mortuar: D-l Maior Scheletti, trimisul special al M. S. Regelui, care a depus pe sicriu în numele Său şi o frumoasă coroană cu cifra Regală, D-l Butculescu reprezentantul Administraţiei Casei Regale, D-l G. Denize Secretarul M. Ş. Reginei, D-nii G. T. Kirileanu C. Bolomey, Fl. Marinescu, St. Dăscălescu, L. Steinebach, C. Ştefanoviei, R. Litarcek Cociu, etc. de la Casa Regală şi Princiară. Apoi numeroşi colegi de scoală, D-l Prof. univ. Burileanu, Dr. Negoescu cu D-nele etc. etc.

Serviciul religios a fost oficiat de către Prea Sf. Sa. Archimandritul Georgescu din Buşteni şi Sfinţia Sa Părintele Athanasiu care, după terminarea slujbei a ţinut o prea emoţionantă cuvântare, lăudând meritele dispărutului şi plângând pe părinţii, soţia şi rudele lui.

Numeroase coroane au mai fost depuse din partea A. S. R. Principelui Carol, colegii dela Cancelaria Regală, Jokei-clubul, colegii dela Jokei-Club, Corpul absolvenţilor scoalelor superioare de comerţ, Fabrica de bere Azuga censorului ei, Fabrica de Conserve Azuga, administratorul ei, Familia, soţia, etc.

Un detaşament din Vânătorii de munte cu muzica au dat onorurile până la groapă, iar D-l Maior Enescu comandantul lor. a pronunţat la groapă un mişcător discurs pentru camaradul Locot. de rezervă F. K. Ionescu, cu care numărul luptătorilor se micşorează cu unul.

Copleşit de durere şi de emoţie, decanul nostru D-l N. Butculescu coleg şi şef lui Filip K. Ionescu pe care'l iubea ca pe un copil al său, a rostit în biserică următoarea cuvântare:

„Mult întristată familie şi jalnică adunare!. O tristă datorie ne-a strâns astăzi aci, aceea de a revedea şi de a zice un ultim adio corpului neînsufleţit al aceluia ce fu podoaba generaţiei lui, podoaba şi mândria colegilor şi funcţiunii lui, podoaba mândria şi mângâierea părinţilor şi familiei lui.

Filip Ionescu nu a fost un om de rând; suflet ales, vrednicia şi cinstea personificate, iată cine era el!. Incă din

tinerețea și dela începutul carierei lui, scurte dar prețioase asemenea daruri erau de obște cunoscute de toți acei cari l'au apropiat, l'au iubit și l'au prețuit cu toată sinceritatea.

Crescut la școala muncei grele și conștiincioase până la uitarea de sine și la școala cinstei desăvârșite, dotat cu calități de om superior, el a știut să se ridice mai iute ca alții atât de sus, în stima și încrederea celor ce l'au cunoscut, în cât nu puțini'l invidiau mai ales când vedeau viitorul strălucit ce el își pregătea!

Soarta nemiloasă, fatalitatea oarbă au decis însă altfel:

Casa Regală pierde în Filip Ionescu pe unul din cei mai harnici și pricepuți slujbași, care cu greu va putea fi înlocuit.

Colegii pierd un camarad iubitor, amic credincios, suflet ales ce nici o dată nu va fi uitat;

Absolvenții școlilor de comerț pierd un tovarăș neprețuit, care deși încă tânăr, a luptat mult pentru cinstirea și ridicarea prestigiului școalei din care a eșit, școală care i-a dat cariera ce îmbrățișase și pe care a onorat'o toată viața lui.

Cea mai de plâns și greu de mângâiat este însă familia lui scumpă, este buna și iubitoarea lui soție, sunt bătrânii lui părinți, care nu s'au așteptat la o lovitură așa de crudă, lovitura pe care nu o meritau. Ei pierd copilul, soțul, fratele iubit pe care nimeni nu'l mai poate înlocui.

Inaintea Voinței celui de sus nu putem face alt decât să plecăm capul cu resemnare, și să plângem să plângem într'una dispariția pentru tot de'auna a ființei ce ne era atât de dragă.

Numai prin plâns și cu gândul mereu îndreptat către a Totștiutorul, mai putem alina durerea noastră!

El care s'a dus dintre noi, nu știe ce mare gol a lăsat în inimile noastre și că, cu nimic nu ne vom putea mângâia — El va sta între cei fericiți. — Sus, iar noi aici jos îl vom plânge tot mereu. Dute dragă Filipe în Impărăția Cerurilor, du-te mai înainte de vreme, și noi te vom ierta de mâhnirea adâncă ce fără voia ta ai cauzat nenorocitei tale familii.

Dumnezeu să te ierte și fie'ți Țărâna ușoară!

COLEGIALE

— D-l **Chr. D. Staicovici** a plecat la Bruxelles, fiind delegat din partea Comitetului național român la Congresul Camerii de Comerț internaționale.

— D-l V. **M. Ioachim** a fost ales vice-președinte al Băncii „Creditul Ilfovean" S. A., și censor la „România Forestieră".

— D-l **Al. Sorescu** a fost ales censor la Banca Maritimă din Constanța.

— D-l **Paul Horia Suciu**, doctor în șt. comerciale din Roma, a fost numit asistent la cursul de economie politică al d-lui Prof. Tașcă, la Academia de Comerț.

— Au fost numiți în noua Comisie industrială d-nii **Chr. D. Staicovici** și **N. Mociorniță.**

— D-l **St. Filipescu**, inspector R. M. S., a fost ales censor la Casa Funcționarilor publici.

— D-l **Mauriciu Schwartz** din Botoșani a fost ales censor la Societatea cooperativă de credit și economie din Botoșani.

— D-l **C. Serian** a fost ales censor la Banca de întreprinderi comerciale și industriale.

— D-l **I. Constantin** a fost reales censor la Banca Negustorească din Slatina.

— D-l **I. Dacu**, director la „Asigurarea Românească", a fost ales censor la Banca Agronomilor, asemenea d-l **Th. Mândru**, director al obștilor.

— D-l **T. Triiu'escu** a fost ales censor la „Intreprinderea Românească".

— D-l **Paul Sterpu**, șeful contabilității și procurist al soc. de asigurări „Urania", a fost numit sub-director al acelei societăți.

— D-l **B. Glueckmann** a fost avansat sub-director al societății de asigurare „Dacia-România".

— D-l **Anghel Demetrescu** a fost ales censor la banca „Creditul Ilfovean".

— D-l **C. Bagiu** a fost ales censor la „Forestiera Gașin".

EXPERȚII CONTABILI IN COMISIUNILE DE IMPUNERE

Camera de Comerț din Ploești, a înaintat Ministerului de Finanțe, următoarea adresă:

Domnule Ministru,

Referindu-ne la adresa noastră Nr. 873 din 11 Martie a. c., relativă la desemnarea reprezentantului comercianților și industriașilor în comisiunile de impuneri și, întrucât o schimbare a felului de alegere ar impune o modificare a legii, ceeace nu se poate prevedeà pentru un timp apropiat, ne permitem a vă atrage atențiunea asupra unei soluțiuni la care s'a ajuns și la comisiunile de apel din București și anume:

Camera de comerț și industrie să aibă dreptul să desemneze, pentru fiecare comisiune de apel, câte un expert contabil, fără vot deliberativ, care

să stea în mod permanent la dispoziţiunea comisiunii de apel şi care să verifice pe loc registrele apelanţilor. Diurna să fie ca şi la Bucureşti, la fel cu a membrilor din comisiune şi să fie plătită de către onor. Ministerul de Finanţe.

Este bine înţeles că expertizele cari cer timp mult vor fi ordonate ca şi până acum în mod special de comisiunile de apel.

Rolul expertului contabil, ataşat pe lângă comisiune, ar fi pe de o parte să aducă mai multă lumină în chestiunile puse în discuţiune în raport cu ţinerea registrelor, iar pe de altă parte, să arate apelanţilor — când va fi cazul — motivele serioase cari ar sili comisiunea să procedeze la înlăturarea registrelor.

In felul acesta, sperăm, Domnule Ministru, că nemulţumirile produse până acum vor fi — cel puţin în parte — evitate.

Vice-preşedinte, (ss) GABRIEL M. PAPP.

Secretar general, (ss) **Stelian Papina.**

NOUA REGLEMENTARE A PROFESIUNII DE CONTABIL IN ITALIA

Se ştie că Italia a fost una din primele ţări cari au legiferat profesiunea de contabil şi anume prin legea din 1906.

Cum însă această lege reglementă numai exercitarea publică a profesiunii de contabil, adică faţă de autorităţi, după mai multe demersuri făcute de organizaţiunile de contabili, s'a depus la 13 Martie 1925, din iniţiativa deputaţilor Olivetti şi Torrusio, un proiect de lege, care la art. 1 prevede: „Exercitarea profesiunii şi titlul de contabil (ragioniere) aparţine celor înscrişi în Corpul Contabililor, după dispoziţiunile din prezenta lege".

Mai departe, proiectul prevede că se pot înscrie în acest Corp numai cei ce au diploma unui învăţământ comercial superior (pe baza practicei nu se mai poate înscrie nimeni) şi doi ani practică pe lângă un membru înscris în Corp, după care va trebui să treacă un examen practic.

După cum se vede, chiar pentru titlul de contabil se prevede în proectul italian examenul, ceeace s'a omis a se prevedeà lămurit în legea noastră, chiar pentru experţii contabili.

In expunerea de motive, care însoţeşte proectul, se arată că în baza legii vechi, s'au putut înscrie în Corp multe elemente, cari, neavând titluri şcolare şi nefiind trecuţi prin examene serioase, au făcut ca să se audă adesea plângeri contra membrilor acestui Corp, de aceea acum se cere chiar diploma unui institut superior comercial sau al unei universităţi comerciale, iar, în ceeace priveşte exercitarea profesiunii, după noul proect se interzice a se exercită sub orice formă profesia de contabil celor ce nu fac parte din Corp.

Vom urmări discuţiunile ce se vor face în jurul acestui proect şi vom ţine în curent pe cititori.

Vim.

CHESTIONAR

Pentru Reforma Invățământului secundar teoretic și aplicat

Dăm mai jos chestionarul, pe baza căruia la Ministerul Instrucțiunii s'au făcut discuțiuni cu privire la reorganizarea învățământului secundar și profesional:

1. Caracterul unitar al învățământului secundar de toate categoriile. Diviziunea lui în: a) înv. teoretic și aplicat; b) înv. public (de stat) și particular; c) gimnasiu și liceu.

2. Inființarea gimnaziului e nelimitată; înființarea liceului de înv. teoretic e limitată.

3. Posibilități de trecere dela o categorie la alta.

4. Locul Educației fizice în programele de învățământ al tuturor șc. secundare.

5. Profesori cu calificație liceală și profesori cu calificație gimnazială.

6. Examenul de capacitate pentru profesori liceali va fi unic pentru toată țara, ținut prin rotație anuală la cele patru universități. La calculul mediei de clasificare vor intră și nota licenței și a seminarului pedagogic.

7. „Institutul pedagogic gimnazial" pentru recrutarea prof. cu calificație gimnazială.

8. Religia și morala creștină ca obiect de studiu. In sarcina statului învățătura cultelor ortodox și unit.

9. Limba de predare românească; celelalte limbi minoritare se vor puteà predà ca materii de învățământ.

10. Catedre formate din 15—20 ore; obligația profesorului 18 ore; sistemul orelor complimentare și suplimentare. Maeștrii și prof. cu calificație gimnazială au obligație de serviciu mai mare.

11. Limitarea dreptului de concediu și detașare.

12. Ajutarea profesorului bolnav.

13. Perfecționarea profesorului.

14. Distincțiuni și recompense acordate profesorilor.

15. Medicul școlar.

16. Organizarea gimnaziului. a) trei ani; b) limba română cu lecturi din ist. universală din primii doi ani și noțiuni sumare de limba latină în cea de a treilea; c) o singură limbă modernă: franceza.

17. Organizarea liceului: a) patru ani; b) unitar; c) cultură generală integrală; d) limba latină în câte patru clasele; e) două limbi moderne: franceza și germana; f) materii facultative.

18. Introducerea cursurilor de cultură generală la învățământul secundar aplicat.

19. Legătura între diversele cicluri ale unei școale. Pregătirea elevilor în așà fel ca aceștia să poată exercità în bune condițiuni profesiunea aleasă și ca să se permită continuarea studiilor în învățământul superior pentru cei cu aptitudini speciale.

20. Impărțirea liceului industrial, profesional și agricol în două cicluri în vederea pregătirii diferitelor elemente cerute de viața practică a întreprinderilor industriale și agricole.

21. Introducerea examenului de bacalaureat pentru absolvenții liceelor aplicate, cari doresc să continue studiile în învățământul superior.

22. Recrutarea corpului didactic al acestor școale conform normelor din învățământul teoretic. Pregătirea corpului didactic de învățământ practic prin înființarea de seminarii pedagogice.

23. Organizarea învățământului muncitoresc după aceleași norme ca învățământul practic, pentru a da posibilitatea elementelor ocupate în comerț și industrie, să-și continue studiile.

24. Creiarea școalelor speciale pentru pregătirea funcționarilor necesari instituțiunilor publice.

25. Inființarea cursurilor practice libere pe lângă școalele de învățământ aplicat, pentru acei cari au nevoe de pregătire în sens practic, fără pretenții la certificate, ce dau dreptul la ocupare de funcțiuni.

26. Organizarea instituțiilor anexe de pe lângă școalele de învățământ aplicat: ateliere de aplicații, ferme, restaurante, etc., pe bază de întreprinderi comerciale.

CĂRȚI ȘI REVISTE

— **Bulletin d'information de l'Office Commercial francais**, București, No. 69, cu obișnuita revistă a târgului românesc.

— **La Comptabilité et les Affaires**, Paris, No. 65, cu interesante jurisprudențe, relevăm articolul „Organizarea profesiunii de contabil".

— **Le Comptable**, Bruxelles, No. 4, comentează proectul de lege depus în Parlamentul francez, cu privire la controlul soc. pe acțiuni; urmează apoi contabilitatea unei asociațiuni în participație și amortizarea unui împrumut.

— Idem No. 5, Ce sunt efectele publice, jurisprudențe, etc.

— **Le Commerce**, Paris, No. 741, cu diferitele sisteme de plată a salariilor; organizarea rațională a muncii în birouri, etc.

— **Funcționarul de bancă**, Cluj, No. 1 ,organul „Colegialității", asociația funcționarilor români de bancă, industrie și comerț din Cluj, Are ca program constituirea unei „Asociațiuni generale a funcționarilor particulari", cuprinde și proectul de statut al acestei asociații.

Cum și în vechiul regat s'a constituit o asemenea asociație „Uniunea funcționarilor particulari", având ca președinte pe dl. dr. **Moleanu**, director la Banca Generală o colaborare între aceste două organizațiuni ar fi necesară.

— **Il Monitore dei Ragionieri**, Milano, No. 29, cu considerațiuni asupra noului proect de lege privitor la profesiunea de contabil Olivetti-Torussi.

— **Il Mercurio**, No. 3, Torino, cu un interesant studiu asupra „Technicei transporturilor".

— **Rivista Italiana di Ragioneria**, No. 5, Roma, discută noul proect de lege referitor la profesiunea de contabil şi noile dispoziţiuni în materie de bursă.

— **Pielăria**, Temişoara, No. 1 şi 2, cu interesante articole privitoare la comerţul şi industria pielăriei.

— **La Societa per azioni**, Roma, No. 7, 8 şi 9, cu interesante articole ca: Extensiunea puterii censorilor la soc. pe acţiuni, bilanţul soc. anonime şi legea, şi o bogată jurisprudenţă.

CERERI DE INSCRIERE

Secţiunea Arad: Iosif Karatsonyi, Isaia Valentin, Aladar Lakatos, Geza Meschini, Eugen Engel. **Secţiunea Braşov:** Adolf Haner, Aurel Căţătână, Ioan Ghiglinită, Gheorghe Furnică. **Secţiunea Roman:** I. N. Tofan, Gh. T. Mircea. **Secţiunea Râmnicu-Sărat:** Ioan M. Nicolau.

Secţiunea Botoşani: Altăr sin Nusăm, Conache Grigorovici, Lewy Rukenstein, Grief I. Haim, Alexandru Dan, B. Zilberman, Iancu Schenker, Avram Grunberg, Max Goldenberg. **Secţiunea T.-Severin:** Brănău I. Dumitru. **Secţiunea Sibiu:** Gămănescu Alexandru, Ioan Todoran, Ioan Munteanu.

E. WOLFF

— BUCUREŞTI —

Biuroul Central: Str. Sft. Dumitru No. 3

UZINE LA: BUCUREŞTI şi CONSTANŢA

Cazane cu aburi. Rezervoare de fier de orice marime
Poduri metalice. Construcţiuni de fier
TRANSMISIUNI MODERNE
INJECTOARE DE ARS PĂCURĂ
TURNĂTORIA DE FIER ŞI BRONZ
Reparaţiuni de Maşini
Broaşte, Balamale, Şarniere, Colţare, şi Cârlige

BIUROU TECHNIC: Instalaţiuni de încălzit cu apă caldă sau aburi
Instalaţiuni de Pompat
Instalaţiuni de ars cu păcură
Instalaţiuni şi reparaţiuni de Fabrici de orice fel

MARE DEPOZIT de toate Materialele Technice
Motoare „DEUTZ" pentru orice combustibil
MOTOARE „DIESEL"
Maşini semi-stabile „R. WOLFF" până la 800 cai putere
Maşini — Unelte — Scule — Armături

„CARPATINA“ Soc. Anon.

ACTIV — BILANȚUL GENERAL

Numerar	3.944.748	95		
Depozite la Bănci	4.368.453	62	8.313.202	57
Aport soc. în munți propr. de veci, propr. rurale și cumpărături nouă			2.875.939	75
Aport social în păduri răşinoase, foioase şi stejar	69.648.772	40		
Exploat. în 1920, 1921, 1922, 1923 și 1924	15.041.473	07	54.607.299	33
Aport soc. în clăd. ind., case p. func. colonia lucr., birouri, remize, etc. precum și toate constr. nouă	12.150.424	36		
Imobilul biroului și terenul București	7.279.462	85	19.429.887	21
Aport soc. al tuturor instal. de plutire: instalația mașin. fabr. Brezoi împreună cu investițiunile și mașinile noi cumpărate			16.366.590	20
Aport soc. în linii ferate cu 2 locom. și vag. ecartament normal; toate liniile din păd. cu 4 locom și întregul mater. rulant; rețeaua liniei industr. din Brezoi cu mater. rulat; toate investițiunile nouă de cale ferată			6.806.417	95
Buşteni răşinoase, foioase şi lemn foc fag conf. inv.	17.053.495	39		
Material fasonat la Brezoi, Domuc Bucovina, etc. conform inventarului	11.571.761	87	28.625.257	26
Articole tehnice și alimente conf. inventarului			6.304.647	50
Animale și vite de tracț., harnașam. autom., cam., trăsuri, căruțe, mobil. și tot restul inv. din Brezoi			1	—
Diverși debitori			69.351.701	66
Diverse active			2.506.925	41
Efecte și garanții			17.209.413	05
Plăți asupra lucr. din păduri pt. exerc. 1925			15.218.887	41
Inventarul imobilului și biuroului București			1	—
Acțiuni blocate			21.854.500	—
Cauțiuni statutare			525.000	—
FABRICI DE PE OLT ȘI DOMUC				
Aport soc. al fabr. Slatina, Stoenești, T.-Măgurele; toate mașinăriile, ferăstr., tâmplăria, parchetăria, morile, terenurile, toate clădirile industriale, locuințele; tot inventarul viu și mort	1.750.000	—		
Diferite active, buşteni, stoc de material fasonat de diferite esențe conf. inventar. și creanțe	27.237.327	06	28.987.327	06
DEPOZITE DE DESFACERE:				
1 teren R.-Vâlcea, 4 dep. în Craiova, 1 în Alexandria cu teren. propr., case de locuit, șopr., instalațiuni	400.000	—		
Diferite active; material fasonat de tot felul conform inventarului; creanțe	24.687.706	57	25.087.706	57
Total lei			324.070.704	93

DEBIT — Contul de profit și pierdere

Cheltueli generale București			4.668.789	94
Amortizări			6.045.667	68
Impozite			5.000.000	—
Profit reportat 1923	2.421.044	42		
Profit net 1924	28.004.713	24	30.425.757	66
			46.140.215	28

Consiliul de Ad-ție; Președinte, *Mihail Pherekyde*, Director general,
Verificat și găsit în regulă. Censori: *Constantin Orănescu*,

Rom. pentru Industria Forestieră

încheiat la 31 Decembrie 1924 — PASIV

Capital 200.000 acțiuni a Lei 500			100.000.000	—
Fond de rezervă statutar 1920, 1921, 1922 și 1923			3.769.017	23
Fond de amortizarea investițiunilor			12.271.970	57
Fond pentru creanțe dubioase			1.048.501	82
Rezervă din emisiune			3.455.082	90
Rezervă impozite			10.383.487	07
Dividende neridicate și părți fondator			7.344.128	51
Diferite pasive și creditori			133.003.259	17
Deponenți acțiuni blocate și garanții			21.854.500	—
Deponenți cauțiuni statutare			525.000	—
Profit reportat 1923	2.421.044	42		
Profit net 1924	28.004.713	24	30.425.757	66
			324.070.704	93

încheiat la 31 Decembrie 1924 — CREDIT

Profit reportat 1923			2.421.044	42
Venitul brut al fabricilor Brezoi, Slatina, Stoenești, T.-Măgurele și al prod. din Domuc și Bucovina			43.719.170	86
			46.140.215	28

Jacques Eiser. Contabilitatea; *H. Sindler, A. Milodeanu S. Henzel, Chr. D. Staicovici, George Lalu, N. C. Săulescu*

„PREVEDEREA“ Soc. ano

DEBIT **CONTUL DE PROFIT ȘI**

						RAMURILE	
Prime nete de reasigurare cedate în anul 1924				36.589.983	96		
Cheltueli de Administrație				5.309.903	10		
Cota noastră din daunele lichidate până la finele anului 1924				781.196	94		
Rezerve technice formate la 31 Dec. 1924 . pentru cota noastră și anume:							
pentru Daune în suspensie . .		995.305	44				
„ Riscuri în curs		4.000.000.—					
„ Prime de reasig. plătib. în valută străină . .		8.000.000.—		12.995.305	44	55.676.389	44
						RAMURA	
Prime de reasig. cedate în 1924				356.873	40		
Cota noastră din daunele lichidate până la finele anului 1924				9.896	35		
Rezerve technice formate la 31 Dec. 1924 pentru cota noastră, și anume:							
pentru Daune în suspensie . .		33 500.—					
„ Asigurări în curs . . .		664.268.65					
„ Riscuri profesionale .		304.462.15		1.002.230	70	1.369.000	45
						RAMURA	
Prime de reasig. cedate în 1924				1.377.977	95		
Cota noastră din daunele lichidate până la finele anului 1924				154.860	—		
Rez. technice formate la 31 Dec. 1924 pentru cota noastră, și anume:							
p-tru daune plătibile la termen		135.411 10					
„ Asig. în curs „caz de moarte“		5.827.227.30					
„ „ „ „ „caz de viață“		1.534 717.98		7.497.356	38	9.030.194	33
						RAMURA	
Amort. prin trageri la sorți lunare				140.000	—		
Rez. technice formate la 31 Dec. 1924:							
p-tru Asig. în curs „caz moarte“		201.020.—					
„ „ „ „ „caz viață“		606.287.—		807.307	—	947.307	—
						SECȚIA	
Mobilier		255.108.—					
Registre și imprimate		296 693.35		551.801	35		
Aconturi plătite prin Bănci pt. impozitul nostru asupra venitului		167.724.04					
Totalul impozitelor plăt. direct		1.526 386.75		1.694.110	79		
Cheltueli Generale				1.769.867	15	4.015.879	29
SOLDUL DREPT BENEFICIU:							
Reportul Exercițiului 1923				49.475	—		
Profitul „ 1924				3.336.503	68	3.385.978	68
						Lei 74.424.749	19

Președintele Consiliului de Administrație: (ss) S. SAFTOIU

Verificat și găsit con

Cenzori: (ss) *B. Reichman, M. Boscoff, C. I. Gagiulescu*

nimă română de asigurări

PIERDERE PE ANUL 1924 — CREDIT

„ELEMENTARE“

Reportul Rez. formate la 31 Dec. 1913: pentru cota noastră şi anume:					
pentru Daune în suspensie . .	1.630.873.50				
„ Riscuri în curs	3.547.511.50				
„ Prime de reasig. plătib. în valută străină . . .	7.500.000.—	12.678.375	—		
Prime nete şi accesorii realizate în cursul anului 1924		47.499.784	86	60.178.159	86

„ACCIDENTE“

Reportul Rezervei tehnice la 31 Decembrie 1923 pentru cota noastră asuprra riscurilor în curs	544.228	95		
Prime nete dobândite în 1924 .	824.171	50		
			1.369.000	4

„VIAŢA“

Reportul Rezervelor tehnice formate la 31 Decembrie 1923: penfru cota noastră şi anume:					
pentru Daune plătib. la termen	42.153.74				
„ Asigurări în curs . . .	4.590.060.37	4.632.214	11		
Prime nete dobândite în 1924		4.397.980	22		
				9.030.194	33

„CAPITALIZARE“

Prime nete dobândite în 1924	947.30			
			—	947.307	—

„CENTRALA“

Reportul din beneficiul exerciţiului 1923 . .	49.475	—		
Dobânzi şi cupoane pe 1924	2.827.588	55		
Taxe de transmisiune şi tăbliţe pe 1924 . .	23.024	—	2.900.087	55
Lei			14.424.749	19

Director General (ss) ARD. G. S. YOUGHAPERIAN

form cu registrele
(Expert-Contabil), *Gr. Trancu-Galaţi şi G. Trohany*

„PREVEDEREA“ Soc. ano

ACTIV **BILANȚUL GENE**

Numerar în Cassă			40.353	59
Disponibil la vedere pe lângă Bănci:				
în țară—	31.859.228	33		
în străinătate	3.367.718	23	35.226.946	56
Creanțe:				
Prin Agenții	3 537.858	85		
„ Efecte de primit	2.489.245	10	6.027.103	95
Imobile:				
Sediul nostru social Brăila, Str. Oituz 6	1.700.000	—		
Prop. noastră Brăila Str. Teatrului 8-10	300 000	—	2.000.000	—
Plasamente cu ipotecă, gaj sau alt privilegiu			13.414.14	85
Imprumuturi pe polițele noastre „Viață“			196.564	10
Portofoliu nostru propriu	5.537.530	—		
Participațiuni industriale	1	—	5.537.531	-
Cheltueli de constituire și organizaro, pro memoria			1	—
Inventar:				
Registre și imprimate, pro memoria	1	—		
Tăblițe pro memoria	1	—		
Mobilier	1	—	3	—
Obligațiunea Acționarilor				
70% asupra lei 5.247.600—cap. em. II-a	3.673.320	—		
70% „ „ 5.247.600—rez. „ „	3.673.320	—	7.346.640	—
		Lei	69.789.287	05

CONTURI

Cauțiuni statutare		522.000	—	
Cauțiuni contractuale		150.575	—	
Depozitari de Acțiuni și efecte publice în depozit liber		3.272.755	95	
Consemnatari de ef. publ. in garanț.	541.250 05			
Ministerul de Comerț și Industr. pentru pătrimile „Viață“	2 378.294.95	2.919.545	—	6.864.875 95
			Lei	76.654..63

Președintele Consiliului de Administrație: (ss) S. SAFTOIU

Verificat și găsit con

Censori: (ss) *B. Reichman, M. Boscoff, C. I. Gagiulescu*

nimă română de asigurări

RAL PE ANAL 1924

PASIV

Capital: Em. I-a 100% vărsat		4.000.000	—		
„ II-a „ „		752.400.—			
„ „ 30% „		5.247.600.—	6.000.000	—	10.000.000
Rezervă form. din prima Emisiunei a II-a					6.000.000 —
„ statutară					874.366 80
„ pentru creanțe dubioase					500.000 —
„ de fluctuațiuni și impozite					600.000 —
Fond de ajutor p. personalul Soc.					600.000 —
Rezerve technice form. la 31 Dec. 1924:					
în ramurile „Elementare":					
p-tru Prime plătib. val. străină	8.000.000.—				
„ Daune în susp. (cota ns.)	995.305.44				
„ Riscuri în curs „	4.000.000.—	12.995.305	44		
In ramura „Accidente"					
p-tru Daune în suspensie	33.500.—				
„ Asigurări în curs	664.268.55				
„ Riscuri profesionale	304.462.15	1.002.230	70		
In ramura „Viața":					
p-tru Daune plăt. la term. (cota ns.)	135.411.10				
„ Asigurări în curs „Caz de Moarte" (cota noastră)	5.827 227.30				
„ Asigurări în curs „Caz de Viață" (cota noastră)	1.534.717.98	7.497.356	38		
în ramura „Capitalizare":					
p-tru Asig. în curs „C. M-te"	201.020.—				
„ „ „ „ „C. Viață"	606.287.—	807.307	—	22.302.199	52
Dividende neridicate				334.827	96
Anticipațiuni:					
pentru asigurări „Viață" nerezolvate încă				39.349	10
Reasigurători creditori				4.498.094	50
Contul transitor de virimente				20.654.470	49
Soldul beneficiar la 31 Decembrie 1924				3.385.978	68
			Lei	69.789.287	05

DE ORDINE

Deponenți de cauțiuni statutare	522.000	—	
Deponenți de căuțiuni contractuale	150.575	—	
Acțiuni și efecte publice în depozit liber	3.272.755	95	
Efecte publice în garanție	2.919.545	—	
			6.864.875 95
		Lei	76.654.163 —

Director General: (ss) ARD. G. YOUGHUPERIAN

form cu registrele

(Expert Contabil), *Gr. Trancu-Galați si G. Trohany.*

„PREVEDEREA" Soc. Anon. Română de Asigurări

TABLOU STATISTIC COMPARATIV DE LA INFIINȚARE

		1920	1921	1922	1923	1924
Capital:						
Emisiunea I-a complect vărsată	Lei	4.000.000 —	4.000.000 —	4.000.000 —	4.000.000 —	4.000.000 —
„ II-a 30 %	„	6.000.000 —	6.000.000 —	6.000.000 —	6.000.000 —	6.000.000 —
Rezerve:						
Prima din Emisiunea II-a	„	6.000.000 —	6.000.000 —	6.000.000 —	6.000.000 —	6.000.000 —
Statutare	„	125.346 05	327.012 75	549.914 30	874.366 75	1 208.017 20
Auxiliare	„	100.000 —	700.000 —	1.200.000 —	1.700.000 —	2 300.000 —
Technice:						
Ramurile „Elementare"	„	6.419.011 85	7.208.443 85	10.144 834 05	12.678.375 —	12.995.305 44
„ „Accidente"	„	— —	— —	183.109 85	544.228 95	1.001.997 70
„ „Viața"	„	221.8.9 55	949.339 10	2.421 908 85	4.632.214 11	7.497.356 38
„ „Capitalalizare"	„	— —	— —	— —	— —	807.307 —
Prime nete realizate:						
Ramurile „Elementare"	„	20.260.102 60	26.096 246 60	30.566 306 14	45.493.932 22	47.499.734 86
„ „Accidente"	„	— —	— —	222.596 75	530.915 40	824.771 50
„ „Viața"	„	248.601 15	1.037.547 10	2 011.887 85	3.077.960 89	4.397.980 22
„ „Capitalizare"	„	— —	— —	—	—	947.307 —
Numerar în Casă și la Bănci	„	16.599.176 57	23.857.672 19	22.534.508 12	26.189 087 30	35.257.300 15
Imobile (după amortizări)	„	386.000 —	1.500.000 —	2.000.000 —	2.000.000 —	2.000.000 —
Titluri în Portofoliu pe cursul dela 31/12/1924 (inclusiv participări industriale p. lei 1)	„	2.131.000 —	3.269.901 —	4.048.063 50	5.259.328 50	5.537.531 —
Plasamente garantate cu ipotecă, gaj sau alt privilegiu	„	1.320.000 —	4.999 634 25	10.307.408 65	13 833.768 50	13.414.143 85
Cheltueli de Constituire și Organizare	„	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
Mobilier (după amortizările anuale)	„	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
Registre și imprimate	„	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
Firme și Tăbliță	„	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —
Beneficiu net anual	„	1.253.460 10	2.016.667 04	2 219.015 35	3.254.524 39	3.336.503 68
Dividend	„	15 %	15 %	17 ½ %	25 %	25 %

„FRIGUL“ Societate Anonimă, Bucureşti

ACTIV — BILANŢUL GENERAL încheiat la 31 Decembrie 1924 — PASIV

Casa şi disponibil la bănci	8.743.166	54	Capital social	60.000.000	—
Participaţiuni şi efecte	578.931	10	Rezerve speciale	350 968	75
Debitori şi Conturi curente debitoare	26.542.746	26	Creditori şi conturi curente creditoare	32.210.067	08
Mărfuri	12.190.483	32	Beneficiu net	3.672.672	80
Mobilier, material şi diverse	2.660.960	38			
Construcţiuni, instalaţiuni şi maşini	38.755.385	13			
Teren, edilitare şi linia de garaj	6.762 033	90			
	96.233.708	63		96.233.708	63
CONTURI DE ORDINE			**CONTURI DE ORDINE**		
Garanţii de gestiune	225.000	—	Deponenţi de garanţii pentru gestiune	225.000	—
Diverşi efecte în gaj	11.000.000	—	Efecte de plată la conturi curente	11.000.000	—
Diverşi titluri în gaj	240.000	—	Deponenţi de titluri	240.000	—
Creanţe în litigiu	14.800	—	Cont transitoriu	14.800	—
	11.479.800	—		11.479.800	—

Administrator-Delegat (ss) *Dr. I. Manolescu Strunga*

Directori tehnici: *Ingineri B. Stinghe şi P. Nemeşiu*; Director comercial: *Dr. I. Evian* (Expert contabil)

Contabil: Subdirector *L. Ionescu* (Expert contabil)

ACTIV „MICA“ soc. an. BILANȚUL GENERAL Incheiat la 31 Decembrie 1923 PASIV

Cassa, disp. a bănci și secț.	—	—	46 196.902	78	Capital	—	—	50.000.000	—
Concesiuni	26.479.446	—			Fond de rezervă	—	—	16.841.442	94
Amortizare	1.323.972	25	25.155.473	75	Fond pentru ajut. personalului	—	—	514.228	06
Efecte publ. și participațiuni	—	—	17.856.700	—	Dividende neridicate	—	—	73.420	50
Ef. pub. ale fond. aj. al pers.	—	—	498.250	—	Creditori și avansuri	—	—	50.841.763	89
Imobile:					Profit și pierdere:				
Imobile București	18.872 389	—			Report din 1922	629.251	75		
Amortizare	943.619	—			Beneficiu net pe 1923	45 367.230	56	45.996.482	31
	17.928.770	—							
Imobile și propr. la expl. prov	3.348.469	59	21.277.239	59					
Aur și argint în lingouri	—	—	7.165.616	55					
Dep. de Mica, de piatră și var	—	—	763.597	95					
Mașini și instalațiuni	—	—	14.927.018	71					
Materiale și scule	—	—	9.889.854	11					
Debitori	—	—	20.536.683	26					
Mobilier	455.319	—							
Amortizare	455.318	—	1	—					
Conturi de ordine:					**Conturi de ordine:**				
Deținători de ef. publ. și acț. în dep. liberi	10.841.500	—			Ef. publ. și acțiuni în depozit liber	10.841.500	—		
Efecte în garanție	100.000	—			Diverși efecte în garanție	100.000	—		
Depozite libere	339.000	—			Depozite de retras	339.000	—		
Garanții statutare	555.000	—	11.835.500	—	Deponenți de garanții statutare	555.000	—	11.835.500	—
	—	—	176.102.837	70		—	—	170.102.837	70

DEBIT CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE încheiat la 31 Decembrie 1923 CREDIT

Cheltuel: generale; de exploatare și administrație, studii și expertize, redevențe, întreținerea imobilelor, salarii impozite, etc.	—	—	6.897.337	72	Raport din 1922	—	—	629.251	75
Amortismente:					Beneficii diverse: din exploatarea minelor, venitul ef. publice și imobilelor, aur și argint, dobânzi, etc.	—	—	54.987.477	53
La concesiuni	1.323.972	25							
La imobile	943.619	—							
La mobilier	455.318	—	2.722.909	25					
Beneficiu net	—	—	45.996.482	31					
	—	—	52.616.729	28				55.616.729	28

Președintele Cons. de Ad-ție, **General Al. Averescu** Director General, **Ing. I. Gigurtu** Contabilitatea, **Z. Nicolau**

BANCA DE INDUSTRIE ŞI COMERŢ DIN BUCUREŞTI

BILANŢUL GENERAL încheiat la 31 Decembrie 1924

ACTIV					PASIV				
Acţiuni de emis		2.453.500	—		Capital			50.000.000	—
Acţionari		3.694.500	—	6.148.000 —	Rezerve			1.000.000	—
Cassa	numerar	9 453.839	55		Fond de ajutor pt. funcţionari şi Cassa de Pensiuni			304.140	40
	disponibil la bănci	3.851.783	12		Depuneri spre fructificare şi creditori în cont-curent			27.818.909	43
	cupoane exigibile	59.340	69	13.346.963 56	Cecuri şi dispoziţii de plată			7.048.405	—
Portofoliu Comercial		16.042.681	-		Efecte reescontate la Banca Naţională a României			16.621.945	60
„ reesc. la B-ca Naţ a Rom.		16.621.945	60	32 664.626 60	Sarcini asupra imobilului			5.250.000	—
Acţiuni şi Efecte Publice				2 405.722 30	Dividende neridicate			409.870	95
Participaţiuni				1.900.000 —	Cont de ordine			9.116.352	—
DEBITORI:					Cont transitoriu			9.451.410	05
In cont-curent		27.347.506	01		Beneficiu net			7.934.522	91
Garantaţi cu ef. publ. şi acţiuni		24.676 673	15						
„ „ „ comerciale		12.166.064	92	64.190.244 08					
Imobilul din Calea Victoriei, 31				14.000.000 —					
Conturi de valori				300.000 —					
Conturi de ordine:					*Conturi de ordine:*				
Clienţi debit. pt. garanţii şi acred.		53.320.610	10		Garanţii şi acredetive	53.320.610	10		
Titluri în depozit		46.815.262	92		Deponenţi de titluri în depozit	46.815.262	92		
Poliţe de gaj în depozit		27.402.185	45		Deponenţi de Poliţe în gaj	27.402.185	45		
Depozit de garanţii de gestiune		360.000	—	127.898.058 47	Deponenţi de garanţii de gestiune	360.000	—	127.898.058	47
				262.853.614 81				262.853.614	81

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE încheiat la 31 Decembrie 1924

DEBIT					CREDIT				
Chelt. gen. chelt. de ad-ţie şi imp.				1.857.442 96	Sold reportat din 1924	184.658	49		
Salarii				2.907.240 18	Dob., comis., efecte, acţiuni. etc.	12.514.547	56	12.699.206	05
BENEFICIU:									
Sold reportat din 1923		184.658	49						
Beneficiul anului 1924		7.749.864	42	7.934.522 91					
				12.699.206 05				12.699.206	05

Preşed. Consil. de Ad-ţie *I. Simionescu-Rîmniceanu* — Director General, *Felix Javitz*

Verificat şi găsit în conformitate cu registrele, Censori: *Anton Cris ff, Dr. G. Severeanu, G. M. Stănoiu, Const. Tatovici*

Noua Societate a Atelierelor VULCAN". — Fabrică de mașini și vagoane. — Societate auonimă

Bilanț general încheiat la 31 Martie 1925

ACTIV				PĂSIV		
Fabrica de mașini				**Fabrica de mașini**		
Terenuri		1.095.213	70	Capital	45.000.0000	—
Clădiri	20.381.329.51			Creditori	56.118.932	76
„ noi	5.128.462.03	25.509.791	54	Efecte de plată	5.220 000	—
Linii de garaj	821.059,35			Aconturi primite pentru comenzi	8.664.197	25
Linii noi	30.000,—	851.059	35	Fond de rezervă	3.000.000	—
Mașini, forțe motrice	14.006.862,27			„ pentru pompieri	352.497	50
Mașini noi	1.504.818,62	15.511.180	89	„ „ văduve și orfani	458.655	55
Scule și utensile	3.116.767.79			Contul de amortizări	13.151.966	85
Scule noi	218 004,72	3.334.772	51	„ tranzitoriu	4.524.348	93
Materiale prime		28.340.194	63	Profit & pierd.; profit rep. 207.655,23		
în curs de fabricație		15.745.521	72	„ „ „ net 16.558.512,17	16.766.167	40
Cassa		204.778	81			
Acționarii		4.710.872	05			
Disponibili la bancă în val. străine		47.555	25			
Plăți pentru mărfuri pe drum		2.495.239	03			
Efecte publice și acțiuni		553.319	42			
Debitori		48.564.609	2			
Fabrică de vagoane				**Fabrică de vagoane**		
Terenuri		1.507.200	—	Creditori	29.329.938	77
Clădiri	9.324.407,47			Efecte de plată	1.500 000	—
„ noi	21.076,25	9.345.483	72	Contul de amortizări	4.223.207	56
Linie de garaj		552.469	77	„ transitoriu	2 965.114	09
Mașini, forțe motrice etc.	3.578.814,95					
Mașini noui	1.482.450,27	5.061.265	22			
Scule și utensile	752.367,75					
„ noui	426 312,25	1.178.680	—			
Materiale prime		3.980.928	11			
în curs de fabricație		174.940	53			
Cassa		24 772	3			
Debituri		12.881.075	60			
Pagubă		9.614 073	17			
		191.275.026	65		191.275.026	65

Censori; DIM. ISPASIU, I. FOTINO, V. RAȚIU, CHR. N. STAICOVICI, N. STERIADE

„PETROL BLOCK“ SOC. ANONIMA ROMANA

ACTIV — Bilanț General *încheiat pe ziua de 31 Martie 1925* — PASIV

Cassa și disponibilități . . .				83.515.611	61	Capital social autorizat .	600.000.000	—	
Acționari				125.950.000	—	din care încă neemis . .	200.000.000	—	400 000.000 —
Rafin., rez., cond., imob., automobile, și alte invest. din gest. anterioară . . . 62.152.726,30						Rezerve: statutară; . . .	10.254.319	02	
						Alte rezerve	170.000.000	—	180.254.319 02
Adaos pe ex. crt. 20.577.167,10	82.729.893	40				Dividende neridicate . . .			2.443.796 60
Amortiz: gest. ant. 27.330.992,70						Cassa de ajutor a pers. .			4.000.000 —
Pe exerc. crt. 12.000.000,—	39.330 992	70		43.398.900	70	Creditori			15.257.215 87
						Deponenți pt. g-ții statutare			405.001 —
Sond: gest. anter. 88.754.903,14						Profit: Report din exerc. ant.	9.717.057	03	
Adaos pe exerc. crt. 6.508.351,28	95.263 254	42				Net pe exerc. corent	40 311.565	27	50.028.622 30
Amort: gest. anter. 47.663.008,24									
Pe exerc. crt. 15.000.000,—	62.563.008	24		32.700.246	18				
Terenuri petrolif. 10.695.494,40									
Adaos pe ex. crt. 1.986.883,75	12.682.378	15							
Amort: gest. anter. 10.105.999,06									
Pe exerc. crt. 1.000.000,—	11.105.999	06		1.576.379	09				
Materiale de rafinerii și sond.				59.595.312	36				
Vagoane-Cazane				7.287.782	15				
Efecte și acțiuni				40.501.138	20				
Debitori				55 474.826	81				
Stocuri de țiței și produse .				201.983.756	69				
Garanții statutare				405.001	—				
	Lei . .			652.388.964	79		Lei . .		652.388.954 79

DEBIT — Contul Profit & Pierdere *încheiat pe ziua de 31 Martie 1925* — CREDIT

Cheltueli generale și impozite	43.046.309	77				Profit reportat din gest. ant.	9.717.057	03	
Amort. de rafinerii, sonde conducte, rezervoare, imobile, automobile și alte instalațiuni	28.000.000	—				Profit brut pe exerc. curent	111.357.875	04	121.074.932 07
Profit net	50.028.622	30		121.074.932	07				
				121.074.932	07				121.074.932 07

Verificat și găsit in regulă; Cenzori: *Dim. Th. Arțăreanu, M. Seteanu, G-ral D. Lambru, Ing. N. I. Brătescu și Al. Buzescu*, expert-contabil

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare, S. A.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

BUCUREȘTI: Strada Lascar Catargiu, No. 11

Adresa telegrafică: **„VAGONASTRA“** — Scrisori: **Căsuța postală 136**

Uzine: ARAD

Autobuse și Camioane
cu trei tone încărcătură

Cisterne Automobile
cu 3550 litri capacitate

Automobile cu pompă de incendiu

Automobile stropitoare

Strunguri de precizie
de 1000, 1200, 1600 și 500 mm.

Prese cu excentric. :: Grupuri electrogene

Mașini de găurit
de 15 și 35 mm.

Motoare de benzină. :: Locomobile

Ferăstrae cu motor de benzină

Oferte și devize la cerere

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Financiază, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase.

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buziaş, Ciacova, Detta, Periam, Recaş, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S. A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBL[illegible]STRA"

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 7—8 Iulie-August 1925

REVISTA GENERALA DE

COMERŢ

ŞI

CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

Pusă la dispoziţia Corpului Contabililor autorizaţi şi experţilor Contabili pentru publicaţiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
Congresul nostru	281
S. M. Blumenfeld: Alegerile pentru camerile de comerţ	284
S. M. B.: Corpul titraţilor în ştiinţele comerciale şi alegerile pentru Camera de Comerţ	286
V. M. Ioachim: Către leul-aur	290
N. K. Constantinescu: Incurajarea industriei	299
M. I. Mihăilescu: Problema organizării creditului	306
Trancu-Iaşi: Şcoala de cooperatori din Chişinău	310
Trancu-Iaşi: Cooperaţia	311
E. Vlad: Ştiinţa financiară	312
Teodosie Al. Ştirbu: Limitele încare casele de economii pot îndeplini funcţiuni bancare	316
A. Lehrman: Tribunalele comerciale şi viza registrelor pentru încheere	318
D. Voina: Apariţia însemnărilor contabile şi vechile mijloace de scris	320
Viza registrelor comerciale	323
Sărbătorirea d-lui Ilie Mecu la Tulcea	324
O sărbătorire a muncii	326
Serbarea de fine de an a şcoalei elementare de comerţ No. 4	327
I. C. Negrescu: Dela colegii noştri din Banat	327
Colegiale	331
Recenzii	331
Deschiderea muzeului industrial Lugoş-Banat	333
Cu prilejul reformei Băncii Naţionale	334
Dela consiliul superior	334
Cereri de înscrieri	335
Subscripţie la „*Activa*". Abonamente achitate. Bilanţuri.	336

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

LA CORPUL ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ

Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti.

Telefon 60/10

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A.

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G Al. Fost director de bancă.
Sersea Th Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St. I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosenlsac* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N. Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui V. M. Ioachim

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. —B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M. comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteli Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

COLEGI,

Veniţi în număr cât mai mare la al doilea Congres al Corpului Contabililor şi al titraţilor în ştiinţele comerciale.

Prin participarea Dv. daţi cel mai preţios sprijin mişcării.

REVISTA GENERALA
DE
COMERT ŞI CONTABILITATE

CONGRESUL NOSTRU

Circulara secţiei Ilfov către membri

DOMNULE MEMBRU,

La 6, 7 şi 8 Septembrie c., se va ţine la Cluj al doilea Congres al Corpului Contabililor şi Titraţilor în Ştiinţele Comerciale.

Ordinea de zi va fi:

Duminică 6 Septembrie dim. Cuvântări de deschidere. Darea de seamă a activităţii Corpului din întreaga ţară.

Gh. Alesseanu. Introducerea contabilităţii ştiinţifice în administraţiile publice.

După amiază discuţiuni. **N. Butculescu.** Codul Muncei şi funcţionarii particulari. Discuţiuni.

Luni 7 Septembrie. Vizitarea fabricelor Renner şi a instituţiunilor din oraş, iar un alt grup va vizită fabricele din Turda, masa se va luă la fabrici.

Marţi 8 Septembrie dim. **V. M. Ioachim,** Asigurarea funcţionarilor particulari, Discuţiuni. **A. Galan, N. Arghir, V. Ghenzul:** Rolul şi situaţia specialiştilor în Cooperaţie, Legea Corpului şi Codul cooperaţiei. Discuţiuni.

După amiază. **Gh. Alesseanu,** Estimarea valorilor la inventar. Discuţiuni.

Congresiştii se vor bucură de o reducere de 75 la sută pe C. F. R., cărţile de legitimaţie se poate ridică dela sediul Corpului începând dela 10 August, cel mai târziu până la 20 August trebue să se comunice de Secţia noastră la Cluj numele fiecărui participant pentru a i se fixă locul de încuartirare. Comitetul de organizare a luat toate măsurile ca toţi congresiştii să fie cât mai bine găzduiţi, asemenea se vor da două banchete: unul de Corpul Contabililor şi altul de Camera de Comerţ.

Dată fiind importanţa acestui congres, la care vor participă şi câţivă membrii ai guvernului precum şi autorităţile locale, nu ne îndoim că veţi participa la congres, înscriindu-vă din vreme la sediul Corpului.

Plecarea va fi în grup din Gara de nord în ziua şi ora ce se va anunţă la timp,[1]) aşă că Duminică dim. să fim în Cluj unde ni se va face o primire oficială.

Cu salutări colegiale.

Preşedinte, CHR. D. STAICOVICI.

Director, **V. M. Ioachim.**

Membrii cari doresc să participe la congres, se vor anunţa fie la secţiunea judeţeană, fie direct la d-l Sabin Cioranu, Banca Naţională Cluj.

---

1) **Sâmbătă 5 Iunie ora 3^30 p. m.**

Aceste comunicări se vor face cel mai târziu până la 20 August, arătând numele fiecărui participant.

In gara Cluj va funcționă un birou de informații, care va indică fiecăruia unde este încuartierat și va da toate lămuririle necesare.

Este de preferat ca plecarea să aibă loc din București, așă ca în dimineața zilei de 6 Septembrie congresiștii să sosească la Cluj, unde li se va face o primire oficială.

Vor luă parte la toate desbaterile d-nii miniștrii ai Comerțului și Muncii, precum și autoritățile locale.

Este de datoria fiecărei secțiuni să participe printr'un număr cât mai mare de membrii.

Regulament al Congresului Corpului contabililor ce va avea loc în zilele de 6, 7 și 8 Septembrie, la Cluj

Art. 1. — In aplicarea dispozițiunilor art. 47 din regulamentul legii Corpului, se stabilesc următoarele norme pentru ținerea Congresului general al Corpului, care va aveà loc în acest an la Cluj, în zilele de 6, 7 și 8 Septembrie 1925.

Art. 2. — Organizarea congresului este încredințată unui comitet format din președintele și secretarul secției unde se ține congresul și 2 délégați ai consiliului superior. Sediul acestui comitet va fi în orașul unde se ține congresul, la sediul Corpului.

Art. 3. — Localul în care se va ține acest congres general va fi ales de comitetul de organizare.

Art. 4. — Fiecare secțiune are obligațiunea să fie reprezentată în congresul general prin mai mulți delegați, în raport cu numărul membriior fiecărei secțiuni și anume: cel puțin 3 delegați la 100 de membrii.

Art. 5. — Biroul congresului se formează din:

1) Decanul Corpului;
2) Președintele secției locale;
3) 3 vice-președinți desemnați de membrii congresului și
4) 4 secretari desemnați de președintele congresului.

După propunerea Decanului sau a președintelui secției locale, se va desemnà președintele ședințelor și unul sau mai mulți președinți de onoare ai congresului.

Art. 6. — Congresul general se va ține cu oricare ar fi numărul delegaților prezenți.

Art. 7. — Congresul general va discută și exprimà deziderate numai asupra chestiunilor cuprinse în program.

Art. 8. — In afară de aceste chestiuni, secțiunile corpului pot face orice alte propuneri, care dacă vor fi comunicate în scris consiliului superior cu cel puțin 15 zile înainte de ținerea congresului, vor fi aduse în desbaterea acestui congres pe cale de referat, întrucât timpul disponibil va permite.

Art. 9. — Ordinea și conducerea desbaterilor congresului aparțin președintelui sau locțiitorului său, care va fi asistat de secretari desemnați de congres.

Președintele acordă și retrage cuvântul.

Fiecare chestiune pusă în desbaterea congresului va avea un referent. Referenții vor fi desemnați de consiliul superior.

Referatele se vor imprimà din timp și distribui secțiunilor.

Art. 10. — După cetirea referatelor, biroul va face lista celor ce doresc să ia cuvântul asupra chestiunei, și după numărul celor ce se vor înscri la cuvânt, președintele va precizà durata timpului de vorbit de fiecare vorbitor.

Se specifică însă că membrii congresului, care au comunicări importante de făcut — în legătură directă cu chestiunile din ordinea de zi,—vor avea prioritate la cuvânt, dacă vor fi anunțat această comunicare cu 8 zile mai înainte comitetului de organizare, ce va avea sediul la Cluj, la biroul secției locale.

După trecerea timpului fixat pentru discutarea unei chestiuni, președintele va închide discuția și va face un rezumat al părerilor emise, care se vor pune la vot prin ridicare de mâini sau aclamații. Părerea care va întruni majoritatea voturilor, va formà expresiunea congresului asupra chestiunei pusă în discuție.

Dreptul de vot va aparține numai membrilor delegați de secțiuni.

Toate deziderateie hotărîte cu majoritate de voturi se vor publicà în revista Corpului, și în „Monitorul Oficial", consiliul superior urmând să facă toate demersurile necesare pentru ca ele să aibe un rezultat cât mai favorabil.

Art. 11. — La congresul general în afară de membrii delegați de secțiunile Corpului, vor puteà lua parte orice membru regulat înscris în Corp, precum și invitații consiliului superior, pe baza cărților de legitimație eliberate de comitetul organizator.

Art. 12 și ultim. — Regulamentul acesta aprobat de Consiliul superior al Corpului în ședința dela 2 Iulie, se va imprimà și trimite secțiunilor odată cu programul și împreună se vor publicà în Revista Corpului și în extras în câtevà ziare de mare publicitate.

INDUSTRIA CASNICĂ
D-na ARGHIR
Strada Academiei Nr. 53 (Palatul Băncii Naționale
EXPOZIȚIE PERMANENTA DE
Cusături și țesături românești, bluze, ii, covoare naționale, pânză țărănească, porangic, rochii, rochițe, lenjerie de damă și arta decorativă.
PREȚUL DE PRODUCȚIE

Comerciale. Financiare. Sociale.

ALEGERILE PENTRU CAMERELE DE COMERȚ

Nimeni nu contestă, că până acum, Camerile de Comerț și Industrie din România au avut un rol și o activitate absolut redusă, neîndeplinind decât funcțiunea secundară a unor simple birouri de înregistrare. De ele se poate spune cu drept cuvânt, parafrazând faimoasele răspunsuri ale Abatelui de Sieyès — date pe timpul Revoluției franceze — cu privire la rolul burgheziei (le tiers état) în conducerea Statului, că „la noi Camerile de Comerț și Industrie nu sunt nimic, că au dorința de a fi ceva și că de fapt ar trebui să fie totul" bineînțeles în ce privește organizarea vieții noastre economice, comerciale și industriale.

O lege nouă, trecută de curând prin Parlament, încearcă să dea acestor organe de promovare a intereselor economiei noastre naționale o nouă structură prin reorganizarea lor fundamentală și în conformitate cu dispozițiunile ei, alegerile pentru constituirea noilor Consilii de Administrațiune ale Camerilor de Comerț și Industrie, din cari de drept fac parte toți negustorii și industriașii țării, urmează să fie efectuate în scurt timp, pentru a se putea păși cât mai repede la desăvârșirea reformei acestor importante instituțiuni de conducere și îmdrumare a comerțului și industriei României Mari.

Colegiile electorale au fost convocate și fără îndoială că nu este acuma timpul ca în toiul luptei să cercetăm această reformă și lipsurile ei. De fapt, de fizionomia viitoarelor Consilii depinde în mare parte potențarea acestor lipsuri și de aceia avem datoria ca să căutăm prin toate mijloacele ca în ele să intre un număr cât mai mare de intelectuali ai comerțului și industriei.

Aceștia având pregătirea și priceperea necesară vor fi în măsură să îndrepte haosul economic și financiar în care ne-a aruncat activitatea nepricepută și desorientată a unor anumiți profesioniști, care nu au cu comerțul și industria altceva comun, de cât dorința de a le exploata, înlăturând elementele, a căror educațiune și cultură le îndreptățesc să pretindă locurile de conducere și răspundere în activitatea economiei noastre naționale.

Corpul nostru de contabili autorizați și experți-contabili care cuprinde elita intelectuală a comerțului și industriei noastre, are

datoria să vegheze ca din compunerea nouilor Consilii ale Cam. de Com. și Ind. să nu lipsească și reprezentanți ai culturei și technicei comerciale, care stăpâni pe educațiunea și experiența economică să aducă cel mai folositor aport de pricepere și cunoștințe la activitatea acestor instituțiuni.

Să nu uităm, că avem de luptat încă mult. Dacă în trecut toate domeniile de activitate națională au fost acaparate de avocați, în timpurile actuale o altă profesiune, de a cărei contribuție se simte o mare și teribilă nevoie în organizarea technică a țării, caută să uzurpe drepturile noastre legitime și sustrăgându-se misiunei sale firești, încearcă să monopolizeze toate posturile de îndrumare și conducere ale vieții noastre economice. Rezultatele acestei tendințe nefaste le vedem. Dar nu ajunge numai constatarea acestei situațiuni intolerabile; avem datoria să acționăm, să pornim la luptă.

Organizarea corpului nostru a fost prima etapă. După o activitate rodnică de aproape cinci ani de zile, am ajuns să ne strângem rândurile, să ne cunoaștem și să ne dăm seama de progresele, ce am realizat, nu pentru binele nostru propriu, ci pentru propășirea intereselor generale economice ale țării întregi, care acum așteaptă de la noi, oamenii culturii și practicei comerciale ca să facem dovada puterii noastre.

Lupta pentru cucerirea locurilor de conducere în organizarea economică a țării să ne găsească pregătiți! O bună ocaziune se prezintă, ca să ne apărăm interesele cele mai vitale ale profesiunei noastre; nu interese egoiste de câștig personal, ci interese superioare de îndrumare și propășire economică. Să arătăm că suntem la înălțimea misiunei noastre și că nu mai putem tolera pe acești „baroni“ ai vieții economice, care s'au obicinuit să ne trateze ca pe niște slugi „comercialiste“ nedemne de a se ridica în locurile de conducere, la care ne îndreaptă cunoștințele, experiența și adevărata noastră pricepere.

Luptăm pentru o cauză mare, pentru al cărei triumf nu trebue să precupețim nimic din munca și străduințele noastre. Trebue ca să facem, ca în pretoriul noilor Camere de Comerț și Industrie glasul reprezentanților noștri să răsune cu putere pentru ca prin forța drepturilor noastre să ajungem la cucerirea pozițiunilor pe care ocupațiunea uzurpatoare a inginerilor și avocaților ni le-au răpit vremelnic.

Datoria noastră este să participăm activ și energic la aceste alegeri pentru consiliile de administrație ale Camerilor de Industrie și Comerț și să susținem pretutindeni fie direct fie indirect pe colegii noștri, ca să pătrundem în număr cât mai mare în aceste laboratorii ale viitoarelor noastre legislațiuni industriale și comerciale.

Suntem siguri că aceia dintre noi, care sunt alegători vor veni ca să ne ajute cu votul lor conștient în această mare operă de solidaritate profesională; iar ceilalți — pentru care de fapt se dă lupta — vor fi pătrunși de marea lor datorie de a interveni pretutindeni cu vorba și cu fapta, ca să determine succesul nostru! Funcțiunea noastră economică este prea însemnată pentru ca prin cuvântul nostru sincer și pornit din cele mai bune intențiuni să nu putem determina pe colaboratorii noștri din viața industrială și comercială, ca să ne înțeleagă și să ne dea un concurs, care va avea cele mai bune urmări pentru consolidarea economiei noastre naționale, mai ales prin înfăptuirea cunoscutului principiu englez, atât de răspândit în lumea afacerilor:

The right man at the right place. (Fiecare specialist la locul ce i se cuvine).

S. M. Blumenfeld

CORPUL TITRAȚILOR IN ȘTIINȚELE COMERCIALE ȘI ALEGERILE PENTRU CAMERA DE COMERȚ

Marți 30 Iunie a. c., s'a întrunit la locuința d-lui N. Butculescu, președintele Corpului titraților în științele comerciale, mai mulți fruntași ai comerțului, finanței și industriei, membri ai Corpului, pentru a discută atitudinea Corpului cu ocazia noilor alegeri pentru Camera de Comerț.

D-l **N. Butculescu**, arată că d-nii Boambă, Eftimiu, N. N. Madgearu etc., s'au scuzat nefiind în București.

D-l **Al. N. Ștefănescu**, fost director general al Băncii Românești, a spus că datoria Corpului este să lupte pentru ca în viitoarele Camere să pătrundă cât mai mulți titrați în consiliile de administrație ale Camerelor, având în vedere importanța ce o vor avea aceste instituții de aci înainte.

D-l N. **Butculescu**, face o expunere a nouei legi și a organizării viitoare și-și exprimă credința că se va putea obține ca în fiecare categorie să fie reprezentați membrii Corpului, dintre cari unii au făcut deja parte din Camerile de Comerț, iar alții prin studiile făcute și prin situația ce o ocupă în viața economică a țării, vor fi de un real folos instituției.

D-l **N. Ioanițiu**, director la Cartea Românească, felicită comitetul Corpului pentru inițiativa luată, de al cărei succes nu se îndoește,

După ce mai iau cuvântul d-nii Al. Zissu, consilier, G. Butuceanù, mare industriaş, Crivda restaurator, P. Sitescu, director la Banca Generală şi S. M. Blumenfeld, industriaş, se adoptă următoarea moţiune:

„Comercianţii, industriaşii şi directorii de întreprinderi, membri ai Corpului Titraţilor în Ştiinţele Comerciale întruniţi azi la locuinţa Preşedintelui Corpului, în urma discuţiunilor urmate aù hotărît să facă demersurile necesare pentru ca Corpul să fie cât mai bine reprezentat în viitoarele Camere de comerţ şi industrie.

Se dă delegaţie d-lor Al. N. Ştefănescu, N. Butculescu, Gh. Nicolau şi S. M. Blumenfeld să ia în acest scop contact cu celelalte organizaţii profesionale şi cu fruntaşii vieţii noastre economice".

Circulara Consiliului superior către Secţiuni

DOMNULE PREŞEDINTE,

In cursul lunei Septembrie vor aveà ioc alegerile pentru Camerilé de Comerţ din ţară.

Cum, după noua lege, sunt alegători, o parte dintre membrii noştri în calitate de directori de întreprinderi, iar directorul Băncii Naţionale este membru de drept, Corpul nostru trebue să dea o atenţiune deosebită acéstor alegeri pentru a face să pătrundă în toate Camerile de Comerţ şi reprezentanţi ai organizaţiei noastre.

La o primă consfătuire ţinută în Bucureşti, după îndemnul decanului nostru, d-l N. Butculescu, s'a hotărît ca Corpul Experţilor Contabili din Capitală şi din fiecare judeţ să ia contact cu organizaţiunile negustoreşti şi cu personalităţile de seamă din lumea financiară şi comercială pentru ca să se fixeze de comun acord candidaturile.

D-l director al Băncii Naţionale fiind membru de drept şi în cele mai multe oraşe şi preşedintele secţiunei, ar puteà uşor face légătura între organizaţiunile profesionale, stăruind pe cât posibil ca la formarea viitoarelor Camere să se aibă în primul rând în vedere interesele comérţului şi industriei, pe deasupra intereselor politice sau personale.

Este bine să se facă din iniţiativa Corpului şi câteva întruniri precum şi propagandă prin presă.

Vă rugăm să ne ţineţi în curent cu demersurile ce veţi face, comunicându-ne şi nouă candidaţii susţinuţi de secţiunea dv.

Cu salutări colegiale,

Decan, (ss) N. BUTCULESCU.

* * *

In seara zilei de 30 Iulie a. c., a avut loc în sălile Societăţei Anonime „Activa" o nouă reuniune convocată de către decanul Corpului Contabililor, în chestiunea alegerilor viitoare dela Camera de Comerţ.

A asistat un număr mare de fruntaşi ai industriei şi comerţului, membrii ai corpului. Discuţia a fost deschisă de către d-l Decan N. Butculescu, care a mulţumit celor prezenţi şi în special d-lor Mihail Georgescu, director general al Băncii G-le a Ţării Româneşti, D. P. Niculescu-Rieţ, Mun-

teanu. Nadler, Ioaniţiu etc., pentru interesul ce-l poartă activităţi Corpului şi a arătat că propaganda ce intenţionăm a o face, nu vrem s'o ducem în secret, ci în mod absolut public. In acest scop Corpul a lansat un apel în provincie, arătând care este datoria titraţilor faţă de recentele alegeri pentru Camera de Comerţ. Ni s'a adus obiecţiunea din partea unora că nu am aveà în vedere practica, reproş pe care nu-l putem primi pentrucă noi nu vrem ca în Camerile de Comerţ să intre exclusiv absolvenţi de şcoală comercială, ci dorim ca să fim şi noi reprezentaţi în Camerile de Comerţ în care până acum au intrat numai negustorii practici şi ingineri. Aceste instituţiuni constitue citadele pe cari noi trebue să le cucerim lucrând în colaborare cu negustorii practici, cari fără îndoială că au cunoştinţele technice necesare, dar nu pot avea spiritul de organizare al intelectualului care a trecut printr'o şcoală comercială. Până acum inginerii stăpâneau aceste instituţiuni comerciale şi noi vrem să remediem acest neajuns. Noi cerem ca negoţul să fie al negustorilor şi negustorul să dea atenţia cuvenită comerciantului cult. Vom face apel la toţi prietenii noştri ca să stărue, fie direct, fie indirect pe lângă patroni, ca toţi colegii noştri cari candidează, să reuşească. Sperăm că vom aveà succes. Am luat contact cu d-l Niculescu-Rietz, secretarul general al Sfatului Negustoresc şi am căzut de acord asupra unei liste de 12 candidaţi, membrii ai Corpului. Sperăm ca să-l convingem şi pe d-sa şi pe d-l dr. Ştefan Cerkez ca să ajungem la o înţelegere, acceptându-se un număr mai mare de membrii ai Corpului. Vom continuà întâlnirile noastre până în preajma alegerilor, ca să ne fixăm definitiv listele. La o întrebare a d-lui T. A. Teodoru, d-l Butculescu precizează că noi nu avem intenţiunea să punem liste separate ci dorim ca să pătrundă cât mai mulţi de ai noştri pe lista grupării care se bucură de cele mai multe şanse de reuşită.

D-l N. Ioaniţiu Directorul Soc. Anon. „Cartea Românească" arată că în acest caz trebue să fie vorba numai decât de o reciprocitate de susţinere şi anume ca noi să susţinem fără rezerve grupul pe care figurea ă majoritatea colegilor noştri.

D-l Mihail Georgescu arată că întrucât absolvenţii nu formează colegiu aparte, ei nu pot pune candidaţi pe grupuri şi nici nu trebue să fim presumţioşi, nu trebue să trecem peste cei 17.000 de alegători, numai pentru motivul că noi suntem pătura luminată. Noi trebue să recunoaştem în primul rând meritele negustorilor auto-didacţi cu experienţă îndelungată şi deoarece şi dintre noi sunt diferite persoane în diferite grupuri cari ar puteà să aducă pricepere, cerem ca să fim şi noi admişi într'o măsură oarecare, în aceste grupuri, căci numai aşà vom puteà reuşi. Cred că vom puteà reuşi să convingem că nu numai elita trebue să intre în asemeea instituţii, în puterea tradiţiei şi a trecutului, ci şi elemente din Corpul nostru, cari vor aduce cu ele capitalul intelectual necesar. Cu atât mai mult trebue să ne dăm ostenenla ca să îndreptăm pe acele elemente cari ocupă un loc modest în mijlocul nostru şi cari ar puteà aduce foloase în Camera de Comerţ prin calităţile şi însuşirile lor deosebite, cu toate că încă nu au situaţiuni importante ca alţii. Sunt sigur că acei cari vor conduce lupta electorală, vor acceptà propunerea noastră.

D-l I. D. Lazăr este de părere că trebue să sprijinim pe colegii noştri

cari s'au relevat, se ocupă, răspund la chemări şi cari au timp, nu pe acei numai cari caută demnităţi şi nu vin la lucru.

D-l **Mihail Georgescu** crede că vom găsi în formarea listelor mulţi cari deţin poziţiuni însemnate şi de cari suntem siguri că vor fi aleşi, noi însă trebue să ne ocupăm şi de acei cari sunt fără situaţii, dar cari prin conlucrarea lor în Camerile de Comerţ, ar puteà fi de un real folos întregei organizaţiuni.

D-l **I. Constanţiu** mare comerciant, regretă că în tabăra negustorilor s'au format diferite grupuri şi grupuleţe, cari roesc împrejurul unor individualităţi puternice. Spectacolul acesta nu este de loc îmbucurător, căci niciodată mai mult ca acum n'am avut nevoe de unirea tuturor negustorilor. De unde până mai eri erà vorba de un partid al negustorilor, acum negustorii se împart pe toată linia şi se luptă între ei. Datoria noastră a Corpului ar fi ca să neutralizăm această divizare fatală şi să căutăm, trecând peste detaliile de ordine electorală, să ridicăm prestigiul comerţului şi să impunem elementele noastre. Să înceapă o nouă epocă în care să intre în luptă o elită negustorească, care să amortizeze cât mai mult caracterul personal al luptei.

D-l **P. Nadler**, directorul general al soc. „Mecano", este de părere că, am puteà tratà cu celelalte grupuri, însă îndată ce am încheiat, trebue să luptăm numai pentru grupa în care figurează colegii noştri.

D-l **S. M. Blumenfeld** arată că cea mai frumoasă acţiune pe care am putea-o desvolta ar fi ca să determinăm toate grupările să se unească şi noi să fim factorul princpial la înfăptuirea acestei uniri, care ar duce la întărirea puternică a organizaţiunilor noastre comerciale în lupta pentru revendicările legitime ale comerţului şi industriei.

D-l **T. A. Teodoru** arată că organizaţiunile mari cari reprezintă o forţă, nu pot să trateze cu noi în practică, ci numai în teorie. Este de părere ca să obţinem cât mai multe locuri pe lista care are cele mai multe şanse de reuşită şi să sprijinim întreaga listă. Are credinţa că atât Sfatul Negustoresc cât şi Uniunea Industriaşilor, vor sprijini acţiunea noastră şi este de părere să autorizăm pe decanul nostru, d-l N. Butculescu, ca să trateze cu reprezentanţii autorizaţi ale acestor grupuri, al căror sprijin ne ar puteà fi absolut de folos. După aceste tratative ar fi bine să se convoace un grup mai larg de absolvenţi, pentru a luà o hotărîre definitivă.

D-l **D. P. Niculescu-Rietz** declară că toţi acei cari au ştiut să reprezinte cu cinste şi Corpul Absolvenţilor şi breasla lor, sunt foarte bine primiţi. In ordinea aceasta de idei urmează a se face o selecţionare a exponenţilor negustorimii, cari ar puteà să reprezinte în acelaş timp cu autoritate şi Corpul Contabililor. D-sa arată că a avut diferite convorbiri cu d-l N. Butculescu şi speră că vom cădeà de acord în toate privinţele.

După ce se mai întocmeşte o listă de 20 de comercianţi şi industriaşi, membrii ai Corpului, asupra cărora acordul este reciproc, şedinţa se ridică urmând ca la o viitoare şedinţă chestiunile să se discute mult mai amănunţit, după ce se va fi luat contact şi cu preşedintele Uniunei Generale a Industriaşilor.

S. M. B.

CĂTRE LEUL-AUR

Inainte de război se vorbea prea puțin de leul-aur. Nu se făcea aproape nici o deosebire între leul hârtie — biletul de bancă — și leul metalic (de argint sau aur) pentrucă unul se confunda cu celalt, nu pentrucă biletul de bancă ar fi avut în sine aceiași valoare ca leul metalic, ci pentrucă îl înlocuia cu conștiinciozitate, dându-se la oparte imediat ce se găsea cineva care voia pe adevăratul leu, iar nu pe reprezentantul său de hârtie.

Prin urmare nici atunci biletul de bancă, care se prezintă cu totul în alte condiții față de actualul bilet, nu era moneta noastră, ci numai un titlu de credit, ce putea fi primit nimeni nu era obligat să'l primească în locul adevăratei monete, care era leul-aur singurul în urma reformei monetare a lui Petre Carp cu *putere liberatorie.*

Această situație s'a păstrat până la izbucnirea războiului mondial, când deslegând Banca Națională de obligația de a achita în aur la prezentare orice bilet de bancă s'a introdus cursul forțat, pentrucă de aci înainte publicul numai forțat primește acest surogat de monetă drept monetă, căci fără a avea prea multe noțiuni de finanțe orcine își dădea seama că nu are în mână de cât un înscris, care circula numai în baza încrederei de care se bucura cel ce l'a dat, respectiv Banca Națională. La început s'a crezut că se poate trece de la moneta aur la moneta hârtie fără prea mari urmări pentru economia națională, căci nici înainte de război nu exista atâta aur cât necesita circulația noastră.

Această credință, care convenea de minune guvernanților noștri, a găsit sprijin chiar în teoriile zise noi formulate de unii economiști, cari nu vedeau în monetă altceva de cât un instrument auxiliar de schimb, ce chiar cu timpul într'o bună organizare economică ar putea lipsi.

Vechile principii formulate de părinții economiei politice și consacrate de aproape două decenii de experiență au fost nesocotite. Nu s'a ținut seamă nici de funcțiunea monetei, nici de însușirile ce trebue să le îndeplinească.

Aceste funcțiuni, pe care numai anumite obiecte le pot îndeplni just sunt : 1) Instrument de schimb; 2) măsurător de valori și 3) mijloc de plată iar pentruca să îndeplinească aceaste funcțiuni se cere ca obiectul ales drept monetă: 1) Să aibă prin el însuși o valoare oriunde și față de oricine fără nici un fel de garanție din partea nimănui; 2) Să aibă o valoare cât mai stabilă și 3) să fie acceptat de toți de bună voie, nu numai de cei din țară dar și de cei din străinătate și nu numai de popoarele civilizate, dar și de acelea rămase mai în urmă pe scara civilizației.

Ori cum era posibil să întrunească biletul de bancă aceste însuşiri, un bilet care n'are altă valoare intrinsecă decât a hârtiei şi a imprimatuiui, care e primit forţat şi care neavând prin ei înşuşi o valoare este lăsat la capriciile institutului de emisiune, a guvernanţilor sau a cercurilor interesate?

Iată dar de unde începe tragedia monetei noastre sâu mai exact a valutei noastre, pentrucă lipsa unei monete reale ne-a condus la oaltă noţiune iarăşi puţin întrebuinţată înainte de război şi anume noţiunea de *valută*, care nu e tot una cu moneta, ci este tot una cu gradul de încredere în putinţa de convertibilitate în adevărata monetă a biletului de bancă.

Când se spune deci că leul nostru s'a depreciat cu 97 la sută se face o greşală. Leul nostru, acela care sta la baza sistemului nostru monetar, nu s'a depreciat cu nimic, pentrucă este alcătuit din aceiaşi substanţă ca şi monedele celorlalte ţări cu valuta forte, adică din aur. S'a depreciat biletul de bancă, adică surogatul leului, pentrucă încetul cu încetul i s'a luat dela spate reazămul metalic pe care se baza, punându-i-se un reazăm tot de hârtie şi cum din apă amestecată cu apă nu poate eşi vin, tot asemenea din hârtie emisă pe bază tot de hârtie nu poate eşi aur.

Cu deosebire că dacă un negustor pune la olaltă vinul cu apa spre a obţine un vin ceva mai eftin, poate fi pedepsit, primul nostru institut de emisiune amestecă însă aurul cu bonurile de tezaur ale statului cu pretenţiunea de a ne da o monetă, care să înlocuiască aurul şi aceasta nu din propria iniţiativă, ci am putea spune forţată de stat.

Urmările acestei situaţii le cunoaştem cu toţii dar încă nu ne-am dat seama îndeajuns şi încă se mai trag concluzii, se mai fac greşeli din cauza acestei confuzii ce se face între *monetă* şi *valută*.

La început s'a făcut greşala crezând că putem detrona aurul şi'l putem înlocui cu chipul unor ţărăncuţe imprimate pe o bucată de hârtie, greşală crud pedepsită nu prin deprecierea leului ci prin consumarea fără rost a unei părţi din capitalul naţional, prin mărirea sarcinilor publice în ţară şi în străinătate, prin întârzierea refacerii noastre, căci nemai existând nici o limită în emisiunea de hârtii, s'au făcut indirect împrumuturi forţate silindusă primească pentru servicii prestate ori pentru avuţii reale bilete de bancă, cu o valoare problematică, pentrucă nici atunci şi nici acum nu se ştie cine când şi în ce condiţiuni se vor transforma în adevărata monetă, pe care încearcă să o reprezinte. In asemenea condiţii era firesc ca gradul de încredere în acest semn monetar să fie din ce în ce mai mic ajungând până la 2 centime aur la un moment dat, şi spre a obţine valori sau moneta reală trebuia să se dea o cantitate cât mai mare din asemenea bilete producând o adevărată perturbaţie şi confuziune. Intr'adevăr în loc să vedem în aceasta cauza urcării nominale a preţurilor, ni s'a vorbit mereu de scumpirea extraordinară din ţară şi ca urmare am fost

hărăziți cu prețuri maximale, rechiziții, contingentări, permise, legea speculii etc. etc. un cortegiu de măsuri, care nu făceau decât să ascundă pentru un moment semnele boalei, dar boala continua să submineze organismul nostru economic.

In loc să încurajăm munca pe toate tărâmurile sau cel puțin s'o lăsăm să se desfășoare singură, noi am dat prima și cea mai grea lovitură agriculturii, desființând aproape cultura grâului în masă pentru ca în cele din urmă să ajungă totuși în ciuda tuturor măsurilor luate de 6 ani, la 100.000 la vag. sau socotind în aur, aproape de prețul d'înainte de războiu. In loc să lăsăm industria să producă noi i-am pus prețuri maximale sau taxe de export, omorând orice spirit de inițiativă spre a ajunge ca în 1924 să avem o producție industrială inferioară celei din 1923.

In loc să lăsăm comerțul să se aprovizioneze când și de unde poate, să vândă după cursul zilei ca să-și plătească la timp datoriile, sub motiv că viața este scumpă, statul s'a transformat în negustor și tot dintr'o iluzie monetară unită și cu o administrație ușoară a vândut sub cost, dar n'a achitat nimic în speranța că leul se va ridica, dar fără să se știe de ce!

In loc să echilibrăm bugetul pe baza unei monete sănătoase, am încasat ani de zile impozite în lei hârtie pe baza sistemului de impunerl d'inainte de război, căutând să se acopere nevoile urgente prin împrumuturi și prin sacrificarea salariaților și pensionarilor cari au contribuit cu $^1/_2$—$^3/_4$ din salariile ce li s'ar fi cuvenit într'o gospodărie sănătoasă.

In fine prin nesocotirea unei probleme elementare de finanțe, s'au realizat indirect unele din idealurile socialiștilor înaintați chiar, deposedându-se proprietarii rurali de pământurile lor aproape fără nici o despăgubire, căci ceiace primește azi pe un pogon nu reprezintă nici venitul dinainte de război la un pogon și s'a deposedat — să sperăm numai temporar — o parte din proprietarii urbani de folosința imobilelor lor, căci chiriile ce le primesc nu reprezintă costul nici unei cât de ușoare reparații.

Deaci criza de producție în agricultură, deaci criza de pâine, criza în industrie, criză în comerț, criza de locuințe, criza de numerar și pe deasupra criza morală cu toate urmările ei urâte.

Dar am omis efectul dezastruos al biletului de bancă ridicat la rangul de monetă asupra creditorilor dinainte și imediat după război, asupra celor ce și-au plasat economiile în fonduri publice sau le-au ținut în numerar, asupra minorilor cu banii plasați la casa de depuneri, asupra asiguraților, cari și-au rupt din venitul lor dinainte de război pentru a'și asigura traiul la bătrânețe și acum primesc tocmai atât cât costă tramvaiul.

Dar acei numeroși încrezători în înscrisul Băncii Naționale cari și-au vândut moșii, case, păduri, spre a cumpăra efecte publice ori cu plata eșalonată pe mai mulți ani, și acum suma întreagă abia le-ar ajunge să plătească chiria pe un an sau doi.

Este drept că din ruina şi desnădejdea acestora s'au ridicat alţii, cari nu visau nici odată să ajungă mari moşieri, mari întreprinzători şi oameni de finanţe şi nu dintre cei mai buni fii ai ţării. Aceştia preocupaţi să guste plăcerile unei bogăţii recent făcute au neglijat munca, sperând în câştiguri mari tot prin speculaţiuni valutare, iar cei dintâi au pierdut avântul şi energia de a munci. Abia acum, după 6 ani, se studiază în fine o lege a imperviziunei pentru repararea unora din aceste nedreptăţi strigătoare, şi cetăţenii profitând de această lege au pornit o mişcare care o regret că este condamnată de la început la nereuşită, prin care cer nici mai mult nici mai puţin decât restabilirea tuturor proprietarilor dinainte şi imediat după război în drepturile lor, restituind sumele primite din vânzare, fără să se arate cel puţin dacă se vor da leii de atunci sau leii de acum.

In fine, trebue să mai amintim o latură a valutei-hârtie şi anume: nestabilitatea, care răstoarnă toate calculele, toate prevederile, omorând spiritul de iniţiativă şi impedicând creditul, mai ales creditul din afară, care nu poate veni într'o ţară fără monetă reală.

Se va spune dar acestea n'au decât să facă creditele în valuta lor, desigur că o fac, dar nu este deajuns ca creditorul să ştie că debitorul vrea să plătească, ci trebue să mai ştie că debitorul poate şi la nevoe trebue să plătească.

Ori, noi ştim că din cauza nestabilităţii leului de hârtie nici până acum nu s'au regulat toate datoriile în valuta străină datând dinainte şi după războiu.

Acestea sunt în linii generale urmările înlocuirii etalonului aur prin etalonul hârtie; asupra defectuozităţii actualului nostru sistem monetar, toată lumea este de acord; nimeni n'ar mai dori să persiste în această experienţă, dorinţa tuturor fiind să revenim cât mai curând la vechea noastră monetă, la leul-aur, şi aceasta nu este numai o dorinţă de teoretician, dar chiar formează preocuparea de toate zilele a oamenilor de guvernământ, prezenţi şi viitori.

Am putea spune chiar că partidele politice se deosebesc între ele şi prin modul cum înţeleg să rezolve această grea problemă.

Am putea grupa în trei mari categorii aceste soluţiuni, şi anume:

1) Revenirea la leul aur prin revalorizare treptată.
2) Revenirea la leul aur prin stabilizare fără devalorizare.
3) Revenirea la leul aur prin devalorizare.

Cel mai entuziast apărător al primei soluţii este, după cum se ştie, actualul Ministru de Finanţe. De curând s'a încheiat chiar o convenţie pentru naţionalizarea minelor Lupeni, prin care se cumpăra parte din acţiunile foştilor proprietari în franci elveţieni plătibili peste 4 ani, dacă leul va ajunge 80 centime elveţiene, respectiv aur.

Prin urmare se speră încă că într'un timp foarte scurt vom putea avea iarăși pentru 100 lei hârtie 100 lei aur, căci dacă în 4 ani se ridică la 80 centime, păstrând proporția în 5 ani va fi leul hârtie egal leul aur.

Dacă am fi siguri că această profeție se va realiza, n'ar mai fi nevoe să muncim, pentrucă orice leu hârtie băgat în industrie, în construcții, în comerț ar însemna o diminuare a averii, căci nimănui nu-i trece prin minte că sub regimul leului aur va obține aceeași cantitate de lei ca sub regimul leului hârtie.

Mult mai practic ar fi să așteptăm ca leii hârtie să devină aur, deci această soluție este tocmai o primă în favoarea lenii și unde nu este producție, nu este viață, nu este progres. În această speranță a revalorizării leului se menține sistemul comprimării prețurilor în interior, al comprimării salariilor, chiriilor etc.

Imprejurările sunt însă mai tari decât voința oamenilor, pentrucă nu se vede nici un indiciu că aceste speranțe se vor realiza și chiar dacă printr'o operațiune fericită s'ar obține o urcare a leului — în nici un caz nu la 80 centime aur — nimeni nu ne poate garanta că o recoltă proastă sau o guvernare nechibzuită nu va readuce leul, de unde a plecat.

Să se urmărească în această privință zigzagurile valutei noastre dela 1919 până azi și se va vedea ce bază se poate pune pe această teorie, care ar fi realizabilă numai dacă vreun unchiu miliardar din America ar fi dispus să ne facă un cadou de vreo 3 miliardede dolari. Cum însă asemenea minuni nu se ami întâmplă în zilele noastre, rămâne să examinăm celelalte două soluțiuni: *Revenirea la leul aur prin stabilizare fără devalorizare*, înțelegem prin aceasta exprimarea raporturilor viitoare de schimb și a creanțelor active și pasive în lei aur, care poate finumai o *monetă de cont* fără să fie reprezentată printr'un metal sau alt obiect.

Acest sistem s'a introdus la început fără nici o intervenție din partea statului, ba uneori chiar peste aceste intervenții, în acele țări în care valutele merpeau spre prăbușire și prima țară în care s'a reintrodus etalonul aur printr'o înțelegere tacită a industriei și comerțului a fost Germania. Încă din 1921 au început să se facă oferte și să se încheie transacțiuni în mărci aur sau în valute considerate drept aur, — iar în 1922 unele întreprinderi au început să publice bilanțurile în mărci aur și în mărci hârtie tocmai pentru a putea să-și dea seama de adevărata situație. Acest obiceiu s'a generalizat, iar în urmă a intervenit legiuitorul înlocuind marca-hârtie prin Rentenmark și apoi prin Goldmark, cu care ocazie s'a făcut devalorizarea și regularea raporturilor din trecut, trecându-se deci la a treia modalitate.

Asemenea încercări de revenire la etalonul-aur s'au făcut și în Austria, și în Franța, unde s'a interzis apoi prin lege cotările în franci aur sau în valute străine, și chiar în România.

Au fost unele fabrici, cari făceau oferte în franci elveţieni, ceeace a atras o intervenţie a Ministerului de Industrie şi Comerţ; s'au încheiat unele contracte de închiriere şi unele împrumuturi în lei aur sau în dolari; s'au făcut contracte de serviciu cu plata în lei hârtie, însă după indicele preţului aurului sau dolarului, s'a propus ca împrumuturile pe termen lung ce le-ar face Creditul Industrial să fie în lei aur ca şi obligaţiunile ce le-ar emite, în fine unele întreprinderi — în special cele petrolifere — au organizat contabilitatea în aşa fel ca să se urmărească toate operaţiunile şi rezultate de fine de an în lei hârtie şi în lei aur.

Tariful vamal s'a alcătuit cu ocazia modificării din anul 1924 pe baza leului aur.

In Parlament, cu ocazia interpelării asupra hârtiei, s'a adus în discuţiune leul-aur pentru a se demonstra că aşa zisele beneficii şi amortismente enorme ale fabricelor de hârtie sunt sub cotele normale dacă le raportăm la aur. Funcţionarii şi lucrătorii cer plată după paritatea aur sau cel puţin asigurarea că vor ajunge la salariile aur dinainte de războiu, ceeace se promite prin expunerea de motive la bugetul pe 1925.

Iată dar cum pe nesimţite ne îndreptăm şi noi către leul-aur; acestea sunt însă numai slabe încercări, cari presupun şi o serie de măsuri, spre a asigura stabilizarea, căci altfel puţini vor avea curajul să adopte leul-aur pentru transacţiuni de durată mai lungă.

Aceste măsuri presupun însă un plan bine studiat şi o energie, care să execute acest plan precum şi continuitate în politica monetară.

Cum se poate însă asigura stabilizarea când guvernul de azi ne vorbeşte de revenirea la 20 centime aur în 1929 iar o uşoară greşeală sau o împrejurare neprevăzută poate duce din nou leul hârtie la 2 centime aur.

Cu toţi ştim câte sforţări s'au făcut în ultimii trei ani cel puţin pentru a se obţine o stabilizare şi cu toate acestea leul nostru a oscilat între 2,35 — 3,25 centime elveţiene.

Atâta timp cât biletul de bancă nu este convertibil în aur, de o stabilizare definitivă şi sigură nu se poate vorbi şi cu aceasta venim la a treia soluţie.

Revenirea la leul aur prin devalorizare. Aceasta este soluţia cea mai radicală, deci şi cea mai grea de aplicat, pentrucă nimeni nu suportă adevărul crud spus în faţă, ori cât de bune ţi-ar fi intenţiile.

Şi adoptarea acestei soluţii înseamnă să deştepţi pe mulţi din visul plăcut al unei bogăţii imaginare, ori al unei prosperităţi pe hârtie.

O bună parte din societăţile noastre pe acţiuni pentru câţiva ani cel puţin n'ar trebui să mai dea nici o tantiemă, nici un dividend, dacă vor să-şi reconstitue capitalul real; iar statul abia

atunci ar vedea cât de mare este deficitul bugetar și nu s'ar mai vorbi de excedente.

Cel dintâi la noi care a întrevăzut necesitatea acestei devalorizări a fost d-l ing. Perieteanu care în lucrarea sa „La Monnaie" apărută în 1922 spune ceiace s'a adeverit în totul de atunci: „Urcarea monetii este o utopie. Moneta de hârtie fiind un rău „instrument de schimb nici un paliativ nu poate s'o îndrepte„ Pentru îndreptarea sistemului nostru monetar d-sa propunea atunci:

1. Consolidarea datoriei flotante a statului;

2. Să se facă o nouă emisiune de hârtie convertibilă acoperită cu efecte de comerț pe termen scurt și limitată la stocul metalic într'o proporție variabilă după încrederea publicului.

3. Să se reguleze prin dispoziții tranzitorii speciale lichidarea cu hârtie convertibilă a angajamentelor luate sub regimul hârtiei neconvertibile.

De atunci chestiunea a fost discutată în organele de specialitate, în conferințe eșind chiar din cadrul teoretic pentru a se înfăptui chiar în unele țări ca în Germania și Polonia, iar la noi formează acum baza programului economic al unor partide politice.

Chestiunea deci prezintă acum un interes practic deosebit; de aceea d-l O. Kiriacescu, director la Banca Națională și adeptul revalorizării leului, spunea cu toate acestea la o conferință ținută la Institutul economic, că este bine că se pregătește opinia publică și pentru o eventuală devalorizare.

Devalorizarea, care începe să câștige adepți, are totuși foarte mulți adversari; printre argumentele ce se aduc contra devalorizării relevăm următoarele:

1. *Statul, care ar plăti pentru datoriile sale 2,50 lei aur în loc de 100 lei*, înseamnă că nu-și mai îndeplinește obligațiunile, că este în stare de faliment.

Argument naiv, pentrucă azi plătește dobânzile la împrumuturi în „lei hârtie" deși stă clar scris pe acestea lei-aur; iar pentru titlurile eșite la sorți se plătește lei hârtie așa cum de altfel a plătit și plătește orice debitor pentru datorii contractate în lei buni dinainte de războiu.

2. *Se ia ultima speranță acelora cari de ani de zile așteaptă ca economiile lor să recapete valoarea dinainte.*

Răspundem, mai întâi din aceștia sunt foarte puțini; cei mai mulți și-au vândut între timp efectele iar numerarul dinainte de războiu de mult nu-l mai iau; din contră prin ridicarea leului vor profita intermediarii, acei cari au cumpărat cu lei depreciați dela acei cari aveau absolută nevoe de numerar.

3. *Nu se obține prin această transformare nici o ameliorare*: criza de numerar va persista, viața va fi tot scumpă. Da, dar cel puțin avem o situație reală și toată lumea se va pune pe

muncă serioasă, nu va mai aştepta să profite din oscilaţiunile valutare.

4. *Se mai spune că nu există nici o garanţie că asemenea oscilaţiuni nu se vor mai produce.*

De sigur dacă ne-am mulţumi numai cu o devalorizare, dar odată cu această operaţie trebue să se asigure şi convertibilitatea, adică transformarea la cerere a biletului de bancă în aur.

Pentru aceasta şi aci este dificultatea cea mai mare, ne trebue aur cel puţin în proporţia dinainte de războiu, adică 40%, conform legii de organizare a Băncii Naţionale.

Dacă am păstra şi în noua reformă volumul actual de circulaţie monetară, adică circa 600.000.000 lei aur, presupunând că devalorizarea s'ar face pe bază de 3 centime aur, Banca Naţională ar avea cu prisosinţă stocul metalic necesar, care să asigure în orice moment convertibilitatea în aur, acest stoc fiind evaluat la circa 300.000.000 lei aur, deci ar avea o proporţie de 50%. Dar 600.000.000 lei aur în România Mare este desigur cu mult sub nevoile circulaţiunii, care ar trebui sporită la cel puţin un miliard, ori pentru aceasta va trebui sporit şi stocul metalic, cu încă 200.000.000 lei spre a păstra proporţia de 50%, întrucât înainte de războiu când se ştia că foarte puţini se prezentau să ceară achitarea biletului de bancă proporţia stocului metalic era mai mare de 50% faţă de valoarea biletelor emise.

Dificultatea cea mai grea deci va fi găsirea celor 200.000.000 aur, sau mai puţin în cazul când deocamdată nu voim să dublăm emisiunea.

Pentru aceasta sunt mai multe soluţiuni:

1. Statul contractează un împrumut în lei aur sau o valută forte (dolari, lire ori franci elveţieni) pentru a achita Băncei Naţionale datoria de 11 miliarde lei hârtie care devalorizată revine la circa 350 milioane lei aur, sau

2. Se dă o nouă organizare Băncii Naţionale sporindu-i capitalul prin subscrieri în lei aur ori valute forte, — interesând la această nouă emisiune chiar capitaluri străine.

3. Se creiază împreună cu Banca Naţională o asociaţie cu un grup dispus să vină cu stoc metalic, având de scop să emită bilete de bancă convertibile în aur, privilegiul de emisiune al Băncii Naţionale trecând asupra acestei asociaţii. (Propunerea Ing. Perieţeanu).

După această propunere biletele de bancă emise pentru trebuinţele statului (11 miliarde lei) nu se vor converti în aur, ci se vor transforma în titluri de rentă aur asupra statului; cu alte cuvinte li se dă acestor 11 miliarde adevăratul caracter de împrumut făcut indirect de Stat dela cetăţeni.

După cum vedem chestiunea stocului metalic deşi grea, totuşi nu constituie o piedică de neînlăturat; desigur că pentru adoptarea

vreunei din soluțiile de mai sus va trebui să avem altă politică față de capitalul străin, decât aceea pe care am avut-o până acum.

O chestiune iarăși grea este aceia a lichidării trecutului. Dacă biletul de bancă indiferent de data emisiunei lui îl transformăm în lei aur pe cursul în momentul înfăptuirii acestei reforme, nu putem aplica această regulă în general pentru toate creanțele active și pasive, deși sub regimul monetii de hârtie atât datoriile vechi d'inainte de război cât și cele recente s'au plătit cu aceiași bani depreciați. Dacă nu este drept a le transforma în lei aur după cursul din momentul convertirii, în schimb nu este posibil după cum au sustinut unii partizani ai devalorizării, să se transforme după cursul din momentul contractării, pentru că ar însemna ruina debitorilor. Intr'adevăr a obliga pe cineva să plătească pentru 100.000 lei aur din 1916 tot 100.000 lei aur acum, înseamnă a-l pune în majoritatea cazurilor în imposibilitate să plătească.

Se impune deci o soluție intermediară, cu scară progresivă a cursului de devalorizare cu cât datoria este mai veche, dându-se chiar latitudinea unor anumite organe să examineze fiecare caz în parte și să decidă.

Iată în această privință cum s'a rezolvat această chestiune în Germania:

Pentru datoriile d'nainte de 1918, când marca nu începuse încă să se devalorizeze se va plăti în aur numai 15 % din valoarea datoriei, deci pentru o creanță de 100.000 mărci din 1918 se va plăti în 1925, 15.000 mărci aur; pentru cele după 1918 se ia 15 % care se transformă în aur după cursul zilei din momentul contractării. Prin urmare la o datorie de 100.000 mărci din 1920 de ex. se va plăti 15.000 : 20 = 750 mărci aur, dacă presupunem că în momentul contractării datoriei 20 mărci hârtie era egal cu o marcă aur.

Dacă însă valoarea în aur la cursul din momentul convertirei întrece suma stabilită după metoda de mai sus, suma mai mare este luată în considerație.

Debitorul mai plătește pe deasupra 1,7 % din valoarea aur drept impozit asupra beneficiului din inflație.

Dacă am aplica aceleași norme pentru lichidarea trecutului la noi, ar însemna că pentru datoriile d'inainte de 916/917 să se plătească de ex. pentru 100.000 lei de atunci 15 % sau 15.000 lei aur, — ceeace ar reveni la 600.000 lei hârtie, am presupus numai un procent de 15 % ne gândim ce ar fi să se pretindă plata integrală în leii de atunci.

De aceea dela început am spus că o asemenea convertire a datoriilor nu este posibilă.

Față de interesele opuse în aparență ale debitorilor și creditorilor, față de conservatismul poporului nostru va trebui de sigur un om de curaj și o energie rară care să poată înfăptui această reformă.

Cu cât vom întârzia însă, cu atât vom prelungi criza, prin care trecem.

De sigur cu greu ne vom obicinui cu ideea că depozitul nostru dela bancă dela 100.000 lei se va reduce la 3.300 lei aur însă numai făcând această intervenţie chirurgicală, vom asigura viaţa celor 3.300 lei aur, altfel nu putem şti ce vor deveni peste un an, doi cei 100.000 lei hârtie.

V. M. Ioachim

INCURAJAREA INDUSTRIEI

Industria noastră trece astăzi printr'o grea încercare. Starea în care ea se sbate, nu se poate îndreptà prin mijloacele ei proprii, dar nici prin măsuri parţiale, cari sunt inevitabil necomplecte, ci printr'un întreg sistem de măsuri care să pună în concordanţă interesele speciale ale acestei ramuri de activitate economică, cu interesele generale, cărora le este în mod natural subordonată — deci prin regularea raporturilor de dependenţă funcţională cu celelalte ramuri de activitate ale organizaţiei noastre economice.

Această concordanţă, această regulare de raporturi, la noi, şi mai ales astăzi, nu se poate face fără intervenţia autorităţii noastre superioare — Statul — care este chemat să patroneze realizarea lor, în cadrul politicei sale generale, pe care o condiţionează şi o determină.

In adevăr, în cauzele crizei ce bântue industria noastră, vom găsi însăşi motivarea intervenţiunii pentru înlăturarea lor ca şi pentru susţinerea tezei pe baza căreia ea se pune în acţiune.

* * *

Ca să-i studiem cauzele, se impune să ştim mai întâi în ce constă această criză.

Pe baza datelor statistice publicate la noi, mărturisim că o astfel de precizare nu este imposibilă. Mai întâiu, ne lipseşte un *Census* al producţiei din care să se poată scoate un indice comparativ. Apoi, puţinele date ce apar, se publică cu multă întârziere; iar cele pe care le avem la îndemână, nu sunt unificate măcar pentru perioade mari în trecut. In fine, cu cele puţine pe cari le avem în prezent, din cauza fluctuaţiilor valutare, o comparaţie serioasă, între cifre brute, ar fi ilazorie, iar prelucrarea lor nu ne-ar puteà da rezultate precise.

De aceea, singura sursă, care ne poate da indicaţiuni, de altfel destul de vagi, nu o găsim decât în rapoartele şi desbaterile adunărilor, des repetate în timpul din urmă, ale industriaşilor sau în studii şi cronici ocazionale.

Intre altele, sunt sintetice următoarele pasagii dintr'o cronică, datorită d-lui ing. A. Topliceanu asupra *Situației industriei noastre:*

„Nu există nici un element component al aparatului productiv industrial, care să poată fi socotit ca funcționând normal sau cel puțin satisfăcător; întreaga viață industrială este în așà grad stânjenită încât dacă întreprinderile noastre se mai pot menține, faptul acesta se datorește numai întâmplării și unei perseverențe mai mult decât îndrăzneție din partea întreprinzătorilor.

„Capital de rulment nu există, statul nu-și plătește datoriile, credit nu capătă decât cei favorizați, materia primă este scumpă și rară, transporturile funcționează mai mult decât defectuos, combustibil nu se poate procură decât cu greutăți enorme și pe căi lăturalnice, aparatul de fabricație uzat și foarte greu de refăcut, tarifele vamale cu totul nepotrivit stabilite, exportul îngreunat; iar pe deasupra chestiunea mânei de lucru vine să pună vârf acestui noian de greutăți".

Prin urmare, un complex de dificultăți se împleticesc în calea industriei noastre și-i opresc mersul atât în susținerea cât și în desvoltarea ei normală, îngreunând, prin însăși natura și obârșia lor, încercările de a le remedià.

Un cuvânt mai mult ca să le cercetăm mai de aproape.

* * *

Din enumerarea ce precede putem observà că, dificultățile pe cari le întâmpină astăzi industria noastră, se datoresc: *a)* cauzelor ce țin de concepția care a patronat activitatea noastră economică după războiu și pe modul de organizare ce s'a dat, întreprinderilor noastre industriale în special, după această dată; și *b)* cauzelor al căror control nu erà de competința acestora, mai puțin de datoria lor.

Astfel, ni se vorbește de *capitalul de rulment*, care nu există.

Constatarea este justă și mai precis nu se poate expune realitatea pe care o relevează. Insă, chiar dacă această situație e aproape generală pentru industria noastră — nu e mai puțin adevărat că ea se datorește concepției greșite ce se poate constatà la foarte multe din întreprinderile noastre industriale, care s'au înființat sau și-au reluat activitatea după războiu cu mult elan, e just, dar și cu prea mare ușurință; și sunt notorii cazurile în cari chestiunea capitalului de rulment a fost complect ignorată la început, pentru ca să i se cunoască însemnătatea când a fost prea târziu.

Se amintește, apoi, de *materia primă* și de *combustibil*, ca fiind greu de procurat și de *aparatul de fabricație*, foarte greu de refăcut.

Sunt dificultăți enorme pentru viața unei întreprinderi, e drept, dar existența lor vădește gradul de pregătire în orga-

nizarea şi conducerea întreprinderilor, sau mai degrabă lipsa acestei pregătiri. Pentru documentarea acestei afirmaţiuni, n'avem decât să ne gândim la înfrigurarea ce domnea, imediat după războiu, pentru creaţiuni noui şi goana după personal de specialitate, a cărui lipsă perzistă cu destulă intensitate şi astăzi.

O menţiune specială trebuie să facem în acest loc pentru situaţia industriilor din teritoriile alipite, care au avut de luptat cu o greutate în plus. Deturnarea acestor industrii dela vechiul lor făgaş a fost şi continuă a fi încă, dacă nu o piedică considerabilă, totuşi o dificultate ce trebuie înlăturată.

De aceea şi *creditul* de care are nevoie industria se capătă aşa de greu. Încrederea pe care trebuie să o aibe împrumutătorul atunci când dă banul său sau banul ce'l administrează, este sdruncinată de aceste lipsuri, care alcătuesc un coeficient important în aprecierea seriozităţei unei întreprinderi.

Aci, neapărat, trebuie să deschidem o paranteză, fiindcă la baza restrângerei creditului mai sunt şi alte cauze decât acelea care pot fi puse direct pe seama industriei însăşi. Deprecierea leului, politica de restrângere a circulaţiei fiduciare în disproporţie cu nevoile ţării, retragerea creditului acordat de streinătate şi forţarea lichidărei datoriilor contractate peste hotare, intră în această categorie, care, însă, formând un ciclu de chestiuni cu caracter mai general, pot fi tratate separat.

In al doilea rând, constatăm dificultăţi provenite din cauze a căror îndreptare nu o pot realiza direct conducătorii industriei. Între acestea perzistă şi astăzi acelea provocate de: *dezorganizarea transporturilor, mâna de lucru, inadecvateţa tarifului vamal*, la care se adaogă, ca un stigmat al vremurilor, modul cum însuşi statul îngreuiază situaţia prin nerespectarea obligaţiilor izvorând din activitatea economică ce şi-a însuşit.

Toate acestea, deşi formând probleme aparte una de alta, pot fi considerate în bloc în legătură cu chestiunea ce ne interesează, dar şi fiindcă au comun aceeaşi origine. Generalizând cauzele care stau la baza insuficienţei aportului acestor elemente la viaţa noastră economică, observăm că ele se datoresc, în primul rând lipsei spiritului critic în administraţia noastră publică. Lipsa acestui spirit a adus dezorientarea generală, dela care au purces apoi şi risipa şi neprevederea în care ne încurcăm tot mai mult pe zi ce trece. Corolarul — discontinuitatea spiritului conducător — complectează tabloul.

* * *

Aceste dificultăţi, fie că pornesc dintr'o cauză sau alta, au prin natura lor, unele un caracter vremelnic şi de aceea remediabil prin şforţările directe ale celor ce le îndura consecinţele, dar cele mai mari dificultăţi au un caracter permanent, ele rezultând din cauze generale, mai complicate şi mai greu de rezolvat.

Greutățile pe care le considerăm vremelnice la industria noastră sunt de ordin technic. Ele se remediază cu timpul prin experiență și progres, chiar când experiența a fost destul de costisitoare, iar progresul s'a lovit de spirite refractare. Altfel persistența pe calea rătăcirei nu întârzie să-și dea roadele. Nerespectarea principiilor elementare de organizare, conducere și control, chiar într'o singură ramură de activitate economică, aduce dezagregarea acesteea și perturbarea generală — dovadă, însăși chestiunea de care ne ocupăm.

Dar pe lângă acestea mai sunt o seamă de greutăți, cărora le-am atribuit un caracter permanent, fiindcă ele izvorăsc din modul cum este îndrumată politica noastră economică, în cadrul concepției din care se inspiră, în făurirea orientărei ce-și croiește.

Inlăturarea acestor greutăți și împiedicarea revenirei lor depinde tocmai de această politică, în numele căreia intervine autoritatea Statului.

* * *

Factorii cari determină intervenția Statului în materie economică, având un câmp de acțiune care se confundă cu însăși activitatea economică, înțelegem pentruce și intervențiunea la care se apelează are un caracter așa de multilateral.

Rolul statului în această împrejurare, schițat în linii mari, prezintă caracterul de: protector — care trebuie să fie cât mai imparțial — al tuturor categoriilor sociale; de organ regulator al raporturilor dintre aceste categorii; de apărător al întregei comunități pe care-și întemeiază existența.

Astfel, în momentul în care entitatea noastră politică păşeşte definitiv către unificarea sa națională, cea mai dintâi problemă ce i se pune este consolidarea care presupune în prima linie, siguranța mijloacelor materiale pe care să se poată sprijini, și de aceea realizarea ei pretinde o protecțiune efectivă, care în acest mod devine o necesitate imperioasă.

Pe această necesitate se întemeiază de altfel argumentarea doctrinei protecționiste, care susține că prin desvoltarea industriei naționale se poate realiza:

„1) Independența față de alte neamuri, pentru aprovizionarea armatei și deci întărirea apărărei naționale.

2) Mărirea veniturilor societății și înmulțirea produselor prin:

a) diviziunea muncei;

b) întinsa întrebuințare a mașinelor;

c) mărirea posibilităților de plasament pentru brațele de muncă și energiile conducătoare;

d) variația câmpului de activitate, care dă posibilitate selecționării individuale;

e) atracțiunea elementelor capabile către acest fel de activitate;

f) în general, înmulţirea întreprinderilor de tot felul, prin care se complectează utilajul economic.

3) In multe cazuri, o nouă şi permanentă cerere pentru produsele solului.

4) Desvoltarea şi propăşirea comerţului, în proporţii mult mai mari decât acolo unde economia generală a ţării se bazează exclusiv pe agricultură sau unde industria este redusă [1]).“

Dar intervenţia Statului se mai pretinde şi pentru protejarea elementului uman. Această protecţione, care la noi figura până mai ieri, abia în programele politice doar formează de mult obiectul legislaţiilor cu care multe State se fălesc şi pe care marele areopag al Societăţei Naţiunilor a ridicat-o la demnitatea inter-naţională, a fost dealtfel înscrisă şi în Constituţia noastră, în art. 21, care spune:

„Toţi factorii producţiunii se bucură de o egală ocrotire.

„Statul poate interveni prin legi, în raporturile dintre aceşti factori, pentru a preveni conflicte economice sau sociale.

„Libertatea muncei va fi apărată“.

iar prin aderarea la Pactul care a dat naştere Biuroului Internaţional al Muncii din Geneva, am recunoscut-o în mod solemn ca o necesitate.

Ceeace interesează însă într'o astfel de legiferare este nu numai litera legei cât mai ales spiritul în care ea este alcătuită; şi dacă este adevărat că la noi nu se poate vorbi de rezistenţa clasei industriaşilor patroni, în aceeaşi măsură în care o găsim aiurea, şi deci, această legiferare se poate face într'un spirit cu mult mai imparţial decât în alte părţi — tocmai de aceea o astfel de legiferare trebuie să fie cât mai cuprinzătoare şi să fie rezultatul conlucrărei generale.

Necesitatea intervenţiei pentru sporirea producţiei naţionale mai este determinată şi de nevoia activărei balanţei comerciale, care să stabilizeze puterea de achiziţie a unităţii noastre de schimb.

E just, precum observă J. A. Hobson, [2]) că „Naţiunile nu sunt unităţi comerciale“ în sensul că Statele nu fac negoţ şi nu-şi fac concurenţă între ele, ca atare; dar puterea Statului poate să intervină pentru a înlesni supuşilor săi să reziste în în concurenţa ce le-o fac supuşii altor state sau să le înlesnească posibilitatea de a atenuà, dacă nu chiar a înlătură, dependenţa supuşilor săi de acei ai altor state şi astfel să influenţeze transacţiunile dintre indivizi.

Pe de altă parte este ştiut că, existenţa bogăţiilor naturale pe un teritoriu anumit, nu poate influenţà câtuşi de puţin puterea de achiziţie a monezii pe care se sprijină, când acele bogăţii nu

1) Alexander Hamilton: *Report on Manufactures presentend to the Congress of The United States on the 5-th of December 1791.*

2) *The Science of Wealth*, London, 1918, p. 245.

oferă posibilitatea imediatei lor convertibilități, adică atunci când acele bunuri nu pot fi întrebuințate ca elemente de schimb.

Punerea în valoare a bunurilor naturale, pentru ca să devină instrumente de schimb, a necesitat și la alte popoare o intervenție, de multe ori foarte energică, și nu vedem motivul de a nu o reclamă și în cazul nostru.

Și cu atât mai mult ni se pare oportună o astfel de intervenție, cu cât ea ne este indicată de învățămintele trase din sforțările uriașe încercate în timpul războiului ca și după încetarea lui, pentru asigurarea izvoarelor de aprovizionare și a pieților de desfacere, precum și de întrecerea ce o constatăm în tendințele de întindere a sferelor de influență între alcătuirile politice ale lumii, care-și dispută supremația, prin stabilirea căreia să-și poată asigură o cât mai neturburată existență supușilor lor.

Desigur că nicicând noi nu învederăm să intrăm într'o astfel de luptă — dar nu trebue să ni se ia în nume de rău nici măsurile elementare de apărare dictate de principiul conservării naționale.

* * *

Așà dar, intervenția puterii conducătoare a Statului, în viața economică la noi, nu poate fi atribuită unei ideologii abstracte, ci este imperativul unei realități evidente. Această realitate însă pretinde ca, intervenția pe care ea o determină, să nu aibe un caracter parțial sau unilateral — ca să fie generală, să îmbrățișeze întreg ansamblul pe care tinde să-l servească, fără ca prin aceasta să-și creeze un drept permanent de imixiune în toate detaliile vieții economice.

Cauzele care dăunează industriei noastre fiind multiple, și măsurile de îndreptare vor aveà un caracter complex.

Protecționismul vamal nu este decât o față a problemei pe care o ridică situația de azi a industriei noastre. El nu poate fi considerat ca panaceul universal și exclusiv care să îndrepte răul, ca o baghetă magică. La adăpostul lui și odată cu el sunt o serie întreagă de măsuri de luat, pentru ca eficacitatea lui să fie probantă. Dar el nu trebue luat nici ca fiind o măsură arbitrară, fiindcă politica noastră economică nu poate să urmărească ridicarea unui industrialism cuceritor, ci întărirea industriei naționale ca element component al utilajului economic național.

Chestiunea creditului pentru industrie rămâne însă mereu deschisă.

Serviciile pe care Creditul Industrial le aduce industriei nu se pot judecà, de sigur, după abià un an de activitate; dar nu e mai puțin adevărat că, în împrejurările actuale, nu va putea aduce nici măcar în aceeași proporție, în viitorul apropiat, înlesnirea pe care a adus-o în acest prim an al activității sale.

Astfel, din darea de seamă pe anul 1924, rezultă că:

a) Totalul cererilor de credite s'a urcat în 1924, la suma considerabilă de 5.695.860.000 lei.

b) Creditele aprobate cifrează abiă 1.791.600.000 lei.

Prin urmare mai puţin de $^1/_3$ din creditele cerute au putut fi acordate, deşi suma ce s'a dat industriei sub formă de împrumut de această nouă şi serioasă creaţiune financiară reprezintă cam $^1/_{10}$ din circulaţia monetară a ţării.

Dacă pe lângă aceasta mai considerăm şi faptul că nu toate industriile cari au nevoe de credit, s'au putut adresa Creditului Industrial — vom puteà înţelege uşor de ce chestiunea creditului pentru industrie rămâne mereu deschisă. Ea nu va puteà fi rezolvată prin tratarea separat, ci depinde de marea problemă, ce se învârteşte într'un cerc viţios, a situaţiei generale economice şi financiare a ţării noastre.

Chestiunea transporturilor pentru industrie prezintă aceeaşi importanţă ca şi pentru alte ramuri de activitate. Înţelegem îngrijorarea industriaşilor atunci când ştim că tariful pe C. F. R., astăzi reprezintă abiă un spor de

10 ori pentru mărfuri, şi
13 ori pentru pasageri,

faţă de cel din 1916, pe când materialele ce se întrebuinţează la întreţinerea sau refacerea C. F. R., se plătesc cu preţuri cari reprezintă un spor de 30—40 ori faţă de cel din 1916.

De aceea şi alocaţiile pentru complectarea utilajului şi aducerea lui la starea normală sunt cu totul reduse. In bugetul C. F. R. pe 1924, la un spor de 3.144.073.062 lei faţă de bugetul precedent, se prevede „pentru intensificarea circulaţiei" abiă o sumă de lei 425.895.180, iar pentru „necesitatea sporirii vitezei trenurilor", suma de 135.226.900 lei.

Paralel cu protejarea capitalului, vine celălalt factor al producţiei, munca, pretinzând cu just titlu o îndreptăţită ocrotire.

Legiferarea Codului Muncii va veni să desăvârşească regularea raporturilor dintre patroni şi salariaţi — dar, desigur, o lege sau o serie de legi de aşà mare importanţă nu se poate opri numai la lecuirea unui rău constatat, ci trebue să şi prevină acel rău.

Chestiunea mare, de viitor, ce se pune în această privinţă, la noi, este pregătirea, căci nu ne mai este permis să lăsăm hazardului grija rezolvării marilor probleme naţionale.

Această pregătire se cere a fi învederată atât pentru lucrătorul manual cât şi pentru cel intelectual.

In ţările cu civilizaţia şi cultura mai avansată această problemă a intrat de mult pe calea soluţionărei chiar dacă ea nu este însă destul de generalizată. Orientarea profesională este o noţiune pe care la noi o cunosc doar câţiva fericiţi cărora chinuitoarea întrebare a „minimului de efort" le-a fost uşurată prin cetirea lucrărilor de specialitate — şi atât.

Pregătirea, orientarea și selecționarea se fac prin aplicarea științei la cerințele vieței de toate zilele, transformând astfel o necesitate economică într'o problemă națională.

De aceea politica noastră economică, pornind dela realități trebue să devină o politică de realizări, pentru ridicarea muncii naționale prin organizarea și orientarea ei, și punerea în valoare a tuturor resurselor de bogății naționale, spre binele general.

N. K. Constantinescu

PROBLEMA ORGANIZARII CREDITULUI

Repartizarea Creditului

Cuvântul *„credit"* venit din latinescul *„credere"* este tradus în românește prin *„încredere"* *„confiență"* luând etimologicește înțeles de: *încredere, confiență în afaceri.*

Așa că, din acest punct de vedere, oricare ar fi persoana care face afacerea pe credit, încrederea, confiența în afaceri este aceiași, origina creditului fiind *„l'impuissance"* neputința de a ajunge la un scop decât prin o mutualitate în necesități, adică o asistență reciprocă.

In adevăr, pentru persoana care primește credit este necesitatea creiată de spiritul de afaceri, față de mijloacele ce le are pentru a'l pune în executare; iar pentru persoana care acordă credit este necesitatea de a întrebuința, de a pune în valoare ceeace posedă: mărfuri, bani, etc.

Avantajele ce societatea omenească trage din credit se pot deduce din desvoltarea tranzacțiunilor, care fac ca rentabilitatea muncii să fie mai mare; iar civilizațiunea să prospereze prin mărirea productivității.

Astfel că, etimologicește creditul nu poate fi decât unul și acelaș pentru toate persoanele, oricare ar fi ocupațiunea, dacă au acelaș grad de moralitate: cinste, punctualitate în afaceri și aceiași civilizațiune: educație și respectul legilor.

Cu alte cuvinte, privit creditul din punctul de vedere etimologic, el nu poate fi decât acelaș pentru comerciant, industriaș, agricultor, profesionist liber și salariat.

Economicește creditul înlocuește moneta. El nu mărește capitalul existent, în momentul când ia ființă; dar ține locul contra-valorii în schimb, adică a monetei, când în afaceri nu se folosește de credit, mărind puterea producătoare a acestui capital.

Cu alte cuvinte el permite debitorului să întârzie darea monezii, atâta timp până să se facă transformarea valorii schimbului pe credit, în monetă.

Yves Guyot, zice: *„Le crédit est l'avance des capitaux circulants"*; iar Stuart Mill: *„Le crédit n'est que la permission d'user du capital d'antrui"*.

Ori cum ar fi definit creditul, el fiind reprezintat prin diferite semne, care constitue titlul de creanță, adică de recunoaștere a unei datorii, înlocuiește pentru un anumit timp moneta.

Așa că economicește creditul depinde de timpul în care se va face transformarea obiectului de schimb.

In cazul acesta, creditul numai poate fi acelaș, chiar dacă persoanele îndeplinesc condițiunile încrederii.

Privit din acest punct de vedere, contractul de credit reeșit din operațiunile comerciale propriu zise, al căror obiect de schimb sunt mărfurile, cari se transformă sau se consumă lesne și destul de repede, are în general o durată scurtă. Scadența de peste 3 luni este dejà o scadență lungă, așa că și instrumentele de credit care'l reprezintă, ca: poliță, biletul la ordin, etc., sunt considerate ca pe termen lung, față de cele cari au o scadență mult mai apropiată.

Operațiunile cu valorile mobiliare: Efectele de stat sau garantate de stat, cum și acțiunile și obligațiunile diferitelor asociațiuni, sunt considerate ca contracte de credit comercial, deși ele reprezintă fonduri imobiliare sau împrumuturi pe termen lung, din cauza ușurinței transmiterilor.

Contractele de credit reeșite din operațiuni industriale: manufactnrieră, agricolă, etc. scadența creianțelor va trebui să aibe un termen mai lung.

Contractele de credit ipotecar, cari au în vedere valorile imobiliare, sunt făcute de regulă pe termen lung tocmai pentru faptul ca legi speciale îngrădesc dreptul de proprietate, din care cauză și transmiterea lor se face cu mult mai greu.

Numai contractele de credit cari au în vedere valoarea muncii, fie ea fizică sau intelectuală sunt reduse la minima importanță.

Această diferențiare este mărită de consecința riscului, din cauza timpului în care se face transformarea obiectului de schimb, și a garanției pe care se bazează contractul de credit.

In adevăr: Creditul comercial prezintă un risc aproape nul din cauza termenului scurt în care se consumă și se transformă obiectul de schimb, marfa; iar garanția este suficientă prin existența însăși a mărfii, sau asigurarea ei în caz de pagube accidentale, ca: incendiu, etc.

Creditul industrial prezintă un risc mai mare din cauza termenului mai lung în care se face transformarea obiectului de schimb.

In industria manufacturieră, deși obiectul de schimb este tot marfa, însă având în vedere depozitarea de materii prime, formarea unui stoc de materii fabricate, prețul muncii, care este plătit în monetă, și transportarea mărfurilor fabricate în alte lo-

calități, necesitează un termen mai lung pentru rambursarea contractelor de credit; iar garanția mai puțin suficientă din cauza prețului muncii și fluctuațiunile prețului obiectelor, termenul de transformarea mărfii fiind mai lung.

In industria agricolă riscul este și mai mare din cauze naturale, ca intemperiile, epidemiile, etc., cari pot distruge garanția, capitalul de exploatare al agricultorului.

Creditul funciar prezintă un risc ca și nul, deși termenul de rambursare este de regulă lung, garanția este mai mult decât suficientă, creditul acordat fiind de regulă mult sub valoarea estimativă care-l pune în afară de pericolul fluctuațiunii prețului.

Are însă ca desavantaj prescripțiile legale referitoare la îngrădirea dreptului de proprietate, ceeace îngreuiază transmiterea valorii imobiliare.

In ceeace privește creditul muncii, el este cași nul, din cauza lipsei de organizare a muncii, având în vedere creditul, ceeace face ca riscul să fie foarte mare; iar garanția micșorată din cauza prescripțiunii legale de a nu putea fi urmărit împrumutătorul decât în limita unei părți a salarului, restul servindu-i ca mijloc de existență.

Această dispoziție legală cași natura garanției, salarul, ar face ca termenul de rambursare să fie foarte lung.

Așa se prezintă azi problema creditului și astfel se face și repartizarea creditului.

Din cele arătate se deduce faptul că, în *„Repartizarea creditului"* s'a avut în vedere:

1. Transformarea obiectului de schimb în monetă în timpul cel mai scurt posibil.

2. Riscul, care este proporțional cu timpul de transformarea sau transmiterea obiectului de schimb.

3. Garanția împrumutatului: Și, având în vedere aceste cerințe economice, s'a stabilit la „Repartizarea creditului" următoarea ordine:

Creditul comercial; creditul industrial: manufacturier, agricol; Creditul funciar. In ceea ce privește creditul muncii el este de prea mică importanță.

* * *

Dacă avem în vedere istoricul economiei politice vom vedéa că această repartizare a creditului n'a fost în toate timpurile.

Este adevărat că creditul comercial a avut întâetatea în toate timpurile, origina creditului fiind comerțul, ceea ce a făcut că multe popoare din lumea veche, care se ocupau cu comerțul, s'au îmbogățit.

Așa au fost: Asirienii, Egiptenii, Fenicienii, Grecii, și altele.

La Romani industria era în mâna sclavilor și prizonierilor.

Sub regimul feodal, fiecare castel fiind transformat în cetățue se poate deduce ce devenise comerțul și industria. După

cruciade, cetăţile din sudul Europei: Pisa, Genua, Veneţia se ridicară prin comerţ.

Mai târziu statele ajunseră la convingerea că: Starea economică stă în legătură cu prosperitatea popoarelor şi cu ştiinţa de a le guverna, luând naştere *„Sistemul mercantilist"*.

Acest sistem constă în:

A favoriza desvoltarea industriei naţionale; a prohibi eşirea din ţară a materiilor prime; a încuraja exportul produselor manufacturiere.

Colbert a fost personificarea acestui sistem, foarte mult atacat în Englitera, care prin un protecţionism escesiv dădu avânt marinei sale.

Quesnay opuse sistemului mercantilist, *sistemul agricol* sau *physiocrat*, stabilind că: „Orice industrie nu poate produce o valoare nouă decât când este necesară agriculturii".

El împărţi societatea în 3 categorii: 1, clasa productivă, acei cari se dădeau la agricultură; 2, clasa proprietarilor, care trăia din renta pământului; 3, clasa improductivă, care cuprindea pe fabricanţi, comercianţi şi domestici, oameni foarte folositori, însă a căror muncă nu măreşte averea naţională, trăind din ceea ce produc celelalte clase.

Din aceste sisteme să născu:

„Sistemul manufacturier" susţinut mai cu seamă de Adam Smith.

In 1776, Smith, în „Recherces sur la nature et les causes de la richesse des nations" emise principiul: *„Munca este izvorul bogăţiei"*.

Orice muncă produce acelaş rezultat „bogăţia", iar economia este singurul mijloc pentru creiarea unei noui bogăţii.

Aşa că, din punctul de vedere al productivităţii, munca este izvorul bogăţii, iar economia este mijlocul creierii unei nuoi bogăţii.

Prin urmare: *orice ocupaţiune produce, iar prin economie se creiază o nouă bogăţie, pe care o poate avea fiecare mai dinainte prin mijlocul creditului, ori care ar fi ocupaţiunea; deci şi profesionistul liber şi chiar salariatul.*

Insă, dacă orice ocupaţiune produce, iar prin economie poate creia o nouă bogăţie, aceasta nu este suficient, pentru ca fiecare fel de ocupaţiune să progreseze economiceşte.

Proba evidentă este repartizarea creditului în timpul de faţă.

Ca fiecare ocupaţiune să progreseze trebue să benificieze de crédit, iar pentru aceasta este nevoie de o nouă organizaţiune a muncii şi de creiarea de instituţiuni de credit, care să vină în sprijinul acelei organizaţiuni, după cum se poate vedea din progresele comerţului şi a celor l'alte ocupaţiuni productive.

(Va urma) **M. I. Mihăilescu**

ȘCOALA DE COOPERATORI DIN CHIȘINĂU

Am avut prilejul să văd zilele trecute școala de contabili cooperatori din Chișinău.

Am admirat munca și devotamentul depus de profesorii acestei școli. Tineri, cari acum câtevà luni nu puteau să vorbească bine românește, se exprimă cu o claritate, preciziune și o siguranță demne de toată lauda. Am cercetat întâiul an — înainte de practică — și am găsit registrele în perfectă regulă, scrise cu o caligrafie minunată, actele atașate curate și ordonate. Numai cine nu cunoaște meșteșugul contabilității, nu-și dă seama că dela modul cum registrele și actele sunt ținute, depinde bunul mers al unei întreprinderi.

Tinerii cooperatori sunt pătrunși de misiunea lor pentru înălțarea culturală, materială și morală a maselor. Răspândiți pe tot întinsul Basarabiei vor fi piloții trăiniciei în opera de închegare la care lucrăm.

Elevii cari vor absolvì școala — după șase luni de practică în Băncile Populare — sunt contabili desăvârșiți și cunoscători ai ramurei cooperatiste. Dela ei a pornit ideia constituirii unei **Asociațiuni a contabililor cooperatori**, care mi-au adus-o la cunoștință. De îndată am luat inițiativa constituirii acestei asociațiuni, urmând să studiez mijloacele de a o acuplà organizării **Corpului contabililor.**

Cred că, pe viitor, mișcarea cooperativă trebuie dusă de către absolvenții școalelor de comerț de toate gradele. Am lansat primul apel în vlirec- o mare desvoltare **mișcării economice din țară**

țiunea aceasta și școlile de cooperatori ne vor înlesni opera menită să dea.

Tot cu ocaziunea vizitării școalei cooperatorilor din Chișinău am făcut următoarea propunere viitorilor contabili ai băncilor populare:

Trebue să deprindem țăranii să-și ție contabilitatea exploatărilor lor agricole. Deoarece în școlile noastre primare nu se învață contabilitatea și, ținând seamă de gradul de cultură — în mod general — al țărănimei noastre, s'ar puteà face de contabilul Băncei Populare un oficiu de contabilitate. Micul agricultor și-ar aduce toate însemnările sale și, pentru o mică plată, ar puteà aveà registre făcute. Ne dăm seamă de progresul care s'ar realizà, când țăranul și-ar da **seamă de prețul** de cost, de productivitate, cheltueli generale și personale etc. Chiar pentru Bancă, faptul că un client își ține bine socotelile, cari, la orice moment sunt verificate de contabilul Băncei, e o mare garanție.

Inițiativa mi-a fost sugerată de ambianța școalei de cooperatori dela Chișinău. Acolo se pot vedeà multe pilde de bună gospodărie pentru conducerea unui internat model. Pâinea mâncată de elevi, se coace acolo din făina aprovizionată tot prin cooperative, o îngrijire părintească pe care o dau tot profesorii cooperatori, precepte cooperativiste pe zidurile claselor, în săli de mâncare, etc. Copii dela țară hrăniți nu numai cu învățături cooperativiste, dar și într'un mediu pur cooperativist, așà sunt viitorii conducători ai Băncilor Populare din Basarabia.

Pentrucă acest articol va apare tocmai în ziua când se prăznueşte **internaţionala cooperaţiei**, socot că nu e prinos mai mare, pe care cooperaţia românească o dă acestei opere grandioase de înălţare morală şi materială a lumii, decât şcolile de pregătire cooperatistă. Pentru Basarabia e şi o mare contribuţie, pe care cooperaţia o dă consolidării naţionale.

Trancu-Iaşi
fost ministru al muncii

(Din „Adevărul").

COOPERAŢIA

Dacă mizeria omenească este considerată de doctrinarii cooperaţiei ca făuritoarea avântului acestui puternic organism social şi economic, nu este mai puţin adevărat că **mizeria materială** trebue să fie încercată de oameni **moralmente sănătoşi** pentru ca leacul acelei mizerii să se găsească în cooperaţie. Oameni moralmente sănătoşi! Cine sunt doctorii cari întreţin această sănătate?

Eu consider că păturei intelectuale-i incumbă sarcina acestei misiuni morale.

La începutul mişcării, Spiru Haret, fericitul întru pomenire, Ministru al Instrucţiunii Publice, a dirijat învăţătorii şi preoţii către această mişcare de edcuaţiune socială. Erà absolută nevoe. Cu lipsa elementelor de conducere la noi trebuià ca să se cumuleze rolurile. S'a criticat faptul. Cine ar fi putut face altfel într'o ţară unde criza de oameni erà aşà de mare? Cu timpul însă elemente'e de specialitate s'au pregătit. Şcolile comerciale elémentare, cursurile serale, şcolile superioare şi Academia de Comerţ, au pregătit în ultimii câţivà ani pe cei cari se vor consacrà la conducerea mişcării cooperatiste.

Sunt bucuros că în Teleorman s'a constituit „Asociaţia Contabililor Cooperatori", meniţi să fie îndrumătorii mişcării acesteia sănătoase care mai ales — după reformele realizate la noi — va avea un rol covârşitor în desvoltarea economică a ţării.

Mişcarea cooperatistă trebue să fie pe viitor în mâinile specialiştilor pregătiţi în şcolile comerciale şi de contabili.

Când aceste elemente sunt la dispoziţiunea ţării, ne putem permite luxul să spunem învăţătorilor „Indărăt spre şcoală", consacraţi-vă la activitatea pentru care aţi fost pregătiţi. Cooperaţia să rămână pe seama celor ce şi-au hărăzit viaţa pentru mişcarea economică.

Aşi vrea ca să văd absolvenţii şcoalelor de comerţ de toate gradele întrebuinţaţi, după pregătire, la îndrumarea economică a maselor, la întreţinerea acelei sănătăţi morale atât de priincioase desvoltării cooperaţiei.

Pun mare nădejde în colegii mei şi după cum am putut vedeà în Corpul Contabililor 8000 de colegi bine organizaţi, îndrumători şi conducători ai marilor întreprinderi financiare şi economice, voiu trăi — sper — să văd închegaţi în credinţă de muncă, de cinste şi devotament pentru nevoile acestui popor pe specialiştii cari se consacră cooperaţiei. Eu îmi voiu face toată datoria.

Cu această nădejde felicit din inimă iniţiativa luată la Teleorman.

Trancu-Iaşi

ȘTIINȚA FINANCIARĂ

Orice studiu cercetează lumea faptelor și vremurilor, și răspunde la întrebările: ce este, cum și de ce este. De aci reese prin urmare, că noi trebue să constatăm, că și știința financiară, dacă ea vrea să fie știință iar nu politică, poate să se ocupe numai de studierea faptelor financiare, în ce forme ele se desvoltă, de ce ele se ridică, la ce urmări duc.

Să încercăm dar acum să stabilim obiectul științei financiare și cercul acelor fapte pe care ea le studiază.

Noi știm, că viața comună a oamenilor duce la apariția cerințelor, care mai convenabil se pot satisface cu puterile împreunate.

Aceasta duce la rândul său la înființarea uniunilor cu caracter comun, care satisfac nevoile obștești. Dar satisfacerea nevoilor obștești e legată cu chetueli din partea acestor uniuni.

Cheltuelile însă cer venituri, totuși mijloacele trebuie să fie într'un fel sau altul găsite de uniunile de felul amintit.

Iată că știința financiară se ocupă tocmai de căutarea căilor și modului prin care uniunile cu caracter obștesc își procură mijloacele necesare pentru efectuarea diferitelor cheltueli în legătură cu satisfacerea nevoile obștești. Ea nu cercetează scopurile aacelea, pentru care uniunile cu caracter public cheltuesc mijloacele sale, ci numai relațiunile în care se află aceste uniuni una față de alta, și cu diferiți cetățeni separat pe terenul procurării acestor mijloace.

Colectivul relațiunilor, care se ivesc pe terenul procurărei de către uniunile cu caracter obștesc a mijloacelor materiale, se numește gospodărie financiară, pe care **Loria** a caracterizat'o cu producțiune a serviciilor obștești.

De aceia se poate spune, că știința financiară studiază gospodăria financiară.

Știința financiară studiază în mod principal gospodăria financiară a statului și organelor lui, a organelor de autoadministrație locală precum și finanțele statelor mai înaintate.

Gospodăria financiară se deosebește de cea particulară: 1) prin caracterul său obligatoriu, căci impozitele, principalul izvor al veniturilor Statelor contimporane sunt impozite obligatorii pentru cetățeni; 2) ea nu prevede principiul de concurență liberă, ca gospodăriile particulare; 3) ea nu stăruie neapărat, ca gospodăriile particulare, să *câștige*, ci renunță la venituri și se poartă chiar cu pagube, dacă aceasta o cer interesele bunei stări publice; 4) în gospodăria financiară măsura cheltuelilor considerate trebuitoare, fixează suma mijloacelor care trebuie să fie adunate pentru acoperirea lor.

Dar, după justa calificare a profesorului rus Hodschi, şi gospodăriile particulare, câte odată se cufundă în cheltueli recurgând la împrumuturi, poate, chiar mai des de cât Statul, iar pe de altă parte, ca cheltueli inevitabile în stat pot fi recunoscute numai cheltuelile efectuate potrivit obligaţiunilor luate asupra sa anterior. Aşa că, a 4-a condiţie a gospodăriilor financiare şi particulare nu este punctuală; şi uniunile cu caracter public îşi compară cheltuelile lor cu veniturile posibile, dar acest început pentru ele nu este aşa de caracteristic ca pentru gospodăriile financiare. Loria, care recunoaşte dominaţiunea acestui început, subliniază, că ea, contrazicând probabil raţiunei sănătoase a omului, precum şi celor mai simple reguli de cârmuire, totuşi devine raţională, îndată ce starea lucrărilor e aşa, că una din clasele obşteşti fixează cheltuelile obşteşti şi trage dintrânsele foloase, iar alta dă mijloace pentru acoperirea lor. Aci serviciile obşteşti sunt gratuite pentru cei ce le stabilesc.

Scriitorul rus N. Turgheneff scria în „experienţa temei impozitelor", în acest senz: „Acest regulament admis fără limitări, duce, desigur, la ruinarea cetăţenilor" şi cu compătimire se bazează pe cuvintele „tiranului" Tiberii: „Păstorul bun trebuie să-şi tundă oile, dar nu să le taie", spuse de ultimul unui Guvernator, care denunţă că: „cu uşurinţă poate mări impozitele în regiunea sa".

La studierea metodelor şi procedeurilor procurărei mijloacelor de către uniunile cu caracter obştesc, ştiinţa financiară se izbeşte de un fapt cunoscut sub numele de pereimpunerea impozitelor, adică achitarea lor de fapt cu totul de alte persoane de cât cele ce se impun după lege. De aceia ştiiinţa financiară trebuie să studieze şi chestiunea aceia, pe cine cad, după toate procesele de pereimpunerea impozitelor, căci numai după asemenea cercetare se poate spune, cum se reflectează ele în gospodăria obştească.

Nu mai puţină însemnătate are în acest sens şi chestiunea aceia, cine în general, care clasă, grupă a obştei duce greutatea impozitelor, în ce formă şi de ce anume aceştia şi nu alte grupe din populaţie poartă acest jug. In vederea tuturor acestora se poate spune, că ştiinţa financiară urmăreşte patru probleme: 1) Studiază formele impunerilor şi, în general, procurarea mijloacelor materiale de către uniunile cu caracter public; 2) Cercetează motivele permutărei greutăţii impozitelor de pe unele umere pe altele; 3) Ne face cunoscută distribuirea greutăţii impozitelor sub influenţa diferitelor forme ale impunerei; şi 4) Urmăreşte apăsarea ce face altor părţi ale vieţii publice.

Dar formele procurărei mijloacelor de către uniunile cu caracter public nu sunt permanente, ci schimbătoare; ele se desvoltă.

Economistul Rodbertus, a stabilit legea, că formele impunerilor urmează după desloirea izvoarelor venitului. Loria spune că conţinutul acestei legi are următoarea simplă exprimaţiune: »pen-

tru existența impozitelor pe activitatea industrială trebuește existența a însăși activității industriale."

Majoritatea altor măsuri stabilite de știința financiară revin la aceleași simple regule. Totuși, cu toată simplitatea lor, ele au fost descoperite comparativ nu de mult.

In Germania, manualul profesorului Conrad spune: „Știința financiară este învățătura celor mai potrivite mijloace pentru a procura statului, obștiilor și altor corporațiuni publice a mijloacelor bănești, trebuitoare pentru a-și împlini problemele sale", și în adevăr, reprezintă o asemenea colecție a regulelor pentru toate întâmplările vieței.

Tot astfel profesorul Ianjul zice: „știința financiară este învățătură despre gospodărie obștească, având ca scop expunerea acelor regule care trebuie să fie urmate în procurarea mijloacelor materiale necesare pentru împlinirea scopurilor obștești".

Calificând împreună cu Gofman dreptul financiar, că „Colectiva hotărârelor legislative este aranjarea și cărmuirea financiară în stat", Ianjul adaogă, „Dreptul financiar studiază, pe baza experienței, cum statul de fapt își procură mijloacele sale materiale, iar știința financiară, pe baza datelor dreptului financiar și legilor gospodăriei publice elaborează regule generale cum statul trebuie să le procure", iar profesorul Hodsky spune, că „amintita contrapunere a dreptului și științei financiare nu corespunde fondului afacerei, nu fixează exact înțelegerea dreptului financiar și prea îngust fixează știința financiară contopind întregul cu o parte a sa — politică financiară. Iar singur profesorul Hodsky înțelegând sub politică financiară „elaborarea bazelor raționale pentru purtarea tuturor ramurilor de gospodărie a Statului", o consideră ca o parte din întreagă — știința financiară — și prin aceasta amestecă știința și politica, ceeace face și Ianjul.

Asemenea amestecare a științei financiare cu politica în principiu este nepotrivită, iar în practică adesea ori duce la unificarea adevărurilor științifice pentru justificarea și motivarea a vreunui scop practic și astfel denaturează problemele cercetării științifice.

Astfel fiind știința lămurește, iar politica sfătue: știința tinde să înțeleagă, iar cea de al doilea să ajungă. Știința financiară se stărue să înțeleagă fenomenele financiare ca o necesitate, iar politica să le evaloreze ca juste, bune sau rele, convenabile pentru ea sau altă grupare obștească, într'un cuvânt să ne dea încă un șir de științe despre aceleași fenomene, dar din alt punct de vedere.

La cercul de politică se referă discuțiunea despre posibilitatea sosirei pentru viitor a fenomenelor financiare de exemplu: introducerea venitului progresiv, ridicarea impozitelor indirecte etc. Aplicarea înțelesului despre posibilitate presupune ca știință: ce este și înțelegerea de ce este precum și știința ce dorim, ce

considerăm ca just şi potrivit în cazul de faţă a cercului faptelor financiare.

Ştiinţa nu creiază instituţiuni financiare, impozite, etc. iar politica financiară le creiază. Politica este o iscusinţă de cărmuire, iar politica financiară este o iscusinţă a cărmuirei financiare.

Ştiinţa financiară este unica şi nu pot exista mai multe ştiinţe financiare, iar politici financiare pot fi mai multe de cele mai felurite, cu cât mai multe grupări politice vor exista cu diferite interese, căci fiecare din aceste grupări politice obşteşti îşi menţine interesele politicei sale financiare.

Ca scop a fiecărei ştiinţe este stabilirea adevărului, dar adevărul ştiinţific nu conţine regule de activitate sau evaluări de realitate, ci numai stabilirea faptelor şi unificarea lor. Pentru aceasta ele pretind să fie considerate ca o importanţă obligatorie comună.

Politica financiară de importanţă comună, în vederea diferenţei de interese dintre grupările politice este imposibilă. Dar deoarece în rezultatul activităţei grupărilor în general şi politicei lor financiare în particular se nasc cele sau alte instituţiuni financiare, apoi ştiinţa financiară studiază politica financiară ale grupărilor politice pentru ca să înţeleagă şi să explice situaţia şi desvoltarea financiară a ţărei. Dar imediat ce cel învăţat începe să evaloreze gospodăria financiară din punct de vedere a idealelor sale şi a spune bine sau rău sau a creia un sistem mai potrivit pentru conducerea gospodăriei financiare, el nu mai e savant şi se transformă în politic. Această ivire este bine înţeleasă în viaţă, dar nu este admisă în principiu. Din cauza aceasta unde va trebui să eşim pentru evaloarea fenomenelor financiare, cititorul trebue să aibă în vedere, evaloarea aceasta, deşi nu contrazice ştiinţei financiare, apoi în orice caz nu prezintă o ştiinţă ci se referă la cercul de politică financiară. Iar în politica financiară ca călăuze pentru noi prezintă interesele şi idealele grupărilor democratice în general şi în particular interesele şi idealele clasei muncitoare, adică a proletariatului şi a clasei muncitoare.

In Italia d. Loria a ridicat protestul contra amestecărei politicei financiare cu ştiinţa financiară.

E. Vlad
Directorul Băncei Poporului S. A. Bălţi şi Membru al Camerei de Comerţ şi Iudustrie Secţia Bălţi

Subscriind la „Activa“, este un ban întrebuinţat cu folosinţă pentru viitor.

LIMITELE IN CARE CASELE DE ECONOMII POT INDEPLINI FUNCȚIUNI BANCARE

Este o chestiune care merită a fi studiată și care prin importanța ei trebue să ocupe locul de frunte în programul de activitate a oricărui conducător financiar. Din îndemnul Asociațiunii Băncilor Române, făcând un studiu împreună cu d-nul Const. Lungu, directorul Băncii Naționale din Chișinău, în vederea Congresului Internațional al Caselor de Economie ce a avut loc la Milano și la care a fost reprezentată și țara noastră, — am constatat că grație mai multor erori imponderabile (de altfel foarte explicabile, avându-se în vedere situațiunea economică și socială a acelora cari depun economiile lor), un însemnat capital numerar zace neproductiv fiind tezaurizat de massa poporului. Pentru simplificarea și cercetarea strict obiectivă a chestiunii ce ne-am propus a examinà, vom împărți economiile în două categorii: 1) **Economii capitaliste** și 2) **Economii populare**, iar acestea la rândul lor (fiecare) să le împărțim în

a) **Reproductive** și b) **Numai de venit.**

Deci vom avea următoarea schiță:

Economii
- 1. Capitaliste
  - *a)* Reproductive
  - *b)* Numai de venit (sau simplu venit)
- 2. Populare
  - *a)* Reproductive
  - *b)* Numai de venit (sau simplu venit)

Examinând această simplă schiță, constatăm că pentru îndrumarea Caselor de Economii, trebue să ținem neapărat seamă de situațiunea economică și socială a acelora cari depun economiile lor și deci trebue să-i împărțim și pe ei în trei categorii și să facem psihologia fiecăreia din ele:

1) **Unii doresc ca economiile lor să fie cât mai bine fructificate, prin finanțarea indsutriilor productive;**

2) **Alții doresc să-și asigure un venit oarecare;**

3) **Massele însă nu economisesc decât numai pentru a aveà „un ban alb pentru zilele negre", cum zice zicătoarea.**

In vederea satisfacerii dorințelor și nevoilor acestor trei categorii de depunători, trebuește prin urmare să definim limita în care Casele de Economii ar puteà îndeplinì funcțiuni bancare. Și odată stabilite aceste limite, nu ne este permis a le depășì, pentrucă atunci cădem în păcatul de a nu puteà restituì la vremuri grele economiile „acelora" cari le-au depus tocmai în vederea acestor nevoi. Marele războiu ne-a dat și în această privință o învățătură, căci **restrângerea sau chiar suspendarea restituirii economiilor a făcut ca spiritul de economie să scadă enorm și deaceia asistăm astăzi la această teribilă înverșunare a poporului pentru o tezaurizare improductivă, care contribue într'o măsură de câtevà miliarde la inflațiunea monetară de care suferim.**

Deci având în vedere că operațiunile de bancă **mobilizează** întru câtvà capitalul depus, apoi au oarecare **risc**, și în sfârșit nu se poate dispune cu ușurință de sumele depuse **la vedere**, credem că Casele de economii n'ar puetà îndeplinì cu succes operațiunile bancare. Dar această nu înseamnă

că ele trebue să fie cu totul străine de asemenea operaţiuni (bancare), în anumite cazuri le pot îndeplini. Pilda frumoasă ne-o dă activitatea Caselor de Economii de pe lângă Banca Statului Rus din trecut. Acolo după lege o anumită parte din sumele depuse **trebuiau** să fie plasate în rente de Stat sau efecte garantate de Stat. Legea rusă permiteă fiecărui particular a depune la vedere maximum 1000, sau instituţiunilor publice 3000 ruble, pentru care bonifică 3,60 la sută pe an. Ei bine, dacă depunerile depăşeau această sumă, atunci ei pierdeau dreptul la dobândă pentru sumele ce treceau această limită şi atunci erau forţaţi a cumpără rente de Stat sau efecte garantate de Stat, aceasta pentru a nu lăsà capitalul improductiv. Şi dacă această cumpărare nu se făceà de depunător, atunci ea se făceà **din oficiu.** Această politică a Caselor de economii de Stat ruse a adus nemulţumiri în massa poporului, ultima acuzând Statul că politica aceasta deserveşte numai pe marii capitalişti, în deosebi pe marii industriaşi (în Rusia majoritatea acţiunilor a marilor societăţi metalurgice, petrolifere, căi ferate, **erau garantate de Stat).** Se spuneà că **Statul cu banul adunat dela săraci susţine numai interesele celor bogaţi.** Lupta dusă de partidele politice democratice au determinat guvernul a schimbà întru câtvà această politică şi prin legea din 19 Iulie 1910, o parte din sumele Caselor de Economii erau destinate pentru mărirea capitalului social al cooperativelor de credit şi păstrare.

Desigur că operaţiunile de bancă la Casele de economii, mult s'ar desvoltà dacă s'ar creià un **organ internaţional de studii şi de coordonare între Casele de Economii.** Acest organ ar da prilejul de a imità una dela alta inovaţiile ce ar aveà loc, căutând a simplificà şi perfecţionà conducerea şi operaţiunile lor zilnice.

Pentru un început, ar fi bine ca Institutul nostru Economic Românesc să întreprindă o anchetă printre Casele de Economii existente la noi în ţară şi în unire cu organul internaţional ce sperăm că va luà fiinţă în urma congresului internaţional de care am vorbit mai sus şi care a avut loc la Milano, a creià **o secţie** pe lângă acest Institut Economic, care secţie să reprezinte la noi în ţară organul sus menţionat. Cu materialul adunat, această secţie de studii va informà acel organ internaţional şi alte instituţiuni ce vor cere informaţiuni cu datele necesare.

Desigur că cu timpul legăturile dintre Casele de Economii din toate ţările, prin organul lor internaţional cu filialele lui vor progresà atât de mult încât **se va puteà creià un carnet internaţional de depuneri, onorat de toate Casele de Economii din toate ţările aderente.**

Răsboiul trecut a contribuit mult la demoralizarea omenirii şi în special pe continentul european. Risipa şi luxul a ruinat multe şi multe proprietăţi mici şi mijlocii, iar valurile revoluţiei ruse a ruinat multe întreprinderi şi din cele mari, fără a sprijinì pe cele mici. Bătrâna Europă zace în mizerie şi numai prin muncă şi economii ea se va puteà reface.

Acì iarăşi vine rolul Caselor de Economii, cari pentru o mai bună prosperitate şi durabilitate trebue să se organizeze la început în uniuni naţionale (în limitele unui stat), apoi în celè internaţionale (cum de altfel procedează multe întreprinderi de asigurare) aceasta pentru mărirea operaţiunilor bancare prin întrebuinţarea mai sigură a capitalurilor depunătorilor lor.

Teodosie Al. Ştirbu

TRIBUNANALE COMERCIALE ŞI VIZA REGISTRELOR PENTRU INCHEIERE

Este îndeobşte cunoscut că potrivit art. 2, din Codul de comerţ, Tribunalul sau Judecătorul de Ocol (acolo unde nu există Tribunal), trebue să pună imediat sub ultima operaţiune înscrisă, următoarea viză:

„Astăzi..... anul..... s'a prezentat registrul (jurnal, inventariu) al comerciantului..... şi s'a vizat cu a noastră semnătură" punându-se apoi—cum continuă acelaş articol — şi sigiliul Tribunalului sau judecătoriei".

Or, nu ştim din ce motiv şi bazat pe care articol din lege, Tribunalul Comercial S. I-a de exemplu, eludând prevederile categorice alé art. 27 c. c.. a adoptat de un timp încoace, sistemul de a pune pe registrele comercianţilor şi chiar pe cele prezentate de societăţile Anonime, diferite ménţiuni, ca: **„ţinute neregulat"** (fără nici o altă motivare) sau, **„operaţiunile nu sunt trecute zi cu zi"** sau **„neregulat ţinute, întrucât operaţiunile nu sunt trecute zi cu zi"** ş. a. m. d..

Dacă unele din aceste adnotaţiuni, cum e aceia că „operaţiunile nu sunt trecute zi cu zi", nu poate constitui un motiv de îngrijorare pentru posesorul registrelor, întrucât — după cum s'a exprimat clar Curtea de Casaţie prin decizia No. 2263/924 — împrejurarea că operaţiunile comerciale n'au fost trecute zi cu zi nu este suficientă pentru înlăturarea acestor registre, sub cuvânt că ar fi „neregulate" — nu este însă mai puţin adevărat că o asemenea menţiune, ca şi cealaltă prin care se declară registre comerciale legale, ca „neregulat ţinute" fără motivare şi fără justificarea neregularităţii, atinge în mod vădit prestigiul moral al ccomerciantului şi lasă loc liber pentru fel de fel de interpretări, atât din partea fiscului — la stabilirea impozitului — cât şi din partea tuturor celor interesaţi, cari ar vroi la un moment dat, să scoată din registru, o concluzie logică şi exactă asupra situaţiei întreprinderii.

Căci, ce bază ar puteà pune cinevà pe niste registre cari singure trebue să reprezinte oglinda fidelă a situaţiei materiale şi morale a comerciantului, când pe aceste registre va găsi aplicate din partea unui judecător, ale cărui aprecieri sunt **sentinţă**, o adnotaţie de felul acelora de care am pomenit mai sus.

Desigur că o umbră urâtă va cădeà atât asupra comerciantului respectiv cât şi asupra persoanelor (în primul rând asupra contabililor) cari au conlucrat la întocmirea acestor registre.

Iată de ce pentru satisfacţia morală atât a comercianţilor cât şi a Corpului Contabililor în special, care trebue şi are tot interesul să apere el în primul rând demnitatea şi prestigiul membrilor săi, cată să examinăm chestiunea acestor menţiuni, atât din punct de vedere de drept: **dacă Tribunalul are sau nu facultatea de a face aprecieri fie în fond, fie în formă asupra regularităţii registrelor**, cât şi din punct de vedere de fapt, dacă, în presupunerea că o apreciere ar fi posibilă, o asemenea adnotaţie ar puteà fi aplicată pe registre **contrasemnate de un contabil autorizat sau contabil expert.**

In ce privește chestiunea de drept, am arătat încă la începutul acestui articol, că drepturile Tribunalului pentru aplicarea vizei, sunt strict limitate de lege și că art. 27, din Codul de Comerț român, prescrie și cuvintele pe cari trebue să le noteze Tribunalul sau judecătorul de ocol sub ultima operațiune înscrisă.

Dar nu numai sensul și spiritul legilor noastre, se opun oricărei aprecieri subiective din partea instanțelor judecătorești, dar întreaga legislație europeană și doctrină comercială pură, susține și documentează utilitatea și ijusteţea acestui punct de vedere.

Iată, ce zice în această privință, marele doctrinar comercialist Cesare **Vivante** în vol. I din „Traité de Droit Commercial", la pagina 314.

„Le livre doit être présenté une fois par un aux mêmes autorités judiciaires et, si elles font défaut au notaire pour qu'il soit legalisé immédiatement apres la dernière mention.

Le juge ne doit apposer sa signature sur le livre que s'il a été coté et signé avant d'être mis en usage, parce qu'en l'absence de ces formalités essentielles, il n'y a pas un livre de commerce au sens légal: **mais il ne peut et il ne doit faire aucune recherche sur la régularité et sur l'ordre des ecritures. Son devoir est simplement de fixer la date de la dernière mention**" etc.

Va să zică, prima întrebare ce trebue să și-o pună judecătorul înainte de a apllică viza, este dacă registrul ce i se prezintă a fost numerotat și parafat.

De îndată însă, ce această condiție a fost satisfăcută, judecătorul nu poate și nu trebue să facă nici o cercetare cu privire la regularitatea sau ordinea operațiunilor înscrise. Datoria sa este pur și simplu de a fixă data ultimei operațiuni „pentru ca să se poată — spune mai departe Vivante — „stabilì ulterior (când cazul se va prezentà) dacă operațiunile au fost trecute zicu zi și pentru a face imposibil ca un registru ținut multă vreme în alb să poată fi complectat în vederea unui proces sau în caz de faliment, denaturându-se astfel adevărul".

Aceasta din urmă este singura rațiune a acestor vize, care de altfel în alte țări nici nu există și nici nu s'ar puteà concepe în mod obiectiv, o altă justificare a formalității de încheiere.

A lăsà la facultatea Tribunalului cu ocazia vizei, aprecierea dacă registrele sunt bine sau rău ținute, dacă operațiunile se succed sau nu în ordine cronologică, dacă nu s'au omis cumvà operațiuni și așà mai departe, este o imposibilitate de fapt, din două puncte de vedere:

1) Pentrucă Tribunalul, care e obligat să aplice viza fără întârziere, spre a puteà trece operațiunile din ziua următoare, nu poate deține multă vreme registrele comerciale, astfel că n'are timpul material de a examinà registrele în detaliu ca să se poată pronunțà asupra regularității lor, și

2) Pentrucă, admițând **ad absurdum** că o asemenea expertiză ar puteà fi făcută într'o singură zi, nu Tribunalul, ci judecătorii, ci profesioniștii experți juraţi vor puteà s'o facă, lucru care nu e prevăzut de Codul de Comerț, decât în cazuri de falimente, litigii, procese comerciale, etc., iar nicì de cum cu prilejul unei vize, care nu e cum am arătat mai înainte, decât o simplă formalitate.

* * *

Chestiunea de fapt.

Poate Tribunalul sau judecătorul să aplice o adnotație subiectivă, după semnătura unui contabil autorizat sau contabil expert?

Ca și la chestiunea de drept, răspunsul nostru este și nu poate fi decât negativ.

Prin legea Trancu-Iași, pentru organizarea Corpului de Contabili autorizați și experți contabili în România, publicată în „Monitorul Oficial" No. 80 din 15 Iulie 1921, se stabilesc drepturile și datoriile contabilului profesionist, și se prevăd sancțiuni severe pentru cazurile cînd el s'ar abate dela datorie, sancțiuni care nu înlătură penalitățile prevăzute de codul penal (Art. 24 din lege).

Dacă deci, un profesionist calificat, răspunzător, față de o lege specială, semnează registre ca fiind în regulă, Tribunalul — care n'are nici studiile unui contabil autorizat sau expert, — nu poate și nu trebue să facă vreo obiecție sau apreciere asupra regularității.

Și ar fi de neînțeles să fie altfel, când însăși Tribunalul sau instanțele superioare în cazuri de procese, litigii sau falimente comerciale apelază la cunoștințele unui expert profesionist, dând pe baza raportului acestuia, deciziuni definitive.

In lumina celor de mai sus, contrazicerea între activitatea Trib. Comercial, în numele căruia se eliberează de altfel că țile de legitimați dovedind capacitatea profesională contabilului autorizat și expert și între procedeul **adnotațiunilor suplimentare**, apare și mai elocventă.

Nu cunoaștem părerea d-lui Prim-Președinte al Tribunalului Ilfov în această privință și nici nu știm dacă d-sa are vreo cunoștință de sistemul pe care l-a adoptat Tribunalul la vizarea registrelor.

Nici în drept, nici în fapt, Tribunalul nu este îndreptățit de a notà altceva pe registrele prezentate spre încheiere decât cuvintélé prescrise de lege. **Tertium non datur.**

O revenire asupra procedeului de adnotațiuni adoptat în ultimul timp și rectificarea vizelor astfel aplicate, se impune de urgență, pentru prestigiul comerțului în general și al Corpului contabililor în special.

A. Lehrman, Expert contabil

APARIȚIA INSEMNĂRILOR CONTABILE ȘI VECHILE MIJLOACE DE SCRIS

Leagănul contabilității trebuie căutat în epoca de înaintare intelectuală a omului, următoare îndelungatei perioade, sub a cărei durată s'au cristalizat noțiunile fundamentale de aritmetică provocând alcătuirea cuvintelor și reprezentarea lor grafică.

Stăpân pe secretul numerilor, cunoscător al operațiunilor aritmetice și deprins cu arta scrisului, omul, având interes vital să-și reamintească amănuntele în legătură cu faptele încheiate sau cu cele proectate în viitor, fără împovărarea memoriei peste pu-

terile ei limitate, a fost silit să caute mijlocul potrivit de sprijin și de ușurare. In forma lor primitivă, însemnările contabile nu aveau nimic comun cu caracterul unei contabilități sistematice. Sfera lor de aplicare se limită la simpla notare cantitativă a bunurilor de prima necesitate ce formau obiectul schimbului.

Ne putem ușor imagina cât de binevenită a fost descoperirea scrisului și cât de folositoare s'a arătat practicarea lui, în special pentru aceia, cari exercitau schimbul pe o scară mai întinsă. Neajunsurile provocate de împrejurarea că unele încheeri puteau scăpa ușor din vedere, sau erau complet neglijate tocmai fiindcă memoria supraîncărcată de grijile zilei se arăta neputincioasă a reține toate amănuntele, au găsit în instrumentul scrisului remediul potrivit pentru suprimarea lor.

O nouă fază de desvoltare a comerțului s'a produs prin adoptarea banilor în circulație ca substitut al obiectului de schmb. Pe urma ușurării operațiunilor de vânzare-cumpărare prin intermediul acestui măsurător de valori, articolele aflătoare în circulația restrânsă a unei regiuni se înmulțiră cu multe producte de provinienţă streină. Cercul de activitate al operaților începând să câștige teren, s'a afirmat cu putere trebuința controlului din ce în ce tot mai intensiv. Cei ce se îndeletniceau în mod permanent cu mijlocirea schimbului și vedeau în această ocupație, profesională principalul lor izvor de venit, nu s'au mai putut sustrage imperativului categoric al însemnărilor efectuate în ordinea cronologică a transformărilor operate în patrimoniul lor.

Trecutul popoarelor din antichitate cuprinde un bogat material, din a cărui varietate se poate reconstrui comerțul întreprins în acele vremuri, care trecea peste hotarele țărilor, străbătea întinsul pustiu al uscatului și amenințătoarele valuri dealungul mărilor punând pretutindeni temelii de legătură între depărtatele părți ale globului pământesc. Aceste popoare ar fi fost stingherite în fecunda lor activitate, fără sprijinul însemnărilor contabile. Multiplele și variatele operațiuni încheiate atât în cuprinsul țării de origine, cât și în raporturile cu exteriorul, în lipsa unui control amănunțit, n'ar fi putut luà avântul pentru care nutrim o desăvârșită admirație.

Pe vremea când întrebuințarea hârtiei erà în stăpânirea necunoscutului, însemnările contabile aveau să înfrunte grele neajunsuri. Blocurile de piatră, cărămida, frunza plantelor, pânza, planșetele de lemn, plăcile de metal, tablele cerate, etc, etc., erau mijloace nepractice. Gravarea textului se făcea cu ajutorul unor obiecte ascuțite și cauza mari pierderi de timp. Ca rechizit de scris pentru tabelele cerate se întrebuința un stilet de metal sau de os, având un capăt ascuțit și celalt lat. Cu ajutorul extremității ascuțite se grava textul în stratul de ceară uns pe tăbliță, iar partea de format lat servia la îndreptarea greșelilor prin netezirea masei de ceară. Mai multe table cerate — *Romanii*

le numiau „cera“ sau „tabella“ — legate la un loc cu sârmă sau curele, luau numele de *codex*. Cele de format mic se numeau *codicelli* sau *pugillares*.

Descoperirea hârtiei-papyrus a oferit mai multă ușurință pentru însemnări. *Plinius* amintește că în bogatul și frumosul oraș Alexandria existau cantități enorme de papyrus din care se prepara hârtia. Planta de papyrus se cultivă în Egipt dealungul Nilului, din timpuri străvechi. Această plantă cu cotorul învelit în mai multe membrane, dintre cari, cele exterioare și dela centru de calitate mai bună, procura materia primă pentru hârtie. Foile întinse una lângă alta, încrucișate cu un strat suprapus și udate cu apă din Nil, erau presate, netezite și apoi uscate. Pentruca Egiptenii să poată exploata exclusiv monopolul preparării, nu s'au sfiit să răspândească vestea, că fabricarea hârtiei de papyrus și reușita ei sunt în funcție de apa Nilului. Secole dealungul Egiptul a rămas unica țară ce aproviziona cu hârtia lumea întreagă, deși apa Nilului, pe care o invocau în sprijinul preparării, nu conținea, cum nu conține nici astăzi, materii cleioase.

Credem interesant să reamintim incidentul ce a cauzat descoperirea pergamentului, care deasemenea nu a putut fi disprețuit de comercianți pentru însemnările ce aveau de făcut.

Invidiosul rege Ptolomeu al II-lea, interzise exportul hârtiei în *Pergamos* (Azia-Mică), deoarece nu vedea cu ochi buni biblioteca regelui *Kumenes* în plin avânt de desvoltare și credea că, prin prohibirea hârtiei la export, biblioteca rivală nu va putea întrece bogăția și faima de care se bucura propria sa bibliotecă. Lipsa hârtiei la Pergamos a dus la descoperirea pergamentului, preparat din piele de câine și de azin, ajungând să fie, grație durabilității lui, un periculos rival pentru hârtia ce se menținea în circulație numai din cauza ieftinătății. Marele avantaj al pergamentului eră că puteau fi întrebuințate la scris ambele fețe, în vreme ce foile de papyrus aveau facultatea să fie folosite numai pe o singură parte.

Pentru serviciul corespondenței cum și pentru păstrarea însemnărilor privitoare la operațiunile încheiate, coalele cu dimensiuni formidabile se făceau sul împrejurul unei vergele de lemn sau metal.

Nu putem imagina câtă pierdere de timp cauza actul desfășurării sulului, mai ales dacă eră format din mai multe coale înnădite, pentru a se căuta conturile dela un capăt la celălalt.

Registrele alcătuite din table cerate erau vecinic amenințate de pericolul ștergerii sau falsificării textului gravat.

D. Voina
Inspectorul învățământului profesional

VIZA REGISTRELOR COMERCIALE

In chestiunea vizei registrelor, Corpul nostru a făcut următoarea intervenţie către Ministerul de Justiţie·

DOMNULE MINISTRU,

Suntem sesizaţi din partea membrilor noştri că cu toate demersurile făcute atât de noi cât şi de Camera de Comerţ, la unele Tribunale şi în special la Trib. Ilfov, se menţine încă dispoziţia luată anul trecut, că odată cu vizarea registrelor comerciale să se facă adnotaţiuni cu privire la modul ţinerii registrelor, adnotaţiuni ce nu sunt prevăzute în art. 27 cod. com., şi nici n'au fost în intenţia legiuitorului, după cum reese din discuţiunile urmate cu ocazia votării Codului de Comerţ.

Aceste menţiuni sunt uneori simple afirmaţiuni ca de ex.: „registre neregulat ţinute", fără cel puţin să se arate pentru ce sunt neregulat ţinute, după cum a fost cazul recent cu soc. „Alianţa".

La soc. „Steaua Română" ale căiei registre au fost vizate cu adnotaţia de mai sus, fără vreo motivare, cu toate insistenţele expertului contabil, care contrasemnase acele registre, motivare care abiă mai târziu s'a făcut după ce s'a luat contact şi cu d-l preşedinte Cernescu.

Dar chiar când i se fac motivări, acestea sunt de aşà natură că nu rezistă celei mai slabe critici, aşà în cazul de mai sus s'a susţinut oral că registrele sunt neregulat ţinute pentrucă nu are operaţiuni trecute în fiecare zi, ca şi cum o întreprindere ar fi obligată ca în fiecare zi să facă operaţii.

Cele mai multe motivări se bazează pe faptul că operaţiunile nu sunt trecute la zi, asupra acestei chestiuni Curtea de Casaţie s'a pronunţat în diferite rânduri, menţionăm decizia No. 2263 şi 2364 din 1924, în care se spune că **„simpla împrejurare că operaţiunile n'au fost trecute în registre zi cu zi, nu este suficientă pentru înlăturarea acelor registre, sub cuvânt că ar fi neregulate".**

Acum când registrele au cea mai mare importanţă atât în raporturile comerciale cât şi în raporturile cu fiscul, asemenea menţiuni puse pe registrele comerciale îzbesc pe deoparte în comarcianţi cât şi într'un Corp întreg de profesionişti.

De aceea, Domnule Ministru, vă rugăm să binevoiţi a luà măsurile ce veţi crede de cuviinţă pentruca atât negustorii cât şi membrii Corpului nostru să nu se vadă expuşi a li se înlătura registrele ca mijloc de probă pe baza unor adnotaţiuni făcute cu ocazia vizei uneori fără motivare, alte ori cu o motivare insuficientă, — adnotaţiuni pe cari noi de altfel le găsim că nu sunt prevăzute în nici o dispoziţie din codul de comerţ sau din alte legi.

Vă rugăm, Domnule Ministru, să binevoiţi a dispune să ni se comunice şi nouă rezultatul demersului nostru.

Primiţi, vă rugăm, Domnule Ministru, odată cu mulţumirile noastre anticipate şi asigurarea deosebitei noastre stime.

Decan, (ss) N. BUTCULESCU.

Director, (ss) Ioachim.

Partea rezervată Corpului

SĂRBĂTORIREA D-LUI ILIE MECU LA TULCEA

Corpul Contabililor din Tulcea, cu ocazia unei vizite a d-lui I. Mecu, președintele Corpului Constanța, i-au făcut o grandioasă manifestație de simpatie.

In sala cea mare a clubului Sfatului negustoresc, frumos decorată și ornată cu ghirlande de verdeață, după ce s'au făcut prezentările, a avut loc un copios dineu, toastând d-l **I. Patriciu**, care spune între altele:

In astă seară, în calitate de președinte al Corpului Contabililor autorizați și experților-contabili, secția Tulcea, am neprețuitul prilej de a vă vedeà strâns uniți, spre a sărbători „Munca" întruchipată în persoana d-lui Ilie Mecu.

Gorjul a dat comerțului și finanțelor dobrogene o energie și o pricepere de prim ordin, iar nevoiașilor din jud. Constanța, care are fericirea să-l aibă, un sprijinitor pururi gata să săvârșească o operă de bine.

Cu o putere de titan, muncind zi și noapte, fără întrerupere și fără a se gândì la odihnă, riscându-și sănătatea, înduioșat de durerile mulțimilor și călăuzit numai de gândul de a-i ajutà, a refăcut întregul județ distrus de războiu, dând posibilitate celor înapoiați dela diferitele fronturi de luptă, a-și muncì ogoarele și a-și reface gospodăriile.

Ca președinte al Corpului contabililor din Constanța și membru în consiliul superior al Corpului, trecând prin toată fileria de funcționar al Băncei Naționale a României, a dus o luptă neîntreruptă pentru revendicarea drepturilor noastre, cari în parte ne-au fost satisfăcute, Il rugăm ca și de acì înainte să ducă lupta continuă, pentru deplina lor înfăptuire.

Iar vouă, iubiți colegi mai tineri, să vă serve ca o pildă vie de perseverență, de muncă neprecupețită, de cinste și de luptător pentru dreptate, căci al vostru este viitorul.

Permiteți-mi mult stimate coleg, ca odată cu omagiile noastre, să vă ofer ca amintire a acestei frumoase zile, în semn de admirație a Corpului contabililor secția Tulcea, acest mic dar, oferit din toată inima și cu mult drag, care în momente de nostalgie, să vă reamintească frumoasele plaiuri ale locului natal.

(D. Patriciu oferă în numele Corpului contabililor-autorizați secția Tulcea, o statuetă, iar în calitate de președinte al Cassei de împrumut pe gaj din Tulcea, oferă o altă statuetă de bronz din partea sătenilor tulceni, reprezentând Munca).

D-l **Gh. Lupu**, președintele Sfatului negustoresc într'o vibrantă cuvântare, enumărând marea operă înfăptuită de d-l Ilie Mecu, în Dobrogea, după ce scoate în relief puterea de muncă a sărbătoritului, anunță că conform noilor legi de descentralizare, cari vor organizà administrația țării pe regiuni reprezentate la Centru, **d-l Ilie Mecu este singurul care trebue să reprezinte finanțele, industria și comerțul al întregei noastre provincii.** D-sa oferă d-lui Ilie Mecu din partea Sfatului negustoresc din Tulcea o statuetă de bronz, reprezentând pe Mercur, zeul comerțului.

D-l **George Georgescu**, președintele Camerei de Comerț și Industrie din Constanța, evidențiază marele merit al d-lui Ilie Mecu care constă în faptul că în loc să se fi închis în citadela Băncii Naționale, trăind liniștit, după cum se obișnuește astăzi, a coborît în mijlocul țăranilor în vremurile cele mai grele și, trecând adesea peste litera moartă a legilor, a atins sublimul ideei de a munci pentru ajutroarea tuturora, pe riscul d-sale.

D-l **Ștefan Ștaub**, contabil autorizat și secretar de redacție al „Progresului Tulcei", a declamat următoarea improvizație:

Aduc vestirea de vremi noui.
Sărmanul nostru colț de țară
Creiat acì să 'ndure doară
E-atât de-uitat că nici chiar Soare
N'aruncă 'n el trei raze chioare,
Dar azi de ce e sărbătoare?
De ce ni-i cerul plin de soare?
De ce tristețea astăzi moare
Și nici o rană nu ne doare?
E semn că bunul Dumnezeu
Trimisu-ne-a pe Prometeu
Icoana lui acì azi scrie
Cea mai sublimă feerie
— Sunt Mecu și acì la voi

Răspunsul d-lui Ilie Mecu

D-l Mecu, adânc mișcat de această frumoasă manifestație de simpatie, a răspuns că se întreabă cu nedumerire, căror fapte deosebite se datorește sărbătorirea așà de frumoasă ce i s'a făcut de vrednicii și inimoșii reprezentanți ai vieții economice din orașul și județul Tulcea, fiindcă d-sa, nu în Tulcea, ci în județul Constanța a înfăptuit activitatea economică, pentru care i s'au adus elogii la masa din astă seară.

Ar fi fost explicabilă — a spus d-l Mecu — această dovadă de simpatie dacă, aruncat fiind pe meleagurile județului Tulcea, aș fi avut fericirea de a puteà fi colaborat, alături de d-stră, la propășirea economică a acestui județ.

Faptul însă că d-stră sărbătoriți azi un om, care n'a avut — așà cum ar fi dorit — ocaziunea de a aduce servicii mai apreciabile cauzei pe care o slujiți d-tră, mă mișcă adânc — a spus d-l Mecu — fiindcă mă face să văd că în orașele mici, se găsesc suflete mari, suflete generoase, cari dau dovadă de așa frumoase și înălțătoare sentimente, atunci când, ridicând cinstirea muncii și îndeplinirea datoriei la rangul de dogmă, încurajează într'un mod așà de frumos, pe cei ce-și închină activitatea pe altarul intereselor obștești. Și gestul d-stră este cu atât mai sublim, cu cât îl faceți numai pentru amorul artei, fiindcă cinstiți în astă seară, pe un om, care, cum am spus, regretă de a nu fi avut prilejul să poată contribui cu mai mult la servirea intereselor economice ale județului d-stră.

D-sa, aducând apoi, tot prinosul de recunoștință: reprezentanților Camerei de Comerț, Sfatului Negustoresc, Băncilor Tulcene, Corpului de Con-

tabili, Comerțului, Industriei și agriculturei tulcene, cari l-aŭ sărbătorit într'un mod așà de frumos, exprimă apoi, călduroase mulțumiri Corpului de contabili din Tulcea, care a luat inițiativa acestei sărbătoriri și a arătat toată luptà depusă de d-sa, ca reprezentant al întregei Dobrogii pentru ridicarea Corpului de elită al Contabililor și experților contabili, care legiferând profesiunea, formează azi busola conducătoare a vieții noastre economice pe drumul de progres al acestei țări.

O SĂRBĂTORIRE A MUNCII

Corpul contabililor, secțiunea Caracal, pentru a strânge tot mai mult rândurile și a luà un contact mai efectiv cu colegii din alte centre, a organizat la Corabia, în ziua de 5 Aprilie c., o conferință.

D-l **Anghel Daniel**, președintele corpului, a vorbit despre „scumpete" și expunerea sa clară și destul de documentată, a arătat că nu întotdeauna negustorul trebue a fi considerat ca un speculant, mai mult saŭ mai puțin feroce, ci, el îndeplinește un rol social necesar.

Prin stăruința colegului nostru, d-l Nic. Constantinescu, vizita colegială făcută la Corabia a luat caracterul unei serbări, căci, după conferință a urmat o masă comună la care au luat parte aproape în întregime, fruntașii comerțului Corăbian, în frunte cu d-l **Marin Nicolăescu**; d-sa este socotit de toți ca decan al ocmercianților corăbieni, și corpul nostru a socotit că este un frumos prilej pentru a sărbătorì această figură a comerțului Corăbian, care face cinste orașului său.

D-l **Anghel Daniel**, președintele Corpului nostru, în entusiasta sa cuvântare, ținută la masă, a adus elogii bătrânului fruntaș, d-l **Marin Nicolăescu, relevând frumosul său gest de a fi donat suma de două milioane lei pentru construirea unui local școalei comerciale.** Cuvintele noastre sunt prea slabe pentru a învederà măreția faptei, mai ales în această vreme de materialism feroce, când fiecare caută a-și sporì, tot mai mult bogăția sa.

Gestul d-lui Marin Nicolăescu este cu atât mai frumos cu cât d-sa, având copii și nepoți, ar fi putut să fie cevà mai egoist; totuși d-sa a socotit că, deși, bogat astăzi, datorește cevà societății care, de bună seamă ca pe lângă munca, energia și priceperea depusă de d-sa, a colaborat la frumoasa sa avere.

Numele său, deapururi, va fi legat de această faptă mare și frumoasă și va trăì, desigur prin aceasta, în amintirea generațiunilor viitoare.

Aceasta este partea pozitivă a omului și ceeace rămâne după urma străduinței sale: faptele mari și frumoase săvârșite de el în viață.

N. Ionescu

(Din Revista Corpului contabililor din Caracal, No. 4-6).

SERBAREA DE FINE DE AN A ŞCOALEI ELEMENTARE DE COMERŢ No. 4

Joi 25 Iunie, a avut loc în palatul Camerei de Comerţ şi Industrie, distribuirea premiilor elevilor meritoşi ai şcoalei elementare de comerţ No. 4 din Capitală.

La solemnitate au luat parte d-nii M. Berceanu, prim vice-preşedinte al comisiei interimare, D. P. Niculescu-Rietz, vice-preşedinte al comisiei interimare, M. Roşeanu, directorul şcoalelor şi al asistenţei, V. Ioachim, directorul Camerei de Comerţ, profesorii şcoalei, părinţii şi elevii.

D-l profesor **Al. Sorescu** a recomandat ce cărţi trebue să citească elevii în timpul vacanţei.

D-l director **I. Constantinescu** a făcut o dare de seamă asupra activităţii şcoalei, aducând mulţumiri corpului didactic, pentru colaborarea sa şi elevilor silitori pentru sârguinţa depusă la învăţătură.

D-sa a mai mulţumit Ministerului, Primăriei Capitalei şi Camerei de Comerţ pentru sprijinul dat şcoalei.

D-l **V. Ioachim** din partea Camerei de Comerţ, a arătat rolul şi importanţa şcoalelor elementare de comerţ şi sprijinul pe care îl dă necondiţionat Camera de Comerţ, acestei şcoale.

D-l Sorescu, comerciant, îndeamnă tineretul să se dedice carierei comerciale.

D-l **M. Berceanu,** promite tot sprijinul pentru clădirea unui cămin pentru elevii fii de săteni.

D-l **D. P. Niculescu-Rietz,** aduce mulţumiri corpului didactic pentru munca depusă, arătând că comitetul şcolar nu cruţă nici un sacrificiu pentru ca şcoala să poată funcţionă în cele mai bune condiţiuni.

Propune cooptarea ca membru al comitetului şcolar a d-lui Gh. Stoenescu, comerciant, care întreţine cu cheltuiala sa o aripă nouă a şcoalei.

D-nii M. Berceanu şi D, P. Niculescu-Rietz, împart apoi premii elevilor meritoşi, premii compuse din cărţi, donate de Casa Şcoalelor, Primăria Capitalei, Camera de Comerţ şi Corpul Contabililor.

DE LA COLEGII NOŞTRI DIN BANAT

La **Lugoj** numărăm una din **Filialele** cele mai importante din ţară **ale** Corpului nostru de contabili, în ce priveşte organizaţia sa, graţie d-lui Al. Petit, directorul sucursalei Băncii Naţionale.

Luni 27 Iulie, având loc o **adunare colegială a membrilor,** au fost invitaţi şi colegii noştri dela centru, luând parte şi d-l **Gr. L. Trancu-Iaşi,** fost ministru, şi preşedinte de onoare al Corpului nostru. Dintre ceilalţi prezenţi, am remarcat pe d-nii **Al. Petit,** preşedintele filialei Lugoj, **I. C. Negrescu,** delegat al Consiliului superior Bucureşti, **Macici,** directorul Băncii Comerţului Lugoj, **Florescu,** adm. financiar al judeţului, Otel, director Banca Banatului, D. Gal, dir. bancă Albina şi d. Tr. Milea, d-nii Negoescu

și Neamțu dela Banca Comerțului, d-l Apoteker-Costieni, Hirsch Cerbu, Profir, Oprișan, Wunder, etc.

S'a vizitat: **Muzeul comercial**, fundat de secția Corpului nostru, **școala comercială, Fabrica de mătase, calapoade**, etc.

Din cele văzute în **Muzeul comercial**, ne putem da seama mult mai ușor că județul Caraș-Severin cu capitala Lugoj, este unul din cele mai industriale din țară. Astfel avem de admirat produsele și reclamele renumitelor fabrici din Reșița, cari nu mai au nevoe a fi evidențiate, cum și acele ale soc. Titan Nadrag din **Nadrag**, uzine metalurgice cu peste 2500 lucrători, unde se fabrică orice fel de piese de tuci, tablă neagră și plumbuită, sobe, găleți, cue etc. etc. Fabrica de pluguri, sape, lopeți etc., din Topleț, care rivalizează cu produsele celor mai renumite fabrici străine. Fabricele de piélárié Gero Karman din Bocșa Montană și aceà a d-lor Milnit și Holet din Caransebeș, **renumite prin pielăriile lucrate în cromo de tot felul de culori.** Fabrica de furnituri pentru mobile, unica ca finețe, a soc. Mundus et Borlova Armeniș din Balta Sărată, Fabrica de derivate de petrol din Orșova, Fabrica de cuțite Ing. Maasson din Rusca Montană, soc. Comercială de țesătorie și moara din Lugoj, care țese anual peste 1 milion metri pânză, Fabrica Textilă din Lugoj, cu renumite arniciuri. Fabricele de sape și lopeți Dușan Miloșevici din Rusca Montană și Antoniu Haberhern din Lugoj, renumita Fabrică de calapoade unica în țară, soc. anon., care din lemn brut scoate forma piciorului celui prezent imediat. Fabrica de parchete Mihai Rusz și fiu, cum și fabrica cu reputație mondială „Coroana" din Caransebeș, pentru fabricat butoae, parchete, găleți, putini, ciubere, etc., Fabrica de pluguri Hürtl, din Lugoj, Fabrica de țiglă și cărămidă Partos et Co., din Lugoj. Carierele de marmoră I. Bibel din Ruschița, unde se scot blocuri de marmoră albă și roză de 15.500 kgr. **unul, exportându le la Viena. Fabrica Kovaci et Polgar din Lugoș**, pentru articole în ciment, tuburi, fântâni, monumente, case de beton etc., Distileria Besco, Lugoj, cu tot felul de **băuturi**, Fabrica Iuliu Gero, cu tot felul de torșoane și fileuri de mână, Isidor Sidor, fabrica de cromolitografie pe cutii, tinichea, hârtie, etc., Auspitz, institut de arte grafice, etc. etc.

Pe lângă aceste fabrici cari desfășoară o activitate demnă de admirat, și cu taotă criza financiară a țării în care se sbat actualmente, s'a vizitat cu parte din membrii prezenți fabrica de mătase Vasile Popa, unica în țară, cu peste șapte sute mașini de tras gogoșile de mătase, pe cari Statul le cumpără **dela cultivatori cu 70 lei kgr., și le revinde cu 460 fabricei, ținând** seamă că 5 kgr. gogoși necesită pentru 1 kgr. mătase, costă 1 kgr. mătase trasă în jurubițe 2300 lei, iar pe piață mătasa costă 2000 lei.

Am vizitat apoi în comuna Marginea importanta fabrică a soc. anon. „Marginea", unde vagoane întregi de metri de fag sunt carbonizate în vagonetele lor și stoarse de acizi, fabricându-se gudronul, catranul, gaiacolul, acidul metilic, acidul acetic (principala fabricație) etc., iar oărbunii sunt **exportați în Orient Fabrica e așezată pe circa 20 iugăre, având în exploatare separat pădurile ei.**

Am vizitat apoi renumita fabrică **dela Tomești** de sticlărie de lux a **firmei I. Losch.** Vizita aceasta ne-a arătat că produsele țării noastre întrec pe cele străine. Totul se lucrează din materialul de quartz cel mai fin din

carieră proprie. Pe lângă sticlele de lampă şi pahare, sticle etc., de lux, avem de admirat cristaleria lucrată în culori şi gravată prin tăeturi în sticlă, mo delele cele mai variate. Mare parte din aceste produse se exportă în Serbia, unde sunt bine plătite.

Din cele văzute, jud. Caraş-Severin se poate mândri cu industria şi comerţul înfloritor ce-l are. E de mirat cum **autorităţile noastre** până acum nu au înfiinţat în **Lugoj** o **Cameră de Comerţ**, absolut necesară, cum şi o **şcoală comercială superioară**. Aceste instituţii faţă de cele expuse mai sus, sunt neîntârziat cerute de însăşi existenţa şi propăşirea întregului Banat.

La agapa colegială ce a avut loc la restaurantul românesc „Vlădău", **foarte bine servită, colegii noştri şi-au dat mâna şi au promis că vor luptă** din răsputeri pentru ca instituţiile de mai sus să fie anul viitor un fapt îndeplinit.

D-l **Gr. L. Trancu-Iaşi** a rostit cu această ocazie, o emoţionantă îndemnare la muncă şi organizaţie, a colegilor noştri.

D-sa a arătat că d-l Petit inaugurând la 5 Iulie **Muzeul comercial** şi industrial din Lugoj. opera aceasta nemuritoare va da un avânt, dacă va fi imitată, tuturor centrelor comerciale şi industriale ale ţării. Mulţumeşte apoi pentru fondurile strânse pentru bibliotecă, pentru şcoala comercială, pentru ajutorarea elevilor.

Doreşte ca realizarea înfiinţării Camerei de Comerţ să fie îndeplinită **cât de curând, promiţând stăruinţa sa. Evocă trecutul, prezentul şi viitorul** trecutul, amintindu-şi la vederea d-lui Petit, de atunci când erau colegi la Iaşi, citeau şi urmăriau sârguitori fără a prevedea ce va fi în viitor, şi îndeamnă pe tineretul comercial ca să muncească şi să înveţe şi ei necontenit, căci răsplata va veni, cum a fost. cu d-sa, ajungând deputat şi ministru.

Evoacă prezentul, prin bucuria mare ce o simte văzând pe colegii din provincia soră astăzi uniţi şi luptând pentru idealul comun şi al ţării întregi.

Evoacă viitorul, căci adunarea de azi e o întrunire vestitoare a zilelor mai bune de mâine, a colegilor noştri, a Corpului nostru de contabili şi experţi. Exemplul de faţă al Corpului din Lugoj, care atrage atenţia celorlalţi colegi din ţară, ce va să zică solidaritatea. Colegii noştri storşi până acum ca o lămâe în munca lor istovitoare în toate întreprinderile, vor avea în viitor, prin forţa lucrurilor, conducerea acestor întreprinderi. Azi prin organizaţia noastră suntem o forţă în ţară, şi această forţă va deveni ca un val năprasnic, făcând ca în Corpul nostru să intre şi contabilii cooperatişti. Contabilitatea trebue introdusă nu numai în comerţ şi industrie, ci şi la micul agricultor, devenit azi un mic moşier, ea va fi ţinută de contabili cooperatişti. Vom face astfel un pas înainte. Mulţumeşte colegilor Petit, Macici şi celorlalţi.

Luând cuvântul d-l **I. C. Negrescu**, d-sa a rostit următoarele:

Am venit azi câţivă prieteni vechi împreună cu îndrumătorul şi făuritorul legei existenţei noastre d-l ministru Gr. Trancu, ca să aducem şi noi din partea Corpului de contabili experţi şi Consiliului superior, cuvinte de laudă şi dragoste colegului Petit şi celorlalţi cari l'au secondat, pentru munca depusă în acest frumos colţ al ţării, şi să răsplătim activitatea des-

făşurată de d-sa în drumul intereselor noastre cu afecțiunea nemărginită pe care a însădit-o și a cultivat-o în noi până acum.

In numărul colegilor cari duc cu fală standardul nostru, Petit ocupă un loc de frunte, însoțit de valoroșii săi colaboratori și colegi.

Pe d sa îl cunoaștem de mult; din acele timpuri când noi cu toții luptat atât pentru traiul greu al vieții pentru a ne face o situație în societate, cât depunând tot odată aceiași râvnă pentru breasla noastră ca să o scoatem la iveală și să o impunem ca una ce eră absolut necesară intereselor vitale ale țării.

Dumnezeu ne-a ajutat dându-ne în mijlocul nostru pe d-l Trancu și d-l Butculescu, Decanul nostru, ca conducători.

Noi soldații, pe care îi cunoașteți din Revista Generală de Comerț și Contabilitate nu ne-am făcut decât datoria secondându-i și dându-le sprijinul desinteresat, operile pentru cari am luptat făcându-le realitate, astfel că colegii noștri cari vor urmă, vor aveà un viitor tot atât de limpede și clar ca să nu greșesc expresia, întocmai ca o contabilitate în partidă dublă.

Colegii de aici cu d-l Petit, au organizat Corpul nostru din acest oraș, așà că îl numărăm printre cele dintâi secțiuni din țară.

D-sa prin activitaea care îl caracterizâ, nu și-a pierdut încă timpul liber menit recreației sale, ci a creat.

D-sa e colegul fecund, și de muncă, și activității sale ridic acest pahar în sănătatea sa, în sănătatea colegilor și negustorimii din Lugoj, în sănătatea colegului nostru prezent și iubit d-l Trancu-Iași.

Mai ridic paharul, nu trebue să uităm în nici o ocazie pentru Corpul nostru și vă invit pe toți în numele acestui Corp, la Congresul dela Cluj, din Septembrie și la inaugurarea mărețului nostru Palat din București, ce va aveà loc după acest congres, spre a vedeà cât prețuește munca acelor ce vor.

D-l Al. Petit, luând și d-sa cuvântul, mulțumește celor prezenți și asigură că cu concursul colegilor săi, va înfăptui toate operile atât de necesare azi orașului Lugoj, pentru ridicarea lui.

Au mai vorbit d-l Apoteker, d-l Cerbu etc.

S'a vizitat apoi stațiunea Buziaș, renumită prin exploatarea apelor sale minerale și toți colegii și-au strâns mâinile în aceiași zi, seara, dându-și întâlnire la congresul din Septembrie din Cluj, al Corpului de contabili.

I. C. Negrescu

BANCA MOLDOVA

— Societate Anonimă —

Capital deplin vărsat și rezervă Lei 70.000.000

Centrala: IAȘI

Sucursale: *București, Galați, Chișinău, Cernăuți, Bălți, Cetatea-Albă (Ackerman), Orhei, Leowa, Reni, Tighina și Tarutino*

Antrepozite: *Iași, Roman, Reni și Bălți*

Telegrame Adr.: „MOLDOBANCA"

COLEGIALE

— D-l **G. Butuceanu**, a fost ales în „Comitetul pentru înfiinţarea „Sindicatului fabricanţilor de tricotaje".

— D-nii dr. **Gheron Netta** şi dr. **Victor Slăvescu**, membrii ai Corpului nostru, au fost numiţi conferenţiari la Academia de înalte studii comerciale din Bucureşti.

— Din iniţiativa soc. „Alaci" şi cu concursul Corpului didactic al Academiei de Comerţ din Bucureşti, s'au înfiinţat cursuri de vară la şcoala comercială superioară din Lipova, de sub conducerea colegului nostru, d-l Aurel Lepădatu.

— D-nii **Cezar Miron** şi **Jean Petrescu**, au fost numiţi profesori în învăţământul comercial din Ploeşti.

— In No. precedent al Revistei a apărut din greşeală că la Banca Maritimă din Constanţa a fost ales ca cenzor d-l Al. Sorescu, în loc de d-l **E. V. Begotti**, ceeace rectificăm.

— Cu concursul colegilor noştri, d-nii **Ilie Mecu**, inspector general B. N. R. şi **G. Georgescu**, preşedintele Camerei de Comerţ Constanţa, s'a înfiinţat o „Bancă a industriaşilor şi meseriaşilor dobrogeni".

— D-l **Octav Lăzărescu** a fost numit de Trib. Ilfov să supravegheze operaţiunile de încasări şi de contabilitate ale bomboneriei Alexe Popovici, căreia i s'a acordat un moratoriu.

— D-l **Gheorghe P. Hasnaş**, profesor, a funcţionat ca expert contabil pe lângă Comisiunea anuală fiscală de impunere şi apel de pe lângă Administraţia financiară Brăila, cu începere dela 23 Februarie 1925 şi până la terminarea lucrărilor.

— D-l **Osias Avram** a demisionat din calitatea de procurist al societăţii Creditul Intern Român, trecând în calitate de director al soc. Intreprinderea Românească, secţia de petrol şi derivate.

— La societatea „Transilvania" au fost numiţi d-l **Herman Gucker** sub-director, d-ra **Maria Boschke** procuristă, şi d-l **Richard Seewald** procurist.

— D-l **Al. Vasilescu**, membru în Comitetul Corpului, a plecat la Londra în excursia organizată de colegul nostru, d-l **V. Negru**.

RECENZII

Jurnal partizi, de *Vasile Nădejde*.

D-l V. Nădejde, colegul nostru, publică o interesantă lucrare privind o nouă metodă de contabilitate: **Jurnalul-partizi**.

Autorul în prima parte arată dezavantajele vechiului sistem jurnal-cartea mare al lui Ed. Degrange, dezavantagii înlăturate prin metoda d-sale.

Jurnalul-partizi preconizat şi aplicat de d-sa se liniază cu 2 grupe de câte 3 coloane egale de lei şi bani, despărţite la mijlocul paginei de

registru prin o grupă de 3 coloane înguste egale, cari să poată primi în ele numere până la 3 cifre.

Inregistrările de articole din Jurnalul-partizi, se deosebesc de cele din jurnalul contabilității partidă dublă, prin aceea că atât conturile debitoare cât și cele creditoare din care se compune o înregistrare, păstrează pentru ele aparte valorile lor, cari se înscriu separat cele debitoare în una din coloanele de lei și bani din grupa din dreapta.

Orice articol de Jurnal-partizi, se marchează cu un număr, de ordine (indiciu sau reper), care se înscrie în coloniță mijlocie (a grupei de coloane înguste din mijlocul paginei) și care număr, este patr mon u tuturor conturilor ale articolului sau înregistrării de Jurna -partizi, astfel că dacă am voi să vedem toate pozițiile unui cont în întreaga materie a Jurnaluluí- arti í este mai întâi să cunoaștem toate numerele indicii cari marchează acel cont.

Din trebuința exprimată mai sus s'a creiat un repertor, care este un fel de tablou sinoptic al pozițiunilor conturilor. Funcțiunea acestui repertor, se îndeletnicește prin regula că, ori de câte ori marcăm cu un număr de ordine în jurnal o înregistrare (articol)-număr care după cum am mai spus, este patrimoniul tuturor conturilor componente înscrise sau cari se vor mai înscrie la repertor, în câte o celulă corespunzătoare datei înregistrării din Jurnal-partizi, deasupra unei linii fracționare lungă pentru conturile debitoare și dedesubtul linieia semănătoare, fracționare pentru conturile creditoare.

Repertorul în funcțiunea sa de tablou sinoptic ne înlesnește funcțiunea Jurnalului-partizi care i este caracteristică, supunându-se regulei că, de câte ori cu ocaziunea înscrierii la repertor prevăzută la litera E a unui număr indiciu găsim un altul înscris mai înainte, trebuie să ducem acest număr în Jurnal, spre a-l înscrie în una din colonițele (grupe de 3 colonițe) dela mijlocul paginei (în cea din stânga când numărul indiciu privește debitul și în cea din dreapta când el privește creditul, spre a ne înlesni unde trebue căutat contul operat mai înainte, în scopul de a luà de acolo valoarea sa și a o mutà lângă cea curentă în una din coloanele de lei și bani, corespunzătoare, ca totalizându-se să ne dea valoarea la curent a contului. La locul de unde s'a adus reportul, înscriem numărul indiciu unde operăm, sub o liniuță fracționară spre a se ști unde a fost dus acel report, astfel că de câte ori am vedeà în dreptul unui cont o fracțiune în una din coloanele externe, să cunoaștem că acel cont a mai fost operat imediat mai înainte unde arată numărătorul și imediat mai în urmă unde arată numitorul.

Pentru ca repertorul să poată fi tablou sinoptic, se liniază cu 31 coloane (câte zile sunt într'o lună) traversate de 12 linii fracționare (câte luni sunt într'un an). Coloanele se marchează la capetele superioare și inferioare cu numerele corespunzătoare zilelor lunii, iar liniile fracționare cu lunile anului exprimate prin numele lor sau prin cifre romane. Această liniatură verticală și orizontală formează compartimentul unui compt, care trebue să se înscrie în locul anume rezervat, în capătul stâng al liniilor fracționare, imediat ce și-a făcut prima apariție în vreo înregistrare de Jurnal-Partizi. Locul rezervat pentru înscrierea conturilor fiind peste suficient, el poate fi folosit pentru adnotări de memorie, (care pentru conturile de persoane înlocuiește fișele de cazier). Presupunându-se trebuința că unul și

acelaş cont va fi operat de 2 sau 3 ori în aceiaşi zi, este bine ca coloanele de zile ale lunei, să fie fiecare divizate în alte 2 coloane mai înguste, care să poată primi un număr până la 3 cifre; în acest din urmă scop, marcarea cu numere indicii a operaţiunilor din jurnal-partizi, începe în fiecare lună cu 1.

Jurnalul-partizi se controlează, adunând sumele debitoare curente şi cele creditoare curente, dându-ne 2 totaluri egale care trebuesc să fie egale cu totalurile balanţei de verificare la aceleaşi date.

Balanţele de verificare fiind suma situaţiunilor conturilor unei aziende, ca şi acestea se extrag direct din Jurnalul-partizi după indicaţiunile repertorului. Fiindcă Jurnalul-partizi pune în joc ultimele ramificaţiuni de conturi generale, valoarea acestora se evidenţiază la balanţele de verificare, cu care ocaziune se pot concentrà mai lesne subconturile (partizile).

Graţie repertorului putem află la orice dată din an atât situaţiunea unei partizi (exprimată prin sold) cât şi a unui cont general şi ca şi balanţele de verificare sau bilanţurile. Cât despre consultarea elementelor unui cont sau subcont, este deajuns să prindem o singură înregistrare în jurnalul-partizi, fie consultând sau nu repertorul şi numerele indicii din coloniţele externe, înguste ne va spune unde să ne ducem mai înainte sau mai pe urmă ca să ne ajungem scopul.

Lucrarea se poate procurà dela Corpul Contabililor şi nu trebue să lipsească de pe masa nici unui contabil. **Vim.**

DESCHIDEREA MUZEULUI INDUSTRIAL LUGOJ-BANAT

Din iniţiativa Corpului Contabililor experţi secţia Lugoj, de sub preşedinţia d-lui Al. Petit, directorul Băncei Naţionale Lugoj, s'a întemeiat în Lugoj-Banat, un Muzău Industrial permanent, în sala mare a prefecturii.

Deschiderea acestui muzeu a avut loc Duminecă 5 Iulie crt., cu o frumoasă solemnitate, la care au luat parte autorităţile în frunte cu d-l prefect d-l primar şi un numeros public format din industriaşi, directori de bănci, profesori, etc.

S'au adus frumoase elogii iniţiatorilor de către d-nii prefect şi primar al oraşului, şi în special d-lui preşedinte al Corpului Contabililor, A. Petit, pentru munca şi stăruinţa depusă.

Au expus tablouri şi vitrine mai toţi fabricanţii din judeţ şi oraş.

Cu ocazia deschiderei s'a aranjat şi o expoziţie de lucrări manuale a şcolilor profesionale, normale şi orfanilor de războiu. S'au împărţit premii în bani elevilor, lei 12.500, sumă donată de prefectură, primărie, industriaşi şi bănci, colectată prin d-l director Al. Petit.

Muzeul industrial va fiinţà la prefectură, până la organizarea Camerei de Comerţ şi Industrie din Lugoj, pentru care se pun mari stăruinţi, când acest muzeu va fi mutat acolo, complectându-se astfel, ca să devie un adevărat indicator al industriei din Bănat şi o adevărată podoabă a oraşului.

CU PRILEJUL REFORMEI BĂNCII NAȚIONALE

Funcționarii au fost uitați!!

Extragem dintr'un articol al d-lui Gr. L. Trancu-Iași, următoarele:

Nu pot sfârși acest articol fără ca să-mi exprim o mare durere. Am fost 17 ani funcționar al Băncii Naționale, am depus toată munca tinereții mele în slujba acestei instituții. Ca și mine sute de colegi și-au istovit sănătatea pentru propășirea acestui institut care-și datorește solidaritatea și reputațiunea în cea mai mare parte și personalului său. Acum când se dau acțiunile, se motivează pentru ce sunt „avuți în vedere" vechii acționari și li se spune în raport: „S'a făcut, ținând seama de drepturile d-voastră în activul actual al instituțiunei, de serviciile pe care instituția d-voastră le-a adus țării în decurs de peste patruzeci de ani și de sacrificiile pe care vi le-ați impus în tot acest interval". Oare funcționarilor nu li se poate spune: Vi s'au dat și vouă acțiuni ținând seamă de drepturile voastre în activul Băncii? Desigur că da. Munca funcționarilor, cinstea și sacrificiile lor se reflectă în actualul activ al Băncii. Oare, când lucram cu o sută de lei pe lună, din care trebuiă să-mi întrețin familia, nu făceam sacrificiul vieții mele pentru activul Băncii, mai mult decât îl fac ca acționar, când dau poate zece bani din dividend pentru ușurarea vieții funcționarului.

Puteà să li se spună funcționarilor: „Ținând seamă de serviciile dvs.". N'ar fi fost decât repetarea pasagiului rapoartelor anuale ale Băncii. Se puteau da acțiuni funcționarilor cu 500 lei, motivate de sacrificiile ce și le-au impus în folosul Băncii.

S'a stipulat ceva și pentru funcționari: O participare de 7 la sută la beneficiu, în care intră și alocațiunea de pensiune, a casei de împrumut și ajutoare.

O participare s'a uitat: Aceia a conducerii la care au dreptul și cei ce au colaborat la desvoltarea Băncii. De ce în fruntea Băncii să fie oameni politici, adesea care n'au nici în clin, nici în mânecă cu finanțele, iar nu vechii muncitori ai Băncii.

(„Argus" No. 3129).

DE LA CONSILIUL SUPERIOR

Cu prilejul congresului nostru, Consiliul Superior al Corpului a trimis secțiunilor următoarea adresă:

Domnule Președinte,

După cum s'a fixat de Consiliul Superior în zilele de 6, 7 și 8 Septembrie, se va ține la Cluj al doilea Congres al Corpului Contabililor și al titraților în științele comerciale.

Ordinea de zi va fi aceia pe care v'am comunicat-o la timp, urmând ca ulterior să vă comunicăm programul amănunțit al congresului, — program care în afară de chestiunile puse la ordinea zilei, va cuprinde și excursiuni precum și vizitarea marilor fabrici din apropiere ca: Fabrica de

ciment Turda, Fabrica de pielărie Renner, unde s'a organizat câte-o masă.

Congresiștii vor beneficià de reducerea de 75 la sută pe C. F. R., în care scop ne veți comunica cel mai târziu până la 20 August numărul participanților spre a vă trimite cărțile de legitimație.

Este de preferat ca plecarea să aibe loc din București așa ca un număr mai important să ne găsim în dimineața zilei de 6 Septembrie la Cluj, unde ni se va face o primire oficială.

Comitetul de organizare a îngrijit ca să poată fi încuartierați chiar una mie de congresiști, asemenea au organizat un banchet al Corpului și un banchet al Camerii de Comerț.

După cum vedeți, colegii noștri din Cluj împreună cu Consiliul Superior au depus toate stăruințele pentru ca și acest al doilea congres să aibă aceiași frumoasă reușită ca și congresul din București.

Deaceia nu ne îndoim că veți îndemna pe membrii dv., ca să ia parte în număr cât mai mare, comunicând fie dv., fie fiecare membru direct d-lui Sabin Cioranu, Banca Națională Cluj, numele fiecărui participant spre a-i rezervà cameră.

Această comunicare se va face cel mai târziu până la 20 August. Ar fi bine ca de cuprinsul acestei circulări să fie încunoștiințat fiecare membru.

Decan, (ss) N. BUTCULESCU.

Director, (ss) **V. M. Ioachim.**

CERERI DE INSCRIERE

Secțiunea Brașov: Nicolae Stoicovici. **Secțiunea Cluj:** Arthur Frieder, Irma Enghiurliu, Const. Georgescopol, Iacob Klein, Braunfeld Lenny, Ioan C. Căpraru. **Secțiunea Silistra:** Gheorghe N. Keremidelef. **Secțiunea Turnu-Severin:** Niculescu D. Constantin, Alhalel Rafael. **Secțiunea Târgu-Mureș:** Carol Morgenstern, Nerva Leo Popa, Maximilian Schwartz, Mihai Bucur, Bela Nagy, Andor Lewi. **Secțiunea Oradea-Mare:** Rimanoczy Ladislau, Heller Iosif, Engel Cornel, Pohl Ștefan.

„Petroșani“
Societate Anonimă Română
Pentru exploatarea Minelor de Cărbun.
Capital Social Lei 550.000.000
București, Strada Aurel Vlaicu No. 22, București
Adresa Telegr.: Petrnșani. Telefon 39/77

OPERE RAÇCOMANDATE NOVITA

1) Prof. G. B. Valentini: „Organismi finanziari, contabili e di riscontro nello Stato con prefazione del Prof. Alberto De Stefani Ministro delle Finanze" Lei 40.

2) Prof. G. B. Valentini: „Instituzioni di Ragioneria Generale", L. 30.

3) Prof. G. B. Valentini: „Tratatto delle operazioni del commercio, finanza e previdenza", L. 30.

„Queste opere furono dalla stampa altamente lodate per l'organica strut-„tura, per la chiarezza e precisione scientifica.

„Il primo è un ampio e profondo trattato di contabilità di Stato, il „secondo è un compiuto e moderno manuale di ragioneria generale.

„Il terzo è quanto di meglio si possa pretendere, in forma piacevole e „piana e ad un tempo rigorosamente precisa, intorno alle operazioni commer-„ciali, finanziarie e della previdenza.

„Tutti e tre sono utilissimi tanto come opere di coltura, quanto nell'eser-„cizio di professioni ed impieghi, come di preparazione ad uffici ed a spe-„ciali esami, ed il nome dell'autore, professore all' Università Cattolica di „Milano e Direttore della Rivista di Amministrazione e Finanza, costituisce „da so solo la più sicura garanzia della serietà e del valore delle tre pub-„blicazioni.

„Chi acquista le prime due opere insieme gode d'uno speciale ribasso „di L. 10, e quindi paga L. 60, in luogo di L. 70. In ogni caso „al prezzo d'acquisto occorre unire sempre L. 3, per spese postali.

Le richieste vanno dirette Corpul Constabililor, Palatul Camerei de Comerț, București, che ne curerà la pronta evasione.

SUBSCRIERI LA SOCIETATEA „ACTIVA"

Capital lei 3.000.000
Suma vărsată până la 1 Iulie 1925 lei 2.597.040

	Lei		Lei
C. Van Beck	500.—	Wechisler Sebastian	540.—
V. Cațafani	500.—	Gheegartin Adolf	540.—
C. Fotescu	500.—	Oancea Ioan	540.—
Gh. Voinea	500.—	Netta Gheron	540.—
N. Bănișor	500.—	Nadler Benianin	540.—
D. Raiculeanu	500.—	Vasalopol O Anton	540.—
G. Ionescu	500.—	Wechisler Panait	540,—
St. Ștefan	500.—	Zamfirescu Gh.	540.—
P. Georgescu	500.—	Popescu Aurelian	540.—
I. Amzulescu	500.—	Pencu Benjeamin	540..
Popescu Oprea	540.—	Glojeanu Gh.	540.—
Thedoru Mitzu	2 700.-	Săndulescu C.	540.—
Sorescu Al.	540.—	Staia Eugen	540.—
Ștefănescu Siman	540.—	I. I. Ceausescu C.-Lung	1.080.—
Martinescu Nicolae	540.—	I. Sanescu Parissi	540.—

ABONAMENTE ACHITATE

Eugen Beşa, Craiova, pe 923—925. Fr. Suţeanu, Craiova, pe 1925. Mihail G. Floriţă, Craiova, pe 1925. Anastasie B. Georgescu, Craiova, pe 1925. Fabrica de hârtie C.-Lung, pe 1923-925. Nicolae I. Mohor, Huşi, pe 1925. Eugen Moscu, Arad, pe 1925. I. Tăcuţu, comuna Tazlău, jud. Neamţ, pe 1925. Camera de Comerţ, Cernăuţi, pe 924-925. Al. Alimăneşteanu, Drăgăşani, pe 923-925. Minescu I. P., Cluj, pe 1924-925. Fabrica de bere, Azuga, pe 1925. Banca Comerţului, Craiova, pe 1925. Banca Soc. Oraş. Chişinău, Chişinău, pe 1925. Ştefan I. Şerban, Balş-Romanaţi, pe 924-925. Jacques Rosenfeld, Craiova, pe 1925. Heskia Ierusalim, Constanţa, pe 1925. S. Constantinescu, Craiova, pe 923-924-925. Herman Gheldman, Constanţa, pe 1925. Oscar Alterescu, Constanţa, pe 1925, Şcoala elementară de comerţ, Craoiva, 923-924-925. Fabrica de hârtie, Buşteni, pe 923-924-925. Fabrica de Ciment et Portl., Azuga, pe 1925. Gh. Maşut, Constanţa, pe 1925. Nichita Bicescu, Caracal, pe 924-925. Banca Comerţului, Caracal, pe 924-925. banca Iaşilor, Chişinău, pe 1925. Vasile G. Nicolau, Constanţa, pe 1925. Mircea I. Pretinică, Constanţa, pe 1925. Grigore Borch, Calafat, pe 924-925. Georgescu G., Corabia, pe 924-925. Banca Moldovei de jos, Bârlad, pe 924-925. N. Iacobescu, Constanţa, pe 1925. Iuliu Schulerc, Baia-Mare, pe 1925. Furnitura S. A. Cluj, pe 1925. Popaconstantin D., Constanţa, pe 1925. Mihail I. Popescu, Corabia, pe 1925. G. S. Popescu, C.-de-Argeş, pe 924-925. Max Margulius, Iaşi, pe 925. Creţulescu, Ioan pe 924-925. B. Bitringer, brăila pe 1925. Anton Tulbure, P.-Neamţ, pe 1925. Bercovici Isidor, Constanţa, pe 923-924. H. Mendrino, Constanţa, pe 923-924. Erminio Begotti, Constanţa, pe 925. I. Bădulescu, Făgăraş, pe 1925. George Bozenovici, Drăgăşani, pe 924-925. Mauriciu Ferdinand, Dorohoi, pe 1925. Emil Klara, Craiova, pe 1925. Grigore Domilescu, Craiova, pe 1925. Al. Gheorghiu, Roman, pe 1925. Fabrica de Laminat şi tras. metale, Braşov, pe 923-924-925. Rudolf Petter, Sibiu, pe 1925. Ios. Sticovici, Bacău, pe 1925. D. Rallea, Călăraşi, pe 1925. A. Tulbure, Tg.-Ocna, pe 1925. Jacques Matza, Focşani, pe 1925. Gh. Andreescu, Iaşi, pe 1925. Th. Zaharia, Oltenita, pe 1925. G. C. Agapie, Silistra, pe 1925. Fabrica de ciment, Azuga, pe 923-924. Leon Ungur, Iaşi, pe 1925. Nicu Gh. Stoenescu, Craiova, pe 1925. St. Bălănescu, Craiova, pe 1925. E. Hausler, Bacău, pe 1925. Traian Nicolescu, Focşani, pe 1925. Jacques Gartenberg, Bacău, pe 1925. I. Bratiloveanu, Arad, pe 1924. anca Moldova, Leova, pe 925. David Landau, Iaşi, pe 1925. G. Ioan, Tecuci, pe 1924. Mendel Goldştein, Bacău, pe 924. Wechsler M. D., Ploeşti, pe 1925. Uzinele de Fier şi Domeniile din Reşiţa, pe 1925. N. I. Iliviu, C.-Lung, pe 1925. I. Gheorghiu, Slobozia, pe 1925. Stamatopol M., Periş, pe 924-925. I. Moscoivci, com. Ghidigeni, jud. Tutova, pe 1925. Simion Toma, Bârlad, pe 1925. Gh. C. Filip, Constanţa, pe 1925. I. Hagi Paraschiv, Zimnicea, pe 1925. Casa de Păstrare, Sibiu, pe 1925. Max Borlica, Focşani, pe 1925. Gh. Stănescu, com. Cegani, of. Feteşti, pe 924-925. Al. Tănase, Băileşti, Dolj, pe 1925. Soc. Ungară de gaz, sub sechestru, Mediaşi, pe 1925. Camera de Comerţ, Cluj, pe 1925. Arnold Bohrlich, Huşi, pe 1925. Max Rosenberg, Bacău pe 1925. Voinea W., Cluj, pe 1925. C. T. D. Bertram, Ploeşti, pe 1925. Radu

N. Creteanu, Galați, pe 924-925. C. Wotsch, Cerna-Vodă, pe 1924-925. V. Gh. Benjea, Corabia, pe 1925. Minixanu, Temișoara, pe 1925. Theodoiu, Temișoara, pe 1925. Gr. Radovici, Temișoara, pe 1925. St. Dobrovicescu, Temișoara, pe 1925. I. I. Ceaușescu, Cluj, pe 1925. George Dragomirescu, Constanța, pe 1925. Gh. Ioniță, Craiova, pe 1925. Sabin Cioran, Cluj, pe 1925. C. Bălănescu, Temișoara, pe 923-924-925. V. Dascăliță, comuna Ulmeni, pe 1925. S. Gh. Munteanu, Timișoara, pe 1925. S. Cligman, Iași, pe 923-924-925. N. Drăganovici, C.-de-Argeș, pe 1925. S. N. Steriade, Brăila, pe 1924. Lazarovici Gh., Slatina, pe 1925. Iosef Issersohn, Bacău, pe 1924. Herman Costiner, Bacău, pe 1925. M. Suciu, Dorohoi, pe 1924-925. Max Fischbach, Bacău, pe 1925. Domilescu Ioan, Lipova, pe 1925. Borcee Romeo, Iași, pe 1925. Constantinescu Ștefan, Timișoara, pe 1925. Const. Lădureanu, Craiova, pe 1925. Th. Ionescu, Giurgiu, pe 923-924. Victor Gr. Stupeanu, Banat, pe 1925. Simion Russu, Cluj, pe 1924. N. C. Constantinescu, Corabia, pe 1925. Ioan P. Popescu, Craiova, pe 924-925. Aureliu Popescu, Roșiori de Vede, pe 1925. Ilie T. Nicolau, Ocnele-Mari, pe 1925. G. Georgescu, Craiova, pe 1925. P. Rintzler, P.-Neamț, pe 1925. Lupu L.. Sternberg, P.-Neamț, pe 1925. Banca Aurora, Năsăud, pe 924-925. Becher Renedict, Bacău, pe 1925. Ionescu Bergher, Iași, pe 1925. Ștefan Monus, Satu-Mare, pe 1925. Teodor Ionescu, Craiova, pe 1925.

„ALBINA“

Societate Anonimă Română

fost MAX FISCHER & Co.

Fabrici de Ambalage Metalice. Articole de Menaj, Obiecte Zincuite și Produse Chimice

BUCUREȘTI: Str. Calomfirescu No. 3

GALAȚI: Str. Grădina-Veche No. 17 bis

Furnizează: **Cutii, Bidoane, Placarde și alte obiecte de Tinichea, albe sau litografiate, Căldări și obiecte Galvanizate (zincuite), Vacs „ALBINA“, Cremă de Ghete „Loup Noir“, „Luna“, „Cavaleria Rusticană“, „Fedol“, etc., Ceară de Parchete, Pomadă de curățit Metale, Unsori de Căruță, Piele, Harnașamente, etc.**

„CONCORDIA“ *Societate Anonimă Română pentru industria petrolului*

ACTIV — *Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1924* — PASIV

Cassa et Disponibilități		43.602.521	66	Capital 1.960.000 acțiuni a lei 250 buc.	490.000.000 —
Terenuri et Conces. petrolif.	8.569.516,71			Fond de rezervă statutar	23.868.486 35
La sută amortizare	428.475,83	8.141.040	88	Rezervă extraordinară	899.919 26
Clădiri, turnuri și bărăci, burlane tubate, instalațiuni, motoare, ateliere mecanice, conducte, rezervoare, stațiuni de transbordare, vag.-cazane, depozite de vânzări p. țiței și produse, mobilier, animale de tracțiune, automobile, etc.	187.180.238,24			Creditori	486.331.811 80
				Fond de ajutor pentru personal	3.240.292 22
				Dividende neplătite	115.367 —
				Gratificațiuni pentru funcționari	5.000.000 —
				Rezerva pentru debitori dubioși	2.023.666 06
La sută amortizare	44.108.131,61	143.072.106	63	Reclamațiuni pentru pagube de război, garanții statutare și diverse	128.730.263 02
Material fluvial	4.265.595,45			Beneficiu net	14.066.755 81
La sută amortizare	853.119,09	3.412.476	36		
Portofoliu, titluri și participațiuni		77.558.224	30		
Debitori		399.742.210	03		
Materiale și burlane în depozit		292.316.028	80		
Stocuri de țiței și produse rafinate		58.601.629	84		
Reclamațiunea pagubelor de război, garanții statutare și diverse		128.730.263	02		
		1.155.176.561	52		1.155.176.561 52

DEBIT — *Contul de Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1924* — CREDIT

Cheltueli generale de Administrație și Exploatare		132.660.686	20	Profit reportat din anul precedent	11.128.744 90
Impozite și taxe		64.659.055	43	Beneficiu brut	248.293.639 71
Amortizări		45.389.726	53		
Pierderi la Debitori dubioși		2.646.160	64		
Beneficiu net		14.066.755	81		
		259.422.384	61		259.422.384 61

„CONCORDIA“, Societate Anonimă Română pentru Industria Petrolului, (ss) *Duqué J.* (ss) *Marinescu C. I.*

Pentru conformitate: (ss) *M. Rădulescu*, expert contabil. Cenzori: (ss) *Beniest, Staicovici Chr., Jorgovici, Preda*

Pentru conformitate: „CONCORDIA“ Societate Anonimă Română pentru Industria Petrolului

I. Marinescu, G. Lazăr.

„S T E A U A
Societate Anonimă pentru

Bilanț încheiat la

ACTIV **înainte de aprobarea**

		Lei	B.	Lei	B.
Cassa				11.902.923	53
Disponibil la Bănci . . .				44.142.909	63
Terenuri petrolifere la 31 Decembrie 1923	44.271.162,15				
Adaos în 1924	7.065.324,85	51.336 487	—	17.600.000	—
Amortizări până la 31 Decembrie 1923	28 671.162.15				
Amortizări pe anul 1924	5.065.324,85	33.736.487	—		
Sondaje, fabrici, conducte, rezervoare și alte instalațiuni, imobile la 31 Decembrie 1923	265348.283,23				
Adaos în 1924	84.405 882,64	353.754.465	87	126.632.000	—
Amortizări până la 31 Decembrie 1923	192.488.583,23				
Amortizări pe anul 1924	34.633.882,64	227.122.465	87		
Vapoare și vagoane-cazane la 31 Dec. 1924 .		19.150.287	79		
Amortizări până la 31 Decembrie 1923	11.0 0.287,79				
Amortizări pe anul 1924	1.290.000,—	12.350.287	79	6.800.000	—
Efecte, participațiuni . .				44.860.000	—
Stocuri de mărfuri . . .				223.669.415	97
„ „ materiale și mat. în expediție . . .				279.064.280	11
Diversi debitori, cupoane, cauțiuni, prime de asigurare etc.				448.469.347	37
				1.203.140.966	61

Garanții de efecte și statutare .

Președintele Consiliului de Administrație
(ss) **Barbu Știrbey**

Verificat și găsit
Censori: **Ion Săvescu, Tudor P.**

R O M Â N Ă“

Industria Petroleului, Bucureşti

31 Decembrie 1924

adunării generale **PASIV**

	Lei	B.	Lei	B.
Capital			585.000.000	—
Rezervă statutară	38.749.778	09		
Rezervă specială	10.840.872	65		
Rezervă pentru asigurări	11.000.000	—	60.590.650	74
Cassa de pensiuni a funcţionarilor			12.495.367	23
Dividende neridicate			15.368.473	71
Diverşi creditori			388.016.110	63
Profit report din anul trecut	1.488.008	—		
„ net 1924	140.182 356	30	141.670.364	30
			1.203.140.966	61

avaluri	4.312.021,10	
	645.000	
	Lei 4.957.021,10	

Director General
(ss) **C. Osiceanu**

conform cu registrele
Rădulescu, A. Popovici Taşcă

UZINELE COMUNALE BUCUREȘTI

BILANT

ACTIV — **La 21 Decembrie 1924** — **PASIV**

	Lei Aur	LEI		Lei Aur	LEI
Cassa		22.513 89	Primăria Capit. cont Invest.	56 845.157 76	126.121.980 44
Investiţiuni, Imobile, maşini şi motoare, Instalaţiuni electrice şi cabluri, Conducta electrică Ploeşti-Bucureşti, Apeducte, Conducte de apă, Reţeaua canale, filtre, bazine, stăvilare, puţuri şi sifoane, lucrări Slobozia Clinceni, Mobilier şi scule	56.845.157 76	178.358.911 48	Depunători de garanţii		2.506.141 13
Materiale		34.048.779 09	Conturi creditoare		68.643.502 06
Conturi debitoare		123.550.591 29	Fond de rezervă bugetar		14.136.000 —
Conturi de ordine		1.972.633 70	Primăria Capit. lucrări noi		30.499 941 18
			Fond de amortizare conform legii		33.089.821 90
			Fond de reînoire conf. legii		10.000.000 —
			Primăria Capitalei lucrări şi diverse în prevedere		44.951.132 50
			Conturi de ordine		1.972.633 70
			Excedent		6 032.270 54
	56.845 157 76	+337.953.429 45		56.845.157 76	+337 953.429 45

Preşedintele Consiliului de Administraţie'
(ss) Dr. I. Costinescu.

Comitetul de Direcţie { (ss) *R. Kobici* / (ss) *Ion Ionescu* / (ss) *Th. Săvulescu*

Contabil, (ss) *N. Stănescu.*

Director general, (ss) *Th. Săvulescu.*

Verificat şi găsit exact conform cu registrele U. C. B. Cenzori { (ss) *D. Niculescu* / (ss) *C. Catianu* / (ss) *M. D. Munteanu*

„A S T R A“ Prima fabrică română de vagoane și motoare, societate anonimă

Capital social Lei 75.000.000

ACTIV **BILANȚ GENERAL încheiat la 31 Decembrie 1924** PASIV

	Lei	B.	Lei	B.		Lei	B.	Lei	B.
Terenuri de clădiri . .	30.809.226	2			Capital			75.000.000	—
Imobile	12.000.000	—			Fond de rezervă . . .			3.942.169	85
Mașini și instalațiuni .	25.992.631	30			Amortizarea instalațiu-				
Inventar și scule . . .	7.543.729	74	76.345.587	25	nilor și clădirilor . .			11.496.724	74
Mărfuri fabricate . .	16.823.183	05			Fond de pensie al func-				
„ semifabricate .	42.657.083	56			ționarilor	6.55.486	40		
Materiale	138.720.214	24	198.180.480	85	Fond de ajutor al mun-				
Cassa			17.612.089	87	citorilor	1.734.818	15	7.790.304	53
Efecte publice			303.430	—	Garanții			32.500	—
Garanții			1.417.320	—	Diverși creditori . . .			346.653635	45
Direcția generală C. F.					Accepte			126.000000	—
R. București	257.051.671	58			Dividende neachitate .			167.020	—
Diverși debitori . . .	32.610.077	03	289.661.748	61	Report din beneficiu				
					pe 1923	38.411	17		
					Beneficiul net pe 1924	12.399.890	84	12.438.302	01
			583.520.656	58				583.520.656	58

(ss) M. N. SCHAPIRA
Administrator-delegat

Verificat și găsit conform cu registrele,

(ss) JULIU GERO,
procurist și contabil-autorizat

Censori: D. LASZLO, contabil-autorizat, GHEORGHE ADAM, Dr. ROBU, EUGENIU A. POPESCU, Dr. ION SUCIU

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare, S. A.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

BUCUREȘTI: Strada Lascar Catargiu, No. 11

Adresa telegrafică: **„VAGONASTRA“** — Scrisori: **Căsuța postală 136**

Uzine: ARAD

Autobuse și Camioane
cu trei tone încărcătură

Cisterne Automobile
cu 3550 litri capacitate

Automobile cu pompă de incendiu

Automobile stropitoare

Strunguri de precizie
de 1000, 1200, 1600 și 500 mm.

Prese cu excentric. :: Grupuri electrogene

Mașini de găurit
de 15 și 35 mm.

Motoare de benzină. :: Locomobile

Ferăstrae cu motor de benzină

Oferte și devize la cerere

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Finanţează, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi ceeuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară
CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buziaş, Ciacova, Detta, Periam, Recaş, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S. A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 9. Septembrie 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERȚ

ȘI

CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț

Pusă la dispoziția Corpului Contabililor autorizați și experților Contabili pentru publicațiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
Congresul nostru	345
V. M. Ioachim: Asigurarea funcționarilor particulari	356
M. I. Mihăilescu: Problema organizării creditului	364
Iulian Drăgușanu: Moneta	370
Problemă de contabilitate	372
Vim: Organizarea funcționarilor particulari și corpul contabililor	373
Aurelian Marinescu: Serbarea jubilară dela școala superioară de comerț din capitală	374
Colegiale	375
Cereri de inscrieri	377
Bilanț „Petroșani", etc.	378

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

LA CORPUL ABSOLVENȚILOR ȘCOALELOR SUPERIOARE DE COMERȚ

Palatul Camerei de Comerț, București.

Telefon 60/10

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A.

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St. I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosenisac.* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com. „Cultura".
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N. Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui V. M. Ioachim

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. —B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M. comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr. Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteii Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN

Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

REVISTA GENERALĂ
DE
COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CONGRESUL NOSTRU

In zilele de 6, 7 și 8 Septembrie, într'o înălțătoare atmosferă de entusiasm și solidaritate, s'a ținut al doilea Congres al Corpului Contabililor și titraților în științele comerciale, la Cluj.

Din vreme, secțiunea Cluj, în frunte cu energicul său președinte, d-l *Gh. Ionescu*, directorul Băncii Naționale, ajutat de neobositul secretar, d-l *S. Cioranu*, au luat toate măsurile pentru ca reușita congresului să fie asigurată.

Voia bună ce a domnit în tot timpul congresului, liniștea și interesul, cu care s'au urmărit desbaterile până în ultima zi, au răsplătit cum se cuvenea munca depusă de secția Cluj, și au dovedit încă odată legătura strânsă ce există între Biroul central, în frunte cu distinsul decan d-l *N. Butculescu* și secțiunile în întreaga țară.

De data aceasta congresul a fost onorat cu prezența d-lui ministru Chirculescu, care într'un luminos discurs, a relevat importantul rol ce-l îndeplinesc membrii noștri în economia națională.

Dăm mai jos, după notele stenografice,

Cuvântarea d-lui Ministru al Muncii

D-l ministru Chirculescu deschide congresul, cu o vorbire plină de căldură pentru importanța rolului economic și național al acestui Corp, cum și plină de înțelegere, de apreciere și de interes pentru punctele din programul congresului, pe cari guvernul nu îl consideră ca un congres obișnuit, la care vin oamenii numai pentru ca să poată spune, că au fost la congres, ci ca pe un congres serios, ale cărui desbateri vin să colaboreze la opera de legiferare a guvernului.

Arată importanța, pe care acest Corp o are nu numai pentru membrii profesioniști ai Corpului, ci și pentru patroni, pentru întreprinderile economice, pe cari le reprezintă, și pentru acționarii întreprinderilor ca societăți anonime și în special pentru justiția țării, căci, dacă patronii și acționarii beneficiază imediat de roadele activității contabililor, apoi justiția se reazimă pe opera auxiliară a membrilor acestui Corp, atunci când depune cu încredere în mâna lor siguranța de drept și cinstea persoanelor, asupra cărora ei sunt chemați a-și da avizul lor. (Aplauze). Toate acestea dovedesc, că opera Corpului nu este la sfârșitul

ei, ci este numai la început. (Aplauze). De sigur că dv. sunteți conștienți de importanța acestui congres și de sigur, că cunoașteți în cadrele acestei serbări, că este o limită, peste care nu putem trece. Sunt și interese profesionale, dar sunt și interese publice, cari pentru un moment ar putea veni în conflict. Dv. nu sunteți un element izolat în spațiu și veți înțelege, că desvoltarea dv. trebue să fie în armonie cu interesele Statului, pe care-l serviți cu credință și devotament. (Aplauze). Trebue să țineți seamă, că sunt și interese cu care vă loviți imediat și pe cari le veți considera cu înțelepciune, ținând seamă și de acele interese și atunci de sigur succesul dv. va fi asigurat, fiind de acord cu societatea și cu Statul, fără ca să jigniți pe unele sau pe altele.

Am văzut în programul dv. lucruri, cari sunt atât de importante și de serioase, încât, fără să vă măgulesc, sunt vrednice de atențiunea guvernului și nu numai obiectul unor discursuri. (Aplauze). Dv. ați făcut un congres serios și sunt fericit să văd în program chestiuni ce interesează Departamentul, pe care-l conduc, în primul rând chestiunea codului muncii în legătură cu situațiunea funcționarilor particulari. Aici este chestiunea contractului individual, care trebue să pună pe funcționari la adăpostul arbitrarului. (Aplauze). In sfârșit, când Statul se îngrijește de siguranța funcționarilor săi, este o nedreptate, ca o altă categorie de funcționari să nu se bucure de aceleași drepturi și să nu aibă aceiași siguranță. (Aplauze).

In proiectul de lege sunt prevăzute condițiunile în care trebue să muncească fiecare, având drept la un salar corespunzător. Este imposibil, ca o întreagă categorie de funcționari să se găsească în alte condițiuni și ca să nu li se dea posibilitatea, ca să-și întărească sufletul și ca să-și desăvârșească mintea. Aceasta este de sigur o nedreptate. (Aplauze).

Aici este chestiunea concediilor, de care au nevoie funcționarii în cursul anului și oricum le-ai face, ele ating interesele producțiunei și o modalitate satisfăcătoare nu este numai o chestiune umanitară, dar așa pretinde și sentimentul de dreptate. (Aplaufe).

Mai sunt și alte împrejurări, cari se găsesc înscrise în proiectul codului muncii, ca de ex., situația funcționarilor în cazul falimentului patronului sau în cazul lichidării întreprinderilor pentru cazuri de moarte.. Nu se pot face vinovați de falimentul întreprinderilor tocmai aceia, cari au lucrat conștiincios, nu pot fi lăsați pe drumuri funcționarii în astfel de cazuri, ci dreptatea cere, ca să fie apărați și susținuți măcar atâta timp până când își vor găsi posibilitatea de trai în alte condițiuni. (Aplauze).

Un alt caz mai grav este moartea funcționarului, când în lipsă de asigurări potrivite, își lasă familia pe drumuri. Cine are

sarcina să se îngrijească de soarta acestora? Sunt sacrificii în cazuri izolate, dar chestiunea trebue legiferată după dreptate și proiectul de lege se ocupă și de această situație. (Aplauze).

De sigur, că dv. vă veți ocupa pe larg cu toate chestiunile acestea și eu voiu fi fericit, când voiu auzi din discuțiile dvs., soluțiile întemeiate pe dreptate, căci ceeace este în principiu, este un lucru câștigat dreptății funcționarilor.

Este apoi chestiunea repausului necesar în zilele de lucru săptămânale, o chestiune, care, evident nu aparține legii repausului duminical, dar noi, până la legiferarea proiectului muncii, am crezut să facem o abatere și să o reglementăm cu un ceas mai curând. (Aplauze).

Toată lumea găsește, că e drept să aibă lucrătorul 2 ore de repaus pentru dejun și că seara să nu se găsească într'un moment de distrugere morală și fizică. Nedreptatea vine însă dela aplicarea principiului.. Dar am auzit atâtea obiecțiuni din partea unora și altora în aplicarea legii. N'am avut însă ocazie să fi auzit astfel de plângeri din partea funcționarilor particulari. (Aplauze). Obiecțiunile se pot atribui capriciilor unui public neînțelegător și este sigur, că în scurt timp se va face și educația publicului. (Aplauze). Am atins această chestiune, pentru ca să vedeți, că în chestiunile sociale și muncitorești este imposibil de a face dreptate unuia, ca să nu se jignească interesele altuia. In timpurile de demagogie, în care trăește lumea de astăzi, când aceste legi ating fatal unele interese, de sigur nu fac nici o operă sănătoasă aceia, cari caută să speculeze interesele celor jigniți. Ați văzut protestele în chestiunea cârciumilor, militând pentru interesele cârciumarilor, fără ca să se ocupe nimeni de copilul, care lucrează neîntrerupt de dimineață până noaptea târziu. Unul este interesul patronului și altul interesul lucrătorilor. Dar ce reformă vreți să se facă fără să atingă pe nimeni în vreun interes al său? Așa este și chestiunea concediilor de 10 zile pe timpul verii. Patronul se opune. Tot caz de nepotrivire de interese este și situațiunea familiei funcționarului după moartea acestuia, precum și chestiunile de salubritate. Dacă în toate cazurile acestea ar trebui să ne gândim, ca să nu se atingă cu nimic interesele cuiva, atunci nici o legislație n'ar mai fi posibilă, doară interesul electoral ar cere, ca să nu jignești pe niméni dintre aceia, cari ți-au dat voturile lor. Aici, domnilor, este o virtute, să trecem peste interesele de partide. (Aplauze).

Vorbind despre necesitatea asigurării funcționarilor, d-l ministru arată, că nimic nu este mai drept și nimic nu este mai nobil, decât rezolvarea echitabilă. a acestei probleme. Ne-am gândit, că este aceiași situația și a muncitorilor fizici și intelectuali. Dreptatea cere, ca și aceștia să se bucure de beneficiile obligatorii pentru caz de boală, de invaliditate și pentru caz de bătrânețe. Este adevărat, că prin mutualitate nu s'a făcut totul, dar este destul, că s'a făcut un pas înainte.

Mai aveți un punct, care mă interesează din alte puncte de vedere: *este rolul titraților contabili în cooperație, unde avem nevoie de oameni cu competință în științele comerciale.* (Aplauze). Dacă activitatea cooperativelor nu progresează în măsura cuvenită, dificultatea este lipsa unui contabil specialist și ar fi de dorit, ca toate cooperativele să aibă câte un contabil și atunci de sigur multe din abuzuri și din fraude ar putea să dispară. (Aplauze).

De sigur, că este greu a fi contabil la o societate cu anumite moravuri, cari fac, ca contabilul care și-a îndeplinit îndatoririle, să fie supus la capriciul consiliului de administrație.

Proiectul de lege aduce aici principiul stabilității, deoarece în astfel de cazuri apărarea funcționarilor contra consiliilor de administrațiune este de dorit să se poată face. (Aplauze).

De sigur, dv. veți aduce lămuriri foarte importante în toate chestiunile acestea.

Dar nu numai aceste chestiuni, cari ne interesează fac importanța congresului. Dv. sunteți chemați să ajutați prin acest congres la punerea în practică a noului Stat, care nu mai este statul militar autocrat de altădată, ci este Statul de colaborare a tuturor forțelor națiunei, a tuturor acelora, cari se găsesc legați împreună și prin interesele țării și în opera legislativă și în împlinirea rolului superior al Statului. (Aplauze).

Aici sunt camerele de muncă, camerele de comerț și industrie, camerele agricole, *cari sunt chemate să aducă lumină în toate lucrările Corpurilor Legiuitoare și aici se înșiră și acele corpuri constituite, ca al dv., veniți fiecare și colaborați cu Statul*, căci, dacă toate forțele națiunii vin și iau parte la opera legislației, este cu mult mai bine și cu mult mai frumos, că Statul le va putea executa cu asentimentul cetățenilor. (Aplauze).

Este important congresul dv. în acest oraș, unde s'a luat obiceiul a se ține toate congresele, obiceiu de a face din acest oraș un fel de Mecca al creștinismului național, unde neamul românesc poate să-și facă acum toți pașii, pe care veacurile de asuprire l'a oprit, chiar în acest oraș, să-i facă. (Aplauze).

Deunăzi am asistat tot aici la unul dintre cele mai importante congrese și anume la congresul comercianților, meseriașilor și industriașilor români din Ardeal și Banat, în care s'a făcut un pas foarte important pentru progresul comerțului și industriei naționale.

Astăzi congresul dv., care nu este decât o manifestațiune națională și patriotică, este tot atât de necesar, pentrucă într'un timp, când se surpă la temeliile țării mai mult înlăuntru decât în afară, când dușmanii din afară sunt mai puțin răi decât cei dinlăuntru — și nu vorbesc aici despre minorități, — ci mai mult de aceia cari nu înțeleg să-și facă datoria față de neam și țară, este de sigur un semn îmbucurător a vedea seria întreagă de congrese puse pe muncă constructivă așa, ca congresul dv.

Dacă în modul cum ne comportăm, ne gândim numai la ziua de mâne şi nu ne gândim şi la dezastrul, care poate să iasă pentru viitorul ţării, de sigur, că mulţi dintre noi facem operă de surpare a temeliilor ţării. Dar manifestaţia dv. de conştiinţă naţională pentru opera de construcţie pozitivă, lipsită de orice element negativ, această manifestaţie este dintre cele mai serioase şi despre aceste congrese numai un regret se poate spune: că nu sunt destul de numeroase. (Aplauze).

Dela acest congres, unde se face această comunicare de sentimente, de sigur fiecare pleacă acasă mai înălţat sufleteşte de cum a venit.

In momentul, când deschid congresul dvs., apreciind şi importanţa obiectelor din program şi venirea dvs., apreciind seriozitatea programului de muncă, cum şi rolul naţional şi social al acestui congres, nu am decât un singur cuvânt de a *exprima aici mulţumirea şi satisfacţia guvernului, care doreşte deplin succes întru realizarea scopului dvs., pe care membrii guvernului îl urmăresc cu atenţiune din toate punctele de vedere.* (Aplauze).

D-l *Gr. L. Trancu-Iaşi*, în calitate de prezident de onoare al Corpului, în faţa frumoaselor rezultate date de legea făcută sub ministeriatul d-sale, şi-a exprimat într'o cuvântare plină de avânt, ce o dăm mai jos, mulţumirea sufletească a sa.

Cuvântarea d-lui Gr. L. Trancu-Iaşi [1])

Domnule Ministru!
Doamnelor şi Domnilor!
Iubiţi colegi!

In numele Corpului nostru, sunt dator să exprim în primul rând toată recunoştinţa noastră d-lui Ministru, care prezidează acest congres. (Aplauze, strigări să trăiască) şi pentru mine este o satisfacţie cu atât mai mare, că d-sa ne prezidează, cu cât d-sa este succesorul la departamentul, a cărui bază mi-a fost dat mie să o aşez în epoca de reconstrucţie a neamului românesc, (aplauze), şi âm pus la baza acelui minister ceva din sufletul meu şi nu numai atât, am pus ceva din sufletul colegilor mei, cari se găsesc adunaţi aici şi ne pare bine, că din sufletul acesta cultivându-se, roadele lui cresc şi înfloresc. (Aplauze).

Domnilor!

Domnule Ministru! Eu vorbesc nu numai pentru calitatea dvs. oficială, dar şi pentru calităţile dvs. personale, căci, dacă nu v'aţi înălţat ca şi mine dela ghişeul de bancă, din faţa regis-

1) După notele stenografice luate de d-l V. Vlaicu.

trelor de contabilitate, apoi dvs. v'ați ridicat dela Baroul de Putna, unde am avut adeseori ocaziune să vă pot admira. (Aplauze).

Mulțumesc în acelaș timp și iubitelor noastre gazde, d-lui prefect și d-lui primar și reprezentantului armatei (Aplauze), d-lor deputați și senatori, între cari prenumăr și pe Sf. Sa Părintele Dăianu. (Aplauze).

Mulțumesc domnilor acelora, cari participă la acest congres și în primul rând d-lui deputat D. R. Ioanițescu, care a fost raportor la Cameră al legii pentru înființarea Corpului. (Aplauze).

Domnilor, îmi pare bine, că în acest congres și în pragul acestei săli dispare orice neînțelegere din punct de vedere politic (aplauze), ne pătrunde gândul de înțelegere și concepția fiecăruia de a veni să contribue cu toate puterile la binele general și la consolidarea patriei noastre. (Aplauze).

Domnilor! Adunați aici laolaltă, nu avem decât dorința, ca oricine și cu toții să vie să vadă organizațiunea noastră, puterea noastră, pentru ca să știe, cum în Țara Românească în scurtul interval de patru ani, se poate face una din cele mai puternice organizațiuni din câte există pe întinsul pământului românesc. (Apl.).

Domnilor! Să-mi dați voie să evoc aici memoria înaintașilor noștri, cari au pus primele pietre la edificiul profesiunei de contabil. Nu trebue să uităm pe *T. Ștefănescu*, pe fostul meu profesor de contabilitate *Petrescu*, apoi pe *Rasidescu*, care a pus primele baze Corpului nostru, pe *Marinescu* și alți colegi ai Corpului nostru, cari și-au făcut întreaga datorie, după cât le-a fost posibil. Să nu uitați pe cei doi colegi, cari pe pământul basarabean și-au făcut întreagă datoria *C. Antonescu* și *Sanielevici*, a căror memorie trebue să rămână pe veci pentru meritele lor în organizarea Corpului, cum și pentru activitatea lor, întemeind școli de comerț, biblioteci, căminuri, etc.

Și acum să-mi dați voie să constat cu regret lipsa din mijlocul nostru a câtorva colegi, împedecați să vină la congres și anume lipsește din mijlocul nostru colegul *Chr. Staicovici, I. Mecu, Lungu* și alții, cu toate acestea sunt sigur, că ei în aceste clipe își fac datoria pentru înălțarea prestigiului Corpului nostru. (Apl.)..

Și acum voiu intra în miezul cuvântării mele.

Sunt patru ani de atunci, când în această sală, în calitate de ministru, am chemat aici un meseriaș, lucrător tipograf și în această sală am pus „Răsplata Muncii' pe pieptul acestui modest tipograf. Era un simbol, pentrucă tipograful — fiecare literă culeasă de mâna lui — era o piatră pusă pentru înălțarea țării noastre. Am voit, ca în Clujul acesta frumos, în această Meca a românismului și în această sală să fie răsplătită munca

poporului prin modestul tipograf dela Lugoj. Astăzi în aceeaşi sală îşi primesc răsplata muncii alţi muncitori modeşti anonimi, cari, făcând socotelile multor mii de întreprinderi economice, au contribuit la înălţarea destinelor ţării şi astăzi îşi primesc răsplata muncii lor aici prin prezenţa d-lui ministru şi prin prezenţa dvs. (Aplauze).

Domnilor! Aceasta este o răsplată a muncii, pentrucă atunci, când ne gândim, de unde au pornit colegii noştri şi unde am ajuns, din întunerecul biurourilor, lipsiţi de solidaritate, jucărie în mâna oricăruia, pe care a doua zi îl vedeaţi stropindu-vă în faţă cu noroiul automobilului şi colegul nostru era apoi svârlit ca o lămâie stoarsă, pentrucă nu mai era necesar. Lucrurile s'au schimbat. Astăzi dvs., sunteţi o forţă considerabilă şi aceasta dovedeşte congresul de faţă şi materiile cari se vor discuta. Sunt materii de ordin general şi special, cari vor arăta, că suntem la înălţimea problemelor ce se pun.

Domnilor! Să-mi daţi voie, când ai căpătat unele drepturi, trebue să arăţi, că eşti vrednic de ele. Fiecare trebue să-şi arate activitatea lui, trebue să facă dovadă cinstei lui, trebue să se cultive. Un expert-contabil, care primeşte sarcina Tribunalului de a face expertiză, trebue să fie o competinţă, trebue să pună cinste în lucrările lui. Nu vreau s'aud vreodată, că au fost experţi-contabili, cari s'au lăsat conduşi de influenţă şi n'au depus întreaga lor conştiinţă la executarea profesiunei lor. (Apl.).

Nu numai atât! Omul cât trăieşte, justifică viaţa lui numai prin răspândirea tezaurului sufletesc al lui. Luaţi modelul altor colegi, cari au împănat ţara şi cu muzee şi cu şcoli de adulţi, şcoli de ucenici, cu şcoli de comerţ. Sunt convins, că acolo, unde se găseşte un contabil, el este un pion al luminei şi al înălţării neamului nostru! (Apl.).

Numai aşa, domnilor, se va justifica rolul nostru şi năzuinţa noastră. Problema cooperaţiei, de care a vorbit d-l ministru, a venit de jos în sus. Absolvenţii şcolii comerciale din Chişinău şi Milian, din Turnu-Măgurele, au dat statutele Corpului contabililor din cooperaţie. Vă închipuiţi, ce va fi, când toţi vom fi împreună, când vom avea un Corp şi pe diriguitorii vieţei ţărăneşti, pe contabilii cooperativelor. (Apl.).

Mai este ceva de rezolvat: este problema *contabilităţii ţărăneşti,* fiecare ţăran trebue deprins să-şi ţină contabilitatea. In direcţiunea aceasta trebue să meargă activitatea dvs. Intr'o veche carte din 1870, am cetit în prefaţă, că fiecare ţăran trebue să aibă în casă două cărţi: un *catechism* şi o *carte de contabilitate.* Astăzi în învăţământul nostru primar superior s'au introdus cursuri de contabilitate, iar dvs. sunteţi chemaţi, ca să îndrumaţi pe contabilii dela cooperative, cât şi în vederea realizării acestui vis, al contabilităţii ţărăneşti.

Doamnelor şi domnilor! De sigur, că în dorinţele noastre

este și *schimbarea Codului de comerț* în sensul, ca să se dea o mai mare *importanță elementului nostru în conducerea întreprinderilor economice din țară*. Din nenorocire, prin alcătuirea multor întreprinderi, alții sunt acei cari conduc întreprinderile. Aceia cari după capacitatea și cultura lor sunt cei adevărați chemați, nu sunt decât în slujba acelora, cari nu au nici o chemare și nici menirea, ca să fie diriguitorii vieței economice. (Apl).

V'am schițat în aceste câteva cuvinte năzuințele noastre. Mai avem de discutat chestiunea *contabilității duble la Stat, contractele de muncă*, cu privire la *asigurări* și de sigur, că fiecare coleg va desvolta aceste teme cu competență și desinteresare.

Eu, neavând decât rolul meu mărginit, am abuzat poate puțină vreme de indulgența dvs. și închei cu rugămintea, ca să-mi dați voie să schițez în câteva cuvinte rolul și importanța congresului de față.

Romain Rolland într'un loc scriind despre Michel Angelo, zice:

„Munții sunt adesea neacoperiți de nori, dar este bine ca omul să se înalțe pe munte măcar odată pe an, să-și primenească sângele vinelor lui și aerul plămânilor".

Consider înălțarea dv. în acest Cluj, la această sărbătoare a congresului ca o ascensiune pe munte, unde trebue să vă primeniți sufletele dv.

Vă veți coborî cu sângele mai primenit, cu aerul plămânilor mai curat și veți reîncepe apoi activitatea dvs. mai însuflețită pentru chemarea dvs. și mai dornici de înălțarea ei. (Aplauze prelungite și repetate).

D-l *D. R. Ioanițescu*, ca raportor al legii și profesor la Academia de Comerț, face o interesantă și mult aplaudată expunere cu privire la situația și revendicările funcționarilor particulari.

Dăm mai jos

Cuvântarea d-lui deputat D. R. Ioanițescu

Salută cu deosebită bucurie congresul Corpului, deoarece la lucrarea legii Corpului Contabililor autorizați și experți-contabili a semnat, în calitate de raportor, certificatul de naștere al legii. (Aplauze). Continuând, spune:

„La lumina acestor 4 ani de existență, văd cu bucurie, că viziunea mea a căpătat realizare și cred, că așa va fi și cu al treilea organ, care vrea să capete existență: Uniunea micilor industriași, un organ pur profesional, care numără 400 mii lucrători. A doua este Societatea generală a funcționarilor publici, căreia tot eu i-am semnat certificatul de naștere. Venise rândul dvs., și am spus, că în afară de interesele profesionale eu văd *în or-*

ganizația dvs. un interes superior de Stat, controlul finanțelor publice, controlul creditului public în Țara Românească. (Apl.).

Stăruința și convingerea cu care au lucrat conducătorii dv., în frunte cu prietenii mei Butculescu, Ioachim, Drăgănescu, au fost pentru mine o garanție că noua organizație va deveni o solidă instituție de interes public.

Domnilor! După cinci ani de existență, dvs. ați dovedit că viziunea noastră era adevărată. Astăzi, începând dela minorul pus sub tutelă și dela cel pus sub interdicție și până la organele superioare de Stat, toți se uită cu încredere în dvs., *cari sunteți procurorii publici ai tuturor acelora, cari și-au câștigat situațiuni materiale din exercițiile bugetare.* (Aplauze furtunoase).

In această ipostază și în această lumină, în care vă vedem, dvs. aveți un mare rol, când vedeți, cum timpurile de prefacere duc toate organele de stat spre sindicalizare a veniturilor Statului, totul îmbracă forma colectivă și în această formă colectivă, care de multe ori duce la ruină prin abuz sau incapacitate, eu nu văd altă garanție, nici altă pavăză decât în *Corpul Contabililor autorizați și experți contabili care este gardianul și depozitarul bunei administrații în averea publică.* (Vii aplauze).

V'ați împlinit cu succes în timpul de patru ani de existență acest rol și am avut ocazie să văd, că chiar la manifestările vieții publice, lumea vă dorește, parlamentul cere, ca chiar în gospodăriile publice, prin legea administrativă să se numească membrii de drept și astfel contabilul autorizat este acela, care trebue să pună regulă în gospodăria publică. Oriunde este vorba de o avere colectivă de administrat, nervul de viață trebue să fie contabilul autorizat, care trebue să fie trecut ca atare în lege, ca gardian al averei publice. (Aplauze)..

Dați-mi voie, ca să amintesc încă un succes al dv. Imi reamintesc că la primul congres am făcut apel la colegii mei dela academii, ca să se înscrie în Corp. Li se părea colegilor mei, că e ceva nepotrivit cu situația lor. Le-am spus, că nu diploma sfințește pe om, că galoanele se cunosc după elanul muncii, veniți în mijlocul acelor elemente vii, în mijlocul acelui organism, a cărui bază este cinstea și încrederea. Ei bine domnilor, constat cu bucurie, că toți studenții noștri dela Academie s'au înscris în Corpul contabililor. Și când văd între membri pe unul din cei mai distinși, pe d-l dr. Gârbacea, care a luat licența tocmai din cursul catedrei mele, eu înregistrez din nou un succes în solidaritatea deplină între toți aceia, cari sunt versați în studiul contabilității și din această solidaritate nu se poate să iasă decât prosperitatea Corpului. (Aplauze).

Fără să intru în materie, să vedem, cari sunt astăzi problemele Corpului în liniamente generale și să vedem ce e de făcut și din punctul de vedere al scopurilor profesionale.

In primul rând ne trebuește *organizare.* Acei 7.500 membri,

pe cari îi vedem înscriși, dovedesc, că sentimentul dvs. de organizare este ridicat la cel mai înalt grad.

In al doilea rând trebue legiferat *minimul de existență.* In ce privește această a doua parte, este o legendă, pe care am auzit-o dela tribuna Camerei, că funcționarii de comerț au lefuri princiare față de funcționarii publici.. Atunci am venit cu date dela Corpul Contabililor și am dovedit, că lefurile dvs. nu ating nici măcar minimul de existență. (Apl.). A doua dorință, pe care dvs. trebue să o formulați pozitiv aici, fiind vorba de diferența dintre salariații de stat și salariații particulari, este chestiunea *stabilității,* care trebue înscrisă în lege în locul amovibilității cu preaviz, căci prin aceasta din urmă patronii vă pot arunca praf în fața dvs., cu tot dreptul dvs. Dreptul de amovibilitate cu preaviz nu este suficient, ci trebue să fie legiferat cu dreptul de despăgubire pentru prejudițiile morale și materiale cauzate de patron contabilului, prin aceea, că creiază în jurul lui o atmosferă de suspiciune și dacă-ți face pagubă, trebue să plătească. (Aplauze). Nu este suficientă reparația, ce o dă justiția după trei ani, revendicarea dvs, tinde spre o jurisdicție imediată și complectă a tribunalului de drept. (Apl.).

Domnilor! Toate celelalte le consider ca chestiuni de detalii. Aceia ce este principal, este: *Organizarea, salarizarea* și *stabilizarea.*

Și, cum se întâmplă adesea în viață, că omul nu se poate îngriji dinainte de cazuri de infirmitate neprevăzută, de moarte, care seceră pe om în plină vigoare și că a treia parte din viața salariatului este lipsită de orice mijloace, codul muncii și asigurărilor trebue să aibă aici dispoziții precise. Este nedrept, ca din momentul, ce patronul nu mai are nevoie de funcționarul ajuns infirm, acesta să rămână cerșetor pe ulițele orașului. (Aplauze). Chestiunea se poate apropia foarte bine de asigurarea muncitorească și această credință am susținut-o în fața Camerei, în interesul menajării capitalului viu al țării.

Și-acum domnilor, vine cea mai importantă chestiune, în care eu văd trăinicia Corpului și rolul dvs. Să vorbim și de naționalizările factorilor economici. De multe ori capitalul se ascunde sub masca anonimatului, nu știi, de unde vine și ce vrea. (Apl.). Pe mine mă interesează mai puțin originea capitalului, naționalizarea eu o văd în personal. In vreme de războiu mă interesează în primul rând contabilul, despre care știu, că nu lasă să fie conturi ascunse, apoi rechiziționându-se fabrica sau întreprinderea, înlocuesc tot personalul și cu personalul meu mergem înainte. (Bravo, aplauze).

Iată pentru ce, domnilor, dorim ca dvs. să fiți la înălțimea acestei îndatoriri, pe care o aveți față de neamul nostru, noi cari am pus prima cărămidă la temeliile casei dvs., și în momentele nașterei Corpului dvs., simțim în noi dorința, *ca lucrările dvs.*

să fie încununate cu succes şi atunci discuţiile dvs., vor servi drept lumină şi pentru actualii şi pentru viitorii guvernanţi. (Bravo, aplauze repetate).

D-l *N. Butculescu*, decanul Corpului, aduce vii mulţumiri reprezentanţilor autorităţilor locale, cari au ţinut să salute pe congresişti şi reprezentantului guvernului, d-l ministru al Muncii, care a avut ocazia să vadă principiile sănătoase, de cari sunt călăuziţi atât conducătorii mişcării, cât şi membrii, cari dorind o mai dreaptă considerare a profesiunii lor, înţeleg să sprijine iniţiativa privată şi capitalul în acţiunea lor binefăcătoare pentru propăşirea economică a ţării şi pentru progres.

D-l *Gh. Ionescu*, preşedintele secţiei Cluj, exprimă bucuria de a vedea în Cluj atâţia confraţi din toate unghiurile ţării, d-l *Aug. Daniel* aduce salutul Olteniei, iar d-l *Petru Drăgănescu-Brateş*, pe al Bucovinei.

D-l *V. M. Ioachim*, face o interesantă dare de seamă asupra activităţii Corpului în întreaga ţară în ultimii 2 ani.

D-sa arată că dezideratele primului congres au dobândit un început de realizare prin introducerea în anteproectul Codului de comerţ a câtorva din concluziunile raportorului de atunci, prin admiterea absolvenţilor şcoalelor elementare de comerţ în cursul superior de zi şi în fine prin adoptarea principiului participării la beneficii în anteproectul codului muncii.

Referitor la activitatea Corpului, arată că numărul secţiunilor judeţene s'a urcat la 56, iar numărul membrilor la 7500, faţă de 4500 în 1923.

Membrii Corpului au luat parte efectivă în Comisiunile fiscale şi la controlarea societăţilor de binefacere.

In societăţile pe acţiuni s'a introdus principiul ca cel puţin unul din cenzori să fie expert contabil sau autorizat, iar în noua lege a Camerelor de Comerţ s'a prevăzut ca cel puţin unul din cenzori să fie expert contabil.

Activitatea Corpului s'a manifestat apoi pe tărâmul cultural prin ţinere de conferinţe, înfiinţarea de biblioteci, tipărire de lucrări şi prin editarea Revistei Generale de Comerţ şi Contabilitate, care a ajuns la un tiraj de 6000 exemplare.

In aceşti doi ani Corpul şi-a realizat unul din cele mai grele puncte din program şi anume: clădirea unui local propriu, a cărui inaugurare va avea loc în luna Octombrie.

In No. viitor vom face rezumatul rapoartelor şi discuţiunilor urmate.

Vim.

Comerciale. Financiare. Sociale.

ASIGURAREA FUNCȚIONARILOR PARTICULARI

Raport prezentat celui de al II-lea Congres al Corpului Contabililor la Cluj

Problema asigurării funcționarilor particulari interesează în cel mai înalt grad și Corpul nostru, ai cărui membrii cu mici excepții debutează ca salariați și în majoritatea cazurilor rămân în această situație, nu atât prin natura profesiunii lor, cât prin condițiunile nefavorabile, în care își desfășoară activitatea, — condițiuni pe cari am avut cinstea să le relev în congresul precedent.

Nu vom face aci tabloul acestor purtători ai condeiului, cari nu au putut de multe ori din împrejurări independente de voința lor — să-și creeze o situațiune, — care să-i pună la adăpostul grijei zilei de mâine și nici nu vom insista asupra datoriei morale, ce societatea o are pentru asigurarea existenții celor ce s'au istovit prin muncă și asupra foloaselor ce rezultă pentru o țară prin libertatea individului de spectrul mizeriei și al foamei.

Nu vom insista, pentrucă curentul democratic de după războiu a pus problemele sociale înaintea tuturor preocupărilor gânditorilor și oamenilor de guvernământ, consolidând, lărgind și generalizând experiențele și ideile sociale umanitariste dinainte de războiu.

La început aplicate numai la cazurile de boală și deces, asigurările sociale s'au estins treptat și asupra celorlalte cazuri, când salariatul nu poate câștiga; accidente, invaliditate, bătrânețe și în ultimul timp *lipsă de lucru*.

La început, de asigurare beneficiau numai muncitorii din industrii, în ultimul timp mai toate țările au cuprins în beneficiile legii și pe funcționarii particulari, ba chiar în unele state s'au estins asigurarea și asupra profesiunilor libere.

Printre primele organiazțiuni de asigurare se citează uniunile Knappschaften din Prusia, unde după prima lege din 24 Iulie 1865 se dădea în caz de boală asiguraților îngrijiri medicale, doctorii și o indemnizație.

De atunci în *Germania* o întreagă serie de legi reglementează această chestiune pe baza jaloanelor trase prin legiferările din anii 1881—1889; — însă asigurarea funcționarilor particulari n'a fost fapt îndeplinit decât abia în 1911, în urma stăruințelor depuse de organizațiunile profesionale, — organizațiuni, cari prin vechimea lor și numărul însemnat al membrilor au dobândit o influență mare asupra cercurilor diriguitoare.

Prin legea din 1911, modificată ulterior, se introduce obligativitatea asigurării și pentru funcționari până la un anumit sa-

iar, și anume: a) *asigurarea în caz de boală,* pentru care asiguraţii plătesc o primă maximă de 6 la sută asupra salariului și primește în schimb: îngrijire medicală, medicamente și jumătate din salariul de bază, asigurarea se face prin case speciale locale; b) *asigurarea pentru invaliditate,* la care contribue jumătate asiguratul și jumătate patronul, asiguratul primește o rentă de invaliditate în caz de incapacitate de lucru, iar după 65 de ani o pensie în raport cu salariul său și în caz de deces primește pensie soția și minorii până la 15 ani.

Austria deși a introdus ceva mai târziu principiul asigurării salariaţilor, în schimb a fost printre primele țări care a legiferat asigurarea funcționarilor particulari prin legea specială din 16 Decembrie 1906, bineînțeles după oarecari mișcări ale funcționarilor

Această lege a fost modificată înainte de războiu și în anul acesta s'a depus în Parlament un nou proect de lege pentru a se pune de acord cu noua situație monetară și pentru a satisface unele din obiecțiunile celor interesați.

Asiguraţii erau împărțiți după primul text de lege în 6 clase, plătind lunar 6, 9, 12, 18, 24 și 30 coroane-aur, după clasa din care făceau parte. La primele 4 clase contribuia patronul cu 2/3 din primă, iar la celelalte două, numai cu jumătate, iar dacă salariul trecea de 7.200 coroane aur, prima întreagă o plătea asiguratul. Statul contribuia cu o sumă globală. Pentru administrarea fondurilor s'a creiat o instituție specială ca și în Germania, recunoscându-se însă casele speciale înființate de patroni sau organizaţiuni profesionale în anumite condițiuni.

In Anglia asigurarea, care este comună și salariaţilor din industrie și celor din comerț, merge mai departe, întrucât se estinde și asupra lipsei de lucru, — ceeace se întâlnește în puține legiuri.

Patronii participă împreună cu statul și cu asiguraţii la strângerea fondurilor, având dreptul la indemnizaţii în caz de boală și îngrijiri timp de 26 săptămâni; dacă incapacitatea de muncă persistă, se acordă ajutoare de invaliditate până la 70 ani, după această vârstă se acordă pensie, însă spre deosebire de celelalte legiuri, în ceeace privește pensia este vorba mai mult de o operă de asistență decât de asigurare, căci asiguratul nu contribue cu nimic, ci numai statul și comunele vărsau fondurile necesare pentru fondul de pensii.

Administrarea se face prin case speciale comunale sau județene recunoscute de *Comisarii asigurărilor,* care le controlează și dispune măsurile ce trebue luate pentru bunul mers al lor. Trebue să aibă cel puțin 5.000 membrii; asiguraţii nu sunt obligați să facă parte dintr'o anumită casă, iar cei ce nu fac parte din nici o asociație, varsă cotizaţiunile la un fond denumit: „Fond postal"..

In ultimii trei ani, mai toate statele au introdus principiul asigurării funcționarilor particulari, fie prin legi speciale, fie în majoritatea cazurilor printr'o asigurare în mod general a salariaților; astfel după o experiență de câteva decenii cu asigurările libere, *Parlamentul belgian* a votat la 10 Decembrie 1924 legea relativă la asigurarea în caz de bătrânețe și deces a lucrătorilor și la 10 Martie 1925 legea cu privire la aceiași asigurare a funcționarilor.

Cu această ocazie socialiștii prin contraproectul Wauters, au cerut ca să se dea gratuit pensie de bătrânețe salariaților, — ceeace nu s'a admis. Fondurile se procură de asigurați, Stat și patroni; legea va intra în vigoare la 1 Ianuarie 1926.

Vecina noastră, *Bulgaria,* prin legea din 6 Martie 1924 estinde asigurarea asupra tuturor salariaților din industrie, comerț și agricultură, și facultativ și asupra micilor comercianți, profesioniștilor etc., cari n'au un venit mai mare de 50.000 leva anual. Primele sunt constituite din contribuțiuni egale ale salariatului (1—1,50 la sută din salar), ale patronului și ale statului, vărsate la *Oficiul de asigurări* sociale funcționând pe lângă Ministerul Industriei.

In caz de boală, asiguratul primește îngrijire timp de 9 luni și o indemnizație de 50—80 la sută din salar; pensie se acordă la vârsta de 60 de ani, după ce a plătit cel puțin 500 cotizații săptămânale, dacă n'a plătit decât 150 cotizații fără să primească vreo rentă sau indemnizație, se restitue cotizațiile în caz de deces, rudelor.

Asemenea *Jugo-Slavia* prin legea din 14 Mai 1922 introduce asigurarea obligatorie pentru toți salariații și anume în caz de boală, accidente, invaliditate, bătrânețe, deces.

Asigurații sunt reprezentați în 17 categorii după salarii. La asigurare prima se plătește jumătate de patron, jumătate de salariat, asiguratul primește îngrijiri medicale și indemnizație 2/3 din salariu timp de 26 săptămâni, pensie de invaliditate dacă a plătit 100 cotizații și pensie de bătrânețe la 70 ani, dacă a plătit 500 cotizații.

Administrarea se face de o „Instituție centrală a asigurărilor muncitorești".

Această lege este considerată drept una din cele mai complecte și generoase legiuiri cu privire la asigurările sociale, menționându-se în lege că și asigurarea în caz de lipsă de lucru se va introduce ulterior.

Norvegia, prin legea din 10 Decembrie 1920, reglementează asigurarea și a funcționarilor particulari cu un venit sub 6.000 coroane anual. Prima se plătește 6/10 de salariat, 1/10 de patron, 1/10 de comună și 2/10 de stat.

In fine în *Italia* o lege recentă organizează după principiile

cele mai moderne, asigurarea tuturor salariaţilor, inclusiv a funcţionarilor pentru toate cazurile, chiar şi pentru lipsă de lucru.

După cum vedem, cele mai multe legături s'au alcătuit după războiu, contribuind la aceasta şi propaganda făcută de Biroul internaţional al muncii şi de Conferinţa internaţională a muncii, care în Congresul dela Geneva, la 1921, recomandă estinderea asigurării asupra tuturor salariaţilor, — recomandare care după cum am văzut, a fost urmată de cele mai multe dintre State.

In această privinţă noi am rămas mai în urmă; am introdus abia în 1912 asigurarea lucrătorilor prin crearea Casei Centrale a Meseriilor şi asigurărilor muncitoreşti, dar nimeni nu s'a gândit să cuprindă în această lege şi pe funcţionarii particulari.

De altfel această lege nu a însemnat decât un început pe tărâmul asigurărilor sociale, deoarece ceeace s'a făcut nu corespunde de loc aspiraţiunilor muncitorilor, iar prin deprecierea leului situaţia a devenit şi mai defavorabilă pentru asiguraţi.

Până la războiu în sferele conducătoare nimeni nu se gândea că există o problemă a funcţionarilor particulari, abia după războiu, în urma introducerii votului universal, atenţia guvernanţilor a fost îndreptată şi către revendicările acestei clase, care abia atunci s'a observat că reprezintă o massă destul de numeroasă, care nu trebue neglijată. De aceea deşi încă din anii 1905—1906 funcţionarii în primul rând prin soc. *„Generala"* a funcţionarilor comerciali apoi prin *„Uniunea absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ"*, *„Corpul Contabililor"* în prima lui formaţie, au cerut asigurarea bătrâneţelor, abia în ultimii ani toate partidele politice au înscris această problemă în programul lor, fără să o fi soluţionat cu toate acestea.

In ultimul timp şi celelalte asociaţiuni de profesionişti în frunte cu A. G. I. R., s'au ocupat de această chestiune, provocând mai multe consfătuiri ale diferitelor organizaţiuni, consfătuiri la cari a aderat şi Corpul nostru.

S'a alcătuit memorii, s'au făcut intervenţii, dar nu s'a obţinut decât promisiuni că legea se va înfăptui, — promisiune ce de altfel credem că nu va întârzia să se realizeze.

Odată cu crearea Ministerului Muncii, distinsul nostru coleg, d-l Gr. L. Trancu-Iaşi, împreună cu distinsul nostru prieten, d-l D. R. Ioanitescu, a pus în studiu chestiunea asigurării şi se alcătuise chiar o comisiune, din care a făcut parte şi Decanul nostru, d-l N. Butculescu; după aceea d-l ministru Mârzescu, odată cu alcătuirea anteproectului Codului Muncii, şi-a propus să legifereze şi asigurarea funcţionarilor particulari, de aceia în art. 191 din anteproect se prevede că „Toate categoriile de salariaţi din industrie şi comerţ sunt supuşi asigurărilor", iar mai departe:

„Boala sau accidentul salariatului nu pot fi o cauză de desfacere a contractului de serviciu, decât în cazurile când după le-

gea asigurării (care urmă să vie), salariatul constatat inapt de orice serviciu a trecut sub asistența permanentă a Casei de asigurare, iar în art. 192 lasă să se întrevadă intenția legiuitorului de a recunoaște și mai departe casele particulare de pensiuni, chiar într'o viitoare legiferare a asigurărilor, însă în următoarele condițiuni:

1) Casa să nu procure nici un folos material patronului;

2) Patronul să contribue cel puțin egal cu salariatul.

3) Contabilitatea și bilanțul să fie separate, iar în caz de faliment sau lichidare, fondul să se verse cu aceiași destinație direcțiunii generale a asigurărilor sociale.

4) Administrarea să se facă de patron și salariați în proporție cu contribuția lor.

Ca realizări practice menționăm încercarea făcută în 1915 de Corpul Contabililor în prima lui formație, care creiase o Casă de asigurare pentru boală, bătrânețe și deces aprobată de Casa Centrală a asigurărilor; intervenind războiul, Casa și-a încetat activitatea și fondul a trecut asupra noului Corp, apoi *„Uniunea funcționarilor din petrol"* din Ploești a strâns un fond de 600.000 lei, care să servească drept bază pentru o viitoare casă generală de ajutoare și pensii *„Sindicatul ziariștilor"* din București. în schimbul unei cotizații reduse, grație veniturilor de care dispune, servește membrilor săi ajutoare în caz de boală și pensie de 1.000—3.000 lei lunar.

„Uniunea avocaților" în baza noii legi, a instituit o Casă de ajutor și pensie.

Pe lângă aceste Case atașate organizațiunilor profesionale încă în stare embrionară, mai există Case de pensii pe lângă unele institute mai mari ca: Banca Națională, Camera de Comerț, Banca Românească, Banca Marmorosch, Blank, Banca Centrală Sibiu și diverse întreprinderi industriale, la care contribue atât salariatul cât și instituția sau întreprinderea respectivă.

Aceste case au administrația lor proprie, cu reprezentanți ai salariaților și cu contabilitatea lor separată.

Ele sunt un prețios sprijin pentru salariați, cari văd fără prea multe sacrificii, asigurate zilele grele ale existenții lor; exemplul acesta însă nu a putut găsi imitatori, cu toate că sunt și alte instituții, a căror situație fiind prosperă, puteau să răsplătească pe această cale munca stăruitoare și devotamentul colaboratorilor săi, cărora în mare parte li se datorește prosperitatea instituției.

O parte din întreprinderi mai mari au așa zisul „Fond de pensii al funcționarilor", care însă de cele mai multe ori este un simplu post de rezervă în pasivul bilanțului, neavând o ființă aparte și neconstituind nici un drept pentru funcționari.

Din cele expuse mai sus, am văzut că în mai toate statele s'a introdus principiul asigurării obligatorii și anume în cele

mai multe state nu numai pentru lucrători, dar și pentru funcționari, fie prin aceiași lege, fie printr'o lege specială.

Noi credem că întrucât la noi, întregul sistem al asigurărilor sociale, trebue refăcut și pus în concordanță cu noile idei și cu situația valutară de azi, *asigurarea funcționarilor particulari poate face parte din același complex de legi, nefiind nici o deosebire între situația lucrătorului și a funcționarilor din punct de vedere al asigurării existenții.*

In ceeace privește strângerea fondurilor, am văzut că sunt mai multe sisteme; la unele asigurări în unele țări contribue numai salariatul, (asigurări în caz de boală), la altele numai patronul (asigurări în caz de accidente), iar la asigurări pentru invaliditate, bătrânețe sau moarte, contribue de obicei și statul; în alte legiuiri contribuția este egală pentru patron și salariat la toate asigurările, iar altele ca Anglia și Elveția contribue numai statul pentru asigurarea în caz de moarte.

Noi credem că în viitoarea lege a asigurărilor trebue găsită o normă aplicabilă tuturor asigurărilor care fără a îngreuia prea mult budgetul Statului, să ușureze sarcina asiguratului; nu putem pretinde o pensie gratuită care nu s'a acordat nici funcționarilor publici, cu toate condițiunile de sala ale acestor sunt mai rele, dar putem cere ca atât patronii cât și statul să colaboreze cu salariații pentru ca societatea să-și poată îndeplini una din cele mai necesare și frumoase misiuni; aceea a asigurării existenții fiecărui individ, care muncește, statul va mai putea contribui printr'o administrare cât mai puțin costisitoare, de aceia, deși recunoaștem foloasele unei centralizări în materie de asigurări, totuși credem nimerit ca în viitoarea reformă să se dea posibilitatea organizațiunilor profesionale create în baza unei legi să colaboreze ca autoritate publică pentru aplicarea acestei reforme.

In ceeace privește primele, preferăm sistemul primei adoptat prin proectul francez din 21 Martie 1921, modificând legea din 5 Aprilie 1910. Prin proect se fixează prima de 5 la sută asupra salariului mijlociu al clasei respective (sunt 6 clase) pentru salariați și 5 pentru patroni, iar statul contribue cu alocații anuale.

In schimbul acestei prime asiguratul primește după art. 2 al proectului:

1) Ingrijiri medicale timp de 6 luni, în caz de boală sau accident și alocații lunare în caz de invaliditate, care începe dela 500 franci pe an pentru cea mai inferioară clasă, ajungând până la 3.000 franci pentru cea mai superioară.

2) Pensii în caz de deces, începând dela 150 franci anual până la 1.500 fr.

3) Pensie de bătrânețe la 60 ani dacă a plătit prime 30 ani, pensia începând dela 500 franci până la 3.000 franci anual.

Piedeca cea mai mare în estinderea asigurării asupra tuturor salariaților consistă în aplicarea principiului obligativității cu posibilitatea de asigurare a individului. Nu este deajuns a discuta obligativitatea, ci pentru ca această obligativitate să aibă într'adevăr caracterul de reformă socială, trebue unită cu anumite avantagii pentru asigurat, de aceea în mai toate legiuirile s'a admis principiul ca o parte din prima asiguratului să fie preluată de patron și uneori o parte de stat.

Ací este piedica cea mare. Patronii impuși la atâtea contribuțiuni consideră această participare ca o nouă sarcină menită să îngreueze exploatarea întreprinderii prin mărirea prețului de cost, iar Statul, mai ales Statul nostru, în continuă căutare de resurse noi, nu va primi cu inima deschisă, să înscrie în budget o nouă cheltuială, fără o sursă de venit corespunzătoare.

Desigur că dacă privim chestiunea din punctul de vedere al cifrelor, ambele părți au dreptate, însă când ne gândim că atâtea energii din fragedă copilărie ce se zbat, aleargă, muncesc zi cu zi ca să ridice buna stare a omenirii și să înlesnească progresul, sfârșesc de multe ori cu părul albit, gârbovi și istoviți, așteptând mila în mijlocul atâtor lucruri frumoase create de ei, trebue să trecem peste orice considerații de rentabilitate fixă, de excedente budgetare și să ne facem datoria.

Să ne închinăm înaintea bătrânului, care trece, clătinându-și capul, să-l ajutăm să reziste chemării pământului. Bătrânul, care trece încovoiat sub greutatea surmenajului și a anilor, are dreptul la recunoștință și afecțiunea noastră. Dacă trăim azi ceva mai bine, decât a trăit el în tinerețea sa, aceasta este pentrucă în tre tinerețea sa și a noastră s'a scurs întreaga sa existență de muncă extenuantă. Da, să intensificăm producția, însă să proclamăm odată pentru totdeauna ca un om, care de 30 de ani care a cunoscut zi cu zi uruitul asurzitor al mașinelor, disciplina severă a atelierului și specializarea muncii, are dreptul la liniște și libertate. Aceste cuvinte spuse de A. Rey, un distins propagandist al Conferinței generale a muncii, se aplică și funcționarilor particulari.

De aceea oricâte argumente s'ar aduce contra acestor noi sarcini, ele sunt nu numai mai necesare ca oricare altele, dar sunt și dovada cea mai sublimă a solidarității sociale, pe care se bazează progresul omenirii.

Desigur că măsura în care trebue să contribue fiecare parte nu trebue să fie nici prea mare pentru patron și Stat ca să nu se transforme asigurarea socială în asistență socială, dar nici atât de mică ca întreaga povară a primelor să rămână numai asupra salariaților.

Bineînțeles că această contribuție trebue să se limiteze numai la acei, ale căror salarii sunt prea mici față de nevoile de trai, *păstrând însă principiul obligativității asigurării pentru toți*

salariaţii fără nici un fel de limită, tocmai pentru că lărgindu-se şi cercul asiguraţilor, să se poată ajunge la o reducere a primelor.

In ceeace priveşte *administraţia* pe lângă instituţia centrală care stabileşte normele şi poate centraliza fondurile, credem că pot exista şi casele speciale înfiinţate fie de organizaţiunile profesionale, fie de diferite întreprinderi, bineînţeles dacă îndeplinesc anumite condiţiuni şi dacă sunt supuse unui control din partea institutului central.

Pentru unele asigurări chiar, cum sunt cele de boală şi invaliditate, organizaţiunile profesionale sunt mai indicate, pentrucă sunt în măsură să cunoască mai bine pe membrii şi să aprecieze mai în deaproape cunoştinţa, măsura şi natura ajutorului.

Cum mai toate profesiunile sunt acum constituite în Corpuri, sindicate, etc., având înfiinţate sau intenţionând să înfiinţeze Casă de pensiuni şi ajutoare, sarcina Statului va putea fi mult înlesnită prin aceste Case speciale, cari garantând minimum de avantagii prevăzut în lege, poate oferi posibilitatea membrilor să contracteze asigurări şi pentru sume mai mari, în condiţiuni mai favorabile ca societăţile de asigurare, iar pentru ca legătura cu institutul central să fie menţinută, se poate institui un sistem de reasigurări în condiţiuni avantagioase.

Plecând dela această consideraţie, profităm de acel al doilea congres, pentru a emite ideia înfăptuirii *„Caset speciale de ajutor şi pensiuni a Corpului Contabililor"*, care, bineînţeles, va fi numai o rotiţă în marea maşină a asigurărilor sociale, pentru a cărei realizare va trebui să luptăm.

Mărind într'o proporţie mică cotizaţiunile, să dăm posibilitatea îngrijirii medicale a membrilor în caz de boală şi mai ales să putem asigura un minimum de pensie pentru vârsta când nu mai poate munci, pensie care poate fi dublată, triplată etc., în raport cu cotizaţiunile plătite, fără a avea la început caracterul de obligativitate.

Această casă nerealizând nici un beneficiu şi având o administraţie economică, va putea stabili prime mult mai reduse, bazându-se şi pe contribuţiile benevole la început ale întreprinderilor, ai căror funcţionari vor fi asiguraţi prin Corp.

Incheiem acest scurt referat cu credinţa că încă una din revendicările noastre importante se apropie de înfăptuire, la început prin sforţările noastre proprii, sforţări, cari nu ne îndoim că vor fi uşurate prin legiferarea, ce nu poate întârzia.

V. M. Ioachim.

Subscriind la „Activa", este un ban întrebuiaţat cu folosinţă pentru viitor.

PROBLEMA ORGANIZĂRII CREDITULUI [1])

Repartizarea creditului

Prin organizațiunea comerțului și creiarea diferitelor „Instituțiuni" și „Bănci", s'a avut în vedere desovltarea creditului și mărirei rentabilității ocupațiunii comerciantului.

Prin organizațiunea industrială — manufacturieră sau agricolă — și creiarea a diferitelor „Instituțiuni industriale" și „Bănci", s'a avut în vedere desvoltarea industrială, mărirea creditului și a rentabilității ocupațiunii industriașului.

Prin organizațiunea proprietății funciare urbană sau rurală, s'a avut în vedere valorificarea proprietății; iar prin „Instituțiunile de credit" creiate,, s'a căutat să se beneficieze de dreptul de proprietate prin ușurința transmiterii titlurilor de credit.

Pe când prin organizațiunea muncii — fizică și intelectuală — și creiarea a diferitelor „Instituțiuni", s'a avut în vedere, după cum se va vedea mai în urmă, la o salarizare mai dreaptă, pentru a putea duce un trai mai bun.

* * *

Valorile nu se măsoară decât prin valori; cari sunt variabile după trebuința și dificultatea de a și le procura. Ele sunt determinate de legea ofertii și cererii de utilități de naturi deosebite.

Smith zice: Munca este măsura reală a valorilor de schimb, adică: munca de a-și procura valorile, utilitățile.

Valorile, utilitățile se procură însă prin eforturi proprii ale omului sau prin schimb.

Omul este deținătorul a 2 feluri de eforturi:

1. Eforturi independente de el; capitalul sub diferitele lui feluri, valori corporale.

2. Eforturi încorporate în el: capacitatea musculară, capacitatea intelectuală, aptitudinea sa, etc.

Și, cu cât aceste eforturi sunt mai mari, cu atât va putea obține mai multe alte utilități.

Insă, utilitățile deținute de om fiind de naturi diverse, bine înțeles că rezultă raporturi între aceste utilități de ordine diferită, cu alte cuvinte există 2 puteri diferite de procurări de alte utilități.

Este însă stabilit că munca omului este un capital fix, capabil de a produce utilități, întocmai ca și pământul, mașina, etc.

Acest fel de capital are însă o superioritate, fiind susceptibil de perfecționare, deci capabil de a produce din ce în ce mai multe utilități, prin urmare de a valora din ce în ce mai mult.

Insă și el se micșorează cu cât deținătorii acestui capital găsesc mai puțină întrebuințare. Prin urmare și aceste utilități sunt supuse legii ofertei și cererii.

---

1) A se vedea No. 6 — 7.

Ceiace trebue însă de reținut este faptul că munca omului fiind considerată ca un capital fix, ea depinde de abondența capitalului circulant.

Probă evidentă: mărirea salariilor din unele părți ale lumii, ridicarea salariilor mai mult în unele localități, decât în altele. sporirea mai mult a salariilor unor profesioniști decât a altora.

Așa că capitalul sub formă de muncă, ca și sub orice altă formă, este o valoare care poate servi drept garanție în acordarea de credit. Trebue însă o organizațiune a muncii, având în vedere creditul muncitorului, muscular și intelectual.

Este adevărut că în diferite timpuri s'au făcut propuneri și chiar încercări în vederea îmbunătățirii situațiunii economice a muncitorului, însă ele n'au avut ca bază creditul, cari implică îndeplinirea a anumite condițiuni de moralitate și anumite garanții necesitate de acordarea creditului, ci numai intervențiunea statului în organizațiunea muncii.

Aceasta a și fost cauza că unele propuneri n'au fost admise, iar unele încercări n'au reușit.

Astfel: In Franța, Louis Blank propuse un fel de ateliere sociale, unde munca productivă să fie împărțită în comun, bazată pe fraternitate, admițând formula lui Cabet: chacun selon ses forces et à chacun selon ses besoins.

Proudhon ceru suprimarea interesului capitalului și împrumutul gratuit al instrumentelor de muncă, voind să constitue o bancă care trebuia să furnizeze fiecăruia materialul de lucru și a procura fiecăruia plasarea muncii fără nici un intermediar.

La revoluțiunea din 1848, lucrătorii cerură dreptul la muncă. Câteva asociațiuni de lucrători fură făcute pe baze diferite cu ajutorul Tezaurului public. Puține însă rezistară din cauza intereselor personale.

La 1850 Nadaud propuse adunării legislative avantaje particulare pentru asociațiunile de lucrători, la adjudecarea de lucrări în contul statului.

Michel Chevalier făcu cunoscut mai multe întreprinderi unde lucrătorii participau la beneficiile întreprinderii.

Se mai propuse formarea de „Fonduri de retragere".

Susținătorii asociațiunilor de lucrători stăruiră că, bazându-se pe solidaritate, ei pot găsi credit, pentru a-și procura mașinele și toate cele necesare. Aceste asociațiuni n'au avut însă succes în Franța.

In Englitera o societate zisă „amalgamée", care voi să introducă principiile asociațiunilor de lucrători din Franța, asemenea n'a reușit.

In afară de socialiști, mai mulți economiști se ocupară de îmbunătățirea soartei lucrătorilor.

Smith și Say recunoscură funestele efecte ale relei organiza-

zațiuni a muncei, însă ambii se mărginiră în a constata răul fără a indica remedii pozitive.

Sismondi ridică mai accentuat chestiunea organizării muncii și contrariu lui Smith pretindea că guvernul trebue să intervină pentru a curma concurența ilimitată. Asemenea ceru ca el să regulamenteze orele de muncă și să asigure lucrătorilor un salar suficient; iar manufacturierii din industrie și arendașii sau proprietarii din agricultură să aibă grija locuinții lucrătorilor și familiei lor.

Prosper Tarbé propuse deschiderea, în fiecare centru, de case de caritate, unde uvrierii fără locuință să găsească totdeauna ocupațiune. El mai cerù ca Franța să aplice obiceiul din Rusia, ca fiecare fabrică să aibă o infirmerie pentru lucrători.

In Franța, M. de Lafarelle propuse creiarea de comunități libere, reprezintate prin un sindicat condus din lucrători și maeștri.

Buret propuse ca fiecare industrie să-și aibă magistrați aleși de lucrători și maeștri. Acești magistrați să formeze un sindicat destinat ca să reguleze afacerile profesionale, să stabilească quantumul de salar, să sancționeze contractele de angajamente ale lucrătorilor și să păstreze livretele.

El să fie totodată un birou de binefacere și de asigurare a lucrătorilor. Astfel de sindicate să fie pe cantoane, cari să aleagă câte un deputat, pe lângă Ministerul de industrie.

Louis Reybaud crede că organizațiunea muncii cu scop de a asigura muncitorului, în orice timp, un salar suficient, este ceva imposibil de realizat.

Rossi crede că: Salariatul fiind considerat ca un copărtaș, aducând ca miză munca sa, este evident că poziținea sa ar fi profund schimbată, când ar fi un vânzător al rolului său. In acest caz salariatul ar puteà zice: Eu nu voesc să vând porțiunea mea, eu voesc să-mi păstrez dreptul meu. El ar fi din momentul acela adevărat liber.

Atunci, nu numai situațiunea sa economică, dar și demnitatea sa ar fi înălțată.

In Englitera fiecare este pe deplin liber în dreptul de asociațiune. Modurile de a se asocia, de a se înțelege, de a lucra în comun, este exercitat de englezi în o sută de feluri. Le Play dă în o lucrare a sa exemple curioase de forme ale asociațiunilor, în afacerile industriale.

De fapt, salarul este regulat după prețul de existență.

Și chiar dacă Statul intervine în ameliorarea soartei lucrătorilor, această intervenție se face cu respectarea principiului arătat..

După Vidal, Statul ar trebui să intervină ca să asigure lucrătorilor, cari n'au capital corporal, sau n'au capital suficient, nu numai libertatea de a-și desvolta facultățile, ci să aibă și mijloacele sau puterea ca ei să poată deveni cu adevărat liberi.

Prin o astfel de organizațiune s'ar putea face un echilibru

al trebuințelor și mijloacelor, făcând o adevărată proporție a ofertei față de cerere.

După Emil Girradin, problema ar trebui să fie pusă astfel ca să înlesnească muncitorilor mijloacele de a parveni prin muncă, inteligență și o bună purtare. Pentru aceasta trebue a scoate salarul de sub dependința capitalului și a înlătura concurenței caracterul său de luptă, rămânând numai cu principiul de emulațiune. După el această problemă nu poate fi rezolvată decât prin o nouă organizațiune a creditului, în care Statul devine indispensabil.

* * *

Un stat trebue considerat ca un mare sindicat în care indivizii se mișcă liberi, având de girant guvernul.

Guvernul are 2 îndatoriri: A guverna și a administra.

A guverna înseamnă a dirija oamenii.

A administra înseamnă a pune în mișcare și ordine în lucruri.

In ceeace privește administrația, având în vedere principiul că indivizii, cari sunt interesați a face un lucru, îl face mai bine, urmează că Statul nu trebue să facă nimic din ceeace pot face particularii.

Pe lângă aceasta el trebue să asigure fiecăruia libera întrebuințare a facultăților sale, adică libertatea muncii. Toate acestea însă în limita ideei de Stat și a atribuțiunilor guvernului; adică:

A gira oarecari interese comune și indivizibile.

A veghea la siguranța din afară: armata, marina, diplomație.

A veghea la siguranță înăuntru: administrație, justiție, poliție.

A mări producțiunea capitalului național: instrucție, lucrări publice, mijloace de transport.

Având în vedere aceste atribuțiuni, Statul are nevoie de o mulțime de personal, unii pentru munca musculară, alții pentru munca intelectuală.

In vederea organizațiunii acestor munci, guvernele au creiat diferite legi și regulamente pentru punerea lor în aplicare.

Aceste legi și regulamente, pe lângă partea technică, cuprind și dispoziții generale ca: A nu face comerț; a nu avea altă ocupațiune incompatibilă cu funcțiunea de stat etc.

Pe lângă aceasta, a mai creiat și legi anume pentru interdicțiune ca: Legea cumulului, care interzice ocuparea mai multor funcțiuni retribuite de stat; Legea prin care se interzice profesorilor de a fi și avocați, etc.

In fine legea pensiilor, care nu recunoaște decât pensia pentru o singură funcțiune de stat, și altele.

Toate aceste dispoziții legale și regulamentare, luate bine înțeles în interesul general al Statului, nu sunt decât piedici în acordarea creditului individual al unui muncitor al statului.

Așa că, în materie de credit, muncitorul dela Stat se gă-

seşte în situaţiune defavorabilă faţă de muncitorul dela întreprinderile particulare.

Pe lângă aceasta, muncitorul dela înîtreprinderile particulare mai are şi alte beneficieri, ca: Prima de muncă, participarea la beneficiile întreprinderii, etc.

De aceia, în ceeace priveşte repartizarea creditului, am avut în vedere mai întâi pe funcţionarii dela Stat. Şi dacă nu tot personalul dela Stat prezintă toată garanţia de stabilitate, ceeace ar fi o primă condiţiune în acordarea creditului muncii, personalul special intelectual, chiar în starea actuală de organizaţiune, ar însuşi toate condiţiunile unui bun credit.

Aşa că, pentru un început,. s'ar putea experimenta cu acea categorie de muncitori intelectuali ai statului cari prezintă stabilitatea cea mai mare în funcţiune, adică cu personalul inamovibil, ca: ofiţeri, magistraţi, profesori, ingineri, medici, etc.

Organizaţiunea acestor funcţiuni ale statului, condiţiunile de numire a personalului în aceste funcţiuni, cum şi rolul acestui personal în societate ar fi în drept ca el, în primul rând, să aibă o situaţiune economică mai bună, atât în interesul îndeplinirii funcţiunilor de stat, cât şi în interesul unei guvernări şi administrări mai bune a statului.

Pe lângă aceasta ar fi şi echitabil, pentru că statul le impune, bine înţeles având în vedere interesele generale de stat, anume condiţiuni de incompatibilitate cu funcţiunea ce ocupă, **după ce le-a lăsat libertatea de a-şi desvolta facultăţile în această direcţiune.**

Tot deodată, cu modul acesta s'ar face şi o mai bună repartizare a creditului pe felul ocupaţiunilor în stat, cum şi o lărgire a binefacerilor creditului, care va aduce o îmbunătăţire simţitoare a situaţiunii economice a unor funcţionari de stat, deocamdată, iar mai în urmă a tuturor categoriilor de salariaţi atât de stat cât şi particulari.

Pentru atingerea acestui scop, cred necesar a arăta cum s'a ajuns la creditul aşa ziselor ocupaţiuni productive; adică la creditul comercial şi industrial.

La creditul comercial, aşa cum se prezintă azi, s'a ajuns prin o legiferare anumită, prin înfiinţarea de instituţiuni cari să vină în ajutorul comerţului şi constituirea de bănci, de diferite categorii al căror vârf piramidal îl deţine Banca de emisiune.

Creditul industrial, manufacturier, s'a desvoltat şi a progresat asemenea prin o legiferare industrială, prin legi speciale cari încurajează industria naţională şi prin creiarea de instituţiuni şi de bănci industriale, cu scop de a veni în ajutorul exploatărilor manufacturiere.

Pentru creditul de exploatare agricolă, au mai fost creiate „Case de împrumut pe gaj", pentru ale căror operaţiuni statul a intervenit prin credite deschise la Banca de émisiune.

Sub ocupațiunea germană capitalul de exploatare al acestor case de împrumut pe gaj, denumite: Landwirtschaftliche Darlehnskassen (L. D. K.), înființate pe lângă Banca Națională, fondul de operațiuni era format din vărsămintele băncilor comerciale cari au fost obligate a depune 50 la sută din depunerile spre fructificare pe termen de 3, 6 luni sau un an și 25 la sută din cele la vedere.

Creditul funciar a făcut progrese prin formarea de societăți între proprietari, cari fac împrumuturi proprietarilor, garantate cu proprietățile lor, și pe a căror bază se emit titluri de obligațiuni la purtător, cu dobândă fixă și negociabile.

După legislațiunea engleză, un om de inițiativă poate da regimului de proprietate forma cea mai simplă prin actul așa numit: Actul Torrens.

Iată în ce constă acest act:

Proprietarul, care voește a beneficia de actul Torrens, cere înregistrarea proprietății, la care atașează titlurile sale de proprietate și planul. După 6 luni, în care timp se pot face orice contestațiune și reclamațiune, i se liberează din un registru cu șușă un titlu de proprietate definitiv, la care este anexat un mic plan pe care este consemnat toate sarcinele, servitutea și ipotecele proprietății.

Acest titlu de proprietate se poate transmite prin simplă andosare; iar dacă se ivesc contestațiuni în privința acestei proprietăți, guvernul le susține. Proprietarul fiind pus sub garanția sa.

Yves Guyot dă mai multe detalii în privința aceasta, în „Réforme économique", din 15 Septembrie 1877, după documentele parlamentare, foarte rari, fiindu-i procurate de James Stansfeld, făcând cunoscut că prepară un studiu complect și un proect de aplicațiune în Franța.

De altfel, emiterea de obligațiuni cu dobândă fixă de unele societăți industriale și de anumite bănci, creiate pe baza de legi speciale, este o altă ameliorare adusă creditului funciar.

In ceeace privește creditul muncii, azi el este redus la Case de economie și de împrumut, cu fondurile limitate la depunerile membrilor asociați, cari au facultatea de a-l retrage la anumite perioade de timp. Tot asemenea și funcționarii dela Stat.

Creditul funcționarilor dela Stat, fiind redus la această mică importanță, este firesc ca fiecare să-și pună întrebarea: Cum s'ar putea ca și funcționarii dela Stat să aibă creditul cuvenit?

Răspunsul ar fi: Să se urmeze ca și la celelalte ocupațiuni productive și anume:

1. O legislațiune a muncii care să aibă în vedere creditul muncitorului.

2. Creiarea de Instituțiuni și de Bănci cari să vină în ajutorul creditului muncii.

M. I. Mihăilescu

MONETA

Inspirat de articolul d-lui Petru Brateș, din numărul 12 din 1924, asupra monetei, caut să redau aci, cât mai complect, un studiu asupra acestei noțiuni, convins că fac prin aceasta un real serviciu colegilor, dat fiind că noțiunea monetei pe cât de ușoară pare la prima vedere, pe atât e de greu de precizat.

Cine nu știe ce e o *monetă?* Și totuși am credința că nu mulți o vor putea definì.

Moneta nu trebuie confundată cu *Banul.*

După prima fază a schimbului, schimbul rudimentar de „marfă contra marfă", când toate greutățile la cari au dat naștere acest schimb au fost unanim recunoscute, s'a simțit nevoia unui intermediar: *Banul.*

Banul apare ca un:

„Instrument de schimb",

născut din necesitățile practice ale schimbului și care în ultima analiză nu e altceva decât o greutate oarecare, ușor transmisibilă, prezentând sub un volum mic o valoare mare, dar fără nici o formă anume stabilită. Numai greutatea sa se cântărea și se fixà.

Când banului i se dă o formă bine stabilită el devine: *monetă.*

Moneta apare ca un:

„Instrument de Schimb"

și *„Măsurător de Valori".*

Ea nu ia naștere din simpla necesitate a schimbului, ci e rezultatul unei convențiuni generale.

Moneta trebuie să fie o astfel de creație în cât să valoreze în tot momentul aceea ce ea reprezintă. Așa fiind, moneta se prezintă sub două forme:

1. *Moneta metalică,* în care valoarea metalului prețios ce-l conține corespunde exact cu valoarea imprimată pe ea.

2 *Moneta de Hârtie*[1]) (Biletul de Bancă), care poate fi în orice moment, schimbată în aur la Banca de Emisiune.

Moneta Etalon (sau simplu: Etalon) se numește moneta recunoscută oficial de Stat ca mijloc legal de plată. Etalonul apare dar ca un:

„Instrument de Schimb",

„Măsurător de Valori"

și *„Instrument legal de plată".*

El e rezultatul suveranității de Stat, căreia toți trebue să se supună.

Și atunci vom avea:

1) *Etalon metalic,* în care Statul fixează cantitatea de me-

1. A nu se confundà cu Hârtia monetă.

tal prețios ce trebue să cuprindă moneta. (Titlul monetei).[1])

2) *Etalon de hârtie* (Hârtia monetă) ce nu are nici o valoare nefiind rambursabilă în monetă metalică și căreia Statul îi decretează un curs forțat.

Totalitatea regulilor decretate de un Stat relativ la Moneta Etalon, formează *Sistemul monetar* al unui Stat.

Caracteristica *Etalonului Metalic* e:

1) Are putere liberatoare nelimitată (adică se poate plăti cu ea orice sume, oricât de mari ar fi ele).

2) Se poate bate fără limită (adică Monetăriile Statului sunt obligate a transforma în monetă, orice cantitate de metal ce i se aduce spre batere de orișice particular).

In Etalonul metalic, vom deosebi 2 sisteme monetare:

1) *Sistemul monometalist,* în care numai un singur metal prețios (fie aurul, fie argintul) e decretat ca Etalon și vom avea după caz: *Etalon de aur* sau *Etalon de argint.*

2) *Sistemul bimetalist,* în care și aurul și argintul sunt decretate formal de Stat ca Etalon, fixându-se un *raport legal*[2]) între ele. In acest caz se zice că avem într'o țară *Dublu Etalon.* In realitate, dublul etalon nu există în circulație. O lege economică, bine cunoscută (Legea lui Gresham) zice: „Moneta rea alungă pe cea bună". In baza acestei legi etalonul apreciat (cel de aur) treptat dispare de pe piață și în circulație rămâne tot numai un singur etalon (cel de argint). Și explicația e simplă: Din moment ce 2 monete, una de aur și alta de argint, au putere egală și ne fac același serviciu, e logic ca să dăm pe piață pe cea de argint și să oprim pe cea de aur.

Caracteristica *Etalonului de Hârtie* (Hârtia monetă) e:

1) Nu are nici o valoare intrinsecă.

2) Are un curs forțat, care e cursul legal al ei.

E sistemul monetar cel mai obișnuit azi.

Ca concluzie, moneta etalon (fie ea metalică, fie de hârtie), fiind o monetă impusă de Stat, nu poate fi impusă decât în raporturile dintre acel Stat și indivizii săi, în raporturile dintre indivizii aceluiași Stat și eventual în raporturile dintre acel Stat și alt Stat. In nici un caz, ea nu poate fi impusă în raporturile dintre indivizii acelui Stat cu indivizii altui Stat. Aci legea cererii și a ofertei își are deplină ei aplicație.

Acestea zise, vom deosebi pentru moneta Etalon 2 valori:

1) *O valoare legală* (sau nominală), acea decretată de Stat.

și 2) *O valoare reală* (sau comercială), acea determinată de legea cererei și a ofertei și pe care o găsim zilnic în *Cotele Burselor.*

Iulian Drăguşanu

---

1. Prin *Titlu* se înțelege cantitatea de metal prețios aflată într'un gram de aliaj monetar.

2. Prin *Raport legal* se înțelege raportul: $\frac{\text{valoarea à 1 gr. aur}}{\text{valoarea à 1 gr. argint}}$ ambele de același titlu.

PROBLEMĂ DE CONTABILITATE [1])

Societatea anonimă fabrica de ulei „Vultur", cu un capital de un milion lei întreg vărsat, împărțit în 1000 acțiuni a 1000 lei fiecare, încorporează societatea anonimă „Oficiul Steaua" cu un capital de 500.000 lei complect vărsat, împărțit în 1000 acțiuni a 500 lei fiecare.

La 31 Mai 1925, epoca stipulării și semnării actului de fuziune, fabrica de ulei „Vultur" posedă 250 acțiuni „Oficiul Steaua". In bilanțul „Oficiului Steaua" s'a supraevaluat unele posturi din activ pentru a contrabalansă pasivul inclusiv capitalul la care s'a adăugat rezervele și beneficiile până la 31 Mai 1925

Bilanțul „Oficiului Steaua", în urma acestor operații, se prezintă la acea epocă astfel:

ACTIV		PASIV	
Imobil	80.000	Furnizori	48.500
Mașini și instalații . . .	145.000	Efecte de plată	13.500
Mobilier	10.000	Total . .	62.000
Materii prime	120.200	Capital social	676.025
Materii în fabricație . .	127.800		
Produse fabricate . . .	105.025		
Clienți	90.000		
	738.025		738.025

Fuziunea se face în următoarele condițiuni:

Fabrica și mobilierul se amortizează cu 10 la sută; mașini și instalații cu 40 la sută, clienții cu 15 la sută; materiile prime, materiile în fabricație și produsele se evaluiază după inventar; pasivul se preia asupra societății „Vultur"

Beneficiul „Oficiului Steaua" dela 1 Ianuarie—31 Mai 1925, cuprins în capital este de lei 14.525 care urmează a se combina cu beneficiul fabricei de ulei „Vultur", astfel că nu intră în determinarea valorii acțiunii „Oficiului Steaua"..

Se fixează la lei 1106,50 valoarea unei acțiuni fabrica „Vultur" cu drept la dividend tot dela 1 Ianuarie 1925.

Fabrica „Vultur" va anula cele 250 acțiuni ce posedă dela cealaltă societate; va mări capitalul cu 600.000 lei emițând 600 acțiuni a 1000 lei, cu dividend dela 1 Ianuarie 1925.

Un număr de 375 acțiuni se va întrebuința pentru retragerea și anularea acțiunilor Oficiului „Steaua" în proporție de o acțiune „Vultur" pentru 2 acțiuni „Steaua"; dându-se și 55,50 lei în numerar de fiecare acțiune. Restul de 225 acțiuni vor fi plasate cu 1106,50 cu drept de dividend dela 1 Iulie pro-rata temporis, cu obligația să se plătească la primul vărsământ întreaga primă de emisiune.

Să se facă înregistrările în jurnal și cartea mare, atât la vechea societate cât și la cea nouă, ținându-se seama și de cheltuelile de constituire.

---

1) Cea mai bună soluție se va publica și autorul va primi ca premiu lei una mie. Se vor mai da 2 premii consistând în abonament gratuit la revistă pe 1 an. Deslegările se primesc până la 1 Ianuarie 1926.

ORGANIZAŢIUNILE FUNCŢIONARILOR PARTICULARI ŞI CORPUL CONTABILILOR

In No. 2 al interesantei reviste: „**Funcţionarul de bancă**", organul „**Colegialităţii**", Asociaţia funcţionarilor români de bancă, industrie şi comerţ, se pune în discuţiune rostul asociaţiunilor funcţionarilor particulari faţă de existenţa unui Corp legiferat, cum este Corpul Contabilior.

Deoarece confratele nostru vorbeşte de o oarecare răceală constatată la secţiunile „Corpului" faţă de organizaţia „Colegialitatea", ţinem să precizăm că alături de Corpul Contabililor, care este un Corp prin care se reglementează exercitarea unei profesiuni, pot aduce reale folose clasei funcţionarilor, orice asociaţie liberă având de scop atât apărarea intereselor membrilor cât şi ridicarea lor materială şi culturală.

Cum din activitatea „Colegialităţii" se vede că scopul urmărit de această asociaţie nu poate fi decât în folosul şi al membrilor noştri, Corpul Contabililor nu poate decât să dorească izbândă străduinţelor acestei organizaţii.

Credem însă că s'ar putea obţine rezultate mult mai bune, dacă toată funcţionărimea s'ar grupa în jurul unei asociaţii puternice cu ramificaţii în întreaga ţară şi în această privinţă nu putem decât saluta cu bucurie că un număr tot mai mare de organizaţii provinciale se raliază la „Uniunea funcţionarilor de bancă, comerţ şi industrie", înfiinţată de mai mulţi ani, din iniţiativa funcţionarilor petrolişti din regiunea Prahova.

Această Uniune, la care s'a raliat şi funcţionărimea din Capitala României Mari precum şi cei din Banat, a reuşit în scurt timp să aibă o Casă proprie de economie şi credit şi un fond pentru construirea unui local propriu.

In fruntea acestei organizaţii sunt tocmai membrii ai Corpului Contabililor, cari activează cu acelaş interes şi cu aceiaşi însufleţire în ambele asociaţii.

Vim.

INDUSTRIA CASNICĂ

D-na ARGHIR

Strada Academiei Nr. 53 (Palatul Băncii Danubiene)

EXPOZIŢIE PERMANENTA DE

Cusături şi ţesături româneşti. bluze, ii, covoare naţionale, pânză ţărănească, borangic, rochii, rochiţe, lenjerie de damă şi arta decorativă.

PREŢUL DE PRODUCŢIE

Partea rezervată Corpului

SERBAREA JUBILIARĂ DELA ŞCOALA SUPERIOARĂ DE COMERŢ DIN CAPITALĂ

Promoţia 1900 a şcoalei superioare de comerţ din Bucureşti, a împlinit, la 28 Iunie a. c., un sfert de veac dela absolvire. Pentru sărbătorirea acestei zile, toţi foştii colegi, rămaşi în viaţă, veniţi din străinătate şi din cele mai depărtate colţuri ale ţării, s'au regăsit în numita zi în frumosul local al şcoalei de comerţ din Bulevardul Domniţei.

Revederea laolaltă a foştilor colegi după trecere de 25 ani a fost îndeosebi de mişcătoare.

După cuvântarea de bună sosire, rostită de subsemnatul, am trecut cu toţii în biserica „Negustori", unde în asistenţa foştilor şi actualilor profesori ai şcoalei, a noilor absolvenţi, a prietenilor şi rudelor, s'a oficiat de către preoţii bisericii şi de preotul bisericei „Dobroteasa", un parastas pentru odihna sufletelor profesorilor şi colegilor morţi în cursul celor 28 ani. Răspunsul a fost dat în mod admirabil de corul bisericei „Dobroteasa".

După oficiarea parastasului, preotul bis. Dobroteasa, într'o creştinească cuvântare, a lăudat gestul colegilor rămaşi, cari după un sfert de veac vin în faţa altarului, pentru ca, pe de o parte să mulţumească lui Dumnezeu că le-a hărăzit zile să se revadă, iar pe de alta să se gândească la profesorii şi colegii ce odihnesc în lumea dreptilor.

„Voi, ce-aţi părăsit azi băncile şcolii, spune sf. sa, adresându-se noilor „absolvenţi, luaţi pildă dela înaintaşii voştri, cari respectând credinţa strămoşească, vin să vă înveţe ce înseamnă recunoştinţa către profesori şi a-„mintirea pentru cei morţi".

Dela biserică întreaga asistenţă a trecut la şcoală, în salonul ce a servit de clasă ultimului an de studiu, unde, foştii colegi din 1900, s'au aşezat în locurile ce-au ocupat pe băncile şcoalei.

D-l **Pretorian**, fost profesor de Finanţe şi Economie politică, azi în etate de 73 ani, se sue pe catedră şi face după catalog, apelul nominal. Momentul este solemn. La strigarea celor decedaţi, liniştei de câteva secunde îi urmează răspunsul dat de colegul A. Zamfirescu, care arată timpul, locul şi împrejurarea în care cel absent, a decedat. Emoţionant a fost salutul dat celor morţi pentru patrie, a căror memorie a fost salutată de întreaga asistenţă în picioare, printr'o pioasă tăcere de un minut.

D-l **Ilie Mecu**, inspector general la Banca Naţională, şeful promoţiei, într'o inimoasă şi caldă cuvântare, evocă timpul petrecut în şcoală. Mulţumeşte foştilor profesori pentru munca desfăşurată şi pentru poveţele date dela catedră. In continuare anunţă că promoţia din care face parte a subscris, în amintirea acestei zile, în numerar suma de lei 100.000, care plasată în efecte de stat, va putea forma un fond din venitul căruia să se creeze o bursă permanentă de lei 1000 lunar, care va purta numele „**Bursa promoţiei din 1900**". Bursa va fi pusă sub supravegherea directă a Corpului Contabililor, Secţia Bucureşti.

D-l **Pretorian**, într o cuvântare de adevărat apostol, mulţumeşte în nu-

mele profesorilor rămaşi în viaţă pentru felul cum foştii elevi ştiu să răsplătească munca foştilor lor profesori. Revine comercialiştilor meritul de a fi **avut cei dintâiu, iniţiativa sărbătorirei în mod colegial alături de profesori**, momentul părăsirii băncilor şcoalei. Astăzi spre cinstea foştilor mei elevi, **acest frumos obiceiu ce datează de vreo 15 ani,*) s'a generalizat la aproape** toate şcolile din ţară.

Pentru noi bătrânii, spune d-sa, nu poate fi ceva mai sublim decât constatarea că am putut reuşi să formăm înainte de toate **caractere, caracterul fiind una din cele mai esenţiale condiţiuni în viaţă.**

In afară de aceasta, continuă d-l Pretorian, avem mândria sufletească de a fi dat ţării oameni folositori vieţei noastre economice, voi, elevii de altă dată sunteţi azi în cea mai mare parte conducători de instituţii financiare, mari comercianţi, mari industriaşi, reprezentanţi ai ţărei în străinătate şi, ceeace ne bucură, numai în mică parte funcţionari la stat

Nu îmbrăţişaţi cariera de funcţionari, termină d-sa, adresându-se tinerilor absolvenţi.

D-l **Păşcanu,** actualul director al şcoalei, mulţumeşte tuturor absolvenţilor şcoalei superioare din Bucureşti, cari prin felul cum au ştiut să-şi facă datoria în viaţa publică, prin iniţiativele şi frumoasele pilde ce dau, fac onoare dascălilor şi şcoalei de unde au eşit.

Toţi colegii s'au fotografiat apoi alături de profesorii lor.

Seara a avut loc la restaurantul Chateaubriand o masă colegială. Au rostit cuvântări d-l Mecu în numele promoţiei şi d-l N. Butculescu, decanul Corpului, în numele foştilor profesori.

După ce într'o caldă atmosferă colegială s'a petrecut, până la ora 1 noaptea, a urmat despărţirea, ducând fiecare în suflet amintirea unei zile ce nu va putea fi uitată niciodată.

Aurel Marinescu

COLEGIALE

— Cu deosebită plăcere aflăm că colegul nostru d. **Ion M. Postelnicu,** şeful serviciului contabilităţii Datoriei Publice din Ministerul Finanţelor, şi d-ra **Valentina Irimînoiu,** licenţiată a Academiei Comerciale din Berlin, şi-au serbat căsătoria civilă şi religioasă Duminică 30 August a. c., în catedrala Radu-Vodă din Câmpulung-Muşcel.

Aducem cele mai bune urări tinerilor căsătoriţi.

— Colegul nostru, d-l **Ioan I. Niţescu,** fost la Drogueria dr. Davila, s'a retras din afacere, deschizând pe cont propriu „Drogueria şi Parfumeria **Palatului", în str. Wilson No, 1 (Palatul Fundaţiei Carol).**

Alegerile pentru Camerile de Comerţ:

— La alegerile pentru Camera de Comerţ şi Industrie din **Bucureşti,** Corpul nostru a repurtat un deosebit succes, un sfert din membrii consiliului

---

***) Prima serie care a făcut o astfel de sărbătorire la această şcoală, a fost a anului 1904.**

noii Camerei fiind licențiați și absolvenți ai școalelor comerciale din țară și străinătate.

Aceștia sunt d-nii: **N. Butculescu**, decanul Corpului, ales la categoria Industria forestieră, **Chr. D. Staicovici**, președintele secției Ilfov, și **Mihail Georgescu**, aleși la „Bănci", **D. P. Niculescu-Rîiz**, și **Aurel Bediteanu**, aleși la „Alimente", **Jean Luca P. Niculescu, I. Constanțiu, M. Munteanu, Gh. Nicolau** și **Lazăr Iosef** aleși la „Manufactură"; **Emil Brancovici** și **N. N. Madgearu** la „Fierărie"; **N. T. Ioanițiu** și **I. Wechsler** aleși la „Diverse Comerțuri"; **V. Dumitrescu-Militari** la „Micul comerț"; **Micu Zentler** la „Petrol"; **L. Margulies** și **Gh. Butuceanu** la „Industria textilă"; **D. Mociorniță** la „Pielărie"; **S. M. Blumenfeld** și **I. Georgescu-Enăchiță** la „Mica industrie".

Deci în total 21 din 80 membrii.

Fapt îmbucurător pentru mișcarea noastră este că din 15 categorii, Corpul nostru este reprezentat în 12 categorii, iar la „Imbucăminte", din 7 aleși, 5 sunt diplomați în științele comerciale.

Asemenea în ceiace privește constituirea biroului, Corpul nostru comptează pe cel puțin 2 locuri de vice-președinți și un secretar.

— La **Arad**, o bună parte din membrii noii Cameri sunt aceiași **membrii Corpului de acolo.**

La **Tg.-Mureș** dintre membrii noștri figurează d-nii **C. Rădulescu** directorul Băncii Naționale, **Popescu-Bălteni**, directorul băncii Marmorosch, **Ioan Russu, directorul Băncii Românești, C. Frunză, director forestier, etc.**

— La **Constanța**, grație energicei intervenții a prietenului nostru d-l G. Georgescu, s'a revenit asupra numirei unei jumătăți din numărul membrilor de minister, **alegându-se cu mare majoritate candidați susținuți de d-l Georgescu, actualul și probabil viitorul președinte al Camerii.**

— La **Ploești** se convenise la început ca un număr mai important dintre membrii noștri să intre în noua Cameră, dar din cauza politicei locale, nu s'a ajuns la o înțelegere definitivă; rămânând în noua formație dintre **membrii noștri numai d-nii: G. Papp și Radu Constantinescu.** D-l **G. Papp a fost ales Vice-Președinte.**

— D-l **Chr. D. Staicovici**, după o activitate de 20 ani ca secretar general al Camerei de Comerț din București, va demisiona, urmând a fi ales vice-președinte al Camerei. Este o distincție ce i se cuvenea de mult și de pe urma căreia instituția va avea să culeagă roade tot așa de bogate ca și în urma activității ce d-l Staicovici a depus-o aproape un sfert de veac în Camera de Comerț, căreia i s'a devotat.

— D-l **V. M. Ioachim a fost ales cenzor la Soc. Sab.**

— D-l **Aurelian Popescu a fost delegat să îndeplinească funcția de** director al Băncii Sindicatului Agricol Ialomița, în locul d-lui Tănăsescu, demisionat.

— Din inițiativa d-lui **A. Ionescu-Isac**, președintele secției Călărași și al Camerii de Comerț de acolo, se va înființa în acel oraș, cu începere din Octombrie, o școală comercială elementară.

— D-l **Romulus Cretulescu**, a fost numit profesor în învățământul comercial la Ploești.

— D-l **Al. Zissu** a fost numit administrator-delegat al soc. „Berăria Monopol", iar d-l **P. Sitescu**, vice-președinte al consiliului de administrație.

— D-l **Mircea Brânduș**, procurist la I. R. D. P., a fost la Paris în interesul societății.

— D-l **prof. Gh. Alesseanu** a fost ales ca reprezentant al Școalelor Comerciale Superioare în Comisia de Comerț din București.

CERERI DE INSCRIERI

Secțiunea Brașov: Corneliu V. Preda, Ernest Roemer, Christian Otters, Francisc Demeter, Ioan Bartha, **Samuel Loebel, Secțiunea Mehedinți:** Stoica N. Petre. **Secțiunea Slatina:** Paul Iulian. **Secțiunea Giurgiu:** Dumitru Damitrescu. **Secțiunea Sighișoara:** Alexandru Zăgăicean, Mihail Graezar, **Secțiunea Iași:** Washington Glasberg, M.. Bernștein, Caufman Aba, Dines S., Schwartz L. Leon. **Secțiunea Arad:** Samuil Salamon, Ștefan Leitner, Francisc Mayer. **Secțiunea Bacău:** Locot. Georgian I. Constantin, Petru C. Nicolau, Leon Langer, Herman Costiner, Aron Gruemberg, Iulius Iuster, Ioan Grigoriu, Isidor Bernștein, căp. Copiliu Constantin, Locot. Andreiescu Dumitru, Alfred Weiss, Agăşeanu Ioan.

BANCA MOLDOVA
— Societate Anonimă —
Capital deplin vărsat și rezervă Lei 70.000.000
Centrala: IAȘI
Sucursale: *București, Galați, Chișinău, Cernăuți, Bălți, Cetatea-Albă (Ackerman), Orhei, Leowa, Reni, Tighina și Tarutino*
Antrepozite: *Iași, Roman, Reni și Bălți*
Telegrame Adr.: „MOLDOBANCA"

„Petroșani"
Societate Anonimă Română
Pentru exploatarea Minelor de Cărbuni.
Capital Social Lei 550.000.000
București, Strada Aurel Vlaicu No. 22, București
Adresa Telegr.: Petrnșani. Telefon 39/77

„PETRO

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ PENTRU

ACTIV

BILANȚ GENERAL Incheiat

Cassa și Efecte:				
Numerar la București și la Mine .	5.334.706	62		
Depozite la Bănci:				
a) Depozite proprii . 4.731.323,25				
b) Dividende reținute:				
Grupului Român . . 56.854.419.—	61.585.842	25		
Efecte publice și acțiuni	3.602.000	—		
Cauțiuni depuse	577.325	30	71.099 874	17
Investițiuni și Construcțiuni Miniere: 136.810.449,50				
Amortizări 8.209.174,50	128.601.275	—		
Inventarul imobilelor, mașinilor și mobilelor: 463.216.059,27				
Amortizări 32.307.570,30	430.888.488	97		
Materiale, Lemnărie, cărbuni și stocul exploatării forestiere	53.102.144	74	612 591 908	71
Debitori:				
Diverși debitori pentru cărbuni și alte creanțe			239.137.537	50
Cassa de pensiuni a funcționarilor:				
Depozite la Bănci			6.611.71	40
			92[illegible].141.035	78
Conturi de ordine:				
Garanții de gestiune	780.000	—		
Cauțiuni primite:	6.405.000	—		
	7.185.000	—		

DEBIT

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Cheltueli generale		27.476.487	37
Dobânzi		4.125.830	39
Amortizări		40.536.744	30
Beneficiu:			
Report din anul 1923 . . . . . 2.6[illegible].464.42			
Beneficiu net pe 1924 . . . . . 116.221.362.55		178.822.826	97
		190.[illegible]61.895	53

Președintele Consiliului de Administrație:
CORNELIU R. MANOLESCU

Administratori-delegați:
N. P. ȘTEFĂNESCU, Dr. FR. CHORIN IUN

Am examinat prezentul Bilant și Contul de Profit și Pierdere conform
Cenzori: G. CEOFLEC, Expert-contabil, N. MICLESCU,

ŞANI“

EXPLOATAREA MINELOR DE CĂRBUNI

la 31 Decembrie 1924

PASIV

Capital			550.000.000	—
Rezerve:				
Rezerve statutare	9.772.373	89		
Rezerve extraordinare	9.772.373	89	19.544.747	78
Creditori:				
Creditori diverşi	154.114.336	75		
Salarii muncitorilor pe Decemb. 1924	14.870.726	69		
Cassa de Economie a muncitorilor şi funcţioarilor	8.622.103	19		
Dividende reţinute Grupului Român	56.854.519	—	234.461.745	63
Cassa de pensiuni a funcţionarilor:				
Averea casei de pensii la 31 Dec. 1924			6 611.715	40
Beneficii:				
Report din anul 1923	2 601.464	42		
Beneficiul net al anului 1924 . . .	116.221.352	55	118.822.826	97
			929.441.035	78
Conturi de ordine:				
Depunători de garanţii de gestiune	780.000	—		
Depunători de titluri	6.405.000	—		
	7.185.000	—		

Incheiat la 31 Decembrie 1924

CREDIT

Report din anul 1923		2.601.464	42
Dobânzi s. Depozitelor la Bănci şi asigurări			
Efecte publice	3.253.483,25		
Venit din participaţiuni	192.025,—	3.445.508	25
Venit brut al exploatări Forestiere şi venit. div.	21.187.918,28		
Venit brut al exploatării minelor . .	163.727.004,58	184.923	86
		190.961.895	53

Director general:
N. THEODORESCU

Direcţia contabilităţei:
EUGEN CERCHEDY, VICTOR KOZMA

art. 186 din Codul Comercial şi le-am găsit în concordanţă cu registrele.
N. SIMIONESCU, ADALBERT EISIER, ARMAND REJTO.

PRIMARIA ORAȘULUI BUCUREȘTI

Direcția taxelor și contribuțiunilor comunale

ORDONANȚA

NOI D. P. NICULESCU, vice-președinte al Comisiunei Interimare a Capitalei, însărcinat cu partea financiară a comunei, în baza art. 58 din legea pentru organizarea Comunei Urbane, precum și în baza legii asupra maximului taxelor și contribuțiunilor comunale pentru a stabili dreptul de proprietate al posesorilor de vite și a se preveni în viitor pe cât cu putință, furturi sau substituiri frauduloase de animale:

ORDONĂM:

1, Toți cetățenii Capitalei cari posedă animale mari ca: cai, armăsari, epe, cârlani sau cârlane, trecuți de vârsta de un an, precum și cei cari posedă: boi, tauri, vaci, bivoli, bivolițe, junci sau junce, trecuți de asemeni de vârsta de un an, sunt datori a-și avea actele de proprietate, pe numele său personal al tuturor acestor vite.

2. Toate persoanele cari nu vor avea actele de proprietate pe numele lor, sau cari nu posedă de loc asemenea acte, sunt obligate ca, până la data de 1 Septembrie a. c., să-și procure aceste acte dela Primărie, prin Percepția circ. VI-a Comunală în str. Oituz Nr. 14, plătind taxele cuvenite și anume:

a) Pentru vitele mari: cai, iepe, armăsari, boi, tauri, vaci, bivoli sau bivolițe, se vor plăti conform legii maximului, lei 100 ca taxă de vânzare, lei 15 costul biletului, lei 2,50 pentru timbre, sau în total lei 117,50.

b) Pentru vitele tinere: junci, junce, cârlani sau cârlane, trecute de vârsta de un an, pentru care se va dovedi că au fost născute și crescute la posesori, se va plăti numai taxele de lei 15 pentru bilet și lei 2,50 pentru timbre. Pentru vitele tinere din această categorie, pentru care nu se va aduce dovadă respectivă, că au fost născute și crescute la proprietar, se va plăti aceleași taxe ca și pentru vitele mari, adică lei 117,50 în total.

3. Dovezile de proprietate a vitelor enumărate mai sus vor fi în lipsă de alte acte, mărturia a cinci locuitori proprietari din suburbia respectivă, certificate de delegatul mahalalei și legalizată de circumscripția de poliție de care aparține. — Acele dovezi se pot procura dela percepțiile comunale cassieria Abator-Obor.

4. Persoanele cari se vor găsi cu vite fără actul de proprietate după data arătată mai sus, vor fi considerați ca contravenienți la dispozițiunile legilor și regulamentelor comunale și vor fi supuși în consecință la o amendă echivalentă de 10 ori taxa respectivă de vânzare, dresându-se acte pentru a fi dați judecății.

5. Biletele de proprietate ale vitelor se eliberează posesorilor, până la data de 1 Septembrie 1925, în toate zilele de Luni, Miercuri, Joi și Sâmbătă, din fiecare săptămână, între orele 8—12 și 15—19, în localul circumscripției speciale de Poliție din Câmpul Moșilor (Oborul de vite) unde se vor verifica, de către Seful circumscripției, actele prezentate, pe baza cărora agenții comunali vor libera biletele de proprietate, în schimbul plății taxelor respective.

6. După data de 1 Sept. 1925, personalul de control al comunei precum și agenții polițienești, vor face în permanență verificarea actelor pentru animalele ce întâlnesc, fie în oboare, fie în oraș, înaintând pe cele găsite fără acte în regulă, circ. de Poliție din Târgul Moșilor, unde agenții Percepției Comunale, vor încasa pe de o parte amenda înzecită a taxei de vânzare după cum s'a arătat mai sus, iar Șeful Circ. de Poliție pe de altă parte, va încheia actele respective pentru contravenție.

7. Dispozițiunile prezentei ordonanțe intră în vigoare dela data de 1 (unu) August 1925, dela care dată personalul de control al Primăriei, nu vor mai permite intrarea vitelor în Obor pentru vânzare, cari nu vor avea actele de proprietate în regulă, decât în conformitate cu dispozițiunile prezentei ordonanțe.

Vice-președintele Comis. Interimare, D. P. NICULESCU.

No. 24636/12640 F.

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Financiază, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB“

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA“

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA“

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buziaş, Ciacova, Detta, Periam, Recaş, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBLIOTE[illegible]STRA"

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul XIV, No. 10-11 Octombrie-Noembrie 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERŢ
ŞI
CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

Pusă la dispoziţia Corpului Contabililor autorizaţi şi experţilor Contabili pentru publicaţiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
Petru Drăgănescu-Brateş: Cooperaţia şi cooperatorii	381
Tudor Ionescu: Cooperaţia ca mijloc de educaţie socială	383
Alex. C. Vasilescu: Expoziţia imperiului dela Wombley (Londra)	387
Petru-Brateş: Mişcarea societăţilor pe acţiuni în primele şase luni ale anului 1925 în Italia	389
Prof. G. Alesseanu: Viza de încheere anuală a registrelor comerciale	391
S. A.: Amnistie şi bilanţurile-aur	393
Congresul corpului contabililor şi al titraţilor în ştiinţele comerciale	395
Prof. G. Alesseanu: Introducerea contabilităţii ştiinţifice în administraţiile publice	400
Mişcarea absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare	413
Sărbătorirea d-lui Chr. D. Staicovici	414
Dela corpul absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare	424
Recenzii	425
Colegiale	426
Informaţii	428

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

LA CORPUL ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ

Str. Dr. Manolescu 12 (fostă Teilor) Localul Soc. „ACTIVA".

Telefon 60/10

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A.

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian. Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G. Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St. I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosen Isac.* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com „Cultura"
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N. Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateş

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. —B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M. comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteli Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovic Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

REVISTA GENERALĂ
DE
COMERȚ ȘI CONTABILITATE

COOPERAȚIA ȘI COOPERATORII

Am citit cu multă mulțumire memoriul contabililor cooperatori din județul Teleorman, publicat în „Viața Cooperatistă" No. 7, 8, 9 din 27 Septembrie 1925 și mi s'a umplut inima de speranțe pentru viitorul cooperației. Glasul puternic, unanim, al unui mănunchiu de tineri vânjoși, atât de bine precizat asupra rostului cooperației, m'a mișcat adânc și întrevăd că el este menit să arunce o lumină vie în calea cooperației în țara noastră, care se găsește acum la o răspântie, la un moment de reculegere și reorganizare.

Iată, în adevăr, ce spune în prima parte memoriul despre cooperație și scopurile ei:

„Cooperația, în fața atâtor lipsuri, este singura care poate strânge într'un mănunchiu toate forțele producătoare ale țării, aplicând mai bine ca oricare altă doctrină principiile ei, astfel ca toți cetățenii să-și poată da puterea lor de muncă și de pricepere, înfăptuind diviziunea muncii", și mai adaog și o dreaptă împărțire a produsului muncii.

Dar mai departe, în capitolul „care sunt măsurile de îndreptare" se scrie: „această nouă viață cooperatistă nu va putea fi înfăptuită decât atunci când toți *fiii de țărani*, care au urmat cu toată dragostea școalele cooperatiste, vor fi chemați și ei la o nouă viață: a muncii și a sacrificiului".

Mi se pare că nu reese destul de lămurit din cuprinsul memoriului *cine sunt cooperatorii?* De aceia voiu scrie mai la vale câteva cuvinte în această privință.

Cooperația este un sistem de asociere la muncă; muncă pe toate tărâmurile: producție agricolă, industrială, comerț etc. Cooperația are un câmp foarte larg de activitate și nu poate fi restrâns numai la producția agricolă sau desfacerea produselor agricole; ea își întinde brațele și peste orașe și peste hotare chiar. De aceia nu trebue să restrângem noțiunea de cooperator numai

la țărani, decât doar dacă extindem înțelesul acestui cuvânt la *toți fiii acestei țări.*

Cooperator este cine se unește la muncă după principiile cooperației. *A fi cooperator nu înseamnă* a *avea o meserie,* ci a lucra după anumite principii în direcția cunoștințelor și aptitudinelor căpătate pe ogor, prin școală, în atelier etc. Cooperatorul trebue să vie la muncă pregătit cu meseria lui sau specialitatea lui. In cooperație se aplică întocmai ca și în oricare întreprindere diviziunea muncii după principiile economice, utilizarea capitalului, a forțelor naturei; astfel fiind, fiecare element vine cu aportul lui.

Prin urmare *cooperatorul este un element de muncă* și pune în slujba scopului urmărit de întreprinderea sub forma de cooperativă la care s'a dedicat, energia sa, cunoștințele sale, ideile sale.

Fie ca un curent sănătos de muncă să contribue la refacerea și înmulțirea avuțiilor distruse, la unirea și încălzirea sufletelor în jurul ideii de țară,[1]) la îndrumarea vieții economice și publice pe un drum nou, care să ducă la înălțarea neamului românesc pe tărâmul cultural și economic.

Petru Drăgănescu-Brateș
Expert contabil

1) Cuvinte din chiar memoriul contabililor cooperatori.

„ASTRA ROMÂNA"
SOCIETATE ANONIMĂ
CAPITAL DE 675.000.000

BENZINA, LAMPANT, MOTORINA
ULEIURI MINERALE DE PRIMA CALITATE

Pentru comenzi în interiorul țărei a se adresa:
Soc. Anonime pentru Distribuirea Produselor Petroleului:
BUCUREȘTI. — General Budișteanu, 11 bis

Pentru Vânzări destinate Exportului
A se adresa:
„ASTRA ROMÂNA"
Societate Anonimă
— BUCURESTI —
BULEVARDUL CAROL No. 10

Comerciale. Financiare. Sociale.

COOPERAȚIA CA MIJLOC DE EDUCAȚIE SOCIALĂ

In lumea economică, învățămintele trecutului experimentat, creiază valori nouă de muncă și strâng laolaltă în jurul unui *crez*, energii până la un moment răsleţite.

In lumea socială se simte tot mai mult nevoia de o unitate în acțiune, de solidaritate în principii, de o moralitate deplină, care să cuprindă înlănțuirea faptelor zi de zi.

E o firească dăpănare a mișcărilor evolutive, cari se desvoltă în mersul lor prin luptă. Un *etern adevăr*, rămâne totdeauna stabilit la punctul ce a prins din frământarea unei *epoci*, pe care nevoile timpului o determină.

Superioritatea frumuseții morale — ca realitate *idealizată în fapt* — ce se revarsă ca o forță *vie* — *din revelațiunea tragicului eveniment* de pe *Golgota* — neîntrecut în *istoria lumii* — înfățișează pe pământ o *religiune* a *iubirii*, un sfânt *izvor* de însăși a vieței, prin *dragostea aproapelui*.

Un pas gigantic înfăptuit în domeniul istoriei universale, schimbând concepțiuni, despărțind două lumi și întărind temelia însăși a vieței, prin *dragostea aproapelui*.

Din *isvorul* noii *credinți*, inspirată de *blândul* și *divinul samaritean*, se născu altfel în chip natural sprijinirea reciprocă între oameni, simțimântul de umanitate și ajutorarea în nevoile de toate zilele.

Dâmburi luminoase încep a brăzda firul vremurilor. Deodată cu ivirea zorilor, lumina se răspândește ca fulgerul în sferele de activitate ale *muncei* și ale *gândirei*.

„*Inceputul începutului*" tovărășiei organizate pe principiul de *cooperație*. e pornit din mijlocul celor mai *umili*, unde și nevoia era mai mare. De acolo din rădăcina trunchiului sănătos a cărui trudnică luptă era și mai năprasnică.

Ca și bulgării de omăt prins în avalanșe *uriașe*, care își ia avânt de pe culmile de munți vertiginos spre vale, tot așa *micul* grup de *tovarăși* — *prins în vârtejul luptei* — uimește o lume prin *vitejia în muncă stăruitoare* și trezește la viață tainice puteri, dând imbold *crezului lor* pretutindeni unde terenul este prielnic.

Intâietatea celui mai *superior popor* în luptă economică, ca și în organizația socială temeinică, *se recunoaște* a aparține: *Anglo-Saxonilor*. Inițiativă practică, temperament calm, spirit de orânduire organică, sobrietate și suflu puternic al unui idealism ce învălue *munca*, sprijinită totdeauna prin perseverență și *moralitate*.

In alambicul frământărilor sociale din *Anglia*, trebuia să se formeze cel dintâi *sanctuar* al simțului de *dreptate socială* în tovărășie de oameni și în chip economic să se justifice nevoia lor.

Din noianul împovărător al străduințelor din *Rochdale*, reeși prin cei 28 cinstiți *pionieri* la 1844, sistemul celebru în cooperație, care le poartă numele „*Sistemul din Rochdale*". El constă, prin noua metodă pusă în aplicare pentru întâia oară în viața popoarelor, relevându-se superior organizațiunilor *de până aci*.

Repartizarea beneficiului la sfârșit de an, în mod proporțional și la cota de cumpărături făcute de membru *cooperator*. Pretutindeni unde cooperația a luat ființă, în țările mari și mici, principiul sistemului din *Rochdale* este aplicat. Fără acest temei cooperativa de consum n'ar avea viață.

Cu cât nevoile sunt crescânde și silesc pe un tovarăș cooperator să consume în mai mare cantitate, făcând cumpărături, cu atât și câștigul îi va fi mai mare la încheierea bilanțului de an. Capitalul nu-și primește decât dobânda obișnuită.

De aceea un membru cooperator sărac, își creiază pe încetul un frumos capital, prin acumulare de procente din primele de consum.

Și la începutul organizației, „*acești cinstiți pionieri*" își propuseră îngrijirea și educația maselor, un punct esențial, pe care în trecerea anilor, l'au înfăptuit cu prisosință.

Pusă în mișcare, cooperația din *Rochdale*, cu 400 lei capital, după ce-și execută rând pe rând punctele din program, după cincizeci de ani de activitate *social-economică*, se prezintă *mai relui* public cu folosul obștesc adus societății în genere.

La 1887, se întrebuințaseră în scopuri educative nu mai puțin de 500.000 lei. Biblioteca sa cuprinde 10.850 volume, cărți de însemnătate *științifico-literară*. Săli vaste de lectură deschise zilnic membrilor.

Se întemeiase de asemeni școale pentru copiii membrilor și câte alte îmbunătățiri îndeplinite în *domeniul binelui public*.

In *Anglia*, acest fel de întovărășiri, însumează zeci de mii de membrii, cari inteligent conduse, realizează foloase însemnate, rulând în afaceri sute de milioane.

Pornită din *insula* britanică, *mișcarea cooperativă* de consum s'a întins în toată Europa și dincolo de ocean determinând sprijinul *eficace* ce l'a adus pe tărâmul economic și al educației în general.

Paralel cu activitatea socială de diferite nuanțe, ce se produce în mijlocul unei națiuni, cooperația își are un adevărat rol educativ, ca factor primordial, *bine pronunțat*. Dela cooperație, *cinstit aplicată în viața practică* se poate nădăjdui și în țara noastră — în stadiul confuz — în care ne aflăm, o cizelare a asperităților dintre clase, o *unitate de simțiminte*, o *reeducare* și o înălțare *sufletească*, alături de o stare bună *economică*, o *regenerare morală* cât mai *grabnică* și mai *solidă*.

* * *

La noi în regatul vechi, de un deceniu și mai bine s'a încercat a se propovădui principiul *cooperatismului* cu îndrumările sale sănătoase, altoit în mediul social și a-l adapta nevoilor locale.

Dela începutul mișcărei, luptători entuziaști, s'au prins a brăzda ogorul *muncei* și a scos în relief binefacerile tovărășiei în cooperație. Legiferată și sprijinită de *stat*, mișcarea cooperativă avu și norocul de a găsi printre fruntașii luptători, *suflete înțelegătoare* — cari să-i priceapă folosul întreit ca scop, *educativ*, *economic* și *național*. Unul dintre *fruntașii fruntașilor* ce se identificase mișcărei și *apostolatului* principiului de întovărășire, neuitatul *Fotin Enescu*, fu răpit în toiul muncei, atunci când se resimțea mai mult nevoia de îndrumare și de *luminata* sa *experiență*. E un bine încă, pentru progresul acestei *instituțiuni* cu caracter *semi-oficial* și cu o latură *comercială*, că printre fruntașii de azi se află personalități, al căror *sigil* a fost *aplicat* cu *prisosință*, asupra *ogorului desțelenit al cooperației*. Și printre cei *dintâi I. G. Duca*, actuala excelență a departamentului de externe, fu pe întâia treaptă de unde insuflă *credință* și *înrădăcină hotărîtor avânt spre desăvârșirea activității pe câmpul cooperativ*.

Sunt încă fruntași răspândiți, pe întreg pământul românesc, cari luptă neobosiți, pentru *crezul ideilor cooperatiste și valorificarea asociației*.

Alături de mănunchiul fruntașilor dela centru, care formează *statul major* al organizărei de cooperație, se află pe regiuni — *mulțimea de anonimi* — muncitori intelectuali *preoți* și *învățători*, devotați cu sufletul mișcărei în sine. Și ca premergători ai luptei *țărănismului curat*, și întărirea sa pe *tărâmul economic* trebue a aminti numele marilor fruntași:

Dobrescu Argeș ca și *Spiru Haret* și imediat urmând în luptă paralel și bătrânul de azi, fiul Gorjului românesc, *Dumitrescu-Bumbești*.

* * *

Roadele mișcărei sunt încă la început. Și pe alocuri, unde nu s'au aflat elemente corespunzătoare înaltei misiuni de ordin social al principiului temeinic cooperatist, era natural ca mișcarea să nu-și ia avânt covârșitor.

De sigur numai lipsa unei pregătiri solide a celor ce își iau o atare și grea însărcinare „*de apostolat*", numai insuficiența educativă și instructivă a acestora e pricina, că învățământul *cooperatist*, nu și-a desăvârșit înaltu-i scop în țara noastră.

Conștienți deci, de marea *operă*, ce este a se împlini, prin *cooperatism*, în mijlocul *românismului*, oamenii de bine și-au pus toată râvna în a fi utili țării și neamului.

Cunoscând, că numai prin aprecierea justă a mișcărei se poate păși *vitejește* în toiul luptei, *acești cinstiți și credincioși*

pionieri români, au dat ființă, unui înalt și superior așezământ de cultură cooperatistă.

Unul, dintre *entuziaștii primi*, ce a determinat un curent *eroic*, în cooperație, scria pe vremuri:

„Școală, școală și iar școală, iată nevoia cea mai însemnată mișcărei noastre cooperatiste".

De pe înălțimea amvonului urmează a se pregăti, așa dar, capacități și destoinici cooperatori, ostași cu sufletul oțelit, care să meargă în vultoarea luptei cu credință și bărbăție.

Ca și în marile bătălii, în mijlocul zângănitului de săbii, tot așa și în câmpul de bătălie al vieții, trebuesc *eroi formați la încercările aspre, ostași hotărîți spre biruință*.

Cooperația mai mult decât orice ramură de activitate, cere sacrificiu, fiind în funcție de *regenerare socială* și de *apostolat*, prin *idealismul* ce-l chiamă în luptă.

Unul dintre entuziaștii cooperației, d-l *I. Răducanu*, spune mai departe, despre rolul educației în mediul social al cooperatismului:

„Cooperația e o tovărășie liberă a unui grup *nelimitat de persoane*, cari bucurându-se de o egalitate de drept, și având interese comune, tind să-și satisfacă aceste interese prin tovărășia lor, căutând ca fiecare să tragă un folos prin asociație, potrivit cu măsura în care colaborează la reușita întreprinderei".

„Puterea magnetică a întreprinderii, a societății, nu-i *adunarea*, numărul mare sau mic, ci forța lăuntrică, energia și puterea sufletească, puterea de muncă a întovărășiților".

„*Cooperația* înseamnă, muncă întovărășită, liberă, neîncătușată, *cinstită*.

„Prin *cooperație* se dă putere claselor salariate, micilor întreprinzători, țăranilor cultivatori de pământ, meseriașilor, a se folosi de mijloacele necesare unei mari întreprinderi sau culturi intense, *beneficiind fiecare* în parte, societatea ca și producția *națională*.

„Cooperația are ca rezultat o însemnată schimbare a vieții noastre *sociale*.

„*Puterile inerente* ale cooperației, constă în însemnătatea puterii etice, morale, adevărului ce există din distribuirea veniturilor. Când *asociațiile* sunt iluminate de marea *dreptate* în noua distribuire spre folosința și distribuirea muncei fiecăruia, avem tăria etică, puterea morală, a celor mai adânci *legături sufletești*, mult mai *însemnată decât la oricare altă întreprindere particulară*".

In mijlocul scumpetei și haosului cumplit în care ne svârcolim cu toții, cu deosebire *muncitorii intelectuali*, sprijinul tuturora în de comun și eficace ar fi cooperatismul. *Cooperatismul*, aplicat în viața practică, conștient și academic, în ce privește conducerea și îndeplinirea *clasicului* său scop, așa după cum un *savant* ni-l definește ca *educație și doctrină științifică* în remarcabila sa lucrare *„Cooperația și socialismul în Europa"*, eruditul profesor *Dr. I. N. Angelescu*.

Suntem firește departe de țara *Danemarcii*, unde cooperativele de toată nuanța au ajuns apogeul prin sistematizarea *muncei* în comun, dar nu desnădăjduim — că vrând-nevrând — de nevoie vom păși spre desăvârșire.

Ne trebue bunul simț și voință.

O țară își are însemnătate nu numai după *bogăția materială*, ci și după cea *morală* și prin cooperație, pe cea morală o *căpătăm mai întâi* și care dă ființă *apoi* și celei *materiale*.

Craiova, centrul Banilor olteni și al unor energice și bune suflete de *români*, și-ar face o *sacră datorie*, înscriind în programul sau *cultural-economic*, întemeierea unui *așezământ universitar*, dovedind a cunoaște rolul adânc și demn al *„Cooperației ca mijloc de educație socială"*.

Tudor Ionescu
Casier la Banca Românească
Craiova

EXPOZIȚIA IMPERIULUI BRITANIC DELA WEMBLEY (LONDRA)

—I—

In ziua de 21 August a. c., am avut ocazia să vizitez expoziția imperiului britanic dela Wembley și mă simt obligat să comunic și colegilor mei, impresiile căpătate.

Expoziția, deschisă dela 1 Maiu—1 Octombrie, este situată în marginea orașului Londra. Mijloacele de locomoțiune sunt: imperialele și metropolitanele.

Vizitarea se putea face, începând dela 8 dimineața până seara la 11, când se făcea evacuarea publicului vizitator, așà după cum este obiceiul englez, ca la orele 11 să înceteze orice activitate. Imediat ce cobori în stația „Wembley Hill Station", găsești niște cărucioare automate, cu ajutorul cărora faci o plimbare prin expoziție, pentru a-ți face o idee generală, în ce privește aranjamentul exterior. Dela prima aruncătură de ochi, vizitând această expoziție a coloniilor, îți faci o idee, ce ar reprezenta Anglia, dacă la un moment dat, i s'ar răpi coloniile sau supușii s'ar revolta contra metropolei. Numai, văzând această expoziție îți dai perfect de bine seama, de ce luptă Anglia pe toate căile să-și menție subjugate aceste colonii, izvoarele sale de bogății.

1) *Palatul industriei britanice.*

Secția transporturilor.

Acest palat ocupă o suprafață destul de mare. In el erau expuse o serie întreagă de locomotive, începând cu locomotiva construită la 1825 de Stephenson, care trăgea vagoane sau mai bine zis „furgoane", până la ultima creațiune a marei industrii,

o mașină construită în atelierele Companiei Londoneze N-E de Căi ferate și cunoscută sub numele de „The Flying Scotsmann". Prima mașină făcea numai 8 mille pe oră, cauzând multă senzație, pe când a doua făcu 100 mile pe oră, dar nu mai avu succesul celei dintâi.

De asemenea erau expuse vagoane-clase pentru voiajori, foarte confortabile, așa cum sunt cele întrebuințate de căile ferate engleze.

Vagoanele clasa III-a în Anglia sunt ceva mai bune ca cele de clasa I ale noastre sau mai bine zis ca a celorlalte state din occident. Se aflau expuse aeroplane pentru călători; am avut plăcerea să mă sui într'unul și mărturisesc sincer că aș fi avut curajul să mă urc cu un astfel de aparat.

Am văzut diferite tipuri de automobile dela cele mai modeste și până la cele mai luxoase. Uzinele „Ford" aveau o secție specială, unde se făcea montarea mașinilor în văzul publicului vizitator. Erau expuse diferite tipuri de vapoare, bărci-motoare, faruri, aparate speciale pentru mulsul vacilor, pentru sterilizarea laptelui și umplerea sticlelor cu lapte în mod automat.

In secția zisă „Industrială" se află instalată o mașină pentru prepararea pâinei. Sacii cu făină albă erau vărsați, apoi făina cernută era turnată în niște aparate speciale, care frământau făina. După frământare, coca era trecută în niște forme speciale, apoi coaptă și cu modul acesta se obținea pâinea, ce avea aparența de cozonac. Țiu să vă atrag atențiunea că în general pâinea consumată în Anglia este tot așa de albă și frumoasă, ca și aceia produsă de mașina instalată special la expoziție. De asemenea erau instalate mașini speciale pentru preparatul biscuitelor, ciocolatei, prăjiturilor. Prepararea acestora se făcea chiar în expoziție, așa că odată cu vizitarea secției industriale, aveai și plăcerea să vezi și să guști, din aceste produse, cari erau oferite de unii gratis, de alții contra cost, bineînțeles pe un preț derizor. Când vedeai cât de curat erau lucrate, pofta era mai mare și să nu vă prindă mirarea, când vă voiu spune că atât la prepararea pâinei cât și la prepararea biscuiților, lucrătorii frământau cu mânușile în mâini.

Intr'un cuvânt, în acest pavilion al industriei, totul este aranjat într'un mod, cu totul special, și aici, nu numai că s'a expus toată puterea de fabricație, dar modul de aranjament, era de așa manieră, că dela prima vedere rămâneai extaziat.

Printre cele enunțate mai sus, erau de văzut produsele industriei chimice și numai aici poți să-ți dai seama, de ce poate produce un chimist, fie pentru binele sau răul omenirii și că tot viitorul omenirii se află în mâna lor. Știința care, poate după puțin timp, va ajunge sigur să găsească atâtea lucruri pentru distrugerea omenirei, va ajunge poate să găsească în schimb alți produși, cari vor contribui la progresele omenirei. Acest adevăr este recunoscut de toată lumea.

Vine apoi secţia lânei, de un aranjament minunat. Produsele engleze trec drept cele dintâi produse ale lumei şi centrul industrial este la „Bradford". După aceasta, era *secţia inului* cu diferite produse atât de mână cât şi de maşină. Erau obiecte de mână lucrate atât de artistic, încât nu-ţi venea să crezi că a intervenit mână de om.

Erau expuse diverse feluri de geamantane de piele, instrumente muzicale, obiecte necesare gospodăriei, etc.

Ceeace era de văzut în special în Palatul Industriei, era o expoziţie minunată de *tipuri de case*, organizată de un comitet al cărui preşedinte era Ministrul sănătăţii publice. Scopul principal al acestei expoziţii a fost de a arăta, cum diversele materiale se pot aranja mai bine, după metodele de azi.

Comparând diversele tipuri de case, îţi dădeai seama de ce sunt în stare societăţile engleze să pue la dispoziţia fiecărui muncitor sau om cu dare de mână, câte un cămin cu confort. Vedeai tipuri de case, ce se puteau instala foarte uşor la ţară.

Ca încheere, în legătură cu Palatul Industriei, ţiu să vă spun că la această expoziţie era o risipă de lumină, căci totul era luminat à giorno. Aici era o instalaţie gigantică pentru procurarea electricităţii, construită de 4 case, fiecare căutând să se prezinte, cât mai bine şi toate la un loc au dat ocazie vizitatorilor să vadă jocurile de lumini şi ce se poate face într'o industrie, cu ajutorul electricităţii.

(Va urma) **Alex. C. Vasilescu**

MIŞCAREA SOCIETĂŢILOR PE ACŢIUNI IN PRIMELE ŞASE LUNI ALE ANULUI 1925, IN ITALIA [1])

Cu toate că bursa efectelor a fost supusă la o considerabilă depresiune, totuş s'au constituit 1.111 noui societăţi pe acţiuni în această perioadă de timp, cifră care nu a mai fost atinsă înainte; pe lângă aceasta, 895 societăţi şi-au sporit capitalul; în total nouile societăţi şi sporurile de capital au absorbit 4 miliarde 476.848.581 lire ital., capital nou.

Dăm mai jos un tablou de sumele totale ce erau învestite în societăţi pe acţiuni şi numărul lor la diverse epoci:

Anii	Soc.	Capital	Anii	Soc.	Capital
1913	2951	5.642.965.853	1923	6734	23.421.303.998
191.	3463	10.258.815.352	1924	8365	28.260.765.388
1922	6075	21.293.304.625	1925 (30 Iunie)	9682	32.737.613.969

precum şi un alt tablou din care se poate vedea mişcarea societăţilor anonime în cursul primului semestru 1925.

1) După buletinul asociaţiunii societăţilor italiene pe acţiuni.

GRUPA SOCIETĂȚILOR	Constituiri		Sporirea capitalurilor		Dizolvări		Diminuări de capitaluri		Investiri	Scăderi	Investiri în + Scăderi în − net
	Soc.	Capital. Lire	Soc.	Suma Lire	Soc.	Capital. Lire	Soc.	Suma Lire	Totaluri Lire	Totaluri Lire	Lire
Băncile	50	142.768.000	49	243.929.600	9	10.400.000	2	20.000.000	386.196.600	39.400.000	+ 347.297.600
Societăți de asigurare	5	460.000	2	10.000.000	7	17.[illegible]00.000	1	750.000	10.460.000	18.550.000	— 8.090.000
Industria minieră	17	6.075.000	27	128.756.000	5	3.330.000	6	6.290.000	134.8[illegible]1.000	9.620.000	+ 125.211.000
„ metalurgică	28	10.[illegible]75.000	28	131.2 0.350	2	590.000	2	1.090.000	141.44[illegible].350	1.680.350	+ 139.765.000
„ metalică	64	66.977.000	53	111.323.000	15	16.6[illegible]0.000	1[illegible]	3[illegible].794.000	178.300 000	56 474.000	+ 121.826.000
Automobile, etc.	3	1.550.000	8	49.370.000	3	1.165.[illegible]00	2	9.060.000	50.920.000	10.225.000	+ 40.695.000
Industriile chimice	64	57,554.200	67	240.217.000	20	41.7[illegible]5.000	11	24.176.000	297.7[illegible].200	65.921.000	+ 23[illegible].850.200
„ textile	59	30.037.500	83	868 959.000	6	3.050.[illegible]00	8	8.935.220	898.996.500	9.985.[illegible]20	+ 889.011.280
Manufacturi diverse	80	30.8 1.000	63	156.470.000	23	19.660.00[illegible]	15	25.463.400	187.331.000	45.123.400	+ 142.207.600
Industrii agric. și aliment.	85	41.158.000	78	373.621.000	28	22.911.250	14	26 927.200	414.779.000	49 838.5[illegible]0	+ 364.940.450
Intreprinderi electrice	33	9.755.500	42	909.743.000	8	5 654.000	1	100.000	919.498.500	5.754.000	+ 913.744.500
„ imobiliare	222	47.869 000	9[illegible]	177.704.10[illegible]	15	26.790.[illegible]90	23	12.942 200	225.573.100	39.740.900	+ 185.832.510
„ de construcții	75	20.316.000	66	234.831.400	15	8.307.700	11	11.776.100	255.[illegible]47.400	20.083.800	+ 235.0[illegible]3 600
Apă, apă minerală, termală	4	1.660.000	15	40.770.000	1	90.000	3	2.[illegible]00.000	42.430.000	2.190.000	+ 40.[illegible]40.000
Hotel, restaurant, teatru	47	13.155.000	29	34.778.000	12	2.346.000	12	23.48[illegible].381	47.933.0[illegible]0	25.830.381	+ 22.10[illegible].619
Intreprinderi comerciale	157	54.316.000	[illegible]2	233.162.[illegible]30	45	42.083.000	17	10.660.5[illegible]8	287.473.83[illegible]	52.743.538	+ 234.735.292
Industrii grafice și editor.	44	13.221.900	20	7.90[illegible].500	7	2.850.000	9	2.342.560	21.122.400	5.192.500	— 15 929.900
Transporturi și comunicații	45	3[illegible].339.500	44	399.[illegible]66.535	17	19. 80.000	14	[illegible].7[illegible]2 005	434.606.035	28.972.605	+ 405.633.430
Societăți diverse	29	9.819.000	3[illegible]	26.621.300	11	4.594.000	4	2.993.700	36.440.300	7.587.700	+ 28.852.600
	1111	593.067.600	895	4.378.693.615	249	349.234.340	171	245.678.294	4.971.761.215	494.912.634	+ 4.476.848.581

Dintre societățile noui, întreprinderile electrice au fost acelea care s'au bucurat de mai multă preferință din partea publicului.

Capitalul nou investit este în mare parte străin, căci italienii au făcut multe înlesniri pentru atragerea lui. Astfel guvernul a scutit de impozitul asupra venitului, până la finele lui Decembrie 1928, sumele ce reprezintă interesele relative la împrumuturi, contractate în străinătate precum și obligațiunile italiene plasate în străinătate sunt scutite de toate taxele de înregistrare, de timbru, ipotecare și de negociere.

Petru Brateș

Contabilitate. Drept comercial.

VIZA DE INCHEIERE ANUALĂ A REGISTRELOR COMERCIALE [1])

— O chestiune la ordinea zilei —

La ordinea zilei s'a pus chestiunea vizei prevăzută de art. 27, din Codul de comerț, pentru încheierea anuală a registrelor comerciale. Până mai anii trecuți, această viză nu constituia decât o simplă formalitate, întrucât tribunalele sau judecătoriile se mulțumeau să înscrie formula prevăzută de aliniatul III al art. 27, fără a se ocupa de alt nimic. De câtva timp, în special din anul trecut, unele tribunale — și mai cu seamă Tribunalul Ilfov, Secția I com. — au luat dispoziținea ca odată cu vizarea registrelor, să facă și adnotațiuni privitoare la modul în care au fost ținute aceste registre. Această nouă dispoziținne a ridicat și cu drept cuvânt, protestul contabililor și chiar al administrației Corpului, care a intervenit către d-l Ministru de Justiție, pentru a lua măsuri în consecință.

* * *

Totuși chestiunea nu este atât de simplă.

Aceasta viză are o importanță capitală în stabilirea prezumțiunii de regularitate a operațiunilor înscrise în registre, căci numai așa se poate înțelege valoarea juridică a ei. Intr'adevăr, la ce ar servi această viză, dacă după punerea ei de către Tribunal sau judecătorie, comerciantul ar putea sau să modifice ținfrele prin corecturi, permise de altfel de lege, sau să înscrie operațiuni noui în locuri lăsate goale expres, de care tribunalul sau judecătoria, cu ocazia vizei, nici nu au ținut socoteală. Ori tocmai acest lucru l'a urmărit legiuitorul prin viza de încheiere: că tot ce s'a scris până acum în registre să nu mai poată fi modificat sub nici un motiv. Redactarea art. 27 a codului nostru, a dat loc la o mulțime de discuțiuni, atât la lucrările pregătitoare, cât și în desbaterile Camerei și Senatului. In primul proect prezentat art. 27 conținea în redacțiunea sa următoarele cuvinte:

„Tribunalul sau judecătorul de ocol, față cu comerciantul observând dacă înscrierea în registre a fost regulat ținută, va pune imediat sub ultima operațiune înscrisă, următoarea viză... (formula vizei); dacă registrul nu este regulat ținut, tribunalul sau judecătorul de ocol va face mențiunile sale în viză chiar".

In urma unor amendamente ale defuncților Marghiloman și Stoicescu, s'au suprimat cuvintele care urmează după formula

1) Din „Argus" No. 3712/925.

vizei, fără însă a se înțelege că prin această suprimare judecătorul nu trebue să se intereseze de materialitatea ținerei registrelor, adică; dacă nu sunt foi rupte, sau foi goale, sau rânduri goale, sau ștersături, aceasta din chiar declarația Ministrului de justiție de atunci, Eugen Stătescu, care admițând suprimarea aliniatului de mai sus, adaugă:

„Sunt chiar inutile aceste dispoziții, fiindcă judecătorul e obligat dela sine să facă observație când registrul nu este ținut în regulă".

Rămâne acum să vedem cum trebue să înțelegem ținerea registrelor în regulă, din punct de vedere al acestor vize. Este oare posibil să concepem, fie din punct de vedere juridic, fie din punct de vedere material, să se facă o cercetare a registrelor cu ocaziunea vizei, pentru a se determina regulata lor ținere? De sigur că nu. Din punct de vedere juridic nu s'ar putea admite, pentrucă odată ce tribunalul sau judecătorul ar viza cu mențiunea „regulat ținute" s'ar naște presumțiunea de absolută regularitate opozabilă erga omnes, ceeace este inadmisibil. Apoi nici posibilitate materială de timp n'ar putea în mod conștiincios să cerceteze cu amănunțime fiecare registru, pentru a se pronunța în conștiință asupra regularității

Acestea însă, încă odată, nu exclud observațiunile de mai sus, asupra materialității ținerei registrelor, nici decum asupra regularității conținutului lor. Așa dar în mod greșit și fără cale Tribunalul Com. Secția I Ilfov se pronunță asupra regularității registrelor, pe motivul că operațiunile nu sunt trecute zi cu zi.

Așa dar, dacă după mine, judecătorul are drept să constate, cu ocaziunea vizei, dacă registrul a fost materialmente regulat ținut și pentru a înlesni această constatare propun discuțiuni ca contabilul care semnează registrele să facă sub a sa semnătură și sub ultima operațiune înscrisă, un proces-verbal de starea materială a registrelor. In acest proces-verbal va afirmà că nu există file și rânduri goale, sau file rupte, va menționa paginile din registru unde se găsesc corecturi făcute, va afirma că nu există ștersături. Pe baza acestui proces-verbal judecătorul va pune viza, stabilind ca dată certă, tot ce s'a înscris în registru până atunci, și împiedecându-se orice altă modificare ce s'ar face după viză.

G. Alesseanu
Profesor de contabilitate

Subscriind la „Activa", este un ban întrebuiațat cu folosință pentru viitor.

AMNESTIE ŞI BILANŢURILE-AUR

Cuvântul „amnestie" nu apare nicăeri în legea Bilanţurilor-aur introdusă în Austria. Şi totuşi nu poate fi nici o îndoială că în intenţia acestei legi a bilanţelor-aur a fost să acorde o amnestie largă pentru delictele din impozite, deoarece fără o asfel de amnestie, legea nu şi-ar fi atins niciodată scopul său.

Este intenţia clar exprimată a legii, să introducă o reglementare complect nouă a bilanţurilor tuturor întreprinderilor supuse la impozite, şi astfel să creieze baza pentru o impunere corespunzătoare atât cerinţelor economiei private, cât şi dreptelor cerinţe ale fiscului.

Pentru a îndeplini acest scop, trebuie ca Bilanţierul, în ce priveşte partea fiscală a bilanţului-aur de deschidere, să fie liberat, atât de trecut, cât şi de viitor. Dacă şi în ce măsură, s'a făcut aceasta în lege, va fi obiectul cercetării de faţă.

1. *Intinderea amnestiei.*

Potrivit § 1 al legii, la începutul anului comercial 1925 (1924/925) sau al unui an comercial posterior, în cursul căruia în Austria se va trece la valuta în silingi, trebue făsut un inventar şi un bilanţ de deschidere, în valută de şilingi. Această operaţiune trebue făcută absolut independent de trecut. Se înţelege dela sine, că în acest scop, va trebui făcută şi o nouă evaluare a activului şi pasivului. Dar noua evaluare nu este singura obligaţie a Bilanţului-aur de deschidere. Din sursă competentă s'a dat părea că numai analizarea aşà ziselor *„rezerve interne legitime"* să fie protejată prin lege, pe când la cercetarea şi impunerea *„rezervelor interne nelegitime"*, autoritatea respctivă de impunere, să nu fie stânjenită. Noi credem că această părere este greşită şi în nepotrivire cu scopul legii. Nu trebue să se facă deosebire, dacă contribuabilul s'a asigurat contra confiscărilor averii sale, şi a capitalului întreprinderii, prin subevaluarea rezervelor sau prin menţinerea unei „rezerve de fier", sau prin trecerea necomplectă a rezervelor după cantităţi, sau prin supraevaluarea pasivului sau prin orice alt mijloc, ca de pildă prin nesocotirea câştigurilor din participaţii sau din afaceri consorţiale. Principalul este, ca rezultatul obţinut să nu fie sustras afacerii în mod definitiv, ci să rămână în întreprindere ca un capital productiv.

Deosebirea între rezervele legitime şi nelegitime, nu numai că este contrară scopului acestei legi, dar ar duce încă şi la mari nedreptăţi.

In adevăr, în legea bilanţului-aur, nu se găseşte punct referitor la această deosebire. Conţine în § 1 citat mai sus, obligaţia să facă un inventar şi un bilanţ de deschidere cu totul nou, şi asigură, în § 31, pentru diferenţele ce ar proveni în urma facerii acestui bilanţ-aur de deschidere faţă de bilanţul anual al

anului comercial anterior, — complecta scutire de impozit, atât în ce privește trecutul, cât și în ceeace privește viitorul. Comunicarea comisiunei financiare și bugetare (331 a anexelor) face să reiasă aceasta în explicațiunile dela § 31, alin. 1, în mod expres și accentuiază, că prin lăsarea la o parte a cuvintelor „chiar din bilanțul anual însuși", înlătură în fraza următoare a § 31, alin. 1, orice interpretare restrictivă.

Nu trebuie să se facă nici o deosebire, că nepotrivirile între bilanțul-aur de deschidere și ultimul bilanț în coroane, ar fi putut fi fixate de abia pe baza Bilanțului-aur de deschidere, sau că ar fi putut fi recunoscute încă mai dinainte, fie din Bilanțurile de hârtie, fie pe orice altă cale.

Toate acestea rămân juste, bine înțeles, numai ținând seamă de îngrădirile conținute în lege cu privire la evaluare.

II. *Inceputul efectelor amnestiei.*

Deoarece amnistia nu este exprimată expres prin lege, ci trebue să fie interpretată din principiile de bază ale legii, se consideră, aceasta, ca termen al începerii efectelor amnistiei. In această direcție, credem că putem stabili următoarele:

Din § 31, al. 2, lit. c., reiese, că evaluările posterioare de impuneri și examinările de recursuri (?) cari sunt în litigiu, în momentul intrării în vigoare a legii, pot fi urmate fără a suferi efectele dreptului de impunere pe baza bilanțului-aur de deschidere; tot astfel, pot fi continuate evaluările în curs pentru anii comerciali anteriori. In ambele cazuri bine înțeles sub rezerva eventualei dispoziții retroactive a legii, conform § 33 și 34.

Dacă însă s'a făcut evaluarea impunerii pe 1923 și contribuabilul se decide pentru 1924 pentru procedura simplificată, atunci va beneficia de binefacerea amnistiei conținută în lege, prin facerea bilanțului-aur, sub rezerva presupunerii, că în momentul intrării în vigoare a legii nu e în curs o evaluare de impunere suplimentară sau un recurs.

Acest proiect de lege va putea intra în vigoare, abia după trecerea termenului de opțiune prevăzut de Ministerul de Finanțe, adică abia după 31 Octombrie 1925. Din repetatele asigurări ale Ministrului de finanțe, putem deduce că regulamentul pentru aplicarea acestei legi, va conține indicațiuni clare și detailate și asupra acestor chestiuni, pentru a împiedeca, ca scopul legei să fie viciat prin o interpretare strâmtă. Ar fi apoi o cerere a dreptății ca impunerile posterioare și recursurile să fie rezolvate în modul cel mai favorabil blând posibil.

Cele discutate mai sus, sunt rezultatul unei prime cugetări la apariția legei, și vor avea poate nevoe, în unele privințe, de complectare și îndreptare. Ele n'au decât rolul de a servi ca imbold la discuțiuni asupra acestei chestiuni atât de importante.

Din „Bilanz, Steuer und Organisation" No. 6. **S. A.**

Profesionale şi Colegiale

CONGRESUL CORPULUI CONTABILILOR ŞI AL TITRAŢILOR IN ŞTIINŢELE COMERCIALE [1])

Lucrările Congresului s'au început cu o interesantă comunicare a d-lui Prof. Alesseanu, pe care o publicăm în extenso în numărul acesta al Revistei, la pag. 400.

Expunerea d-lui Alesseanu a fost călduros aplaudată, exprimând în totul vederile congresiştilor.

S'a votat apoi următoarea moţiune:

MOŢIUNE

Membrii Corpului Contabililor autorizaţi şi experţi contabili din România, întruniţi în al doilea congres la Cluj, ascultând comunicarea d-lui prof. G. Alesseanu, exprimă dezideratul ca oragnele în drept să păşească la introducerea contabilităţii ştiinţifice în toate administraţiile publice, unde se mânuesc fonduri.

Pentru aceasta, este nevoe să se facă deocamdată inventarul averii Statului, în felul cum o cere Regulamentul de contabilitate federal pentru Elveţia.

Congresul exprimă dezideratul ca din Comisia de studii pentru modificarea legii contabilităţii să facă parte şi reprezentanţi ai Corpului Contabililor.

D-l *N. Butculescu* desvoltă referatul său cu privire la *„Codul muncii şi situaţia funcţionarilor particulari"*. D-sa face o analiză succintă a noului cod al muncii, în care se prevăd multe din revendicările salariaţilor.

Cu toate acestea trebue să mărturisim, spune d-sa, că dacă muncitorul manual găseşte cea mai largă solicitudine în preocupările guvernelor noastre, nu tot aşa este cazul cu funcţionarii particulari.

Nicăeri nu s'a văzut până acum o preocupare mai accentuată pentru soarta acestor muncitori, deşe ori sclavi ai datoriei, şi nimeni nu s'a gândit să-i pună la adăpostul concedierilor abuzive, să li se asigure respectul muncei şi demnitatea lor ca oameni; să le asigure — cum s'a asigurat funcţionarilor publici şi muncitorilor din orice întreprindere — existenţa în caz de boală şi de bătrâneţe sau a familiilor lor, în caz de încetare din viaţă, sau garantarea unui câştig pentru traiu în cazuri de şomaj, de lipsă de lucru etc.

Nimeni nu s'a gândit asemenea cum ar fi mai bine să se obţină pentru funcţionari, contabililor în deosebi, locuinţe higie-

1) A se vedea şi No. 9 al Revistei.

nice și încăpătoare, dobândirea de mijloace pentru o cultivare ulterioară prin biblioteci, săli de citire și de recreațiune, prilejul cunoașterii mai de aproape a chestiunilor economice sau naționale, și nici descendenților lor nu li se indică calea de urmat și nu li se procură mijloacele necesare pentru a-și apropia cunoștințele profesionale care ar asigura o continuitate în ocupațiunile de contabili ale părinților.

Apoi, în chestiunea participanților la beneficii și acționariatului muncitoresc, guvernele sunt preocupate aproape exclusiv de propășirea economică a lucrătroilor manuali, uitând aproape complect pe muncitorii intelectuali, cari — în primul rând — au cel mai mare drept la copărtășie în întreprinderi, nădăjduind să devină mai târziu ei însăși patroni.

Găsim că este drept, în proiectul de cod al muncii întocmit de d-l ministru Chirculescu unele dispoziții excelente cu privire la contractele individuale de muncă ale funcționarilor din industrie și comerț, dispoziții ce este bine să fie cunoscute de toți, cari ne aflăm aci:

Așa prin art. 132 până la 143 din proiect, d-l ministru se ocupă de reglementarea angajării și denunțării contractului dintre funcționar și patron, ceiace — până azi — nu era prevăzut nici în codul nostru civil, nici în cel comercial și mai puțin în actuala lege a organizării muncii, unde se prevede pentru muncitori preavize de 8 sau 15 zile, în caz de concediere și nimic pentru funcționari. Pentru aceștia noi trăim azi sub un regim stabilit oarecum prin justiție, pe baza principiului că, cine cauzează altuia un prejudiciu, este dator a-l repara.

Proiectul actual al Codului muncii prevede — cu drept cuvânt — un termen de încercare de 1 până la 6 luni și preavize de denunțarea contractului individual în termene cari variază dela o lună până la 12 luni (în proiectul Mârzescu preavizul merge până la 18 luni), după vechimea salariatului în serviciu; aceste termene nu pot fi reduse nici prin convenții particulare decât cel mult la jumătate.

In caz de concediere, fără preaviz, întreprinzătorul va trebui să plătească leafa îndoită funcționarului concediat. In schimb, pentru cel ce părăsește serviciul, fără preaviz, înainte de expirarea termenului, proiectul prevede ca daună, o plată către întreprinzător a unei sume egale cu salariul îndoit, până la împlinirea termenului legal de preaviz, cu obligație pentru noul patron de a opri până la 1/2 din salariul funcționarului trecut în serviciul său spre a se acoperi sus zisa sumă.

Proiectul mai prevede drept la anumit timp liber pentru funcționar, de a-și căuta serviciu aiurea după denunțarea contractului său de muncă.

In chestiunea denunțării contractului, noi credem că prevederile acestea nu sunt suficiente și că ele ar trebui să fie complectate și cu chestiunea motivărei denunțării convenției de-

muncă. Înţelegem că până la un an, doi, de vechime, patronul să nu fie nevoit de a justifica denunţarea contractului, dar — după un timp mai îndelungat de serviciu patronul nu poate să concedieze pe un contabil fără motiv serios, chiar cu preaviz. Salariatul va trebui să aibă drept de a cere justiţiei sau camerelor de muncă examinarea seriozităţii motivului, el urmează să fie reintegrat în toate drepturile sau să i acorde daune interese. Numai pentru fapte grave, ce trebue precizate prin lege, iar nu lăsate la aprecierea patronului, un muncitor intelectual salariat, ar trebui să fie concediat fără preaviz şi fără acordare de daune interese.

Asemenea ar trebui să se prevadă cazurile când una din părţi este pusă în imposibilitate materială de a mai putea executa convenţia de muncă, fără a se mărgini numai la dreptul de salariu pe o lună în caz de faliment al patronului.

Ceeace ştim însă şi trebue să fie auzit de către toţi cei cari conduc destinele acestei ţări este faptul că munca depusă cu sârguinţă de către funcţionarii, muncitorii intelectuali în comerţ şi industrie este o muncă istovitoare, că ei au drept ca oricari alţi muncitori, cum sunt în primul rând aaceia ai Statului, la îngrijiri medicale, la concedii, la asigurarea existenţii în cazuri de boală prelungită ori de şomaj, la asigurarea bătrâneţii, la asigurarea urmaşilor prin acordarea de pensii văduvelor şi copiilor minori, la obţinerea de mijloace uşoare de instruire şi de educare a urmaşilor lor, la locuinţe confortabile şi higienice, la birouri sau magazine clădite în condiţii higienice şi bine întreţinute pentru sănătatea corpului şi a ochilor în special, la aplicarea prescripţiunilor legii repausului în toate instituţiunile, nu numai în cele mari, la acordarea de timp suficient pentru funcţionarii tineri de a-şi putea complecta învăţământul lor teoretic, în fine la reprezentarea lor în toate comisiunile, precum şi în camerele şi consiliul superior al muncii, pentru ca acolo cuvântul lor să poată fi auzit şi cererile lor discutate.

După discuţiunile la cari au luat parte d-nii Gr. L. Trancu-Iaşi, D. R. Ioanitescu, T. A. Teodoru, etc., evidenţiind nevoia unei cât mai largi protegiuiri a muncii, atât intelectuale cât şi manuale, s'a votat următoarea moţiune:

„Membrii Corpului Contabililor întruniţi în al doilea congres la Cluj, ascultând referatul d-lui N. Butculescu şi în urma discuţiunilor urmate, însărcinează biroul central al Corpului ca să facă demersurile necesare pentru ca prin noul cod al muncii, ce trebue să fie legiferat, să se asigure stabilitatea funcţionarilor particulari şi condiţiuni de remuneraţie şi muncă, corespunzând pregătirii lor speciale şi nevoilor de trai.

Congresul, apreciind şi însemnătatea contractului colectiv de muncă, îşi exprimă dorinţa ca, după legiferarea codului muncii,

Corpul să facă o cât mai bună aplicație a acestui fel de contract la membrii săi".

Seara s'a dat de secția Cluj, un foarte reușit banchet în onoarea congresiștilor, la care au participat peste 500 persoane și reprezentanții autorităților locale.

ZIUA II-a

D-l *N. Butculescu*, face rezumatul desbaterilor din prima zi și aduce laude secției Cluj, în frunte cu d-l Gh. Ionescu, președintele secției, pentru munca depusă în organizarea congresului și pentru primirea călduroasă a congresiștilor.

D-l *Gh. Ionescu*, președintele secției Cluj, arată că și-a făcut numai datoria. Asigură pe conducătorii Corpului de dragostea confraților clujeni, dragoste ce o împărtășesc în aceiași măsură și minoritarii.

D-l *N. Butculescu*, cedează apoi prezidența d-lui *Gh. Ionescu-Cluj*.

D-l *V. M. Ioachim* expune referatul său cu privire la Asigurările Sociale, pe care l'am publicat în No. 9 al Revistei pe Septembrie.

D-l *C. Vasilescu*, Craiova, spune că problema asigurărilor sociale este în strânsă legătură cu contractul de servicii și cu participarea la beneficii.

Din partea secțiunei Craiova, exprimă dorința ca să înfăptuiască cât mai curând o Casă a asigurărilor, expunând și principiile de organizare ale unei asemenea case.

D-l *V. Vlaicu*, Cluj, într'o documentată cuvântare expune principiile asigurării funcționarilor particulari și anume: asigurarea pentru toate cazurile în care salariatul nu mai poate câștiga, obligativitatea solidară a patronilor și salariaților; controlul de stat asupra fondurilor de pensii, existente la diferite întreprinderi. Expune apoi technica asigurărilor asupra vieții și dovedește cu cifre că Corpul, având în vedere numărul important de membrii, poate stabili condițiuni avantajoase de asigurare. Se ocupă apoi de situația funcționarilor particulari din Transilvania, cari erau asigurați la diferite case, ale căror fonduri au fost trecute Centralelor din Buda-Pesta, așa că asigurații au pierdut drepturile lor; cere intervenția Corpului pentru o lichidare justă a acestor drepturi.

Își exprimă dorința ca prin noua lege să se prevadă neapărat un control de specialiști contabili-experți a fondurilor de pensii.

D-l *T. A. Teodoru* vorbește de încercările făcute de inițiativa privată pentru asigurarea funcționarilor și arată că asemenea încercări trebuesc încurajate, introducându-se în noua lege principiul că se pot face asigurări prin case autonome, cari de altfel există pe lângă unele întreprinderi.

Se votează apoi următoarea moţiune:

Membrii Corpului Contabililor autorizaţi şi experţi contabili, întruniţi în al doilea congres la Cluj, împreună cu titraţii în ştiinţele comerciale, ascultând referatele d-lor V. M. Ioachim şi V. Vlaicu precum şi discuţiunile urmate, hotărăsc să se intervină pe lângă onor guvern ca chiar în sesiunea de toamnă odată cu noua legiferare a codului muncii, să se înfăptuiască şi asigurarea funcţionarilor particulari prin contribuţia patronilor, a statului şi a salariaţilor.

Autorizează în acelaş timp Consiliul superior să stabilească normele pentru crearea unei Case generale de boală, ajutor şi pensiuni a Corpului Contabililor.

Congresul îşi exprimă dorinţa ca cele două Case de pensii din Ardeal: Casa de pensii a funcţionarilor particulari şi aceia a funcţionarilor din instituţiile financiare să fie contopite cu noua Casă generală de pensii, reclamându-se acordarea în condiţiuni avantajoase a drepturilor ce se cuvin Ardealului din fondurile depuse la Buda-Pesta, aparţinând administraţiei antebelice a ziselor case.

De asemenea se exprimă dezideratul ca la noua Casă Generală de Pensii, Corpul nostru, prin membrii săi, să ia parte la organizarea, administrarea şi controlul acestei Case.

In No. viitor vom da continuarea desbaterilor.

BANCA MOLDOVA

— Societate Anonimă —

Capital deplin vărsat şi rezervă Lei 70.000.000

Centrala: IAŞI

Sucursale: *Bucureşti, Galaţi, Chişinău, Cernăuţi, Bălţi, Cetatea-Albă (Ackerman), Orhei, Leowa, Reni, Tighina şi Tarutino*

Antrepozite: *Iaşi, Roman, Reni şi Bălţi*

Telegrame Adr.: „MOLDOBANCA"

„Petroşani"

Societate Anonimă Pomână

Pentru exploatarea Minelor de Cărbuni.

Capital Social Lei 550.000.000

Bucureşti, Strada Aurel Vlaicu No. 22, Bucureşti

Adresa Telegr.: Petroşani. Telefon 39/77

INTRODUCEREA CONTABILITĂȚII ȘTIINȚIFICE IN ADMINISTRAȚIILE PUBLICE

—

MOTTO: *J. B. Say* La premiere régle de l'Économie est toujours une bonne tenue de livres.
Marquis d'Audiffret: L'ordre et la lumière sont les lois primordiales des institutions politiques qui fondent la gloire des gouvernements et la prosperité des peuples.

Am ținut să încep comunicarea mea cu aceste înțelepte cuvinte pentru a putea mai bine pune în evidență necesitatea unei buni organizări a socotelilor banilor publici. In lupta economică ce se dă azi între popoare, succesul va fi de partea celui care va ști să imprime conducerii statului o politică financiară rațianolă, restrângându-se, pe cât e posibil, cheltuelile publice pentru ca cea mai mare parte a mijloacelor financiare să rămână în mâinile celor care conduc producția națională.

In adevăr, acum după crâncenul războiu și tocmai pentru lichidarea financiară a lui, Statul prelevă, pentru trebuințele sale o cantitate însemnată din bogăția privată, care este astfel sustrasă **pentru un moment negreșit,** din activitatea economică generală. (Bugetul nostru pe 1925 se cifrează la 31.750.000.000 lei, iar circulația monetară a noastră se ridică la suma de lei 20.000.000.009, astfel că fiecare bilet de bancă trece aproape de două ori prin caseriile publice).

Dacă această avuție nu este întrebuințată în cheltueli raționale și producțiunea surselor de alimentație se seacă treptat, treptat, se ajunge la desagregare, la ruină. Putem conchide că controlul și urmărirea întrebuințării banului public are drept rezultat protejarea avuției naționale. Orice cheltuială a banului public este justificată numai atunci când ea servește **pentru folosul și progresul general,** așa dar trebue să o urmărim în toată manifestația ei, pentru a se putea vedea:

a) dacă s'a făcut în conformitate cu dispoziția legei bugetare;

b) dacă ea a acționat în mod productiv, direct sau indirect.

In afară de aceste elemente de ordin general, în administrarea banului public, mai există un al treilea, cu caracter particular restrâns: controlul agenților de execuție; fie ei agenți de administrare, fie agenți de mânuire. Asupra lor urmează a se exercita un control strâns, de orice moment pentru a se putea vedea oricând dacă ei își îndeplinesc însărcinarea ce le-a fost încredințată. Controlul acesta este determinat de ideea juridică a **mandatului.** Mandatarul trebue să arate Mandantului său felul cum și-a îndeplinit obligațiunile date prin mandat, iar Mandantele **trebue să aibă posibilitatea să verifice exactitatea și sinceritatea arătărilor mandatarilor.**

Din cele expuse mai sus, am căutat să schițez în sinteză care vor trebui

să fie scopurile finale ale administraţiunii banilor publici şi deci să arăt cari sunt principiile la care trebue să răspundă organizarea contabilităţii aplicate la administrarea banului public.

Le rezumez:

1) Să urmărească conformitatea dispoziţiunilor legei bugetare.

2) Să urmărească rezultatul economic al acţiunei bugetare.

3) Să stabilească controlul asupra agenţilor de execuţie.

Dar oare ştiinţa contabilităţii aplicată la o activitate economică (Intreprinderi cu caracter speculativ: comerciale, industriale, bancare, etc.), nu urmăreşte ea aceleaşi scopuri?

1) Să urmărească desfăşurarea planului economic prealabil stabilit.

2) Să deetrmine rezultatul activităţei economice executate.

3) Să controleze pe diferiţi agenţi de dispoziţie sau de mânuire.

Şi deci nu ar rezulta nici o diferenţă caracteristică între organizarea unei contabilităţi la o administraţie publică şi la o administraţie economică.

Intr'adevăr, între bugetul unei administraţiuni publice şi planul economic din administraţia economică privată, sunt apropieri foarte pronunţate: Ambele **sunt acte de concepţie prealabil stabilite, în care se determină nor**mele de urmat. Atunci o contabilitate raţională trebue să fie organizată astfel ca să urmărească desfăşurarea faptelor, în raport cu actul de concepţie, stabilit în prealabil. In această privinţă, dispoziţiunile cuprinse în toate legile de contabilitate publică dela toate popoarele civilizate, sunt foarte detaiate şi din aplicaţiunea lor rezultă un control amănunţit, asupra desfăşurărei faptelor executate şi raportul lor cu planul bugetar prealabil stabilit. Aş putea afirma chiar că aproape toată organizaţia contabilităţei publice nu constă decât din această urmărire a desfăşurării faptelor de încasări şi plăţi în raport cu prevederile de venituri şi cheltueli bugetare. Este foarte explicabilă istoriceşte această concepţie de organizare contabilă aplicată la administrarea banului public. Lupte grozave politice s'au dat în Anglia şi Franţa pentru obţinerea dreptului bugetar şi parlamentele acestor două ţări au fost şi sunt şi azi foarte geloase de a păstra intact dreptul de a controla execuţia bugetului şi dacă se execută în conformitatea dispoziţiunilor acordate de dânsele.

De aci s'a născut un prim sistem de contabilitate aplicat la administrarea banului public: **Contabilitate pur bugetară.** Prin ea nu se urmăreşte alt scop decât a se arăta că veniturile şi cheltuelile votate de parlament au fost sau nu bine încasate sau plătite. Această contabilitate nu centralizează nicăeri situaţia avuţiei publice. Ea nu analizează decât încasările şi plăţile; este o simplă contabilitate de cassă şi nu stabileşte nici o legătură între mişcarea financiară şi mişcarea valorilor cari formează avuţia naţională. In Anglia, Franţa, Belgia, Germania, Statele-Unite, aproape în toate ţările se aplică acest sistem. Noi de asemenea l'am introdus prin copierea Decretului Francez din 31 Mai 1862, care cu modificările ulterioare constitue codul de contabilitate publică cel mai complect. Dar acest sistem, dacă corespunde primei cerinţe arătate, mai sus, — urmărirea conformităţii execuţiei, cu dispoziţiunile legii bugetare — el nu urmăreşte de loc rezultatul economico-administrativ al acţiunii bugetare.

Autorităţile publice cheltuesc sutele de milioane prevăzute în bugetul

anual, fără a se face o legătură între un buget și altul. Fiecare exercițiu bugetar constitue o individualitate aparte. Odată ce un buget și-a terminat ciclul său de acțiune, se consideră ca și când nici n'ar fi avut vreun rezultat pozitiv, el nu rămâne decât ca o cifră retrospectivă bună numai ca să ia loc în tablourile statistice cu care d-nii miniștrii de finanțe impodobesc expunerile de motive ale noilor bugete; fără însă ca din aceste tablouri să reiasă rezultatul economico-administrativ al execuțiunii bugetare; dacă anume din această execuție s'a mărit sau s'a micșorat patrimoniul național. D-l ministru de finanțe, d. Vintilă Brătianu, întrevede în expunerea de motive a proiectului de buget pe anul 1925 (pag. 17), această influență a acțiunii bugetare asupra patrimoniului național, zicând:

„Dacă în greutățile începutului ce erau de învins, am ajuns după mai „puțin de trei ani la rezultatele cunoscute: la consolidarea bugetară, la ba„lanța comercială favorabilă și la stabilizarea monetară, putem de aci înainte „să ne așteptăm nu numai la umplerea golurilor lăsate de războiu, **dar și la „sporirea activului nostru.** Subliniez cuvântul de **activ**, care însă nu este „contabilizat nicăeri. Nu cunoaștem cifra, dacă nu exactă cel puțin aproximativă a acestui activ, ba câteodată nici chiar **existența lui materială** nu este cu preciziune determinată.

Noțiunile de **scump** sau **eftin**, **risipă** sau **economie**, în sistemul contabilității pur bugetare nu-și pot avea semnificația lor, căci atunci când se **fac investițiuni** — cale ferată, canaluri, șosele, clădiri, porturi, etc., — și pentru aceste lucrări se fac cheltueli din diferite bugete consecutive, se urmărește de contabilitatea pur bugetară numai partea fiecărui buget, fără a se avea conturi de activ sau patrimoniu, în care să se concentreze sumele cheltuite în total și să se stabilească în cifre certe costul total al acestor **nvențiuni. Atunci numai, noțiunea de scump sau eftin, risipă sau economie** și-ar putea avea însemnătatea lor.

Rezultă dar, că în sistemul contabilității pur bugetare, nu se poate urmări cel de al doilea postulat al justificării cheltuelei banului public, adică dacă acea cheltuială **a acționat în mod productiv direct sau indirect.** Pentru a răspunde acestei cerințe, foarte naturale și logice, Italienii, urmând mai departe cu corelațiunea între administrația publică și administrațiunea economică și cum în această din urmă administrație se urmărește pas cu pas rezultatele activității economice, tot astfel și în administrația publică trebue urmărit pas cu pas rezultatul activității bugetare în raport cu patrimoniul public.

Se explică iarăși istoricește acest fel de a concepe special și unic al Italienilor. Vechile republici — Veneția, Genua, Florența, — constituiau niște aristocrații negustorești. Bogați și puternici cetățeni ai acestor republici când treceau din contoarele sau bancurile lor în consiliile republicelor, ei duceau în aceste consilii principiile și procedeele negustorești și înțelegeau să conducă finanțele publice ca și finanțele particulare, unde nu se urmărește numai pur și simplu mișcarea de cassă, ci și rezultatele date de aceste mișcări. Așa se explică de ce singurii din toate popoarele civilizate au rămas fideli acestor idei. Se explică de asemenea de ce nicăeri literatura contabilă nu este așa de desvoltată. In această privință avem un monument: Publicațiunea ilustrului Cavaler Ioseph Cerboni „**Sur l'unification des études**

de la Comptabilité", la care este alăturată o listă de autori, Acest catalog începe din anul 1202 cu **Libro dell' Abacco**, de Leonardo Fibonacci din Pisa și merge până în anul 1882, conținând 374 autori: In această listă găsim pe Luca Paciolo cu celebra Suma de Arithmetica, în 1494; Flori Ludovico din Perusa cu un tratat complect de ținerea registrelor, din 1630. De asemenea poetul venețian Moschetti Antonio care în 1610 a publicat **L'Universal trattato di libri doppi.** Pentru Moschetti il Quaderno (Cartea Mare) este o muzică divină. Acest poet contabil este primul care a scos în relief importanța celor 2 conturi cari reprezintă pe proprietarul întreprinderii, **Contul Cavedal** (Capital) și contul **Pro e Danno,** (Profit și Pierdere). El este primul care substitue **Contul Capital** Balanței de Intrare și prin debitările și creditările acestui cont față de debitorii consemnatari, agenți și creditori stabilește în adevăr pentru prima oară contabilitatea patrimonială. Cel care a cristalizat însă principiile acestei contabilități a fost cavalerul Ioseph Cerboni, care iată cum justifică aplicațiunea ei la administrarea banului public:

„**Statul**, ca și toate organismele economico-administrative are o personalitate juridică proprie și prin urmare drepturi și datorii juridice sau mai bine spus, **drepturi și datorii patrimoniale,** cari constitue ceeace se chiamă în limbagiul administrativo-contabil: **Activul și Pasivul său.**"

Intr'o contabilitate rațional stabilită pentru administrarea bunurilor unui stat trebue să existe un cont care să-l reprezinte în așa fel încât la **Creditul** acestui cont să se găsească **activul** său; iar la **debitul** acestui cont să se găsească **pasivul** său. Față de reprezentarea acestui cont se naște în mod natural și logic consecința, că trebue să existe un altul în care să se reprezinte organele care sunt creditoare față de pasivul statului și debitoare față de activul lui, organe responsabile juridicește. Aceste două conturi, cel ai statului proprietar și cel al agenților și corespondenților se controlează reciproc și constitue ceeace se chiamă **balanță patrimonială**, punând într'o continuă evidență axioma foarte cunoscută: **Creditul proprietarului corespunde debitului agenților și corespondenților și debitul proprietarului corespunde creditului agenților și corespondenților.**

Plecând dela aceste considerațiuni principiale, urma a se pune în evidență gestiunea bugetară față de gestiunea patrimonială; să se stabilească un raport direct între contul consumptiv al bugetului și contul patrimoniului. Pentru această fiecare operațiune bugetară este privită sub două aspecte diferite: unul din punct de vedere al prevederilor bugetare, celalt din punct de vedere al influenții ce ea exercită asupra inventarului patrimonial.

„Prezentată astfel sub această dublă formă, zice Cerboni, Contul final „al exercițiului nu servește numai a face să reiasă rezultatele bugetare și si„tuația tezaurului, dar mai cu seamă a stabili activul și pasivul statului la „începutul și la finele gestiunii, cu alte cuvinte se face să reiasă sub as„pecte diverse rezultatele economice generale ale éxércițiului bugétar". Vedem dar că prin aplicarea acestei concepții de înregistrare se răspunde celei de a doua cerințe, relativ la o cheltuială publică, anume **dacă orice cheltuială a banului public a acționat în mod productiv direct sau indirect.**

Să nu se creadă că sistemul acesta de contabilitate publică a fost introdus prea de mult în Italia și nici nu și-a croit drum fără studii aprofundate.

Până în anul 1861 se aplică în Italia sistemul francez, al contabi-

lității pur bugetare. In 1861, sub Bastogi, ministru de finanțe de atunci, s'a numit o comisiune de studii și tocmai în 1869, după 8 ani, sub ministeriatul Contelui Cambray Digny s'a votat și promulgat primul proect de lege al contabilității publice patrimoniale. Această lege a fost mereu îmbunătățită până la 23 Ianuarie 1887, când Magliani i-a dat forma definitivă, pe care, cu mici modificări, o are și azi.

Vedem dar că au trebuit să treacă 26 ani, pentru ca această concepție așa de rațională și științifică să se impue și să-și găsească forma ei definitivă. Dar să nu se creadă că această concepție n'a fost criticată, ba chiar foarte aspru.

De altfel constatăm că aplicațiunea sistemului n'a trecut dincolo de frontiera Italiei, căci nici o altă țară nu a introdus acest fel de contabilitate.

Dubois de l'Estang, fostul meu profesor de contabilitate publică la școala de Științe Politice din Paris, fie la curs, fie în articolul „Comptabilité publique din Dicționarul d'Economie Politique" (Guillaumint et Comp. page 495), îi face o aspră critică pe care mă voiu încerca să o rezum aci.

Pentru a putea judeca contabilitatea patrimonială, trebue să o studiem din trei puncte de vedere și anume:

1) Din punct de vedere al teoriei filosofice a statului.

2) Din punct de vedere al științei economice.

3) Din punct de vedere al legilor generale ale contabilității.

Ideia că statul este o persoană morală capabilă de a dobândi și a poseda bunuri, este un adevăr juridic indiscutabil; însă este statul un proprietar ca și orice particular? Posedă el în numele său propriu sau nu este decât un reprezentant, un mandatar însărcinat să administreze bunurile comune, și în acest caz se va îmbogăți el, când printr'o cheltuială prevăzută în buget va construi un imobil sau o cale ferată etc., întrucât fondurile i-au fost puse la dispoziție de către cetățeni, care constitue națiunea însăși? Oare a făcut el altceva decât a ameliorat fondul a cărui exploatare i-a fost încredințată? Situația pe care o va da, va constitui ea **„bilanțul națiunii"?**

Dubois de l'Estang susține că adevăratul bilanț al națiunii ar trebui să conțină pe lângă bunurile comune administrate de stat și cele care aparțin fiecărui cetățeaan. Aceasta ca o consecință a teoriei filosofice a statului arătată mai sus. Ea nu poate fi un motiv de dărâmare a concepției contabilității patrimoniale, întrucât contabilitatea patrimonială nu are în vedere de a stabili activul și pasivul națiunii întregi, ci numai activul și pasivul comun, deținut de stat. Din punctul de vedere al științei economice, se zice că contabilitatea patrimonială creiază un miraj care nu poate înșela decât pe cei ce voesc să se înșele. Statul ar putea să-și mărească **fondul patrimonic comun,** mărind sau sarcinile de impozite asupra cetățenilor săi, sau ar abuza de credit. In acest caz ar putea foarte bine să aibe un bilanț patrimonial admirabil, chiar dacă gestiunea bugetară ar da deficite și în acest caz el n'ar putea să găsească împrumutători. **Garanția creditului public stă în resursele disponibile ale națiunii și nici de cum în imobilizările efectuate.** Statele împrumută asupra veniturilor și nici de cum asupra capitalului, asupra bugetului lor și nici de cum asupra patrimoniului său. Se poate întâmpla câte odată ca situația de credit a unui stat să fie în raport invers cu ilmortanta patrimoniului. Această critică ar părea la prima vedere așa de puternică

încât pare a fi imposibilă de dărâmat, căci într'adevăr nu fondul imobilizat al statului și chiar al națiunii întregi, formează baza creditului public (în această privință situația noastră prezinte este cel mai evident exemplu), ci numai ușurința de lichidare în timp determinat a sumei împrumutate formează baza principală a unui credit fie particular și mai cu seamă public. Dar oare cel care împrumută statul nu va fi el favorabil impresionat când i se va arăta că suma împrumutată nu va fi întrebuințată în cheltueli neproductive (consumptibile), ci în cheltueli productive (investițiuni cu caracter productiv), cari tocmai vor determina în viitor înlesniri de a recupera prin venituri mărite fondurile împrumutate și deci din acest punct de vedere contabilitatea patrimonială își demonstră importanța și necesitatea sa.

Referitor la cel d'al treilea punct de vedere al legilor generale dé contabilitate, s'a adus învinuirea că bunurile cari constituesc averea Statului, nu sunt toate de aceiași natură. Unele sunt de natură pur privată, asupra cărora Statul are toate drepturile unui proprietar comun; altele însă sunt afectate la întrebuințarea comună, ele răspuns unor necesități sociale și prin acest fapt sunt inalienabile.

Diferența între domeniul public și domeniul privat al Statului nu este o ficțiune creată de știința dreptului, ci ea este conformă cu natura proprie a bunurilor. De aci un mare defect al contabilității patrimoniale care nu ține cont de această diferență, reunește și adună în același bilanț, aceste două categorii de bunuri; unități cari nu sunt de aceiași natură. Apoi în situația patrimonială a Statelor moderne, bunurile inalienabile formează imensa majoritate, pe când celelalte constituind o infimă parte. Mai departe, el expune o mică teorie contabilă asupra căreia atrag în special atenția colegilor noștri.

Esența proprietății Statului este de a fi perpetuă ca și Statul însăși și deci în contradicție absolută cu principiile contabilității comerciale.

Comerțul, care trăește din schimbul de valori pentru orice cheltuială care nu este făcută, ca să achite o datorie anterioară este considerată ca un avans, care se va reîntoarce în patrimoniu într'un timp mai mult sau mai puțin depărtat. Comercianții ca și industriașii, nu cumpără și nu fabrică mărfuri, decât pentru a fi revândute și deci a reintra în sumele avansate. Chiar fondul de comerț constitue o valoare destinată ca la o dată oarecare în viitor, să fie realizată și transformată în numerar. Așa fiind, este foarte natural și logic, ca toate aceste avansuri să figureze ca și niște creanțe ale comerciantului și deci la activul bilanțului său, Statul, în principiu cel puțin, nu realizează, el consumă sau conservă și ca consecință, cheltuelile sale le putem considera toate de aceiași natură și definitive consumptibile, cum se zice chiar în limbagiul contabilității patrimoniale. Apoi Dubois de l'Estang șarjează contra contabilității spunând, că contabilitatea este un **instrument imperfect**, instituit pentru a descri operațiuni relative la valori fără să fie în stare să exprime valoarea, în ea însăși. Valoarea fiind prin urmare ei însăși **variabilă**, contabilitatea nu poate să urmărească evoluțiunea perpetuă a ei. Pentru a învedera acest lucru, face o comparație între fotografie și contabilitate, aceea ca și aceasta poate să surprinză diferitele aspecte ale mișcării, fără a putea să redea ideea mișcării în sine. Această comparație nu mai poate sta azi în picioare, căci prin invenția cinematografului, fotografia redă chiar mișcarea însăși, iar contabilitatea prin înlănțuirea de conturi și re-

zultatele acelei mișcări. Trec asupra criticii ce se aduce relativ la estimațiunea valorilor patrimoniale, întrucât această chestiune o voiu desvolta cu ocazia celeilalte comunicări, totuși pentru a arăta că și această oritică nu are decât un substrat relativ și pe care știința contabilității a putut să-l rezolve cu foarte mare ușurință; citez chiar, propriile cuvinte ale făuritorului contabilității patrimoniale ilustrul Cerboni:

„Recunosc că pentru oarecare bunuri, modul de evaluare e discutabil, că pentru altele evaluarea este convențională, totuși e mai bine să acceptăm o evaluare poate chiar neixactă, decât să lăsăm valori necontabilizate".

Acestea sunt criticile cele mai serioase ce se aduc sistemului contabilității patrimoniale și pentrucă nu este locul aci de a le combate în amănunțime, am făcut câteva observațiuni personale în care cred că am redus întrucâtva temeinicia, ba chiar importanța lor. Atunci când se va face un studiu doctrinar asupra acestei cestiuni, se va vedea că nici una din aceste critici nu pot rezista unei analize serioase și amănunțite. Profesorul Gaston Jèze, în cursul său de finanțe (pag. 373), reia și d-sa ultima critică arătată mai sus, relativă la evaluațiuni și zice:

L'actif et le passif financiers se traduisent en chiffres positifs; **l'actif disponible** est succeptible lui aussi d'évaluations rigoureuses. Mais il n'en, est pas de même de l'actif **indisponible**: musées, bibliotèques, chemins de fer, etc., celà est décisif. Ainsi qu'on l'a dit: „les esprits qui tiennent à la précision dans les comptes auront toujours quelque peine à admettre que l'on transforme en financiers, des comptes purement statistiques". Dar și acestei critici i se poate pune în față pe lângă cuvintele lui Cerboni, citate mai sus, ceva mai pozitiv anume: **sistemul elvețian**. In fiecare an guvernul federal este obligat să prezinte parlamentului pe lângă contul financiar, **un tablou de starea averii federale**, cu augmentările sau scăderile ce s'au operat în cursul anului financiar expirat.

Din cele ce preced și ca încheere a primei părți a acestui studiu, conchid, că atunci când este vorba de a se determina, care să fie felul de contabilitate ce ar trebui introdus în socotelile administrațiunilor publice, trebue în mod principial să se pună cestiunea dacă se admite sistemul de contabilitate **pur bugetar**, așa cum se practică în toate țările și la noi, afară de Italia, sau să se introducă sistemul italian (Contabilitate patrimonială completă). Cred că din felul cum mi-am desfășurat expunerea mea, a reeșit că deși a fost criticat și înlăturat, părerea mea este că fatal evoluțiunea ideilor în materie de contabilitate, va conduce treptat, treptat la aplicațiunea sistemului contabilității patrimoniale, la socotelile administrațiunilor publce. In special pentru țara noastră și ca un început, rog congresul, dacă împărtășește evderile mele, **să ceară, ca cel puțin, să se facă inventarul averii statului, așa cum se cere de Regulamentul de contabilitate federal elvețian.**

PARTEA II-a

Metoade de a opera înregistrările (Scriptica)

Cuvântul **Contabilitate**, din expresiunea **Contabilitate publică**, are un înțeles mult mai larg, decât acelaș cuvânt din expresiunile: **Contabilitate Comercială, Industrială, etc.**

Într'adevăr, pe când în aceste din urmă expresiuni, cuvântul Contabilitate reprezintă totalitatea mijloacelor (principii şi metode), prin care mişcările de valori, fie schimb propriu zis, fie transformări de valori, sunt fixate şi grupate în conturi, din a căror înlănţuire şi sintetizare reese, pe de o parte, situaţia exactă şi clară a stării valorilor, într'un moment dat, precum şi rezultatul activităţii economice, a întreprinderii, iar pe de alta, controlul asupra agenţilor de mânuire. Cuvântul de contabilitate din expresiunea Contabilitate publică, are un sens mult mai larg, el nu reprezintă numai modul de grupare a operaţiunilor pe conturi, ci chiar regulele de guvernare a operaţiunilor însăşi, determinând dispoziţiunile relative la execuţiunea lor.

În ceeace priveşte regulele de guvernare a operaţiunilor bugétaré alé Statului, dispoziţiunile legii contabilităţii publice, au urmat o scară de progres continuă. Plecând dela dispoziţiunile decretului francez din 31 Mai 1862, completându-se cu câte ceva din regulamentul general de contabilitate belgian, a rămas totuşi în urmă în ceeace priveşte contabilizarea angaajmentelor. In această ordine de idei Anglia, Belgia şi mai cu seamă Italia, au luat măsuri preventive şi represive asupra administratorilor cari angajează cheltuelile, în afară de dispoziţiunile precise ale legii bugetare. In Franţa s'a operat această importantă reformă, în mod lent şi timid. Principiile constituţionale de independenţă a miniştrilor, în acţiunea lor faţă de responsabilitatea lor politică, a fost piedica cea mai puternică, care a oprit progresul ideii de control, asupra angajamentelor de cheltueli.

Treptat. treptat, însă, constatându-se că responsabilitatea politică a miniştrilor, în ceeace priveşte finanţele publice, este aproape inexistentă, s'a operat o schimbare în spiritul politic al parlamentului francez şi începând dela legea din 26 Decembrie 1890 (art. 56); dela regulamentul acestei legi, care s'a publicat după 3 ani (14 Martie 1893), s'a organizat în fiecare minister o **Contabilitate specială a angajamentelor de cheltueli.** Dar organizarea acestei contabilităţi, n'a dat rezultatele dorite şi tocmai prin legea din **10 August 1922**, s'a găsit formula cea mai potrivită a organizării acestui control. In această privinţă Anglia, Belgia şi în special Italia sunt foarte departe şi organizarea controlului angajamentelor în aceste ţări, dă cele mai frumoase

La noi, în această direcţie, nu s'a căutat să se organizeze nimic, căci dacă în legea noastră de contabilitate publică avem art. 49, care face pe şefii de contabilitate ai ministerelor răspunzători de sumele **ordonanţate fără credit prealabil deschis sau peste creditul acordat,** aceasta nu serveşte la nimic, căci noi ştim că ordonanţarea este un act posterior angajării şi odată o cheltuială legalmente angajată, ea constitue o datorie pentru stat şi trebue să fie achitată, indiferent dacă este sau nu credit bugetar. De altfel, art. 49 este ca şi inexistent, căci al. II al aceluiaşi articol, prevede că ordinele miniştrilor, date în scris, apără pe şefii de contabilitate. Or, controlul angajamentelor este îndreptat în contra miniştrilor înşăşi şi nu în contra şefilor de contabilitate cari n'au nici un drept de a angaja cheltueli. Mai există în adevăr, în legea contabilităţii publice şi art. 69 (Decret 4499 din 29 Decembrie 1900) în care miniştrilor le este interzis să contracteze tocmeală sau adjudecaţie care să treacă peste limitele anului financiar. Dar şi aci avem un alin. II, unde o mulţime de contracte se pot încheia şi pe un termen mai lung. Cestiunea însă care se pune este alta: **corespunde angajarea unei**

necesități absolute și prezente? Iată în ce constă mai cu seamă controlul angajamentelor; restul, dacă este credit sau nu se poate controla prin actul ordonanțării, care în practică se eludează **prin achitarea dela portofoliu** (acte de portofoliu). Pentru a învedera această practică, dăm acest tablou rezumativ al soldului numerar stabilit de situația tezaurului public, publicat de Direcțiunea Generală a Contabilității publice.

TABLOU
de situația soldurilor numerar la finele trimestrelor

Anii	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV
1919				
1920				
1921	2.298.802.932.60	2.538.328.403.13	2.965.344.058.86	2.912.996.277.76
922	3.431.855.042.97	3.883.378.271.05	5.515.897.329.88	6.79[illegible].836.350.44
1923	8.284.224.054.52	9.219 081.340.—	10.574.323.746.37	10.563.065.907.60
1924	9.759.967.980.07	10.684.588.681..0	11.811.604.370.01	12.129.115.224.41
1925			12.088.017.740.—	

Din analiza acestui tablou, dacă cifrele conținute al reprezinta realități, rezultă:

1.) Că situația bănească de cassă a tezaurului public a fost întotdeauna înfloritoare, că a avut deci întotdeauna numerarul necesar în cassă, cu care să se efectueze plățile.

2) Că acest excedent bănesc al tezaurului, constitue semnul neîndoios al unui excedent bugetar, căci nu ne-am putea închipui că tezaurul public împrumută numerar numai din plăcerea de a-l ține în cassă.

Dar dacă acest **sold numerar** ar exista cu adevărat în **cassa** tezaurului public, atunci într'adevăr că administratorii finanțelor publice ar putea fi consideraţi ca niște foarte slabi economiști, căci ținând în cassa statului în mod aproape continuu o jumătate din cantitatea monetei emise (la 31 Mai 1925 după situația tezaurului public, se găsea în cassă sold **numerar** 12 miliarde 088.017.740,37 lei, iar cantitatea biletelor emise de Banca Națională era de 20.000.000.009 lei; ei ar fi promotorii crizei de numerar ce bântue piața noastră economică și deci în loc ca statul să înlesnească desvoltarea activității economice prin un cât mai larg ajutor dat acelora cari sunt în vârtejul acestei activități; el însuși, prin deținerea incontinuă a unei mari părți din elementul circulator, banul, ar împiedica desvoltarea acestei activități. De aceea, cred, că s'a făcut un progres prin noua convenție încheiată cu marele nostru institut de credit, ca el să facă în mod gratuit, serviciu de tezaur pentru stat (art. 17 din convenție).

Insă dar-ul de mai sus rămâne dar!! Căci realitatea este alta și ca să se yadă că această realitate este alta, n'am decât să pun față în față publicația tezaurului public din 31 Decembrie 1924 (apărută în Martie 1925) și publicațiunea dela 31 Maiu (apărută în Iulie 1925); cea dela 31 Decembrie 1924, zice, sold numerar la 31 Decembrie 1924 și fără să dea vreo

explicaţie oarecare ca şi când într'adevăr s'ar fi găsit atunci în Cassa tezaurului public suma de 12.129.115.224,41 jum. lei; pe când cea dela 31 Mai 1925 zice: sold la 31 Mai 1925 (cuvântul numerar a dispărut). Apoi un asterisc şi o trimitere în josul paginii unde citim (vă rog să admiraţi limbagiul acesta „**sibilin**", cum ar zice colegul Iacobescu). Citez textual:

„In acest sold se cuprind plăţi efectuate în exerciţiile închise şi cari prin „credite deschise vor putea fi trecute la cheltueli".

O! voi, maeştrilor, în ale contabilităţii, adormiţi întru Domnul, în decursul veacurilor, sculaţi-vă din mormintele voastre şi veniţi aci ca voi, în locul nostru, să strigaţi că un sold este o diferenţă şi deci el nu poate cuprinde plăţi efectuate. Că este ceva de ascuns în acea cifră nu mai încape îndoială. Ceeace se voeşte să se ascundă, este foarte evidenţiat, tocmai prin explicaţia ce se dă. Am mai putea şă ne delectăm şi cu viitorul **vor putea fi trecute la cheltueli.** Cum adică, ar putea întreba un naiv: vor putea fi trecute la cheltueli, când cheltuelile sunt şi plătite? Dar finetele contabilităţii publice bugetare sunt mari şi ca atare, avem sold fără să fie sold; avem cheltueli cari ar putea fi cheltueli. In definitiv toată această cazană de a explica existenţa unui sold, când sold nu există în realitate, nu are alt scop decât de a masca că s'au plătit sume de bani fără să existe credite bugetare legalmente deschise sau în limbagiul cunoscut: s'a plătit **dela portofoliu.** Este dar în această privinţă o lacună în organizarea contabilităţii publice a noastră: lipsa unei contabilităţi a angajamentelor de care vorbeam mai sus. Ca un al doilea punct al cerinţelor congresului nostru, propun, dacă dv. veţi binevoi a accepta, să se exprime deziderатul ca să se reglementeze angajarea cheltuelilor sau după modelul francez, sau după cel belgian, italian, etc., organizându-se o contabilitate şi un control special al angajamentelor. Un pas înainte s'a făcut de către d-l ministru de finanţe, Vintilă Brătianu, în această privinţă, întrucât prin **instrucţiunile de urmat pentru contabilizarea cheltuelilor până la votarea noue legi a contabilităţii,** se vorbeşte de registru de angajări, însă nu se vorbeşte nimic de controlul angajărilor şi nici de măsurile restrictive ale lui. Astfel, că cerinţa noastră este îndreptăţită şi justificată. Trec acum la partea pur scriptică, adică la partea care cuprinde organizarea registrelor, numărul lor şi forma de înscriere a operaţiunilor de administrarea banuului public într'însele; într'un cuvânt la partea pur contabilă, aşa cum se înţelege în general. In această privinţă vom cita cuvintele aşa de înţelepte ale lui Ioseph Cerboni:

Les écritures ne s'établissent pas sur des inspirations arbitraires, mais d'après des lois fixes, dictées par le système des fonctions administratives (sur l'Unification des études de la Comptabilité). Astfel forma de înscriere a operaţiunilor în registre va fi dictată:

1) de sistemul principial de organizare al administraţiunii bunurilor statului;

2) de controlul ce trebue să rezulte din înlănţuirea registrelor şi a înregistrărilor.

Dacă se admite întrebuinţarea sistemului de administraţiune patrimonial, aplicaţiunea contabilităţii balanţa (partidă dublă) se impune, căci **suma de evaluaţie a patrimoniului public,** stă în faţă, în echilibru, în balanţă cu

diversele specii de valori, din care se compune acel patrimoniu. Toate modificările, transformările, creșterile sau diminuările acelui patrimoniu, se traduc prin înregistrări duble pentru ca echilibrul matematic al balanței patrimoniale să fie continuu arătat. Dacă se admite însă aplicațiunea sistemului de contabilitate pur bugetară, nu toți autorii sunt de acord asupra eficacității de aplicațiune a contabilității duble. Profesorul Jèze (cours de finances, pag. 318) se exprimă astfel:

Il ne faut pas s'exagérer les avantages du système de la partie double. Il est excellent pour le comptable. Mais si le comptable n'est pas honnête, et s'il a voulu tromper les agents chargés du contrôle, la partie double ne révèle pas à ces derniers, l'irrégularité.

Dar mai cu seamă fostul meu profesor René Stourn, în magistrala sa operă: **Le budget** (pag. 559), se exprimă astfel: „Lorsqu'en effet une opération traverse sept ou huit folios du grand livre avant de trouver sa contrepartie définitive; lorsque'à chaque transformation, elle s'affuble d'un intitulé nouveau; lorsque ses chiffres originels sont subdivisés, décomposés, reconstitués, suivant les nécessités des comptes ouverts, comment en suivre le fil avec sécurité? Comment aboutir, sans se perdre, au solde net des énritures?

...Aussi pour établir clairement la situation de la caisse et des comptes d'un comptable, le premier soin du vérificateur consiste-t-il, a transformer... cette savante comptabilité en partie double en comptabilité en partie simple.

Din aceste citate, se vede, că deși ambii autori sunt din cei mai distinși profesori de finanțe, totuși, din punct de vedere al contabilității, nici unul, nici altul, n'au pătruns în esența principiilor de organizare a contabilității-balanță sau partidă dublă. Nici o altă formă de înregistrare nu poate duce la un control mai sigur, fie pur cifric, fie din punct de vedere al urmăririi desfășurărei activității economice sau financiare în general. Cestiunea cea mare însă este de a se organiza sistemul de contabilitate în planuri suprapuse ca din legătura de înregistrări suprapuse, să reiasă controlul matematic al mișcărilor de valori. (vezi planșele No. 1 și 2)

Pentru a evidenția diferența în organizarea unui sistem de contabilitate, în care controlul operațiunilor se exercită automat sau nu, am dresat aceste două planșe în care am căutat să schițez, pe cât mi-a fost posibil, diferența dintre o organizare rațională a unei contabilități și o contabilitate empirică. In prima, controlul se evidențiază prin înregistrările suprapuse, în registre deosebite; aceleași mișcări de valoare, de orice natură ar fi ea, pe când în cel d'al doilea sistem, neexistând această suprapunere de înregistrări, lipsa controlului se evidențiază prin lipsa de legătură între registre. Felul acesta de a concepe organizarea registrelor unei administrațiuni, fie particulare, fie publice, se poate aplica și la organizarea administrativă a serviciilor; suprapunându-le unele peste altele și din această suprapunere să se stabilească o legătură de control între dânsele. Acest principiu, care până în prezent nu s'a bucurat de o prea mare atențiune, a început, în mod timid, să-și creeze drumul său, căci în instrucțiunile de care vorbeam mai sus la pag. VIII, găsesc: **„dacă peste tot unde există putința ca să fie separație între „partea administrativă: contabilitatea și cassa, ea trebue făcută".**

„In acest caz, se va căuta, **pe cât se poate** (câte reticențe) ca funcționarii contabilității să fie separați de funcționarii administrativi și aî ca-

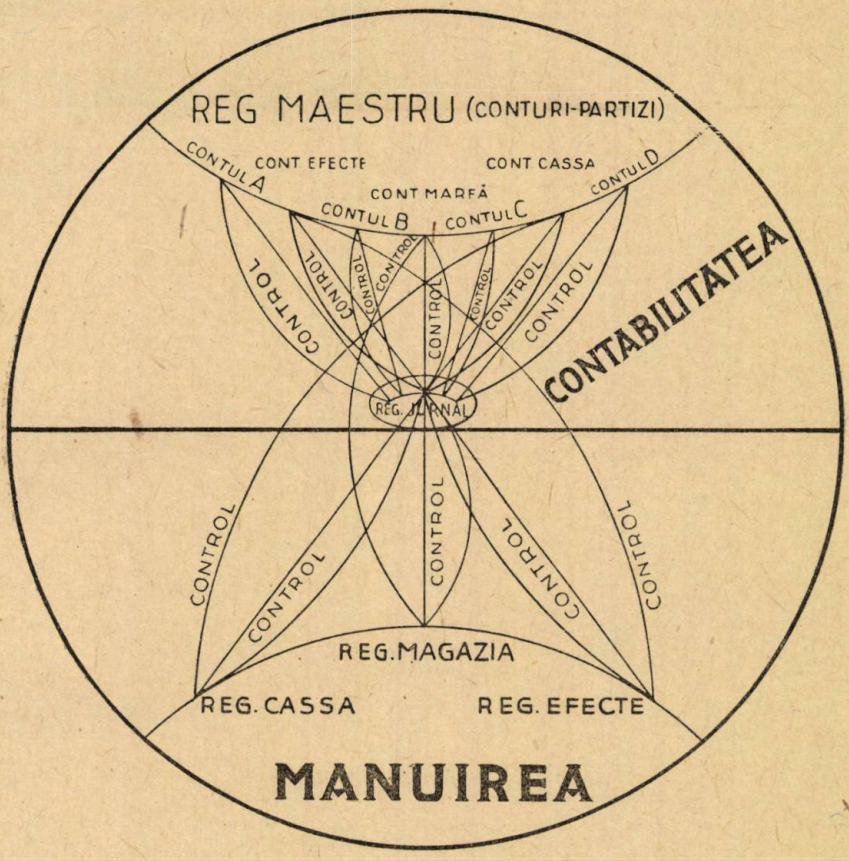

SISTEM RATIONAL
DE
ORGANIZARE CONTABILĂ

PROFESOR G. ALESSEANU

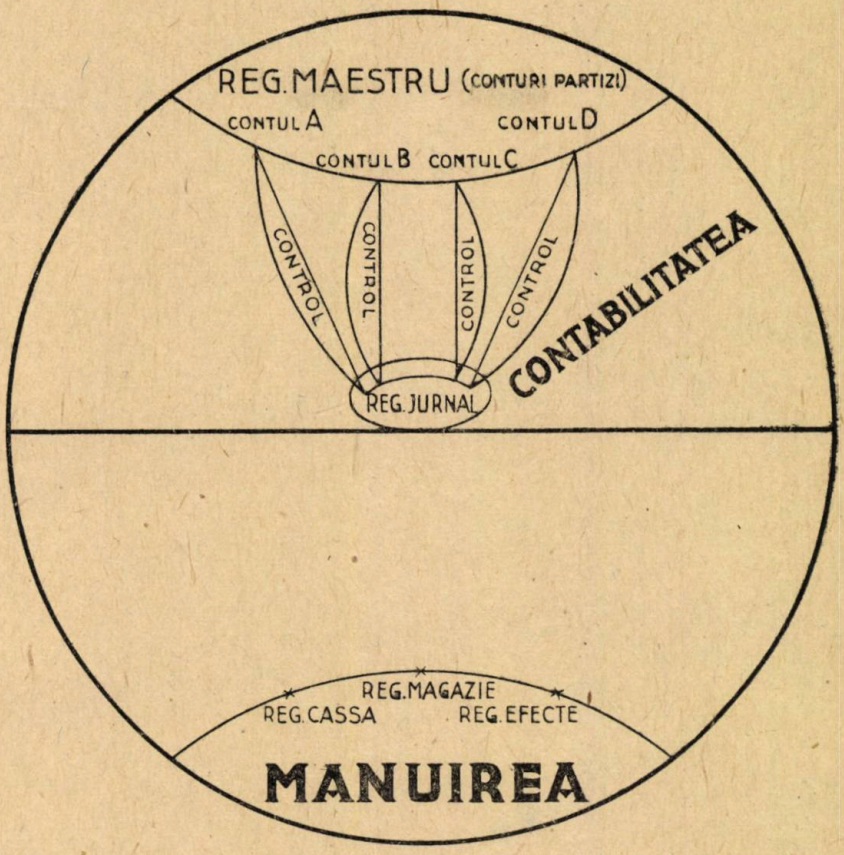

SISTEM EMPIRIC
DE
ORGANIZARE CONTABILĂ

PROFESOR G. ALESSEANU

„sieriei. Trebue dar ca să fie făcut un serviciu, chiar dacă nu este, un birou „de contabilitate, să fie un funcționar separat cu registrul de contabilitate „special, deosebit de cel al administrației și casieriei". Este, dar, cum am arătat mai sus, un început de organizare a serviciilor suprapuse și deci a unei oragnizări raționale contabile cu înregistrări suprapuse, care să se controleze reciproc. Tot aci găsesc principiul capital al unei bune și raționale organizări contabile și anume că operațiunile de încasări și plăți să se înregistreze concomitent la un serviciu de contabilitate și la serviciul de cassă. Este un început care are nevoe de o concretizare mai desăvârșită. Este ușor de înțeles diferența ce există între o administrație care întrebuințează înregistrări elementare, are și înregistrări sintetice. Cea dintâi pentru a-și da seama de situația integrală pentru orientarea sa, va trebui să facă lucrare de coordonare post factum, repetată de atâtea ori de câte ori va simți necesitatea, pe când cea de a doua, având înregistrări sintetizate la serviciul de contabilitate generală, îi va fi ușor în fiecare moment să urmărească situația generală. De aceia,d acă la serviciile de mânuire se poate concepe întrebuințarea contabilității simple, fiindcă pe mânuitorul de valori nu-l interesează specificațiunile decât în mod foarte relativ, la serviciile de contabilitate însă, suprapuse serviciilor de mânuire, va trebui negreșit să se țină contabilitatea în partidă dublă (contabilitatea balanță), în care controlul cifric este automat.

De altfel, din punct de vedere istoric noi suntem în regres, căci în articolul 91 al legii contabilității publice, din 5 Decembrie 1864, se prevedea pe lângă numărul registrelor ce urma să se întrebuințeze și forma în care urma să se treacă înregistrările.

„Scriptele prevăzute de lege se țin în formă de dopia scriptură". Cum însă la 1864 și chiar până mai încoace, **dopia scriptură** nu-și făcuse drumul său, prin modificările ulterioare ale legii contabilității publice, s'a șters această dispoziție, rămânând să se înscrie operațiunile în formă, — fără formă a contabilității empirice, — zisă a partidei simple. Pentru a arăta însă lipsa de control care rezultă din această întrebuințare, n'am decât să atrag atențiunea asupra altui **asterisc** și **a altei trimiteri** din publicația tezaurului public, apărută la 31 Mai 1925, unde în contul de gestiune al anului 1925, se trece la 1 Ianuarie 1925, un sold în numerar de lei 12.160.444.586,73, pe câtă vreme în publicația aceluiași tezaur public în contul pe anul 1924, se vede că la 31 Decembrie 1924 a rămas un sold de lei 12.129.115.224,41 ujm., astf.l că în cursul unei nopți a crescut soldul cu lei 31.349.362,32 jum. Nu voiesc a acuza pe nimeni, cunosc și admir competința și munca fără preget a tuturor organelor administrațiunii finanțelor noastre publice, dar știu în acelaș timp că organizarea în ea însăși, are lacune a căror evidență se manifestă în țifrele de mai sus.

Nu este aci nici locul, nici timpul de a intra în amănuntele de organizare a înregistrărilor. Congresele acestea, așa de înălțătoare, n'au decât un scop principial, rămânând ca detaliile să se stabilească la timpul oportun și la locul cuvenit. Nu mă pot opri însă de a menționa aci, că această comunicare, pentru a cărei ascultare exprim din suflet tuturor congresiștilor în general, mulțumirile mele, nu este decât o continuare a altor lucrări anterioare și anume a raportului făcut de Comisiunea compusă din d-l Decan al nostru, d-l N. Butculescu, colegii Ulpiu Hodoș, Economu și subsemnatul, rela-

tive la organizarea contabilității ministerului de comunicații, sub ministeriatul d-lui General Văleanu.

De asemenea, d-l președinte de onoare al Corpului, d-l Trancu-Iași, imediat ce a fost numit ministru al Muncii, a numit o comisiune de studiu pentru introducerea contabilității în partidă dublă, la administrațiile publice. Comisiunea compusă din d-nii colegi Ulpiu Hodoș, prof. Cristian Panteli, prof. Spiridon Iacobescu, d-l Ioanovici actualul director general al contabilității generale a Statului, St. Mihăilescu, directorul general al contabilității ministerului de Domenii, Ioanaș și Răşcanu, directorii contabilității în ministerul Munceî, Lucian Boltuș și subsemnatul, a redijat un raport amănunțit, care trebue să se găsească în arhiva Ministerului Ocrotirilor Sociale. Sunt dar în continuare; nu am pretențiunea a fi făcut ceva complet și definitiv. Sunt mulțumit dacă am mai adăogat un jalon în plus în câmpul de înaintare — în care cred în mod hotărît — al acțiunii contabile. Ca urmare a celor ce preced, propun ca congresul să exprime florința **ca în Comisiunea de studii pentru modificarea legii contabilității publice, să fie chemați și membrii Corpului nostru, pentru a-și spune cuvântul lor,** și pentrucă ne găsim în atmosfera contabilă, să-mi dați voe să închei această comunicare, cu cuvintele așa de frumoase și înălțătoare cu care Adolf Wolf, un decan al contabililor, și-a încehiat conferința sa, cu ocazia jubileului a 400 de ani al lui Luca Paciolo:

„La Comptabilité est d'une necessité aussi absolue pour la vie économique d'une entreprise, que la lumière et l'air le sont pour la vie phisiqué.
„La Comptabilité a comme tâche l'amélioration de l'ordre économique, l'exécution raisonable et parfaite des actiones économiques, la réalisation des problèmes élevés de la civilisation dans la sphère de l'activité économique.
„Gardienne des intérets économiques de la société entière, elle montre les dangers et indique la manière de les éviter, elle dévoile les abus et dicte les moyens de les prévenir et de les écarter. Grâce à ces qualités, elle obtient une importance énorme au point de vue de l'éducation, innoculant à l'homme les sentiments de l'ordre et de l'honêteté.

„Toutes ces vertus lui donnent le plein droit de devenir un sujet de l'instruction générale et d'occuper sa place mèritée au seim des sciences.
„L'heure à laquelle la Comptabilité s'affirmera fermenent dans ses droits, d'une science élevée n'est pas loin.

„Nous y approchons à pas grands et fermes'.. (Citat după Leo Gomberg. La science de la Comptabilité et son système scientifique pag. 43).

Prof. G. Alesseanu.

AVIZ. — Domnii membri ai Corpului Contabililor precum și abonații la Revistă, cari își mută domiciliul, sunt rugați a înștiința imediat corpul pentru a li se putea trimite revista în mod regulat și face comunicări.

COMITETUL

MIŞCAREA ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR COMERCIALE SUPERIOARE

La şcoala superioară de comerţ a avut loc o consfătuire a absolvenţilor şcoalelor de comerţ din întreaga ţară, în vederea admiterii la Universitate, facultatea de drept şi a.

S'a proclamat ca preşedinte d-l *V. M. Ioachim*, vice-preşedintele Corpului absolvenţilor. D-sa felicită tineretul pentrucă reia această acţiune şi-şi exprimă speranţa că de data aceasta mişcarea va avea succesul dorit.

D-l *Emil Ionescu*, iniţiatorul consfătuirii, evidenţiază nevoia studiilor juridice pentru cei ce intră în cariera comercială şi arată că nimic nu se poate opune admiterii la Universitate a absolvenţilor şcoalelor de comerţ.

D-l *V. Stănciulescu* spune că aceşti absolvenţi având la bază 4 clase liceale, iar restul de 4 ani studiile fiind asemănătoare ca ale celor din secţia reală, nu vede nici o justificare să se închidă porţile Universităţii pentru absolvenţi, cari ar fi gata să dea şi un examen de admitere.

D-l *Hagiu* face apel la solidaritatea membrilor, cari trebue să se manifeste prin întruniri, memorii, broşuri, intervenţii etc., până se va realiza acest vechiu deziderat.

D. *V. M. Ioachim* expune istoricul acestei chestiuni, arătând cum toţi miniştrii de instrucţie au refuzat rând pe rând satisfacerea acestei doleanţe, cu toate că Consiliul Permanent a dat un aviz favorabil.

Asigură pe iniţiatori de tot concursul Corpului, în frunte cu d-l N. Butculescu, şi propune următoarea moţiune care se aprobă cu unanimitate:

„Absolvenţii şcoalelor comerciale superioare, întruniţi azi 22 Octombrie, în localul şcoalei comerciale superioare, după ce a ascultat cuvântările rostite, hotărăsc în unanimitate că să se facă toate demersurile necesare pentru ca absolvenţii acestor şcoale să fie admişi la Universitate (Facultatea juridică).

In acest scop dă depline puteri Corpului absolvenţilor şcoalelor de comerţ pentru ca să conducă mişcarea în întreaga ţară, alături de comitetul provizoriu alcătuit din reprezentanţi ai tuturor şcoalelor din ţară".

Se aduce la cunoştinţa abonaţilor la revistă, membrilor corpului contabililor autorizaţi şi experţi contabili, cum şi secţiunilor din provincie că Biurourile Corpului, Redacţia şi Ad-ţia Revistei s'au mutat din Palatul Camerei de Comerţ şi Industrie în imobilul propriu al Soc. „Activa" în Strada Dr. Manolescu No. 12 (fostă Teilor) lângă Spitalul Colţea.

COMITETUL

SĂRBĂTORIREA D-LUI CHR. D. STAICOVICI

Vice-președinte al Camerii de Comerț din București

In seara zilei de 11 Octombrie a. c., a avut loc în sala de marmoră a Hotelului Boulevard, un banchet dat în onoarea d-lui **Chr. D. Staicovici**, pentru sărbătorirea a 20 de ani de activitate în calitate de secretar general al Camerei de Comerț și Industrie din București, cu ocaziunea demisiunei din această demnitate, în urma alegerei d-sale ca vice-președinte al acestei Camere.

Au asistat la această sărbătorire peste 100 fruntași ai comerțului și industriei și în tot timpul mesei a domnit o foarte vie și plăcută animație.

Seria toasturilor a deschis-o d-l **Nic. Butculescu**, care în calitate de Decan al Corpului Contabililor și președinte al absolvenților școlilor superioare de comerț din țară, ridică un pahar în sănătatea prietenului Chr. D. Staicovici și declară că nu ține un discurs, căci această sărbătorire este o manifestațiune de dragoste și simpatie față de acela care a știut să ridice prestigiul locului de secretar al Camerei de Comerț, fiind încontinuu în legătură cu negustorimea și cu industriașii ale căror interese le-a apărat. Prin calitățile lui de om bun și blajin, el a mulțumit pe toată lumea și a înălțat școala noastră și prestigiul acestei școli, și de aceea suntem mândri de el. După cum în timpul lui Napoleon fiecare soldat avea în giberna lui bastonul de mareșal, tot așa fiecare absolvent astăzi are în buzunar odată cu diploma și dorința de a deveni secretar al Camerei de Comerț.

Chr. D. Staicovici încheie o etapă rodnică a activității sale și este chemat să colaboreze mai intens la propășirea economică a țării, care are nevoe în aceste timpuri grele de priceperea sa. Aduce elogii colegilor săi din biuroul Camerei de Comerț, d-lui Dr. Cerkez, d-lor Ing.. Penescu-Kertsch și Bușilă și vajnicului nostru prieten d-l P. Niculescu-Rietz, persoane cari sunt o chezășie că noua conducere a Camerei este cu totul alta decât în trecut și că treburile economice vor fi în continuă propășire. Față de reușita d-lui Chr. D. Staicovici de până astăzi, îl salut cu entusiasm și îi doresc ca succesorul lui să fie un demn urmaș, care să înalțe ca și el prestigiul absolvenților școalei de comerț.

Predă un dar din partea Corpului, o statuie alegorică reprezentând „Munca" și dă citire următoarei scrisori a d-lui Dr. St. Cerkez, președintele Camerei de Comerț și Industrie:

D-lui N. BUTCULESCU

Decanul Corpului Contabililor

Iubite domnule Decan,

Fiind suferind, regret mult că nu pot fi astă seară în mijlocul dv., când sărbătoriți atât de frumos, 20 de ani de activitate al prietenului nostru Cristache Staicovici.

Iată o sărbătorire bine meritată de o asociațiune, pentru care el a **făcut foarte mult.**

În activitatea lui lungă de secretar general al Camerei de Comerț și Industrie, Cristache Staicovici ori de câte ori a avut ocaziune să vină în ajutorul, fie în bloc acestui Corp, fie individual fiecărui membru al acestuia

D-l CHR. D. STAICOVICI

Corp, nu s'a dat la o parte să o facă; unde n'a putut face direct, a pus toată stăruința să se obțină pentru ei avantaje.

Meritul lui Cristache e cu atât mai mare, că nu a uitat nici o clipă pe acei din mijlocul căror a eșit și cu care e mereu în contact. Meritul este și

al dv. d-le Decan și al membrilor acestui Corp, că sărbătorind pe unul din ai dv., onorați nu numai pe Cristache Staicovici, dar vă onorați întreaga asociațiune.

Activitatea lui Cristache Staicovici nu se închee astăzi, când se retrage din postul ținut atât de lung și cu atâta demnitate, de secretar general; câmpul lui de activitate, pe ogorul economic al țărei, devine mai larg; el e încă tânăr și plin de vigoare, așteptăm cu toții ca inteligența și experiența lui să o pună și de acum înainte în interesul general al țării și să ne dea opere frumoase.

Să trăiască sărbătoritul de astă seară, amicul Cristache, să trăiți d-le Decan, dv., care ați condus atât de înălțător acest Corp de elită și care prin munca și autoritatea dv., l'ați ridicat atât de sus, devenind o forță economică, de care se ține seamă.

Să trăiască întregul Corp al contabililor, colaboratorii cei mai sinceri și destoinici ai comerțului și industriei; și de care depinde în cea mai bună parte progresul unei întreprinderi.

Cu deosebită prietenie, al d-tale devotat,

Dr. Cerkez.

la care Corpul nostru a răspuns după cum urmează:

D-lui Dr. CERKEZ

Președintele Camerei de Comerț și Industrie

Strada Antim, 36, București

Foarte recunoscători binevoitoarei dv. aprecieri asupra calităților absolvenților școlilor comerciale superioare și Corpului Contabililor și mai adânc recunoscători pentru frumoasele și atât de meritatele cuvinte adresate de dv. sărbătoritului nostru iubit Chr. Staicovici, vă urăm deplină sănătate, pentru ca prin vasta dv. competință și cu experiența ce posedați, înconjurat de valorile ce v'ați ales drept colaboratori, să puteți realiza întregul dv. program economic, spre binele și propășirea țării.

Decanul Corpului, **N. Butculescu.**

D-l **Gh. Christodorescu**, subdirector general al comerțului, bea în sănătatea prietenului Chr. D. Staicovici, de care îl leagă amintirea unei vieți de 27 ani, petrecută împreună aproape nedespărțiți. Chr. D. Staicovici este prototipul secretarului Camerei de Comerț, această funcție grea și delicată care cere însușiri deosebite de pricepere, muncă și tact, Cu educațiunea lui, cu sufletul lui, el a dominat activitatea Camerei de Comerț în ultimii 20 de ani, în mare parte. Semănător de idei, îndrumător de oameni, el are un mare titlu la recunoștința noastră, căci lui se datorește un capitol important din istoria publicisticei economice la noi în țară. A fost un învingător mai ales pentru ideile în serviciul cărora s'a pus. Îi dorește sănătate și îi urează să ducă la bun sfârșit opera începută.

D-l **Ulpiu Hodoș** arată că a terminat aproape de 40 de ani școala comercială și în numele celor 25 de elevi cari i-au fost colegi salută pe Chr. D. Staicovici. Mândru de cariera lui, își reamintește de colaborarea la societățile cooperative, la revistele economice și constată modestia sărbăto-

ritului, care a putut să ocupe situaţiuni mai înalte, dar a renunţat la ele. Bea în sănătatea prietenului Chr. Staicovici.

D-l **M. Leautey** constată că, prin ştiinţa, cultura şi inteligenţa lui Chr. D. Staicovici am putut obţine un parlament al industriei, comerţului şi finanţei, care să poată apăra cu eficacitate interesele noastre economice. Chr. D. Stai- Staicovici este un suflet de elită şi îi urează să trăiască încă mulţi ani pentru a apăra interesele comerţului şi industriei.

D-l **G. Georgescu,** preşedintele Camerei de Comerţ din Constanţa, se simte înălţat sufleteşte la această sărbătoare pentru 20 de ani de activitate a ilustrului amic Chr. D. Staicovici. Mulţumită sfaturilor sărbătoritului a izbutit să organizeze Camera de Comerţ din Constanţa pe baze solide. Numele Chr. D. Staicovici este numele unei familii glorioase de comercianţi, care merită toată admiraţiunea pentru activitatea sa. In numele secretarilor Camerilor de Comerţ înălţaţi prin sfaturile şi îndrumările d-lui Chr. D. Staicovici, îi urează să trăiască şi să îndrumeze şi pe urmaşii săi la locul de frunte, ce-l părăseşte, pentru ca să lucreze ca şi d-sa pentru binele Instituţiei Camerilor de Comerţ.

Cuvântarea d-lui V. M. Ioachim.

Intr'o sală, în care s'au sărbătorit atâtea figuri ilustre, atâtea evenimente importante, în care s'a încărcat de onoruri atâţia oameni, modeştii absolvenţi ai şcoalelor de comerţ cred că pot eşi din modestia lor, pentru a sărbători nu un om, ci opera preţioasă izvorâtă dintr'o frumoasă concepţie asupra vieţii şi dintr'o dorinţă nesfârşită de a împrăştia binele în jurul tău, fără altă preocupare decât aceea de a fi mulţumit în conştiinţa ta.

Profesorii noştri, cari au trecut pe lângă toate ademenirile epocei mai nouă, rămânând aceiaşi dascăli devotaţi profesiunei lor, ne-au dat drumul în largul vieţii cu trei recomandaţii, **muncă, perseverenţă** şi **cinste,** şi discipolul cel mai reprezentativ al acestei şcoale vechi, dacă doriţi, este colegul nostru, d-l Staicovici, care după 20 ani de activitate, după ce şi-a făcut convingerea că a bătătorit calea pe care trebuia să meargă alţii, trece o parte din povară şi asupra altora mai tineri, pe care ar vrea să-i vadă crescuţi la aceiaşi şcoală de muncă până la sacrificiu, de abnegaţie şi devotament pentru instituţie.

Scoborîtor al unei vechi familii de negustori, nepotul lui Staicu cârciumarul, a căutat ceeace puţini fii de negustori o făcea pe vremea aceea, să nu se înstrăineze de ocupaţia părinţilor săi şi dacă Staicu Cârciumarul, din secolul al 18-lea nu este reprezentat azi tot printr'un negustor, în schimb nu e ramură de activitate economică, în care numele lui Chr. D. Staicovici să nu fie cunoscut şi apreciat, nu doar pentru frumuseţea numelui, pentrù vreo descendenţă ilustră şi nici chiar pentru locul ce l'a ocupat, cum cred unii, ci pentru vederile sale clare în problemele economice, pentru sprijinul preţios şi priceput dat în orice ocazie, pentru priceperea şi amabilitatea cu care a ştiut să-şi servească nu numai prietenii dar şi străinii şi chiar adversarii — aşa încât în momentul când a fost vorba să-şi pună candidatura pentru a fi, ceeace a fost acum 20 ani, industria petroliferă, industria alimentară, comerţul alimentar, băncile, etc., toate îl revendicau, asigurându-i nu reuşita, dar aproape unanimitatea voturilor.

Pentru că în ziua de azi și politica și alte interese pot împiedica solidarizarea întregei suflări negustorești, să se bucure de atâtea simpatii, în fața cărora sentimentele urâte amuțesc, trebue să aibă însușiri ce nu se pot găsi ușor reunite în aceiași persoană.

Unele din aceste însușiri, sunt moștenite, altele sunt produsul școlii și altele, și aci este marele său merit, sunt isvorâte dintr'un suflet larg și generos și dintr'o înțelepciune cultivată.

Cu aceste însușiri îl vedem ridicând Camera de Comerț și Industrie, dintr'un modest oficiu, la instituția de azi, care face cinste țării; numai cine a urmărit activitatea din trecut a Camerei de Comerț nu numai din București, dar a Camerelor de Comerț în genere, știe câtă energie s'a chéltuit, câtă bunăvoință s'a depus și câtă răbdare au trebuit să aibă cei ce s'au perindat la conducerea acestei instituții, pentru a se păstra continuitatea operii începute, spre a fi mai târziu consolidată și extinsă azi către țeluri pe cari înaintașii abia aveau curajul să le întrezărească.

Și astăzi, când cel ce a trăit și a participat cu tot entusiazmul tinereții, cu tot sufletul și priceperea sa la atâtea sforțări nobile, care fac cinste negustorimei și industriașilor de acum 15—20 ani, poate fi fericit că-și încheie activitatea de slujbaș văzând cum se înmulțesc și se desvoltă așezămintele de cultură economică, cum se organizează căminuri de ucenici, dispensarii medicale pentru funcționarii din comerț, laboratorii, cum se ridică prestigiul comerțului românesc și cum se fac toate sforțările pentru propășirea industriei naționale.

Credem că o altă satisfacție mai mare nu se putea da sărbătoritului de azi.

Iar noi, cei de aci și cei ce lipsesc, dar sunt cu sufletul alături de noi, nu puteau avea o satisfacție mai mare decât aceea că vedem în d-sa, acum, după 20 ani de activitate, aceiași dorință și aceiași putere de a continua opera sa și nu ne îndoim că, după cum comerțul și industria românească i-au încredințat locul de cinste ce i se cuvenea în ierarhia economică, asemenea în viața publică i se va da rolul ce-l merită nu ca o răsplată, ci ca un exemplu viu că nu numai cei ce știu să facă politică, ci și cei ce știu să facă gospodărie — gospodărie cinstită și serioasă — pot avea un cuvânt hotărîtor în conducerea destinelor acestei țări.

Sărbătorind trecutul, ne îndreptăm privirile către viitorul luminos, ce trebue să se deschidă larg personalităților de talia d-lui Staicovici.

Cu acest gând beau în sănătatea aceluia, care a știut să ducă atât de sus stindardul profesiunei noastre și-i doresc să-l ducă tot mai sus.

D-l **Penescu Kertsch**, vice-președinte al Camerii de Comerț, zice că are să plătească o datorie sărbătoritului de astăzi. Acum 11 ani, când a părăsit Ministerul de Industrie, i-a ținut un discurs urându-i succes în noua sa carieră. Se referă la o frază din cuvântarea d-lui Hodoș, care a spus că, cu toate că calitățile d-lui Chr. D. Staicovici l'au îndreptățit să aspire la funcțiuni mai înalte, a rămas totuși la postul modest de secretar general al Camerei de Comerț. Eu cred că bine a făcut, căci a văzut că este o greșeală de a umbla după himere și a urmat să semene ogorul lui vechiu, ale cărui roade le sărbătorim acum. Prin atmosfera specială pe care a știut s'o inspire funcțiunei de secretar general al Ministerului de Comerț, săr-

bătoritul de astăzi a dat o altfel de față acestei instituții, că îți făcea impresia unei adevărate înalte magistraturi, o Curte de Casație în materie de comerț și industrie. Astăzi această funcție este de cea mai mare importanță, căci atâtea chestiuni și proecte de legi urmează să fie susținute de Camerile de Comerț. Urează ca la sărbătorirea de 50 de ani de activitate a d-lui Chr. D. Staicovici să putem saluta pe patriarhul industriei și comerțului românesc.

D-l V. **Madgearu**, deputat, vorbește în calitate de membru de drept al Camerei de comerț pe care generozitatea guvernului i-a hărăzit o și pentru care îi este profund recunoscător, mai ales că-i dă prilejul să fie în mijlocul fruntașilor comerțului și industriei românești. S'a vorbit de cariera din ce în ce mai frumoasă, din ce în ce mai rodnică a sărbătoritului de astăzi. Cine însă ar fi privit activitatea lui, trebuia să-și amintească activitatea de 2—3 ani de secretar general al Ministerului de Industrie și Comerț. El a adus acolo ceeace a lipsit înainte și ceeace lipsește acum de când a plecat el. In afară de experiența sa, el a adus acolo bunul simț pe care l'a moștenit, el, născut dintr'o familie de burghezi români, împreună cu acel spirit de metodă și sistem care lipsește atât operilor noastre de legiferare și de aplicarea legilor. Haosul economic de după războiu are nevoe de asemenea personalități, cari să îndrumeze pe o cale mai bună economia noastră națională. Numai o singură lege, acea a încurajării industriei naționale din 1912, este opera unor oameni cu bun simț, ca d-l D. Nenițescu, care din cauza unor împrejurări de politică externă, a fost silit să aibă o situație de izolare, și a lui Chr. D. Staicovici și atunci eu care am privit această activitate a lui Chr. D. Staicovici, nu cu ochii gelosului, ci a omului de stradă care privește rece evenimentele, m'am întrebat de ce nu s'au gândit să-l numească secretar perpetuu la Ministerul de Industrie și Comerț. Știu cât de puțin au însemnat Camerile de Comerț și Industrie, cât de puțin au fost luate în considerație și de aceea regret că nu s'a făcut uz de un om ca Chr. D. Staicovici, cu simțul lui de neutralitate politică. Urează ca sărbătoritul de astăzi să se întâlnească din nou cu Ministerul de Industrie și Comerț și să continue opera de ridicare economică pe care a lăsat-o în părăsire).

D-l **N. Arghir**, vice-președinte al Corpului experților contabili, arată bunătatea și dragostea sărbătoritului de care se leagă amintiri frumoase de muncă în serviciul cauzei obștești și în numele Corpului experților contabili prezintă urări de sănătate aceluia care se bucură de nețărmurita dragoste a tuturor membrilor Corpului către președintele lor.

D-l **D. R. Ioanițescu**, deputat, în discursul rostit la Cameră, cu ocazia votării legei pentru organizarea Camerelor de Comerț, între alte tipuri ale organelor de care vorbește legea, era vorba și de secretarul Camerei de Comerț și atunci mi-am propus să fac un model din calitățile ce se cer unui secretar de Cameră de Comerț și exemplu pentru acest model mi-a fost d-l Chr. D. Staicovici, care are întrunite toate calitățile necesare pentru acest post important, care reprezintă nervul de viață al Camerei de Comerț: tact, competință, imparțialitate, individualitate proprie și independență și pe deasupra mai are și bunătatea și omenia care lipsește multora dintre acei cari ocupă un post de onoare la noi. El a radiat simpatie și dragoste și de aceea toți începătorii veneau să-i ceară sfaturi. Când s'a înființat Academia

de Comerț, am cerut și eu sfatul lui Chr. D. Staicovici. Acum a venit timpul să ești din rezerva impusă de postul de secretar, unde dacă nu ai fost **umbra prezidentului, erai poate stingherit în activitate. A venit vremea să privești** dela înălțimea situației d-tale și a răspunderei directe și întregi, pentrucă imprimând o viață nouă Camerilor de Comerț și Industrie să aveți și răspunderea activității pe care o inaugurați.

Eu cred că de unde banchetele se dau de obiceiu oamenilor cari ies la pensie, d-tale, din cauza muncii d-tale, acest banchet este închinat activității d-tale viitoare. Îți urez acum când începi o a doua etapă, să dai lumei comerciale și prietenilor credința că și-au găsit omul care le trebue. Când am intrat în Camera de Comerț ca membru de drept, am avut o sfială, căci am văzut ce reprezentați dv. Cu asemenea cadre, nu competința **d-tale, dar oricine are dragoste de viața noastră comercială, nu poate să nu** reușească. Incadrat de d-l Niculescu-Rietz, un suflet și o competință, de Moromiță, care a răsbit de jos în sus, de atâtea competințe și atâți exponenți, să dea Dumnezeu să nu vă puie nimeni piedică și sunt sigur de reușita dv. Aceste Camere de Comerț trebue să facă față tuturor necesităților. In starea de nesiguranță care domnește în viața noastră economică, când curg falimentele și tânjesc inițiativele, aveți în primul rând datoria să aduceți siguranța necesară și o stabilizare în aceste fluctuațiuni continue și în al doilea rând industria și comerțul mai vrea ca să le dați partea sufletească. Lepădați-vă de acele prejudecăți și satisfaceți revendicările morale ale maselor comerciale și industriale pentru ca industria și comerțul să fie instituția de progres, nu de speculă. In credința că aceste revendicări și-au găsit omul și exponenții, beau în sănătatea d-lui Chr. D. Staicovici, vice-președintele Camerei de Comerț.

D-l **I. Constanțiu,** consilier al Camerei, relevă toate calitățile sărbătoritului, despre cari au vorbit cei dinaintea lui și arată cum el a ridicat însemnătatea Camerilor de Comerț. Deaceea constată că prin plecarea d-sale se formează un loc gol pe care nu știm cine îl va complecta cu aceiași competință. Sperăm că va fi tot un absolvent al școlilor de comerț. Față de activitatea din trecut, ne punem mari speranțe în concursul d-lui Chr. D. Staicovici, pentru organizarea comerțului nostru în viitor.

D-l **Director V. Dumitriu mulțumește sărbătoritului pentru munca depusă** pentru desvoltarea învățământului comercial, pentrucă d-l Chr. D. Staicovici a înființat prima școală practică pentru ucenicii din comerț, după al cărui model s'au înființat mai multe școli cari aduc un folos netăgăduit pentru cultivarea tineretului care funcționează în comerț și industrie.

D-l **S. M. Blumenfeld** arată că d-l Chr. D. Staicovici a fost întocmai ca și regisorul unui mare teatru, care fără să apară pe scenă, este totuși sufletul reprezentației. De altfel el simbolizează funcțiunea modestă a contabililor noștri, cari și ei nu sunt decât niște umili servitori anonimi ai vieței noastre economice, la a cărei consolidare contribue în cea mai largă măsură.

Dar d-l Chr. D. Staicovici mai este și reprezentantul cel mai caracteristic al răspândirei culturei comerciale românești. Este fondatorul și colaboratorul celor mai importante cotidiane economice ca „Argus" și „Plutus" și prin publicațiunile sale periodice asupra societăților anonime și cooperative și

asupra Situaţiunii Economice a Circumscripţiei Bucureşti, el şi-a creiat un loc de frunte în publicistica noastră economică. Aceste scrieri conţin monografii de cel mai palpitant interes economic şi trebue să relevez că la această operă d-sa a avut de colaborator pe unul din cei mai buni cunoscători ai vieţei noastre economice, pe prietenul nostru d-l V. M. Ioachim.

D-l Chr. D. Staicovici a lucrat foarte mult şi pentru promovarea culturii practice comerciale, unde a avut de colaborator pe un alt prieten priceput al nostru, d-l T. A. Theodoru, care l'a secondat cu energie în organizarea acestui învăţământ democratic.

Calităţile sale de om şi personalitatea sa puternică care a ridicat mult demnitatea profesiunei noastre, ne îndreptăţesc să vedem în d-l Chr. D. Staicovici cea mai frumoasă speranţă a Corpului nostru de contabili şi experţi contabili şi îi urăm ca succesorul său la postul de secretar general al Camerei de Comerţ să continue aceleaşi tradiţii de muncă, cinste şi bunătate, care îl caracterizează şi care sunt pârghia adevăratului progres.

D-l **Aurel Marinescu**, inspector principal R. M. S., salută în primul rând pe noul ales al Camerei de Comerţ din sânul Corpului absolvenţilor şi contabililor cari pentru prima dată au lăsat modestia la o parte şi au participat direct la lupta pentru alegerile dela Camera de Comerţ. Reuşita arată că iniţiativa este bună şi bine aleasă. In numele Corpului contabililor şi experţilor contabili aduc omagii şi mulţumiri din partea acestui Corp, celor cari au fost aleşii noştri şi închin paharul în sănătatea acestor 20 de stegari în cap cu iubitul nostru sărbătorit de astăzi d-l Chr. D. Staicovici.

D-l Coreni comerciant acordă o bursă care va purta numele d-lui Chr. D. Staicovici, pentru un elev sărac.

D-l **Dr. N. N. Stoica**, mijlocitor oficial pe lângă Bursa Bucureşti, din partea Asociaţiei Generale a Economiştilor, transmite d-lui Chr. D. Staicovici felicitările acestei Asociaţiuni pentru activitatea din trecut şi îi urează ca în noua sa demnitate, să aibe un succes tot atât de mare ca şi până acum.

D-l **Petru Drăgănescu-Brateş**, directorul Revistei generale de comerţ şi contabilitate şi secretarul Corpului, relevă meritele sărbătoritului ca Preşedinte **al Corpului Contabililor, Secţia Ilfov şi mulţumeşte pentru sprijinul înţelept pe** care ni l'a dat în perioada de organizare.

D-l **G. C. Nicolau**, consilier al Camerei, în calitate de cel mai vechiu membru al Camerei de Comerţ şi vechiu absolvent al şcolii comerciale, îşi exprimă admiraţiunea pentru munca depusă timp de 20 de ani de Chr. D. Staicovici şi îi urează să mai fie ani mulţi alături de noi.

D-l **Mamulea**, secretarul Camerii din Piteşti, în numele secretarilor Camerilor de Comerţ prezenţi, ţine să mulţumească d-lui Decan al Corpului **Contabililor** pentru fericitul prilej, ce ne-a dat, nouă secretarilor Camerilor de Comerţ din provincie, ca să asistăm la sărbătorirea fostului nostru coleg. Regretăm că mulţi din actualii secretari şi prieteni ai d-lui Chr. D. Staicovici lipsesc dela această sărbătorire, pentru a-şi manifesta dragostea pentru d-sa şi admiraţia pentru opera sa culturală. El a fost totdeauna acelaş pentru prietenii săi, chiar atunci când ocupa locul de secretar general la Ministerul de Industrie şi Comerţ.

Regretul nostru al secretarilor Camerilor de Comerţ este că pierdem tot ce aveam mai de seamă dintre noi. Avem însă mângâerea că dintre noi

se recrutează fruntașii conducători ai Camerilor de Comerț și Industrie.

D-l **Fischer-Galați**, reprezentant al marei industrii din provincie, își amintește de cunoștința de acum 25 de ani a d-lui Chr. D. Staicovici, și într'o cuvântare presărată de interesante anecdote își exprimă admirațiunea pentru activitatea sa.

D-l **D. P. Niculescu-Rietz**, vice-președinte al Comisiei Interimare și al Camerei de Comerț, zice că are impresia unei îndoite sărbătoriri, una se referă la d-l Chr. D. Staicovici, alta este sărbătorirea breslei care pentru prima oară trimite în Camera de Comerț o puternică falangă, care va reprezenta cu destulă demnitate Corpul nostru.

Părerea noastră unanimă este că foloasele aduse de d-l Chr. D. Staicovici Camerilor de Comerț și Industrie sunt atât de mari și apreciabile, că vedem în sărbătoarea de astăzi încheerea unei etape. Noi care l'am avut ca un simbol și ca un îndemn, vom fi stegari în jurul lui pentru ca etapa nouă să nu fie așa de lungă și vom ști ca prin devotamentul nostru, nu numai prin admirațiunea noastră să-l facem să ajungă în scurt timp la a treia etapă, acolo unde trebuia să ajungă încă de mult timp. Unul din candidații la secretariatul Camerii de Comerț vorbia cu multă grije de urmașul lui, dar această grije este inutilă, căci Chr. D. Staicovici va fi mai departe tot conducătorul efectiv al secretariatului Camerei de Comerț. Tineretul comercial (absolvenții școlilor superioare, elementare, practice și funcționarii comerciali), a găsit în **Chr. D. Staicovici, în ultimii 20 de ani, pe cel mai vajnic** apărător al culturii și pe cel mai democrat apărător al revendicărilor scumpe lor. Lupta pentru repauzul duminical, reglementarea orelor de muncă, cultura temeinică a funcționarilor a avut totdeauna sprijinul lui Chr. D. Staicovici. Cine va scrie istoria din ultimele decenii a comerțului românesc, nu va putea să nu pomenească numele lui Chr. D. Staicovici ca apărător al demnității și autonomiei Camerilor de Comerț.

A avut și multe amărăciuni, dar a muncit fără a se lăsa intimidat de orice presiuni din afară și și-a făcut datoria la Camera de Comerț. E o chezășie, că dacă a știut să-și păstreze independența când era înlănțuit cu atât mai mult va ști să-și desvolte puterea de inițiativă și de muncă în noua sa calitate de conducător al Camerei de Comerț și este sigur că va fi cel mai temeinic exponent al nostru în apărarea industriei și comerțului românesc.

Chr. D. Staicovici întrupează pentru noi și pe acel demn urmaș al negustorului străvechiu și respectul tradiției pentru comerțul românesc. Niciodată lui Chr. D. Staicovici, în vremurile grele pentru comerțul și industria noastră nu i-a fost rușine de a se manifesta ca negustor și a fost unul din cei mai buni apărători ai libertății comerțului. El a pus steagul în fruntea redutei și a arătat că negustorii și industriașii sunt tot atât de respectabili ca și orice altă breaslă. Cred că sunt în asentimentul dv., al tuturora și al celor cari lipsesc, când îl asigur că toți au părerea că această luptă trebue continuată. In Camera actuală am pretenția că lucrurile s'au fixat și pe toți din jurul d-tale poți conta în chip sincer și statornic. Oscilațiile unei busole nu denotă decât preciziune și orientare către nord. In noua constelație a Camerei de Comerț și Industrie, Chr. Staicovici este pe deplin fixat către nord, care pentru noi înseamnă alăturarea lui de orga-

nizaţiunile profesionale puternice ale vieţei economice şi strânsa colaborare cu cei mai devotaţi slujitori ai comerţului şi industriei.

Să contezi pe dragostea şi devotamentul nostru. Ca interpret al d-lui Dr. St. Cerkez, preşedintele Camerei de Comerţ şi al celorlalţi colegi din Cameră, cari lipsesc dela această sărbătorire, precum şi în numele Sfatului Negustoresc, îngăduiţi-mi să ridic acest pahar în sănătatea lui Chr. D. Staicovici şi în speranţa că îl vom vedea cât mai sus pe culmea vieţei publice.

Cel din urmă ia cuvântul sărbătoritul d-l **Chr. D. Staicovici**, care rosteşte următorul discurs:

Mulţumesc din suflet tuturor amicilor şi prietenilor mei, cari au binevoit să mă sărbătorească în astă seară, pentru activitatea desfăşurată de mine în cei douăzeci de ani din urmă.

Trebue să mărturisesc că mă simt cu totul confuz pentru elogiile ce mi s'au adus şi nu ştiu dacă meritele ce mi-au fost atribuite nu sunt exagerate. Ceeace pot să afirm este că am fost omul datoriei, astfel cum o înţelegem noi absolvenţii şcoalelor comerciale.

Domnilor,

Nu există instituţiune financiară, nu există întreprindere comercială sau industrială, nu există administraţiune publică în care să nu găsim absolvenţi ai şcoalelor noastre de comerţ. Am avut cu toţii marele merit de a lucra în tăcere, de a munci fără de preget, de a fi conştienţi de misiunea noastră, mulţumindu-ne întotdeauna să ne prenumărăm şi noi printre factorii de seamă cari au contribuit şi contribuesc la propăşirea economică şi financiară a ţării noastre.

Avem reprezentanţi de-ai noştri în toate ramurile de activitate economică şi socială şi niciodată n'am înţeles să ne considerăm mai mult decât eram şi decât suntem.

Am reuşit să pătrundem prin ştiinţa noastră în învăţământul comercial, şi am ajuns să avem şi noi profesori de seamă, fără ca să exagerăm niciodată partea pe care o luăm în desvoltarea învăţământului profesional.

Şi întrebarea firească se pune: De unde atât îndemn la muncă, de unde atâta perseverenţă, de unde atâta suflet, de unde atâta abnegaţie şi modestie?

Şi răspunsul îl aveţi, domnilor, cu toţii pe buze: **Din Şcoală.**

Am avut cu toţii norocul ca să eşim din o şcoală nouă, să avem **profesori de seamă cari s'au îngrijit de noi şi în şcoală şi după ce am** părăsit băncile şcoalei. Exemplul bun continuă, şi astăzi formăm cu toţii laolaltă un Corp de mii de absolvenţi ai şcoalelor comerciale, toţi conştienţi de rolul lor în viaţa economică şi socială a ţării noastre.

Şi când fiecare dintre noi ne simţim împinşi şi susţinuţi de puterea morală care ne leagă pe toţi ai noştri, să-mi daţi voie să vă spun că dacă m'am ridicat la demnitatea ce ocup astăzi, aceasta o datorez dv. tuturor şi **sărbătorindu-mă pe mine pentru cei 20 de ani de activitate ca secretar al Camerei de Comerţ şi Industrie din Bucureşti, vă sărbătoriţi pe dv. sărbătoriţi şcoala din care am eşit cu toţii.**

* * *

Fac parte, iubiți colegi și prieteni, din o veche promoțiune, din o promoțiune din care a țâșnit cu putere spiritul de solidaritate care ne leagă azi pe toți, fac parte din o promoțiune al cărei suflet și purtător de cuvânt a fost și este mult iubitul nostru decan Nicolae Butculescu, căruia trebue să-i păstrăm întreaga noastră recunoștință.

Indreptându-mi privirile spre acel frumos ideal, simbol al muncii și al datoriei îndeplinite, dați-mi voie, să ridic și eu paharul meu, atât pentru dv., iubiți camarazi și prieteni, cât și pentru amicul și camaradul meu de școală, pentru decanul și animatorul nostru N. Butculescu.

DE LA CORPUL ABSOLVENȚILOR ȘCOALELOR COMERCIALE SUPERIOARE

Duminică 8 Noembrie s'a ținut în Palatul Camerii de Comerț o mare întrunire a absolvenților Școalelor Comerciale, la care au participat câteva sute de absolvenți.

A prezidat d-l *N. Butculescu.*

D-l prof. *Greceanu* și *E. Ionescu* în numele tinerilor absolvenți arată că această întrunire face parte din programul de acțiune ce Comitetul și l-a propus pentru obținerea înscrierii la facultatea juridică. Cere sprijinul Corpului și al Colegilor din întreaga țară.

D-l *prof. G. Alesseanu* spune că în proectul legii învățământului profesional se prevede trecerea dela liceele Comerciale în învățământul Superior, fără să se limiteze numai la învățământul Comercial Superior, deci viitorii absolvenți vor avea dreptul și în cazul acesta nu vede de ce vechii absolvenți, cari au o cultură tot atât de solidă, n'ar putea beneficia de acest drept, cu o condiție să nu se îndepărteze de atmosfera Comercială.

D-l *V. M. Ioachim* face un istoric al acestei mișcări, care se duce de 10 ani, arătând opoziția ce a întâmpinat-o mai totdeauna la dorurile superioare.

Spune că Consiliul Permanent și-a dat aviz favorabil și depinde acum de stăruința, cu care se va duce mișcarea, pentru câștigarea acestui drept.

D-nii *Drăgănescu-Brateș* și *V. Andreescu* arată legătura strânsă ce există între ocupația Comercialiștilor și cunoștințele juridice. Spune că de multe ori Comercialiștii chiar cu titluri academice nu sunt admiși la conducerea marilor întreprinderi, pe motiv că nu sunt juriști.

D-l *N. Butculescu,* Președintele Corpului, expune toate fazele, prin care a trecut această chestiune; Spune că impresia sa este că d-l Ministru Dr. Angelescu nu mai este așa de intransigent ca până acum și speră că alături de numerosul tineret ce s'a raliat mișcării va obține de astădată rezultatul dorit de atâția ani.

Se formează apoi o Comisie compusă din antevorbitori pentru a prezenta un memoriu d-lui Ministru al Instrucțiunii.

In timpul acesta se va interveni la fiecare secție din țară ca să țină întruniri și să facă demersuri pe lângă parlamentarii din județe.

Viitoarea întrunire se va ține într'o sală publică, având în vedere numărul mare al celor ce se interesează de această chestiune.

Informaţiuni

RECENZII

„Viaţa Cooperatistă", revista asociaţiei contabililor cooperatori din judeţul Teleorman, apare lunar, la Turnu-Măgurele, sub direcţiunea d-lui Christache Ch. Millan, expert contabil.

Primim No. 7, 8-9, anul I, în care găsim publicat memoriul contabililor cooperatori din judeţul Teleorman, înaintat guvernului, ministrului cooperaţiei şi tuturor centralelor. Prin acest memoriu se expune scopul mare şi înalt al cooperaţiei, relele de care suferă cooperaţia la noi, situaţia contabililor cooperatori din ţară şi arată măsurile pe care asociaţia le crede necesare spre îndreptarea situaţiei şi asigurarea bunului mers al cooperaţiei. Totdeodată se ocupă de rolul contabililor cooperatori, care trebuesc formaţi cu îngrijire în şcoli speciale pe lângă fiecare centrală judeţeană şi întrebuinţaţi aşa fel ca să aibă putinţă de a-şi depune toată munca şi priceperea pentru valorificarea tuturor bogăţiilor ţării şi pentru ridicarea nivelului cultural şi economic al neamului.

* * *

Auditing an Introduction to Practice, By George E. Benett, profesor de contabilitate la Universitatea din Syracuse (America).

(Despre control şi expertize contabile. O introducere în practică).

Autorul se ocupă de principiile fundamentale ale expertizei. Cartea e destinată în primul rând studenţilor, dar poate interesa şi pe un profesionist, deoarece arată într'o formă convenabilă vederile americane asupra scopului şi caracterului unei expertize. Această carte nu aduce lumini noui asupra evaluării deprecierilor anuale, sau a investiţiunilor de capital eşite din uz, asupra investiţiunilor materiale consumabile ca construcţiuni, instalaţiuni şi maşini sau activul imaterial care cuprinde vadul comercial (clientela), patente şi aşa mai departe. Autorul susţine şi cu multă dreptate, ţinerea unui maestru auxiliar sau registru de instalaţiuni şi echipament, al cărui sold trebue să corespundă cu contul de instalaţiuni din maestrul central, care arată valoarea de bilanţ a instalaţiunei.

Şi în vederea deprecierii, instalaţia ar trebui divizată în grupe, având în vedere că o cotă de amortizare generală nu poate fi aplicabilă. Acestea sunt recomandaţiuni practice importante foarte des neglijate la noi.

Arată că valoarea fondului comercial nu poate fi controlată uşor şi în genere expertul va accepta baza de evaluare pe care o va găsi în registre. Valoarea de bilanţ a fondului de comerţ este de obiceiu diferenţa între valoarea actuală a activului material şi preţul plătit pentru acest activ.

E întrucâtva o consolare că nu suntem singuri cari apreciem fondul după metode întâmplătoare şi inadecuate.

Afirmaţia autorului că un fond de comerţ nu are valoare reală decât pentru o întreprindere anumită, nu este tocmai exactă. Este admis că fondul

de comerț are o valoare de schimb și uneori o valoare de schimb destul de mare. O însemnată parte a acestei cărți se ocupă cu un studiu bine ilustrat a unei prime expertize la o întreprindere nouă. Aceasta e o tentativă foarte utilă de a vedea în parte atmosfera unei expertize reale, și va fi de folo cititorului de specialitate.

COLEGIALE

— La Arad au intrat în noua formație a Camerii de Comerț următorii membrii ai secțiunei noastre:

Ilie Papp, directorul Băncii Centrale, sucursala Arad.
Rudolf Farago, directorul Casei de Păstrare Generale din Arad.
Ioan Tatu, sub-director al băncii „Aradana".
Dr. Ludovic Baross, coproprietar al firmei C. Andrenyi et Fiu.
Deutsch Andrei, coproprietar al firmei Rado et Comp.
Virgil Antonescu, subdirector al băncii „Victoria".
Reinhardt, fabricant de mobile.
Constantin Mihai, subdirector la Banca Românească, Arad.

De drept:

Victor Nasta, directorul Băncii Naționale.
George Adam, directorul băncii „Victoria".

— Următorii membrii au intrat în noua formație a Camerii de Comerț Durostor:

Expert contabil I. Drăgănescu, directorul B. N. R., membru de drept.
Expert contabil V. Petrașincu, vice-președinte.
Contabil autorizat V. Calceff, vice-președinte.

— Idem la Camera de Comerț Pitești:

Ilie I. Popescu, C. Stavarache.

— Idem, Camera de Comerț Bârlad:

Ioan Dumitrescu.

— Idem, Camera de Comerț Târgu-Jiu:

C. Teodorescu, C. Bălănescu.

— Idem, Camera de Comerț Cluj:

G. P. Ionescu, Grigore Romanovici.

— Idem, Camera de Comerț Galați:

Ghiță Dumitriu, Moise Ghinsberg, Iordache Penciu, Apostol P. Popa, Ioan D. Prodrom, C. Sprinceană, N. V. Vârgolici, I. Zaharia.

— Idem Camera de Comerț Temișoara:

Carabaș Romulus, Klein Victor, Drexler Wilhelm, Lazăr Livius, Olariu Ilie, Totis Rudolf, Dobrovicescu Stamate.

— Idem secțiunea Turnu-Severin:

Dem. Sbneghe, Petre C. Georgescu, Virgil Băbeanu, Jiroveanu N. I., Traian Tzăpârdea.

A NAŢIONALA A ROMANIEI — SITUAŢIUNE SUMARA

1924 Octombrie		ACTIV		1925 26 Septembrie	1925 3 Octom brie
	428139680	stoc.	aur depoz. (monete şi lingouri) . 428139680		
93858618	8486647	stoc.	aur (lingouri) 11403758	6884693215	6899693215
	126331213	met.	„ (monete) 126334406		
	5730901078	met.	disponib. trate şi bon. de tez. aur. 6336815371		
2508662			Argint şi diverse monete	5855540	5760054
16192751			Efecte scontate	8338609588	8465506881
	260561600		Imp. pe efec. pub. 324389660		
57271681	249401300		„ „ „ în cont cor. 269549700	505810906	517606879
	196710181	52691119	din carî nu s'au rid. lei: 76332481 193217219		
8042556			Impr. Stat. de 15 mil. fără dobândă (1901)	8042556	8042556
			Impr. de 1.600 mil. (1914—1918) . . 1024600000		
		Imp. Stat. pentru necesit. Tezaur.	„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919) . 1493756364		
			„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919) . 1000000000		
			„ „ 200 „ (1920 B. P.) . 150000000		
			„ „ 400 „ (30 Iulie 1921) . —		
			„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921) . 93008083		
46413577			„ „ 200 „ 30 Iulie 1921) . —	3761364447	3761364447
		Impr. Stat. p. unif. monet.	Imp. de 5 mild. (11 Iunie 1920) . 5000000000		
25991421			„ „ 2½ „ (5 Ian. 1921) . 2025991421	7025991421	7025991421
96883846			Casele de împrum. pe gaj agricult. şi industr. . .	132205526	128442605
11951560			Efectele capitalului social	11879605	11861605
23683820			„ fondului de rezervă	21098455	21075455
2843755			Efectele fondului amortiz. imob., mobile. şi maşinelor de imprim. . . .	22445359	2240?859
129252442			Imobile	155039410	15?827003
15535476			Mobilier şi maşini de imprimerie	24419203	24518302
36567573			Cheltueli de Administraţiune	65610289	67613287
2259604?			Conturi curente	218919450	42913233
192429958			„ de valori	3382094.0	337697676
936631786			„ diverse	1330075255	1268436102
918655521				28850269635	28761753580
			PASIV		
12000000			Capital	12000000	12000000
81968671			Fond de rezervă	89989643	90432963
93831481			Fondul amort. imob. mobil. şi maş. de imprim. . .	135742394	135979166
846889209			Bilete de bancă în circulaţiune	20649037149	20682626768
16025970			Profit şi Pierdere	16610642	16610642
107660800			Dobânzi şi beneficii diverse	116729163	126423902
226470654			Conturi curente şi recipise la vedere	488966392	299040930
533808736			Conturi diverse	734?194252	7398639209
918655521				28850269635	28761753580
	4 Oct. 1924		Efecte şi alte valori de restituit	3 Oct. 1925	
998721624	502723641		Ef. şi alte val. în păstrare	672540577	12376748588 12337855437
	8321500000		Bonuri de tezaur, în gaj p. impr. S. .	7585500000	
	3164497983		Ef. în gaj şi în păs. proviz.	4079814860	
859711749			Conturi de ordine . . .		2067833786 2119164103
848433373					14444582374 14457019540

Taxa: { Scont 6% / Dobânda 7%

CERERI DE INSCRIERE

Secțiunea Focșani: Ștefan C. Nicolescu. **Secțiunea Cernăuți:** V. Stoicescu, St. Sușnea, C-tin Miclea, M. Stroescu, Ioan Chele, Alex. Ungureanu, Nec. Ulrich. **Secțiunea Tighina:** Zinovie Vasiutici, Carl Baier. **Secțiunea Pitești:** Hugo Mrazec, Gh. N. Exarchu, Pavel C. Chihaia, Bedea Cârstea. **Secțiunea Cluj:** Mihayl Francisc, Sigismund Szekely, Frederik Zink, Cornel Andreica. **Secțiunea Constanța:** Moise Cohn, Leon I. Michel. **Secțiunea Satu-Mare:** Heilbrun Alexandru, Weiss Francisc, Beregszaszi Coloman, Szipszer Ferdinand, Braun Elisabeta, Kalman Carol, Kaufman Colman, Friedman David, Hirschman Niculae, Diener Eugen, Fekete Iosif, Schmidt Ștefan, Hallner Francisc. **Secțiunea Târgu-Jiu:** Radu M. Dănăricic, Pantelie P. Bărbulescu, Gh. Brânzan.

La Corpul Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare

Str. Dr. Manolescu 12 (fostă Teilor) Localul Soc. „ACTIVA"

Se află de vânzare:	Lei
Cincizeci de ani ai cooperației de credit din Basarabia, de V. Ghenzul	50
Din istoricul Cooperației sătești de N. Arghir	2
Corpul Contabililor și Reforma financiară de V. Ioachim	5
Criza economică și financiară în România de Gh. M. Leonte	8
Dialog între Contabilitatea Publică și Privată de Sp. Iacobescu	10
Noțiuni de comerț, drept și corespondență comercială, cu monografii comerciale asupra Comerțului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale și pielărie, de V. Ioachim	40
Revalorizarea Leului, România și Conferința dela Genua, Statele Unite și Refacerea Europei de Gh. M. Leonte	25
Principiul Naționalităților și Societatea Națiunilor de N. Dașcovici	30
Albumul comemorativ Th. Ștefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de contabilitate în România	40
Reorganizarea Camerilor de Comerț de V. M. Ioachim	20
Bilanțul Tip (pentru bănci), de P. Drăgănescu	20
Inventarul din punct de vedere contabil, economic și juridic, de P. Drăgănescu	20
Chestiunea reformei învățământului comercial, de P. Drăgănescu-Brateș	15
Rolul registrelor în educație de M. I. Mihăilescu	10
Contabilitatea și ținerea registrelor, locul lor în învățământ de M. I. Mihăilescu	10
Necesitatea de viețuire și cerințele sociale de M. I. Mihăilescu	10
Băncile de emisiune și rolul lor în Stat, de M. I. Mihăilescu	15
Un nou sistem de bilanțe lunare în contabilitate de Benjamin Juster	20
Priviri asupra contabilității în partidă dublă de Al. Tănăsescu	10
Darea de seamă a congresului din 1923 pe hârtie de tipar	30
Darea de seamă a congresului „ „ pe hârtie de scris	40
Darea de saamă a congresului „ „ pe hârtie velină	50

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

PROSPECT DE EMISIUNE

pentru 109 000 acțiuni nominative sau 54.500.000 lei valoare nominală, a căror subscriere se va face dela 15 Octombrie până la 15 Noembrie 1925

Banca Națională a României, prin legea din 19 Iunie 1925, publicată în „Monitorul Oficial" No. 134 din 21 Iunie 1925, și prin statutele sale aprobate de Adunarea Generală Extraordinară din 27 Septembrie 1925, a fost auotrizată să sporească capitalul social dela 12.000.000 lei, cât se află vărsat, la 100.000.000 lei, împărțit în 200.000 acțiuni de câte 500 lei, valoare nominală, fiecare, din care

67.000 acțiuni revenind Statului și

24.000 acțiuni aflate în posesiunea actualilor acționari, iar restul de

109.000 acțiuni se va subscrie în modul următor:

1) Se chiamă actualii acționari a completa vechiul capital de 30.000.000 lei prin exercitarea dreptului de opțiune asupra restului de 36.000 acțiuni, atribuindu-li-se câte 3 acțiuni noui pentru 2 vechi, acțiunea nepereche primind numai una nouă.

D-nii acționari cari voesc a exercita dreptul lor de opțiune sunt obligați să adreseze Administrațiunii Centrale a Băncii Naționale a României, sau sucursalelor și agențiilor sale, în intervalul dela 15 Octombrie până la 15 Noembrie 1925, o declarațiune în scris, arătând numărul acțiunilor vechi ce posedă și numărul acțiunilor noui ce voesc a subscrie.

Odată cu declarațiunea, d-nii acționari vor depune la Bancă acțiunile vechi ce posedă, sau certificatele nominative ce le reprezintă, sau în fine certificatele instituțiunilor care le-au evacuat în Rusia.

După trecerea datei de mai sus, nici o declarațiune de opțiune nu va mai fi primită. Acțiunile rămase necerute, vor fi date în subscriere publică.

Această opțiune se va face pe cursul nominal de 500 lei de acțiune, plătiți integral la subscriere.

Actualii acționari, depunând această sumă, vor primi o chitanță de vărsare până la controlul subscrierii, conform legii și statutelor, după care li se va libera titlul definitiv al acțiunilor nominative.

2) Se face apel la public a subscrie restul din 36.000 acțiuni, asupra căruia vechii acționari nu vor fi exercitat dreptul lor de opțiune, precum și un număr de 73.000 acțiuni, în următoarele condițiuni:

a) Subscriitorul să fie cetățean român sau societate care îndeplinește condițiunile prevăzute de art. 11 și 18 din Legea de comercializare a bunurilor Statului.

b) Să depună de fiecare acțiune subscrisă câte 5.500 lei, plătibili astfel:

lei 2.000 la subscriere,
lei 1.500 până la 15 Mai 1926 și
lei 2.000 până la 15 Noembrie 1926.

Vărsămintele parțiale sau totale se pot face și anticipat.

Din această sumă de 5.500 lei se va trece la capitalul social 500 lei de acțiune, iar restul se va împărți între fondul de rezervă și fondul de acoperire al emisiunii, în proporția indicată prin lege.

Vărsămintele acțiunilor noui subscrise vor purta o dobândă de 6 la sută pe an, din momentul subscrierii până la 1 Ianuarie 1926.

Pentru vărsămintele neplătite la termen, subscriitorii vor fi supuși rigorilor prevăzute de art. 9 din statute și de art. 168 și 170 din Codul Comercial.

Atât acționarii cari vor exercita dreptul de opțiune, cât și nouii subscriitori, pe lângă plata vărsămintelor arătate mai sus, vor depune și câte 30 lei de fiecare acțiune, pentru cheltuelile de emisiune.

3) Pentru acțiunile subscrise de nouii acționari se vor libera, contra chitanței constatând depunerea primului vărsământ, titluri provizorii pe baza cărora se vor face vărsămintele ulterioare. După achitarea celui de al treilea vărsământ, se vor libera titlurile definitive.

Se va anunța prin publicațiuni preschimbarea chitanțelor contra titlurilor provizorii sau definitive.

Titlurile provizorii sunt transmisibile conform art. 11 și 13 din statute și 168 din Codul Comercial.

Toate acțiunile sunt nominative. Ele nu vor putea fi posedate decât de cetățeni români, sau de societăți cari îndeplinesc condițiunile înscrise în art. 11 și 18 din legea de comercializare a bunurilor Statului, publicată în „Monitorul Oficial" No. 121 din 7 Iunie 1924.

Posesorii actuali de acțiuni la purtător, dacă nu vor cere preschimbarea lor în nominative sau nu le vor fi prezintat pentru opțiune, vor putea păstra acțiunile până la 31 Decembrie 1930, când toate acțiunile vechi la purtător vor trebui să fie schimbate în acțiuni nominative.

Actualii acționari cari îndeplinesc condițiunile de mai sus, vor putea lua parte și la subscrierea nouilor acțiuni, ca și nouii subscriitori.

Cei care nu îndeplinesc aceste condițiuni, vor putea să-și exercite numai opțiunea acordată de lege, însă nu vor putea subscrie la sporul de emisiune peste vechiul capital de 30.000.000 lei și nici nu vor mai putea lua parte la adunările generale ale acționarilor Băncii, după 31 Decembrie 1930.

Numai acțiunile integral plătite dau dreptul la participare la adunările generale. Cele cu vărsămintele necomplet achitate dau dreptul numai la un dividind proporțional cu suma și timpul dela depunerea vărsămintelor până la închiderea exercițiului.

4) Subscrierile, atât pentru exercitarea opțiunii, cât și pentru nouile acțiuni, se vor primi la Administrațiunea Centrală a Băncii și la sucursalele și agențiile sale, iar în capitalele de județ, unde Banca nu are sedii, la Administrațiile Financiare.

Ghișetele de subscriere se vor deschide la 15 Octombrie 1925 și vor rămâne deschise până în seara zilei de 15 Noembrie 1925.

Repartițiunea acțiunilor se va face de Comisiunea instituită de lege, compusă din Primul Președinte al Curții de Casație, Guvernatorul Băncii Naționale a României și Comisarul Guvernului pe lângă Banca Națională.

Banca Comercială Italiană și Română

Societate Anonimă Română — Capital Social Lei 100.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI, Str. Bursei No. 2

SUCURSALE: BRĂILA, Str. Vapoarelor, 17 — CHIȘINĂU, Str. Alexandru cel Bun 41
GALAȚI, Str. Colonel Boyle — CONSTANȚA, B-dul Elisabeta, 4.

Adresa telegrafică: „ROMCOMIT"

AFILIAȚIUNI: BANCA AGRARA TIMIȘANA S. A. — Timișoara, Arad
CASA DE ECONOMIE AGRARA S. A. — Târgu Mureș
BANCA ȘI CASA DE ECONOMIE FUZIONATĂ S. A. — Oradia-Mare

Tot felul de operațiuni de Bancă — Reprezintă:

Banca Commerciale Italiana
Sediul Central: MILANO, 78 Filiale in Italia

Filiale in Străinătate:
Constantinopole, Londra, New-York

Banca Commerciale Italiana (France)
Paris, Marsilia, Nisa, Mentone, Monaco, Beaulieu, Monte Carlo

Banca Francese e Italiana per l'America del Sud
Paris, Argentina, Brazilia, Chili

Società Italiana di Credito
Milano, Triest, Viena

Banca della Svizzera Italiana
Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno, Mendrisio

Banca Ungaro - Italiana
Budapest — Milano

Boehmische Union-Bank
Praga

Banca Commerciale Italiana e Bulgara
Sofia - Varna - Burgas

Banco Italiano
Lima, Arequipa, Callao, Chincha Alta, Mollendo.

„ASTRA"

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare — S. A.

Licența exclusivă de fabricațiune în România-Mare pentru cazane moderne cu înaltă presiune.

Cazane-Secționale Sistem Gefia

pentru presiune de regim până la 32 Atm.

Pentru Oferte a se adresa Direcțiunei Generale

BUCUREȘTI - STR. LASCĂR CATARGIU, 11

Adresa telegrafică: **VAGONASTRA**

Scrisori: **Căsuța poștală 136**

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița

SOCIETATE ANONIMA
CAPITAL SOCIAL 250.000.000 LEI

Generatoare, Motoare

pentru curent alternativ
pentru orice putere, tensiune şi număr de perioade
cât și

Dinamuri și Motoare

pentru curent continuu

Transformatoare

Instalațiuni complecte de

Centrale electrice

Furnizează secţiunea atelierelor electrice a societăţii:

Uzinele de fier şi Domeniile din Reşiţa
Societate Anonimă
Direcţiunea Generală: Bucureşti, Str. Povernei No. 2
Direcţiunea Comercială: Timişoara I., Str. Lonovici No. 3

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Împrumuturi cambiale, hipotecare şi de Iombard (pe gaj de efecte)
Finanţează, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43

Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMA - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiunile de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane. băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

Delicioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buzias, Ciacova, Detta, Periam, Recas, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBLIOTECA ASTRA
31810

Anul XIV, No. 12 Decembrie 1925.

REVISTA GENERALA DE

COMERŢ

ŞI

CONTABILITATE

Proprietatea Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

Pusă la dispoziţia Corpului Contabililor autorizaţi şi experţilor Contabili pentru publicaţiuni

APARE LUNAR

SUMARUL:

	Pagina
Congresul corpului contabililor şi al titraţilor în ştiinţele comerciale (ziua II-a) continuare şi fine	433
Prof. Sp Iacobescu: Banca Naţ. a Romăniei şi criza actuală	435
Alex. C. Vasilescu: Expoziţia dela Wembley (Londra)	439
S. Aronsohn: Absolventul comercialist de ieri şi cel de azi	442
A. Lehrman: Tribunalele comerciale şi viza registrelor pentru încheieri.	445
Dela corpul contabililor	448
Memoriul înaintat d-lui Ministru al Muncii şi Cooperaţiei	449
V. M. Ioachim: Camerele de muncă	474
V. M. Ioachim: Reforma învăţământului comercial	478
Mişcarea pentru înscrierea la drept	480
Inaugurarea casei corpului contabililor şi a titraţilor în ştiinţele comerciale	481
Cody Delahorincea: Deschiderea cercului de studii comerciale	490
Dela cercul de studii comerciale.	493
Petru Brateş: Recenzii.	495
Convocarea consiliului superior al Corpului contabililor autorizaţi şi experţilor contabili Bucureşti	496
Un gest frumos	498
Dela secţia Cernăuţi.	498
Bibliografii: Colegiale. — Cereri de înscriere	499—501

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

LA CORPUL ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE DE COMERŢ

Str. Dr. Manolescu 12 (fostă Teilor) Localul Soc. „ACTIVA".

Telefon 60/10

Institutul de Arte Grafice „RĂSĂRITUL" Str. Sf. Apostoli, 22-A.

Fundatorii Revistei în 1908:

Butculescu N. Subadministrator al Casei M. S. Regelui.
Boltuş Lucian, Dr. în ştiinţe de stat.
Eftimiu M. G. Bancher.
Gheorghiu I. Contabil expert.
Herbst Otto. Directorul Oficiului de vânzare al fabricilor de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu. Comisarul Guvernului la Banca Naţională a României.
Negrescu C. I. Subdirector Soc. Locuinţe Eftine.
Plopeanu G. Secretar general al Teatrului Naţional.
Spirescu G Al. Fost director de bancă.
Sersea Th. Inspector Casa Centrală a Cooperaţiei.
† *Rasidescu St. I.* Fost preşedinte al Corp. Abs. şcolilor sup. de com.
† *Rosenlsac* Fost contabil expert, fost profesor la şcoala com. „Cultura"
† *Stănculescu I. V.* Fost contabil şef la Banca Agricolă.

Comitetul Revistei:

Arghir N., Butculescu N., Blumenfeld S. M., Constantinescu N. K., Drăgănescu P. Brateş, Ioachim V. M., Marinescu Aurel, Galan Gh., Mladenatz N., Negrescu C. I., Sorescu Al., G. M. Leonte, Teodoru T. A., Vasilescu Alex.

Director al Revistei, **P. Drăgănescu-Brateş**

Prezentul număr sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateş

* * *

Corpul absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ

— Recunoscut persoană morală şi juridică prin Lege specială şi Decret Regal —
— Sediul Palatul Camerei de Comerţ, Bucureşti —
Filiale în oraşele principale din România Mare

Comitetul Bucureşti

Preşedinte

N. Butculescu. — Sub-administratorul Casei Regale.

Consilieri

Arghir N. — *Vice-Preşedinte.* Director în Ministerul de Industrie şi Comerţ.
Constantinescu Dem. Sub-Director B-ca Românească.
Crivda Ernest Comerciant.
Drăgănescu P. Brateş — Banca Naţională a României, Casier.
Ioachim V. M. — *Vice-Preşedinte.* Industriaş.
Ianculescu Gh. —B-ca Românească
Iosif S. Lazăr, Comerciant.
Leonte G. — Banca Naţională a României.
Marinescu Aurel, Inspector fabrica de Chibrituri.
Munteanu M. comerciant.
Negrescu C. I. — Sub-Director Societ. Comunală locuinţe ieftine.
Petrescu I. — Profesor, Secretar.
Teodoru A. T. — Director şi profesor Şcoala Practică a Camerei de Comerţ.
Vasilescu Alex. — Profesor. *Secretar general*

Membrii de Onoare

Alesseanu Gh., Blank Aristide, Brătilă Mihail, Cioranu Corneliu, Coandă Gr. Clinceanu I. D., Cristescu Dem., I. Dumitrescu-Bârlad, Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Panteii Cristian, Gr. Trancu-Iaşi, Staicovici Chr. D., Ştefănescu Alex. N., Zanne N., Zissu Alex. N.

ABONAMENTUL 200 LEI PE AN
Pentru membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ cum şi pentru Bănci Populare, preţul 100 lei anual.
Preţul unui număr vechi 20 lei.

Cu începere de la 1 Ianuarie 1926, din cauza sporirei materialului, și a scumpirei hârtiei și a mâinii de lucru, abonamentul la revistă va fi de lei 120 anual pentru membrii Corpului, bănci populare și cooperative și 250 lei pentru particulari și firme comerciale.

COMITETUL

REVISTA GENERALĂ
DE
COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CONGRESUL CORPULUI CONTABILILOR ȘI AL TITRAȚILOR IN ȘTIINȚELE COMERCIALE

Ziua II-a (continuare și fine)

După închiderea discuțiunilor cu privire la asigurările sociale, s'a vizitat fabrica de sticlărie „Iris", unde congresiștii au fost călduros primiți de d-l D. Rațiu, președintele consilului de ad-ție, apoi fabricele de pielărie Renner, unde s'a putut admira progresul la care a ajuns industria aceasta în Transilvania, putând rivaliza cu cele mai mari fabrici din străinătate. Aci direcțiunea fabricei a oferit vizitatorilor o bogată masă, toastându-se de d-nii Renner și N. Butculescu, pentru propășirea industriei și a organizațiunilor ce colaborează cu industria, printre care se numără și Corpul Contabililor și al titraților în științele comerciale.

După amiazi s'au citit cele trei referate cu privire la: „Rolul comercialiștilor în mișcarea cooperativă" și anume:

Referatul d-lui **N. Arghir** cu privire la „Rolul specialiștilor comercialiști în cooperație", al d-lui **V. Ghenzul-Chișinău**, despre: „Situația specialiștilor în cooperație", și al d-lui **Ath. Galan**: „Legea Corpului și Codul Cooperației".

Prin aceste referate, pe care le vom publica în extenso, se evidențiază rolul ce l'am avut în tot timpul mișcării cooperatiste, în special ca organ de control și îndrumare.

Acum acest rol nu numai că nu ar trebui redus, dar din contră ar trebui estins și mai mult, în fața problemelor mari ce se pun azi cooperației ca: Consolidarea noului regim agrar, organizarea economică a muncitorimei la orașe, participarea la beneficii sub forma acționariatului muncitoresc, etc.

Comercialiștii sunt, cu atât mai utili în mișcarea cooperatistă, cu cât se simte din ce în ce mai mult nevoia aplicării principiilor întreprinderilor economice și formațiunilor cooperatiste, alături de principiile sociale și de idealismul, ce desigur constitue baza acestei mișcări.

In aceste referate s'a expus și punctul de vedere al Corpului cu privire la viitoarea organizare a cooperației, idei cari au fost concretizate în memorului înaintat Ministerului Muncii și publicat în acest număr al Revistei.

D-l Gr. L. Trancu-Iași aduce vii mulțumiri raportorilor, în special d-lui Ath. Galan, care încă odată a dat dovada unei priceperi adânci a ideei cooperației.

Seara a avut loc un banchet dat de Camera de Comerț din Cluj, la care au luat cuvântul d-nii I. Negruțiu, președintele Camerii de Comerț, V. Osvadă, Gh. Ionescu, președintele secției Cluj, Gr. L. Trancu-Iași, N. Butculescu, Em. Brancovici, V. M. Ioachim etc., relevând însemnătatea colabo-

rărei între Corpul nostru și Camerele de Comerț, două instituții legate atât prin profesiunea membrilor cât și prin scopurile ce le urmăresc.

S'a exprimat dorința ca această colaborare să devină cât mai strânsă, pătrunzând în Camerile de Comerț un număr cât mai mare din membrii Corpului, care pe lângă contabilii de toate gradele, cuprinde aproape pe toți negustorii cu studii comerciale, directorii marilor întreprinderi, etc.

Ziua III-a

D-l prof. **G. Alesseanu** a făcut o documentată expunere asupra mult discutatei probleme: „Estimarea valorilor la inventar", expunere pe care o vom publica într'un număr viitor al Revistei.

S'a adoptat apoi următoarea moțiune:

„Corpul Contabililor consideră chestiunea estimațiunii valorilor la inventar de cea mai mare importanță în încheierea bilanțurilor; estimarea trebue astfel făcută ca să reiasă beneficiul efectiv realizat de întreprindere din operațiile încheiate în cursul anului, fără ca plus valutele provenite din orice împrejurare să fie trecute ca beneficii".

D-l **N. Butculescu**, decanul Corpului, încheie apoi dezbaterile Congresului, relevând unitatea sufletească ce a domnit în tot timpul și obiectivitatea și interesul cu care au fost urmărite lucrările Congresului.

Mulțumește secțiunii Cluj și în special d-lor Gh. Ionescu, președintele secției și S. Cioranu, secretar, cari au reușit să dea acestui al doilea Congres toată amploarea.

Mulțumește referenților și colegilor din întreaga țară, cari au ținut să participe la acest congres.

În urma invitației secției Chișinău, prin d-l C. Lungu, directorul Băncii Naționale de acolo, se fixează viitorul congres în 1927, la Chișinău.

După închiderea desbaterilor, s'a făcut o prea frumoasă excursie la Turda; s'a făcut un pelerinaj la mormântul lui Mihai-Viteazu, depunându-se o coroană și flori, apoi s'au vizitat fabricele de tras sârmă, sticlărie, ciment, etc.

La fabrica de tras sârmă „Industria sârmei S. A.", s'a organizat o masă în onoarea congresiștilor, unde d-l D. Rațiu, președintele consiliului, a evidențiat rolul ce-l au reprezentanții Corpului în desvoltarea economică a Ardealului.

D-l Gh. Ionescu, președintele secției Cluj, arată ce s'a făcut pentru îndrumarea industriei pe calea intereselor noastre naționale, relevând bunăvoința ce a întâlnit-o la conducătorii de până acum ai întreprinderilor din Cluj. Își exprimă speranța că printr'o colaborare strânsă între elementele autohtone și cele din vechiul Regat se va da o desvoltare și mai mare activității industriale din Ardeal.

D-l **N. Butculescu**, decanul Corpului, relevă marea operă înfăptuită pe tărâmul economic în Ardeal, la care a contribuit și Corpul nostru, în sânul căruia este fericit să constate o perfectă armonie între elementele minoritare și cele naționale.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI ȘI CRIZA ACTUALĂ

Ne așteptăm să vedem în curând regulată și întărită puterea de emisiune a *Băncii Naționale a României.* Sub impresiunea unei ipoteze fericite, scriem cele de mai jos.

Ei bine, într'o asemenea situațiune, putea-va B. N. R. să rămână în rolul creditorului asigurat, care — după ce a împrumutat suma — așteaptă fără grijă achitarea totală sau parțială, la scadențele stabilite? sau

Va socoti B. N. R. că mai cu seamă astăzi rolul ei de *supraveghetoare activă* a mersului pieții, — și de *intervenientă serioasă* poate înlătura pericolul anunțat de toate clopotele observatoarelor noastre economice ?

* * *

1.— *Formarea disponibilităților.*— Se știe cum se execută circulația de obiceiu în vremuri de război. Fenomenul în parte s'a prezentat și la noi, prin acumularea unor mari cantități de numerar în mâinile particularilor, din cheltuelile făcute pentru trebuințele războiului. După război numerarul acesta căutând plasamente, s'a îndreptat către Bănci, Comerț, Industrie, etc.

In aceiași perioadă post belică însă Comerțul și Industria noastră începură a fi alimentate — ca în vremurile bune — de *creditul* extern. Asemenea credite de altfel mai erau favorizate și de dispozițiunile restrictive care nu lăsau liberă ieșirea mijloacelor de plată din țară.

Vrând nevrând dar constatăm și pe calea aceasta trecând echivalentul mărfurilor importate, în tezaurele băncilor, creditându-se conturile furnizorilor cu sumele respective.

Ușurința cu care se găseau fonduri de lucru atunci, a condus la mulțimea creanțelor economice de după război, cu participația Băncilor noastre.

Alături de aprovizionările externe, plătite până la o vreme cu leii rămași la noi în țară, — apărură furniturile pe credite mai lungi, 1—2 ani. Contractările acestea s'au făcut în speranța că va sosi în curând vremea, când *exportul nostru* ne va aduce *mijloace de plată internaționale* din belșug, astfel ca să nu mai avem diferențe între leul de hârtie și cel de aur.

2.— *Epuizarea disponibilităților.* — Speranța aceasta depărtându-se continuu și venind vremea regulării multora din scadențele noastre, — atât Comerțul cât și Industria s'au adresat Băncilor pentru procurarea de fonduri.

Băncile s'au găsit astfel într'o continuă cerere de numerar: fie pentru executări de angajamente externe: fie pentru achitarea depunerilor streine, prin cumpărăturile de cereale, petrol și lemne de la noi.

Cum se vede, până la o vreme Băncile noastre se satisfăceau cu numerarul flotant aflat din belșug în țară.

In această perioadă B. N. R. lucra mai mult pentru procurarea de fonduri Statului. Era o prelungire a serviciilor pe care B. N. R. le făcea Statului, până ce acesta își va fi pus în funcțiune noile lui legiuiri de impozite.

Reescontul la B. N. R. atunci era cu totul redus, întrucât se aștepta reconstituirea stocului de aur al Băncii, cu ceiace sperăm să ne revie de la Moscova, din Germania și de aiurea. In asemenea împrejurări se nădăjduia să se înceapă *emisiuni legale pentru creditul privat.*

3. — *Emisiuni silite.* — Cum am văzut de pela sfârșitul anului 1920 încep asaltările Băncilor cu cereri de numerar, pentru nevoile amintite mai sus.

In asemenea condițiuni, vrând nevrând, Băncile s'au adresat regulatoarei creditului și circulațiunii, Banca Națională a Romîniei. Aceasta s'a găsit împinsă astfel, mai departe peste trebuințele Statului, să acorde credite prin emisiuni lipsite de raportul statutar.

Acțiunea aceasta din partea Băncii Naționale, a fost chibzuită întrucât a oprit atunci, provocarea unei crize, din cele mai dezastruoase.

4.— *Specula leului.*— Câtă vreme s'a lucrat cu emisiuni în condițiunile de mai sus, pentru nevoile interne ale țării, — deprecierea leului nostru de hârtie, încă nu era atât de accentuată. Când însă emisiunea începe a fi utilizată direct sau indirect, — pentru plăți externe, și încă pentru achitarea grăbită a depunerilor provizorii streine, — deprecierea și-a urmat cursul său natural. In adevăr, lipsită de sprijinul pe care-l are în vremuri de *export îndestulător*, emisiunea rămase fără nici un ajutor.

Alături de aceste cauze de scădere a leului nostru de hârtie, am mai constatat acțiunea unei specule directe asupra leului. Era în privința aceasta *specula à la Baisse* care stimulă prin tot felul de informațiuni, târgul pe termen asupra leilor noștri.

Or cum besiștii erau foarte bine informați și organizați, le-a fost ușor să vândă pe termen de multe ori cantitățile cerute de lei, pentru ca acești speculanți la scădere să-și procure leii la termen în condițiuni mult mai avantajoase, de cât prețul în momentul încheerii târgului pe termen.

Și se întâmplă acest lucru cu toate că bieții cumpărători își fixau termenele de achitare, atât la perioadele de export ale porumbului, cât și acele ale grâului.

Speculanții cunoșteau însă mai bine insuficiența exportului nostru și mai cu seamă știau că ceia ce avem de exportat, era de multe ori acoperit cu lei streini depuși la băncile din țară.

5. Măsuri restrictive. — In asemenea condițini, oamenii noștri politici, rău informați, necunoscători ai situațiunii, și absorbiți în toată făptura lor de pregătirea răspunsului la atâtea interpelări, au recurs pe dibuite mai la toate mijloace de îndreptare. Astfel după ce au experimentat timid mijloacele lui Witte, *cumpărarea monetei naționale de pe piețele streine*, au trecut la blocarea depozitelor streine, apoi la oficiul de control al plăților streine.

In toată această vreme de răceală față de creditul extern, singura nădejde a Băncilor noastre, a fost la Banca Națională a României.

Că nevoile unor atari vremuri nu au fost satisfăcute tocmai voluntar de B. N. R., o dovedesc desele intervenții pe care le făceau Băncile la B. N. R., precum și ecourile respective din presa zilnică.

6. Reactivarea intervenției Băncii Naționale a României.— Ei bine, față de ceia ce a făcut B. N. R., și a făcut mult, trebuie s'o recunoaștem, poate să zică Banca Națională și acum: *am făcut destul, nu pot face mai mult!?*"

Noi credem că nu, pentru că a se lăsa lucrurile la răspântia de astăzi, însemnează a se închide ochii în fața celei mai crude realități.

Nu, B. N. R, nu trebuie să-și economisească sprijinul său, când știe că sânt atâtea. Băncile noastre care, direct sau indirect, au greutăți serioase cu plățile streine amânate, cu reducerea datoriilor de ipoteci rurale, etc. Aceste greutăți cată să fie bine cunoscute de B. N. R., pentru ca dela cas, la cas, printr'o procedare metodică și bine studiată, să se îndrepteze lucrurile. Procedându-se astfel restabilește creditul multora din Instituțiunile noastre de credit, redându-le puterea *de atragere a creditului extern*, care odată îmblânzit, va face să se reia activitatea economică, anemiată azi mult prin lipsa mijloacelor de lucru.

Dela înviorarea vieții economice, va decurge și încrederea în *acțiunile bancare*, care au intrat până și în mâinile cele mai modeste, pe speranța justificată a viitorului unor asemenea valori.

In rolul acesta, pe care-l întrevedem realizabil pe curând, voim să vedem noi pe B. N. R., lucrând sub forma celei mai complecte discreționi, pentru înlăturarea greutăților, pe care nu le-ar putea suprimă ușor Băncile noastre, lăsate la propriile lor forțe.

Soluțiuni practice, care să mulțumească și pe creditorii externi prin plăți imediate, se vor găsi cu atât mai ușor, cu cât elementele care vor trata aranjarea, vor fi mai stăpâni pe ceia ce pot să propună. In urma unor asemenea aranjamente, ștergân-

du-se mulțumitor trecutul, se vor stabili și bazele sigure ale *viitorului nostru credit extern.*

O asemenea acțiune din partea *Băncii Naționale a României* mai este justificată și pentru marile servicii pe care le-au adus băncile noastre: *Comerțului, Industriei, Statului, Consumatorilor.*

Pentru a se vedeà mai bine aceasta n'am avea decât să suprimăm pentru un moment activitatea acestora și am vedea cum consecințele legii agrare, ale aprovizionărilor, ale diferențelor de valută etc. se întind dincolo de Stat până la Banca de emisiune.

Astăzi însă grație Băncilor noastre, B. N. R. își-are asigurată cea mai serioasă pavăză, care nu lasă nici o pierdere să ajungă până la diriguitoarea circulațiunii noastre monetare.

Cum se vede este nevoe de cunoașterea situațiunii adevărate, pentru ca apoi, fără surle și trâmbițe să se procedeze la supraalimentări de credite, acelora care merită și ar avea nevoe de ele. Rezultatele unor asemenea supraalimentări ar urma să fie întrebuințate mai întâi pentru întărirea Băncilor noastre, iar diferența pentru dividendul acționarilor, elemente demne de toată solicitudinea.

Măsura *supraalimentărilor de credite*, cerută pentru Băncile noastre, va avea darul să le pună și pe acestea la nivelul colegelor streine de pe piața noastră, care sunt necondiționat sprijinite de tutoarele lor din străinătate pentru toate greutățile extraordinare ce le-au putut atinge și pe acestea.

Supraalimentarea cu credit va face să ne înoiască viața noastră economică cu toată intensitatea cuvenită și în toate ramurile de producțiune, care tânjesc de atâta vreme.

Socotim că nu este bine să scăpăm din vedere că, *astăzi* piața noastră are nevoe de credite, astăzi când creditul extern este atât de rezervat.

N'avem motive să credem că Banca Națională a României va ezità să realizeze dorința de mai sus, care de altfel corespunde unor experiențe făcute fericit de Banca Națională a României în alte ocaziuni, și cari astăzi n'ar avea nevoe de cât de 4, 5 miliarde. Executarea măsurii de mai sus poate să înceapă de pe acum, adică înainte de sosirea potopului de aur pe care-l așteptăm.

Sp. Iacobescu
Profesor la
Academia Comercială

AVIZ. — **Domnii membri ai Corpului Contabililor precum și abonații la Revistă, cari își mută domiciliul, sunt rugați a înștiința imediat corpul pentru a li se putea trimite revista în mod regulat și face comunicări.**

COMITETUL

Comerciale. Financiare. Sociale.

EXPOZIŢIA DELA WEMBLEY*) (LONDRA)

După ce am trecut în revistă, în numărul precedent, cum se prezintă industria pură engleză, voi expune cele văzute în pavilioanele destinate pentru expunerea produselor din coloniile engleze.

Canada. — In acest pavilion era expusă o întreagă bogăţie minerală. Scopul principal al acestei expoziţii a fost să identifice lumea cu bogăţiile naturale, îndemnând populaţia să se expatrieze şi să colonizeze cât mai mult aceste provincii.

Technicienii englezi au făcut ce a fost posibil omeneşte, ca să prezinte cât mai bine şi pe înţelesul tuturor. Vedeai în miniatură o întreagă panoramă a unei regiuni cu ape, dealuri, munţii acoperiţi cu zăpadă, câmpii cu flori, complectate cu drumuri de fer, vapoare, etc. Trenurile mergeau mânate de electricitate, se opreau la staţiuni, până vedeai că se opresc la ultima staţiune din Canada. Vapoarele circulau pe mare şi fluvii, în miniatură, fără să se ciocnească, oprindu-se în porturi. Era o reprezentaţie de care nu te mai săturai privind'o.

In pavilionul acestei colonii, „Canada", erà instalată o fermă complectă cu: casa fermierului, grajduri, staul, fântână, apoi vitele şi oile, cari veneau şi se duceau singure, fie la păscut, fie la adăpat. Oile se duceau singure la muls, ba ceva mai mult, le vedeai murdare şi după câteva minute apăreau spălate, curăţate, tunse de lână. Toate mânate cu electricitate. Era expusă întreaga industrie a Canadei, care se compunea din: o secţie comercială, unde erau expuse maşini, mobile, maşini mecanice de spălat, pescărie, tutun, etc. Intr'un cuvânt, în pavilionul „Canadei" vedeai situaţia aşà, ca şi cum ai fi fost acolo şi ai fi studiat starea economică a acestei regiuni. In acest pavilion erà şi un birou de propagandă înzestrat cu diferite lucrări în limbile engleză şi franceză şi care aveà însărcinarea să dea orice informaţiuni în legătură cu starea economică a Canadei şi înlesnind emigrarea celor ce voiau să se instaleze în Canada.

Australia. — Pavilionul Australiei şi al grădinilor sale ocupă o suprafaţă foarte mare şi reprezintă nu numai industriile statului australian, astfel cum sunt azi, dar şi posibilitatea de desvoltare. Dorinţa Australiei a fost de a face ca vizitatorul să rămână cu impresia că este o ţară ale cărei produse naturale sunt aşa de multe şi variate, că este imposibil să le apreciezi. Era în minia-

*) Vezi No. 10—11.

tură panorama orașului și portului *Sydney* cu apă veritabilă. Vedeai vapoarele cum veneau și se duceau, cum debarcau publicul și mărfurile și după aceea își continuau drumul, toate acestea cu ajutorul electricității. Erau instalațiuni pentru lucrarea pietrelor prețioase, a scoicilor, opalurilor. Vedeai mina de cărbuni în miniatură, cum se făceà extragerea cărbunilor. Ferestrae pentru tăiatul lemnului, fasonarea lui și transformarea în mobile. Extragerea aurului și curățirea lui. Vedeai o fermă model, care se ocupa cu crescătoria de porci, oi, etc. Fructele cele mai frumoase erau etalate cu măestrie. Pomii instalați în expoziție cu fructele pe ei, mașini de tuns oile, de spălat lâna, de scărmănat, de tors, și apoi de transformat în stofe, ca și vopsitorii de stofe. Australia excelează prin creșterea vitelor, atât pentru carne cât și pentru lapte. Cultura cerealelor e foarte dezvoltată. Ca să evidențieze felul culturei, erà reprezentată o câmpie semănată cu grâu copt. Mașina tăià grâul, nu de la pământ, cum se face la noi, ci cu câțiva centimetri mai jos de spic, așa că aduna numai spicele, iar paele rămâneau pe câmp. După aceea spicele adunate, erau treerate la mașina de treerat și obțineau un grâu cât se poate de frumos. Tot ce am spus mai sus erau reprezentate în mic. Australia dă atâta grâu, că satisface toate nevoile Angliei și mai exportă și în alte state.

Noua Zeelandă. — Dispune de o mare bogăție minieră, de care îți poți da bine seama, imediat ce ai aruncat o privire în pavilionul ei. Pavilionul acestei colonii ocupă o suprafață foarte mare și e înconjurat de diferite plante, cari se cultivă în această țară. Chiar exteriorul acestui pavilion este construit și împodobit cu desemnuri uzitate în această țară. Este o țară foarte bogată în minerale, păduri, animale sălbatice pentru blănuri. Cultura cerealelor foarte desvoltată, deasemenea industria pielăriei și a blănurilor, cultura albinelor și a pomilor fructiferi. Locuitorii se ocupă cu creșterea animalelor speciale pentru măcelărie, iar într'un pavilion era un tren frigorifer, în mic, deasemenea erau expuse publicului vacile, ce erau crescute pentru lapte și alături, aparatele de muls lapte, ce curgeà așà de frumos, că-ți veneà să întinzi paharul și să-l bei, dar ce păcat că nu era realitate, ci numai miniatură. Intr'un galantar era o reprezentație sportivă executată în unt. Crescătorie de păsări foarte multe și variate. Această țară este bogată în izvoare de ape termale și în special în cascade, ale căror căderi de apă sunt de folos industriilor așà de desvoltate în această regiune.

Nigeria. — In acest pavilion erau expuse diferite tipuri de locuințe și plante, de asemenea erau reprezentate diferite tipuri din viață sălbatică a locuitorilor.

Ocupația principală erà extragerea aurului din apă și lucrarea dinților de elefant (fildeș). Englezii au stabilit aici spitale și o universitate pentru educația negrilor.

Malaya. — In acest pavilion erau expuse diferite tipuri de locuinţe. Această regiune este bogată în păduri, arborele de cauciuc, şi aici creşte trestia de mare foarte lungă. Locuitorii se ocupă cu ţesătoriile, mobile şi lucrarea cauciucului.

Africa de Est. — In acest pavi ion erau expuse diverse produse alimentare, căprioare, păsări, cereale, cafea, animale.

Palestina. — Era reprezentată printr'o frumoasă expoziţie de produse, pietre, obiecte de lemn de măslin de Helbron. Insă o lucrare foarte frumoasa ce atrăgeà atenţia tuturor era „O moschee lucrată în sidef".

Ceylon. — In acest pavilion era o expoziţia de struguri vinuri şi tutun.

Africa de Sud. — Pavilionul era construit în stilul olandez vechiu. Această regiune este bogată în minereuri, în special *aurul şi diamantul.* Erau instalaţiuni speciale pentru lucrarea minereurilor, în acest pavilion erau expuse toate produsele agricole, de oarece în această colonie se cultivă mult cerealele, bumbacul fructele etc. De asemenea se cresc struţi pentru frumoasele lor pene. Intreagă regiune erà reprezentată în miniatură şi brăzdată de drumuri de fier. In acest pavilion erau şi două cinematografe care arătau filme pitoreşti şi industriale din toate timpurile, precum şi voiajul Prinţului de Galles în Africa de Sud.

De asemenea era un biurou de informaţiuni, gata să dea informaţiunile necesare, celor ce se interesau de situaţia acestei regiuni.

India. — Pavilionul erà superb construit cu turle şi minareturi, cu diferite bazare de mărfuri din această regiune, ca : fildeş, bijuterii, lemn, ebonit, argintărie, aramă, mătase, broderii, parfumerii.

Intr'un cuvânt, această expoziţie ne-a arătat toată puterea de producţie a Angliei şi a coloniilor sale şi dece se luptă Anglia să menţină coloniile, de oarece în ele, găseşte toate produsele de care are nevoe.

Pe lângă toate acestea mai erà şi un parc special de petrecere unde găseai toate distracţiile posibile ; mai ales după ce făceai studiul întregului imperiu britanic, te întorceai în acest parc pentru a-ţi descreţi fruntea şi a te distrà câteva ceasuri.

Alex. C. Vasilescu

BANCA MOLDOVA

— Societate Anonimă —

Capital deplin vărsat şi rezervă Lei 70.000.000

Centrala: IAŞI

Sucursale: *Bucureşti, Galaţi, Chişinău, Cernăuţi, Bălţi, Cetatea-Albă (Ackerman), Orhei, Leowa, Reni, Tighina şi Tarutino*

Antrepozite: *Iaşi, Roman, Reni şi Bălţi*

Telegrame Adr.: „MOLDOBANCA"

Contabilitate. Drept comercial.

ABSOLVENTUL COMERCIALIST DE IERI ŞI CEL DE AZI

Un strigăt de alarmă

Inainte de războiu, absolventul Şcolii Comerciale Superioare, odată eşit de pe poarta şcolii, era primit cu braţele deschise în ori-ce întreprindere comercială, industrială sau bancară şi razele unui viitor strălucit începeau să-i zâmbească.

Acest absolvent, devenit un funcţionar de biurou, erà bine considerat şi chiar stimat pentru meritele sale, de către conducătorii întreprinderilor în cari erà chemat să-şi desfăşoare activitatea, şi faptul acesta îi dădeà un imbold la muncă, văzând că perspectivele de progres îi sunt destul de largi.

Nu tot-aşa însă stau lucrurile în epoca post-belică; acelaş absolvent de atunci, care azi se află în toiul carierii sale, cât şi cel nou de azi, ambii se izbesc de greutăţi extra-ordinare în cariera lor de contabili.

Şi mă veţi întreba, care este cauza acestei stări de lucruri?.

Este oare datorită faptului, că un extra-ordinar de mare număr de tineri cu studii necomplecte, mulţi din cauza relei stări materiale, iar alţii din cauza relei voinţi la învăţătură, au dat un asalt viguros, ocupând un mare număr de posturi, cari altă-dată erau ocupate de specialiştii de mai sus, elemente destul de capabile?

Acest surplus de funcţionari de biurou nepregătiţi, cari se numesc contabili şi cari în realitate nu sunt decât contabili improvizaţi, contribue în mare parte, la criza de posturi ce se resimte actualmente şi totodată la scăderea prestigiului, de care se bucură înainte absolventul comercialist.

Pretinşii contabili de mai sus, văzând că prin puţină muncă şi fără surmenaj intelectual, pot ajunge la acelaş nivel în carieră, ca şi comercialiştii, au inundat cu ofertele lor prin toate biurourile şi cum se mulţumeau cu salarii mai mici, au fost imedirt angajaţi, concurând în acest mod munca rodnică a adevăraţilor contabili cari şi au ros coatele ani dearândul pe băncile şcolii, pentru obţinerea acestui titlu.

Patronii întreprinderilor comerciale precum şi instituţiunile bancare, în dorinţa lor de câştig cât mai mare, s'au mulţumit şi cu aceşti scriitori, numai pentru a nu plăti salarii mari, angajând şi pe câte-un comercialist, pentru a le conduce adevăratul mecanism contabil şi totodată spre a'şi forma cadre pentru instruirea celor de mai sus.

Ştie oricine, câte greutăţi materiale avea de întâmpinat acela ce vroia să urmeze în cursul superior, mai ales elevii lipsiţi de mijloace, şi iată în fine la ce rezultate am ajuns!

Am avut foarte mulţi colegi, cari după ce eşiau seara de la cursuri, se duceau să mediteze alţi şcolari din diferite cursuri inferioare, pentru-ca, cu micele sume obţinute dela aceştia să-şi poată plăti gazdele, mulţi din ei fiind provinciali, căci ştiut este că înainte de războiu, nu erau decât patru şcoli superioare de comerţ în toată ţara.

Din cauza crizei acute de numerar, prin care trec toate ramurile economice din ţară şi care paralizează orice activitate comercială, precum şi din cauza prea marelui număr de funcţionari, s'a început cu concedierile şi astfel rămân mulţi fără lucru.

Faptele de mai sus contribue foarte mult la scăderea demnităţii şi prestigiului de care comercialiştii noştri se bucurau altă dată, şi iată dar că din această cauză suferim, atât materialmente, cât şi moralmente.

De ce oare această soartă nemeritată, pentru aceia cari formează termometrul şi busola întregului edificiu economic ?.

Poate, vre-o întreprindere comercială sau de bancă să progreseze fără concursul nostru ? De sigur că nu.

Această stare de lucruri, care dovedeşte cum sunt priviţi comercialiştii şi de câte greutăţi se lovesc, a determinat pe mulţi părinţi de a nu'şi mai înscrie copii la şcolile de comerţ.

Mulţi comercialişti, terminând şcoala, s'au înscris la Politechnică, iar o bună parte au intrat în armată, devenind ofiţeri de administraţie sau chiar combatanţi.

Foarte mulţi din colegii noştri au dorit să se înscrie la facultatea de drept, aici însă s'au izbit de o baricadă puternică.

Dece oare aceasta ? Ar fi de dorit, ca legile învăţământului să nu fie aşa de vitrege faţă de noi, căci a ne lua dreptul de a ne cultiva, este echivalent cu a ne lua dreptul de a vieţui.

Şi vă'ntreb, dece oare liceanului i se permite să urmeze la Academia de comerţ şi nu se monopolizează aceasta numai pentru comercialişti ?.

Este oare seminaristul care are cu totul altă menire, mai bine pregătit pentru facultatea de drept, decât comercialistul care în cei patru ani de la comerţ studiază dreptul civil, administrativ şi comercial ?.

Cer dela cei în drept să analizeze bine această comparaţie şi sunt sigur că se vor convinge de temeinicia pretenţiunilor noastre.

Revenind asupra primului subiect, vă pot afirma că nici în biurourile bancare colegii noştrii nu se bucură de o situaţie mai bună, iar în instituţiunile mari de bancă unde bântue protecţionismul şi favoritismul, să nu vă mire faptul când veţi găsi pe câte un comercialist de ai noştrii cu destulă practică, operând în faimosul registru Cartea-Mare şi adiţionând sume fabuloase înşirate în coloane chilometrice.

Ştiţi cu toţii efectele acestui surmenaj, cari nu sunt altele de cât : slăbirea vederei, încovoiarea şirei spinării, anemia şi în

fine tot complexul de boli nervoase care slăbesc organismul nostru.

Nu merită oare un asemenea funcționar perfect rutinat și capabil de lucrări mai frumoase și mai importante de cât cea de mai sus, ca după un număr de 8—10 ani de serviciu, să fie selecționat și scos din rândul acelora ce lucrează automat ?

Un alt concurent s'a ivit după războiu în femeia funcționară.

De sigur că nu putem fi contra acestei concurente, atâta timp cât este vorba de personal femenin, pregătit pentru funcțiunea de biurocrată ; când însă, din alte considerații de cât cele ale serviciului pretat, ocupă locul unui funcționar, suntem în drept să protestăm.

Nu este oare faptul acesta și un pericol social în acelaș timp ? De sigur că da, căci femeia părăsind pentru toată ziua căminul pentru a putea lucrà în biurou, neglijează menajul, lasă copiii neîngrijiți și fără educație și iată că în felul acesta viața de familie începe să decadă, iar căminul conjugal devine din zi în zi mai șubred.

O altă consecință ar fi descreșterea natalității, exemplul îl avem în Franța, unde femeia a devenit independentă muncind ca și bărbatul.

Și când vă gândiți, că sunt atât de multe ocupațiuni și lucruri frumoase în industria casnică, unde femeia ar putea lucrà cu folos spre binele și folosul familiei și al țării !

Este de dorit, ca toate aceste greutăți și pericole de cari ne lovim zilnic și cari din zi în zi tind să ne sugrume și să ne paralizeze progresul nostru, să trezească în sufletul absolvenților comercialiști un spirit de conștiință și de ambiție.

Mulți din cititorii acestor rânduri mă vor acuzà de sigur că sunt de un egoism extra-ordinar, le voiu răspunde însă că nu.

Vreau din tot sufletul și este chiar și de dorit ca toții cetățenii țării să cunoască contabilitatea, care este știința ordinei, dar vreau însă în acelaș timp, ca toți aceia care au muncit cu adevărat pentru obținerea titlului de contabil, să se bucure de roadele muncii lor, așa că tot ce e specialist să fie apreciat și evidențiat.

Colegi Comercialiști ! Animat fiind de via dorință pentru triumful cauzei noastre drepte și însuflețit totodată de instinctul colegial, fac un apel călduros la sentimentele D-v. colegiale, rugându-vă din tot sufletul, ca în aceste momente critice pentru noi, să strângeți rândurile D-v., unindu-vă prin conștiință și solidaritate și termin strigându-vă sus și tare :

Absolvenți Comercialiști din toate unghiurile țării, treziți-vă, fiți la înălțimea demnității D-v., faceți ca renumele nostru să reînvie și fiți siguri că izbânda va fi de partea noastră.

S. Aronsohn

TRIBUNALELE COMERCIALE ŞI VIZA REGISTRELOR PENTRU INCHEIERE.

In no. 7—8 din revista noastră, am arătat că rău şi fără temeiu procedează unele tribunale comerciale, când pe registrele legale ce li se prezintă spre viză conf. art. 27 din codul de comerţ, fac uneori diferite menţiuni nefavorabile cu privire la regularitatea şi ordinea operaţiunilor înscrise.

Cu date scoase din experienţa zilnică, precum şi cu citate din cel mai autorizat doctrinar comercialist, Cesare Vivante, am dovedit cu prisosinţă, că tribunalul n'are nici în drept şi nici în fapt, facultatea de a face vre-o apreciere subiectivă asupra regularităţii sau neregularităţii registrelor, şi că toate drepturile organelor judiciare, în această privinţă sunt cele prescrise de art. 27 c. c,, de a aplica această viză în forma şi redactarea prevăzută lege.

Iată că realitatea vine să demonstreze dreptatea susţinerilor noastre.

In urma unui apel, introdus de societate anonimă de furaj „Alianţa", contra unei vize nelegal aplicată, Curtea de Apel s. II rezolvă această chestiune în sensul vederilor noastre, dispunând anularea vizei în forma cum ea a fost aplicată de Tribunalul comercial s. I-a şi facerea unei alte vize, conform articolului 27 din codul de comerţ.

Redăm aci, în întregime, redactarea şi motivarea acestei deciziuni.

„Curtea de Apel din Bucureşti Secţia II.
„Deciziunea comercială no. 209 bis.
„Audienţa din 31 Octombrie 1925.
„Preşedenţia d-lui C. Macri, Consilier.
Prezinte: D-l I. Stăncescu Buzeu, Consilier
„ A. Lerescu.

„Azi fiind judecarea apelului făcut de către Societatea ano-„nimă de furaj „Alianţa" în contra încheierei cu No. 7998/925 a „Trib. Ilfov secţia I comercială.

„La apelul nominal s'a prezentat apelanta prin D-l avocat „ . . . a desvoltat motivele de apel în sensul celor cuprinse „în petiţiunea de apel, cerând admiterea lui.

„CURTEA

„Având în vedere apelul făcut de către „Alianţa" Societate „anonimă de furaj în contra încheierei cu No. 7998/925 a Tribu-„nalului Ilfov Secţia I comercială.

„Având în vedere că prin încheierea aplicată, Tribunalul „vizând spre încheiere registrul jurnal al numitei societăți, cu „această ocaziune a adăogat mențiunea că este neregulat ținut, „întrucât operațiunile nu sunt trecute zi cu zi.

„Având în vedere susținerile apelantului de a reforma zisa „încheiere în sensul că ea să fie pusă pe registru în conformitate „cu art. 27 din c. com., fără nici un fel de mențiune.

„Având în vedere că conform dispozițiunilor din art. 27 din „cod. com., Tribunalul este ținut să pună pe registrele pe care „comerciantul este obligat de a le avea, la prezentarea lor, la „finele anului, sub ultima operațiune înscrisă în registru, viza „Tribunalului, în redacțiunea arătată precis de acest text, fără „nici un control asupra regularității și ordinei operațiunilor din „registru.

„Având în vedere că chiar dacă prin art. 27 din cod. com. „ar fi autorizat, fără a face acest control, totuși întrucât natura „comerțului făcut de apelanta nefiind din acelea cari fac operațiuni „comerciale în fiecare zi, apelanta nu poate face aceste operațiuni „în registru, decât la datele când s'au efectuat afacerile sale, iar „nu zi la zi.

„Că așà fiind apelul este întemeiat și cată a fi admis în „sensul cerut.

„Pentru aceste motive
„In virtutea legei
„Decide

„Admite apelul făcut de Societatea anonimă „Alianța“ în „contra încheierii cu No. 7998/925 a Tribunalului Ilfov, S. I. „comercială și

„Dispune a se viza pe registru conform art. 27 din cod. „com. fără nici un fel de mențiune.

Dată și citită în ședință la 31 Octomurie 1925.

(ss) *C. Macri* (ss) *I. Stănescu Buzău* (ss) *A. Lerescu*

* * *

Din cuprinsul acestei deciziuni — jurisprudențe, se vede deci clar, că toate protestările noastre contra sistemului adoptat de tribunale, au fost pe deplin îndreptățite.

Mențiunile nelegale aplicate până acum pe registre, au produs mari turburări și dificultăți comercianților în fața organelor fiscale, cari, întemeiându-se pe asemenea adnotațiuni găsite la vize, au îndepărtat pur și simplu, registrele prezentate ca neexacte și nesincere, stabilind astfel impuneri arbitrare, după bunul lor plac.

Afară de aceasta, asemenea observațiuni au fost extrem de jignitoare pentru expertul contabil sau contabilul autorizat, care contrasemnând registrele respective, s'a vazut atins în demnitatea și capacitatea sa profesională.

Legea Trancu-Iaşi a stabilit partea de răspundere a contabilului în ce priveşte exactitatea, sinceritatea şi regularitatea operaţiuoilor înscrise, astfel că semnătura unui contabil autorizat sau expert, sub ultima operaţiune, este o chezăşie destul de puternică pentru organele chemate să aplice viza [1])

A. Lehrman

ADRESA INAINAINTATĂ D-LUI MINISTRU AL JUSTIŢIEI

Domnule Ministru,

La adresa noastră No. 278 din 19 Iunie 1925, pe care o anexăm în copie ne-am permis să relevăm interpretarea greşită ce se dă la unele Tribunale art. 27 cod. comercial, adăugându-se la viza anuală a registrelor diferite aprecieri cu privire la starea registrelor.

Argumentele noastre de atunci sunt confirmate acum de către Curtea de Apel Bucureşti Secţia II, care prin sentinţa comercială No. 209 bis din 31 Octombrie 1925 spune precis:

„Considerând că având în vedere că conform dispoziţiunilor din art. 26 cod. com. Tribunalul este ţinut să pună pe registrele, pe care comerciantul este obligat a le avea, la prezentareă lor, la finele anului, sub ultima operaţie înscrisă în registru, viza Tribunalului, în redacţiunea arătată precisă e acest text fără niciun control asupra regularităţi şi ordinei din registru admite apelul făcut de Societatea „A" în contra încheieri cu No. 7998 1925 a Tribunalului Ilfov Secţia I Comercială şi *„dispune a se viza pe registre conform art. 27 cod. com. fără nici un fel de menţiune".*

Cum în cursul lunilor Ianuarie Martie, se vizează în întreaga ţară zeci de mii de registre pentru anul 1925, pentru a se evita numeroasele discuţiuni şi procese la care ar da naştere viza cu diferite menţiuni necuprinse în art. 25—27 cod. com., cu onoare vă rugăm să binevoiţi a dispune să se dea o circulară Tribunalelor din ţară cu privire la modul cum trebue făcută viza în conformitate şi cu ultima hotărâre a Curţi de Apel Secţia II-a.

Primiţi, vă rugăm Domnule Ministru, asigurarea deosebitei noastre stime.

Decan
(ss) **N. Butculescu**

Director
(ss) **V. M. Ioachim**

1) Corpul Contabililor a intervenit în repetate rânduri atât la Ministerul de Justiţie cât şi la Tribunal arătând greşala ce se face prin adăugarea la viza anuală a registrelor aprecierii asupra regularităţii ţinerii registrelor.

Ne pare bine că printr'o sentinţă judecătorească obţinută de colegul nostru s'a confirmat punctul nostru de vedere (N. R.).

Profesionale și Colegiale

DELA CORPUL CONTABILILOR

Camerile de muncă. Codul cooperației. Inscrierea la drept. Cercul de studii comerciale

Prima ședință a Corpului Contabililor și a titraților în științele comerciale, ținută în localul propriu din str. Dr. Manolescu, No. 12 (fostă Teilor), în ziua de 20 Noembrie 1925.

S'a luat cunoștință de memoriul întocmit de d-l **V. M. Ioachim**, directorul Corpului, cu privire la propunerile Corpului la **proectul Camerelor de Muncă**. S'a cerut o reprezentare mai largă pentru salariații din comerț, menținerea caracterului de organe reprezentative ale salariaților cari să-și apere ei înșiși interesele, desființarea cotizațiilor, rămânând numai impozitul adițional, judecarea diferendelor dintre patroni și salariați prin comisii arbitrale, prezidate de un magistrat, garanții de independență față de partidele politice, controlarea gestiunii de către censori cu pregătire contabilă, **votarea directă, nu prin delegați, etc.**

S'a hotărît ca o comisiune să prezinte acest memoriu d-lui ministru Chirculescu în cursul săptămânii, în acest timp se va intervenì pe lângă parlamentari ca să susțină deziderateie Corpului.

D-l **Ath. Galan**, director în Ministerul Muncii, a citit raportul comisiei compusă din d-nii N. Arghir, A. Galan, V. M. Ioachim, P. Drăgănescu-Brateș, Gr. Mladenatz, și N. K. Constantinescu, însărcinate să studieze anteproectul **Codului Cooperației**, care s'a aprobat cu mici modificări. Prin acest proect se relevă dependința prea mare a tuturor unităților cooperative, de puterea executivă, ceeace va împiedica desvoltara cooperativelor după nevoile vremii; de aceea se cere ca autorizarea de funcționare să se dea de justiție, la judecarea celor ce conduc cooperativele să ia parte totdeauna și magistrați; dizolvarea să nu se poată face decât pentru anumite cazuri grave, să nu se impună cooperativelor ce capital trebue să subscrie la Centrale; se mai cere ca în alcătuirea Centralelor să fie cât mai bine reprezentați cooperatorii, să nu se facă diferențiere între federale după felul cooperativelor, să se înființeez **„Uniuni speciale de îndrumare și control"**, etc.

Acest raport se va înaintà d-lui Ministru al Muncii, care în congresul dela Cluj și-a exprimat dorința să cunoască și părerile Corpului.

S'a hotărît apoi ca în ședința viitoare să se discute rapoartele cu privire la „Reforma învățământului profesional" și „Asigurările sociale", urmând ca asupra acestor chestiuni Corpul să înainteze observațiunile sale.

D-l **N. Butculescu**, decanul Corpului, citește memoriul cu privire la înscrierea la drept a absolvenților școalelor superioare de comerț, memoriu ce urmează a fi prezentat d-lui Ministru al Instrucțiunii.

Se fixează ziua de Vineri 11 Decembrie, ora 7 seara, pentru redeschiderea „Cercului de studii comerciale" cu conferința d-lui **Gr. L. Trancu-Iași**, președinte de onoare, fost ministru al Muncii, care va vorbì despre: „Cooperația și rolul nostru".

MEMORIUL ADRESAT D-LUI MINISTRU AL MUNCII ŞI COOPERAŢIEI

Iată Memoriul înaintat de Consiliul superior al Corpului Contabililor D-lui Ministru al Muncii şi Cooperaţiei cu privire la Codul Cooperaţiei:

Domnule Ministru,

Urmând apelului ce aţi făcut de a avea *opiniunile cooperatorilor cultivaţi sau experimentaţi*, cât şi însărcinării ce am primit prin votul ultimului nostru congres dela Cluj, deschis sub preşedinţia d-voastră, ne permitem ca în cele ce urmează să vă facem cunoscut observaţiile şi propunerile noastre privitoare la ante-proiectul de Cod al Cooperaţiei ce aţi întocmit cu convingerea că contribuţiile noastre ar putea fi utile cauzei într'o cât de mică măsură.

Inainte de a intra în expunerea acestor observaţii, credem însă potrivit, de a stabili, pe deoparte, raporturile de fapt şi de drept ca au avut loc între membrii Corpului nostru cu specialişti şi între mişcarea cooperativă românească, iar pe de altă parte, a examina situaţia actuală a acestei mişcări în lumina ideilor generale asupra cooperaţiei.

I

Rolul comercialiştilor în cooperaţia română

Membrii Corpulul contabililor şi titraţii în ştiinţele comerciale, prin pregătirea lor profesională ca şi prin cunoştinţele lor de specialitate, sunt indicaţi a servi atât întreprinderile cooperative cât şi cele capitaliste, ca unele ce se aseamănă pe latura lor technică comercială, industrială şi financiară.

Ca urmare, erà firesc ca între preocupările conducătorilor Corpului nostru să intre şi chestiunea organizaţiei întreprinderilor cooperative. Aceasta cu atât mai mult cu cât rolul comercialiştilor în acest fel de întreprinderi a fost recunoscut încă dela 1903, deodată cu înfiinţarea Centralei Băncilor Populare, când ei au fost chemaţi în serviciul acestei instituţii şi au contribuit mult cu munca şi cunoştinţele lor de specialitate la în-

drumarea și organizarea technică a instituțiilor cooperative românești.

După înfăptuirea împroprietăririi, deodată cu creșterea însemnătății economice a cooperației, crește însă în mod necesar și rolul specialiștilor, chemați să contribue la organizarea economică și educația profesională a claselor muncitoare — în special a plugarilor.

Suntem bucuroși a constată că și Dvs. ați recunoscut rolul acestor specialiști, atât cu ocazia cuvântării ce ați ținut la deschiderea congresului nostru, cât și cu prilejul alcătuirii anteproiectului de cod ce face obiectul cercetării noastre.

Dar, pe lângă activitatea individuală pe care numeroși membri ai Corpului nostru au desfășurat-o în favorul mișcării cooperative, organizația noastră a înțeles să se ocupe de mișcarea cooperativă și ca Corp constituit. Astfel, în congresul dela 1923, ținut la București, s'a desbătut chestiunea *Rolului Cooperației și a Titraților în științele comerciale în viața agricolă a țării*. Reproducem ultima parte a moțiunei votată atunci, privind o chestiune de actualitate în lumea cooperației române:

„In acest scop și pentru a puteà realizà o colaborare eficace a cooperației agricole, cu celelalte instituțiuni reprezentând comerțul și industria țării, socotim ca indispensabil concursul elementelor de specialitate — agronomi și titrați în științele comerciale — pentru îndrumarea technicei agricole, comerciale și financiare".

Această parte a moțiunii atinge atât problema *antagonismului între cooperație și capitalism*, cât și chestiunea *specializării întreprinderilor cooperative*. Și nu putem fi decât satisfăcuți că punctul nostru de vedere, exprimat prin referatul supus discuțiunii congresului din 1923, a fost recunoscut ca adevărat de specialiști în materie, străini și români[1]).

---

1) Asupra primei chestiuni raportul nostru din 1923 se exprima astfel: „Sunt fără îndoială *linii* sau laturi, care *despart drumurile celor două organizații* economice, dar sunt și *linii care le fac să meargă paralel*, pe același drum, al urmăririi maximului de producție". In această chestiune d-l B. Lavergne într'o ultimă lucrare a sa constată: „Pe *latura repartiției* sociale a veniturilor națiunii *cooperativa este* adversara, *opusul direct al societății capitaliste*. Insă, înfățișată sub *raportul technicii* comerciale și industriale, cooperația în realitate *modifică foarte puțin, capitalismul*".

In ce privește *specializarea* celor două categorii de întreprinderi raportul nostru din 1923 constata: „Iar dacă vom examina poziția actuală ocupată în viața economică românească de cele două feluri de organizații economice, vom găsi o *repartizare deja stabilită a rolurilor*. In adevăr, proprietatea solului arabil fiind în proporție de 90% în mâna țărănimii, interesele economice ale agriculturii revin în mod natural a fi reprezentate în cea mai mare parte prin intermediul organizațiilor cooperative. In același timp, interesele comerțului și industriei sunt și vor fi încă mult timp reprezentate prin organizețiile capitaliste

In această chestiune d-l Gide recunoscând existența unor interese

In congresul dela Cluj din a. c., s'a discutat chestiunea: *Rolului specialiștilor în organizațiile cooperative în legătură cu Codul cooperației* și s'a votat următoarea moțiune:

„Al doilea Congres al Corpului contabililor și titraților în științele comerciale, recunoaște că de pe urma reformii agrare, cooperația a dobândit o importanță deosebită în viața economică a țării.

Pentru ca această mișcare însă, să-și poată îndeplini cu maximum de rezultate rolul ei, Congresul socoate că *întreprinderile cooperative românești trebuesc puse pe noi baze juridice și technice*. Dar această nouă organizare, Congresul crede că nu va putea fi obținută decât sub imperiul unei *autonomii cât mai largi a cooperației față de viața politică*, căci numai sub un asemenea regim se va putea afirmà și în această direcție *inițiativa particulară* și face cu putință o *colaborare* mai întensă a elementelor de specialitate.

Ca urmare, spre a puteà înlesni comercialiștilor contribuția lor la alcătuirea viitoarei legiuiri cooperative, *Congresul autoriză Consiliul superior al Corpului*, ca în timp util, să ia *inițiativa convocării unei conferințe de cooperatori specialiști*, care examinând problemele cooperației române în complexul lor, să formuleze propuneri concrete pentru reorganizarea întreprinderilor cooperative în legătură cu alcătuirea viitorului Cod al cooperației române".

In executarea acestei moțiuni ar fi revenit Consiliului superior al Corpului să ia inițiativa convocării unei conferințe de specialiști, de comun acord cu alte organizațiuni profesionale și culturale. Cum însă timpul rămas până la depunerea în Parlament a proectului de Cod al cooperației este foarte scurt, am trebuit să amânăm pregătirea acestei lucrări mai complecte, rămânând ca în prezent să ne mărginim la prezentarea memoriului de față, care reprezintă vederile membrilor Corpului nostru în această chestiune, cu o considerare însă cât mai largă a complexului de probleme de care este legată chestiunea reorganizării cooperației în țara noastră.

---

antagoniste, prevede totuși, că: *„In marginea solidarității sociale"* — care unește prin infinite legături diversele categorii economice, și *va produce* o diviziune a muncii între cele două categorii de întreprindere.

Acest punct de vedere a fost recunoscut ca adevărat și pentru mediul nostru social. Astfel d-l I. G. Duca, în ședința Camerii dela 26 Noembrie 1923, declară: „Sunt cooperatist, pentru că sunt convins că *viitorul este al cooperației*. In *sate*, cred, că *trebue desvoltată mișcarea cooperatistă*, fiindcă e singura capabilă să corespundă nevoilor de credit ale sătenilor". „Iar în ultimul congres al cooperației, d-l Mihalache, se pronunța astfel: „Azi *societatea*, este adevărat, *nu se poate servi numai de unul din sisteme*. Sunt câmpuri unde este nevoe de capitalism, ca industriile mari de exemplu, pentru că cooperația nu a ajuns încă la acest grad puternic de desvoltare".

II.

Situația actuală a cooperației românești în legătură cu codul cooperației

Pentru a puteà caracterizà cât mai precis situația actuală a cooperației române în legătură cu problemele ce pot fi rezolvite printr'un Cod al cooperației, credem necesar să privim chestiunea atât în lumina complexului de cauze care au provocat nașterea și desvoltarea cooperației moderne în țările apusului, cât și în lumina condițiunilor speciale ale mediului românesc.

A. Câteva idei asupra cooperației în general

Complexul de cauze care au favorizat rapida desvoltare a cooperației în diferitele țări, credem a le puteà reduce la două: 1⁰. Creșterea numărului salariaților în industrie și al micilor proprietari în agricultură; 2⁰. Superioritatea metodelor cooperative.

1⁰. *Creșterea numărului salariaților* în industrie și al *micilor proprietari* în agricultură, este în legătură strânsă cu lichidarea treptată a regimului feudal agrar și cu întronarea regimului capitalist — bazat pe principiile de *proprietate și libertate individuală*. Ori, cooperația a eșit tocmai din nevoia de a face ca de aceste două bunuri să se bucure și clasele muncitoare, care constituesc majoritatea covârșitoare a consumatorilor și producătorilor.

Este adevărat că până la războiu, datorită desvoltării deosebite ce o luase țările industriale, *cooperația de consum* trecuse pe primul plan, dând naștere răspânditei teorii *„a domniei consumatorului și a cooperației integrale"*, care însemnà de fapt recunoașterea supremației unei singure forme cooperative. După războiu însă—pe urma aplicării reformelor agrare într'un mare număr de țări—dobândește o deosebită importanță și *cooperația agricolă*, în legătură cu creșterea însemnătății sociale și economice a micilor proprietari rurali.

Acestei schimbări de fapt, trebuia în mod firesc să-i corespundă și o evoluție în gândirea cooperativă, evoluție ce s'a pus cu strălucire în lumină la ultimul congres cooperativ internațional dela Gand, când pe baza referatului d-lui A. Thomas s'a votat următoarea rezoluție, pe care credem necesar s'o reproducem, în prima ei parte:

„Al XI-lea Congres al Alianței Cooperative Internaționale constată convergența părerilor cooperatorilor din toate țările asupra caracterelor care aparțin în comun tuturor societăților cooperative, oricare le-ar fi forma, și care le disting de societățile de capitaluri"... *„El vede în desvoltarea crescândă a acestor relațiuni (dintre diversele forme ale cooperației) condițiunea unei*

economii naționale și internaționale organizate nu în vederea profitului, ci pentru satisfacerea trebuințelor".

Această recunoaștere a existenții unor caractere comune între diversele forme cooperative — care confirmă *unitatea de fond a întregii mișcări cooperative* — este cu atât mai prețioasă cu cât vine din partea unui for internațional, în care majoritatea covârșitoare aparține încă reprezentanților cooperativelor de consum.

În adevăr, realitatea este că toate formele cooperative sunt îndreptățite la viață, numai că fiecare din ele cer condițiuni speciale de desvoltare, care pot fi prezente în unele medii și lipsi în altele. De aceia, esențialul este de a alege formele potrivite mediului și mai cu seamă de a aplică *metodele cooperative*, căci numai astfel se va putea obține maximum de rezultate. Și vorbind de aceste metode trebue de înțeles nu numai caracterele care privesc *repartiția bunurilor* — și care o deosebesc de metoda capitalistă, ci și de caracterele privind *producția bunurilor* — și prin care aceste două metode se aseamănă. O ideie clară despre ființa în cooperație a acestei serii duble de caractere ne-o dă următoarea definiție a d-lui Goedhardt, președintele Alianței cooperative internaționale:

„Cooperația este o *mișcare economică*, al cărei obiect este organizarea prin metodele sale proprii a unui *sistem mai perfecționat de producție și distribuție* a tuturor celor necesare pentru existență".

Această definiție pune în lumină superioritatea cooperației: a) atât pe *latura tehnică*, care este în strânsă legătură cu organizarea producției; b) cât și pe *latura socială*, care este în legătură cu organizarea distribuției. Este în deosebi de folositor de a pune în lumină *„acest dublu caracter care face forța cooperativelor"* [1]) tocmai în mediul nostru, unde s'a valorificat mai mult latura socială, care este mai apropiată de *metodele politice*, decât latura tehnică, care este legată mai mult de *metodele economice*, datorită intervenției prea adânci a statului.

2⁰. *Superioritatea metodelor cooperative.* Vom pune în evidență prin câteva date superioritatea metodelor cooperative.

a) *Superioritatea tehnică.* Vom produce câteva date asupra asociațiunilor de consum și de credit, fiind cele două forme cooperative mai mult răspândite.

În *cooperativele de consum*, superioritatea se exprimă, între altele, prin *concentrarea* la extrem a *operațiunilor comerciale.* Această concentrare se manifestă în două chipuri: 1) prin existența unui mic număr de societăți—cu tendințe de fuzionare — cari servesc un număr mare de membri, — număr în continuă creștere; 2) prin aprovizionarea acestor cooperative de către un

1) B. Lavergne. Cooperația de consum în Franța 1923.

număr restrâns de magazine centrale, adesea numai unul sau cel mult două pe țară.

O ideie despre forța acestei concentrări ne poate oferi cifrele de mai jos, privitoare la cooperativele de consum afiliate magazinuluui central cu sediul în Hamburg:

	1920	1923
Numărul societăților	1.291	1.275
„ membrilor	2.714.109	3.516.286
sucursalelor	7.797	8.530

Am putea spune că prin această concentrare, dusă la maximum, se dobândesc *toate foloasele economice ale trusturilor*, dar fără neajunsurile lor sociale.

In *cooperativele de credit*, superioritatea organizației financiare se evidențiază prin sumele considerabile ce ele ajung să realizeze sub formă de economii și credite. Spre a pune în lumină această superioritate, dăm câteva cifre asupra mijloacelor financiare de care dispuneau la anumite date cooperativele germane și italiene, paralel cu datele privitoare la marile bănci de depozite engleze, care sunt considerate ca cele mai superioare organizații financiare capitaliste:

Anul	Nr. și felul băncilor	Resurse proprii	Resurse străine	Resurse proprii	Resurse străine
		(în milioane)		(în procente)	
1920	9 Bănci engleze (lei aur)	49.025,—	3.200,—	6.5.%	93.5,%
1907	12.188 Coop. germane (mărci)	59,3	1.500,9	3.3,%	96.7,%
1922	410 Coop. italiene (lire)	2,1	79,1	3.2,%	96.8,%

b) *Superioritatea socială*. Pe această latură, a repartiției venitului, societățile cooperative se deosibesc de asociațiile de capitaluri, dar deosebirea nu conduce la *„abolirea profitului"*, după cum greșit s'a interpretat formula d-lui Gide. Metoda cooperativă aduce numai un nou criteriu de repartiție a profitului, care însă nu numai că nu suprimă *interesul personal* în activitățile economice, dar din contră îi lărgește bazele, interesând direct la producție masele de producători și consumatori. In acelaș timp, trecând conducerea economică și profitul de partea factorului muncă, stabilește un deplin *accord între interesele individuale*, cari cer o parte cât mai echitabilă din venit, și *între interesele generale*, cari cer îmbunătățirea și sporirea producției.

c) *Superioritatea morală*. Pe latura morală, superioritatea cooperației reese din conceptia superioară ce o are această mișcare despre *viața socială*, pe care o consideră sub ambele ei aspecte de *categorii economice și sufletești*. Această concepție se manifestă în întreaga activitate și organizație a acestei mișcări, în care se dă cea mai mare importanță elementului sufletesc și răspândirii *principiilor* cooperative, adică *ideilor*, ca unele ce exprimă sinteza experiențelor trecute și în acelaș timp solidaritatea intereselor morale *permanente* ale generațiilor succesive.

Iar expresia cea mai înaltă a acestei concepțiuni o găsim în funcționarea acelor mari „Uniuni naționale", cari se ocupă numai de latura socială și morală a cooperației, guvernând mișcarea prin mijlocirea ideilor, adică în numele principiilor cooperative pe cari le reprezintă și le apără.

B. Situația actuală a cooperației române

In lumina ideilor expuse mai sus, privind cooperația în general, putem trece la țara noastră, spre a constată, pe deoparte, în ce măsură sunt prezente cauzele cari au determinat desvoltarea cooperației în țările apusului, iar pe de altă parte, spre a caracterizà asociațiile economice cari funcționează în țara noastră sub numele de „cooperative".

Aplicarea reformei agrare într'o măsură așà de adâncă, pe cuprinsul întregului regat, a făcut ca numărul micilor proprietari să crească într'o măsură considerabilă. Desigur că această situație este o *primă condiție economică favorabilă pentru desvoltarea cooperației în formele ei agricole.* In schimb însă numărul salariaților din industrie este cu mult mai puțin important — și în prezent numai în unele regiuni — și de aceea, condițiunile economice de moment, sunt mai puțin favorabile pentru desvoltaera cooperației în formele ei industriale.

Iar în ce privește posibilitățile de a pune în practică metodele cooperative, trebue să ținem seamă și de *elementele sufletești,* cari sunt mai puțin favorabile, căci ele sunt în funcție de gradul de cultură al masselor și al conducătorilor ei direcți.

Deocamdată, ca o stare de fapt și ca rezultat al condițiunilor economice și sufletești trecute — variind dela o regiune istorică la alta — funcționează pe întreg cuprinsul țării, sub numele de „cooperative", peste 10.000 de asociații economice diferite,[1]) cu caractere deosebite, și a căror existență nu poate fi ignorată cu prilejul alcătuirii nouei legiuiri cooperative.

Acum, căutând a caracterizà situația actuală a acestor asociații, prin prisma ideilor generale de mai sus le vom puteà grupà în următoarele trei mari categorii:

a) Cooperative adevărate.
b) Cooperative capitaliste sau individualiste.
c) Cooperative artificiale.

a) *Cooperativele adevărate,* constituesc grupa cea mai puțin numeroasă. Incadrăm în această primă grupă acele asociații

---

1) Aci vom produce câteva date publicate cu ocazia congresului din Ianuarie a. c., privind numărul cooperativelor și al membrilor în 1924. Grupând cooperativele în două mari tipuri, găsim:

Afiliate Centralelor din București	8 890	Soc. cu circa	1.400.000 membri
„ Federalelor din provincile alipite	2.096	„ „ „	500.000 „
Total . . .	10.986		1.900.000

economice cari răspund unor nevoi reale, se întreţin în primul rând prin forţele lor proprii şi respectă principiile cooperative, atât sub raportul condiţiunilor de fond cât şi celor de formă. Cum este şi firesc, cele mai multe societăţi din această categorie le găsim funcţionând în Ardeal, unde mediul economic şi cultural este mai înaintat.

b) *Cooperativele capitaliste*, formează grupa cea mai numeroasă. Intră în această grupă aproape totalitatea băncilor populare din vechiul Regat — care s'au extins şi în Basarabia — precum şi o mică parte din celelalte forme cooperative. Trebue să recunoaştem că aceste asociaţii sub raportul elementelor sufleteşti răspund şi unora din cerinţele cooperative, adoptând unele forme juridice corespunzătoare. In schimb însă, *structura lor financiară este capitalistă*. In condiţiunile date, în care s'au putut desvolta aceste societăţi, nu se putea altfel. Dar ceeace este demn de reţinut, este faptul că ele constituesc un organism *economic sănătos*, căci răspund unor nevoi reale şi se întemeiază în principal pe mijloacele proprii ale celor asociaţi.

c) *Cooperativele artificiale*, constituesc a treia grupă, destul de importantă ca număr de societăţi şi mai puţin importantă ca număr de membri. Considerăm ca atare acele societăţi, care au luat naştere pe urma unor nevoi trecătoare sau avantajelor procurate de stat. Intră în această grupă cea mai mare parte din cooperativele de consum, agricole şi diverse, funcţionând în V. Regat, sau după tipul acestora, în provinciile alipite.

De această triplă situaţie de fapt am trebuit să ţinem seama în propunerile ce facem mai jos ca contribuţiuni la legiferarea cooperaţiei.

Pe de altă parte, am ţinut seamă şi de raportul forţelor sociale schimbate de după războiu, cărora trebue să le corespundă şi noui raporturi de drept între Stat şi Cooperaţia română. Ca urmare a acestui complex de raporturi schimbate, am ţinut seama şi de rolul mai activ ce trebue să aibă pe viitor la *conducerea superioară* a cooperaţiei române, atât reprezentanţii direcţi ai mişcării, cât şi reprezentanţii Băncii Naţionale.

III.

Contribuţiuni la legiferarea cooperaţiei

In cele ce urmează vom face observaţiunile noastre asupra ante-proectului de Cod al cooperaţiei, insistând şi făcând propuneri în deosebi la acele dispoziţiuni care credem că pot influenţa scăderile mai evidente constatate în actuala organizaţie a cooperaţiei române.

Putem reduce aceste scăderi la următoarele trei: a) existenţa unui prea mare număr de *creaţiuni artificiale*, pe urma desvoltării disproporţionate a unora din formele cooperative care

nu corespund încă nevoilor mediului nostru, fapt care provoacă şi foarte multe abuzuri; b) o *organizaţie inferioară* sub raportul tehnicei comerciale şi financare; c) *un amestec prea adânc al puterii executive de stat* în administraţia cooperativelor, fapt care creşte şi posibilităţile de amestec a partidelor politice. Iar în ce priveşte *cauzele principale ale acestor scăderi*, le putem reduce la următoarele patru: 1) Sistemul de autorizare al constituirii cooperativelor; 2) Insuficienţa şi nesistematizarea controlului preventiv; 3) Greşita specializare a funcţiunilor pe care le îndeplinesc federalele şi centralele; 4) Insuficienţa mijloacelor morale şi materiale de care dispun centralele, şi de care depind într'o largă măsură buna organizare şi funcţionare a celorlalte două grade de întreprinderi cooperative.

CAP. I

Organizaţiunile cooperative de primul grad

1. *Constituirea şi desfiinţarea cooperativelor (art. 5 şi 51)*

In condiţiunile de după războiu, sistemul de a autorizà funcţionarea cooperativelor şi a procedà la lichidarea lor pe cale administrativă, a dat rezultate negative. In adevăr, sistemul n'a putut împiedicà constituirea unui extrem de mare număr de cooperative artificiale, precum n'a condus de loc la lichidarea lor din oficiu. De aceia credem mult mai potrivit a se adoptà sistemul autorizării şi lichidării prin justiţie, aceasta fiind mai puţin supusă influenţelor unilaterale[1]). Ar rămâne centralelor numai atribuţia de a-şi da avizul de funcţionare către judecătorii. Iar pentru a se puteà practicà în această materie o politică unitară, avizul de funcţionare către judecătorii va trebui dat numai de o singură autoritate — Consiliul superior — care-l va exercità direct sau prin delegaţii lui (organe proprii sau federale de control).

2. *Dispoziţiuni noi introduse în ante-proect*

Art. 2. (Din ediţia II-a). Din redactarea acestui articol nu reese posibilitatea funcţionării *cooperativelor cu caracter mixt*, a căror prezenţă este cu deosebire necesară în ţări agricole ca a noastră, unde se face prea mare risipă de forţe prin înfiinţări de mai multe cooperative în aceiaş localitate, când de cele mai multe ori una singură ar puteà răspunde tuturor nevoilor.

Art. 18 atinge două chestiuni: a *mizelor sociale* şi a *variabilităţii capitalului*.

---

1) A se cerceta în această privinţă sistemul adoptat de legiuitor în 1923 prin art. 3 şi 53 din legea persoanelor juridice.

Credem că trebue adoptat și în organizația noastră cooperativă, ca în toate celelalte țări, *sistemul părților sociale*, care corespund acțiunilor din societățile anonime. Ca urmare legea va trebui să prevadă *obligația ca statutele să stabilească valoarea unei părți sociale și dispoziținea ca un membru să nu poată subscrie o nouă parte socială, mai înainte de a fi achitat integral partea subscrisă anterior*.[1])

Prin dispoziținea introdusă la acest articol, de a se permite retragerile parțiale de capital, se slăbește inutil baza de credit a cooperației. In această privință este concludentă părerea d-lui V. Brătianu, exprimată cu ocazia participării sale la lucrările comisiunii pentru unificarea legislației cooperative:

„Pentru a face cooperația să profite de capitalul disponibil aglomerat în bănci, trebue un regim legal, care să suprime variația de azi a capitalului cooperației prin putința retragerii lui de către membri". (Vezi „Viitorul" din 28 Decembrie 1920).

De aceia trebue adoptat sistemul art. 23 din statutele Băncilor noastre populare tip. 31 și a art. 22 din legea germană, adică a *permite variația capitalului numai în funcție de intrarea și eșirea membrilor*.

Art. 22 și 43. Se stabilesc ca norme generale pentru toate cooperativele: a) un cerc limitat de activitate; b) limite procentuale la distribuirea beneficiului; c) un fond de rezervă indivizibil.

Dar credem că nu se pot aplică asemeni dispoziținni deopotrivă tuturor formelor și tipurilor de cooperative. Mai potrivit este a se adoptă în această privință sistemul legiuitorului dela 1903, ca aceste dispoziținni să fie aplicate numai la anumite categorii de cooperative anume avantajate prin lege.

Art. 27. Nu credem potrivită cu interesele cooperației dispoziținea de a declară *prin lege* demis un membru care și-a strămutat domiciliul, când el poate fi legat printr'un întreg trecut de cooperativa și localitatea lui de origină. Asemeni dispoziținni în practică dau naștere la fricțiuni și conflicte — cu caracter personal și politic — care nu pot fi folositoare mișcării.

Art. 49. Pentru a scoate federalele de sub sfera de influență a intereselor locale lăturalnice, nu credem potrivit a li se acordă dreptul de a convocă adunările generale ale cooperativelor afiliate, ci numai dreptul de a cere organelor statutare această convocare, iar în caz de nesatisfacere de a se adresa justiției.

3. *Dispoziținni ce urmează a fi complectate*

Dispoziținile dela art. 45 urmează să prevadă toate registrele ce sunt recunoscute ca obligatorii de codul de comerț. De-

1) A se cerceta art. 119 și 136 din legea asupra cooperativelor din Germania.

asemenea articole speciale urmează să regulamenteze chestiunea *Bilanțului și Inventarului*, în armonie cu dispozițiunile corespunzătoare din codul de comerț.

CAP. II.

Avantagii

(Art. 84—128)

La acest capitol avem de observat că ante-proectul nu are dispoziții corespunzătoare actualei legi a băncilor populare, care are un capitol special consacrat „Băncilor Populare care lucrează cu Casa Centrală" și care formează astăzi 9/10 din totalul acestui fel de cooperative. Vechiul legiuitor concepeà să încurajeze prin aceste dispoziții speciale anumite tipuri de cooperative — mai înaintate — fără însă ca să interzică constituirea altora mai înapoiate ca principii cooperative, dar care corespund cerințelor mediului nostru. Astfel legiuitorul dela 1903 s'a găsit în prezența a peste 700 de bănci populare, înființate după codul de comerț, a căror existență nu a putut-o nesocoti. Prin ante-proectul actual se pare că se adoptă o altă concepție de a se impune crearea unui singur tip de cooperative, ceeace însă nu a fost posibil nicăeri.

De aceia, credem potrivit să se favorizeze constituirea tipului special al „cooperativelor care lucrează cu Casele Centrale". In acest scop, legea va impune centralelor obligațiunea de a cere cooperativelor ce voesc să lucreze cu ele anumite condițiuni speciale, ce vor fi înscrise în statutul lor tip. Astfel, la Centrala de Credit, în afară de păstrarea condițiunilor prevăzute în art. 31 din actuala lege, s'ar mai puteà adoga și alte condițiuni ca: a) răspunderea socială să fie nemărginită sau un multiplu al capitalului subscris; b) poate, indivizibilitatea fondului de rezervă, etc.

CAP. III.

Unitățile cooperatiste de al doilea grad

Acì avem de observat că nu reese clar posibilitatea constituirii de uniuni speciale de îndrumare și control. Sau, din cercetarea a 323 de cazuri de federale și centrale cooperative din apus, rezultă că numai în 10 cazuri funcția de control este îndeplinită de aceiaș organizație care exercită și o funcțiune economică. In restul de 313 cazuri, aceste două funcțiuni — diferite prin natura lor — sunt specializate și îndeplinite de organizațiuni deosebite, stând sau nu în raporturi organice între ele.[1])

1) A se cerceta tabloul celor 323 organizațiuni federale în rev. „Cooperația" din Aprilie a. c., în art. „Organizarea Centralelor Cooperative pe funcțiuni economice și sociale".

Federalele

(Art. 68—75)

Observăm că ante-proectul introduce trei principii noui cu privire la constituirea și funcționarea federalelor: a) obligativitatea federalizării; b) cercul limitat de activitate; c) gruparea pe un singur fel de cooperative sau federale mixte cu gestiuni separate.

a) *Obligativitatea federalizării* în țara noastră, unde s'a aplicat principiul controlului de drept al unei Federale (Centrale) de stat, credem că nu-și are locul. In adevăr, în V. Regat cu toate că n'a existat această obligativitate, s'au federalizat 9/10 din băncile populare, iar dacă în federalele de cooperative procentul de federalizare este mai mic, această stare de fapt se datorește duratei mai recente a acestor cooperative, cât și faptul că ele nu răspund — în cea mai mare parte — unor nevoi reale. A admite această obligativitate, ar însemnă a interzice posibilitatea excluderii eventuale a unităților federate, care, în extremis, poate fi necesară pentru a face să se respecte principiile de bază ale federalei lor. Inscrierea acestei obligativități credem că-și găsește explicarea numai în faptul că prin ante-proect dreptul de control al cooperativelor este trecut deodată — prin lege — tuturor federalelor, care însă nu toate sunt pregătite pentru acest rol.

b) *Raza limitată de operațiuni*. Este adevărat că Federalele noastre au o rază prea mică de activitate și se simte nevoia concentrării lor, însă ea nu trebue să se facă pe regiuni administrative legate și de interese politice, ci pe *regiuni*, cât mai mari, *economice*. De aceia socotim că legea nu trebue să determine cercul lor de activitate, și mai cu seamă să nu-l lege de hotarele unui județ.

c) *Gruparea cooperativelor în federale*. Înțelegem ca legea să permită constituirea federalelor: a) atât pe *feluri de cooperative*, adică federale de bănci populare, federale de cooperative de consum etc.; b) cât și pe *funcțiuni economice și sociale*, adică bănci federale, federale de aprovizionare și consum, uniuni de control, etc.

Să reproducem în această privință dezideratul votat de congresul cooperativ al tuturor felurilor de cooperative convocat de către Consiliul General al Casei Centrale al cooperației în Decembrie 1919 și care sună astfel:

„*Pentru operațiunile economice*, se va lăsă deplină libertate societăților cooperative de a se organizà în *federale* după nevoile regiunii, *pentru control și îndrumare* însă, toate unitățile cooperative dintr'o regiune — inclusiv federalele — vor urmà să formeze o *uniune specială* de control și îndrumare, cu un consiliu comun și cu un congres anual".

Ca urmare vechile *„Federale de bănci populare“* s'au transformat în *„Bănci federale”*, primind ca membre tot felul de cooperative cu nevoi de credit şi astfel, după cum se vede din cifrele de mai jos, a crescut mult şi numărul celorlalte feluri de cooperative afiliate lor:

Anii	Nr. Băncilor populare	Nr. Cooperativelor
1918	1.984	55
1923	3.334	784

Mai observăm că ante-proectul, în a doua lui ediţie, prevede putinţa constituirii de federale mixte, însă cu secţiuni aparte şi cu gestiuni speciale. Dar realizarea în practică a gestiunilor speciale ar cere ca fiecare secţiune să aibe o personalitate juridică aparte şi astfel în realitate am avea tot atâtea federale câte secţiuni sunt.

d) *Cenzorii federalelor.* Un complex de consideraţii face să se simtă nevoia ca federalele să aibă nevoe pentru controlul şi îndrumarea lor technică ca şi a unităţilor federate, de un specialist. De aceia credem potrivit ca legea să prevadă obligaţia ca *unul din cenzori să fie un expert contabil*, dintre acei cari au avut o activitate practică sau publicistică în cooperaţie. Acest cenzor expert ar fi delegat de Banca Naţională, de câte ori federala este datoare la una din centrale, iar când federalele nu sunt datoare la aceste centrale, desemnarea expertului s'ar face de către adunarea generală a federalei sau de Corpul Contabililor.

Federalele şi Uniunile de control

(Art. 76—83)

Credem foarte bine venită inovaţia principială a ante-proectului de a trece controlul unităţilor de primul grad asupra federalelor. In sprijinul acestei noui organizaţii vine şi posibilitatea subvenţionării federalelor de către centrale.

Dar nu credem potrivite anumite dispoziţiuni care tind ca această trecere de atribuţiuni să se facă deodată tuturor federalelor, precum nu credem potrivite şi anumite atribuţiuni ce s'a acordat „comitetului de revizuire al cooperativelor” de pe lângă federale.

1) *Atribuţiunile de control ale federalelor.* In adevăr, nu este în interesul unei bune organizări a controlului de a se trece deodată dela extrema de azi, a „Controlului Centralist”, la extrema „Controlului divizat pe judeţe”. Este mai întâi nevoe de a se organiză şi unifică controlul de stat, dându-se în atribuţiile unei singure centrale însărcinată cu controlul tuturor unităţilor cooperative de orice fel, şi apoi treptat organizate serviciile de control ale federalelor. Alminteri, generalizându-se dela în-

ceput controlul prin federale, s'ar puteà compromite ideia însăși. In această concepție comitetul de control prevăzut de ante-proect ar fi necesar numai ca un „Comitet de specialitate", însă care să aibe o legătură organică cu consiliul federalei.

2) *Acțiunea disciplinară și acțiunea în justiție.* Nu credem a fi util pentru mișcare ca aceste atribuțiuni să fie trecute în sarcina federalelor. Prima atribuțiune nu poate fi exercitată cu autoritatea și obiectivitatea necesară decât de către comisii speciale prezidate de magistrați și funcționând pe lângă Consiliul superior. De asemenea, atribuțiunea de contencios — în special cea cu caracter penal — va puteà fi exercitată cu mai multă competință și cu economie de forțe și de cheltueli de către un serviciu central, funcționând pe lângă acelas Consiliu superior.

3) *Constituirea uniunilor de control.* Dacă ne luăm după spiritul dispozițiunilor art. 68, al. 2, din ed. II a ante-proectului, constituirea acestor uniuni de control ar fi posibilă. In adevăr, acest aliniat sună astfel: „Scopul unei federale poate fi oricare din cele indicate la art. 2 din prezenta lege". Iar acest ultim articol prevede că scopul poate fi „Social, economic sau cultural". Credem însă că este bine ca legea să precizeze clar această posibilitate de realizare viitoare, tot astfel cum legiuitorul dela 1905 a creat posibilitatea constituirii federalelor, cu toate că prima federală n'aveà să ia ființă decât cu 2 ani mai târziu.

CAP. IV.

Organizațiunile cooperative de al 3-lea grad

In organizarea ce o preconizăm în cele de mai jos pentru Centralele noastre cooperative, am avut în vedere atât experiențele din celelalte țări, cât și experiențele făcute la noi timp de 22 ani.

Experiența cooperației din apus ne arată că, Centralele cooperative, ca *organizație administrativă*, sunt emanații directe ale mișcării, și deci dispun de toate organele inerente federalelor — inclusiv adunări generale.

In ce privește *specializarea* lor, ea se operează înainte de toate pe *funcțiuni economice și sociale*. Adică, după cum am arătat la capitolul federalelor, aproape în unanimitatea cazurilor funcțiunea de control este separată de funcțiunile de bancă și de comerț, existând însă, de cele mai multe ori, o legătură organică între ele prin afiliere.

A. Rezultatele Organizației Centralelor cooperative în România

Prima înființată este Centrala Băncilor Populare la 1903, funcționând ca *centrală unitară* pentru tot felul de cooperative și funcțiuni, și fără nici o participare a cooperației cu capital sau la conducere. Începând din 1919 se înființează trei centrale diferite, având însă aproape aceleași funcțiuni de îndeplinit, numai că fiecare dintre ele aveà să lucreze cu un anume fel de cooperative. Organizația dela 1903 a fost potrivită pentru a-și exercità activitatea în direcțiunea preparativelor pentru rezolvirea chestiunii agrare, iar organizația pe baza Decretului Lege dela 31 Decembrie 1918, s'a făcut mai mult în vederea operațiunii trecătoare a aplicării reformei agrare.

Din punctul de vedere special al cooperației însă, ambele feluri de organizații și-au dovedit în urmă și neajunsurile lor.

1) *Rezultatele organizației dela 1903.* Centrala unică, în forma în care a funcționat dela 1903—1918, și-a dat roadele, prin faptul că întreaga mișcare aveà o îndrumare unitară și întreaga conducere erà concentrată în mâna directorului Centralei. Mai târziu însă s'a putut vedeà și neajunsurile acestui fel de organizare:

Mai întâi, *concentrarea conducerii* întregii mișcări în mâinile directorului instituției, ca funcționar de stat, a împiedicat mișcarea să-și pregătească din vreme pe conducătorii ei viitori, și astfel la dispariția prematură a ultimului director al centralei unitare, mișcarea a rămas mult timp dezorientată și lipsită de conducătorii ei firești.

Apoi, *nespecializarea* la vreme a *funcțiunilor* centralei aveà să-și arate și ea urmările ei nefavorabile. In adevăr, dela început s'a concentrat toată atenția la îndrumareà și controlul mișcării, obținându-se în această direcție rezultate cât se poate de satisfăcătoare. Neglijându-se însă cu totul organizarea și pregătirea elementelor de specialitate, pentru serviciul de bancă și cel comercial, după 1914 ea a fost nevoită să deplaseze la aceste servicii organele de control, pentru a da toată desvoltarea operațiunilor de aprovizionări și vânzări în comun, cerute de starea de războiu. Ca urmare, aceste operațiuni comerciale n'au putut fi îndeplinite cu toată competența, iar pe de altă parte s'a destrămat opera de îndrumare și control precedentă.

2) *Rezultatele organizației dela 1918.* S'a făcut un pas înainte în organizare, admițându-se participarea cooperativelor cu capital și delegați în consiliile celor trei centrale. In parte roadele s'au văzut, dar reorganizarea a fost incomplectă, căci direcțiile centralelor au rămas izolate de restul mișcării, neavând o legătură organică complectă și perpetuă cu mișcarea, a căror exponente trebuiau să fie.

Deasemenea, un început bun s'a făcut și în direcția specializării — prin trifurcarea centralelor — numai că nu s'a ales forma cea mai potrivită de specializare dictată de experiențele trecutului.

Ca rezultate negative ale acestor organizații trebue să constatăm: a) înființarea unui prea mare număr de cooperative artificiale; b) dezorganizarea serviciilor de control și îndrumare:

a) Sporirea creațiunilor artificiale

Faptul creerii a două noui Centrale pentru alte forme cooperative decât cele de credit, le-a impus desfășurarea unei activități considerabile în crearea de noui societăți, dar care în multe cazuri nu corespundeau unor nevoi reale.

In această privință este concludentă constatarea autorizată a directorului uneia din aceste centrale:

„In 1919, Casa Centrală a fost organizată pe secțiuni de categorii de cooperative, fiecare secțiune fiind autorizată a constitui anumite cooperative; *și așa s'a întâmplat că s'au constituit într'o localitate mai multe cooperative slabe, în loc de mai puține și mai tari, fiindcă sătenii refuzați de o centrală mergeau la cealaltă.* Așa s'a întâmplat că acolo unde era deja o cooperativă agricolă, s'a mai constituit una de consum, sau cu alt scop, deși acel scop imediat ar fi putut fi satisfăcut prin cea cea agricolă. Cazul s'a petrecut apoi și invers".[1])

Acum, să producem și câteva date care ne îndrituesc să afirmăm existența acestui mare număr de creațiuni artificiale:

1⁰) *O creștere prea mare,* într'un timp prea scurt, a *numărului* societăților de consum și producție, în disproporție vădită față de numărul cooperativelor de credit. Cifrele de mai jos ne arată acest spor al cooperativelor românești din întreg Regatul:

	1913	1924
Nr. societăților de credit	3.301	3.760
„ „ „ consum și diverse .	990	5.130

2⁰) Anumite fapte dovedesc că o *bună parte din aceste cooperative nu există decât cu numele.* In adevăr, la congresele cooperative județene din 1924, pe când cooperativele de credit au fost reprezentate aproape jumătate, celelalte forme cooperative n'au fost reprezentate decât pe sfert. De asemenea, procentul cooperativelor de consum care n'au încheiat bilanțul este în creștere: dela 34 la sută în 1921, la 57 la sută în 1923.[2])

3⁰) Iar sporul cel mare al numărului acestor cooperative este

1) T. Mândru. Cooperația agricolă în rev. „Viața Agricolă". Ianuarie 1925.

2) A se vedea datele corespunzătoare în Vol. „Congresul General al cooperației" 1925 și ultima dare de seamă a Centralei cooperativelor.

datorit în cea mai mare parte *creșterii considerabile a creditului statului*. Cifrele de mai jos ne arată, în procente socotite asupra totalului mijloacelor financiare, cum a crescut acest credit pentru fiecare din formele cooperative de mai jos:

	1910	1923
Cooperative de credit	10%	25%
„ „ consum	27%	70%
„ „ păduri	42%	83%

Creditul statului a fost acordat nerațional, adică contra tuturor datelor experienții, care arată atât în ordine capitalistă cât și în ordine cooperativă, că, prin natura lor, creditul cel mai mare îl suportă întreprinderile bancare, și într'o măsură descrescândă întreprinderile comerciale și mai cu seamă cele industriale. De alminteri acest neajuns a fost remarcat și în ultima dare de seamă a consiliului de administrație al Băncii Naționale către adunarea ei generală [1]).

b) Dezorganizarea serviciilor de control

Fiecare dintre centrale îndreptându-și activitatea mai mult în direcția operațiunilor comerciale, s'au dezorganizat serviciile de control și îndrumare, care au rămas pe al doilea plan. Ca urmare au sporit fraudele, s'au risipit energiile, s'au încordat raporturile între centrale și cooperatori etc. Și aceste urmări au fost mai grave tocmai în rândurile cooperativelor de consum și a celor agricole, *adică tocmai acolo unde creațiunile artificiale sunt mai numeroase* și unde controlul a fost mai insuficient.

Și aceasta explică de ce tocmai la Centrala cooperativelor numărul *afacerilor de contencios* este mai mare și s'a putut ridica numărul lor la peste *două mii de dosare*. Dar aceste abuzuri sunt în legătură și cu insuficiența controlului preventiv, căci cum se dovedește din cifrele de mai jos, numărul inspecțiilor efectuate de această centrală a scăzut [2]):

Anii	1921	1923	1924
Nr. inspecțiilor	1018	774	559

La Centrala băncilor situația este mai mulțumitoare sub raportul controlului, totuși numărul zilelor de inspecție, socotite pe fiecare unitate, este inferior celor întrebuințate de federale, care de sigur că au contribuit și ele la această situație mai bună. Situația acestor zile de inspecție pe anul 1920, reese din cifrele ce urmează:

---

1) Cităm: „Apoi trebue întronat la Cooperativele Sătești principiul mai întâi al capitalului cooperatorilor, care să întreacă capitalul ce cooperativa caută împrumut, pentru că nu este posibil să progreseze o întreprindere care întrebuințează 100 sau 200 mii lei numai ai cooperatorilor și adesea câteva zeci de milioane împrumutate".

2) T. Ionescu-Pașcani în Pagina Cooperației din 29 Martie 1924.

Centrala Băncilor populare	2, 3 zile de fiecare coop.
Federala din Covurlui	2, 6 zile de fiecare coop.
Uniunile din Basarabia	3,— zile de fiecare coop.
Uniunea săsească din Sibiu	3, 5 zile de fiecare coop.

Dar aceste cifre reci ne vor spune mai mult numai când le vom examină în lumina rezultatelor obținute. In adevăr, Sașii organizând un control preventiv permanent și sistematic, au reușit, ca în 35 de ani de activitate cooperativă, să nu aibă decât un singur caz de delapidare. Rezultate satisfăcătoare a obținut și cooperația barasabeană. Dar concludente și edificatoare, fiind din V. Regat, sunt rezultatele obținute de federala din Covurlui, care timp de 7 ani (1916—1920), cât a întreținut un serviciu regulat de revizuire, a făcut posibil să nu se manifeste nici un caz de abuz sau delapidare.[1])

B. Reorganizarea Centralelor Cooperative

In lumina rezultatelor expuse mai sus, credem necesară funcționarea și mai departe a trei centrale diferite, numai socotim că *este nevoe de adoptat un alt criteriu în repartizarea diverselor atribuțiuuni și funcțiuni* între cele trei centrale.

De asemenea socotim fericită dispoziținea ante-proectului pentru constituirea unui „Consiliu superior al cooperației", alcătuit din personalități de mare competință și autoritate cooperatistă, pentru a puteà imprimà întregei mișcări o îndrumare unitară. Dar pentru a se puteà realizà acest deziderat, credem că puterile acestui Consiliu trebuesc întregite prin legături organice cu mișcarea și prin anumite atribuțiuni care să-l pună în contact direct cu unitățile cooperative.

Ca urmare preconizăm funcționarea a trei centrale, având următoarele atribuțiuni:

1) *O Casă centrală a cooperației*, având atribuțiunile de control asupra întregii mișcări și pusă sub autoritatea directă a Consiliului superior.

2) *O Bancă centrală cooperativă*, cu o secție de credit ipotecar și industrial, având a purtà o politică de credit unitară pentru toate organizațiile cooperative de orice fel.

3) *A treia centrală* se va ocupà numai cu *operațiuni comerciale*.

Pe lângă prima centrală urmează să funcționeze un *congres anual*, cu vot consultativ și *cu număr limitat de delegați*. Pe lângă celelalte două centrale vor funcționà *adunări generale anuale*, de asemenea cu un *număr limitat de delegați*, între care vor fi și reprezentanți ai Statului și ai Băncii Naționale. Acest mod de constituire a adunărilor generale înlătură obiecțiunile ce s'ar

1) Vezi A. Galan. Contribuțiuni la viitorul Cod al Cooperației 1925 p. 34—40.

puteà aduce împotriva oportunității lor. Din potrivă, noi credem că, Centralele cooperative numai astfel întregite cu organele lor firești, vor puteà concentrà maximum de mijloace morale și financiare pentru a lucrà cu folos în interesul cooperației și al economiei naționale.[1])

În ce privește actuala *Centrală a obștiilor*, dacă nu o mai credem necesară în forma ei actuală, credem absolut necesare funcțiunile ei, care urmează a fi repartizate între celelalte trei centrale. In special insistăm asupra acelei atribuțiuni care tindeà la *educarea profesională* a micilor agricultori și la *perfecționarea agriculturii* prin intermediul cooperației. In acest scop pe lângă prima centrală preconizăm funcționarea unei „*Direcții de îmbunătățiri și îndrumări agricole*", care să avizeze la mijloacele potrivite ca această funcțiune de educație să fie îndeplinită prin „Cooperative agricole speciale" sau prin celelalte forme de cooperative rurale. In legătură cu funcționarea acestei direcții, va trebui asigurată prezența specialiștilor agronomi în diferitele servicii și grade ale organizațiilor cooperative, puse în serviciul economiei noastre rurale.

I. Casa Centrală a cooperației

(Art. 129-131; Art. 173-183)

Această Centrală ar aveà următoarele cinci categorii de atribuții principale: a) Avizarea constituirei tuturor felurilor de organizații cooperative; b) *Controlul* direct al tuturor federalelor când acestea nu ar fi federalizate; c) *organizarea învățământului*, propagandei și statisticei cooperative; d) *ajutorul* direct și colaborarea cu celelalte centrale și organizațiuni agricole, la edu-

1) Aceste adunări generale au fost cerute de mișcare încă dela constituirea actualelor centrale în 1919, cât și cu prilejul ultimelor congrese cooperative.

Astfel, Congresul cooperativ din 15 Mai 1919, convocat pentru alegerea de membri în Consiliul Centralei băncilor populare, avea să exprime în această materie următorul deziderat:

„Socotim de a noastră datorie, să afirmăm dorința noastră ca societari ai Centralei, că până la înființarea Centralei băncilor populare ca instituție pur cooperativă, ea trebue socotită ca o adevărată *federală mixtă* și ca urmare complectată cu organele sale firești: cu *cenzori și adunare generală*. Altminteri influența acestei centrale asupra mișcării va continua să fie neînsemnată".

Iar congresul regional din București dela 7 Decembrie 1924, privitor la *controlul gestiunilor centralelor*, avea să voteze în unanimitate următoarea moțiune:

„Bilanțul comercial verificat de cenzori se va supune anual *adunărilor generale ale centralelor*, care se vor pronunța și asupra gestiunii consiliilor de administrație. In aceste adunări generale Statul va fi reprezentat în aceeași proporție ca și în consiliile de administrație".

carea economică și profesională a micilor agricultori, cât și *la perfecționarea agriculturii* în genere; e) *avizarea creditelor necesare la Banca Națională* pentru celelalte centrale cooperative.

Organele acestei centrale ar fi: Consiliul superior, Congresul și Secretarul general.

Consiliul superior al cooperației

(Art. 132-136)

Asupra compunerii acestui consiliu, astfel cum el este prevăzut în ante-proect, avem de făcut următoarele observațiuni:

a) Credem că cele două centrale cu caracter economic trebue să aibă un număr mai mic de membri (de ex. 4); iar un număr de membri să fie cooperatori aleși de congres.

b) Credem necesară *prezența în acest consiliu a delegaților Corpului agronomic și a Consiliului superior al Corpului contabililor*. Aceste două corpuri au în sânul lor membri cu o pregătire deosebită din punct de vedere teoretic și practic, cari au adus în trecut și pot aduce și în viitor un prețios concurs organizațiunilor cooperative. In adevăr, specialiștii agronomi și titrații în științe comerciale trebuesc atrași cât mai mult în sânul acestei mișcări, unde este nevoe de cunoștințele lor de specialitate atât la conducerea cooperativelor, cât și pentru răspândirea cunoștințelor agricole și comerciale între conducători și în masa cooepratorilor. A face să fie reprezentate aceste două corpuri, legal constituite, în sânul Consiliului superior al cooperației, înseamnă, credem, a recunoaște munca trecută a acestor specialiști, și în acelaș timp a stimulă și sprijini activitatea lor viitoare în câmpul cooperației române.

Congresul sau adunarea delegaților

(Art. 220)

Pentru a se înlătură neajunsurile constatate și cu ocazia ultimului congres general, este nevoe ca congresul, prevăzut la art. 220 din ante-proect, să se întrunească periodic, iar delegații să fie aleși în raport cu numărul membrilor din cooperative, și nu în raport cu numărul unităților.

De aceea, credem că Congresul trebue să devie un *organ al Casei centrale a cooperației*, convocat anual, întregind autoritatea Consiliului superior și stabilind o legătură organică permanentă și firească cu mișcarea. Iar pentru ca să poată lucră în mod util, numărul delegaților aleși în congres trebue să fie limitat (de ex. 300), repartizându-se pe județe, în raport cu numărul membrilor cari fac parte din cooperativele județului respectiv.

Congresul ar ţine şedinţe plenare, privind interesele întregii mişcări, şi şedinţe pe secţii, cu anumite feluri de cooperative, sau pentru anumite categorii de chestiuni.

Secretariatul general

Aci menţionăm, între serviciile sau direcţiile ce ar funcţiona pe lângă Consiliul superior, absoluta necesitate a acelei *Direcţii de îndrumări şi îmbunătăţiri agricole* de care am amintit mai sus, precum şi nevoia ca personalul de control să fie recrutat dintre specialişti: comercialişti, agronomi, etc.

2. Centrala creditului cooperatist

(Art. 158-163)

Această centrală ar fi o instituţie care ar face serviciul de bancă pentru tot felul de cooperative, tot astfel după cum fostele federale de bănci populare, pentru a răspunde unor nevoi reale, am arătat că s'au transformat, de drept şi de fapt, în bănci federale. Astfel această centrală ar fi în măsură să poarte *o politică bancară unitară şi raţională*, în interesul întregii mişcări cooperative, având o secţie specială pentru creditele pe termen lung.

Ca urmare, ea trebue desărcinată de toate atribuţiunile actuale — disciplinare şi de control — care sunt străine de natura ei de Federală Naţională cu caracter bancar.

In concepţia noastră această centrală ar fi o *organizaţie* mixtă, în felul societăţilor comerciale prevăzute de legea comercializării bunurilor statului, dar adaptată cerinţelor speciale cooperaţiei.

Capitalul social al acestei centrale *ar fi de 600 milioane* lei, la alcătuirea căruia ar contribui în părţi egale Organizaţiile cooperative, Statul şi Banca Naţională.[1])

Organele principale ale acestei centrale ar fi cele obişnuite în orice societate anonimă, urmând numai ca în compunerea lor să fie reprezentate toate cele trei puteri care întreţin viaţa cooperaţiei româneşti, adică Cooperatorii, Statul şi Banca Naţională.

---

1) Participarea Băncei Naţionale la constituirea capitalului acestei Instituţii, o credem indispensabilă atât pentru sporirea mijloacelor financiare ale acestei Centrale unice de credit cooperativ, cât şi pentru a angaja institutul nostru de emisiune ca să contribue cu toată autoritatea experienţelor lui la organizarea şi îndrumarea financiară a cooperaţiei române. Aceasta cu atât mai mult cu cât prin ultima lege de prelungire a privilegiului Băncei s'a pus la dispoziţia creditului popular un prim fond de 200 milioane lei şi s'a autorizat institutul de emisiune pentru asemeni participări, ca în cazul Creditului industrial.

Adunarea generală a acestei centrale ar fi formată dintr'un număr limitat de delegați (de ex. 200), aleși pe județe în raport cu numărul membrilor din unitățile cooperative afiliate, având fiecare delegat drept la un singur vot.

In această adunare atât Statul[1]) cât și Banca Națională vor fi reprezentați prin câte un delegat, fiecare din ei având dreptul la un număr anumit de voturi (de ex. 50).

In Consiliul de administrație, credem necesară *prezența* și a *unui agronom specializat în cooperație*, numit de Ministerul Cooperației, dintr'un număr de delegați recomandați de Corpul agronomilor. Acest specialist ar asigură unitatea de colaborare cu celelalte centrale, în vederea măsurilor potrivite de adoptat spre a se da concursul tuturor organizațiunilor cooperative la îndrumările și îmbunătățirile agricole.

3. Centrala cooperativă de aprovizionări și desfaceri în comun

Această centrală s'ar ocupă nu numai cu operațiunile de aprovizionări și desfaceri în comun, fie că ele se efectuiază prin cooperative speciale, sau prin cooperative și federale cu caracter mixt. Prin urmare, membri în această centrală ar puteà fi orice fel de cooperative sau federale care s'ar ocupà în mod principal sau accesoriu cu operațiunile comerciale ce fac obiectul acestei centrale. Ar mai fi membru de drept *Centrala Creditului* Cooperatist, care ar participà la constituire cu jumătate din capital, restul fiind subscris de organizațiile cooperative.

Ca urmaare, actuala centrală a cooperativelor àr fi desărcinată de operațiunile de bancă, cât și de atribuțiunile disciplinare și de control.

Cu o astfel de organizație, această centrală n'ar mai aveà interes să contribue la desvoltarea în suprafață a diverselor feluri de cooperative și și-ar *îndreptà principala atenție în desvoltarea în adâncime a operațiunilor comerciale*, care în acest caz ar putea fi îndeplinite de orice fel de cooperative.

---

1) In privința reprezentării statului credem potrivit a se adopta sistemul din „Legea privitoare la Comercializarea Intreprinderilor Economice ale Statului". In această privință art. 12 din această lege sună astfel:

„In adunările generale ale întreprinderilor comercializate cu participare privată, numărul voturilor statului va fi limitat la maximum o treime din numărul voturilor și la minimum o pătrime din acel număr. Statul nu ia parte la alegerea membrilor consiliilor de administrație și a censorilor".

CAP. V.

Raporturile centralelor cu cooperativele și federalele asociate

(Art. 165-172)

Aci avem de specificat numai faptul că în cooperație forța financiară a societăților trebue întemeiată în primul rând pe contribuția membrilor asociați.

Ca urmare, subscrierile de capital, ale cooperativelor în federale și centrale, trebuesc făcute pe părți sociale și în raport cu numărul membrilor asociați.

CAP. VI.

Sancțiuni generale. Indepărtarea conducătorilor

(Art. 184-201)

Ne vom opri numai la dispozițiunile din art. 184 și 193 din ante-proect, cari privesc *îndepărtarea conducătorilor*[1]) pentru acele abateri cari nu sunt de natură a atrage o acțiune în justiție, de ordin civil sau penal. Sunt aceste dispoziții de cea mai mare importanță, întrucât ating pe deoparte *autonomia* cooperației — indispensabilă tuturor asociațiilor economice libere — iar pe de altă parte *stabilitatea administratorilor și funcționarilor* cooperatori. Vom insista aci numai asupra ultimei chestiuni.

In adevăr, în toată lumea cooperativă este recunoscută ca o scădere nestabilitatea administratorilor cooperatori pe urma votului influențabil al maselor. Este drept însă, că acest neajuns se atenuiază treptat cu creșterea nivelului cultural al claselor muncitoare. Recunoaștem de asemeni că în mediul nostru această stabilitate va fi sprijinită și prin dispozițiunile noui introduse în ante-proect și prin care se consfințește practica statutară de a stabili mandatul administratorilor pe un termen fix de 3 ani, cu reînoirea anuală pentru o treime. Rămâne însă în picioare *nestabilitatea* cealaltă, *provenită din posibilitatea înde-*

1) In această materie, credem potrivit să reproducem dispozițiile corespunzătoare ale art. 22 din legea pers. juridice:

„Dacă organele de direcțiune sau administrațiune *nu se conformă legilor țării, actelor de fondațiune* sau de constituire, sau dacă se constată că averile ce le sunt încredințate *se risipesc, se deturnează,* sau *se întrebuințează în alte scopuri decât acele prevăzute prin actele de fondațiune* sau de constituire, Ministerul public sau Ministerul sub autoritatea și controlul căruia funcționează fondațiunea sau asociațiunea, va trimete pe administratorii răspunzători înaintea Curții de apel în circumscripțiunea căreia cade sediul principal al fondațiunei sau asociațiunei.

Administratorii pot fi condamnați la destituire, în afară de celelalte penalități prevăzute în legile ordinare după dreptul comun.

părtării conducătorilor de către centralele cooperative pe baza art. 17 din actuala lege, sau pe viitor și din partea federalelor pe baza prezentului ante-proect.

Trebue să recunoaștem că în condițiile de înainte de războiu, când luptele politice aveau o repercursiune slabă în masele dela sate, pe baza acestui art. 17 s'a putut exercita asupra cooperației românești o *tutelă luminată*, din partea statului, care a avut de rezultat nu atât reprimarea, cât *prevenirea abuzurilor*, și sprijinirea factorilor luminați din sate — învățători și preoți — pentru ca aceștia să-și poată exercită în liniște rolul lor de îndrumare și de conducere a cooperativelor în folosul maselor rurale. S'a anihilat, prin aceste forțe morale, șicanele și puterea de fapt a micii burghezii a satelor, care aveau partea cea mai mare a capitalului Băncilor populare și care făceau toate încercările de a exercită o acțiune contrară scopului social al mișcării.

Ori, posibilitatea abuzurilor cu îndepărtarea conducătoducătorilor și amestecul prea adânc al agenților centralei în administrația cooperativelor, se arătase a fi un pericol chiar înainte de războiu. O adevărată luptă se dădea pe această chestie în conferințele lunare între Directorul Centralei — partizan al unei autonomii cât mai largi a mișcării și între agenții de control cari cereau o intervenție din ce în ce mai pronunțată. Și este de ajuns în această privință să reproducem constatările d-lui I. G. Duca, făcute în 1910, ca membru în consiliu, când adresându-se personalului de control le putea spune:[1])

„Este adevărat că oricine deține o putere, este predispus să abuzeze de ea și D-voastră ați căzut în acest păcat, ați înaintat prea adânc în administrația cooperativelor. Vă atrag atențiunea că odată alunecați pe acest povârniș, va fi greu ca să vă opriți la timp ca să nu stânjeniți prin intervenția D-voastră, desfășurarea ideii cooperative în mersul ei firesc".

Și cu toate acestea, abuzurile de sus, cu îndepărtarea conducătorilor provenea din două cauze:

a) Din redactarea foarte elastică a textului legei;

b) Din faptul că îndepărtarea conducătorilor se făcea de un organ administrativ fără citarea părților și fără îndeplinirea nici unei proceduri de judecată.

Trebue să remarcăm că în ante-proect se mențin cauzele obiective de posibilitate a abuzurilor de sus, agravându-se însă prin cauzele subiective ce pot surveni pe urma trecerii competinții acestei acțiuni disciplinare dela centrale la federale. In adevăr, trebue să recunoaștem că comisiile locale din județe vor fi mult mai susceptibile de a fi influențate de interese politice și personale locale și vor administrà cu mai mare pericol decât centralele această tutelă.

[1]) Problemele cooperației Române. Ed. Pag. Agrare și Sociale 1925 p. 17.

Remediul nu există decât în *trecerea* acestei *acțiuni disciplinare asupra unei comisiuni speciale*, prezidată de un magistrat superior și funcționând pe lângă Consiliul superior al cooperației. La nevoe legea va putea autoriza acest consiliu ca să dispue funcționarea a încă 2—3 comisii pe lângă unele Curți de Apel. Aceste comisiuni vor trebui să judece pe baza unor texte precise, care să nu dea naștere la interpretări arbitrarii și numai cu respectarea întregii proceduri uzitate în asemenea materie.

In acest sens s'au pronunțat în anul trecut o serie de congrese cooperative regionale și e locul aci să reproducem în această chestiune dezideratul congresului de Ilfov:

„In ce privește aplicarea dispozițiunilor din actualul art. 17, în special cele referitoare la *revocarea mandatului administratorilor* și cenzorilor, congresul este de părere ca să se treacă *asupra unui juriu* ce ar urmă să funcționeze pe lângă fiecare din centrale. Juriul ar fi format dintr'un membru desemnat de Curtea de Apel ca președinte, un membru din consiliile centralelor și dintr'un cooperator numit de adunările generale ale centralelor. Juriul va avea să judece cu respectarea formalităților și a condițiunilor prevăzute în *statutul funcționarilor publici*, specificându-se însă că este admis recursul în Casație".

De altminteri credem că toată greutatea conducerii superioare trebue pusă pe măsurile de prevenire ale abuzurilor, cari, după cum am demonstrat mai sus, cu fapte, se poate realiza prin organizarea unitară și rațională a acțiunii de îndrumare și control.

A nu lua prin lege toate măsurile de îngrădire pentru stabilitatea administratorilor și funcționarilor cooperatori, lăsându-i la discreționea unor comisiuni cari pot aprecia subiectiv faptele, este a păstra o cauză de frământări adânci, cu urmări foarte grave pentru viitorul mișcării, mai cu seamă acum după războiu, când masele și conducătorii lor sunt atât de mult influențați de interesele politice de partid. *Această nestabilitate în conducerea cooperativelor pe urma amestecului autorităților administrative și a intereselor de partid, va face să lipsească mișcării mai cu seamă concursul elementelor cu suprafață morală și socială*, elemente, cari, cu cât sunt mai rare, cu atât mai mult se simte nevoia ca să fie sprijinite în acțiunea lor de luminare și de ridicare a maselor. Altminteri aceste elemente nu-și vor putea devotă și consacră puterile lor sufletești cooperației, căci ar risca ca acțiunea lor să fie înfrântă la cea dintâi ocazie de agenții administrativi și de influențele lăturalnice ale agenților de partid, interesați să sfărâme legăturile sufletești adânci și cinstite ce s'ar fi închegat între aceste elemente și masă.

CAMERELE DE MUNCĂ

Corpul Contabililor autorizați și experți contabili, a înaintat d-lui Ministru al Muncii, prin d-l V. M. Ioachim, următorul memoriu cu privire la proectul de lege referitor la Camerele de Muncă:

Domnule Ministru,

Corpul nostru luând în examinare proectul de lege privitor la Camerele de Muncă, ține să vă exprime viile sale mulțumiri pentru grija ce o purtați salariaților particulari, ale căror deziderate vă preocupă de aproape, înfăptuind unele, iar altele ca: codul muncii și asigurările sociale — fiind pe punctul de a se realiza.

Ne permitem cu această ocazie să facem unele mici observațiuni cu privire la acest proect, pe cari le supunem binevoitoarei D-voastre atențiuni.

La art. 2, „se arată că nu fac parte din Camerele de muncă acei „salariați cari fac parte prin legi existente din alte instituții oficiale pentru „apărarea intereselor lor profesionale".

Credem că această dispoziție nu se referă la membrii Corpului Contabililor, creat prin legea din Iulie 1921, nu atât pentru apărarea intereselor profesionale, cât pentru reglementarea profesiunii de contabil.

De aceea, vă rugăm, domnule Ministru, ca fie printr'o redactare mai precisă a acestui articol, fie printr'o declarație în Parlament, să se evite vreo interpretare greșită a acestui articol.

La art. 3, credem că după cum în noua lege a Camerelor de Comerț și Industrie s'a renunțat la secțiuni județene, tot asemenea și la Camerile de Muncă, se poate renunța la secțiuni, urmând să se înființeze Camere de muncă oriunde nevoia va cere (de preferință pe județe).

La art. 4, al. 2, se vorbește de un control al Camerelor de Muncă asupra organiazțiunilor profesionale; noi credem că ideia de control poate fi scoasă, rămânând numai dispoziția cu privire la îndrumare, deoarece controlul aparține organelor superioare, sub competința cărora cad și Camerele de Muncă, cărora nu credem că este bine să li se dea un caracter de organizare ierarhic superior asociațiunilor profesionale.

Al. 3, „să contribue la rezolvirea conflictelor conform legilor, „convențiilor dintre părți", și uzurilor. Adăugăm cuvântul „uzuri" pentrucă în situația actuală cel puțin nu există dispoziții legale speciale cu privire la raporturile dintre patroni și funcționari și nu știm dacă odată cu votarea acestei legi se va vota și Codul Muncii. De altfel § 6 se vorbește de uzuri.

Al. 4, să dea concurs „moral și material" acestor birouri.... „înființate de organizațiunile profesionale". Am adăugat cuvântul organizațiuni profesionale, deoarece există birouri de plasare și pe lângă unele organizațiuni.

Al. 6, să apere și să susțină drepturile salariaților industriali — „comerciali" și.... (am adăugat cuvântul „comerciali" care lipsea din proect.

Al. 7, să îndeplinească.... „printr'o Comisie specială prezidată de un magistrat, având ca membri: un patron și un salariat", acțiunea de con-

silieri şi arbitraj, încredinţată până acum inspectorului muncii, după legea conflictelor de muncă; precum şi în cazurile, când legea impune această îndatorire — „sau când părţile convin la arbitrajul Camerei de muncă". Cuvintele subliniate sunt adăugate de noi, considerând că unul din rolurile importante ale Camerelor de muncă este acela al armonizării intereselor dintre patroni şi salariaţi, sub garanţia unei persoane neutre.

Al. 8. Să desemneze „prin Comisiunea de mai sus" pe supra-arbitru. Am adăugat „prin Comisiunea de mai sus", pentrucă altfel nu reese cine anume din Camera de Muncă desemnează pe supra-arbitru, a cărui desemnare trebue asemenea să fie făcută cu toate garanţiile de neutralitate.

Al. 9. Să dea avizul când li se va cere..... „Sau din proprie iniţiativă", deoarece experienţa cu Camerele de Comerţ ne-a arătat că de multe ori nu se cere avizul, chiar când legea impune această obligaţiune.

Al. 11. Să colaboreze cu celelalte Camere.... „şi Corpuri profesionale" (exemplu Corpul Contabililor, Corpul agronomic, Corpul technic).

Art. 5. al. 1. Faţă de numărul mare al celor ce urmează să fie reprezentaţi în Camerile de muncă, — ni se pare prea mic numărul de 20—50 membri, împărţiţi în atâtea categorii, câte prevede legea. S'ar puteà pune şi aci numărul dela Camerele de Comerţ 40—80.

Art. 5. al. 2, § C. Inspectorii industriali „comerciali" şi.... Fiind vorba şi de salariaţii de comerţ, am prevăzut şi pe inspectorii comerciali.

b) Un delegat al Corpului Contabililor din circumscripţia Camerii. Corpul Contabililor este singura organizaţie profesională de salariaţi şi patroni, care creiată în baza unei legi, are în fiecare judeţ o Secţiune, având în cadrul său de activitate multe puncte comune cu Camerele de Muncă. Corpul Contabililor, în care sunt nu numai contabili de profesie, dar toţi cei ce au studii comerciale fie ei funcţionari sau patroni, formează prin compunerea sa şi prin natura profesiunii membrilor săi, trăsura de unire între capital şi muncă. De aceia credem că un delegat în Consiliul Camerii va fi de cea mai mare utiiltate.

Art. 6, al. a). Comerţ pe categoriile ce se vor stabili de „Ministerul de Industrie".

Aci credem că în loc să se facă repartiţia pe categorii, conform art. 6, din legea Camerelor de Comerţ, s'ar puteà atât la comerţ cât şi la industrie să se facă 2 mari categorii, şi anume; funcţionarii de birou şi lucrătorii, respectiv funcţionarii de magazine. In orice caz pentru numărul redus de reprezentanţi ai comerţului, după cum se prevede în proect, şapte categorii, cât prevede legea Camerelor de Comerţ sunt prea multe.

Art. 7, al. c). Credem că prin acest aliniat se ridică Camerelor de Muncă caracterul de reprezentanţă a salariaţilor. Camerele de Muncă ca şi celelalte Camere profesionale nu pot lua hotărîri definitive cari să fie opozabile chiar celor interesate fără o consfinţire prin legi sau regulamente făcute de autoritatea Statului respectivă. După cum patronii au Camerele de Comerţ, agricultorii Camerele de agricultură, tot asemenea salariaţii trebue să-şi aibă Camerele lor, cu atât mai mult, cu cât atunci când este vorba de diferende am prevăzut Comisii arbitrale cu delegaţi ai patronilor şi salariaţilor prezidate de un magistrat. Cel mult în afară de Camerele de Muncă se poate

forma un organ unitar reprezentând toate Camerele profesionale, care să se pronunțe când între aceste Camere ar fi divergență de păreri.

Rugăm deci scoaterea complectă a aliniatului C, dela art. 7, și a tuturor dispozițiunilor în legătură cu acest aliniat.

Art. 9. Consiliul general se va împărți în „Secțiuni Comercială, Industrială și Agricolă".

Art. 11. A se menține dispozițiile din legea Camerelor de Comerț și anume Consiliul..... va alege din sânul său un președinte și „trei" vice-președinți... „câte unul pentru fiecare Secție". Toți trebue să facă parte din categoria membrilor aleși.

Art. 12, § 2. Confirmă sau revoacă pentru viitor măsurile „Comitetului de Direcție".

Art. 14. Comitetul de direcție se compune din: „Președinte, cei trei vice-președinți și un delegat al Ministerului Muncii dintre membrii aleși".

Să se suprime ultimul aliniat, pe baza considerațiunilor dela art. 7, al. C.

Art. 15. Pe baza unei recomandări „cu majoritate de voturi" de cel puțin 2 candidați..... Am adăugat „Cu majoritate de voturi".

Art. 16. al. C..... sau un titlu de învățământ superior economic „Comercial", sau industrial. Am adăugat și „Comercial" pentru mai multă preciziune.

Art. 17. „Cel puțin doi din membri vor fi membri ai Corpului Contabililor, Secția respectivă". La Camerele de Comerț sunt de regulă generală 2 cenzori experți contabili, unul prevăzut expres de lege și celalt numit de Ministerul de Industrie, care în numirile făcute a ales cenzori de preferință dintre experți contabili.

Pentru a se asigură un control mai eficace, credem că cu atât mai mult la Camerile de Muncă sunt la locul lor cenzorii de specialitate, cari prin pregătirea lor profesională, pot face un control efectiv.

Art. 26. Ultim aliniat. Contestațiile la înscrieri vor fi rezolvate „de judecători". Am crezut că este mai bine să mențină aceiași dispoziție ca la Camerele de Comerț și la listele electorale pentru comună.

Art. 28. In loc să se admită votarea în mai multe zile, este de preferat să se formeze cât mai multe secțiuni de votare, spre a termina alegerea într'o zi, sau cel mult în două; în orice caz credem că votarea prin delegați, este contrar principiilor, cari stau la baza votului universal, care dacă se aplică fără nici o restricție la populația rurală, cu atât mai mult trebue să se aplice integral la muncitorimea dela orașe, în general ștuitoare de carte.

Art. 31. Se va preciza când Ministerul Muncii poate invalida o alegere, prevăzându-se și drept de recurs la Casație.

Art. 43. Să se suprime punctul e, privitor la cotizații; pentrucă ar însemna o nouă sarcină pentru salariați, sarcină a cărei limită nici nu e fixată prin lege, deci ar putea da loc la abuzuri.

Art. 44. Comuna, județul și „Camera de Comerț". Am adăugat și Camera de Comerț care de altfel prin legea ei de organizare trebue să se ocupe de pregătirea salariaților de comerț și industrie.

Art. 45. Ministerul va numi provizoriu, la sediul fiecărei Camere, o Comisie compusă din 2 patroni, și 2 delegați, cari sub prezidența.....

Această Comisie va putea fi ajutată în lucrările sale de un impiegat numit provizoriu. Dorim ca primele organe cari se vor ocupa cu formalitățile în vederea alegerilor, să fie paritare și pe cât posibil scoase de sub orice influență politică sau a vreunei organizații.

Prefecții, primarii, Prezidenții Camerilor de Comerț.

Art. 46. Să se mențină numai Camere de Muncă principale fără secțiuni

Art. 50. al. 7. Să exercite prin Comisia specială de arbitraj „prezidată de Președintele Curții de Casație sau un consilier delegat de președinte". Cuvintele subliniate sunt adăugate de noi.

Al. 9. Prin Comisia arbitrală „prezidată de un magistrat cu un reprezentant al Statului și unul al salariaților" va îndeplini..... Cuvintele subliniate sunt adăugate de noi pentru o mai mare siguranță de neutralitate.

Al. 11. Să elaboreze cu aprobarea „Ministerului Muncii și cu avizul Comitetului Sănătății și al „Camerilor de Comerț și Industrie". Am adăugat.

Al. 13. Să se suprime „cotizațiile".

Art. 52. Nu se precizează cine constată contravențiunile la legile și regulamentele privitoare la muncă.

Art. 55. Printre membrii Grupului muncii se va adăuga și: Președintele Consiliului superior al Corpului Contabililor din țară. La art. 55, numărul delegaților salariaților comerciali ar trebui sporit la cel puțin 10.

Art. 56. Nu se precizează din ce categorii se aleg cei 7 membri: dintre conducători, funcționari sau lucrători.

Art. 59. Aceste modificări nu se pot face însă decât din 4 în 4 ani, cu ocazia constituirii Consiliului superior pe o nouă perioadă de 4 ani.

Art. 62. Pentru delegații autorităților nu se cere îndeplinirea condițiunii dela punctul c (art. 34). Să fi profesat 3 ani.

Art. 63. La textul propus de Comisiunea muncii se va adăuga la penultimul alineat cu privire la numirea unui membru, în lipsă de supleant, „membru care va trebui să fie ales din cei desemnați de Camera de muncă, pentru salariați și de Uniunea Camerelor de Comerț pentru patroni.

Art. 64. Să se suprime: sau un vice-președinte în locul lui. Se va pune modificarea propusă de Comisiunea Muncii.

Art. 65. Convocat fiind din oficiu sau la cererea unei treimi din membrii consiliului.

Dacă însă cererea este susținută de o treime din membri, comitetul permanent nu o poate refuza.

Art. 66. decât fiind prezenți cel puțin „o treime" din numărul membrilor cari-l alcătuesc.

Art. 68. Numărul acestor persoane însă nu va fi mai mare de 5, la o ședință.

Art. 69. Aceste comisiuni se vor compune în număr egal din patroni și salariați.

Art. 72. Convocat fiind de Directorul general al muncii, cu aprobarea Președintelui Consiliului superior al Muncii sau a Prezidentului Comitetului permanent.

Art. 76. „precum și interesele Camerilor de Muncă din centrele mai puțin importante".

Art. 78. Se va suprima, întrucât Camerele de Comerț și de agricultură s'au constituit.

Acestea sunt, Domnule Ministru, modificările ce ne permitem să vi le propunem și având în vedere interesul ce-l purtați Corpului nostru, după cum ne-ați arătat cu ocazia participării D-voastră la Congresul nostru din Cluj, nu ne îndoim că cel puțin unele din aceste propuneri vor fi introduse în lege.

Primiți, vă rugăm, Domnule Ministru, odată cu mulțumirile noastre, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Decan, N. BUTCULESCU.

Director, **V. M. Ioachim.**

REFORMA INVĂȚAMÂNTULUI COMERCIAL

Corpul absolvenților școalelor comerciale superioare a înaintat d-lui Ministru al Instrucțiunii, următorul memoriu în chestiunea reformei învățământului comercial:

Domnule Ministru,

Corpul nostru, în al cărui program intră și reforma învățământului comercial, luând cunoștință de anteproectul ce urmează să-l prezentați Parlamentului, vă exprimă viile sale mulțumiri pentru atențiunea deosebită dată acestui învățământ, precum și dezideratelor formulate și de noi în diferite ocaziuni.

Astfel constatăm cu mulțumire că s'a admis principiul continuității până la cel mai înalt grad de învățământ pentru oricine intră în școala de comerț (gimnaziu comercial). Credem că din art. 38, paragraful 2, reese clar că absolvenții liceelor comerciale pot să-și continue studiile în învățământul superior de orice natură, prevăzându-se la nevoe examen de diferență pentru a cele ramuri ale învățământului superior, unde s'ar cere o cultură generală mai amplă, decât aceia dobândită în liceele comerciale. Totuși ni se pare că o mai precisă lămurire în această privință în chiar textul legii nu ar fi de prisos.

Acest principiu al circulațiunii orizontale și verticale, pe care D-v., îl introduceți pentru prima oară în învățământ, ar trebui generalizat și pentru trecerea din gimnaziile și liceele aplicate în cele teoretice precum și viceversa, pe baza unui examen de diferență, așa cum se prevede în art. 58 din proect pentru liceele muncitorești.

Prin aceasta s'ar înlătura barierele ce există azi între diferitele ramuri de învățământ, precum și prejudecata că anumite școale sunt pentru elemente mai bune și recrutate din clase cu situație materială fericită, iar alte școale sunt pentru elementele slabe și dintr'o categorie socială mai inferioară.

Cu această modificare suntem convinși că reforma D-v. întrunește toate cerințele unei reforme, care fără a mai fi nevoe de modificări și prefaceri,

va face față vremurilor de azi, când nimeni nu mai poate fi oprit de a se închina carierii pentru care simte că are vocațiune.

Ne permitem a mai propune binevoitoarei D-v. atențiuni și alte mici modificări și anume:

La art. 37 suntem de părere să se prevadă limba franceză și limba germană în loc de sau, deoarece în cursul superior ambele sunt obligatorii, s'ar putea începe însă cu limba germană un an mai târziu.

La art. 57, paragr. 3: „cursurile gimnaziilor muncitorești pentru lucrătorii și funcționarii din comerț" sunt facultative. Am adăugat și „funcționarii din comerț", spre a se preciza mai bine că aceste gimnazii îi privesc și pe ei.

Suntem de părere să se scoată paragraful următor:

„Prin regulament se vor stabili cursurile, de cari sunt dispensați ucenicii, cari au la bază o pregătire teoretică superioară, primelor 4 clase primare.

Din experiența făcută cu școalele existente pentru ucenici și funcționarii din comerț, rezultă că o asemenea selecție produce o adevărată perturbare în școală și poate da naștere la abuzuri. Cine are o cultură prea superioară față de ceeace se predă în asemenea școale, nu are decât să dea examen particular pentru gimnaziile teoretice sau aplicate pentru restul de ani.

Numărul orelor la școalele muncitorești se poate spori la 15 săptămânal, pentru a se putea da o cultură serioasă elevilor, în acest scop Ministerul a cerut acum de curând chiar 18 ore săptămânal de învățământ la școlile practice pe lângă Camerile de Comerț. La art. 58 să se adauge: „Absolvenții liceelor muncitorești pot trece în învățământul superior profesional pe baza unui examen de admitere din programa liceelor aplicate din învățământul respectiv (comercial, industrial, agricol)."

La art. 140, ultimul aliniat, să se adauge după: „Vor fi obligați să participe și patronii".... cuvintele „într'o proporție ce se va fixa de comun acord cu Camerele de Comerț și Industrie".

După acest articol suntem de părere a se introduce un nou art. și anume: „Camerele de Comerț, comunele și orice instituții cu caracter public, pot înființa, cu autorizația Ministerului Instrucțiunii și școale pentru învățământul muncitoresc, în cadrul prezentei legi și cu observarea dispozițiunilor ei".

La art. 180, suntem de părere a se adăuga următorul aliniat: „Profesorii din învățământul comercial practic al Camerelor de Comerț, cu titluri academice sau universitare și cu o practică de 10 ani în învățământ, își păstrează drepturile câștigate; asemenea diplomații școalelor superioare de comerț cu aceiași vechime și cu lucrări de specialitate".

Ca încheere, ne permitem, Domnule Ministru, să observăm că în anteproect nu se vorbește de situația absolvenților de până acum ai școalelor de comerț de diferite grade. Noi credem că situația acestor absolvenți, în ceeace privește continuarea studiilor se poate regula astfel:

a) Absolvenții școalelor elementare de comerț pot urma la liceele comerciale, pe baza unui examen de admitere, după cum până acum puteau urma școala comercială superioară curs seral; asemenea pot urma la liceele muncitorești după cum înainte puteau urma cursurile serale superioare.

b) Absolvenții cursurilor serale superioare se vor putea înscri la Academia de Inalte Studii Comerciale, în urma unui an preparator pe lângă Academie.

c) Absolvenții școalelor comerciale superioare se vor bucura de aceleași drepturi ca și absolvenții liceelor comerciale.

Sperăm, Domnule Ministru, că veți examina cu bunăvoință propunerile ce ne-am permis să facem în calitatea noastră de organ reprezentativ al celor ce au trecut prin învățământul comercial, și vă rugăm să primiți, odată cu mulțumirilie noastre și asigurarea deosebitei noastre stime.

MIȘCAREA PENTRU INSCRIEREA LA DREPT

Corpul Contabililor a înaintat d-lui Ministru al Instrucțiunii, următorul memoriu, prin d-nii N. Butculescu, G. Alesseanu, V. M. Ioachim, P. Drăgănescu-Brateș, C. Greceanu și Emil Ionescu:

Domnule Ministru,

Corpul Absolvenților Școalelor Comerciale superioare luptă de aproape 10 ani pentru admiterea absolvenților acestor școale la Universitate, anume la acele facultăți, cari au legătură cu studiile făcute în școalele de comerț.

Prin această mișcare am reușit să obținem până acum înscrierea la facultatea de științe și la școala de poduri și șosele, pe baza avizului Consiliului permanent al instrucțiunii, pe care ne permitem a-l anexa în copie.

Bazați pe acest aviz, și mai ales pe principiile nouei reforme a învățământului cari prevăd posibilitatea circulațiunn orizontale și verticale pentru toți elevii — indiferent de pregătirea anterioară, — reînoim, Domnule Ministru, demersurile noastre și vă rugăm să binevoiți a asculta glasul a mii de absolvenți din întreaga țară, cari prin întruniri, conferințe, congrese, articole de presă, etc., fac un călduros apel la D-voastră ca să li se acorde nu ca o favoare, ci ca un drept de egalitate, pe care îl înțeleg să-l justifice prin orice dovadă li s'ar cere asupra capacității lor de a urma cursurile universitare.

Declarăm dela început că cerând acest lucru, membrii noștri nu înțeleg să se îndepărteze de cariera comercială, dar doresc ca și prin pregătirea universitară să fie mai de folos în această carieră, și să înfrângă prejudecățile, cari fac ca cei cu studii comerciale, chiar **academice**, să fie considerați de către ceilalți profesioniști numai ca buni executanți.

Dacă absolvenții liceului pot să urmeze în aceleași condiții și fără nici o restricție Academia de Comerț, ca și celelalte facultăți, credem că și absolvenții școalelor superioare de comerț, cari au la bază 4 clase liceale **și o pregătire aproape analoagă absolvenților de liceu, secția reală, p fi puși pe picior de egalitate, întrucât dacă nu li se acordă aceas t** licențiații Academiei de Comerț, cari au numai cursul comercial superior, s'ar găsi în inferioritate față de licențiații ai aceleași Academii Comerciale

cari au la bază cursurile liceale, aceştia putând urma în acelaş timp şi facultatea de drept. Aceasta va face să se desfiinţeze şi legenda că cei ce trec prin şcoalele de comerţ sunt elementele cele mai slabe din liceu, faţă de cari măsuri speciale de restricţiune se impun.

Reînoind demersul nostru, sperăm, Domnule Ministru, că de data aceasta vom avea asentimentul D-voastră, şi vom putea obţine realizarea unei revendicări pentru care de atâţia ani Corpul nostru luptă.

De aceea, vă rugăm Domnule Ministru, să binevoiţi a face d-voastră acest mare act de dreptate, fie printr'o decizie ministerială, asimilându-se absolvenţii şcoalelor comerciale superioare cu realiştii, fie prin dispoziţie tranzitorie în actualul proect de reformă al învăţământului superior.

Vă mulţumim, Domnule Ministru, pentru bunăvoinţa cu care veţi soluţiona această importantă chestiune pentru noi şi vă rugăm să primiţi asigurarea deosebitei noastre stime.

INAUGURAREA CASEI CORPULUI CONTABILILOR ŞI A TITRAŢILOR IN ŞTIINŢELE COMERCIALE

Duminică 6 Decembrie, ora 10 dim., s'a făcut inaugurarea **„Casa Corpului Contabililor şi a titraţilor în ştiinţele comerciale"**, construită prin soc. anon. „Activa".

Au participat între alţii d-nii: **N. Butculescu**, decanul Corpului, dr. **St. Cerkez** şi **Chr. D. Staicovici**, preşedintele şi vice-preşedintele Camerii de Comerţ, **Gr. L. Trancu-Iaşi**, fost ministru, preşedinte de onoare al Corpului, **Al. N. Ştefănescu**, fost preşedinte al Asociaţiei la înfiinţare în 1890, **Al. N. Zissu**, fost vice-preşedinte al aceleaşi Asociaţii, **Ilie Mecu**, preşedintele Bursei şi Corpului Constanţa, **Sp. Iacobescu** şi **G. Alesseanu**, profesori la Academia de Comerţ, **I. C. Negrescu**, **Dem. Constantinescu**, şi **V. M. Ioachim** membrii în comitetul de direcţie al soc. „Activa", **P. Drăgănescu-Brateş**, directorul Revistei de Comerţ şi repr. al secţiei Cernăuţi, **A. Bârsan**, directorul Băncii Poporului, **Cezar Răşcanu** şi **Alh. Gafan**, directori în Ministerul Muncii, **N. N. Madgearu**, **M. Munteanu**, **Aurel Bediţeanu**, **S. Blumenfeld**, **Lazăr Iosef**, consilieri ai Camerii de Comerţ, **Jean Constantinescu**, **T. Teodoru**, **Dem. Niţulescu**, **Al. Vasilescu**, profesori, **S. Cioranu**, delegatul secţiei Cluj, **F. Floru**, delegatul secţiei Oradia, **N. Jiroveanu**, delegatul secţiei Severin, **Mincu**, delegatul secţiei Teleorman, **L. Cioranu**, delegatul secţiei Tg.-Mureş, **Anghel Teodorescu**, preşedintele secţiei Brăila, **C. F. Enescu** din partea secţiei Braşov.

Cuvântarea d-lui N. Butculescu

Domnilor,

Se împlinesc 37 de ani de când un grup important de absolvenţi ai şcoalelor de comerţ — în majoritate dela Banca Naţională — sub îndemnul şi cu sprijinul neuitatului Th. Ştefănescu, pe atunci director al Băncii Na-

ționale, a cărui membrie o salutăm cu veneraţie azi, au înfiinţat „Cercul absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare" în anul 1888.

Scopul acelui Cerc era de a stabili legături strânse între membrii, într'un local propriu, de a apăra drepturile absolvenţilor, de a răspândi cunoştinţele comerciale, ridicând şi nivelul cultural şi material al membrilor, de a studia chestiunile economice şi financiare, etc.

In cuvântarea sa de inaugurare, preşedintele de atunci, Th. Ştefănescu, termină astfel: „Fondând această asociaţie de luptă economică, cauza noastră „este câştigată, deci dela sine va veni sprijinul iluştrilor bărbaţi din această „ţară. Timpul, buna noastră voinţă precum şi concursul preţios al celor puternici, pe care vom şti să-i atragem, vor duce la bun sfârşit deziderateleî „noastre".

Acum, când în localul nostru propriu, putem privi rezultatele mişcării noastre după 37 ani, vedem câtă dreptate aveau iniţiatorii de atunci, căci numai datorită acestor legături, pe care am ştiut să le cultivăm, am putut realiza o bună parte din dezideratele noastre, nu numai atrăgând atenţia bărbaţilor de seamă asupra noastră, dar dând chiar din mijlocul nostru, elemente de conducere în Stat, cum este distinsul nostru coleg, d-l Gr. I. Trancu-Iaşi care a înfiinţat şi organizat primul Minister al Muncii în România.

Cercul de atunci a fost transformat în 1899 în „Asociaţia absolvenţilor şcoalelor comerciale şi financiare", al cărui preşedinte activ era distinsul fost director al Băncii Naţionale, d-l Al. Ştefănescu şi vice-preşedinţi vechii noştri prieteni Al. Zissu şi Gh. Nicolau, iar secretar actualul director în Banca Românească, d-l N. Bănulescu.

Mai târziu, în afară de Asociaţie se înfiinţează „Uniunea absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ", în 1906, când a avut loc şi primul congres al nostru.

In 1910, toate organizaţiunile similare din Bucureşti şi întreaga ţară se contopesc şi se formează pentru întreaga Românie „Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale" cu secţiuni în fiecare judeţ, recunoscut ca persoană juridică în 1916, — aşa cum funcţionează şi azi. Activitatea în mod natural a fost întreruptă în timpul războiului.

După întoarcerea din războiul de întregirea neamului, în 1919, acei, cari au şi azi în grije conducerea Corpului, au lansat un apel către colegi, stimulându-i pentru strângerea din nou a rândurilor în interesul economic al ţării şi al lor propriu.

Iată cari erau punctele ce iniţiatorii îşi propuneau să le realizeze, — puncte în mare parte înfăptuite azi cu preţiosul sprijin al tuturor colegilor din întreaga ţară:

1) O largă reformă a învăţământului comercial de toate gradele, în legătură cu nevoile vieţii economice de după războiu şi ale întregei românimi.

2) Obligativitatea învăţământului comercial practic şi technic pentru ucenicii şi funcţionarii mai tineri din comerţ, meserii şi industrie.

In aceste două chestiuni am intervenit ori de câte ori a fost vorba de reforma învăţământului comercial teoretic şi practic şi avem mândria să spunem că aproape nu există oraş capitală de judeţ în care să nu funcţioneze şcoale de comerţ, conduse de elemente alese dintre colegii noştri, iar în noua reformă a învăţământului profesional, glasul nostru a fost ascultat.

Pe tărâmul învățământului comercial practic, pentru ucenicii și funcționarii din comerț, ce acum se legiferează, putem spune că și aci colegii noștri au fost pionierii acestui învățământ în întreaga țară.

3) Votarea de către corpurile legiuitoare a proectului de lege pentru înființarea Corpului Contabililor, depus în Parlament, din inițiativă parlamentară.

Aci nu avem nevoe să vă mai spunem cât de folositoare a fost inițiativa și stăruințele conducătorilor noștri de pretutindeni și cât de mare folos ne-a fost sprijinul prea iubitului nostru președinte de onoare, Gr. L. Trancu-Iași.

Grație Corpului Contabililor am putut strânge și mai mult rândurile, având azi peste 7000 membrii, cu 56 secțiuni județene, cari ne-au dat un prețios sprijin la ridicarea acestei clădiri.

4) Trimiterea absolvenților școlilor superioare de comerț ca agenți sau atașați comerciali în străinătate.

In cele mai multe centre din Europa sunt azi ca Atașați Comerciali licențiați în științele comerciale.

5) Modificarea Codului de Comerț cu privire la numirea cenzorilor în societățile anonime.

A fost rezolvată prin legea Corpului Contabililor, iar distinsul nostru coleg, d-l prof. M. A. Dumitrescu, a lucrat cu multă competință la reforma Codului de comerț, unde s'a ținut seama și de dezideratele noastre.

6) Stabilirea pe cale de legi a regulei ca în orice autoritate sau funcțiune publică unde se cer cunoștințe de specialitatea noastră, să nu poată fi numiți decât numai absolvenți și titrați în științele comerciale.

Aci acțiunea individuală a fiecăruia dintre noi poate fi mult mai eficace decât a organizației, totuși noi am stăruit în toate ocaziile în acest sens.

7) Aplicarea unui „contract colectiv de muncă" proteguitor pentru toți salariații din comerț și industrie, în rândul cărora se găsesc absolvenți ai școalelor de comerț, stabilindu-se condițiunile de muncă, orele de serviciu, dreptul de concediu, minimul de salariu, etc.

8) Participarea salariaților în general și a absolvenților școalelor de comerț în special, la beneficiile întreprinderilor, după modalitatea care armonizează mai bine interesele ambelor părți.

9) Extinderea asigurărilor și la salariații din comerț și industrie, absolvenți ai școalelor superioare de comerț.

In frământările legislative actuale, cu privire la chestiunile sociale de mai sus, n'am lipsit și nu lipsim dela orice ocazie pentru a ne spune și cuvântul nostru, fie prin congrese, memorii, întrevederi, etc., și putem fi mândri că am lucrat și noi la pregătirea terenului favorabil acestor reforme.

10) Editarea de publicații menite a desvolta spiritul de solidaritate a absolvenților, de reviste de specialitate pentru a întreține pe profesioniști cu tot ceiace-i interesează, de cărți, broșuri și biblioteci cu caracter profesional și general, etc. Reapariția Revistei de Comerț și Contabilitate.

Am contribuit să se dea la iveală diferite lucrări ale membrilor și în special conferințele ținute la Cercul de studii; citâm: Dialog între Contabilitatea publică și privată de prof. Iacobescu; Participarea la beneficiu de N. Butculescu; Revalorizarea leului de G. Leonte; Bilanțul-tip de P. Drăgănescu; Bilanțul-aur de V. M. Ioachim, etc. Revista noastră, care are 16 ani de exis-

tență fiind una din cele mai răspândite și mai vechi din țară, este o dovadă vie dea ctivitatea noastră pe terenul publicistic, având 5000 abonamente.

11) Stimularea interesului ce-l prezintă conferințele cu caracter economic, comercial și de contabilitate, prin încurajarea directă a „Cercului de studii comerciale".

Cercul de studii înființat în 1919, funcționează fără întrerupere sub prezidența distinsului nostru coleg d-l prof. Sp. Iacobescu, și este azi vizitat nu numai de membrii Corpului, dar și de alți profesioniști, precum și de fruntașii comerțului.

12) Strângerea legăturilor dintre diferitele grupuri de absolvenți ai școalelor de comerț din toată țara și examinarea în comun a tuturor problemelor cari ne privesc și pe noi, pe calea congreselor anuale.

Congresele Corpului Contabililor ținute la fiecare 2 ani, conform legii, au avut un deosebit succes.

15) Premii și încurajări speciale pentru absolvenții cari se dedică care și-ar alege calea negoțului.

Nu am abandonat ideia și sperăm că chiar în anul viitor să punem bazele unei **Case de credit**, unind-o cu un Institut de asigurare.

14) C reiarea unui oficiu de plasare.

Acest oficiu a fost organizat de curând cu concursul Ministerului Muncii.

15) Premii și încuarjări speciale pentru absolvenții cari se dedică comerțului.

Este un vechiu deziderat al nostru, pe care vom căuta să-l realizăm când situația financiară ne va permite.

Pentru realizarea acestor deziderate, am avut și avem sprijinul și perseverența colegilor, în special al unui grup de elemente distinse, pe care în orice mișcare nu i-ați văzut absentându-se.

In toate ocaziunile însă simțeam absolută nevoe de un local propriu, în care să ne putem întruni oricând și să discutăm în deplină libertate despre tot ceeace formează programul nostru de activitate. Și acest vechiu și important deziderat am reușit să-l realizăm azi prin înființarea în 1922 a societății „Activa "Casa Corpului Contabililor și a titraților în științele comerciale.

Prima organizație a Cercului în 1888, își avea sediul într'o odăiță a vechiului Hotel de France (azi Grand-Hotel), după care a trecut în clădirea soc. „Dacia-România" din str. Lipscani (azi Banca Agricolă), unde a rămas mai mult de 10 ani.

Timpurile devenind mai grele, sediul asociațiunilor noastre a fost în Pasagiul Român, la Sfatul Negustoresc din Piața Sf. Anton, în sala de arme Pipard deasupra Magazinului Feder, iar dela 1914, grație bunăvoinței d-lor președinți ai Camerei de Comerț, în palatul acestei instituții, la început într'o mică cameră, cu o chirie foarte modestă, putând să ținem conferințele în sălile ce Camera ni le punea cu deosebită bunăvoință la dispoziție, când era posibil.

După atâtea schimbări, avem în fine bucuria de a ne găsi în localul nostru propriu, construit sub forma comercială a unei societăți anonime, înființată cu un milion lei capital la început, ridicat apoi la 3 milioane, al

cărei scop este nu rentabilitatea capitalului, ci asigurarea unui sediu permanent.

Mulțumind tuturor prietenilor, tuturor secțiunilor din țară, cari ne-au secondat în acțiunea noastră, aducem în acelaș timp viile noastre mulțumiri, în special Camerii de Comerț și Industrie din București, care a contribuit în mod larg la mărirea fondului.

Prezența d-lui președinte al Camerei de Comerț azi, aci, este o dovadă vie de interesul ce d-sa are nu numai față de învățământul comercial din captială, dar și față de cei ce au terminat școala, pe care-i urmărește de aproape în activitatea lor după școală.

Grație stăruințelor inițiatorilor, grație subscripțiilor Băncei Naționale, Creditului Minier, Băncii Românești, băncii Marmorosch, băncei de Credit Român și Soc. petrolifere Astra Română și Româno-Americană, precum și Băncii Poporului, care ne-a deschis un credit de un milion pentru terminarea clădirii, grație tuturor acestor bunevoinți ne găsim azi în acest modest dar prețios local pentru noi, în care vom puteà să desfășurăm mai departe și cu mai multă tărie programul nostru de activitate, având astfel strânse la un loc: sala de conferințe, sala de întrunire a membrilor, bibliotecă, redacția Revistei, cancelariile Corpului, oficiul de plasare și eventual Casa de credit, Casa de editură și Casa de asigurări și pensii, ce ne propunem a înființa. Nu ne îndoim că azi, prezentându-ne în fața colegilor noștri cu opera înfăptuită, vom avea și sprijinul celor ce au stat departe de inițiativă și cu concursul acestora vom putea să acoperim datoria ce o mai avem.

Sforțările făcute până azi, au fost încununate de succes și nu dorim decât ca ele să fie continuate prin menținerea și propășirea a tot ce s'a făcut până acum pentru desvoltarea noastră în viitor.

Acestea zise, declar Casa Corpului Contabililor și a absolvenților școalelor comerciale superioare deschisă pentru toți colegii și prietenii noștri.

D-l **Cezar Rășcanu**, director general în Ministerul Muncii, spune: d-l ministru al Muncii fiind reținut, mi-a dat plăcuta delegație de a vă aduce salutul său, și spor la muncă. Organizarea muncei colective duce la progres, deja ceea Ministerul Muncii a creiat legi și așezăminte de ocrotire a muncii, între care este și legea Corpului Contabililor.

In fața numeroaselor nevoi și a sarcinelor de azi, Ministerul își vede situația sa ușurată prin operele născute din inițiativa particulară, care-l ajută în acțiunea sa pe tărâmul social.

Prin ridicarea acestei clădiri s'a dat dovada solidarității mișcărei, ceeace este o chezășie că acest Corp va fi un factor hotărîtor în economia națională.

Vă aduc, în numele d-lui ministru, cele mai calde mulțumiri și vă asigur de tot concursul său.

Ca vechiu membru al acestui Corp, îmi exprim și eu admirația pentru tot ceeace a făcut comitetul și doresc ca să realizați întreg programul ce vi l'ați propus.

D-l **Aurel Eliescu**, delegatul soc. „Progresul Silvic": Inaugurarea acestei clădiri este dovada solidarității, care v'a animat până acum. Este o zi de sărbătoare pentru organizația dv., la care a ținut să participe și cea

mai veche organizație profesională: „Progresul Silvic", al cărei salut și admirație aduc.

Asociațiunile profesionale dovedesc puterea de viață a unei țări, ele ar părea la prima vedere din afară că sunt pornite dintr'un egoism de castă. Să nu se sperie privirile din afară; asociațiunile profesionale sunt organe de progres, o garanție că știe pe cine și când să ajute, dar știe să și extirpeze elementele vătămătoare.

Nu se gândește numai la interesele sale de Corp, ci se străduesc să corespundă nevoii, pentru care au fost create, pentru ca prin viața intensă de Corp să contribue la înălțarea neamului.

Ceeace ați făcut până acum este o dovadă de activitatea dv. rodnică și chibzuită și o chezășie pentru viitor că mișcarea va crește și va da roade.

D-l **Al. N. Ștefănescu.** Sunt adânc mișcat, ca cel mai bătrân dintre dv., când mi-aduc aminte că acum 37 ani, la începutul mișcării, nu ne gândeam să avem casa noastră proprie.

Trebue să dăm tributul nostru de admirație tinerilor, care și-au luat ginga șa sarcină de a duce mai departe acțiunea noastră de atunci.

Noi am venit ceva mai târziu decât celelalte asociații, pentrucă și rolul nostru s'a accentuat mai în urmă, când România a început să aibă o burghezime comercială și industrială.

Cu această ocazie, repet ceeace am spus și altă dată: Să nu ne mărginim numai la rolul de contabil, ci să privim către orizonturi mai largi.

Prin solidaritate, prin iubire între noi, vom putea dobândi o importanță din ce în ce mai mare în viața economică și în cea publică.

D-l **St. Romanescu.** Acum 40 ani eram elev în școala comercială din Craiova, și pe timpul când la Bucuerști lucra Th. Ștefănescu, la Craiova lucra Neculai Marian.

Esind din școală, am luat parte artivă la mișcare, și amintesc cu aceastâ ocazie și lupta dusă pe acelaș tărâm de Gr. Coandă, care scria articole la „Săptămâna" lui Panu.

In 1906, cu ocazia primului nostru congres, arătam între altele cum suntem ignorați în multe direcții, unde am fi cei mai indicați și dădeam atunci ca exemplu: administrația vămilor.

Nici până azi n'am reușit să avem acces în această administrație. Deci dacă sărbătorim azi realizarea unor puncte din programul nostru, lupta nu e terminată, ci va trebui să luptăm și în viitor pentru câștigarea locului ce ni se cuvine, oriunde este vorba de specialitatea noastră.

D-l **S. Cioranu-Cluj** aduce salutul său în numele președintelui secției Cluj, d-l Gh. Ionescu, delegatul Transilvaniei în consiliul superior; exprimă toată admirația secțiunilor.

D-l **Dr. St. Cerkez**, președintele Camerei de Comerț. Am avut pentru Corpul Contabililor și al titraților în științele comerciale, deosebita simpatie, pentrucă reprezintă pe colaboratorii cei mai prețioși ai comerțului și industriei.

Ori de câte ori a fost ocazia, mi-am manifestat simpatia mea prin acte pozitive și vă asigur că și pe viitor vă voiu arăta aceiași simpatie.

Urez Corpului dv. prosperitate și conducătorilor săi sănătate.

Cuvântarea D-lui Gr. L. Trancu-Iaşi

Doamnelor şi Domnilor,

Justiţia imanentă care recompensează actele bune şi pedepseşte faptele rele, a făcut ca astăzi sărbătoarea numelui decanului Corpului Contabililor, iubitul nostru Neculai Butculescu, să corespundă cu data inaugurării casei Corpului nostru.

Sunt interpretul tuturor prietenilor exprimând recunoştinţă pentru munca şi devotamentul depus în folosul cauzei noastre, exprimându-mi dorinţa ca bunătatea şi dragostea arătată colegilor noştri să se reverse asupra familiei Butculescu.

Doamnelor şi Domnilor!

Muncitorii anonimi care au luptat viaţa lor întreagă, ca să ridice palatele atâtor instituţii şi întreprinderi, au satisfacţia că au putut pune o cărămidă la înălţarea căminului propriu. Aici nu este vorba de contribuţia statului, ci fiecare cărămidă şi piatră fiind pusă de unul dintr'ai noştri, este o mică parte din sufletul şi inima noastră, iar la temelie e pusă toată dragostea, tot entusiasmul, întocmai după cum Meşterul Manole a pus la temelia mânăstirii Argeş, tot ceeace a iubit mai mult în viaţă.

Această clădire este modestă, dar ce importă măreţia şi somptuozitatea palatelor, dacă în ele nu vibrează căldura şi lumina, pornirea sufletească şi năzuinţă de cultură. Ce a rămas după urma atâtor bogăţii, după urma atâtor palate, când amintirea celor ce le-a clădit s'a şters odată cu dânşii, umanitatea nefolosindu-se, neîncălzindu-se de bogăţia lor. Nu consider eroi, nici pe cei care s'au remarcat prin forţa lor, nici pe cei care s'au remarcat prin gândirea lor. Dacă ar există radiodifuziunea în timp, după cum există în spaţiu, aş vrea ca urmaşii noştri să fie pregătiţi cu antenele necesare, ca să poată căpătă în această clădire a noastră câreia i s'ar putea pune pe frontispiciu „Klein aber mein", toată radierea sufletelor noastre, a sentimentelor de care am fost animaţi în aceste clipe.

Consider casa noastră ca un fort, de unde vom duce mai departe lupta pentru revendicări. Dacă nu avem colonade de granit şi săli de marmoră, suntem întăriţi de nădejdile, de aspiraţiunile şi de dragostea pentru cauza pe care o apărăm.

Când am intrat la Banca Naţională, răposatul Theodor Ştefănescu, profesorul profesorului meu Petrescu, scria acestuia: „Acum slobozeşte pe robul tău stăpâne după cuvântul tău în pace".

In momentele acestea de bucurie, când avem casa noastră, eu nu consider ca îndeplinit programul şi datoriile noastre, ci dimpotrivă consider deabia la începutul ei lupta pe care o ducem.

Am strâns în organizarea noastră puternică 7000 membrii, când împreună cu noi vor veni conducătorii vieţei economice ţărăneşti, atunci vom avea zeci de mii de membri, închegând laolaltă pe toţi conducătorii vieţei economice capitaliste şi cooperativiste.

Doamnelor și Domnilor,

Palatul acesta este un simbol al legăturei trecutului cu viitorul. Aici vom păstra făclia nestinsă a amintirei înaintașilor noștri și pentru a o transmite în mâini viguroase, vom instala un cămin pentru elevii școalelor de comerț, din care se va asigurà tradiția și continuitatea operei noastre.

Mulțumesc, în numele Corpului, d-lui Ministru al Muncii și președintelui Camerei de Comerț, precum și d-lui Aurel Iliescu pentru ajutorul și cuvintele ce le-a adresat Corpului. De asemenea mulțumiri colegului Staicovici, pentru sprijinul ce ni l'a dat.

Și acum, pentru a termina, adresându-mă celor tineri, fac o urare și exprim o dorință:

Viața este prea îngustă și după cum spunea Anatole France, trebuie s'o lărgim cu amintirea trecutului și cu făurirea idealurilor pentru viitor.

Fie ca această clădire să slujească acestor scopuri.

Și am o dorință: Iubiți-vă între dumneavoastră.

Lumea nu-și găsea odinioară baza principiului de autoritate și copilul din Betleem lansând cuvântul magic al iubirei, a pus o nouă temelie închegărei sociale. Iubirea este cimentul care trebue să ne lege. Fiecare dintre dv., este dator să aducă la șantierul operei ce realizăm, cimentul necesar de iubire, muncă și devotament. Cu această construcție realizăm executarea obligațiunilor noastre nu numai față de Corpul nostru, ci față de țara pentru a cărei înălțare și consolidare suntem datori să luptăm.

D-l **Petru Drăgănescu-Brateș**, arată că ideia clădirei unui locaș propriu poate fi considerată că a existat în sufletul absolvenților școalelor de comerț, din momentul în care cel puțin doi s'au strâns la un loc, la o masă de cafenea, sau într'o odăiță cu chirie. Ea s'a manifestat din ce în ce mai puternic, pe măsură ce numărul celor ce se adunau spre a-și comunică ideile, sau a păși la o intervenție pentru interesul tuturor, a devenit mai mare. Totuș, spre a lua ființă, trebuia un grup de oameni hotărîți, care apreciind împrejurările, să-și ia curajul a păși către realizare.

Actualul comitet a pornit la lucru cu 300.000 lei, adunați din toate fondurile ce aveau, și au depus garanția necesară pentru constituirea societății cu 1 milion lei capital. A urmat apoi cumpărarea terenului, sporirea capitalului, inimi generoase care au dat mână de ajutor, cărora le aducem din nou toate mulțumirile — și opera s'a înfăptuit.

Dorește ca acest deziderat să se poată realizà la cât mai multe secțiuni.

D-l **V. M. Ioachim** spune: Solemnitatea de azi vine la un moment oportun, tocmai când decanul nostru credea dintr'o anumită împrejurare că se poate îndoi de coheziunea dintre membrii.

Clădirea, a cărei inaugurare se face azi, este dovada vie că atunci când știm să răscolim sufletul maselor, găsim cel puțin atâția ca să terminăm o operă începută.

In 1920, când 3—4 colegi am căutat să reînviem mișcarea dinainte de războiu, nu aveam nici sediu, nici fonduri, nici revistă, și cu toate că apelul lansat a fost primit cu oarecare rezervă, după 5 ani, am reușit să avem un **Corp legiferat** cu 7000 membrii și 56 secțiuni județene, „**Revista**

Generală de Comerț și Contabilitate" cu cinci mii abonați, **un Cerc de studii comerciale, Oficiu de plasare,** și în fine o Casă proprie de patru milioane.

In fața unui asemenea rezultat, orice rezervă trebue să dispară și putem considerà încheiată o primă etapă a mișcării noastre, în fruntea căreia au stat vechii conducători ca: Al. N. Ștefănescu, N. Butculescu, Al. Zissu etc.

Acum trebue să ne îndreptăm către orizonturi mai largi: **Să pătrundem cât mai adânc în viața economică și să pășim cu încredere în viața publică.**

Pentru aceasta este nevoe de o legătură strânsă între statul nostru major și marea massă a comercialiștilor; principiul toți pentru unul și unul pentru toți, trebue să ne fie lozinca, cu o condiție ca fiecare situație cucerită să n'o considerăm numai ca un avantaj personal, ci ca o obligație pentru o reprezentare cât mai demnă și cât mai folositoare pentru toți a Corpului nostru.

Din această modestă casă, ridicată din sufletul curat și entuziast al celor ce au știut să răspundă apelului inițiatorilor, trebue să iasă acțiuni și îndemnuri tot așa de curate și desbrăcate de orice preocupări personale.

Să pășim din acest cămin cu acest gând, lucrând în această direcție și vom avea mulțumirea sufletească că am făcut o faptă bună.

D-l **N. Arghir.** Să lăsăm la o parte edificiul nostru ca zidire rece și să ne pătrundem cât mai mult de ceeace simbolizează el, de acea manifestație vie și puternică ce se desprinde din toată această clădire.

Ceeace ne-a determinat pe noi atunci când am pus bazele acestui locaș, a fost de a avea un cămin al nostru, unde să ne strângem cât mai des și să ne împărtășim cât mai mult din durerile și bucuriile noastre, din greutățile și succesele noastre, și așa strânși sufletește să plecăm de aici înseninați și îmbărbătați în calea datoriei noastre.

Acest locaș va fi templul nostru de credință și de cultură, de unde vom primi lumina minței noastre în toate chestiunile economice care preocupă și agită acum toate popoarele din lume.

Să nu uităm că technica administrativă a devenit, după războiu, o specialitate economică de mare importanță. Dacă dorim în adevăr ca Corpul nostru să aibă toată puterea de desvoltare a însușirilor sale, în primul loc e nevoie de o pregătire aleasă și temeinică.

Căminul nostru vine la timp. Să se aprindă candelele dătătoare de lumină și să venim pentru a lua lumină din lumina adevărată.

Și precum acest locaș s'a născut din iubire de oameni, din dragoste curată pentru binele obștesc, se cuvine și chiar datoria o avem de a ne descoperi cu tot respectul și a păstra toată recunoștința omului care ne-a adus aici și care este d-l Nicolae Butculescu.

Dumnezeu să ni-l țină cât mai mult în viață.

S'a servit apoiu n bufet, la șampanie au toastat d-nii **Chr. D. Stalcoviol** pentru d-l N. Butculescu, **Gr. L. Trancu-Iași** pentru d-nii Dem. Constantinescu și I. C. Negrescu, administratori delegați ai soc. „Activa"; d-l N. Butculescu și Traianescu pentru d-l V. M. Ioachim, directorul soc.., apoi: S. M. Blumenfeld, Ath. Galan etc.

După terminarea solemnității s'a expediat d-lui ministru Chirculescu, următoarea telegramă:

Corpul Contabililor, cu ocazia inaugurării Casei lor, își îndreaptă gândul către Dv., care ați știut să apreciați rolul membrilor săi și în general al titraților în științele comerciale în viața economică.

Profitând și de onomastica Dv., vă facem cele mai calde urări de sănătate și vă dorim a desăvârși opera socială întreprinsă în favoarea celor mulți, armonizând interesele lor cu cele ale producției naționale.

Decan, N. BUTCULESCU.

Director, **Ioachim.**

Stimate domnule Butculescu,

Vă mulțumesc călduros pentru amabila telegramă pe care Corpul Contabililor mi-a trimes-o prin mijlocirea d-tale.

Găsesc în acest gest răsplata solicitudinei și considerațiunei ce am în mod deosebit pentru Corpul Contabililor, care are onoarea de a vă avea decan și căruia Dv. i-ați dovedit un devotament mai presus de toată lauda.

Sunt sigur că veți avea amabilitatea de a vă face, pe lângă Corpul Contabililor, interpretul sentimentelor mele de gratitudine și vă rog să primiți, și cu această ocaziune, expresiunea stimei și afecțiunei ce vă păstrez.

N. D. Chirculescu.

5 Decembrie, 1925.

In urmă Corpul a hotărît ca ziua de Sf. Nicolae — onomastica d-lui N. Butculescu — să se considere ca patron al Corpului, când în fiecare an se va sărbători.

DESCHIDEREA CERCULUI DE STUDII COMERCIALE

Vineri 11 Decembrie 1925, la ora 7 seara, s'a deschis în sala de ședințe a Camerii de Comerț și Industrie, Cercul de Studii Comerciale de sub președinția d-lui prof. Sp. Iacobescu, în fața unui auditoriu de peste 100 de persoane, între care erau pe lângă membrii Corpului Contabililor și multe persoane din afară, cari urmăresc cu un viu interes conferințele Cercului nostru.

D-l **Gr. L. Trancu-Iași,** fost ministru, a desvoltat conferința sa de deschidere a Cercului de Studii Comerciale cu subiectul: „Despre codul cooperației și rolul comercialiștilor și al titraților în științele comerciale în cooperație".

D-sa face un istoric al cooperației la noi, arătând că această mișcare datează de pe la 1883, reamintind și Congresul dela Iași din 1884, apoi mișcarea întreprinsă de un învățător în Dâmbovița, care căută să infiltreze în sufletul poporului binefacerile cooperației și în fine nu uită acțiunile întreprinse chiar de d-sa pe timpul când era funcționar la Banca Națională din Galați, înființând în 1904, o cooperativă „Spicul de grâu". Relevă că în acele timpuri lumea se entuziasmă foarte mult de teorii, ceeace nu mai e-

cazul astăzi, şi că deşi aveau toate la dispoziţie, lipseà elementul viu, lipseà omul de acţiune şi că acei ce încercau mişcări în această direcţie, nu ajungeau decât să spere că vor veni timpuri mai bune, precum plugarul când pune plugul primăvara în brazdă, speră că de data aceasta va fi anul mai bun.

Aminteşte, că în 1917 ca deputat în Camera Deputaţilor dela Iaşi, când un grup de 10 persoane formase „Partidul Muncii", din care făceà parte şi cereà, după un program stabilit, maximum de revendicări în favoarea clasei ţărăneşti şi muncitoreşti dela noi, nu uitase să prevadă şi mijloacele cari puteau pune în stare pe ţăran, după ce i se dădeà pământul, ca să lucreze şi să poată recoltà tot atât de bine, din punct de vedere cantitativ, cât şi din punct de vedere calitativ, ca şi în timpul marei proprietăţi, şi acele mijloace propuse erau tocmai cooperativele de aprovizionare, de producţie, de consum, cooperativele agricole şi aceasta pentrucă văzuse la ce stare înfloritoare se ajunsese în această direcţie, în judeţul Covurlui, datorită energicului şi ideaalistului Galan.

Relevă acţiunea domniei-sale în timpul când era ministru, asupra întocmirii Codului Cooperaţiei, numind o comisiune de specialişti, fără a ţine seamă de culoarea politică a membrilor acelei comisiuni, ci ţinând doar seamă că acea însemnà să fie o operă trainică, pentru realizarea şi atingerea într'un grad cât mai mare a progresului în viaţa noastră economică.

Citează pe Albert Thomas, care în concluzie spune că: Cooperativele nu sunt făcute în vederea beneficiilor, ci numai ca mijloace în scopul satisfacerei cerinţelor membrilor săi.

Repetă cele spuse la inaugurarea „Activei", casa Corpului Contabililor, că în viitor, din acea clădire vor porni toate manifestaţiunile de ordin cultural şi economic pentru binele nostru şi al naţiunei.

Recomandă pentru atingerea ţelului şi deci realizarea aspiraţiunilor în cooperaţie, ca toate cooperativele agricole, de producţie şi de consum să se unească, pentrucă formând astfel o putere unitară, vor puteà ţine piept la fiecare pas obstacolelor ce li s'ar ivi.

Expune situaţia precară în care se găseşte în prezent proprietatea noastră rurală, în ceiace priveşte cantitatea şi calitatea produselor, ajungând ca aceste produse să întâmpine dificultăţi şi chiar concurenţă produselor străine, de exemplu cu cerealele ruseşti, pe pieţele occidentale în aşa fel încât cerealele noastre ajunsese în cursul acestui an — invendable — de nevândut, şi de care lucru trebuie să ne îngrijim, pentrucă dacă acum când Rusia Sovietică numai a anunţat şi a aruncat o mică cantitate de cereale pe pieţele Europene — deşi şi aceasta de o calitate mai proastă — ajunsese cerealele noastre de nevândut, apoi ce se va petrece când în adevăr cerealele noastre vor întâlni o concurenţă binemeritată a produselor altor ţări? Această stare se datoreşte faptului că la noi guvernanţii nu s'au îngrijit de mijloacele necesare menţinerii productivităţii, aşà cum s'a îngrijit de exemplu Cehoslovacia prin obligativitatea cultivării sfeclei de zahăr, spre a-şi asigurà producţia de zahăr a fabricelor sale.

Propune **organizarea aprovizionărilor pentru producţie şi organizarea vânzărilor.** Numai prin aceste două mijloace se poate ajunge la o desvoltare cât mai mare a producţiei noastre. Ştim cu toţii, spune d-sa, cum fac ţăranii

noștri, ducând produsele lor la târguri, iar dacă nu pot obține prețuri bune, se întorc cu acele produse acasă, pierzându-se astfel destul timp, încât dacă ar fi organizate vânzările, nu numai că timpul ar fi economisit, dar și prețurile ar fi mai bune, asigurate chiar, înlăturând speculanții de prin târguri. Dă ca exemplu Tg. Bereşti şi Tg. Bujoru din județul Covurlui, unde lucrările se petrec astfel.

Relevă de asemenea lipsa căilor de comunicație și amintește de ideia regretatului Fotin Enescu a înființării silozurilor și magaziilor în gările noastre, ceiace s'a îndeplinit în unele părți înainte de războiu, și care astăzi sunt părăsite spre paguba noastră. Asupra căilor de comunicație spune că încă dela 1920, un mare inginer român a alcătuit un plan al tuturor căilor ce trebuesc organizate, ca noui căi ferate, canaluri ș. a., și care nu numai că în timp de 5 ani de atunci încoace nu s'a realizat, dar nici acest plan nu s'a putut tipări spre a fi dat la iveală.

Expune în mod sumar dezideratele Congresului Internațional Cooperatist din Gand și compară ideile pornite din istoria doctrinelor cooperatiste, ca focuri de diercție.

Citează pe profesorul Totomiantz dela Praga, care spune că prin cooperație se înțelege creștinism — bazat pe dragoste și iubire — iar Charles Gide spune că cooperația este o religie, o credință și că nu se creiază prin lege, ci e născută prin educația poporului și din necesitățile sociale; de asemenea citează pe J. Jaurès, Mueller și Galan.

Trecând la Codul Cooperației, spune că prin această legiuire se comercializează idealul, pornirile tinerești, elanul, pe care cei dornici vor să-l pună în slujba cooperației și găsește că e o mare greșală făcându-se confuzie cu comercializările celorlalte ramuri de activitate, unde cel puțin se aduce de fiecare în parte, un aport oarecare, pe când aici nu e cazul. Observă că actualul Cod al cooperației, în forma în care se prezintă, nu are alt scop decât încătușarea în idei înapoiate — a acestei instituțiuni — și astfel, pe când mainte, asociațiile —adică formarea cooperativelor — eră liberă, astăzi, prin acest cod, sunt forțate și în special în cele de gradul II,—federalele. Acelaș lucru se prevede și pentru cooperația de gradul III, în care elementul viu este pus în imposibilitate de a-și manifestă puterea de muncă și dragostea pentru acest ideal.

Propune **mărirea capitalului acordat** micei industrii și organizarea cooperativelor în scopul construcțiilor și termină făcând apel ca atât foștii și actualii săi elevi dela Școala de Științe de Stat, unde predă studiul cooperației, cât și colegii de față să devină apostoli neîncetați întru propagarea și susținerea acestor idei, ca astfel să ne putem ridica economiceşte, ținând seamă că această mișcare va aveà de îndeplinit într'un viitor apropiat, un rol important, atât în țara noastră, cât și în alte țări.

D-l **Ath. Galan**, a făcut comunicări asupra memoriului depus de Corpul Contabililor, Ministerului Muncii, relativ la Codul Cooperației, cu propunerile în ceeace privește formarea Consiliului Superior din care va trebui să facă parte cel puțin și un membru al Corpului Contabililor ca specialist și cerându-se în acelaș timp și alte modificări.

D-l **N. Butculescu**, decanul Corpului Contabililor, a făcut comunicări asupra memoriului depus de Corpul Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare, la Ministerul Instrucțiunii, prin care se cere ca în urma unui examen de diferență, absolvenții acestor școale să poată urmà Facultatea de Drept, ca și viitorii absolvenți ai liceelor comerciale preconizate de noua reformă a învățământului.

Cody Delahorincea.

DELA CERCUL DE STUDII COMERCIALE

Imbunătățirea soartei funcționarilor noștri din domeniul particular

Vineri, 18 Decembrie 1925,. d-l profesor Sp. Iacobescu, președintele Cercului de Studii Comerciale, a ținut la Camera de Comerț, conferința sa privitoare la măsurile de prevedere pentru soarta funcționarilor din domeniul privat.

Pentru desfășurarea argumentației, d-sa s'a servit de starea actuală, care trebue să facă pe salariatul particular să se îngrijească de vremea boalei și invalidității lui, de familie (soție, copii), de părinți și de ceilalți membrii care depind de el astăzi.

Examinând ceiace s'a făcut până astăzi, constată pretutindeni manifestări formale, în statutele societăților de creiarea Fondurilor de Pensiuni, sau Case de Pensiuni.

Constată însă că în genere aceste surse sunt cu totul insuficiente astăzi, și mai cu deosebire nespus de reduse și negeneralizate față de mulțimea funcționarilor care sunt în slujba vieței noastre particulare. Că în asemenea condițiuni, considerând că legiferarea unificărei și înființărei unei Case de pensiuni pentru aceste elemente, poate să întâmpine dificultăți cari să ducă până la cine știe ce depărtări amânarea soluțiunilor pentru soarta mai bună.

D-sa preconizează asocierea tuturor funcționarilor salariați din domeniul privat. Asociarea aceasta de solidaritate trebue neapărat să atragă organizarea grupelor de funcționari în toată țara. Lucrul acesta îl cere d-l conferențiar nu pentru ca să organizeze lupta contra guvernului sau patronilor, ci din contră pentru ca să recurgă astfel la mijloacele proprii pe care această colectivitate funcționărească le va atrage, atunci când cu toții vor fi strânși în jurul organismului lor.

In condițiunile acestea constată d-sa că se poate procede la înființarea unei Bănci proprii, la care contribuțiunile individuale să înceapă dela un minimum de 1.000 lei, fiecare fondator devenind astfel acționarul Băncii funcționarilor particulari.

In jurul acestui organ d-sa așează 4 secțiuni destinate să corespundă fiecare grupelor de necesități pe care vrea să le vadă satisfăcute în viață și după moartea fondatorului.

In privința aceasta d-sa prevede:

1) **Secțiunea locuințelor proprii.** Asemenea locuințe vrea să le vadă pentru fiecare din membrii Băncii, nu grație capitalului acesteia, ci grație ga-

rantării pe care Banca funcționărească le va da societăților naționale și streine, care se vor angaja cu specialitatea și creditul lor la o atare operă constructivă.

Trebue să reamintim că în această privință deși este vorba de o Bancă cu un capital de peste jumătate de miliard, nu vrea să imobilizeze acest capital în construcțiuni, ci numai cum am văzut, vrea să garanteze creditorilor tot ceiace trebue să îndeplinească societarilor Băncii.

2) **Secțiunea asigurărilor.** Este nevoie, spune d-l conferențiar, ca alături de locuința confortabilă și sănătoasă necesară salariaților noștri, mai trebue asigurată ziua de mâine, sesizată de aceasta pentru boală, neputință de lucru, bătrânețe, moarte, capital, rente, etc., acest lucru se va îndeplini potrivit organizării cu toate elementele technice asigurărilor moderne, astfel ca primele și sarcinile societății să fie cât mai ușor suportabile de asociație.

In cazul acesta d-sa reamintește că surplusul primelor vor trece la rezervele Băncei și la beneficiile acesteia.

De altă parte fondurile disponibile din rezervele asigurărilor vor găsi un cuminuat plasament în opera de construcțiuni, despre care s'a vorbit la secția 1.

3) **Secțiunea aprovizionărilor.** Este prevăzută și aceasta pentru finanțarea aprovizionărilor pe care le vor face organizările funcționărești pentru membrii lor.

Această secțiune se va îngriji ca organ central, să se pună în legătură cu toate sediile producătoare de ale aprovizionărilor, pentru ca să informeze organizațiile funcționărești, de produse, prețuri, perioade de aprovizionare, condiții, etc.

Această secțiune se vede dar că nu vrea să intre direct în opera de aprovizionare, pentru ca să lase deplină libertate a modului cum organizările funcționărești vor să ajute la împlinirea trebuințelor proprii ale membrilor respectivi.

Secțiunea de mai sus vrea să finanțeze, să informeze și să consilieze când i s'ar cere aceasta, pentru secțiunea de Bancă propriu zisă.

Aceasta este prevăzută de autor pentru contractul ce vrea ca instituția funcționarilor vizată de d-sa, să pătrundă cu ușurință în grațiile creditului național sau strein, fără de care acțiunea Băncii acesteia ar fi tare limitată.

4) **Secțiunea de Bancă** lucrează cu toată lumea internă sau externă în limita operațiunilor de bancă obișnuită foarte larg, prevăzută de statutul acesteia.

Secțiunile celelalte sunt făcute mai mult pentru funcționari, acționari ai băncii, pe când **secțiunea creditului** se adresează tuturora.

Cu aceste soluțiuni, d-l conferențiar vede pornită pe o cale nouă îmbunătățirea soartei funcționarilor din domeniul economiei private, precum și a tuturor acelor care se întrețin din salariul acestuia.

Pentru noi, soluțiunile propuse ni se pare în totul realizabile, dacă funcționarii noștri vor înțelege să se atașeze cu tot sufletul la înfăptuirea lor.

In încheere, d-l conferențiar ne arată că soluțiunile ce le pune pentru funcționarii din domeniul particular, sunt aceleași pentru care s'a lucrat anul acesta pentru funcționarii publici. Acolo, ni s'a spus că din inițiativa d-lor Brădișteanu, Clinciu, Enescu și alții, s'a lucrat împreună cu d-l profesor Sp. Iacobescu la creațiunea unui asemenea organ de complectă soluționare a problemii îndestulării funcționarului nostru public.

S'a ajuns la forma definitivă pentru realizarea căreia se lucrează acum de toate căpeteniile şi reperzentanţii noştri publici.

In această privinţă d-l conferenţiar constată că o complectă frăţie între aceste două categorii de funcţionari şi că mersul lor alăturat pentru înfăptuirea unui ideal asemănător, nu poate decât să bucure toată societatea românească.

RECENZII

Geografia Economică a Europei pentru clasa III-a a şcoalelor superioare de comerţ, de **Const. Greceanu**, licenţiat al Academiei de Inalte Studii Comerciale şi Industriale, fost profesor de geografie la şcoala superioară de comerţ din Bucureşti. (Editura Socec et Co., 1925. Lei 45).

Autorul ne prezintă o lucrare didactică de 200 pagini cu hărţi în text, şi cu un material foarte bogat, pus la curent cu ultimele date statistice (pe 1923 şi 1924). Nimic nu scapă cercetării în parte a fiecărei ţări, aşa cum a eşit formaţiunea statelor după marele războiu. Intinderea, relieful, clima, apele, agricultura, animalele, minele, industria, căile de comunicaţie, comerţul, finanţele, populaţia şi starea politică, sunt rând pe rând studiate şi arătate într'o lumină vie, făcând să iasă în evidenţă bogăţia fiecărui popor, şi felul cum ştie s'o valorifice prin muncă, apoi starea financiară, starea culturală şi administrativă a fiecărui stat.

O inovaţie în acest manual care ar fi putut fi chiar dusă mai departe de autor, este atenţia dată părţii vie a economiei fiecărei naţiuni asupra elementului care pune totul în valoare — omul. Asupra caracterului fiecărui popor, asupra activităţii desfăşurată în parte de individ şi în grupuri mai mari sau mai mici, asupra iniţiativei particulare şi a rezultatelor ei în afară, sau mai bine zis, pe lângă organizaţia de stat, aş fi crezut că era bine să se insiste.

Studiul geografiei este în general foarte arid; al geografiei economice însă prezintă un interes mai mare, iar când i se dă viaţă, când se leagă de elementul viu, el devine foarte interesant şi atractiv.

O altă latură, căreia s'a dat atenţie şi cred că i s'ar fi putut da şi mai mult chiar, este starea culturală, organizaţia învăţământului, religia şi asistenţa socială. Acestea sunt chestiuni asupra cărora trebuie să se insiste într'un manual de geografie economică, spre a se evidenţia de ce un stat a progresat mai mult decât altul, deşi poate mai sărac în avuţii naturale, sau mai puţin avantajat ca aşezare geografică, spre a se arăta cum prin muncă şi o politică chibzuită de stat sau particulară s'a ştiut pune totul în valoare la maximum.

Lucrarea d-lui Greceanu de altfel, cu o expunere clară şi sistematică, reprezintă un tezaur preţios atât pentru elevii şcoalelor comerciale superioare, cât şi pentru profesori, cari erau lipsiţi până acum de un manual pentru studiul geografiei economice după ultimele date, un obiect de studiu dintre cele mai importante pentru învăţământul comercial.

Petru-Brateş

CONSILIUL SUPERIOR AL CORPULUI CONTABILILOR AUTORIZAȚI ȘI EXPERȚILOR CONTABILI BUCUREȘTI

Convocare

In conformitate cu art. XI din lege și art. 33 din Regulamentul Corpului Contabililor autorizați și experți-contabili următoarele Secțiuni județene sunt convocate în adunare generală ordinară pentru Duminică 24 Ianuarie 1926, iar, în caz de neîntrunirea majorității membrilor, pentru Duminică 31 Ianuarie 1926 la ora și locul indicat în dreptul fiecărei Secțiuni.

Arad ora 10 1/2 a. m. Banca Națională.
Brașov ora 10 a. m. Sala de ședințe a Tribunalului.
Bârlad ora 3 p. m. Banca Cercului Comercial și Ind.
Bălți ora 10 1/2 a. m. la sed. Corpului.
Brăila „ „ „ „ „ „ „
Buzău „ „ „ „ „ „
Bacău „ „ „ „ „ „ „
Bazargic „ „ „ „ „ „ „
Botoșani „ „ „ „ „ „ „
Cernăuți „ „ „ „ „ Soc. Armonia Palatul Național.
Călărași ora 10 1/2 a. m. la sed. Corpului.
Craiova „ „ „ „ „ Palatul Ramuri.
C.-Lung „ „ „ „ „ Banca Națională.
Caransebeș ora 10 1/2 a. m. la sediul Corpului.
Caracal ora 11 a. m. Sala clubului Unirea.
Chișinău ora 10 a. m. Camera de Comerț.
Constanța ora 10 a. m. Banca Națională.
Cluj ora 10 a. m. Banca Agrară.
Dej ora 10 1/2 a. m. la sediul Corpului.
Dorohoi ora 10 1/2 a, m. Banca Națională,
Deva ora 10 1/2 a. m. la sed. Corpului.
Fălticeni ora 3 p. m. Banca Națională.
Focșani ora 10 a. m. „ „
Galați ora 9 a. m. Camera de Comerț.
Giurgiu ora 10 1/2 a. m. la sediul Corpului.
Huși ora 10 a. m. Banca Națională.
Iași ora 10 a. m. Banca Națională.
Ilfov ora 10 a. m. Camera de Comerț București.
Lugoj ora 10 1/2 a. m. la sed. Corpului.
Orhei ora 10 a. m. Palatul Zemstvei.
Oradia-Mare ora 10 a. m. Localul Tribunalului.
Pitești ora 10 a. m. Banca Populară.

Piatra-Neamţ ora 10 a. m. Banca Industrială şi Comercială.
Ploeşti ora 10 a. m. Camera de Comerţ.
Râmnicu-Sărat ora 10 a. m. Banca Naţională.
Râmnicul-Vâlcea ora 10 a. m. Banca Naţională.
Roman ora 10½ a. m. Banca de Credit
Slatina ora 10 a. m. Sala de şedinţe a Tribunalului.
Silistra ora 10½ a. m. la sediul Corpului.
Sighişoara ora 4 p. m. Tribunalul Sighişoara.
Soroca ora 11 a. m. Banca Soroca.
Sibiu ora 10½ a. m. la sediul Corpului.
Satumare 11 a. m. Sala Dacia.
Sighetul Marmaţiei ora 10 a. m. Banca Română S. A. Str. Unirei 2.
Şimlăul Silvaniei ora 10 a. m. la Casa de păstrare a judeţului.
Turnu-Severin ora 10 a. m. Şcoala Comercială.
Târgu-Mureş ora 10½ a. m. la sediul Corpului.
Târgu-Jiu ora 10 a. m. Str. Gr. Săftoiu No. 3.
Tulcea ora 10½ a. m. la sediul Corpului.
Târnava Mică ora 10½ la sediul Corpului.
Tg.-Măgurele ora 10 a. m. Banca Agricolă.
Tighina ora 10½ a. m. la sediul Corpului.
Târgovişte ora 10½ a. m. la sediul Corpului.
Vaslui ora 10 a. m. Camera de Comerţ.

Membrii Secţiunii Timişoara, sunt convocaţi pentru Duminică 31 Ianuarie respectiv Dumineca 7 Februarie 1926 ora 10 dim. în sala Tribunalului etaj II.

Ordinea de zi va fi:

1. Darea de seamă şi aprobarea bilanţului şi contului de venituri şi cheltueli pe 1925.
2. Descărcarea comitetului de gestiunea sa.
3. Aprobarea proectului de buget pe anul 1926,
4. Alegerea membrilor consiliului de Ad-ţie şi a comitetului de censori exceptând secţiunea Dorohoiu şi Satu Mare.
5. Votarea Proectului de Statut al Casei de Credit (pentru ecţia Galaţi).

Se aduce la cunoştinţa domnilor membri cari sunt în restanţă cu plata cotizaţiei pe anii din urmă până inclusiv 1925, că nu vor mai fi trecuţi în tabioul pe anul 1926 dacă nu vor achita cotizaţiile în restanţă în cursul acestei luni.

Informaţiuni

UN GEST FRUMOS

Cu ocazia sărbătoririi d-lui Ing. V. Tacit, directorul soc. Creditul Minier, pentru împlinirea a 25 ani de activitate, sărbătoritul a donat suma de lei un milion „Asociaţiei inginerilor de mine", spre a se da burse studenţilor săraci.

Gestul său a găsit repede imitatori, sporindu-se donaţia la 2 milioane.

Iată o faptă care face cinste unui om, ce înţelege să păstreze legătura care trebue să existe între el şi camarazii lui de azi şi de mâine.

De altfel nu este primul gest, care ne explică situaţia specială şi influenţa pe care Corpul ingineresc o exercită nu numai asupra vieţii noastre economice dar şi asupra vieţii publice.

Asociaţiunile inginereşti s'au bucurat în mod deosebit, graţie fruntaşilor lor ajunşi în situaţiuni conducătoare de sprijinul acestora; „Gazeta Matematicei" — o instituţie cu caracter privat — a dobândit un pământ pentru ca să-şi construiască un local.

„Societatea politechnică" îşi construeşte acum un impunător palat, pe calea Victoriei, Inginerii silvici, după ce au dobândit un teren, au obţinut şi o donaţie de câteva milioane pentru a ridica frumosul cămin din B-dul I. C. Brătianu.

Admirând aceste acte de solidaritate şi sprijinire a organizaţiunilor profesionale, am dori să putem spune acelaşi lucru şi despre noi.

Cine a urmărit însă greutăţile, cu care am avut de luptat ca să ridicăm modest acasă de lângă spitalul Colţei, poate face o comparaţie nu tocmai lăudabilă pentru Corpul nostru, după doi ani de străduinţi, abia am strâns un capital — nu donaţii — în acţiuni de lei 2 jum. milioane, la care a contribuit şi Camera de Comerţ cu 500.000 lei, de altfel singura instituţie publică, care ne-a dat sprijin.

Va trebui deci încă multă muncă, multă stăruinţă pentru ca să putem închega între noi acele puternice legături sufleteşti, cari fac dintr'un Corp de profesionişti, o mare familie, în care membrii se pot bizui unii pe ulţii în orice ocaziune, pentru orice cauză dreaptă.

DELA SECŢIA CERNAUŢI

In adunarea generală extraordinară a secţiei Cernăuţi, s'a votat următoarele deziderate, în urma expunerii d-lui secretarul secţiei.

a) Să se adauge la art. 3 din lege şi 5 din regulmaent sau să ia o dispoziţie circulară de către Consiliul Permanent prin care să se recunoască echivalenţa şcoalei medii comerciale din Cernăuţi — astăzi desfiinţată — cu şcoala comercială superioară curs seral din vechiul regat.

In această şcoală se primiau absolvenţi a 4 clase liceale şi urmau 2 ani curs de zi, — 5 ore — cu o programă redusă a şcoalei comerciale superioare din regat.

b) Modificarea art. 18 din regulament, în sensul ca toate societăţile vechi şi noui, cu un capital minimum de 5.000.000 lei, să aibă cel puţin unul din cenzorii activi, un contabil expert sau autorizat.

c) A se interveni la Ministerul de Finanţe, pentru a se recunoaşte ca, registre regulat ţinute, numai cele semnate de membrii Corpului.

d) A se prevede sancţiuni pentru organele publice ce nu iau în seamă prezenta lege şi deasemenea şi pentru toate instituţiunile private ce nu vor să se supună aceleiaşi legi.

BIBLIOGRAFII

Am primit la readcţie:

La Bourse aux cuirs de Bruxelles, No. 560. Printr'o enumerare a preţurilor din Iunie 1924 şi o comparare la cele din Iunie 1925, Sir James Wilson constată că în lumea întreagă s'a produs o ridicare însemnată a preţurilor în medie 6 la sută, ceiace înseamnă o diminuare a valorii aurului, cu toată cererea considerabilă în India de metal preţios.

Idem, No. 559, publică un nou sistem de impozite practicat de guvernul belgian şi anume ridicarea scontului la Banca Naţională cu 1 la sută, care sumă se încasează cu menţiune specială în beneficiul statului.

Bulletin d'information de l'office Commercial Français en Roumanie, No. d'Oct. 1925 publică deciziunea Direcţiunei Generale P. T. T., de a se înfiinţa cu începere dela 1 Ianuarie 1926, două biurouri pentru serviciul de cecuri şi viremente în România, şi anume unul la Bucureşti pentru vechiul regat, Basarabia şi Bucovina, şi al doilea la Timişoara pentru Ardeal.

Bulletin de la Maison du Livre Français, No. d'Oct. 1925, publică noile ediţiuni de cărţi franceze din cele mai interesante.

Curierul Cooperaţiei, No. 10—11 pubilcă; „Cum se pot întări cooperativele" de d-l T. C. Ionescu Paşcani, arătând ca exemplu iniţiativa şi punerea în aplicare în Elveţia a unui mijloc nou, acela al înfiinţării de şcoale speciale, seminare cooperative şi introducerea studiului cooperaţiei în şcolile publice.

Revue des Sciences Administratives appliquées de Bruxelles, No. Aout-Sept. 1925, publică sub titlul: „Le franc or" de d-l prof. E. Delavelle din Grenoble: Din cauza scăderii continue a valorii monetei, d-sa insistă pentru stabilirea Bilanţului în franci aur, care înlătură toate iluziile realizării de beneficii în perioada inflaţiei; deasemenea după părerea d-lui Bayart din Lille, spune că e prudent ca aceste beneficii să fie trecute la rezerve. Prin acest fel de bilanţ în franci aur, industriaşul şi negustorul pot fi în situaţia:

1) Că creanţele şi datoriile sunt într'un raport suficient pentru cazuri de **hausse** sau de **baisse**, prin pierderea încercată asupra unora, care să fie compensată printr'un beneficiu egal realizat asupra altora.

2) Că capitalul şi rezervele sunt echilibrate prin valori nesusceptibile de a fi atinse printr'o nouă scădere a francului, considerând aceste valori plasate în: imobile, materiale, stock-uri de valori diferite.

Deasemenea o contabilitate în franci-aur serveşte şefului întreprin-

veret, ca instrument de verificare, punându-l în situația de a putea observà la timp pericolul la care-l expune nestabilitatea monetară.

Cooperația, No. din Aug.-Sept., publică un nou sistem de găsirea capitalurilor necesaare instituțiunilor de stat cari au de scop satisfacerea necesităților de interes public, sistem propus în parlamentul francez de deputatul Chastanet, prin înființarea Băncei Cooperative a Comunelor și Județelor. Prin această bancă care ar puteà căpătà și credit particular prin încrederea ce o inspiră, ar puteà ușor satisface nevoile noastre, ce cad în sarcina comunelor și județelor, cari în prezent din cauza greutăților financiare prin care trece statul, nu pot răspunde decât cu formula: „mai târziu".

Deasemenea mai primim și următoarele reviste: Il Monitore dei Ragionieri din Milano, La Società per Azioni, Informațiuni economice, Contabilul din Chișinău, Le monde économique, Răsăritul, Organitzacio din Barcelona, Rivista d'Amministrazione e finanza, La revue des comptables, Witschaftsdienst din Hamburg, Oltenia Economică, Dunubiul, etc.

COLEGIALE

— D-l **I. Sălăgeanu**, președintele Asociației funcționarilor din petrol, secția Ploești, a fost numit în Comisia interimară Ploești.

— D-nii **D. P. Niculescu-Ritz** și **G. Papp** au fost aleși în Uniunea Camerilor de Comerț (comitetul de direcție).

— D-l **G. Tărtăcuță**, licențiat al Academiei Comerciale, a fost avansat șeful contabilității soc. Franco-Română de material de drum de fier Brăila.

— D-l **N. Arghir**, vice-președintele secției Ilfov, a fost numit Comisar al guvernului la Camera de Comerț P.-Neamț.

— Colegul nostru, d-l **Ștefan Iv. Gheorghieff**, licențiat în științele economice și având gradul de expert-contabil, comerciant în Silistra, a fost ales de adunarea generală extraordinară a membrilor dela Camerà de Comerț și Industrie din Silistra, ca cenzor al acestei instituții.

— D-l **Boroșiu**, director Banca de Scont din Constanța, a fost ales președinte al Camerii de Comerț din localitate.

— D-l **T. Știrbu**, colaborator al Revistei noastre, a fost numit secretar al Camerii de Comerț din Chișinău.

— D-l **I. Nica**, licențiat al Academiei de Comerț, a fost numit secretar al Camerii de Comerț din Temișoara.

— D-l **N. Penescu Chateaubriand**, a fost ales cenzor la Camera de Comerț din București.

— D-l **St. Dobrovicescu** a fost numit în comitetul de direcție al Camerii de Comerț din Temișoara.

— D-l **Radu G. Constantinescu**, consilier al Camerii de Comerț din Ploești împreună cu asociatul său, d-l Ioan Popescu, a fondat o bancă în acel oraș cu un capital de lei 7 jum. milioane, iar d-l **St. Papina**, a fost numit censor al acestei Bănci.

— Dintre colegii noștri au fost numiți ca censori de Ministerul de Industrie pe lângă Camerile de Comerț ca experți contabili, d-nii **Chr. D. Stai-**

covici la Constanța, **Gh. Constantinescu** la Ploești, **Dem. Constantinescu** la București.

— D-l **N. Jiroveanu** a fost numit secretar al Camerii de Comerț din T.-Severin, iar d-l **Chr. Millian** al Camerii din T. Măgurele.

— D-l **Const. Greceanu**, licențiat al Academiei de Comerț, a fost numit asistent la Academia de înalte studii comerciale și industriale din București. pentru cursul de geografie, dând la lumină și un interesant manual de geografie economică, pentru cl. III com. sup.

— D-l **Aurel Ionescu-Isac**, președintele Corpului, secția Călărași, a fost reales președinte al Camerii de Comerț din localitate; din inițiativa sa s'a înființat în toamna aceasta prima școală comercială elementară în acest oraș.

— D-l **G. Dumitriu**, secretar general al Creditului Industrial, a fost numit cenzor la soc. Aeronautică Română în participație cu Statul.

— D-nii **D. P. Niculescu-Ritz** și **Em. Brancovici** au fost delegați în Uniunea Camerilor de Comerț.

— D-l **Dr. St. Chicoș** a fost numit comisar al guvernului la Camera de Comerț din Ploești, iar d-l **Christodorescu Gh.** la Constanța.

— D-l **Ilie Mecu**, președintele Corpului Constanța, a fost delegat în Uniunea Camerilor de Comerț și în comitetul național român.

— Au intrat în noua formație a Camerii de Comerț din Râmnicu-Vâlcea următorii membrii ai Corpului nostru: **I. Nicolescu** și **D. I. Dimitriu**.

— Idem. Camera de Comert Bazargic, d-l **G. Marinescu**.

— Idem Camera de Comerț din Vaslui: **D. Taicu, D. Atanasiu, I. Ștefănescu, I. Gh. Teodorescu** și **Al. Isăcescu**.

— Idem în Camera de Comerț din Constanța: **St. Boros, H. Zambaceian, F. Sachetti, Ilie Mecu, P. Ciuperceanu, G. I. Georgescu, V. G. Nicolau, Zaica Topor**.

— Idem, Camera de Comerț din Sighișoara: **Pantilimon Florescu**.

— Idem. Camera de Comerț Olt: d-nii **St. I. Antonescu, Costică I. Popescu, Ilie I. Popescu, C. Stavarache**.

— Idem, Camera de Comert din Bacău: **G. Mallian, Ioan Jalin, Ștefan N. Cristea**.

— D-l **V. M. Ioachim** a fost numit censor la soc. „Attachi".

— D-nii **C. C. Neamțu** și **Saban-Făgețel**, colegii noștri, au fost aleși vice-președinți ai Camerii de Comerț din Craiova.

— D-l **D. Sbenghe** a fost ales președinte al Camerii de Comerț din T.-Severin și numit președinte al comisiei interimare. Felicităm călduros pe distinsul nostru coleg.

CERERI DE INSCRIERE

Secțiunea Ploești: D. **H.** Celus, St. V. Jarnea, V. Gălățeanu, Mihail Ionescu, Nicolae G. Niță. **Secțiunea Arad:** Bela Kneffel. Aladar Varga, Eugen Moscu. **Secțiunea Iași:** Mendel Zalis, Ioan Rotaru, Schwartz Avram. **Secțiunea Focșani:** Ștefan Nicolescu. **Secțiunea Sighișoara:** T. Ionescu-Jiu.

La Corpul Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare

Str. Dr. Manolescu 12 (fostă Teilor) Localul Soc. „ACTIVA"

Se află de vânzare:	Lei
Cincizeci de ani ai cooperației de Credit din Basarabia de V. **Ghenzul**	50
Corpul Contabililor și Reforma financiară, de V. **M. Ioachim**	5
Primul an de aplicare al reformei fiscale, de **V. M. Ioachim**	20
Reorganizarea Camerelor de Comerț și Industrie de **V. M. Iocahim**	10
Către Leul și Bilanțul aur de **V. M. Ioachim**	10
Noțiuni de Comerț, drept și corespondență comercială, cu monografii comerciale asupra comerțului de: cereale, petrol, lemne, manufactură, ferărie, coloniale și pielărie de **V. M. Ioachim**	40
Criza economică și financiară în România, de **G. M. Leonte**	8
Revalorizarea Leului, România și conferința dela Genua, Statele-Unite și refacerea Europei, de **G. M. Leonte**	25
Dialog între contabilitatea Publică și Privată de **Prof. Sp. Iacobescu**	10
Inventarul din punct de vedere contabil, economic și juridic, de **P. Drăgănescu**	20
Bilanțul Typ (pentru bănci) de **P. Drăgănescu**	20
Chestiunea reformei învățământului comercial de **P. Drăgănescu-Brateș**	15
Blănuri din punct de vedere technic comercial de **P. Drăgănescu**	50
Codul de Comerț și Registrele comerciale de **Ilie Mecu**	10
Schimbarea de direcție și caracter a comerțului românesc în secolul XIX, de **Prof. N. Iorga**	5
Priviri asupra contabilității în partidă dublă de **Al. Tănăsescu**	10
Impărțirea câștigurilor în societățile anonime de **Al. Tănăsescu**	10
Rolul coopearției și al Titraților în științele comerciale în viața agricolă a țării, de **A. G. Galan**	15
Nașterea și desvoltarea cooperației moderne, de **A. G. Galan**	100
Contribuții la codul cooperației	5
Jurnal Partizi de **V. Nădejde**	40
Contabilitatea în partidă dublă în stabilimentele militare de **S. M. Blumenfeld**	5
Necesitatea de viețuire și cerințe sociale, de **M. I. Mihăilescu**	10
Comerțul de Bancă și speculațiunea, de **M. I. Mihăilescu**	40
Metode de culculul conturilor curente cu dobândă, de **M. I. Mihăilescu**	50
Cunoștințe comerciale: origina și fazele schimbului, mijloacele de schimb, comerțul de cereale, de mărfuri, valori comerciale, acte și documente comerciale, despre Bursă și despre Bănci de **M. I. Mihăilescu**	40
Rolul registrelor în educație, de **M. I. Mihăilescu**	10
Băncile de emisiune și rolul lor în stat, de **M. I. Mihăilescu**	15
Contabilitatea în bănci și societățile anonime pe acțiuni de **I. Nițescu**	20
Cristalizarea științifică a economiei politice de **Al. Machedon**	20
Politica de bancă, de **St. Morărescu-Adria**	10
Principiul naționalităților și societatea națiunilor, de **N. Dașcovici**	30

Falimentele, paraziții comerciali, concordatele și protestele, concurența neleală, abuzul de credit, de **Th. S. Florian**	20
Statistica anuală a României de **Chr. D. Staicovici și P. Iconomu**	100
Un nou sistem de balanțe lunare în contabilitate de **Beniamin Juster**	20
Tabloul membrilor Corpului Contabililor și Experților contabili pe 1925	30
Legea și Regulamentul Corpului Contabililor și Experților contabili	10
Darea de seamă a congresului din 1923 pe hârtie de tipar	30
Darea de seamă a congresului din 1923, pe hârtie de scris	40
Darea de seamă a congresului din 1923, pe hârtie velină	50
Albumul comemorativ Th. Ștefănescu, cuprinzând sărbătorirea primului profesor de contabilitate în România	40

INȘTIINȚARE

Corpul Contabililor Secția Ilfov pune la dispoziția membrilor săi „Biroul de Plasare" nou înființat.

Consiliul a dat delegație pentru organizarea și conducerea acestui biurou d-lui Lucianu, Al. Bărbulescu și N. Ceaușoglu.

Reproducem mai jos regulamentul:

Pentru funcționarea oficiului de plasare al Corpului Contabililor autorizați și experți contabili, Secția Ilfov.

Art. 1. — Se institue în București, pe lângă Corpul Contabililor autorizați și experți contabili, Secția Ilfov, un serviciu public gratuit de găsire de ocupație, pentru membri săi.

Art 2. — Oficiul de plasare este deschis pentru toți cei interesați; membrii ai Corpului Contabililor, pe de o parte, și patroni pe dealtă parte.

Art. 3. — Ordinea de preferință, a plasării va fi aceia a înscrierii cereri sau ofertei. Sediul e în București Str. Teilor 12 la Activa.

Art. 4. — Oficiul de plasare e pus sub conducerea Consiliului de Administrație al Corpului Contabililor Secția Ilfov, care va delega, în acest scop doi sau trei membrii din sânul său.

Art. 5. — Cheltuelile necesare funcționării Oficiului de plasare vor fi suportate de Corpul Contabililor, Secția Ilfov, care în acest scop, va înscrie în bugetul său, în fiecare an, suma necesară.

Art. 6. — Cheltuelile Oficiului de plasare vor fi aprobate și ordonanțate de Consiliul, Secția Ilfov, în urma propuneri membrilor delegați al acestui oficiu.

Art. 7. — Prezentul regulament, împreună cu autorizarea de de funcționare a fost aprobat sub No. . . . din . . . de Ministerul Muncii, Cooperației și Asigurărilor Sociale.

Cu începere de la 1 Ianuarie 1926, din cauza sporirei materialului, și a scumpirei hârtiei și a mâinii de lucru, abonamentul la revistă va fi de lei 120 anual pentru membrii Corpului, bănci populare și cooperative și 250 lei pentru particulari și firme comerciale.

COMITETUL

„ACTIVA" S. A.

Casa Corpului Contabililor și a Titraților în Științele Comerciale

BILANȚUL GENERAL

ACTIV — *încheiat la 31 Decembrie 1295* — PASIV

	Lei	B.		Lei	B.
Acțiuni de emis	317.501	—	Capital { Emis. I	1.000.000.—	
Acționari emisiunea II-a	16.540	—	„ II	1.682.500.—	
Imobil	4.093.728	10	„ II de emis	317.500.—	3.000.000 —
Mobilier	5.576	—	Fond de rezervă (din donațiuni)		265.000 —
Corpul Contab. Secția Ilfov	80.243	75	Diverși creditori		1.164 327 85
Diverși debitori	6.510	10	Chirii cuvenite anului 1926		89.000 —
	4.520.097	95	Profit și Pierdere, rep. pe 1926		1.770 10
					4 520.097 95
Cauțiuni de gestiune	262.500	—	Dep. de cauțiuni de gestiune		262.500 —

Președinte, (ss) N. BUTCULESCU — Director, (ss) V. M. IOACHIM

Administratori delegați (ss) DEM. CONSTANTINESCU, I. C. NEGRESCU

Am verificat prezentul Bilanț conf. art. 186 din Codul de Comerț și l'am găsit exact.

Censori: (ss) Aureliu Marinescu, Al. Vasilescu, I. Saragea.

INDEX ALFABETIC AL AUTORILOR

	Pag.
Alesseanu G.	391, 400
Arghir N.	4
Aronsohn S.	442
Butculescu N. . . .	51, 97
Buzduceanu C. . .	53
Blumenfeld M. S. .	284, 286
Constantinescu K N.	238, 299
Drăgănescu Petru-Brateş.	41, 133, 138, 259 281, 389, 495
Drăguşan Iulian . . .	370
Delahorincea Cody .	490
Fruchter M. , ...	141
Galan G. A.	8, 18, 19, 183, 449
Georgescu P.	26
Ghenzul V.	182
Iacobescu Sp	435
Iancovici Pera	151
Ieremia A. Virgil . .	86
Ioachim V. M. . 34,	97, 137 233, 290, 356 373
Ionescu Tudor	383
Lehrmann A.	318, 445
Marcov G. Chr. . .	235
Măreanu T.	36, 60 104, 256
Marinescu Aurel. . .	38, 374
Mateescu N. V. . . .	251
Mihăilescu I. M. . .	306, 364
Mladenatz Gr. . . .	229
Negrescu C. I. . . .	327
Pavlov D.	101, 190
Petrov. Oct.	199
Sorescu Al.	248
Staicovici D. Chr. .	81
Ştetănescu C.	32, 187
Ştirbu Al. Teodosie .	13, 145 201, 253, 316
Trancu L. Gr.-Iaşi	1, 310, 311
Vasilescu C. Al. . .	387
Vlad E.	312
Voina D.	320

REPERTORIUL GENERAL

al

materiei publicate în 1925 anul XIV

No. 1—2 Ianuarie — Februarie (sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateş).

	Pag.
Cooperaţia Românească de Gr. L. Trancu-Iaşi	1
Contribuţii la Codul Cooperaţiei de N. Arghir	4
Rolul Statului în Cooperaţie de A. G. Galan	8
Istoria Cooperaţiei în Basarabia de Teodosie Al. Ştirbu	13
Rolul specialiştilor în Cooperaţia Românească de Expert contabil Cooperatist	31
Cum se aplică legea impozitelor de P. Georgescu	26
Rolul nostru de Const. Ştefănescu	28
Rezilierea contractului de serviciu de V. M. Ioachim	34
Istoricul Băncii Naţionale de T. Măreanu	36
Contabilitatea dublă în stabilimentele industriale ale R. M. S. de Aur. Marinescu	38

Pag.

Blănuri de Petre Drăgănescu 41
Darea de seamă a Corpului Contabililor pe 1924 43
O faptă înjositoare de N. Butculescu 51
Absolvenții Scoalei Comerciale superioare de Comerț pentru inscrierea la drept de C. Buzduceanu 53
Ținerea legală a registrelor 54
Mișcarea sindicală în România (conferința d-lui Trancu-Iași) de T. Măreanu 60
Colegiale, Bibliografii, Bilanțul Activa . . . . . 62—70

No. 3, Martie (sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateș)

Pentru absolvenții școalelor superioare de comerț, de Chr. D. Staicovici 81
Adunările generale și obiceiurile în legătură cu ele, de A. G. . 84
Organizarea funcționarilor particulari, de Virgil A. Ieremia . . 86
Codul muncii și funcționarii din comerț 86
Contribuții la Codul Coperației 92
Registrele Comercianților 97
Răspândirea cunoștințelor contabilității în Agricultură 101
Numirea secretarilor la Camera de Comerț 104
Fapte bune 107
Dela secțiunele județene 111
Dela Corpul Titraților în ședințele Comerciale 113
Societățile anonime străine și soc. anon. naționale 114
Colegiale, Bibliografii, Cereri de înscrieri . . . . . 117—121
Situația financiară a Consiliului Superior 124
Bilanțe 129

No. 4 Aprilie (sub îngrijirea d-lui P. Drăgănescu Brateș)

Contribuții de reorganizarea cooperației. Ce este cooperația ? de Petru Brateș 133
Consfătuirea dela corpul contabililor ținută de corpul titraților în științele comerciale 134
Noua lege a Camerilor de Comerț și Industrie de V. M. Ioachim . 137
Societățile pe acțiuni în România de P. Drăgănescu-Brateș . . . 138
Probleme de contabilitate rezolvate de M. Truchter 141
Sărbătorirea d-lui Prof. Gh. Alesseanu de T. Al. Știrbu 145
Sărbătorirea d-lui Prof. St. Țenov de Pera Iancovici 151
Cooperația în organizarea economică a Țării (conferința d-lui T. Mândru) de T. Al. Măreanu 154
Raport asupra activității cousil. secțiunii Cluj a corpuiui contabililor ant. și exp. 156
Corpul contabililor și reforma ad-tivă 160
Corpul contabililor secția Huși 161
Colegiale, Bibliografii, Cereri de înscrieri, Bilanțuri . . . . . 161—164

No. 5 Mai (sub îngrijirea d-lui P. Drăgănescu-Brateș.

Ce este și ce trebuc să fie corpul contabililor de V. Ghenzui . . 181
Contribuție la reorganizarea Cooperației de A. C. Galan 183
Cu prilejul unei mișcări de Const. E. Ștefănescu 187
ăspândirea cunoștințelor comptabilității în agricultură . . . 190
Probleme de contabilitate 193
Impozitele și comercianții 199
Situația actuală a Cooperației în România și perspectivele ei (conferința d-lui C. Cercel) de T. Al. Știrbu. 201
† Andrei Păunescu 204

Pag.

† Iosef Sanielevici 205
Colegiale, Deciziuni ale Inaltei Curți de Casație în materie de impuneri fiscale, comunicate, Bibliografii, Cereri de Inscriere, Bilanțuri . . . . . 206—216

No. 6 Iunie sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu Brateș

Reorganizarea Cooperației rămâne de Gr. Mladenatz 229
Controlul societăților anonime de V. M. Ioachim 233
Considerațiuni asupra instituirii doctoratului economic în științele comerciale din România 235
Contabilitatea în întreprinderile publice comercializate de N. K. Constantinescu 238
Istoricul și utilitatea contabilității 248
Maximalizarea dobânzilor de N. V. Mateescu 251
Camerile Profesionale de muncă (conferința d-lui I. G. Iliescu) de T. Al. Știrbu 253
Recenzii de T. Al. Măreanu 256
† Nicolae Zeuleanu 259
† Filip K. Ionescu 259
Colegiale 263
Experții contabili în comisiunile de impunere 263
Noua reglementare a profesiunii de contabili în Italia 264
Chestionar, cărți și reviste, cereri de înscriere, Bilanțuri . . . 265—268

No. 7—8 Iulie—August (sub îngrijirea d-lui V. M. Ioachim)

Congresul nostru 281
Alegerile pentru camerile de comerț de S. M. Blumenfeld . . . 284
Corpul titraților în științele comerciale și alegerile pentru camera de comerț de S. M. B. 285
Către leul-aur de V. M. Ioachim 299
Incurajarea industriei de N. K. Constantinescu 299
Problema organizării creditului de M. I. Mihăilescu 306
Școala de cooperatori din Chișinău de Trancu-Iași 310
Cooperația de Trancu-Iași 311
Știința financiară de E Vlad 312
Limitele în cari casele de economii pot îndeplini funcțiuni bancare 316
Tribunalele comerciale și viza registrelor pentru încheere, de A. Lehrmann 318
Aparița însemnărilor contabile și vechile mijloace de scris, de D. Voina 320
Viza registrelor comerciale 323
Sărbătorirea d-lui Ilie Mecu la Tulcea 324
O sărbătoare a muncii 326
Serbarea de fine de an a „Școalei elementare de Comerț No. 4“ 327
Dela colegii noștri din Banat, de I. C. Negrescu 327
Colegiale, Recenzii 331
Deschiderea muzeului industrial Lugoj-Banat 333
Cu prilejul reformei Băncii Naționale 334
Dela Consiliul Superior 334
Cereri de înscrieri, subscrieri la „Activa“, abonamente achitate, bilanțuri 335

No. 9, Septembrie (sub îngrijirea d-lui V. M. Ioachim).

Congresul nostru 45
Asigurarea funcționarilor particulari, de V. M. Ioachim 356
Problema organizării creditului, de M. I. Mihăilescu 364

Pag.

Moneta, de Iulian Drăgușanu 370
Prob'emă de contabilitate 372
Organizarea funcționarilor particulari și corpul contabililor, de Vim. 373
Serbarea jubiliară dela Școala Superioară de Comerț din Capitală 374
Colegiale, cereri de inscrieri, bilanțuri, etc. . . . . 375—378

No. 10—11, Octombrie — Noembrie (sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateș).

Cooperația și cooperatorii, de Petru Drăgănescu-Brateș 381
Cooperația ca mijloc de educație socială 383
Expoziția imperiului Britanic dela Wembley (Londra), de Al. Vasilescu 387
Mișcarea societăților pe acțiuni în primele șase luni ale anului 1925 în Italia, de Petru Drăgănescu-Brateș 389
Viza de încheere anuală a registrelor comerciale, de Prof. G. Alesseanu 391
Amnistia și bilanțurile aur, de S. A. 393
Congresul corpului contabililor și al titraților în științe comerciale 395
Introducerea contabilității științifice în administrațiile publice, de Prof. G. Alesseanu 400
Mișcarea absolvenților scoalelor comerciale superioare 413
Sărbătorirea d-ui Chr. D. Staicovici 414
Recenzii, colegiale, informații . . . . . 425—428

No. 12, Decembrie (sub îngrijirea d-lui Petru Drăgănescu-Brateș)

Congresul corpului contabiillor și al titraților în științe comerciale (ziua II-a), continuare și fine 433
Banca N-lă a României și criza actuală, de Prof. Sp. Iacobescu 435
Absolventul comercial de eri și cel de azi, de S. Aronsohn . . . 442
Tribunalele comerciale și viza registrelor pentru încheeri, de A. Lehrmann 445
Dela corpul contabililor 448
Contribuțiuni la codul cooperației și reorganizarea cooperației, de A. G. Galan 449
Camerele de muncă, de V. M. Ioachim 474
Reforma învățământului comercial, de V. M. Ioachim 478
Mișcarea pentru inscrierea la drept 480
Inaugurarea casei corpului contabililor și a titraților în științe comerciale 481
Deschiderea cercului de studii comerciale. Conferința d-lui Trancu-Iași, de Cody Delahocincea 490
Dela cercul de studii comerciale. Conferința d-lui Prof. Sp. Iacobescu 493
Recenzii, de Petru Brateș 495
Convocarea adunări generale a secțiunilor 496
Un gest frumos 498
Dela secția Cernăuți, Colegiale, Cereri de inscrieri, etc. 498
Tabla de materii și index alfabetic pe 1925 504

A apărut și se află de vânzare la Corpul Contabililor și Experților Contabili, lucrarea:

JURNAL PARTIZI de V. Nădejde

cu o nouă directivă în organizarea contabilității

Prețul 40 lei

A apărut Ediția 1925-26

ANUARUL ROMÂNIEI

pentru Comerț, Industrie
: Meserii și Agricultură :

Editura RUDOLF MOSSE Soc. An.

București, Bulev. Academiei, 4
Telefon: 57/88, 64/41, 77/05

Un volum de aproape 3000 pag.

Cuprinzând peste 1.000 000 de adrese ale comercianților, industriașilor, fabricilor, medicilor, avocaților, etc. etc.

ANUARUL ROMÂNIEI

mai cuprinde numeroase date în legătură cu industria și comerțul țării, o hartă a României Mari noua împărțire administrativă, tariful vamal, etc. etc.

ANUARUL ROMÂNIEI

este primul mare anuar într'adevăr complect, de o netăgăduită valoare pentru toți comercianții și industriașii, absolut necesar la plasarea produselor lor și stabilirea de noui legături de afaceri

Prețul unui exemplar legat în pânză Lei 3.000

Pentru provincie, porto în plus

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare, S. A.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

BUCUREȘTI: Strada Lascar Catargiu, No. 11

Adresa telegrafică: **„VAGONASTRA“** — Scrisori: **Căsuța postală 136**

Uzine: ARAD

Autobuse și Camioane
cu trei tone încărcătură

Cisterne Automobile
cu 3550 litri capacitate

Automobile cu pompă de incendiu

Automobile stropitoare

Strunguri de precizie
de 1000, 1200, 1600 și 500 mm.

Prese cu excentric. :: Grupuri electrogene

Mașini de găurit
de 15 și 35 mm.

Motoare de benzină. :: Locomobile

Ferăstrae cu motor de benzină

Oferte și devize la cerere

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița

SOCIETATE ANONIMA
CAPITAL SOCIAL 250.000.000 LEI

Generatoare, Motoare

pentru curent alternativ
pentru orice putere, tensiune și număr de perioade

cât și

Dinamuri și Motoare

pentru curent continuu

Transformatoare

Instalațiuni complecte de

Centrale electrice

Furnizează secțiunea atelierelor electrice a societății:

Uzinele de fier și Domeniile din Reșița
Societate Anonimă
Direcțiunea Generală: București, Str. Povernei No. 2
Direcțiunea Comercială: Timișoara I., Str. Lonovici No. 3

BANCA ROMANEASCA

Capital . . . 280.000.000 Lei
Rezerve . . . 136.000.000 Lei

Adresa telegrafică: „ROMÂNEASCA"
Sediul Centralei: BUCUREȘTI

SUCURSALE: **Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Chișinău, C.-Albă, Cluj, Constanța, Craiova, Făgăraș, Galați, Ismail, Oradea-Mare, Satu Mare. Sibiu, Soroca, T.-Mureș, Timișoara, Tighina, Tulcea.**

BĂNCI AFILIATE: Banca Bacăului, Bacău; Banca Dunărea Românească, Brăila; Banca Românească a Orientului, Banca Pieței, Banca Viticolă a României, București; Banca Almajului Bezovlci; Banca Pache Protopopescu, Bârlad; Banca Economul, Cluj; Banca Câmpulungul Moldovenesc, C.-Lung (Bucovina); Banca Creditul Dobrogean, Constanța; Banca Română, Dorohoi; Banca Podgoriei, Drăgășani; Banca Românească din Valea Someșului, Dej; Banca Ștefan-cel-Mare, Fălticeni; Banca Corvineană Hunedoara: Banca Iașilor, Iași Banca Românească a Banatului, Lugoj; Banca Oraviceană, Oravița: Banca Creditului Prahovei, Ploești; Banca „Petrodava", P.-Neamț Banca de Comerț și Industrie, Roman; Banca Rădăuților, Rădăuți; Banca Mureșană, Reghinul Săsesc; Banca Durostorului, Silistra; Banca Maramureșană, Sighetul Marmației; Banca Sebeșeană, Sebeșul Săsesc; Banca Suceveana Suceava; Banca Siretului, Siret; Banca de Credit din Sf. Gheorghe, Sf. Gheorghe: Banca Mehedințului T.-Severin; Banca Comercială și Industrială din Valea Târnavei, Dicio Sân Martin.

Tot felul de tranzacțiuni bancrare cu firmele și băncile din țară și străinătate

„Petroșani"

Societate Anonimă Română

Pentru exploatarea Minelor de Cărbuni.

Capital Social Lei 550.000.000

București, Strada Aurel Vlaicu No. 22, București

Adresa Telegr.: Petroșani. Telefon 39/77

Banca Comercială Italiană şi Română

Societate Anonimă Română — Capital Social Lei 100.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI, Str. Bursei No. 2

SUCURSALE: BRĂILA, Str. Vapoarelor, 17 — CHIŞINĂU, Str. Alexandru cel Bun 41
GALAŢI, Str. Colonel Boyle — CONSTANŢA, B-dul Elisabeta, 4.

Adresa telegrafică: „ROMCOMIT"

AFILIAŢIUNI: BANCA AGRARA TIMIŞANA S. A. — Timişoara, Arad
CASA DE ECONOMIE AGRARA S. A. — Târgu Mureş
BANCA ŞI CASA DE ECONOMIE FUZIONATĂ S. A. — Oradia-Mare

Tot felul de operaţiuni de Bancă — Reprezintă:

Banca Commerciale Italiana
Sediul Central: MILANO, 78 Filiale in Italia
Filiale in Străinătate:
Constantinopole, Londra, New-York

Banca Commerciale Italiana (France)
Paris, Marsilia, Nisa, Mentone, Monaco, Beaulieu, Monte Carlo

Banca Francese e Italiana per l'America del Sud
Paris, Argentina, Brazilia, Chili

Società taiiana di Credito
Milano, Triest, Viena

Banca della Svizzera Italiana
Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno, Mendrisio

Banca Ungaro - Italiana
Budapest — Milano

Boehmische Union-Bank
Praga

Banca Commerciale Italiana e Bulgara
Sofia - Varna - Burgas

Banco taliano
Lima, Arequipa, Callao, Chincha Alta, Mollendo.

Asociaţia Generală a Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ C. S. din România

CENTRALA BUCUREŞTI

Saloanele Palatului Sindicatului Ziariştilor

Bulevardul Carol No. 7

Sâmbătă 16 Ianuarie 1926, Ora 9 Seara

UN BAL

Pentru mărirea fondurilor

Sub Patronajul Domnului Profesor Dr. C. Angelescu
Ministrul Instrucţiunii Publice

Orhestra JAZZ-BAND

Biletele de Vânzare la:

Drogueria şi Parfumeria Palatului, Strada Wilson No. 1 (Fundaţia Carol), Magazinul de Instrumente muzicale GRAMAFONUL Str. Bărăţiei, 1. Magazinul MOZART Calea Victoriei, 46 şi şi la membrii Asociaţiei. Iar în seara Balului la Cassă.

E. WOLFF

— BUCUREȘTI —

Biuroul Central: Str. Sft. Dumitru No. 3

UZINE LA: BUCUREȘTI și CONSTANȚA

Cazane cu aburi. Rezervoare de fier de orice marime
Poduri metalice. Construcțiuni de fier
TRANSMISIUNI MODERNE
INJECTOARE DE ARS PĂCURĂ
TURNĂTORIA DE FIER ȘI BRONZ
Reparațiuni de Mașini
Broaște, Balamale, Șarniere, Colțare, și Cârlige

BIUROUL TECHNIC: Instalațiuni de încălzit cu apă caldă sau aburi
Instalațiuni de Pompat
Instalațiuni de ars cu păcură
Instalațiuni și reparațiuni de **Fabrici** de orice fel

MARE DEPOZIT de toate Materialele Technice
Motoare „DEUTZ" pentru orice combustibil
MOTOARE „DIESEL"
Mașini semi-stabile „R. WOLFF" până la 800 cai putere
Mașini — Unelte — Scule — Armături

„ALBINA"

Societate Anonimă Română

fost MAX FISCHER & Co.

Fabrici de Ambalage Metalice. Articole de Menaj, Obiecte Zincuite și Produse Chimice

BUCUREȘTI: Str. Calomfirescu No. 3
GALAȚI: Str. Grădina-Veche No. 17 bis

Furnizează: Cutii, Bidoane, Placarde și alte obiecte de Tinichea, albe sau litografiate, Căldări și obiecte Galvanizate (zincuite), Vacs „ALBINA", Cremă de Ghete „Loup Noir", „Luna", „Cavaleria Rusticană", „Fedol", etc., Ceară de Parchete, Pomadă de curățit Metale, Unsori de Căruță, Piele, Harnașamente, etc.

S. C. R.

CLADIREA ROMANEASCA

SOCIETATE ANONIMĂ

CAPITAL STATUTAR: 60.000.00 LEI

EMIS: 40.000.000 LEI

Construeşte şi transformă. Cumpără şi vinde tot felul de imobile

Înfiinţează şi exploatează fabrici de materiale de construcţie cariere, balastiere etc. etc.

Finanţează sau participă la întreprinderi de acest gen. Primeşte oferte şi studiază orice propuneri relativ la executarea construcţiunilor procedeuri sau materiale noi produse perfecţionate sau economice, etc.

Sediul BUCUREŞTI, Bulevardul Domniţei, No. 39

Magazinul Nicolae Bunea

BUCUREŞTI, Calea Victoriei, 113

Confecţiuni de bărbaţi

Haine, ghete, pălării franceze şi borsaline. Specialitate în mantale impermeabile engleze pardesiuri, raglane şi gabardine, articole de sport, etc.

T. şi ŞT. ZLATKO & Co.

SOCIETATE IN COMANDITA

BUCUREŞTI, Strada Paris No. 23

Droguerie, Articole fotografice, Coloniale

EN GROS EN DETAIL

Bijuterii fine

La Magazinul RADIVON

ARTICOLE BISERICEȘTI

BUCUREȘTI — Bulevardul Elisabeta, 9 bis

Bazarul Caselor Naționale

BUCUREȘTI — CALEA MOȘILOR No. 41 (Sf. Gheorghe.)

ȘUURSALA: Obor lângă Casele Solacolu

Cusături, țesături și artă decorativă națională

Produse artistice :-: Prețuri moderate

Sub conducerea D-nei Virginia Arghir

Sucursala și ateliere: Breaza de sus (Prahova)

Sub conducerea domnișoarei Zoe Ghindea

Orice operațiuni de Bancă face:

Banca Viticolă a României

Secție specială pentru desfacere de vinuri, en gros și en detail, trimite prompt la domiciliu

TELEFON 30/81

BUCUREȘTI — Strada Bursei, No. 2

Sucursala în Str. Petru Rareș No. 11, cu Telefon 17/16

Pălării, Confecțiuni

WINDSOR

CRAVATE, MANUȘI, GALANTERIE FINĂ

Ioan Constanțiu

Calea Victoriei No. 76 — BUCUREȘTI

„ORIENTAREA"

OFICIU DE INFORMAȚII
STUDII ȘI ÎNTREPRINDERI
INDUSTRIALE

Capital 1.000.000 Lei deplin vărsat

Sediul: **București, Calea Victoriei, 98 (Piața Palatului)**
Telefon 10/71 și 15/27

Directori: *Ing. Mihail Manoilescu, Dr. Marcel Al. Nițescu*

Sucursale: **Paris**, Rue Mogador 18, **Cernăuți**, Strada Petrovici, 3

EXECUTĂ: Studii pentru înființare de industrii, organizări și instalații industriale și miniere.—Informații, anchete și memorii economice pentru instituțiile bancare.—Studii pentru desvoltarea și perfecționarea industriilor și exploatărilor miniere existente.—Cercetări asupra brevetelor, introducerea și exploatarea lor. — Reprezentanțe de Case Industriale. — Furnituri de materiale technice. — Participațiuni și Plasări de capitaluri. — Indicațiuni și memorii asupra posibilităților de import și export a materiilor prime și fabricate. — Expertize industriale și miniere. Cercetări de debușeuri pentru industriași.

Cartea Românească

Societate Anonimă cu capital de 25.000.000 lei

— BUCUREȘTI —

Editură, arte grafice, comerț de librărie și articole fotografice

CENTRALA: Bulevardul Academiei No. 3—5

Sedii: oseaua Bonaparte 68 — 72
S. SPETEA, Calea Moșilor, No. 62 — 64
IONNIȚIU, Strada Șelari, 12
RASIDESCU, Strada Paris, 16

SUCURSALE: CLUJ, TIMIȘOARA

SOC. AFIL.: „a rtea Românească din Valea Târnavei" S. A. Diciosânmartin

FABRICA „ALBINA"

Societate Anonimă

GALAȚI

Fost Max Fischer & Co.

Lucrează ambalage (cutii, lăzi), produse chimice (creme etc.)

Se primește comenzi prin poștă
**** și le efectuează prompt ****
TRIMITE CATALOG LA CERERE

REMINGTON

Cele mai bune!

REP. G-rală p. ROMANIA

Casa de Import

N. IVANOVICI & Comp.

BUCUREȘTI - Calea VICTORIEI 28.

Telef 25/12

ZINC. ASOCIAȚIA

„GIB"

GRUPUL DE INDUSTRII BUCUREȘTI

Societate Anonimă. Capital social lei 60.000.000

Fabrica de MALTZ și BERE „GIB", produce numai specialități de calitate superioară

Strada Isvor No. 98. -- Telefon 32/11

Fabrica Bragadiru

Societate Anonimă

Desface Spirt și Bere neîntrecute în calitate

București, Calea Rahovei 151

Telefon No. 8/79, 9/42

Oficiul de vanzare

DE

HARTIE PRODUSĂ IN ȚARĂ

STR. POINCARE FOST ACADEMIEI No. 4

BUCUREȘTI

La acest Oficiu se găsesc de vânzare, predabil imediat sau după condițiunile din comandă, următoarele calități de hârtie:

Hârtie specială pentru documente, acțiuni și titluri; hârtie specială de mână, cu și fără filigrame; hârtie cu arabescuri și imitație de pânză; hârtie specială pentru scrisori format „cabinet" și de poștă simple, liniate și cadrilate cu sau fără *filigrame.*

Hârtie ministerială și velină cu *„Marca Țărei"*, *„Trei Stele"*, *„Ursul"* sau *„Leul"*, simple sau vărgate, liniate sau cadrilate.

Hârtie **sugătoare**, albă și colorată, groasă și subțire; hârtie sugătoare gris pentru omorât muște, hârtie sugătoare pentru filtrat și pentru stereotipie, hârtie liniată pentru note muzicale.

Hârtii fine colorate; hârtie colorată zisă „natur".

Carton alb pentru cărți de vizită; carton pentru cărți poștale, carton fin colorat, carton duplex de toate felurile, carton de lută și carton colorat pentru dosare.

Hârtie de tipar și de afișe. Hârtie ușoară zisă *„Federleicht"*, din pastă de plop.

Hârtie *pergaminată* albă și colorată, pentru împachetarea materiilor grase, comestibile, vată și articole de droguerie.

Hârtie albă de împachetat; hârtie brună încleiată și neîncleiată satinată și nesatinată de împachetat.

Hârtie rezistentă de împachetat, precum: *Manila* (tauen) grisfer parchemint, hârtie de *celuloză* rezistentă satinată numai pe o parte, albă sau colorată.

Mucavale: gris, brune și albe; mucava de pae.

Hârtie pentru Watter Closet, **vată de celuloză hidrofilă.** Hârtie cu dungi cu desenuri și flori, colorate pentru căptușit cufere.

Hârtie zisă *pelure* albă și colorată; hârtie *subțire* zisă de mătase cu desemnuri și flori pentru farmacii. Șervețele.

Hârtie Gofrată și în bobine de tot felul.

PRIMEȘTE COMANDE DE ORI-CE FEL DE HÂRTIE

Modele și catalogul se expediază franco după cerere

A se adresa comenzile:

Depozit General: Str. Poincaré, fostă Academiei

BUCUREȘTI

Magazin cu încălțăminte de lux și Atelier pentu Comenzi

DIANU CRISTESCU

Succesorul și fostul asociat al firmei

Maria C. Rădulescu & Co.

BUCUREȘTI, Str. OITUZ (COVACI) 17

I. R. D. P.

Industria Română de Petrol

Societate Anonimă pe Acțiuni

Capital Social Lei 210.000.000

SEDIUL: BUCUREȘTI, STR. LASCAR CATARGIU 17

SCHELE PETROLIFERE IN EXPLOATARE:

OCHIURI, MORENI. RUNCU, PACUREȚI-MATIȚA

EXPLOATAȚIUNI ȘI FABRICI DE ASFALT

ȘI DIFERITE PRODUSE BITUMINOASE:

DERNA TATAROS (Gara TILEAGD)

Adresa telegrafică: I R D P București

TELEFON 32/87 // 35/54

Banca de Scont a României

SOCIETATE ANONIMĂ

CAPITAL LEI 80.000.000. — REZERVE LEI 25.000.000

SEDIUL CENTRAL: BUCUREȘTI, Strada Lipscani, 5

Sucursale: Constanța, Galați Focșani, R.-Vâlcea, Sibiu, Timișoara, T.-Măgurele, Tulcea

Execută toate operațiunile de Bancă, cumpără și vinde efecte publice și acțiuni, face avansuri asupra valorilor de bursă, emite scrisori de credit și de garanție pentru străinătate.

Primește depuneri spre fructificare

Secțiune Specială de Mărfuri

LUCA P. NICULESCU

EN GROS — Manufactură — DETAIL

Pânzărie // Galanterie

CENTRALA: Calea Moșilor, 16

RAION DE COVOARE: Calea Moșilor 7 bis

SUCURSALE: Brașov // Bălți / Craiova / Cernăuți / Cluj Chișinău / Ciacova / Detta / Galați / Giurgiu Iași / Oradea-Mare / Reșița / Silistra / Timișoara / Târgul-Mureș

Magazin: Piața Rosetti 8 Telefon 59/84

FICHET

Uzina: Honzig 21 Telef. 59/59

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Filiala Fabricei FICHET-PARIS

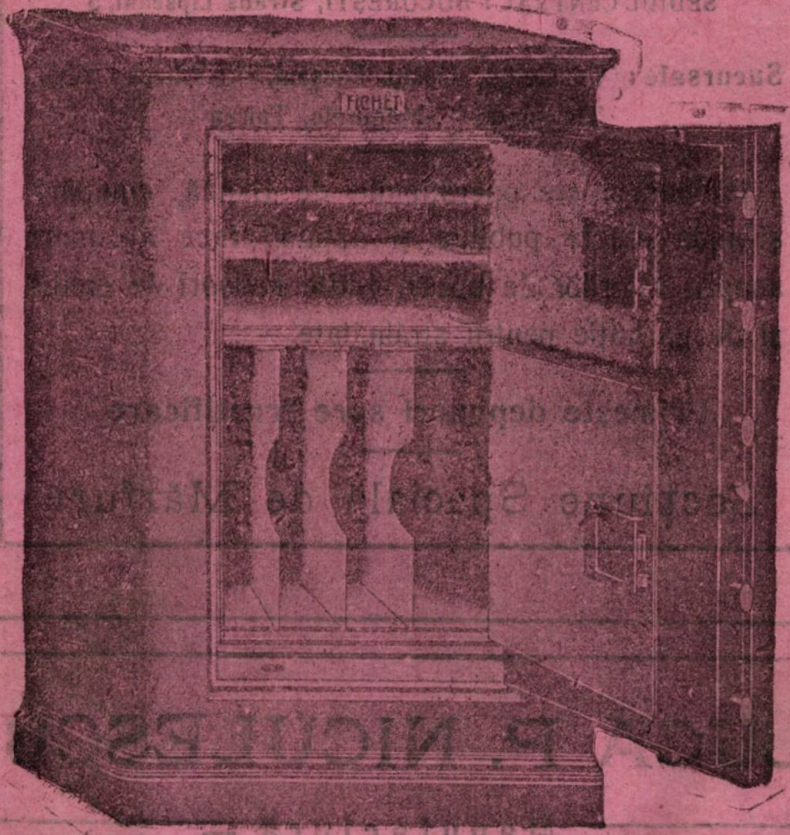

CASSE DE BANI REFRACTARE ȘI BLINDATE

(Stok important în Depozit)

Instalațiuni generale pentru Bănci

Lăcătușerie de Precizie

Furnizorul Ad-țiilor de Stat și principalelor Bănci din România

Devize și Cataloage gratuit la cerere

„TEXO"

FABRICILE UNITE DE TRICOTAJE

Societate Anonimă. — Capital Lei 4.000.000

Adresa telegrafică: TEXO TRICOTAJE .·. Telefon 54/3

Bucureşti, Strada Sabinelor No. 6

SPECIALITĂŢILE FABRICEI:

Ciorapi, Flanele, Bonetărie, Mănuşi, Broboade, Tricotaje, Lână dărăcită, Lână pieptănată, Bumbăcărie, Arniciuri

BANCA FANCO-ROMANA

Societate Anonimă

CAPITAL AUTORIZAT LEI 100.000.000

EMIS VARSAT „ 50.000.000

Sediul principal BUCUREŞTI, Strada Bursei, No. 5

FACE TOT FELUL DE OPERAŢIUNI DE BANCA

SECŢIUNE SPECIALA PENTRU CEREALE ŞI ALTE MARFURI

SUCURSALE:

Alexandria, Câmpina, Caracal, Craiova, Constanţa, Găeşti, Giurgiu, Slatina, Slobozia, Timişoara, Turnu Măgurele, Roşiori, de Vede

AGENŢII:

Drăgăneşti, Făurei, Costeşti, Mediaşi, Pucioasa, Vida (Vlaşca), Zimnicea.

BOMBONERIA PALATULUI

Vinde produsele Fabricei

D-lor Roman Căpătână şi Const. Grigorescu

Cele mai fine torturi, Fours-sec, bomboane

CALEA VICTORIEI (Vis-à-vis de Palatul Regal)

V. N. ORGHIDAN & FIU, SUCCESOR TH. V. ORGHIDAN

FONDAT ÎN ANUL 1878

BUCUREŞTI, STR. PÂNZARI, No. 11, Telef. 24/61

IMPORT DE PÂNZARIE, MANUFACTURA, DEPOZIT DE BUMBACE şi SPECIALITATE DE BROBOADE DE LÂNA

EN GROSS

Banca Cerealiştilor SOCIETATE ANONIMĂ

Capital deplin vărsat Lei 50.000000

SEDIUL: BUCUREŞTI, STRADA LIPSCANI, 8

Sucursale: CONSTANŢA — 4, Bulevardul Elisabeta, 4

AGENŢIA BRĂILA — Str. Împăratul Traian, 3

Adresa telegrafică: „CEBANK"

Vânzări şi cumpărări de efecte publice, acţiuni, etc.—Împrumuturi de bani şi depozite de efecte. — Vânzări şi cumpărări de devize asupra străinătăţii. — Efectuează toate operaţiunile de bancă şi scont de efecte. — Primeşte depozite de bani spre fructificare şi titluri spre păstrare, etc.

SECŢIE SPECIALĂ DE CEREALE ŞI MĂRFURI

Banca Universală de Comerţ S.A.

Bucureşti, Lipscani No. 24 bis

CAPITAL SOCIAL LEI 60.000.000

DEPLIN VARSAT „ 30.000.000

FACE OPERAŢIUNI DE BANCĂ. — SECŢIA DE ASIGURĂRI PENTRU MARIAJ ŞI FONDURI PENTRU BĂTRÂNEŢE

Depuneri lunare a câte Lei 250.— Lei 500.— Lei 1000.—

produc în timp de:

5 ani	Lei 18.250.—	Lei 36.500.—	Lei 74.000.—
10 „	„ 44.000.—	„ 88.000.—	„ 178.000.—
15 „	„ 80.000.—	„ 160.000.—	„ 325.000.—
20 „	„ 132.000.—	„ 264.000.—	„ 530.000.—

Se primesc şi sume mai mari de 1.000 lei socotindu-se în proporţia de mai sus. — Pentru provincie se fac înscrierile prin corespondenţă, iar sumele se remit prin mandat poştal sau prin ordine de plată. — Sumele depuse se pot retrage cu dobânzile respective, în cazul când depunătorul nu ar mai putea continua plăţile.

Telefon 38/55 — **Adresa telegrafică „Bancuniver"** — *Telefon 38/55*

„GENERALA"

SOCIETATE ROMANĂ DE ASIGURĂRI GENERALE. — Capital social deplin vărsat Lei 15.000.000

Fonduri de garanție la 31 Decembrie 1921, Lei 101.737 782
Daune plătite dela fundarea Societății, Lei 202.738,916

SEDIUL: București, Piața Universității

— In dosul Statuei Mihai Viteazul. Telefon 5/12 și 3/23 —

REPREZENTANȚA GEN.: Str. Smârdan No. 4 (Tel. 5/13

— Agenții în orașele din Țară și Provinciile alipite —

Asigurări contra daunelor de:

INCENDIU, GRINDINĂ și TRANSPORT

(Fluviale, Maritime și Terestre)

ASIGURĂRI IN RAMURILE:

VIAȚA: Asigurări după combinațiunile cele mai avantagioase; asigurări cu bonificări de 3 la sută asupra tuturor primelor plătite etc. etc.

ACCIDENTE: Asigurări individuale cu și fără restituirea primelor: asigurări de răspundere civilă față de terți pentru întreprinderile industriale și proprietari de automobile, stricăciuni de obiecte, proprietatea altora. Asigurări contra stricăciunilor accidentale ale automobilelor și autocamioanelor cu includerea furtului, incendiu și a exploziei lor. Asigurări contra furtului, mobile, case de bani, mărfuri, etc. etc.

PROSPECTE ȘI ORICE LĂMURIRI LA CERERE

„DACIA ROMANIA"

Societate Generală de asigurare în București întemeiată la 1871

Cap. de acț. . . . . deplin vărsat.	Lei 24.000.000
Rez. statuare	„ 18.408.296
Div. garanții	„ 86.503.640
Averea Fond. de Asoc.	„ 3.011.880
Garanția totală . .	„ 131.923.789
aune plăt. în 1920 .	„ 57.571.559
Daune plătite dela înființarea S-tății .	„ 368.886.642

„Dacia-Rmânia" este societatea cea mai veche și mai puternică din țară, Trecutul ei, însemnatele sale capitaluri și persoanele care o conduc, dau asiguraților cele mai depline garanții p. asigurări cât de mari în ramurile: Incendiu, Grindină, transporturi, Viață, Accidente, Furturi prin spargere, *și anume în condițiunile cele mai prielnice p. asigurați.*

Lămuriri se dau de îndată, *la cerere în București, la sediul S-tății,* **Str. Wilson No. 3** *sau la ag-țiile ei principale din str. Stavropoleos No. 5 și Pasagiul Român No. 5 în județe la agențiile ei din toate orașele, iar în ținuturile alipite în următoarele orașe:* **Arad**, *str. Regele Ferdinand No. 1 Et. II.,* **Brașov**, *Banca Românească;* **Buziaș**, *la Banca Temișana;* **Cernăuți**, *Str. I. Flondor No. 22 și No 23;* **Chișinău**, *str. Pușkin No. 34;* **Cluj**, *calea Victoriei 27;* **Dicio San Martin**, *Banca C-cială și Industrială din Valea Târnavei;* **Lugoj**, **Oradea-Mare**, *Banca Românească;* **Tg.-Mureșului**, *Banca Românească:* **Sibiu**, *Banca Românească;* **Timișoara**, *Banca Românească.*

„AGRICOLA"

Societate Anonimă de Asigurări Generale din București — No. 1 Calea Victoriei

Capital Statutar: Lei 10.000.000 deplin vărsați

Totalul fondului de garanție la 31 Decembrie 1921 Lei 26.449.427

Daune plătite la 31 Decem. 1921 Lei 33.801.536

Direc. Generală în București, Palatul, Soc. Calea Victoriei, 11

Direcțiuni Regionale la CLUJ, Str. Nicolae Iorga No. 11 și la IAȘI, Str. Carol No. 33 colț cu Asachi

Birou p. asigurări de transporturi la Brăila Strada Împăratul Traian No. 6

Reprezentanțe generale la: Timișoara, Constanța, București, Cernăuți și Chișinău

Agenții în toate orașele din Țară

Face asigurari în condițiuni avantajoase în ramurile:

INCENDIU, GRINDINĂ, VIAȚĂ, TRANSPORT ȘI ACCIDENTE

BANCA ROMANEASCA

Societate Anonimă pe acțiuni

Capital Lei 280.000.000. **Rezervă Lei 86.000.000.**

București, Str. Smârdan No. 5

Adresa telegrafică: „ROMÂNEASCA"

Orice operațiuni de Bancă în general.

Cumpărări și vânzări de efecte. Avansuri pe depozit de efecte publice și acțiuni. Emisiuni de cekuri și scrisori de credit pentru orice țară. Participațiuni industriale și comerciale și orice operațiuni financiare.

SUCURSALE: **Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, Oradea-Mare, Satu-Mare. Sibiu, T.-Mureș, Tighina, Tulcea, Ț.-Albă, Craiova, Timișoara.**

BĂNCI AFILIATE: Banca Iașilor, Iași Banca Bacăului, Bacău; Banca Creditului Prahovei, Ploești; Banca Durostorului din Silistra; Banca „Petrodava" P.-Neamț; Banca Dunărea Românească, Brăila; Banca Românească a Banatului, Lugoj; Banca Mehedințului din T.-Severin; Banca Română din Dorohoi; Banca Suceava, Suceveana; Banca Câmpulungul Moldovenesc, C.-Lung (Bucovina); Banca Ștefan-cel-Mare, Fălticeni; Banca de Comerț și Industrie, Roman.

Președinte, *G. N. Bagdat;* Vice-președinte, *G. I. Stoicescu;* Adm.-delegat, *C. G. Cociașu;* Membrii: *Al. F. Bădescu, Al. N. Ștefănescu, I. Grădișteanu, Gl. Sc. Panaitescu, D. D. Bragadiru, I. Stănculeanu, G. Corbescu, St. C. Pop;* Cenzori: *H. Fulga, Em. Dan, D. Matak, V. Ștefan, C. Dimitriu.*

Director General, *N. P. Ștefănescu;* Prim-Director, *Ion Săvescu;* Directori: *N. Bănulescu, C. T. Teodorescu, Ion C. Pilidi, Gr. Dumitrescu, Ing. C. Orghidan.*

„NAȚIONALA"

SOCIETATE GENERALA DE ASIGURARE

FONDATĂ LA 1882

Asigurări asupra vieții, accidente, incendiu, furt, grindină etc.

în condițiunile cele mai avantajoase

Strada Paris No. 12 (Palatul Societății)

BUCUREȘTI

NICOLAE MĂRĂȘESCU

încălțăminte de lux fină și solidă

BUCUREȘTI

STRADA ȘEPCARI, No. 16 (Piața Sf. Anton)

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Imprumuturi cambiale, hipotecare şi de lombard (pe gaj de efecte)
Financiază, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43
Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMĂ - IAŞI

. . . . . CAPITAL LEI 20.000.000 . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiuni de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane, băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

ţioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buzias, Ciacova, Detta, Periam, Recas, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

„VICTORIA"

Institut de Credit şi Economii. Societate pe acţiuni, Arad

— Fondat în anul 1887 —

CAPITAL SOCIAL LEI 12.000.000. — REZERVE LEI 9.000.000

Sediul în Arad (B-dul Regele Ferdinand No. 1)

Adresa Telegrafică «VICTORIA» Arad

Sucursale: Chişineu, Şiria, Ineu, Radna şi Pecica jud. Arad

RAMURI DE OPERAŢIUNI:

Primeşte depuneri spre fructificare în livrete şi cont curent, pe lângă cele mai favorabile condiţiuni.
Execută tot felul de operaţiuni de bancă.
Acordă: Imprumuturi cambiale, hipotecare şi de Iombard (pe gaj de efecte)
Financiază, întreprinderi industriale, comerciale şi agricole.
Cumpără şi vinde monede străine.
Primeşte asigurări în Ţară şi pentru străinătate şi cecuri spre încassare.
Are legătură de cont curent cu toate băncile din ţară şi străinătate.
Autorizată pentru operaţiuni de Devize.

— MANUFACTURA FINA —

LA „GLOBU ALBASTRU"

BUCUREŞTI. — STRADA PÂNZARI, 13

MUNTEANU GH. GH. & Comp.

Banca Sindicatului Agricol Ilfov

Capital 20.000.000
Rezerve 5.000.000

Bucureşti, Calea Victoriei, 43
Face tot felul de operaţiuni de bancă

CIOCOLATA

ZAMFIRESCU

CACAO

BANCA IAŞILOR - SOCIETATE ANONIMĂ - IAŞI

. . . . . **CAPITAL LEI 20.000.000** . . . . . .

SUCURSALE: Cernăuţi, Chişinău şi Galaţi

Face toate operaţiuni de bancă în condiţiuni avantajoase:

Hotel „Royal Palace"

Proprietatea Societăţii Clădirea Românească"

BUCUREŞTI, Str. Sărindar, colţ cu Str. Brezoianu

Tarif foarte avantajios — Camere cu luna

Construcţie nouă, Calorifer, ascensoare, telefoane, băi, apă caldă şi rece, lumină electrică, etc. Curăţenie, ordine, linişte.

ţioasa şi neîntrecuta

Sampanie Rhein Sec

Merită ca produs natural, naţional, încurajarea tuturor

Gustav Rietz S-sor

D. P. NICULESCU

Telefon 31/1 — BUCUREŞTI, Str. Carol I No. 54 — *Telefon 31/1*

LA „STEAGUL ALB"

Casă de încredere fondată în anul 1850

Mărfuri superioare: Coloniale, Delicatese, Liqueururi, Champagne.

ADMINISTRAŢIA PIVNIŢELOR

Iordache N. Ionescu & Co.

BUCUREŞTI. — Str. Oituz (fost Covaci) No. 3 — TELEFON 16/23

„LA TREI FRUNZE DE VIŢA"

Săli speciale pentru Nunţi, Banchete, Agape, etc.

RESTAURANT DE PRIMA ORDINE

Au reînceput şi vor urma regulat în fiecare seară

CONCERTE SERALE

„TIMIŞIANA"

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII. FONDAT IN 1885

TIMIŞOARA — Bd. Regina Maria 2. — Palat propriu

Filiale: Buzias, Ciacova, Detta, Periam, Recas, Sannicolaul-Mare, Vinga

Afiliaţii: «Comlosana» Bancă şi Casă de Economii, Comlosul Bănăţean. Banca Berzava S A. Reşiţa, Banca Graniţei, S. A. Caransebeş «Pallas», Bancă şi Societate Comercială Timişoara, «Banca Cercuală din Ilia» Ilia, Banca de Credit şi Comercială Română Făget.

Capital Lei 20.000.000 Fond de rezervă Lei 5.000.000 - cu dotaţia anului 1923 - Depuneri spre fructificare: Lei 74.659.742.18. - starea la 31/XII 1923. — Face toate operaţiunile de Bancă. — Relaţiuni cu străinătatea — Secţiune specială pentru America.

Intreprinderi afiliate Băncii: «Gloria» Ţesături şi Tricotage S. A. Timişoara, «Ceres» Fabrica de Scrobeală S. A. Timişoara, «Delta» Fabrică de Produse Chimice S. A. Timişoara, «Albert Deutsch & Fiul» S. A. Făget, Grâne, Spirtoase şi Coloniale «Banatul» Librărie şi Papetărie, Timişoara, Exploatări de păduri şi depozit de lemne Timişoara «Area» Societate Agricolă şi Comercială Timişoara. Prima fabrică Temişoreană de Salam.

BIBLIOTECA ... SIBIU